

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
2016-YL-001

LEYLA HANIM DİVANI'NIN GRAMATİKAL
İNDEKSİ

HAZIRLAYAN
Güner YILMAZ

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan YAPICI

AYDIN-2016

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi
Güner YILMAZ tarafından hazırlanan “Leyla Hanım Divanı’nın Gramatikal
İndeksi” başlıklı tez,tarihinde yapılan savunma sonucunda
aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Kurumu	İmzası
Başkan: Yrd.Doç.Dr.Ali İhsan YAPICI	ADÜ	
Üye		
Üye		

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans Tezi, Enstitü
Yönetim KurulununSayılı kararıyla tarihinde
onaylanmıştır.

Prof. Dr. Recep TEKELİ

Enstitü Müdürü

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

...../...../2016

Güner YILMAZ

ÖZET

LEYLA HANIM DİVANİ'NİN GRAMATİKAL İNDEKSİ

Güner YILMAZ

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan YAPICI

2016, 481 sayfa

Tüm hayatını edebiyata adayan, şakaya, espriye düşkün olan Leyla Hanım XIX. yüzyıl kadın şairlerimizdendir. Yaşadığı dönemde mersiyeleri ve şarkıları beğenilerek okunmuştur. XIX. yüzyıl divan şiirine yeni bir söyleyiş getirmemekle birlikte edebiyatımızdaki yerini kadın şair olmasına borçludur. Arada bir Farsça şiirler yazdığı da kaynaklarda belirtilen diğer bir bilgidir.

XIX. yüzyıl yeni bir edebî anlayışın ortaya çıkmaya başladığı dönemdir. Sosyal hayatta ortaya çıkan eski-yeni ikililiği edebiyatta da ortaya çıkmış, bu durum edebiyat alanındaki değişikliklerin yavaş bir şekilde ilerlemesine sebep olmuştur.

Çalışmamızın amacı XIX. yüzyıl Osmanlı sahasında divan edebiyatı geleneğine göre yazılmış olan Leyla Hanım Divanı'nın söz varlığını ortaya koymaktır. Ayrıca, bu çalışma ile XIX. yüzyıl Anadolu sahası Türkçesinde kullanılan çekim eklerinin durumu ve kullanım sıklıkları hakkında okuyuculara bir fikir vermek amaçlanmıştır.

Bu çalışmada, Leyla Hanım Divanı'nın gramatikal indeksi yapılmıştır. Önce, divanda türlerine göre sınıflandırılmış olan şiirlere birer numara verilerek şiirlerdeki beyitler de kendi içerisinde numaralandırılmıştır. Sonrasında, divanda geçen kelimeler taranmış; bu kelimelerin hem yalın hâlleri hem de çekim eki almış şekilleri, şiir ve beyit numarasından oluşan kodlarıyla birlikte alfabetik sıraya göre dizilmiştir. Ancak, Divan'da Farsça şiirler de bulunmaktadır. Bu şiirler incelemeye dâhil edilmemiştir.

Yaptığımız çalışma ile hem XIX. yüzyıl Osmanlı sahasında divan edebiyatı geleneğine göre yazılmış olan Leyla Hanım Divanı'nın söz varlığı ortaya konulmuş hem de o dönem Türkçesinin morfolojik özellikleri örnekleriyle birlikte gösterilmiş olacaktır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Leyla Hanım, Leyla Hanım Divanı, Divan şiiri, İndeks.

ABSTRACT

GRAMMATICAL INDEX OF LEYLA HANIM DIVAN’S

Güner YILMAZ

M.sc. Thesis

Supervisor: Dr. Ali İhsan YAPICI

Leyla Hanım who devoted her all life to literature was a XIX. century female poet who fond of jokes and humor. During her lifetime, the poet’s dirges and songs were read with pleasure. Although she did not bring a new utterance to Dewan poems, she owes her place in our literature foe being a female poet. It is also mentioned in sources that she sometimes had written Persian poems.

XIX. century is the period that begins with the emergence of a new literary approach. This new approach emerged the duality of old-new in social life in literature, which caused slow progress of changes in literature.

The purpose of this work is to reveal the vocabulary of Leyla Hanım Dewan which was written according to tradition of XIX. century Ottoman Dewan literature. In addition, it was aimed to give an idea to readers about the state and frequency of use of inflection suffixes which were used in XIX. century in Anatolian region.

In this study, the grammatical index of Leyla Hanım was done. First, the poems which are classified according to Dewan types were given numbers and poetry couplets were also numbered in themselves. Afterwards, words in Dewan (literature) were scanned; both nominative and inflection suffix forms of those words were alphabetically listed with poems and couplets’ code numbers. At this stage, words’ nominative form was shown with poems and couplets’ code numbers as per article; same words’ inflection suffix form was given again with poems and couplets’ code numbers as per article. However, there are Persian poems in Dewan. (For that reason), those poems were not included in the study.

With this work, both the presence of Leyla Hanım’s vocabularies which were written during XIX. century Ottoman region according to the tradition of Dewan literature are revealed and the morphological characteristics of Turkish in that period are given with examples.

KEYWORDS: Leyla Hanım, Leyla Hanım’s Dewan, Dewan Poems, Index.

ÖNSÖZ

XIX. yüzyıl Divan Edebiyatı şairlerinden biri olan Leyla Hanım'ın hemen her türden şiirleri bulunmaktadır. Tüm hayatını edebiyata adayan bir şair olmasına rağmen tam anlamıyla başarılı olduğunu söylemek mümkün değildir.

Leyla Hanım şöhretini daha çok bir kadın şair olmasına borçludur. Bununla birlikte döneminde birçok kişinin beğenisini kazanan lirik şiirler yazmıştır. Saray çevresine yakın bir aileden gelmesine rağmen, şiirlerinde de belirttiği üzere, maddi yönden zor günler yaşamıştır. Bu zorluklar onun genç yaşta ihtiyar biri gibi görünmesine sebep olmuş, beli bükülüp saçları ağarmıştır. Yaşamının büyük bölümünde geçimini padişah ve yakınları için yazdığı şiirlerden kazandığı paralarla sağlamıştır.

Leyla Hanım duygularını oldukça yalın bir anlatımla ifade etmiştir. Kelime oyunlarına, edebî sanatlara şiirlerinde fazla yer vermemiştir. Daha önceki şairlerin yolunda giden Leyla Hanım, yeni ve farklı şeyler söylememiş, geleneğin dışına çıkmamıştır. Önceki şairler gibi geleneğe uyarak eski ve yeni şairlere nazireler söylemiştir. Şiirlerinde şaka ve esprilere yer veren Leyla Hanım, konu ve üslup açısından da oldukça zariftir. XIX. yüzyıl divan şiirine yeni bir söyleyiş getirmemesine rağmen kadın olması ve bir divana sahip olması sebebiyle o dönem şairleri içinde kendine bir yer edinmiştir.

Bu çalışmanın amacı, XIX. yüzyılda Osmanlı sahası Divan Edebiyatı geleneğine göre yazılmış olan Leyla Hanım Divanı'nın morfolojik açıdan ele alınması ve dönemin dil özelliklerini ortaya koymaktır.

Bu çalışmada bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım Doç. Dr. Şahin Baranoğlu'ya, Arş. Gör. Cihan Doğan'a, Okt. Erol Çelik'e, Gülşen Cankurt ve eşi Murat Cankurt'a; maddi ve manevi destekleriyle hep yanımda olan arkadaşlarım Fatma Yıldız, Nazife Benzer, Ümmühan Bektaş, Derya Bal, Nilgün Can, başta anne ve babam olmak üzere tüm aileme özellikle de ağabeyim Taner Yılmaz 'a ve tez çalışmasının başından sonuna kadar desteğini esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan Yapıcı'ya teşekkür ederim.

Güner YILMAZ

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	ix
ÖN SÖZ	xi
KISALTMALAR	xv
TABLolar DİZİNİ	xvii
GİRİŞ	1
1. XIX. YÜZYIL DİVAN EDEBİYATI.....	1
1.1. Leyla Hanım'ın Hayatı (?-1847)	3
1.2. Leyla Hanım'ın Sanatı ve Edebi Kişiliği	4
1.3. Leyla Hanım Divanı'nın Nüshaları	4
1.4. Araştırma Hakkında Genel Bilgiler.....	6
2. METİN	8
3. GRAMATİKAL İNDEKS	207
TARTIŞMA ve SONUÇ	473
KAYNAKLAR	479
ÖZGEÇMİŞ	481

KISALTMALAR

K	: Kasideler
Mr	: Murabbalar
Mh	: Muhammesler
T	: Tahmisler
Msd	: Müseddesler
Ts	: Tesdisler
Tsb	: Tesbi
Msm	: Müsemmen
Tsmn	: Tesminler
Trk	: Terkib-i Bend
Trc	: Terci-i Bend
Trh	: Tarihler
G	: Gazeller
Ms	: Müstezadlar
Ş	: Şarkılar
L	: Lugazlar
R	: Rubailer
Kt	: Kıtalar
Mf	: Müfredler

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Eklerin Kullanım Sayısı.....	473
Tablo 2. Hâl Eklerinin Dağılımı.....	473
Tablo 3. Hâl Eklerinin Alt Gruplara Göre Dağılımı	474
Tablo 4. İyelik Eklerinin Dağılımı	475
Tablo 5. İyelik Eklerinin Alt Gruplara Göre Dağılımı	475
Tablo 6. Çoğul Ekinin Sayısı	476
Tablo 8. Divandaki Türkçe ve Yabancı (Arapça-Farsça) Kelimelerin Sayısı.....	476
Tablo 9. Divandaki Türkçe ve Yabancı (Arapça-Farsça) Fiillerin Sayısı	476

GİRİŞ

1. XIX. YÜZYIL DİVAN EDEBİYATI

XIX. yüzyıl, yenileşme çabaları nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu açısından önemli bir dönem olmuştur. XVII. yüzyıldan itibaren başlayan Divan Edebiyatı-Halk Edebiyatı etkileşimi XIX. yüzyılda da devam etmiştir. Bu yüzyılda edebiyatta şekil ve içerik açısından yeni türlerin kullanılmaya başladığı, eskiden farklı bir edebi anlayış ortaya çıkmış, Divan Edebiyatı ve Halk Edebiyatı olmak üzere iki farklı anlayışa göre şekillenen Türk Edebiyatı'na Batı'dan gelen yeni türler etrafında oluşan Yeni Türk Edebiyatı eklenmiştir. Yüzyılın ikinci yarısında eski anlayış etkisini yitirerek yerini Batı edebiyatı etkisinde gelişen Tanzimat edebiyatına bırakmıştır (Mengi, 2003: 264).

Osmanlı padişahlarının çoğu genellikle şiir ve edebiyatla yakından ilgilenmiştir. XIX. yüzyılda bu ilginin azaldığı görülmektedir. III.Selim dışında şiir ve edebiyatla ilgilenen padişah neredeyse yoktur. Buna bağlı olarak Divan şiiri, Yeni edebiyat karşısında gücünü kaybetmiştir. XVIII. yüzyılda Divan şairleri arasında yaygınlaşan Mahallileşme akımı, XIX. yüzyılda yerini dilde sadeleşme hareketlerine bırakmıştır. Divan şairleri, halkın kullandığı deyimleri, sözcükleri kullanmışlardır. XIX yüzyılda, Halk şairleri Divan şiirinin etkisinde daha çok kalmış, bu etkiyle aruz ölçüsünü kullanmış, Arapça ve Farsça sözcük ve tamlamalara daha fazla yer vermişlerdir (Mengi, 2003:264).

Divan Edebiyatının başlangıcında olduğu gibi son döneminde de dinî-tasavvufi şiire ilgi artmıştır. Bu yüzyılda birçok şair eserlerinde dini-tasavvufi öğelere yer vermiştir. Bunun sebebi şairlerin herhangi bir tarikata mensup olmalarıdır (Mengi, 2003:264).

XVII. yüzyılın büyük ustaları örnek alınarak şiirde bir ilerleme kaydedilmek istenmiş, bu sebeple XIX. yüzyılda Encümen-i Şuara denilen şairler topluluğu kurulmuştur. Bu topluluk içindeki şairler; Hersekli Arif Hikmet Bey, Leskofçalı Galip Bey, Osman Şems Efendi, Koniçeli Kazım Paşa, Hâlet Bey, Manastırlı Hoca Nâili Efendi, Yenişehirli Avni Bey, Recaizâde Celal Bey, Üsküdarlı Hakkı'dır. Daha sonraları bu toplantılara Nâmık Kemal ile Ziya Paşa da katılmışlardır. Bu toplantılarda şiirler okunmuş, eleştiri ve tartışmalar yapılmıştır. Bu yüzyılın önemli şairlerinden bazıları bu topluluk içinde yetişmiştir. Bu

topluluktaki şairler klasik dil ve eski şiir anlayışını sürdürmeye çalışmışlardır. Divan Edebiyatı geleneğinin devamından yana olan Enderunlu Vasıf, Yenişehirli Avni, Keçecizade İzzet Molla gibi sanatçılar birtakım yeniliklerle ıslah etmeye çalıştıkları Divan Edebiyatının bir süre daha canlı kalmasını sağlamışlardır (Mengi, 2003: 264).

XIX. yüzyılda Divan Edebiyatı geleneğindeki nazım şekillerinin birçoğuyla şiirler kaleme alınmıştır. Ancak, eskiden beri kullanılagelen nazım şekillerinin kullanım sıklıklarıyla ilgili bazı değişiklikler görülmektedir. Bu dönemde en az kullanılan nazım şekli mesnevidir. Yazılan mesneviler de önceki yüzyıldakilerden daha kısadır (Abbasoğlu, 2014: 146).

1.1. Leyla Hanım'ın Hayatı (?-1847)

Leyla Hanım'ın hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Doğum tarihi de kesin olarak belli olmamakla birlikte İstanbul'da doğduğu bilinmektedir. Babası Kazasker Moralızade Hamit Efendi'dir. Annesi ise Keçecizade İzzet Molla'nın ablası olan Hatice Hanım'dır. Kardeşleri Ataullah Mehmet Efendi, Nurullah Mehmet Efendi, Hâlet Efendi'dir. Kaynaklara göre Halet Efendi genç yaşta vefat etmiştir. Bunun dışında sütkardeşleri Emine Hanım ve Arif Bey'dir. (Arslan, 2003:23).

Leyla Hanım ailesi tarafından oldukça aydın ve edebiyata aşina bir ortamda yetiştirilmiştir. Edebi bilgilerini ise dayısı İzzet Molla vasıtasıyla tamamlamıştır (Arslan, 2003: 25).

Leyla Hanım evlenmişse de evliliği çok kısa sürmüştür. Çünkü evlendiği gün eşinin ondan üzerindeki nohut yakısını temizlemesini istemesi üzerine odayı terk etmiş ve bir hafta sonra da ondan ayrılmıştır (Morkoç, 2011: 231).

Leyla Hanım'ın şiirlerinden onun saray çevresiyle ilgisi bulunduğu belli olmaktadır. Babasının ölümüyle hayatının sonlarına doğru geçim sıkıntısı içine düşünce II. Mahmut için yazdığı kasidede durumunu anlatarak ondan yardım dilemektedir. Esmâ Sultan'a da bu yolda yazdığı şiirler vardır. 1840'ta kendisine 150 kuruş maaş bağlanan Leyla Hanım saraya sunduğu sonraki manzumelerinde gördüğü yardıma teşekkür eder. Sarayla ilgisinin sürdüğünü gösteren tarih manzumeleri arasında hükümdarın kızlarının doğumu, Fatma ve Münire sultanların düğünleri, şehzade Abdülmecit ve Abdülaziz'in sünnetlerini tebrik eden kıtaları bulunmaktadır. II. Mahmut'un kızı Atiye Sultan'ın doğumu üzerine söylediği tarih manzumesinde ise hükümdardan sürgünde bulunan dayısı İzzet Molla'nın affını talep etmektedir (Abbasoğlu, 2014).

Leyla Hanım'ın Mevlevilikle ilgisi olduğu bilinmektedir. Şiirlerinde işlediği konulardan biri de Mevlana ve ehlibeyt sevgisidir. 1847'de İstanbul'da ölen Leyla Hanım, Mevlevîliğe bağlılığı dolayısıyla Galata Mevlevihanesi'nin bahçesindeki kabristana gömüldü (Abbasoğlu, 2014:148).

1.2. Leyla Hanım'ın Sanatı ve Edebi Kişiliği

Kadınlara olan yanlış algının değişebilmesi için kadın şairlerin incelenmesi gereklidir. Leyla Hanım'ı bu açıdan ele alırsak mizaç olarak şen şakrak yapısı, kendine güveni ve açık dili onu edebiyata kazandıran en önemli özelliği olmuştur. Onun zeki, nüktedan, hoşsohbet yapısı şiirlerinde de ortaya çıkar. Bu aşırı serbest tutumu onun eleştirilmesine sebep olsa da o kendi üslubundan ödün vermemiştir. Devrinde oluşturulan edebî ve sosyal çevreden uzak kalmamış, bu ortamlarda kendini kanıtlamayı başarmıştır. Kendine özgü söyleyişi ile eski şekiller ve hayaller çerçevesinde devam ede gelen şiir geleneğine canlılık kazandırmıştır (Çulhaoğlu, 2009).

Leyla Hanım, ailesinin de tesiriyle Mevlevîliği benimsemiştir. Mevlana, Şeyh Galip ve dönemin diğer şairleri hakkında yazdığı şiirleri mevcuttur. Mahallileşme akımından etkilendiği şiirlerinden anlaşılmaktadır. O söylemek istediği şeyi en iyi ifade edecek kelime ve terkipleri seçmeye özen göstermiştir. Onun başarılı olduğunu ikinci kez okumaya gerek duyulmayan sade, açık bir şekilde kaleme alınan Divan'ındaki dilinden anlayabiliriz. O bir taraftan sadeliği savunurken diğer taraftan o dönemde yaygın olan aşırı Türkçeciliğe de mesafeli durmuştur (Çulhaoğlu, 2009).

Leyla Hanım doğaçlama olarak da şiir söyleyebilmekte şiirlerinde deyim ve atasözlerine yer vermektedir. Münacaat, naa't ve mersiye türlerinde başarılı ve samimi şiirler yazmışsa da asıl şöhretini şarkılarına ve lirizm yüklü gazellerine borçludur. Divan'ında her kafiye-den gazele rastlanması, onun ne denli iddialı bir şair olduğunun göstergesidir. Kendini rind olarak tanımlayan Leyla Hanım, şiirlerini erkekçe bir üslupla kaleme alır (Abbasoğlu, 2014).

1.3. Leyla Hanım Divanı'nın Nüshaları

Leyla Hanım Divanı'nın Ankara'daki Milli Kütüphanede dört nüshası bulunmaktadır¹. Bulunan yazma nüshalarının hiçbirisi tam değildir. Hepsinde bir eksiklik görülmektedir.

1) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A. 731:30 varak. 208 ×155, 172×95 mm. ölçülerinde 28 satır. Yazı rika olmakla birlikte siyah mürekkeple yazılmıştır. Söz

¹Nüsha tanıtları Mehmet Arslan'ın *Leyla Hanım Divanı* adlı kitabından alınmıştır.

başları kırmızı mürekkeple. Cilt mukavvayla kaplıdır. İstinsah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 1 murabba, 1 müseddes, 1 tesdis, 1 terkeb-i bend, 95 gazel, 4 müstezad, 8 şarkı, 4 lügaz, 19 rubai, 4 kıta, 4 müfred vardır.

2) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A.413.47 varak. 228×155, 172×95mm. ölçülerinde 24 satırdır. Yazı talik olmakla birlikte beyaz aharlı su yolu filigranlı kağıt kullanılmıştır. Kırmızı, cedid mukavva cilt. İstindah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 2 kaside, 1 muhammes, 13 tahmis, 1 müseddes, 2 tesdis, 1 tesbi, 1 müsemmen, 2 tesmin, 5 terkeb-i bend, 1 terci-i bend, 106 gazel, 41 tarih, 5 müstezad, 4 lügaz, 20 şarkı, 8 rubai, 3 kıta vardır.

3) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A. 2918/3.33b-55b. Varakları arasında 215×150, belirsiz muhtelif ölçülerinde. Muhtelif satır. Yazı rikadır. Taçlı, salkım filigranlı kağıt. Siyah mürekkeple, söz başları kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Cilt vişne çürüğü meşindir. İstinsah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 1 murabba, 2 muhammes, 10 tahmis, 1 müseddes, 1 tesdis, 1 tesmin, 2 terkeb-i bend, 76 gazel, 2 müstezad vardır.

4) Ankara Milli Kütüphane, Yz. A. 2846/2.26b-73b varakları arasında. 224×126, 166×77mm. ölçülerinde. 19 satırdır. Yazı talik olmakla birlikte taç filigranlı kağıt kullanılmıştır. Siyah mürekkeple söz başları kırmızı mürekkepledir. Yeşil meşin sırtlı, sarı yıldız bordörlü, yeşil karton kapaklı cilt kullanılmıştır. İstinsah kaydı yoktur. Bu nüshanın içinde 3 kaside, 2 murabba, 1 muhammes, 12 tahmis, 1 müseddes, 2 tesdis, 1 tesbi, 1 müsemmen, 2 tesmin, 3 terkeb-i bend, 36 tarih, 99 gazel, 3 müstezad, 10 şarkı, 5 lügaz, 9 rubai, 4 kıta vardır.

Leyla Hanım'ın Divan'ı dört defa basılmıştır:

1) Divan-ı Leyla Hanım, Bulak 1260 (1844). 43+59 sayfa.

2) Divan-ı Leyla Hanım, Litograf, baskı yeri ve baskı tarihi yok. 110 sayfa.

3) Divan-ı Leyla Hanım, Takvimhane-i Amire Matbaası, İstanbul 1267 (1851). 111 sayfa.

4) Divan-ı Leyla Hanım, Valide Hanı'nda Şirket-i İraniyye Destgahı, Litograf, İstanbul 1290 (1873). 118 sayfa.

Matbu nüshalarda olup da yazma nüshalarda olmayan manzumeler ki toplam 18 manzumedir, bunları da matbu nüshalardan alarak metne dahil edilmiştir. Bu nüshalar 3, 5, 6. kasideler, 1, 2, 3. muhammesler, 1 terkeb-i bend; 7, 8, 13, 20, 21, 28, 29, 33, 54, 55. tarihler ve 42, gazeldir.

1.4. Araştırma Hakkında Genel Bilgiler

Çalışmanın Konusu: Leyla Hanım Divanı'nın Gramatikal İndeksini hazırlamaktır.

Çalışmanın Amacı: XIX. yüzyılda yazılmış bir metinden hareketle dönemin morfolojik özelliklerini ve bu özelliklerin ilgili metindeki kullanım sıklıkları hakkında okuyucuya fikir verme amaçlanmıştır.

Çalışmanın Önemi: Çalışma tamamlandığında, art zamanlı morfolojik inceleme yapan araştırmacılar için XIX. yüzyıl metinlerindeki morfolojik özellikler ve bunların kullanım sıklıklarıyla ilgili kaynak sağlanmış olacaktır.

Materyal ve Yöntem: Çalışmamızda, Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leyla Hanım Divanı* adlı metin kullanılmıştır. Bu metin Leyla Hanım hakkında yapılan en önemli çalışmalardan biridir. Bu kaynak baz alınarak *Leyla Hanım Divanı*'ndaki şiirler metin ve beyit numarasından oluşan kodlarla sınıflandırılmış ve şiirlerdeki beyitler tek satır haline getirilmiştir. Divanda kullanılan kelimeler, dizin programı kullanılmadan elle metin ve beyit numaraları gösterilmek suretiyle alfabetik sıraya dizilmiştir. Kelimelerin farklı çekim eki almış şekilleri de metin ve beyit numaralarıyla birlikte gösterilmiştir. Metindeki isim çekim eklerinin kullanım sıklığı belirlenmiştir. Ardından incelenen Leyla Hanım Divanı'ndaki Türkçe ve yabancı (Arapça-Farsça) kelimeler ve fiiller ayrı ayrı incelenmiş ve yine metindeki kullanım sayısı tespit edilmiştir.

Kaynak Özetleri (Literatür Özeti): Arslan, M. (2003). *Leylâ Hanım Dîvanı*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Bu çalışmada, Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leylâ Hanım Divanı* adlı eser kullanılmıştır. Çalışmamızın esasını oluşturan gramatikal indeks, söz konusu eserin metin kısmı üzerinde yapılmıştır. Ayrıca Leyla Hanım'ın hayatı ve edebî kişiliğiyle ilgili temel bilgilerde de bu eserden faydalanılmıştır. Şairle ilgili bilgiler, dolaylı kaynaklara değil ilk elden yazılmış sağlam kaynaklara

dayanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Leyla Hanım hakkında çalışma yapacak kişilerin bakacakları ilk kaynak bu kitap olmalıdır.

Leylâ Hanım Divanı adlı eser *Osmanlıca Matbu Kaynaklarda Leyla Hanım, Leyla Hanım'ın Hayatı, Leyla Hanım'ın Şairliği, Divandaki Nazım Şekilleri, Nazım Şekillerinin Değerlendirilmesi, Leyla Hanım ve Nazireciliği, Leyla Hanım ve Ehl-i Beyt Sevgisi, Leyla Hanım ve Mevlana, Leyla Hanım ve Keçecizade İzzet Molla, Leyla Hanım ve Fitnat Hanım, Nüsha Tasnifleri ve Bibliyografya* bölümlerinden oluşmaktadır.

Kapsam ve Sınırlılıklar: Bu çalışmada, Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leylâ Hanım Divanı*'ndaki *Metin* bölümü kullanılmıştır. Divan'daki on beş ve otuz beş numaralı gazeller ile on yedi ve on sekiz numaralı rubailer Farsça olduğu için kapsam dışında tutulmuştur. Yapılacak çalışmanın amacı XIX. yüzyıl Türkçesiyle yazılmış bir eserden hareketle dönemin morfolojik özelliklerini ortaya koymak olduğundan sadece Türkçe şiirlerin indeksi yapılmıştır.

2. METİN

KAŞİDELER

Bismillāhirrahmānirrahīm

K1- Der Sitāyiş-i Sultān-ı Zamān Hān Meddallāhu Naşrahu
(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Merhamet-vāye şehen-şāh-ı zamān Hān Maḥmūd
Ki odur ümmet-i merḥūmeye rāḥat-baḥşā
- 2 Zātı Hāq'dan bize bir mevhibe-i 'uẓmādır
Şükürin ifā idemez cānını virse dünyā
- 3 Bestedir silsile-i 'adline tār-ı rāḥat
Qaldı mecnūn gibi zindān-ı 'adem içre cefā
- 4 Ġālib-i muṭlaq-ı a' dā idügi şeksizdir
Oldı maġlūb ḫilāfında olan ehl-i şekā
- 5 Olmuş iken bir alay ḥaşm-ı qavī bergeşte
Mora kāfirleri bir iş mi bi-luṭf -ı Mevlā
- 6 Cümlesi tu' me-i şemşir olur inşā'allāh
İşte āşār-ı zafer olmadadır rüy-nümā
- 7 Husrevā dād-gerā pādişeh-i 'adl-ārā
Buldı zātınla şeref tāt u serir-i vālā
- 8 Sen o ḥaḳān-ı hūner-ver şeh-i 'ālemsin kim
Qanda ben 'āciz-i vaşfiñ bülleġā-yı şu'arā
- 9 Līk luṭfuñla tüvān gelse dil-i nā-şāda
Reşk ider şi'r-i metnime ricāl-i fuşahā
- 10 Ya' ni ḥaddimce dūr-i medḥiñi nazm eyler idim
Dest-gāh-ı qalemim düzgün olaydı ammā
- 11 Āh ben 'ācizeniñ münfiḳi olan pederim
Deşt-i ḥasretde qodı bizleri böyle şāhā

- 12 Ya'ni dā'î-i kâdîmîñ Morevî-zâde fakîr
Şağ ol ey pâdişehim eyledi 'azm-i 'uqbâ
- 13 Kalmadı külbe-i aḥzânda metâ' -ı köhne
Ğuremâ eylediler her ne ki varsa yağmâ
- 14 Şöyle kim kılmasa ümmîd-i 'inâyet imdâd
'Ömrümüz eyler idi renc ü meşakkât ifnâ
- 15 Yetişir şekve-i gerdün du'âya başla
Rikḳat-i ḳalb ile ol ḥusreve ğayri **Leylâ**
- 16 Yerde yatdıkça peder şâh-ı cihân şağ olsun
Gice gündüz dil-i maḥzûna budur ḥayr-du'â

K2- Medḥiye Berây-ı 'Asâkir-i Manşûre
(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Sâyesi dâ'im ola Maḥmûd Ḥân'ın kim odor
Dîn ü islâmı mü'eyyed eyleyen bî-irtiyâb
- 2 Luṭfı var olsun mu' allem 'asker icâd eyledi
Bendegânın cümlesin kıldı bu yüzden feyz-yâb
- 3 Cümle ḳullar emrine ez-cân u dil baş egdiler
Ḥüsn-i tedbîrine hep ḥayretde ḳaldı şeyḥ u şâb
- 4 Virdi fetvâ eşkıyânın ḳatline müfti'-enâm
Yâveridir şübhesiz Peyğamber-i 'âlî-cenâb
- 5 Öyle şâhdır kim felekde ḥâliyâ yanmaḳdadır
Pertev-i iḳbâline reşk eylemekde âfîtab
- 6 Şevket-i iḳbâline kim kec baḳarsa ol şehiñ
Ḥâne-i idbârını ide Cenâb-ı Ḥaḳ ḥarâb
- 7 Bir ḳul oğlı olmağa görse bu şân u şevketi
Şübhesiz dergâhına Ḥusrev iderdi intisâb

- 8 Görse bezm-i devletin bir dem Hüseyn-i Baykarā
Reşk ile bî-çāre eylerdi hemān cāhın serāb
- 9 Öyle bir şāhdır o kim görse anı Sāsāniyān
Sāyis olmağa apusunda olurdı kām-yāb
- 10 Olsa der-bānı eger Dārā o şāh-ı ekremiñ
Ol şāhiñ elbetde bābında olurdı behre-yāb
- 11 Görse deryālar gibi ihsānını Hātem eger
Da‘ vet ü lutf u keremden eylemez miydi hiçāb
- 12 Yād iderken ğonca-i evşāfını ol husreviñ
Bir azel albe şafā bahş eyledi mānend-i āb
- 13 Dīde-i maħmūrını gördüm yine mest ü ħarāb
Hūn-ı dil nūş itdirir ‘uşşāa mānend-i şarāb
- 14 İtmedi üftādegāna bir nigāh-ı iltifāt
Ġamze-i cellādı itmez hiç Hā'dan ictināb
- 15 Lutfı var olsun ki geldi sūy-ı dilberden şabā
Yād-ı zūlf ile yine aldım bu şeb būy-ı gül-āb
- 16 Ka‘ be -i rūyuñda cevır itmek revā mı sevdiğim
Kimseye olmuş mıdır firdevs-i a‘ lāda ‘azāb
- 17 İtmesün bu rütbe **Leylā**'ya ki bir devrān cefā
Ben ki kenz-i şāh-ı ‘aşrım aña itmez mi ‘iāb
- 18 andadır Fıtnat gelüp olsun benimle imtiān
İşte meydān-ı sūhān işte alem işte kitāb
- 19 Sāyesinde ulları zev eylesün ğam görmesün
Şev ile eflāke ıksun nağme-i çeng ü rebāb
- 20 Medini itmek ne ħaddimdir o şāh-ı ekremiñ
Şi‘ rimiñ her beyti olsa bir kitāb-ı müsteāb

- 21 Feyz-i mihr-i iltifâtıñdır ki şâhım tab´ımız
İtdi rengin nûktelerle ma´den-i la´l-i müzâb
- 22 Sâye-i devr-i hümayûnuñda bezm-i ma´rifet
Sûz-ı şî´r ü reşha-i hâmemle buldı âb u tâb
- 23 Kıl du´â-yı devletin **Leylâ** yeter çok söz yeter
Bu du´âmı eyle dergâhıñda yâ Rab müstecâb
- 24 Görmeye cem´iyyet-i hâtır yüzi a´dâları
Şâdık-ı devlet olanlar eyleye feyz iktisâb
- 25 Gösterüp Mevlâ aña encüm gibi şeh-zâdegân
Kendüsi tahtında var olsun ilâ yevmi'l-hisâb
- 26 Medh-i sultân-ı cihânda eyledim tenşîṭ-i nâs
Bu kaşîdem gûş iden şâ´irler olsun neş´e-yâb

K3- Ramazâniyye Der-Hakk-ı Sultân ´Abdül-Mecîd Hân
(Fâ´ilâtün Fâ´ilâtün Fâ´ilâtün Fâ´ilün)

- 1 Tâli´ oldı neyyir-i burc-ı sa´âdet nâ-gehân
Toğdı necm-i tâli´ -i âfâk bi-şekk ü gümân
- 2 Sâha-i dünyâyı hem-reng-i behişt itdi yine
Şalınup seyrâna çıkdı sū-be-sū hūrî-veşân
- 3 Söz bir itdi vâ´iz ü zâhid bu günlerde meger
Başların pek hırkaya çekmekde rindân-ı zamân
- 4 Her menâre şeb-çerâğ-efrûz olup i´lân ider
Lem´a-rîz oldı diyü feyz-i Cenâb-ı Müste´ân
- 5 Hâzret-i ´Abdül-mecîd Hân'ın nevâl-i luṭfınıñ
Mâh-ı rûze şükrini tekrâr ider rûz u şebân
- 6 ´Ahd-i ´adl-i devletiniñ her şebi ḳadr-i sa´îd
Rûz-ı fîrûz-ı hümayûn-himmeti ´îd-i cihân

- 7 Dāver-i gerdūn-eşer dād-āver-i ‘ālī-güher
Menba‘ -ı feyz ü zafer Hāḳān-ı İskender-tüvān
- 8 Ḳurretü'l-‘ayn-ı kerāmet naşb-ı ‘ayn-ı ma‘delet
Serv-i gülzār-ı kerāmet server-i gītī-sitān
- 9 Feth u nuşretdir ḳapucıbaşısı dergāhınıñ
Pās-bān-ı āsitān-ı şevketi baht-ı cüvān
- 10 ‘Ālemi şöyle ihāṭa itdi ‘adl ü dādı kim
Oldı tev‘em miş ile ülfetde her şīr-i jiyān
- 11 Şavlet-i şāhānesi sermāye-i fevz ü zafer
Himmet-i ferzānesi ārāyiş-i kevn ü mekān
- 12 Ey şehen-şāh-ı kerem-pīşe seniñ evşāfiña
Çok sözüm vardır güher-veş kīse-i dilde nihān
- 13 Eylese iḳdār **Leylā** ḳuluñı cūduñ eger
Sāye-i luṭfuñda gelse ṭab‘ima tāb u tüvān
- 14 Şöyle merdāne hūner-perdāz olurdı ki sözüm
Fıtnat'ıñ āşārını eylerdi bī-nām u nişān
- 15 Tā ki ‘ālem pāy-dār ola cihānda var olup
Eyle cümle ḳullarınıñ ihsānınıñ ile şād-mān
- 16 Māh-ı tābān-ı hilāfet ide Mevlā zātını
Rūz u şeb devr eyledikçe māh u sāl-i neyyirān

K4- Bahāriyye Der-Sitāyiş-i Hibetullāh Sulṭān-ı ‘Aliyyetü's-Şān
Mefā‘ilünMefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün)

- 1 Bahār eyyāmı geldi başladı bülbüller efgāna
Nola reşk eylese cennet bu mevsimde gülistāna
- 2 Aḳarşular sirişk-i ‘āşıḳān-āsā hūrūş itdi
Leb-i cūda görince servi beñzer ḳadd-i hūbāna

- 3 Ne ra' nā yāsemenler sīne-i dilber gibi ammā
Hele pek beñziyor şeb-bū da gīsū-yı cūvānāna
- 4 Ruḥ-ı dildāra beñzer lāleler güller қaranfüller
Muḥaşşal her biri bir zevk baḥş itmez mi insāna
- 5 Veliyyü'n-ni' metim ol sūya teşrīf eyleyüp bir şeb
Sürürından şakāyık kıpkızıl olmuşdı dīvāne
- 6 Benefşe itmede her cāyı mesken tarḥ-ı gülşende
Қatı hercāyı dilber rahmı yok mı dāğ-ı pinhāna
- 7 Bi-ḥamdillāh Cenāb-ı Ḥazret-i Sultān-ı 'ālī-şān
Қudūmiyle tarāvet virdi bir қat sūnbūlistāna
- 8 Dem-ā-dem 'andelīb efgān idüp 'arz eyler aḥvālin
Lisān-ı ḥāl ile gūyā Hibetullāh Sultān'a
- 9 Perīşān oldu 'aqlım zūlf-i dilber gibi ḥayretle
İdince çeşm-i 'ibretle nazar bu feyz-i Yezdān'a
- 10 Bitürdüm gülsitān-ı ḥāmeden bir tāze vü ter kim
Ġazel tarzında gūyā beñzedi bir verd-i ḥandāna
- 11 Nedendir itmez oldu āteşim te'sīr cānāna
Yanup yakıldığım gördükçe ḥayrān oldu pervāne
- 12 Tūtuşdı қалmadı қат' ā tenimde mūlarım bir bir
Fetīl-efrūz olunca şem'-i 'aşkı sīne-i cāna
- 13 Der-i kūyunda feryād eylesem de eyleme ta'yīb
Gedālar ḥālını 'arz eyler elbet şāh-ı devrāna
- 14 Görince çeşmini Allāh Allāh oldu feryādım
O kāfir merḥamet itmez mi āyā ehl-i īmāna
- 15 Güzeller 'āşık-ı dil-ḥastegāna zulmi az itsün
Dil-i bīmārimız tākāt getürmez cevri-i ḥūbāna

- 16 Dil-i maḥzūnumuz bāğ-ı cihāna iltifāt itmez
Nola beñzerse daḥi anda nergis çeşm-i mestāna
- 17 Dil-i mecrūhumuz da lāle-āsā dāğ dāğ oldu
Bu nār-ı ‘aşk ile **Leylā** ḳomuşdur başı meydāna
- 18 Bu bāğ-ı ‘ālemin ḥār u ḥasından ebkem olmuşdum
Bahār-ı ṭab‘ım olmuşken baña bu ğamla bīgāne
- 19 Görüp nūr-ı cemālin ğonca-i ümmīdim açıldı
Şafā baḥş itdi eş‘ārım yine bu cān-ı nālāna
- 20 Nola faḥr eylese **Leylā** ḳulı şimden girü zīrā
Keşīde ḳıldı nām-ı Ḥazret-i Sulṭān'ı dīvāna
- 21 Degil ey ḥāme vaşf-ı zātını bir vech ile ḥaddiñ
Du‘ā eyle ḥulūş-ı ḳalb ile sulṭān-ı zī-şāna
- 22 Ḥudā eksikligin göstermeye bu ‘abd-i nāçīze
Emānet ola ancaḳ zātı Ḥayy-i Rabb-i Mennān'a
- 23 Gül-i ṭab‘ı açılsun biñ sene bu bāğ-ı ‘ālemde
Anı bağışlaya Mevlā şehen-şāh-ı cihān-bāna
- 24 Gülistān içre evrād-ı zebān-ı bülbulān olsun
Ḳaşıdem medḥ-i sulṭān ile irdi ğayri pāyāna

K5- Der-Menḳabet-i Fātiḥ-i Ḥicāz Ḥazret-i Meḥemmed ‘Alī Paşa
(Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)

- 1 Bārekallāh zihī āşaf-ı şāḥib-devrān
Nice āşāf ki ‘Alī-sīret ü Şīr-i Yezdān
- 2 Nice āşāf ki olup ‘aḳlına ‘ālem meftūn
Re’y ü tedbīrine Riştūları eyler ḥayrān
- 3 Nice āşāf ki eger ‘azm-i ğazā eylerse
Raḥşınıñ na‘li ider rūy-ı zemīni lerzān

- 4 O nizām-āver-i ahvāl-i cihān kim zātın
Zīver-i devlet ü dīn itmese Hayy-i Sübhān
- 5 Çokdan olmuşlar idi rāh-rev-i mülk-i ‘adem
Gayret-i devlet ü dīn ile olan bī-sāmān
- 6 Rezme çıktıkda o destūr-ı meġāzī-pīşe
Feth u nuşret iki peyk oldu yanında her ān
- 7 Cān virürler idi a‘dā kılıcı havfindan
O hudāvend-i cihān tīġın ideydi ‘uryān
- 8 Zerredir kevkeb-i iķbāline nisbet hurşīd
Kaṭredir kulzüm-i ihsānı yanında ‘ummān
- 9 Hātem’in nāmını tayy itdi o rütbe şānı
Bermekī görse kapusunda olurdı der-bān
- 10 Vüzerā bendesi olmaķlıġıla faḥr eyler
‘Ulemā emrine münķād ne itse fermān
- 11 Dergehi çünkü melāz-ı ‘ulemā-yı a‘lām
Bāb-ı ihsānı medār-ı vüzerā-yı zī-şān
- 12 Sen o destūr-ı kerem-ḥaşlet ü ‘ādilsin kim
Fuķarā sāye-i luṭfuında bulur emn ü emān
- 13 Fātiḥ-i beyt-i Hudā kıble-güşādır zātın
Yāverin çünkü senin ‘avn-i Cenāb-ı Mennān
- 14 Şübhesiz Hāzret-i Peyġamber’i itdin hoşnūd
Eyleyüp Ka‘be binā hem-çü Halīl-i Raḥmān
- 15 Eyledin ol kadar evķātın hayra maşrūf
Sū-be-sū reşk-i na‘īm olmada sāyeinde cihān
- 16 Kim çekerci bu kadar dīn uğurında zaḥmet
Gelsün eslāf eger var ise işte meydan

- 17 Şevk-i medhîyle o Cem-câh-ı felek-mertebenî
Bir gâzel tarzı ideyim ki vire dil-mürdeye cân
- 18 Sînemi çarh-ı sitem-perver idince sūzân
Kaldı hayretde o dem hâlîme ehl-i nîrân
- 19 Rûzgârîñ sitemi serde hevâ-yı kâkül
Buña taş olsa da eyler mi taḥammül insân
- 20 Dil-i pür-sūzımı itfâ idemez kûlzüm-i Nîl
Eşk-i pür-ḥûnum olup mey ciger oldu biryân
- 21 Bu kadar nâlelerim taḡlara itdi te'sîr
Yine dâd itmedi feryâdına kaṭ' â cânân
- 22 Zâhid eylerse nola sūziş-i 'aşkı ta' yîb
Bilür aḥvâl-i dil-i zârîñı **Leylâ** rindân
- 23 Medh-i destûr ile aldım elime kîlk ü devât
Bîkr-i fikr-i sūḡanımla bula zînet dîvân
- 24 Sözlerim çok seniñ evşâfîña maşrûf idecek
Kîse-i dilde olup dürr ü güher-veş pinhân
- 25 Ḥayli demdir heves-i medhîñ iderdim ammâ
Fikr-i ḡam mâni' olup koymadı bende dermân
- 26 Zât-ı zî-şânîñı ben böyle mi vaşf eyler idim
Olmayaydım sitem-i çarh ile bî-tâb u tüvân
- 27 Neyse evvel yüzime gülmüş idi olduğça
Şimdicek gördüğim âzâr-ı ḡam Allâh'a 'ayân
- 28 Lîk luṭfuñla tüvân gelse dil-i nâ-şâda
Fıtnat'îñ eylerim âşârını bî-nâm u nişân
- 29 Âşafâ çâre-resâ dâd-gerâ mültemesâ
Ey ki dergâhı olan ehl-i dile bâḡ-ı cinân

- 30 Bilmedi kimse Һazef-pāre Һadar kıymetimi
Şi' r-i pür-süzıma taḥsīn ider iken Һassān
- 31 Benem ol şā' ir-i mu' ciz-nefes ü ' İsi-dem
Medḥ-i deştūr ile virmekde sözüm mürdeye cān
- 32 Benem ol şā' ir-i rüşen-dil ü pākīze-edā
Bikr-i maẓmūnıma itmez mi cihān istiḥsān
- 33 Ğayri faḥriyye yeter başla du' āya **Leylā**
O Һudāvend-i cihān-bāna hemān rüz u şebān
- 34 Tā ki virdikçe ziyā dehre fūrūğ-ı re'yi
Mihr-veş eyleye tenvīr cihānı her ān
- 35 Һānedānın idüp Allāh kederden maḥfūz
' Ömr ü iḳbālını efzūn ide Һayy-i Mennān

K6- Der-Sitāyiş-i Re'īsü'l-Eṭibbā-i Sultānī ' Abdü'l-Ḥaḳ Efendi
Mefā' ilünMefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Göñül ḥayli zamāndır kim esīr-i derd ü miḥnetdir
Ḥumār-ı derd-i serle mübtelā-yı renc ü ' illetdir
- 2 Ğam-ı derd-i dilimden gerçi şekvā eylemem ammā
Felekden gördiğim cevri ü meşakḳat bī-nihāyetdir
- 3 Ne günā ḥāk-i pāya ' arz u şekvā eyleyim bilmem
Çekilmez vaz' -ı nā-hemvārı çarḥıñ bār-ı minnetdir
- 4 O rütbe yāre açdı cism-i zāra ser-be-ser iflās
Bu derdiñ çāresi ancaḳ re'īs-i ehl-i ḥikmetdir
- 5 Şudūruñ āb-ı rüyı ya' ni ' Abdü'l-Ḥaḳḳ Efendi kim
Zülāl-i nuṭḳı ehl-i derde iksīr-i sa' ādetdir
- 6 Felekler rüşenādır ḥikmetü'l-işrāk-ı re'yinden
Mu' allā-pāye mihr-i āsumān-ı raḥm u şefḳatdir

- 7 Felatūn-ı zamān Ristū-ḥired dāniş-ver-i ‘ālem
Hüner bâbında bende hem-dem ü yâri dirâyetdir
- 8 İder bir sözle Cālînūs'ı mülzem cānı isterse
Ma‘ ârifde fezâ ’ilde kelāmı sırr-ı ḥikmetdir
- 9 Ḥicābından şoğuk der dökdürürdi İbni Sīnā'ya
Ma‘ ârifle o rütbe zātı zīrā germ-ülfetdir
- 10 Ṭabīb-i pâdişāhān-ı cihāndır zātı ced-ber-ced
Vücūd-ı bî-naẓīri revnağ-ı gülzār-ı devletdir
- 11 Vücūdın Ḥaḡ Ta‘ ālā merḥametle eyleyüp hem-zād
Der-i devlet-medārı ehl-i derde cāy-ı rāḥatdır
- 12 Öpüp dāmānın evvel dāder-i zī-şanı merhūmuñ
Dehānımdan o lezzet gitmedi ḥālā o lezzetdir
- 13 Unutmam gördigim iḥsānı bâbından Ḥudā ‘ālim
Felekde iftiḥārım olsa da ancağ o devletdir
- 14 Degil evşāfıñı ḥaddim murād ‘arz-ı ‘ubūdiyyet
Anı ‘arz-ı hüner ẓann itme yāḥud şā‘ iriyyetdir
- 15 Melāzā bu perīşān ‘arz-ı ḥālīm ‘arz idüp şāha
Şifā-yāb it dil-i bīmārımı vakt-i ‘ināyetdir
- 16 Kenīzeñde ‘ināyātıña istiḥkāk yok ammā
Bu iḥsānıñ olursa vālidim merḥūma ḥürmetdir
- 17 ‘Ināyet ‘ādet ise şā‘ ire sūy-ı ekābirden
Selāṭīn-i ‘izāma ittiḥāz itmek de sünnetdir
- 18 Yeter **Leylā** du‘ āya başla tatvīl-i kelām itme
Du‘ ā ol zāt-ı ‘ālī-şāna ḥaḡḡā ki ‘ibādetdir
- 19 Du‘ āsı nezd-i Ḥaḡ'da bî-kesānıñ çünki maḡbūldür
Hemān eyle du‘ ā ḡaldır eliñ vakt-i icābetdir

- 20 Kederden hıfz idüp evlād u aḥfādıyla Ḥaḳ zātın
Disünler ḥānedānı ḥaṣre dek a‘lāma zīnetdir

MUSAMMAṬLAR

MURABBA‘LAR

Mr1- Der- Medḥ-i Ḥazret-i Mevlānā Ḳuddise Sırruḥu'l-İṣnā (Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün)

- 1 Sırr-ı ‘aşkıñ dile itsün te’şir
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr
Dil-i vīrānemi eyle ta‘mīr
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr
- 2 Şāh-ı ‘aşkıñ dile itdikde cülūs
Cesedim oldı mişāl-i fānūs
Keremiñden beni itme me’yūs
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr
- 3 Vaṭan-ı ceddime sen serversiñ
Fuḳarā kullarıña rehbersiñ
İki ‘ālemde daḥi ekbersiñ
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr
- 4 Cürmüm aındıḳça hele sulṭānım
Dem-be-dem ‘arşa çıkar efgānım
Sen bağışla kerem it ‘işyānım
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr
- 5 Cāna kār eyledi nār-ı fūrḳat
Fūrḳatiñ çekmege yokdur ṭāḳat
Ḥālime eyle nigāh-ı şefḳat
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr
- 6 Dīdeme ḥāḳ-i rehiñ ey ḥünkār
Tūtiyā oldığına şübhe mi var
Nāleler itmededir bu dil-i zār
Meded it bendeñe yāḤazret-i Pīr

7 Ne kadar olsa fakîriñ rencûr
Dest-i luţfuñla idersiñ ma‘ mûr
Dil-i maḥzûnımı eyle mesrûr
Meded it bendeñe yâḤazret-i Pîr

8 Eşer-i ‘ aşkıñ ile şems ü kamer
Hep semâ‘ ñ gibi devrân eyler
Merḥamet senden olur eyle nazar
Meded it bendeñe yâḤazret-i Pîr

9 Gülmemişdir geleli dünyāya
Merḥamet eyle kuluñ **Leylā'**ya
Yüzi ağıyla götür ‘ uḳbāya
Meded it bendeñe yâḤazret-i Pîr

Mr2- Münacāt

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

1 ‘ Afvîñ dile bâdî-i ḥuzûr oldu Ḥudāyā
Kârım bu cihānda şer ü şûr oldu Ḥudāyā
Güyā baña şiven daḥi sûr oldu Ḥudāyā
Dil mu‘terif-i cûrm ü kuşûr oldu Ḥudāyā

2 Geşt itmedeyim ‘ âlemi pejmürde-kıyāfet
Yoḳ varmaḡa dergāhıñā tã‘ ât u ‘ ibādet
Mu‘tādım olup şubḥ u mesā fışḳ u ḳabāḥat
Dil mu‘terif-i cûrm ü kuşûr oldu Ḥudāyā

3 Dünyāda ne ġam olmasa da yâr u penāhım
Var raḥm idici Ḥazret-i Monlā gibi şāhım
Ḥācet ne su‘āle baña maḥşerde günāhım
Dil mu‘terif-i cûrm ü kuşûr oldu Ḥudāyā

4 ‘ İşyān ile āfāḳa çıkup şām u seḥer āh
Raḥm eylemedi ḥālimize yâr u ne hem-rāh
Başdan yine çıkdı meded it bu dil-i güm-rāh
Dil mu‘terif-i cûrm ü kuşûr oldu Ḥudāyā

- 5 K  l    l yine e  r  f  m     ey    n alupdur
Bu f    k-i dil or  a boca   a  up da   alupdur
B  -   re yine   ulz  m-i    i  y  n     aluptur
Dil mu  terif-i c  rm      u   r oldu H  ud  y  
- 6   ullar olup    i  y  n ile sen    afv ile me    r
   Afv  n  la idersin dil-i v  r  nemi ma  m  r
Leyl     ulu  n olsun m   bu ef   r ile mehc  r
Dil mu  terif-i c  rm      u   r oldu H  ud  y  

Mr3- D   er Mer  iye-i Murabba  
(F    il  t  n F    il  t  n F    ilün)

- 1 C  n  ma k  r itdi n  r-   i  tiy     
El-fir       h el-fir       h el-fir    
Olmasun m        atim   asretle      
El-fir       h el-fir       h el-fir    
- 2   ar  -   d  n    irf  n  a olmaz     n  
  und     ehl-i dile zehr-i bel  
Gitdi      lemden peder v  -  asret  
El-fir       h el-fir       h el-fir    
- 3 Mollac    -z  de idince    azm-i r  h
  tmedi bir kez peder kevne nig  h
Dehre olmuşlardı anlar mihr    m  h
El-fir       h el-fir       h el-fir    
- 4   ki    all  me bulup   amdan nec  t
Ba     iderlerken dil    c  n     ay  t
Gitdi hem R    if Efendi gibi z  t
El-fir       h el-fir       h el-fir    
-   almad   anlar gibi ehl-i hüner
     lm ile olmuşlar idi mu  teber
A  d  lar firdevse   o  r   b  l    per
El-fir       h el-fir       h el-fir    

Birbiriyle hayli ülfet itdiler
Şanmanız kim ‘ayş u ‘işret itdiler
Bāb-ı kısmetde hükümet itdiler
El-firāk āh el-firāk āh el-firāk

- 7 Anlara yok kalmadı hayr-ı halef
İtmediler māl-ı eytāmı telef
Āhımız nāy olmasun mı sîne def
El-firāk āh el-firāk āh el-firāk
- 8 Mevti hālinde baña baqdı peder
Bu dil-i vîrānemi yakdı peder
Zîr-i hāke şu gibi aqdı peder
El-firāk āh el-firāk āh el-firāk
- 9 Çeng-veş qaddin büküp **Leylā** faqîr
Derd ü ğam itdi anı gençlikde pîr
Bu dil-i mecrūha Hāk'dır dest-gîr
El-firāk āh el-firāk āh el-firāk

MUHAMMESLER

Mh1- Muḥammes Der-Vaşf-ı Ḥazret-i Monlā-yı Rūm (Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Genc-i esrār-ı nihāndır Ḥazret-i Monlā-yı Rūm
Cism-i dervîşāna cāndır Ḥazret-i Monlā-yı Rūm
Şems-veş dehre ‘ayāndır Ḥazret-i Monlā-yı Rūm
Reh-nümā-yı sālīkāndır Ḥazret-i Monlā-yı Rūm
Şem‘ -i bezm-i ‘āşīkāndır Ḥazret-i Monlā-yı Rūm
- 2 İtmiş ol hünkârı Mevlā cümle şāhānîñ şehi
Dergeh-i vālāsına mensûb olan çıkmaz tehi
Şems ü Mevlānā degil mi ‘ālemiñ mihr ü mehi
Rûşenâyî baḥş-ı dildir hāk-i rāh-ı dergehi
Dest-gîr-i bî-kesāndır Ḥazret-i Monlā-yı Rūm

Mihr-i vechin eyleyüp güm-rāha Hāḡ nūr-ı şafaḡ
Na‘ t-ı pākiyle leb-ā-lebdir anıñçün her varāḡ
Meşnevî-ḡān ol da fehmi eyle nedir esrār-ı Hāḡ
Āşinā-yı remz-i Hāḡ müşkil-güşā-yı her sebaḡ
Pādişāh-ı ‘ārifāndır Ḥāzret-i Monlā-yı Rūm

4 Rızḡ içün hiç ferdi incitmez sitiḡnā-meşrebiz
Dergehinden ḡayriye gitmez sitiḡnā-meşrebiz
Maṡbaḡından aşımız bitmez sitiḡnā-meşrebiz
Ġam yimez ferdāyı fıkır itmez sitiḡnā-meşrebiz
Farḡımızda sāye-bāndır Ḥāzret-i Monlā-yı Rūm

5 Deff ü neyle bendegānı ṡurmayup devrān ider
Devr-i ‘aşḡm görse kāfirler daḡı ĩmān ider
Hem-çü bülbul ḡülşen-i ‘aşḡında ney eḡḡān ider
Şemm-i bŷy-ı feyḡi ta‘ṡir-i meşām-ı cān ider
Nefḡa-baḡşā-yı cihāndır Ḥāzret-i Monlā-yı Rūm

6 Şehler olmuş kāse-līs-i maṡbaḡ-ı iḡsānı hep
Yā naşıl olmaz ḡulı ḡurbānı **Leylā** da ‘aceb
Şevḡ-i āteş-bāz ile yansa derŷnı rŷz u şeb
Bende-i dergāh-ı ‘ulyāsı olan çekmez ta‘ab
Cāzimā dārŷl-emāndır Ḥāzret-i Monlā-yı Rūm

Mh2- Muḡhammes

(Fā‘ ilātŷn Fā‘ ilātŷn Fā‘ ilātŷn Fā‘ ilŷn)

1 ‘Arşā çıkḡı āh-ı āteş-zād elinden ḡönlŷmŷñ
Pek yıḡıldım olmadım ābād elinden ḡönlŷmŷñ
Ḥaşre dek olmaz mıyım āzād elinden ḡönlŷmŷñ
Bunca yıllardır esirim dād elinden ḡönlŷmŷñ
Dād elinden ḡönlŷmŷñ feryād elinden ḡönlŷmŷñ

2 Sīne-i mecrŷḡıma açmaḡdadır her laḡza dāḡ
ṡurmayup tek ḡŷkm-i nā-bercā ider olduḡça şaḡ
Hīḡ rŷsvā olduḡın ḡayd eylemez ṡaḡ ŷsti bāḡ
Bendeyim ‘ömrŷm tŷkendi daḡı itmez mi çerāḡ
Dād elinden ḡönlŷmŷñ feryād elinden ḡönlŷmŷñ

- 3 Nüş idüp zehr-i sitem dildār elinden anmadı
Sırrını bir kerre erbāb-ı ‘ uūle anmadı
Hey nice derd ü belā çekdi yine uşlanmadı
‘ Āıbet dilden benim bīhūde cānım yanmadı
Dād elinden gönlümüñ feryād elinden gönlümüñ
- 4 Olmadı bir kerre rāhat eyleyüp ‘ uzlet-nişīn
Gicelerde āh-ı āteş-nākime oldı mu‘ īn
Bī-vefā dildāra meyl içün bulur yüz biñ zemīn
Olmadım eyvāh bir dem mekr ü ālinden emīn
Dād elinden gönlümüñ feryād elinden gönlümüñ
- 5 Gönlümüñ itdüklerin yār-i cefā-kār eylemez
Beñzer ol tıfl-ı ziyān-kāra sözüm kār eylemez
Sūzişin izhār ider hiç ketm-i esrār eylemez
Öyle bir dīvānedir kim kimseden ‘ ār eylemez
Dād elinden gönlümüñ feryād elinden gönlümüñ
- 6 Eylemem at‘ ā şikāyet baht-ı nā-hemvārdan
Düşmenimdir tālī‘ im baht eylemem ayārdan
Hep abāhat gönlümüñdür şekve itmey yārdan
Daı itmez mi hāzer ol amze-i hūn-hūārdan
Dād elinden gönlümüñ feryād elinden gönlümüñ
- 7 Derd-i dil itdi beni bu rütbe zār u bī-mecāl
Eylemem **Leylā** anıñçün kimseye hiç infī‘ āl
Gönlümüñ kesb-i yedidir yār itmezse su‘ āl
Ben daı bu mışra‘ -ı rengīni itdim hasb-i hāl
Dād elinden gönlümüñ feryād elinden gönlümüñ

Mh3- Nazīre-i Neş’et Efendi

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Hātır-ı yār içün ayāra bugün yār oldum
Dil ü cāndan daı bu derd ile bīzār oldum
Hem-çü bülbul giceler tā-be-seher zār oldum
Çıkası cānım ile cānıma da bār oldum
Şabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

- 2 Sūziş-i ğam beni bir rütbede itdi sūzān
Bilse rahm eyler idi hālime ba' z-ı yārān
Keşf olunmaz nideyim āh bu sırr-ı pinhān
Zulm idüp 'āşıkā zann ider 'adālet cānān
Şabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum
- 3 Kāfir itseñdi nolur cevri vefāya tahvīl
Bu kadar zulmi ne Kur' ān yazar ne İncīl
'Aşk itmez mi daḥi fūrḳati vaşla tebdīl
Meger Allāh ide bu sūziş-i 'aşkım teshīl
Şabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum
- 4 Pek ḥarābım o bütūn 'aşkına mey şun sāķī
Çünkü bu bezm-i cihān kimseye olmaz bāķī
Görmesün bāri gözüm tār ideyim āfāķı
Kimseye beñzemiyo sevdiğimin aḥlāķı
Şabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum
- 5 Küşte olsam da seniñ ğamze-i ḥūn-ḥ'ārīndan
Yine kendim çekemem zūlf-i siyeh-kārīndan
Bāri **Leylā**'yı ba' id eyleme dīdārīndan
Şorsa aḥbāb eger hāl-i dil-efġārīndan
Şabrı güç çāresi güç derde giriftār oldum

Mh4- Muḥammes

(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

- 1 Bezm-i 'aşk içre görüp bu çeşm-i giryānım benim
İtdiler ta' yīb 'ālem āh u efġānım benim
Görmemişler ġālibā ol māh-ı tābānım benim
Nūr-ı vech-i dilberāna yok mı imānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-'aql olmadır şānım benim
- 2 Dilde ğam derd ü mihen itse eger bir dem zuhūr
'İd idüp ḥāşıl iderdim sīnede şevķ-i sürūr
Vādi-i ğamda refīķimdir benim vaḥş u tūyūr
Nūr-ı vech-i dilberāna yok mı imānım benim
Ṭurfa mecnūnum ki bī-'aql olmadır şānım benim

- 3 Dilberi gördükçe bülbül gibi feryād eylerim
Vaşl-ı yāri buldığım dem fūrķati yād eylerim
Mezheb-i ‘aşķda hele Mecnūn'ı irşād eylerim
Nūr-ı vech-i dilberāna yok mı ĩmānım benim
Turfā mecnūnum ki bī-‘ aķl olmadır şānım benim
- 4 İstemem derd-i derūna vaşl-ı yār olsa devā
Gūşe-i ğamda dem-ā-dem fikr-i dilberdir şafā
İftihār eylerdim olsa meskenim dārū's-şifā
Nūr-ı vech-i dilberāna yok mı ĩmānım benim
Turfā mecnūnum ki bī-‘ aķl olmadır şānım benim
- 5 Ben güneş-kār olmadım ‘aşķıñla oldumsa helāk
Fikr-i ‘aşķıñla dem-ā-dem oldı gönlüm derd-nāk
Hāy hūlarla girībānım idersem çāk çāk
Nūr-ı vech-i dilberāna yok mı ĩmānım benim
Turfā mecnūnum ki bī-‘ aķl olmadır şānım benim
- 6 Şaplayup tā cānıma ğamzeñ ile biñ kerre tīr
‘Aşķ ile ķaddim büküp itdiñ beni gençlikde pīr
Var mı Hāķ'dan ğayri **Leylā**'ya mu ’īn ü dest-gīr
Nūr-ı vech-i dilberāna yok mı ĩmānım benim
Turfā mecnūnum ki bī-‘ aķl olmadır şānım benim

Mh5- Muħammes

(Fe‘ ilātün Fei‘ lātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Sāķiyā başıñ içün dīdelerim ķan eyle
Mest ü bī-hūş iderek vechiñe ğayrān eyle
Ehl-i ‘aşķıñ cigerin āteş-i sūzān eyle
O ğarāret ile cān murğını biryān eyle
Zülfün āsā dil-i ‘uşşāķı perīşān eyle
- 2 Sāķiyā sineciğim çāk ideyim şāne gibi
Eşķ ile tıdurayım çeşmimi peymāne gibi
Yanayım āteş-i ruhsārīña pervāne gibi
Bend idüp kākülüne ‘aşķ-ı dīvāne gibi
Zülfün āsā dil-i ‘uşşāķı perīşān eyle

- 3 Baña cevır eyle hemân cevriñ ise ‘ayn-ı vefâ
Bunı bil ey gül-i ter derdiñ olur derde devâ
Bezme teşrîfîñ ile gülşene vir feyz-i şabâ
Biz de sâyeñde seniñ eyleyelim zevk u şafâ
Zülfün âsâ dil-i ‘uşşâkı perişân eyle
- 4 Sâkiyâ bâdeyi nûş eyle seniñdir meydân
Zevkiñ öldürmek ise ğamzeñe eyle fermân
Nice ben eyleyeyim ħasret ile âh u figân
Saña **Leylâ** kuluñ Allâh içün olsun ħurbân
Zülfün âsâ dil-i ‘uşşâkı perişân eyle

TAĤMİSLER

T1- Taĥmîs-i Na‘t-ı Şıddîk ‘Alî Baba Ez-Ṭarîk-i Nakş-bend
Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

- 1 Kerem senden dil-i ğurbet-nişîne yâ Resûlallâh
Düşürme ğayri iblîsiñ peşine yâ Resûlallâh
Nazar kııl luṭf ile ħalb-i ħazîne yâ Resûlallâh
Şenâ vü ħamd Rabbü'l-‘Âlemîne yâ Resûlallâh
Ki ba‘ş itdi seni Ḥaḳ ‘âlemine yâ Resûlallâh
- 2 Cihân bâğında sultânım eşîr-i ğurbet olduĥ biz
Dil ü cândan dem-â-dem vaḳf-ı derd ü miĥnet olduĥ biz
Yine sâyeñde şâhım dâĥil-i cem‘iyyet olduĥ biz
Müeyesser oldu mı bir ümmete kim ümmet olduĥ biz
Bu devlet Raĥmeten li'l-‘âlemîne yâ Resûlallâh
- 3 Seniñ mihr-i cemâliñ eyledi tenvîr eflâki
Göreydi Yûsuf eylerdi fedâ hep cân u emlâki
Bu esrâra yetişmez kimseniñ hiç ‘aḳl u idrâki
Daĥı bî-rûĥ iken Âdem Nebî'niñ ħâleb-i pâki
Oturduñ sen nübüvvet mesnedine yâ Resûlallâh
- 4 Cenâb-ı Ḥaḳḳ ile bir oldu bî-şübhe o rûĥ-ı pâk
Bu sırra ‘aḳlım irmez ‘ârif-i billâh ider idrâk
Yoluñda Ġavş-i A‘zam eylemez mi cism-i pâkin ĥâk
Tezellül ‘arz ider oldu iderken iftiĥâr
Ṭoĥunca gün gibi zâtiñ zemîne yâ Resûlallâh

- 5 Şehen-şāhā eger teşrīf ideydiñ cümleden aķdem
Olurđı ümmetiñ elbetde İbni Hāzret-i Meryem
Nice faħr eylemez şāhım saña mensüb olan ādem
Anaydı İsi-i Meryem ħulūş-ı ħalb ile bir dem
İrerdi āsumān-ı heftümīne yā Resūlallāh
- 6 Sen ol Sultān-ı a‘ zamsıñ ki ravzañ nūr ile memlū
Ġubār-ı dergehiñ bir kerre çeksem dīdeme yā hū
Hevāsı cism ü cāna rūḡ-baḡṣā ḡāki ‘ anber-bū
Fezāsı dil-güşāābı ḡayāt-efzā güli ḡoş-bū
Degil mi cennetü'l-me ‘vā Medīne yā Resūlallāh
- 7 Sen ol şāh-ı mu‘ azzamsıñ ki maḡbūb eyledi Ḥālīķ
Der-i luṭfuñda ḡurbān eylemez mi cānını ‘ āşıķ
İki dünyāyı rāhiñda fedā eylerse de lāyīķ
Ḥarīm-i ravza-i pākiñ deġişmez ‘ āşıķ-ı şādīķ
Degil dünyāya firdevs-i berīne yā Resūlallāh
- 8 Cihān ḡalķ olmadan evvel cihāna himmetiñ ṭoldı
Efendim ġonca-i maķşūdı sāyeñde kimiñ şoldı
Sikender āb-ı ḡayvāna ḡanup dünyāda şād oldı
Ḥicāb-ı zulmeti ḡat‘ eyleyüp maķşūda yol buldı
Çekenler ḡāk-i pāyın dīdesine yā Resūlallāh
- 9 Seniñ ism-i şerīfiñ Ka‘ be 'de ol dem ki yād oldı
Minā'da cānları ‘ aşķıñla Sultānım mezād oldı
Seni zıķr eyleyen cānlar iki ‘ ālemde şād oldı
Alup naķd-i murādı el ačanlar ber-murād oldı
Der-i devlet-medāriñdan eline yā Resūlallāh
- 10 Saña ‘ āşıķ olan esrār-ı Mevlā'ya olur āġāh
Açılur şübhesiz ol demde ḡurb-ı Ḥaķķ'a ṭoġrı rāh
Olup ‘ isyānına tā‘ib iderse derd ile biñ āh
Güneh-kār u tebeh-kār olsa da ‘ afv eyler ol Allāh
Yazılan bende bendeñ defterine yā Resūlallāh

- 11 Mu'înisîñ dü-âlemdede gedâ vü şâh-ı devrânîñ
Kapusından tehlî çıkmaz seniñ gibi kerem-kârîñ
Erir hep pûte-i 'aşk içre kalmaz cânı insânîñ
Girer mi h'âb-ı râhat 'aynına 'âşık olan cânîñ
Var iken tende cân sen meh-cebîne yâ Resûlallâh
- 12 Nazar kılsañ nigâh-ı merhametle ehl-i îmâna
Devâ ihsân idersîñ lutfuñ ile rencûr-ı 'işyâna
Seniñ zikr-i şerîfîñ feyz bahş itmez mi insâna
Dizince sübhâ-i na'tıñ bu 'abdiñ rişte-i cânâ
Gönül vird itdi şevkiñle diline yâ Resûlallâh
- 13 Kılıp âhir nefesde dînimi îmânımı terfîk
Kuluñ **Leylâ**'ya vir râh-ı Hüdâda vaşlıña tevfiğ
Hużûr-ı Hağ'da sensiñ müznibîne eyleyen teşfiğ
O deñlü teşne-leb âb-ı hayât-ı vaşlıña Şiddîk
Hilâfım yok degil mâlik özine yâ Resûlallâh

T2- Tahmîs-i Gâzel-i Şıdkî Halîfe-i Ümmî Sinân Kuddise Sırruh
(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Nâr-ı 'aşkıñ dilde besdir gayri mihmân istemez
Ketm idüp esrâr-ı 'aşkı çeşm-i giryân istemez
Cânını Hağğ'a virür bir başka cânân istemez
Vâsıl-ı billâh olanlar gayri ihsân istemez
Seyr iden yâriñ cemâlin özge seyrân istemez
- 2 Vech-i Hağğ'ı görmege ey dil bugün âmâdesin
Râh-ı 'aşkıñda ümîd-i vaşl ile dildâdesin
Şöyle kim maḥbûb olursa terk ider üftâdesin
Şol ki cânânîñ elinden içdi 'aşkıñ bâdesin
Ol ebed hiç bilmedi 'aql ile 'unvân istemez
- 3 İki 'âlem terkine bil 'aşk-ı Mevlâ'dır sebeb
Cân u emlâki bu yolda virdiler yağmâya hep
Mey yerine kâse kâse zehr içerse rûz u şeb
Derd-i dildâr 'âşkıñ dermânıdır eyler taleb
Ol belâdan ḥazẓ ider derdine dermân istemez

- 4 ‘Āşık-ı billāh olanlar nūş ider hūn-ı ciger
Münkiriñ taşından aşlā anlara gelmez zarar
Ġayb idüp nāmūs u ‘ārı koydılar meydāna ser
Cennete çekmez taḥassür eylemez Ġayre nazar
Köşk ü bağ u ravza vü hūrī vü Ġilmān istemez
- 5 Pend-i pīri kim bu demde cān u dilden gūş ider
Bāğa karşı nālesi bülbülleri ḥāmūş ider
Sāki-i rūz-ı ezel ehl-i dili ser-ḥoş ider
Dest-i kudretten şarāb-ı zindeġānī nūş ider
Tā ebed maḥmūr olur ‘ilm ile ‘irfān istemez
- 6 Tārik-i dünyā olan bir mülke mālīk oldu kim
Ṭālib-i ‘uqbā olan bir mülke mālīk oldu kim
‘Aşık ile rüsvā olan bir mülke mālīk oldu kim
‘Āşık-ı Mevlā olan bir mülke mālīk oldu kim
Ma‘ nide şāh oldu bes mülk-i Süleymān istemez
- 7 Taḥt-gāh-ı mülk-i ḳalbiñ bir ulu ḥāḳānısın
‘Āşık-ı dil-mürdegānıñ cānı içre cānısın
Ḥaste **Leylā**’nıñ Ḥudāyā derdiniñ dermānısın
Cānımıñ cānānısın dil taḥtınıñ sultānısın
Şıdkı’ye sen cān yetersin bir daḥi cān istemez

T3- Ġazel-i Bāķī Taḥmīs-i Leylā

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Buyur bāğa seniñle ‘āşık-ı nā-çarı görsünler
Yoluñda rüyını ferş eyleyen ezḥārı görsünler
Gözüm yaşıyla ḥāşıl itdigim eşcārı görsünler
Açıl bağın gül ü nesrini ol ruḥsārı görsünler
Şalın serv ü şanavber şīve-i reftārı görsünler
- 2 Görünse ‘āşık-ı dil-ḥasteye ol māh-ı tābānım
Virürdüm mā-melek hep ḳalmayup hiç şabr u sāmānım
Şehīd-i ‘aşık olup cānā boyandı ḳana dāmānım
Açıldı dāġlar sīnemde çāk oldu girībānım
Maḥabbet gülşeninde açılan gül-nārı görsünler

- 3 Niçün kūyuñda feryād eyliyor bilsem ‘aceb gönölüm
Seniñ ‘aşkıñ ile tolmuş gibi ey gonca-leb gönölüm
Yine nār-ı firāka yakdı kendin bī-sebeb gönölüm
Kıapıñda hāşıl itdi bu devāsız derdi hep gönölüm
Ne derde mübtelā oldu dil-i bīmārı görsünler
- 4 İderse ārzū kaçd itmege öz cānıma dilber
Çekerse sīneme şol ğamze-i hūn-rīzi hañçerler
Yoluñda virmege işden mi billāhi anıñ bir ser
Ten-i zār ile pehlūm üstühānı sayılır yer yer
Beni seyr itmeyen aḥbāb mūsīkārı görsünler
- 5 Eger bir kaçre mey iḥsān iderse ‘āşıkā sāķī
Pür eyler nāle vü efgān ile **Leylā** bu nüh tākı
Değişdi ‘aşrımızda ḥamd ola hūbānıñ aḥlākı
Güzeller mihribān olmaz demek yañlıştır ey **Bākī**
Olur vallāhi billāhi hemān yalvarı görsünler

T4- Ğazel-i Bākī Tahmīs-i Leylā

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Beni ser-mest ü ḥayrān eyleyen ol yār-i cānımdır
Tarāvet baḥş iden bāġa benim serv-i revānımdır
Maḥabbet gülşeninde murġını -ı gönölüm bāġ-bānımdır
Ruḥuñ ‘aksiyle şaḥn-ı dīde bāġ u gülsitānımdır
Ḥayāl-i naḥl-i kaddiñ ḥayliden ḥātır-nişānımdır
- 2 Cihānda çeşmime zindān olupdur sevdiğim bāġlar
Seniñ ‘aşkıñla peydā eyledim bu sīnede dāġlar
Firāķıñla gözüm yaşı dem-ā-dem şu gibi çağlar
Gönöl iñler ğamıñdan dem-be-dem rūḥ-ı revān aġlar
Bu bāġıñ çeşme-sārı hep benim eşk-i revānımdır
- 3 Bilürken nār-ı ‘aşkıñla benim ḥāl -i perişānım
Niġāh-ı merḥamet kılmaz mısın bir kerre Sultānım
Terāḥḥum eyle bir kerre görüp bu āḥ u efgānım
Temāşā-yı gül ü gülşende ārām eylemez cānım
Ser-i kūyında cānānıñ ġaraz ārām-ı cānımdır

- 4 Leyāl-i ğamda yād itdikçe ben ol kıdd-i şimşādı
Unutdurdı fesānem kışsa-i Mecnūn u Ferhād'ı
Gören hayretde kaldı ‘ aşık-ı mecrūh u nā-şādı
Şerār-ı nār-ı āhımla sipihriñ tās-ı pūlādı
Döner her dem belā bezminde cām-ı zer-nişānımdır
- 5 Getür her dem hayāl ü hātıra ol çeşm-i fettānı
Sirişkiñ var iken yād itme **Leylā** baħr-i ‘ ummānı
Seniñ sāyeñde peydā itdigimdir hep ciger kanı
Yaşım deryādır ey Bākī içinde şāh-ı mercānı
Hayāl-i naħl-i bālā-yı nihāl -i ergavānımdır

T5- Ğazel-i Bākī Tahmīs-i Leylā

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Nice bir fıkı-i dilber ile ‘ aşıklar hayāl olsun
Hayāl-i zūlf-i yār ile za‘ if ü bī-mecāl olsun
Biraz keşf-i niķāb it ‘ aşıkā ‘ arz-ı cemāl olsun
Ğam-ı haṭṭıyla yāriñ nice bir dil pür-melāl olsun
Sür ey sākī ayağı mūr-ı ğuşsa pāy-māl olsun
- 2 Dimişler ‘ aşıkān pinhān ider mi sırr-ı mektūmı
Niçün ketm eyleyim bāy u gedānıñ cümle ma‘ lūmı
Bütün üftādegānıñ rüz u şeb cānā bu meczūmı
Vişālīñ bezmine tek maħrem eyle cān-ı maħrūmı
İçerlerse ħarāmī gözleriñ kanım ħelāl olsun
- 3 Eger teşrīf iderse verd-i ħandānım bu ğülzāra
Ṭarāvet baħş iderse çeşm-i fettānım bu ğülzāra
Şeref virsün dem-ā-dem āh u efgānım bu ğülzāra
Yeter şīt ü şadā-yı cān-ı nālānım bu ğülzāra
Çemen bülbülliği şimden girü ħāmūş u lāl olsun
- 4 Gice bülbül gibi kūyuñda feryād olmasun dirseñ
Sirişkim ile cānā ħāk-i rāhıñ tolmasun dirseñ
Fiğānımla o lāle-ħaddiñ ey meh şolmasun dirseñ
Ser-i kūyuñda ger ğavġā-yı ‘ uşşāk olmasun dirseñ
Raķīb-i kāfiri öldür ne ceng ü ne cidāl olsun

- 5 Dil āgāh oldı şimdi sāye-i ‘aşkıñda her fenden
Fedā olsun nice gencīneler ister iseñ benden
Seniñ rāhıñda **Leylā** dañı geçdi cān ile tenden
Diriğ eyler mi **Bākī** cānı kırbān oldığım senden
Yoluña cümle varı tek hemān ‘īd-i vişāl olsun

T6- Taḥmīs-i Ğazel-i ‘İzzet

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 ‘Aşkı pinhān idemem nāle vü efgāndır bu
Nice āh itmeyeyim fūrkat-i cānāndır bu
Ağlarım şām u seher dīde-i giryāndır bu
Gerçi şabr it diyemem āteş-i hicrāndır bu
Var ise şabrıñ eger vaşldan āsāndır bu
- 2 Kendiñi çāh-ı zenaḥ-dāna düşürme ey dil
Görüp āfet gibi dilberleri olma mā’ıl
Hāl -i dünyāyı saña añladayım ve'l-ḥāşıl
Ḥārını gül gülini ḥār görendir ‘ākıl
Zāğ ider bülbülini zāğ gülistāndır bu
- 3 ‘Āşık-ı zārıña bir kerre nazar kııl cānā
Ḥasret-i rūyuñ ile āh iderim şubḥ u mesā
Neyleyim sende de āşār-ı vefā yokḳ kaç‘ ā
Ben uşanmam gözüümüñ nūrı cefādan ammā
Ne kadar olsa cefādan uşanur cāndır bu
- 4 Gice tā şubḥa dek efgān iderim ey gül-i ter
Öyle zann eyleme kim itmeye feryād zarar
Derd ü āhım benim eflāke çıkar şām u seher
Çarḥa te’şīr iden ey meh saña itmez mi eşer
Ḥazer it āh-ı dil-i sīne-i sūzāndır bu
- 5 Yine **Leylā**’yı kebāb itmede sīḥ-i miḥnet
Pek şaķın eyleme nā-dān ile ‘ayş u ‘işret
Ehl-i ‘aşkıñ derine cān ile eyle ḥıdmet
Merkez-i dā’ire-i pīrde tūr ey ‘İzzet
Bir gün elbetde döner başıña devrāndır bu

T7- Taḥmīs-i Ġazel-i Nebīl

Mefā‘ īlūn Mefā‘ īlūn Mefā‘ īlūn Mefā‘ īlūn)

- 1 Göñülde nār-ı ‘aşkıñ aḥkeri meknündür sensiz
Dil-i ‘uşşākıñı zann eyleme memnündür sensiz
Duḡān-ı āteşi peyveste-i gerdündür sensiz
Tutuşdı ‘āşıkıñ her yanı dīger-gündür sensiz
Fırākıñ āteşiyle güyyiā kânündür sensiz
- 2 ‘İnāyet demleridir vaşlıñ ikrār eyle ‘uşşāka
Nolur būs-ı lebiñ bir kerre iş‘ār eyle ‘uşşāka
Qadem baş ḥāneme istersen āzār eyle ‘uşşāka
Gelüp ey āfet-i cān ‘arz-ı dīdār eyle ‘uşşāka
Ḥayālīñle dem-ā-dem dīdeler pür-ḥündür sensiz
- 3 Çalınsun meclis-i ‘işretde sāz ‘āşıklarıñ gülsün
Saña her rüz u şeb eyler niyāz ‘āşıklarıñ gülsün
Buyur bezm-i şafāya itme nāz ‘āşıklarıñ gülsün
Gelimdi verd-i ḥandānım biraz ‘āşıklarıñ gülsün
Bu ḥār-zār-ı ḡamda cümlesi maḥzündür sensiz
- 4 Taḥammül eyleyen varsa şalā bu āḥ u feryāda
Seniñ ‘aşkıñla ben raḥmet okutdum Qays u Ferḥād'a
Yine sen ‘āşık-ı mehcūrīña gelmezsiñ imdāda
Seni görsün de ‘aşkıñla bir iş mi varma Baḡdād'a
Dü-çesm-i ‘āşıkān nehr-i Şaṭ u Ceyḥündür sensiz
- 5 Bahār eyyāmı geldi gülşen eyle ḥāne-i ḡalbim
Eger ābād idersen de sen eyle ḥāne-i ḡalbim
Mürüvvet kıl kudümüñle şen eyle ḥāne-i ḡalbim
Gelüp ey āfitābım rüşen eyle ḥāne-i ḡalbim
Şeb-i hecriñde derdim gün-be-gün efzündür sensiz
- 6 Yine her laḡzada bir aldanur vaşl ihtimāliyle
Mükedder oldı sākīniñ göñüller infi‘āliyle
Ḥayāle döndi cismim dilberāniñ mekr ü āliyle
Tolar peymāne-i çesmim gül-i rüyuñ ḥayāliyle
Sirişkim bezm-i ḡamda bāde-i gül-gündür sensiz

- 7 Kuluñ **Leylā**'ya baḳ 'aşkıñla oldı 'āleme rüsvā
Hevā-yı 'aşḳa düşdi başına zindān olup dünyā
Gezer mecnūn u ser-gerdān olup uşlanmadı ḥālā
Nebīl-i zārı gel zencīre ur ey saçları leylā
Bu şahrā-yı maḥabbetde gezer mecnūndur sensiz

T8- Taḥmīs-i Ġazel-i Āşaf

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Zānn iderler kim esīr-i zūlf-i ḥūbān oldum āh
Bir bilür yoḳ mübtelā-yı derd-i hicrān oldum āh
Yandım ammāāteşe şāyān-ı iḥsān oldum āh
Şem'-i bezm-i yār olup sūzān u giryān oldum āh
Reşḳ ider 'ālem çerāğ-ı ḥāş-ı cānān oldum āh
- 2 Bā' is-i feryādım olduñ sen benim ey ḡonca-leb
'Aḳl u fikrim naḳd-i cānım zūlf-i zencīriñde hep
Bilmek isterseñ yine efgānıma neymiş sebeb
Ey gül-i şād-āb ümmīd-i vişālīñle bu şeb
Tā şehir mānend-i bülbul zār u nālān oldum āh
- 3 İtse bir kerre eger 'uşşāḳına 'arz-ı cemāl
Nāvek-i müjgān ile biñ kerre eyler pāy-māl
Nūr-ı vechin seyr idince ḳalmadı bende mecāl
Püşt-ber-dīvār-ı ḥayret ḳaldım āyīne-mişāl
Resm-i ebrū-yı hilāl-i yāre ḥayrān oldum āh
- 4 Ehl-i derd aḥvālin añlatmak saña emr-i muḥāl
'Āşıḳ-ı mehcūrīña senden vefā emr-i muḥāl
Bir bölük üftādeye zevḳ ü şafā emr-i muḥāl
Ba' d-ez-īn cem' iyyet-i ḥāṭır baña emr-i muḥāl
Kim esīr-i dām-ı ḡisū-yı perişān oldum āh
- 5 Ġam ocagında kebāb-āsā yakup cān u tenim
Külḥan itdim āteş-i miḥnetle **Leylā** gülşenim
Sūziş-i 'aşḳa yine ḥandān olur ol gül-tenim
Sīḥ-i cevri cānıma kār eyledi **Āşaf** benim
Nār-ı 'aşḳ-ı yār ile sūzān u biryān oldum āh

T9- Taḥmīs-i Ġazel-i Nihād

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Cevri az eyleme 'uṣṣākıña ey māh-likā
Bu kadar cevriñe kâ'il degil 'āşık cānā
Āh u feryādımı gūş eylemiyorsuñ kat' ā
Cān fedā itmege āmādeyim ey şūḥ saña
Ne kadar cevri ü cefā eyler isen eyle baña
- 2 Çeşm-i cellādıñı fıkri eyler isem şām u seḥer
Günde biñ 'āşıkınıñ katline fermān eyler
Virürüm cānımı da istese elbet dilber
Kaşd-ı cān eyler ise ğamze-i ḥūn-rīzi eger
Eylerim cānımı biñ cān ile dildāra fedā
- 3 Derd-i ḥasretle ben efgān iderim leyl ü nehār
Kurudı āteş-i āhım ile ḥayli eşcār
Nola tā şubḥa kadar eyler isem nāle vü zār
Ben gücenmem bilürüm nālemi gūş itmese yār
Gelmiyor çāre nedir ḥātırına nām-ı vefā
- 4 O şehim maḥrem-i vaşl eylese de aġyārı
Bezm-i miḥnetde bıraksa bu dil-i bīmārı
Çāre ne sevdi gönül ğamzeleri seḥḥārı
Kābre girsem de yine yād iderim dildārı
Ḥaşre dek itse uşanmam baña her bār cefā
- 5 Olalıdan ben o meh-rūyuña cānāḥasret
Gelmez ol fıkri ile hiç çeşmime ḥ'āb u rāḥat
Ġayri dilberler ile eylemem üns ü ülfet
Kendi kendimden ayırdı beni tıġ-i fūrkat
Böyle bir bī-kese raḥm eylemediñ gitdi şehā
- 6 Beni hicrānıñ ile eylediñ 'ömrüm ber-bād
Görse ḥayretde qalır ḥālimi Kays u Ferhād
Yine **Leylā** daḥi bülbul gibi eyler feryād
Gice tā şubḥa kadar aġladı bī-çāre **Nihād**
Bir ḥaber var mı o meh-rūdan 'aceb söyle şabā

T10- Taḥmīs-i Ġazel-i Nesībā

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

- 1 İtmekde iken bu dil-i pūr-yāreme tedbīr
Ol çeşm-i siyāh eyledi murğını -ı dili teşhīr
Şaplandı hemān sīne-i mecrūhıma biñ tīr
Tīr-i nigehiñ eyledi öz cānıma te'sīr
Cānā bu kemān-keşlik ile pīr olasin pīr
- 2 Cürmüm ne idi söylemediñ ey gül-i ra' nā
Bezm-i ġam-ı miñnetde bırağdıñ tek ü tenhā
Raḥm eylediñ ḥāl -i perişānıma kaṭ' ā
Şol nāvek-i ġamzeñ idi dilden geçen ammā
Çekdi yine ebrū-yı siyeh sīneme şemşīr
- 3 Ḥasretle yanup yakılarak bu dil-i bīmār
Vaqt ola fiğānından ider 'ālemi bīzār
Dikḫatle nigāh eyleyüp ol şūḥ-ı sitem-kār
Sevdā ile dīvāneligim gördi benim yār
Kıldı o siyeh kākūlini boynuma zencīr
- 4 Kimdir bu cihānda saña beñzer şanemā kim
Dünyāda seniñ var mı naẓīriñ 'acebā kim
Ḥurşīdi saña beñzededen ey māh-liqā kim
Ben Yūsuf-ı şānī disem olmaz mı saña kim
Çün eylediler dilberi bu ḥüsn ile ta' bīr
- 5 'Afv itmese noḫşānını erbāb-ı mürüvvet
İtmezdi bu **Leylā** daḫi taḥmīse cesāret
'Arz itmege aḥvālını yok dilde liyāḫat
Luṭfuñdan eger olsa **Nesībā**'ya da ruḫşat
Biñden birisin eyleye aḥvālını taḫrīr

T11- Ğazel-i Bākī Tahmīs-i Leylā
(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Kimi ‘ālemde ider nāle vü efġān ancaġ
Kimi fūrġatde kimi vāşıl-ı cānān ancaġ
Kimi pervāne gibi yanmada el’ān ancaġ
Ĥāl -i ‘ālem ezeli böyle perişān ancaġ
Kimi ĥandān kimi nālān kimi giryān ancaġ
- 2 Kimi zevġ içre olup nā’il-i vaşl-ı dildār
Kimi Mecnūn gibi dūnyāyı ider geşt ü gūzār
Dil-i dīvāne ise ‘aşġ ile her şeb bīdār
Kimi bülbul gibi nālān-ı gül-i ‘ārız-ı yār
Kimi pervāne-i şem‘ -i ruĥ-ı cānān ancaġ
- 3 Hele ābād olalıdan beri bu mülk-i fenā
Kimine zehr içürür kimine dārū-yı şifā
Herkesiñ kısmetini destine virdi Mevlā
Bu cihān kimine ġasr-ı ġarab-ı ‘ayş u şafā
Kiminiñ miñnet ile başına zindān ancaġ
- 4 Vādi-i ġamda refīġ olmuş idim Mecnūn'a
Hep su’āl eyler idim ĥālimi ol maĥzūna
Dir idi ġāre mi vardır bu dil-i pūr-ĥūna
Pāy-māl olmada āĥir şütür-i gerdūna
Pādişāhıyla gedāsı hele yek-sān ancaġ
- 5 Kimisi fakr ile bī-kes kimidir şāh-ı cihān
Kimi **Leylā** gibi toġduġına nādim el’ān
Kimi ‘āciz kimi sulţān kimi memdūĥ-ı zamān
Bākīyā ĥān-ġah-ı ‘ālem-i ĥayretde hemān
Her gelen kimse bir esrār ile ĥayrān ancaġ

T12- (Taḥmīs-i Ġazel-i Nedīm)

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

- 1 Bir meclise vardım ki ʔarāvet var içinde
Üftādelere luṭf u mürüvvet var içinde
‘Uşşākının aḥvāline şefkat var içinde
Bir söz didi cānān ki kerāmet var içinde
Dün giceye dā’ir bir işāret var içinde
- 2 Raḥm eyleyüp ‘uşşākına gel meclise cānā
Kıl muğ-beçeniñ rakşını dikkatle temāşā
Teşrifine biñ cān ile müştāk aḥibbā
Mey-ḥāne muḥassī görünür taşradan ammā
Bir başka ferāḥ hoşça leṭāfet var içinde
- 3 Bil rāz-ı derūnum benim ey şūḥ nigārim
Feyziñle açılsam yine gāḥice hezārim
Ben nār-ı maḥabbetle yakarken dil-i zārim
Eyvāḥ o üç çifte kayık aldı kararım
Şarkı okuyup geçdi bir āfet var içinde
- 4 Bir kerre hep ‘uşşāk ile Qandilli'ye gitdik
Bir cur‘a içüp ‘aşk ile mecnūnlığa yetdik
Leylā ile şeb-tā-be-seḥer şoḥbetiñ itdik
Ey şūḥ **Nedīmā** ile bir seyriñ işitdik
Tenhāca varup Gökşu'ya ‘işret var içinde

T13- Ġazel-i Nūrī Taḥmīs-i Leylā

Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

- 1 İşitdim bir maḥalde bir bölük ‘uşşāk oturmuşlar
O dem birbirlerine intihā-yı ‘aşkı şormuşlar
Yine her neyse ‘aşkın māyesin yapmış yoğurmuşlar
Vesile-cūy-ı vuşlat oldığım yāre tıyurmuşlar
Nifāk itmişler anlar ma‘nevī himmet buyurmuşlar

- 2 Bir ŧeb rü'yāda gördüm ben raķīb-i dīv-eṭvārı
  ucağında uyutmuŗdı başa nisbetle dildārı
 Mu'azzeb itmede rü'yāda olŗun 'āŗık-ı zārı
 Eyü ma' nı deęil yanında gördüm dūŗde aęyārı
 Egerçi  or ulı rü'yā ŧo ını  ayra yormuŗlar
- 3 Viŗālī  bezmine görmez misi  c n  beni l yık
 Güneh-k r olmadım oldumsa da meh-r yu a ' ŗık
 Viŗālī  demleriyle  ande  aldı ni' met-i ŧ bık
 Nev -i vuŗlata    hiŗ-ger olmaz ' ŗık-ı ŧ dık
 Dil-i z rı  ay l-i y r ile egler  uyurmuŗlar
- 4 Bu ŧeb gülüm olup ŧem' -i cem l-i y re perv ne
    id eyler idim ra m eyleye bu  eŗm-i giry na
 O demde meclis-i ' ŗ  değilken ben de b  ane
 Hele b   r-i ba tım la vardım bezm-i c n na
 Tem ŗ  eyledim keyfimce mest olmuŗ uyurmuŗlar
- 5 Nola mest eylesen bir iki meyle  eŗm-i fett nı
  ekerdim ben de **Leyl ** s neme ol mihr-i ra ŗ nı
 Raķ bi  g ŗ idince gelmesün mi ağzına c nı
 Lebi  ŧev iyle teng eylerdim ağy ra bu meyd nı
 Semend-i himmet-i **N r **'yi l kin pekçe yormuŗlar

M SEDESLER

Msd 1-  stimd d Ez-   ret-i  aydar Kerremall hu Veckeh
 (Müstef' ilün Müstef' ilün)

- 1 Ey F ti -i  ayber 'Al 
 Vey melce'-i a  ar 'Al 
 Kerr r hem  aydar 'Al 
 Mevl -yı her  anber 'Al 
 Ey S  i-i Kevŗer 'Al 
 D m d-ı Peyğamber 'Al 

- 2 Sen derd-i dil dermānısın
Dil-mürdegānıñ cānısın
‘ Āşıklarıñ ĩmānısın
Hem mülk-i dīn ḥākānısın
Ey Sāḳi-i Kevşer ‘ Alī
Dāmād-ı Peyğamber ‘ Alī
- 3 Ol dem ki cem‘ ola ‘ uşāt
Senden olur fevz ü necāt
Eyle ‘ aṭā mā’ü'l-ḥayāt
Ḥayy it beni ba‘ de'l-memāt
Ey Sāḳi-i Kevşer ‘ Alī
Dāmād-ı Peyğamber ‘ Alī
- 4 Ey şehr-yār-ı evliyā
Vey maḥrem-i Faḥrū'n-Nisā
Sıhr-ı Ḥabīb-i Kibriyā
Şīr-i Ḥudā Şīr-i Ḥudā
Ey Sāḳi-i Kevşer ‘ Alī
Dāmād-ı Peyğamber ‘ Alī
- 5 Oldum yine nefse esīr
Aḥvālime sensin ḥabīr
‘ Āşilere luṭfuñ keşir
Leylā'ya sen ol dest-gīr
Ey Sāḳi-i Kevşer ‘ Alī
Dāmād-ı Peyğamber ‘ Alī

Msd2- (Müseddes)

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Saña ben neyledim ey sâḥir ü mekkār felek
Ne idersiñ beni her derde giriftār felek
Cānıma yetdi ğamıñla ğam-ı aġyār felek
Güşe-i ğamda bıraḳdıñ beni bīmār felek
Hıç ‘ ār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-‘ ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek

- 2 Gülemem açılamm gelse de eyyām-ı bahār
Kurudur āteş-i āhım dahi hayli eşcār
Bu ğam-ı hecr ile ‘aynımda mı sandıñ bahār
Müjde olsun saña gelmekde baña her idbār
Hîç ‘ār itme misiñ Hâk'dan a bî-‘ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek
- 3 Beni dūr eylediñ ol çeşm-i siyāhımdan sen
İncinür misin ‘aceb yāre nigāhımdan sen
Hāzer itmez misin olduğça günāhımdan sen
Bir gün elbet yanacağsın benim āhımdan sen
Hîç ‘ār itme misiñ Hâk'dan a bî-‘ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek
- 4 Kays u Ferhād'a birer zālîmi cāsūs itdiñ
Yine Leylā'sını Şîrî'ini maḥbūs itdiñ
Vaşldan ol iki bî-çāreyi me'yūs itdiñ
Beni de şimdi yakup cismimi fānūs itdiñ
Hîç ‘ār itme misiñ Hâk'dan a bî-‘ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek
- 5 Bulmayaydım dil-i maḥzūnıma ben çāre eger
Derd olurdu ser-i bî-baḥtıma bir zāhid-i ḥ'ar
Elem ü hecr ile kan ağlar iken şām u seḥer
Yoğidi ḥāl -i perîşānıma bir raḥm eyler
Hîç ‘ār itme misiñ Hâk'dan a bî-‘ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek
- 6 Ne bu cevır ü sitemiñ merḥametiñ yok mı seniñ
Cāhiliñ kādri var ‘indiñde yok ehl-i süḥanıñ
Böyle dīvāne-şıfat şa'iriñ açma deheniñ
Pırime ‘arz iderim çekdiğini cān u teniñ
Hîç ‘ār itme misiñ Hâk'dan a bî-‘ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek

- 7 Gel seniñle gidelim dergeh-i Mevlānā'ya
Orada ḥaddiñ ise söz açagör da' vāya
Hırş ile aldıñ elimde ḳomadıñ sermāye
Saña ḳan yutdururum başlasam āh u vāya
Hīç 'ār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-'ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek
- 8 İtme **Leylā'**ya bu rütbe sitem-i cev̄ ü cefā
Mey-i ḥamrā gibi nūş itdi yeter zehr-i belā
Der-i iḥsāna varup senden iderse şekvā
Benim āvāreciğim dirse cenāb-ı Monlā
Hīç 'ār itme misiñ Ḥaḳ'dan a bī-'ār felek
Sen ne virdiñ ki ne istersiñ a ğaddār felek

TESDİSLER

Ts1- Tesdīs

(Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

- 1 Bezme ḳadem başsañ ey ārām-ı cān
Pāyınā yüz sürse o dem 'aşıḳān
Eylemeyüp dāğ-ı derūnum nihān
'Aşḳ ile bu beyti oḳurdum hemān
Āh mine'l-'aşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi
- 2 Mey yerine rüz u şeb ey verd-i ter
Nūş iderim 'aşḳ ile ḥūn-ı ciger
Yandıgımıñ aşlı bu şām u seḥer
Fikr-i ḥayālīñ beni mecnūn ider
Āh mine'l-'aşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi
- 3 Ḥayli zamān 'aşḳ ile ey ğonca leb
Nāle vü efgānıma olduñ sebeb
Cān u dilim 'aşḳıñ ile yandı hep
Şimdi bu beyti oḳurum rüz u şeb
Āh mine'l-'aşḳ ve ḥālātihi
Aḥraḳa ḳalb ī bi-ḥarārātihi

- 4 Görse gözüm dîdesi mestāneyi
 H̄ayret alur yanıçı pervāneyi
 Toldururum kan ile hum-hāneyi
 Ferş iderim eşk ile mey-hāneyi
 Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
 Ahrağa kalb î bi-harārātihi
- 5 Bağlanalıdan² beri gīsūsına
 Mā’ilim ol dîde-i āhūsına
 Pek baķamam ğamze-i cādūsına
 Hū çekerim ol siyeh ebrūsına
 Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
 Ahrağa kalb î bi-harārātihi
- 6 Pādişehim zulmini efzūn ider
 Dîdeleri ‘ āşıķa efsūn ider
 H̄asret ile baķrımı pür-hūn ider
 Bir gün o ‘ uşşāķını mecnūn ider
 Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
 Ahrağa kalb î bi-harārātihi
- 7 Āteş-i dîdārına yandı gönül
 ‘ Aşk ile ğafletden uyandı gönül
 Eşk ile al kana boyandı gönül
 Cevr ile cānından uşandı gönül
 Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
 Ahrağa kalb î bi-harārātihi
- 8 Diķķat ile bir gün o çeşm-i siyāh
 ‘ Āşıķ-ı bīmārına itdi nigāh
 Qā’ilim olsam da aña hāk-i rāh
 Yaķdı ciger-gāhımı āh āh āh
 Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
 Ahrağa kalb î bi-harārātihi

² Mehmet Arslan tarafından bağlanıladıan şeklinde okunmuş olan bu kelime, Türkçenin yapısına göre bağlanalıdan şeklinde olmalıdır.

9 Olmuş iken dīdeleriñ gibi mest
Alnıma yazıldı bu rûz-ı elest
‘ Aşk ile āh oldu gönül mey-perest
Eylediñ āyine-i ḵalbim şikest
Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
Ahrağa ḵalb ī bi-harārātihi

10 H̱asret ile olalı ẖāmūş āh
Zehr-i firāk eyliyorum nūş āh
Eyleme **Leylā**'yı ferāmūş āh
‘ Arz idiyor ẖālīn o medhūş āh
Āh mine'l-‘ aşk ve hālātihi
Ahrağa ḵalb ī bi-harārātihi

Ts2- Tesdīs-i Beyt-i ‘İzzet Raḥimehullāh
(Mef̱ ūlū Mef̱ā‘ īlū Mef̱ā‘ īlū Fe‘ ūlūn)

1 Nutḡum ṯutılur vuşlat-ı dildāra irince
Ol zūlf-i perīşān ile ‘ aḡlīm giderince
Söz var mı o meh-rūya her eṡvārı yerince
Şardı yine fermāyişini ince belince
Mecnūn gibi ‘ āşıḡları var zūlfı telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

2 Geldi yine bezme o mehim bir geliş ammā
İtdi nice biñ ẖīle ile ‘ aḡlīmı yaḡmā
Bir yerde bulunsun ṯutalım ‘ āşıḡ-ı şeydā
El mi deḡer aḡvālīni ‘ arz itmege tenhā
Mecnūn gibi ‘ āşıḡları var zūlfı telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

3 ‘ Ādetdir o kim yārelere merhem urulmaz
Ḳanlar dökülür rāh-ı maḡabbetde şorulmaz
Sözdür bu ki şular da bulanmazsa ṯurulmaz
Ol şūḡı arar rûz u şeb ‘ uşşāḡı yorulmaz
Mecnūn gibi ‘ āşıḡları var zūlfı telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

- 4 Kūyında iderlerse de bülbül gibi feryād
Raḥm eylemez ‘āşıqlara ol şūḥ-ı perī-zād
Günden güne itmekde yine zulmini müzdād
Biñ ‘āşıq-ı mehcūrına eyler mi bir imdād
Mecnūn gibi ‘āşıqları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince
- 5 Görsen ne kıyāmetdir o nevreste nihāli
Zülfine şarıl var ise boynuma vebāli
Ġamla geçiyor ‘āşıqıñ eyyām u leyālī
Bir kimseniñ ahvālını yok ‘arza mecālī
Mecnūn gibi ‘āşıqları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince
- 6 ‘Uşşāk ile zeyn olsa eger meclis-i ‘işret
Degmez birine ḥālını ‘arz itmege nevbet
Ol şūḥ nigāh itmege **Leylā**'ya ne zahmet
Bu maṭla‘ı yād itmededir Ḥazret-i ‘İzzet
Mecnūn gibi ‘āşıqları var zülfi telince
Leylā sözi efsānedir ol māha gelince

Ts3- Tesdīs-i Beyt-i Mīr Nebīl

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Ey dil ey dil saña kim itdi cefā noldı saña
Ağlayup yanmadasın şubḥ u mesā noldı saña
Yok mı ḥāṭırda ‘aceb zevḳ u şafā noldı saña
Gizli gizli nedir ol āh u bükā noldı saña
O perī-rūyı mı sevdiñ ‘acebā noldı saña
Sende var ‘aşḳ eşeri söyle dilā noldı saña
- 2 Dün gice cān atup ol āteş-i dīdāra hemān
Yine tā şubḥa kadar eylediñ āh u efḡān
Beni sen bir güle bülbül gibi itdiñ nālān
Var ise işledi öz cānıña tīr-i müjgān
O perī-rūyı mı sevdiñ ‘acebā noldı saña
Sende var ‘aşḳ eşeri söyle dilā noldı saña

- 3 H̱āb-ı rāḥat göremezsın sebeb efkāra nedir
Dil-i şāfiında olan tā bu kadar yāre nedir
Yolḥsa ‘āşık mısıñ ol çeşm-i siyeh-kāra nedir
Saklama sūz-ı dili benden a bī-çāre nedir
O perī-rūyı mı sevdiñ ‘acebā noldı saña
Sende var ‘aşk eşeri söyle dilā noldı saña
- 4 Şaşırup kendiñi dīvāne misiñ rūz ile şeb
Tā bu rütbe ne ola nāle vü feryāda sebeb
Bir acır yok mı saña gūşe-i mihnetde ‘aceb
Yine sevdā-yı cünün ‘aqlıñı yağmaladı hep
O perī-rūyı mı sevdiñ ‘acebā noldı saña
Sende var ‘aşk eşeri söyle dilā noldı saña
- 5 ‘Aşk ile mūy-ı serim oldığı dem lāne-i mūm
Dāsītān oldı yine dildeki sırr-ı mektūm
Hūzn -i fūrkat ile **Leylā**'yı görince mağmūm
Didi bu beyti o dem Mīr **Nebīl**-i merḥūm
O perī-rūyı mı sevdiñ ‘acebā noldı saña
Sende var ‘aşk eşeri söyle dilā noldı saña

TESBİ'

Tsb1- Tesbī'-i Beyt-i 'İzzet

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Çāk çāk eyler isem ‘ayb eyleme pīrāheni
Şanma kim bīhūdedir göñlümde āh u şīveni
Çeşm-i cellādiñ degil mi cism-i zārım düşmeni
Āteş-i gayretle ifnā eyledim cān u teni
‘Āzim-i rāh-ı ‘adem olmağ degil mi ehveni
Sevdigim kim kırtarur zencīr-i zūlfūñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmağdan seni
- 2 Başıma sevdā-yı ‘aşkıñla neler geldi neler
Derd ü mihnetle şebābetde ağardı mūy-ı ser
Eylemez misin ‘aceb ey şūḥ Mevlā'dan ḥazer
Hep seniñ sāyeñde ḥāşıl itdigüm derd ü keder
Tırmayup āh eylerim bülbul gibi şām u seher
Sevdigim kim kırtarur zencīr-i zūlfūñden beni

- 3 Görmemek yegdir görüp dīvāne olmakdan seni
Her gören bir kerre tarz u tavrına meftūn olur
Māh-rūyuñ görmeyen tāḥaṣre dek maḥzūn olur
Ḥasret-i la' liñle hep seyl-i sirişki ḥūn olur
Āteş-i didāriña yandıkça dil memnūn olur
Sen şacı leylāya çok ehl-i ḥired mecnūn olur
Sevdigim kim kırtarur zencīr-i zūlfūñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmakdan seni
- 4 Giceler tā şubḥa dek bülbül gibi nālānıñım
Ḥançer-i hecriñle mecrūḥ eyleme vīrānıñım
‘Ākıbet cānā şehīd-i nāvek-i müjgānıñım
Dil ḥalāş olmak ne mümkün bende-i fermānıñım
Hem esīr-i kākülūñ hem mest ü ser-gerdānıñım
Sevdigim kim kırtarur zencīr-i zūlfūñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmakdan seni
- 5 Ol cefā-cūnuñ hele bak incedir gāyet beli
Seyr idüp endāmını **Leylā** da olmaz mı deli
Ben gibi biñ ‘āşıkı bend eyledi zūlfūñ teli
Ḥālını ‘arz itmege bir kimseniñ degmez eli
‘İzzet’iñ bu beytini yāre meger ‘arz itmeli
Sevdigim kim kırtarur zencīr-i zūlfūñden beni
Görmemek yegdir görüp dīvāne olmakdan seni

MÜSEMME

Msm1- Müsemmen

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün)

- 1 ‘ Aceb ol māh-rū kimlerle ünsiyyetdedir şimdi
Raķīb-i ḥar-menişle kırkarım ülfetdedir şimdi
Şafā-yāb oldu a‘dā meclis-i ‘işretdedir şimdi
Cihānda rūy-ı rāḥat görmesün rāḥatdadır şimdi
Dil-i dīvāne ḥayfā vādi-i miḥnetdedir şimdi
Cüdā oldu vaṭandan āteş-i fūrkatdedir şimdi
Mekānı gülşen iken külḥan-ı zilletdedir şimdi
Belā-keş ‘āşık-ı şūrīde-dil gurbetdedir şimdi

- 2 Felek bir şâ'iri mehcūr kıldı hānumānından
Yanarsam ğam degil havf itmedi sūz-ı lisānından
Geçüp bir dilberin yıllarca tāk-ı ebruvānından
Uşandırdı cihānı nāle vü āh u figānından
Diyār-ı ğurbete āmed-şüd eyler yok mekānından
Ayırmaz rūz u şeb bu maṭla' -ı ğarrāyı yanından
Mekānı gülşen iken külhan-ı zilletdedir şimdi
Belā-keş ' aşık-ı şūrīde-dil ğurbetdedir şimdi
- 3 Ne rütbe āh u feryād itse bülbül bāğ-ı dünyāda
Meşeldir söylenür bŷy-ı vefā yok verd-i hāmradā
Mürüvvet kalmadı ehl-i dile sŷy-ı aḥibbāda
Ne rind-i nŷkte-dānında ne kaṭ' ā ehl-i taḳvāda
Yine terk-i diyār itdi anıñcün Morevī-zāde
İşitdim ki okur bu maṭla' ı şehr-i Burūsā'da
Mekānı gülşen iken külhan-ı zilletdedir şimdi
Belā-keş ' aşık-ı şūrīde-dil ğurbetdedir şimdi
- 4 Lebiñsiz tevbe şimden şoñra cānā bāde-i nāba
Ki sensiz çıkmadım ey māh-rŷ bir kerre meh-tāba
Dil-i dīvāne dŷr oldu vaṭandan dŷşdi gird-āba
Bu şeb ḥulyā-yı cānān ile ben daḥi varup ḥ'āba
Göründi āşinālar cümle bir bir çeşm-i pŷr-tāba
Didim bu beyt-i dil-sŷzı yanup yakıldım aḥbāba
Mekānı gülşen iken külhan-ı zilletdedir şimdi
Belā-keş ' aşık-ı şūrīde-dil ğurbetdedir şimdi
- 5 Cihān bāziçesinden olmadıñ āgāh bilmezsın
Seniñcün çekdigim derd ü belāyı vāh bilmezsın
Bilŷrsŷn gāhice **Leylā**'yı ammā gāh bilmezsın
Gŷzelsiñ gerçi ammā hīç resm ü rāh bilmezsın
Amān bilmezsıñ ey şŷḥ-ı cefā-cŷāh bilmezsın
Su'al eyle ne derde mŷbtelā ey māh bilmezsın
Mekānı gülşen iken külhan-ı zilletdedir şimdi
Belā-keş ' aşık-ı şūrīde-dil ğurbetdedir şimdi

TESMİNLER

Tsmn1- (Tesmîn-i Beyt-i Meşhûr-ı Mevlânâ) (Müfte[‘] ilün Müfte[‘] ilün Fâ[‘] ilün)

- 1 Levha-i dilde ben o şâhen-şehi
Seyr idüp oldum o zamân vâlihi
Geşt iderek deşt-i kazâda rehi
Eyledi âhım kara mihr ü mehi
Âhımı zann eylediñ ammâ tehi
Nâle vü feryâd eşer eyler gehi
Âh mine'l-[‘] aşk ve hâlâtihi
Ahrağa kalb i bi-harârâtihi
- 2 [‘] Aşka uyup bir nice dîvâneler
Zerre tehi kalmadı mey-hâneler
Toldı mey-i eşk ile peymâneler
Nüş idiyor [‘] aşık-ı mestâneler
[‘] Aşk ile söndi nice biñ hâneler
Ağladı bu derd ile çok analar
Âh mine'l-[‘] aşk ve hâlâtihi
Ahrağa kalb i bi-harârâtihi
- 3 Sînecigim gülşen-i derd oldu âh
Hûn-ı dilimdir aña berg-i giyâh
Eşk-i terimle şularım gâh gâh
Seyrine geldikde o çeşm-i siyâh
Eylemedi cism-i nizâra nigâh
Cânımı hem [‘] ömrimi kıldı tebâh
Âh mine'l-[‘] aşk ve hâlâtihi
Ahrağa kalb i bi-harârâtihi
- 4 Bâde-i hicrânıña kandı gönül
Zehr içerek kana boyandı gönül
Bülbül uyanmadan uyandı gönül
Uyhu uyumağa uçandı gönül
[‘] Aşkı maḥabbet gibi şandı gönül
Bilmeyerek âteşe yandı gönül
Âh mine'l-[‘] aşk ve hâlâtihi
Ahrağa kalb i bi-harârâtihi

5 Ğamzeleriñ teşne olup ƣanıma
Gelme füsün ile benim yanına
Sehmiñi urma dil-i vîrânıma
Şoñra gözün ƣaşd ider imânıma
Merhamet it ƣāk-ı girîbânıma
Eyle kerem ƣıyma benim cānıma
Āh mine'l-‘ aşƣ ve hālātihi
Aħraƣa ƣalb î bi-harārātihi

6 Yağmaladıñ naƣd-i dili ey perî
‘ Aşƣ ile **Leylâ**'yı idüp serseri
Luţf u mürüvvetle geleydüñ beri
Rāhıña ƣurbān ider idim seri
Neyleyeyim silmediñ eşk-i teri
Āhım eger ‘ arşa ƣıƣarsam yeri
Āh mine'l-‘ aşƣ ve hālātihi
Aħraƣa ƣalb î bi-harārātihi

Tsmn2- Tesmîn-i Beyt-i Maħmūd Nedîm
(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

1 Şeb-i fûrƣatde baña eşkim olup yâr u penâh
Bize göstermedi gün zerre ƣadar baht-ı siyâh
Tîr-veş cānıma geƣdı o ğazûbâne nigâh
Ne ‘ aceb vuşlat-ı dildâra gönül bulmadı râh
Raħm idüp hâlimize eylemedi luţf u nigâh
Beni ƣan ağladaraƣ gitdi yine ol yüzi mâh
Āh ey ƣarĥ-ı felek yandım elinden şad âh
Seni Allâh ide derd ü ğam-ı dilden âğâh

2 Bezme biñ şevƣ ile geldikçe o mâh-ı tâbân
Yıƣılır na‘ ra-i yâhû ile gülzâr-ı cihân
Zerre raħm itmeyüp ‘ uşşâƣına ol ƣaşı kemân
Tırmayup cānıma ƣaşd eyler o ƣeşm-i fettân
Benim aħvâl-i perişânıma‘ âlem hayrân
Bir ƣarafdan daħi sen ƣeşmimi itdiñ giryân
Āh ey ƣarĥ-ı felek yandım elinden şad âh
Seni Allâh ide derd ü ğam-ı dilden âğâh

- 3 Yine pek cānıma kār eyledi rūz-ı ḥasret
Giremem bâğ-ı behište olunursam da‘ vet
Yārsız eglenemem olsa da kaşr-ı cennet
Dil-i zārım ile üns eyledi ḥüzn ü miḥnet
Beni bir rütbe ‘alīl eyledi derd-i fūrkat
Şimdi ma‘cūn-ı Felaṭūn ile gelmez şıḥḥat
Āh ey çarḥ-ı felek yandım elinden şad āh
Seni Allāh ide derd ü ğam-ı dilden āgāh
- 4 Bu kadar çevre gönül söyle taḥammül mi ider
Kaşdı öldürmek idi şimdi teğāfül mi ider
Bezme teşrīfe o hercāyi tenezzül mi ider
Verd-i ruḥsārına gūyā beni bülbul mi ider
Yoḥsa ol serv-i semen zülfini sünbül mi ider
Gerden-i ‘āşıkā zencir-i teselsül mi ider
Āh ey çarḥ-ı felek yandım elinden şad āh
Seni Allāh ide derd ü ğam-ı dilden āgāh
- 5 Fikr-i dildār ile sen bağrımı pür-ḥūn itdiñ
Dem-be-dem sevdigimiñ zulmini efzūn itdiñ
O şehe cevri ü cefāyı yine kânūn itdiñ
Vuşlat-ı yār ile a‘dāları memnūn itdiñ
Cevri ile ‘āşık-ı bī-çāreyi maḥzūn itdiñ
Zülf-i leylāsına **Leylā**’yı da mecnūn itdiñ
Āh ey çarḥ-ı felek yandım elinden şad āh
Seni Allāh ide derd ü ğam-ı dilden āgāh

TERKİB-İ BENDLER

Trk1- Merşiye-i Zibā Der Hakk-ı Şehid-i Kerbelā
(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

I

- 1 Ey gözüm tırma hemān ağla Muḥarrem geldi
Ḥ‘āb-ı ğafletden uyan ağla Muḥarrem geldi
- 2 Yād-ı gül-ğonca-i gülzār-ı nübüvvetle hemān
Ser-be-ser kana boyan ağla Muḥarrem geldi

- 3 Gül gibi h n-ı Hüseyn a dı ciğerde y re
Sen de bu derd ile  an ağla Mu arrem geldi
- 4 Eyleme meyl-i tebessüm bu fen  gülşende
S zi -i   a   ile yan ağla Mu arrem geldi
- 5 N leler eyledi bu günde sem v t u zem n
 aralar geydi cih n ağla Mu arrem geldi
- 6 Gice gündüz a up ol demleri fery d eyle
Ey gönül    lemi bir  h ile ber-b d eyle

II

- 7 Eyleyüp d nine   a lınca na  r  hıdmet
 alib-i cennet olup eyler  mid-i rahmet
- 8 Ba  Yezid'e ne  tanmazm   o h rr-ı n -p k
Bu  adar z lme neden eyledi bilmem c r'et
- 9   nki k firden eşedd olduğına burh ndır
 tmedi zerre  adar  l-i Res l'e hürmet
- 10 Ehl-i   ağız   Alev  Mu tafav y z z hid
Gice gündüz ideriz c n-ı Yezid'e la'net
- 11 Z ver-i   ar -ı H d  g rre-i   ayn-ı Zehr 
Server-i  l-i   ab  verd-i riy  z-ı cennet
- 12 Teşne-leb eyledi g lz r-ı na' mi me'v 
 ariciler ne rev  eyleye bu rütbe ez 

III

- 13  h ey  ar -ı den  d d elinden  ad  h
Ne den 'et ki bir i im  uya degmedi o   h
- 14 S  i-i Kevşer ola v lid-i    l -  n 
Cedd-i z -  n  iken H zret-i Ma b b-ı  l h

- 15 Uṭanup āb-ı Furāt ešk-i nedāmet dōksün
Bitmesün maḥşere dek Kūfe diyārında giyāh
- 16 İḳtidā eylediler ḥayf Yezīd'e şad ḥayf
Ehl-i derde bu felāket nedir Allāh Allāh
- 17 İḥtirāz eylemeyüp seyf-i 'Alī'den kaṭ'ā
Ne cesāretle hücūm itdi sefīh-i bed-ḥ'āh
- 18 Kaṭı bī-dīn idi ḥavf eylemeyüp Mevlā'dan
Hiç 'ār eylemedi Fāṭıma-i Zehrā'dan

IV

- 19 Seng-dil kāfır idi Şimr ü Yezīd ü Mervān
Ehl-i beyte nice kaşd eyleye imānı olan
- 20 İbni Ādem ola ḥāşā o gürūh-ı mekrūh
Zulm ile 'ālemi bu ümmete itdi zindān
- 21 İntikāmın komaz Allāh iki şeh-zādeleriñ
Olıcaḳ 'arşa-i maḥşerde anıñçün dīvān
- 22 Görürüz oldıḡını gebr ü Yehūd'a rüsvā
Gülecekdir köpeḡiñ ḥāline cümle insān
- 23 Ehl-i dūzaḡı görüp ol kelbi iderler nefret
Meger ol kāfire maḥşūş ola ancaḳ nīrān
- 24 Yerde qalmaz dem-i Sulṭān-ı melā'ik-leşker
Ṭoldurur dūzaḡı ceyşiyle Yezīd-i ekfer

V

- 25 Kıl 'ināyet revā ey nūr-ı dü çeşm-i Zehrā
Eyledi bār-ı elem qaddimi bir rütbe dü-tā
- 26 Cedd-i zī-şāniña 'arz eyle görüp aḥvālim
İlticā itmege yoksa iderim istiḥyā

- 27 Defterimde yazılan cürm ü ma' āşīdir hep
Elde sermāye hemān āh u enīnimle bükā
- 28 Hıfz it īmānımı āhır nefesimde yā Rab
İtme **Leylā**'yı amān düşmen-i dīne rüsvā
- 29 'Afv it 'iṣyānımı ol günde be-cāh-ı sıbṭeyn
Ayağ altına bırakma kuliñi bī-ser ü pā
- 30 Āl ü evlād ile aşhabına yā Rab bu du'ām
Her nefesde ola biñ kerre taḥiyyāt u ṣenā

Trk2- Vāveylā Der-Muṣībet-i Āl-i 'Abā
Mefā' īlün Mefā' īlün Fe' ülün)

I

- 1 Yine geldi meded māh-ı Muḥarrem
Gözümden ḥūn rīzān olacak dem
- 2 Yine bir yāre açdı çarḥ-ı ğaddār
Bu yanık sīneme yok aña merḥem
- 3 Muḥammed ümmeti kan ağlamaz mı
Ġarīḳ-i ḥūn ola maḥdūm-ı a' zām
- 4 Neden lāyık bu rütbe cevre ḥāṣā
Dü-çeşm-i Muṣtafā sıbṭeyn-i ekrem
- 5 Muḥibb-i ḥānedān ehl-i ḥaḳīḳat
Bu günde nūş ider şu yerine sem
- 6 Bu günde kaşd idüp āl-i 'abāya
Yezīd ibni sefīh ehl-i cehennem
- 7 Degildir ādemī ol bed-meniş ḥūk
Bu zulmi irtikāb eyler mi ādem
- 8 Ne cür'et ile bilmem kaḥbe ḥınzır
Ḥüseyn'i eyledi bu rütbe dil-gır

II

- 9 O şāhı şūretā itdi mükedder
Nihāl -i qāddini hāke berāber
- 10 Hāqīqatde hūdā itmişdi ammā
Gürūh-ı evliyāya tāc-ı ber-ser
- 11 İki gül-ğoncasıdır Muştafā'nın
İmām-ı evliyā evlād-ı Haydar
- 12 Hāqāret zann idüp şūretde hınzır
Şeh-i ehl-i semāya çekdi hañçer
- 13 Müsilmānlık idermiş iddi' āhayf
Bu günden sonra ol mel'ün-ı ebter
- 14 Yarın dīvān-ı Hāk'da seyr iderler
O kanlı kāfiri hep ehl-i maşşer
- 15 İki dünyāda da Bārī Ta'āla
Anı Gebr ü Yehūd'a itdi rüsvā

III

- 16 Delīl ü rehber istersen Hūdā'ya
Yüzün sür hāk-i pāy-ı Murtażā'ya
- 17 Añup ey dil o rüz-ı rüstaḥizī
Hemān ağla şehīd-i Kerbelā'ya
- 18 Virüp Zeynü'l-İbād'ın nūr-ı vechi
Cihānda zīneti arz u semāya
- 19 Muḥammed Mehdī ile ihtidā it
Ki bunlar oldu serdār etḳıyāya
- 20 Kibār-ı dīn idüp ma'şūmları Hāk
Müşābih her birisi enbiyāya

- 21 Der-i "İsnā ' Aşer"den ğayri bāba
Gider mi ehl-i bāṭın ilticāya
- 22 Dem-ā-dem ' arz-ı ḥācāt eyle ey dil
Cenāb-ı Fāṭıma ḥayrū'n-nisāya
- 23 İlāhī eyle yarın rŭz-ı maḥşer
Penāḥım zevce-i Sākī-i Kevşer

IV

- 24 Bu kem-ter bendeñe eyle ' ināyet
Meded ey Ḥazret-i Şāh-ı Velāyet
- 25 Yeter yandık yeter sŭz-ı firāḳa
' İtāşa āb-ı Kevşer eyle himmet
- 26 Terahḥum itmeyŭp bir seng-dil ḥız
Ḥüseyn'e ide bu rŭtbe ihānet
- 27 Der-i vālāsına mensŭb olanlar
Olurlar maḫzar-ı feyz-i kerāmet
- 28 Şehīd-i Kerbelā maḥdŭm-ı zī-şān
Şusuz nŭş eyledi cām-ı şehādet
- 29 O dem mā 'ü'l-ḥayātı zulmete ğarḳ
Anıñcŭn eylemişdir Rabb-i ' İzzet
- 30 Ne kāfır rŭ-siyeh bir bī-amāndır
Yezīd'in āl ũ a' vānına la' net
- 31 Yeter küfrine burhān bu meşā 'ib
Cehennemde ola yā Rab mu' azzeb

V

- 32 Bu vīrān-ḥāneyi ḫann itme ma' mŭr
Degil cāy-ı meserret olma mesrŭr

- 33 Hārāb olmuşdı vaqt-i Kerbelā'da
Olur mı köhne dünyā ğayri ma' mūr
- 34 Hemān evşāf-ı āl-i beyte 'ömrüm
Cihānda tā-be-maḥşer ola maḥşūr
- 35 Bu k̄ara yüzli **Leylā**'yı İlāhī
Der-i "İşnā 'Aşer"den eyleme dūr
- 36 Melāz u melce'im āl-i 'abā kı1
O dem 'işyān ile olduḳda maḥşūr
- 37 Ola her bir nefesde biñ taḥiyyāt
Hudā meşhedlerin itdikçe pūr-nūr
- 38 Bağışla cürmimi ḥayrū'l-Betūl'e
Gözümde nūr-ı vechiñ itme mestūr
- 39 'Uşāta 'ādeti luṭfu 'atādır
Şefī'im Binti Maḥbūb-ı Hudā'dır

Trk3- Mers̄iye Berāy-ı Pedereş Morevī-zāde Hāmīd Efendi
(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

I

- 1 Bā' iş-i mefḥaretim gitdi cihāndan eyvāh
Baña bu derd ile gözyaşını kıldı hem-rāh
- 2 Çok mıdır yaḳsam anı meş'ale-i āhımdan
Āh ğaddār felek yaḳdı ciger-gāhımı āh
- 3 Gözimiñ nūrı gibi çıḳdı gözümde dünyā
Ağlasun ḥāl -i dile dīde-i ḥurşīd ile māh
- 4 O veliyyü'n-ni' ama yā nice kıydı gerdün
Şimdiden soñra baña şabrını virsün Allāh
- 5 Gönlümüñ gülşeni hem ḡonca-i gülzārım idi
Güşe-i ḡamda benim yār-ı vefā-dārım idi

II

- 6 Öyle bir zāt-ı şerîf idi vücûdı nâ-yâb
Nûş idüp cām-ı ecelden cigerim itdi kebâb
- 7 Çāk çāk eyler isem sînemi itmeñ ta‘ yîb
‘ Ālemi āh u fiğānımla idersem de ħarâb
- 8 Bırağup gūşe-i miñnetde beni gitdi peder
Çıkmasun ħaşre kadar ebr-i siyehden meh-tâb
- 9 Bezm-i ‘ âlemde baña zehr ola ‘ ays u ‘ işret
Şimdi ben nûş ideyim eşkimi mânend-i şarâb
- 10 Sûziş-i sînem ile çarĥ-ı felekler tutuşur
Āh ider isem eger gökde melekler tutuşur

III

- 11 Yûsuf’ından ki cüdâ düşdi Cenâb-ı Ya‘ kıub
‘ Aybdır derd-i dile itme tesellî maţlûb
- 12 Dil-i maĥzûnıma hem-dem idi hem-maĥrem idi
Ķalb -i vîrânıma olmuş idi gûyâ maĥbûb
- 13 ‘ Ālemi āhım ile yaqsam uţanmam billâh
Felegiñ ben nesini gördüm olayım maĥcûb
- 14 Vâsıl-ı kıurb-ı Ĥudâ ola be-‘ aşķ-ı Ĥaydar
Bize tâ maĥşere dek hem vire şabr-ı Eyyûb
- 15 Virdügi gibi yine aldı Ĥudâ-yı ekber
Nûr-ı vechiyle müşerref ide rûz-ı maĥşer

IV

- 16 Yâ nic’oldı kanı evlâd-ı Resûlü’s-şekaleyn
Şeref ü ‘ izz ile dünyâya virürler idi zeyn

- 17 ‘Âkıbet anlara rahm eylemeyüp kıydı felek
Ben kimim böyle ğam-ı dehri görünce Hâseneyn
- 18 Pederim yâd idüp ol demleri ağlardı hemân
Şübhesiz aña şefî‘ oldu iki kurre-i ‘ ayn
- 19 İtdi қоç başını kurbân Resûlullâh'a
Rûz-ı maşşerde meded-resdir o şâh-ı kevneyn
- 20 Hûr u ğilmân ile ikrâm ide Rabb-i Erham
Hâmid'imdir diye cennetde Resûl-i Ekrem

V

- 21 O veliyyü'n-ni‘ amım eyledi **Leylâ**'yı yetîm
Çâre ne eyler isem kendimi kendim tesmîm
- 22 Bir daği baķmayayım kaķbe felek her ne ise
Gülşen-i ‘ âlem ola dîdemize nâr-ı caķîm
- 23 Sûy-ı Mevlâ'ya gidüp hem-dem-i şiddîķ oldu
Çok mı eglence olursa aña gülzâr-ı na‘îm
- 24 Baķamam ‘ âleme bir daği ‘ ıyâzen-billâh
Gözimiñ nûrını çok gördi baña çarķ-ı ‘ aķîm
- 25 Âh ey çarķ-ı felek dîdemi pür-ķûn itdiñ
Vâlidim aldıñ elimden beni maķzûn itdiñ

Trk4- **Merşıye Der-Haķķ-ı Kiķeci-zâde ‘İzzet Efendi Merķûm**
(Mef' ulü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün)

I

- 1 Kân aĝlasun bu dîdelerim haşr olunca tâ
Kıydı veliyy-i ni‘ metime çarķ-ı bî-vefâ
- 2 ‘İzzet Efendiydi sebeb-i ‘ izz ü rif' atım
Çok gördi âķir anı da çarķ-ı denî baña

- 3 Ma' şūmlar eyledikçe bu fūrkatle nāleler
Dünyāyı tūtdı şimdi hemān bāng-ı ḥasretā
- 4 Yandık İlāhi nār-ı ğama yakma dūzaḥa
‘ Āṣīye iki kerre cehennem degil revā
- 5 Bu çarḥ-ı ğaddār itmeyüp Allāh'dan ḥazer
İtdi beni bir olmayacak derde mübtelā
- 6 Bende bu derdi görse belā eyleyüp ḥazer
Yanımdan el-‘ iyāz ile eyler idi güzēr

II

- 7 ‘ Aşk-ı ebedle eyle ḥisāb ism-i ‘ İzzet'i
Yakmaz mı cānı meş‘ ale-i nār-ı fūrkatı
- 8 Sākī-i dehr cāma bedel kāse kāse āh
Ġurbetde şundı baña zehir-nāk şerbeti
- 9 Āṣār-ı feyz-baḥşına bakdıkça şā‘ irān
Almazdı yāda Şā’ib ü Tūsī ve Şevket'i
- 10 Gitdi ne çāre eyledi ḥiṣāna yādigār
Dört dāne dürr-i pākini Allāh emāneti
- 11 Ey iki yüzli çarḥ-ı denī bir alay kilāb
Memnūn-ı luṭfuñ olmasa itmey şikāyeti
- 12 Bilmem ne cūr’et ile aña kıydıñ ey felek
Yandı bu sūz-ı ğamla hep ins ü perī melek

III

- 13 Merd-i zarīf ü şā‘ir-i mu‘ciz-beyān idi
Billāhi nā-dīde-i devr-i zamān idi
- 14 Nutḫ-ı şerīfī zinde idüp mürde dilleri
Bāġ-ı fenāda bülbul-i şirīn-zebān idi

- 15 Monlā-yı Rūm'a hıdmet idüp baş u cān ile
‘Aşk-ı İlāhī nāşiyesinde ‘ayān idi
- 16 Erbāb-ı ‘aşkı şimdi yetim eyledi dirîğ
Luţfı hemîşe ehl-i dile rāygān idi
- 17 Hākān-ı ‘ālem itmedi bîhûde i‘tibār
Zāt-ı şerîfî ‘ilm ile cān-ı cihān idi
- 18 ‘İlm ü hûnerle virmiş iken dehre fer dirîğ
Gitdi cihānda söndi çerāğ-ı hûner dirîğ

IV

- 19 Ey nār-ı ğamla qalbimi sūzān iden felek
Ey ehl-i derde gülşeni nîrān iden felek
- 20 Hûn-ı sirişki bāde-i hamrā idüp benim
Bezm-i cihānda cānımı biryān iden felek
- 21 Defn eyleyüp de hāke o nā-dîde gevheri
Ey genc-i ‘ilm ü hikmeti vîrān iden felek
- 22 Mihr-i cemālini gözimizden niḥān idüp
Bāğ-ı cihānı çeşmime zindān iden felek
- 23 Çarḥıñ kırılı qalmadı bir söz ki söyleyim
Ey baña ragmen ‘aksine devrān iden felek
- 24 Ey çarḥ-ı ğaddār itme saḡın hîç iştibāh
Bir gün olur ki saña eşer eyleye bu āh

V

- 25 Sîvās ilinde eyledi ‘uqbāya rihlet āh
Bir yāre açdı bağrımıza derd-i fūrkat āh
- 26 Maḥşerde yā Rab Hāzret-i Monlā ola şefî‘
Eyderdi zirā dergeh-i hünkāra hıdmet āh

- 27 Yağmazdı belki cānımı bu rütbe fūrḳatı
Kāṣḳī benimle itmemiş olsaydı şoḥbet āh
- 28 Āhımla tās-ı çarḫı şikest eylesem yeri
Şad-pāre itdi sīnecigim tīg-ı ḥasret āh
- 29 Dünyāyı dūd-ı āh ile itsem nola siyāh
Leylā'ı şimdi yakdı bu nār-ı ḥarāret āh
- 30 Gitdi ne çāre eyledi me'vāyı cilve-gāh
‘Uḳbāda maḥşūr eyleye Ḥassān ile ilāh

Trk5- Mersiyye Der-Ḥaḳḳ-ı Birāder-i Merḥūm
(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

I

- 1 Bulmamışken dil-i mecrūḫıma bir çāre daḫi
Açdı ğaddār felek sīneme bir yāre daḫi
- 2 Yandı āteşlere āhım işidüp ins ü perī
Eşer itmez mi ‘aceb çarḫ-ı sitem-kāra daḫi
- 3 Nūr-ı çeşmim benim el çekdi yalan dünyādan
Gidemem hem-çü na'īm olsa da gülzāra daḫi
- 4 Yanmasun kimse benim tālī' imiñ nārına āh
Yandı hep mihr-i felek encüm-i seyyāre daḫi
- 5 Zehr içürdi baña şahbā yerine sāḳi-i dehr
‘Uḳde-i ḥātırımız bezm-i ḳadeḫ-kāra daḫi
- 6 ‘Ayb mı yansa eger cān u tenim āh āh āh
Dāderim ‘azm-i beḳā itdi benim āh āh āh

II

- 7 Nice ḳan ağlamaya dīdelerim şām u seḫer
Yā nice yanmasun āteşlere bu cān u ciger

- 8 Nüş idüp zehr-i ğam olmuşken esîr-i ğurbet
Cigerim itdi kebâb âh vefât-ı dâder
- 9 Eyledi ‘azm-i beķâ Hâlid Efendi eyvâh
"İrci‘î"ye olup ez-cân u gönül fermân-ber
- 10 Kalmadı acımadık ağlamadık ‘âlemde
Bu firâķa nice şabr eyleyebilsün mâder
- 11 İrtikâb itmedi dünyâ için Allâh ‘alîm
Rûz-ı maḥşer daḥi hoşnûdı ola Peyġamber
- 12 Dâne-i ‘ömri meded bâġ-ı fenâdan bitdi
Murgını-ı rûḥı süzilüp bâġ-ı na‘îme gitdi

III

- 13 Xanı ol nûr u fer-i çeşmim ‘aceb noldı xanı
Gitdi eyvâh beķâyâ xodı dâr-ı miḥeni
- 14 Bir zamân olmuş iken şehir-i Burûsa'da muķîm
Getürüp ḥâtırına âh ki ḥubbü'l-vaṭanı
- 15 Gidüp İstanbul'a itdikde beķâyı menzil
Furķati başıma ṭar itdi bu beytül-ḥazeni
- 16 Bezm-i ‘âlemde cihân ‘ayş u şafâ itdikçe
Ḥûn-ı dil şundı baña câma bedel çarḫ-ı denî
- 17 Çâre ne bu dil ü câna vire şabrın Mevlâ
Rûz-ı maḥşerde şefî‘ ide Ḥüseyn ü Ḥasan'ı
- 18 Melce ‘im yok benim âh u nevâdan ġayri
Kalmadı yâr u ne hem-râh Ḥudâ'dan ġayri

IV

- 19 Şıdķ ile bende idi Hâzret-i Mevlânâ'ya
Dest-gîr ola İlâhî o mu‘allâ-pâye

- 20 Şems-veş rüyın idüp rüz-ı cezāda tībān
Hākānı Hāzret-i Hünkār'a ide hem-sāye
- 21 Hāyf kim düşmen-i erbāb-ı ma' ārifdir çarḥ
Çekdirür anıñ içün bār-ı miḥen **Leylā**'ya
- 22 İşte nām-ı Morevī-zāde cihāndan bitdi
Komadı bende felek zerre kadar sermāye
- 23 Dönmedi çarḥ murādımca benim bir kerre
İtmeyem ben de tekāpū bu yalan dünyāya
- 24 ' Ākıbet itdügi cevre beni itdi ḥayrān
Nola tā maḥşere dek eylesem āh u efgān

Trk6- Terkīb-i Bend-i Nazīre-i Rūḥī-i Bağdādī
(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

I

- 1 Zāhid bizi ṭa' n itme ki Allāh-perestiz
Ol şevḳ-i maḥabbet ile peymāne-şikestiz
- 2 Tā rüz-ı elestden beri mey nūş ide geldik
Şanmañ bizi zāhirdeki mey-ḥānede mestiz
- 3 Ḥāk-i rehiyiz cur' a-şıfat pīr-i muḡānıñ
Düşdük der-i mey-ḥāneye biz ḥāk ile pestiz
- 4 Yetmez mi ' azīzim bize bu luṭfu keremler
Hep ehl-i ma' ārif ile biz dest-be-destiz
- 5 Her gūşe-i mey-ḥāne bizim meskenimizdir
Çokdan bu ḥarābātda biz bāde-perestiz
- 6 Ez-cān u göñül gūş ideriz nāy u rebābı
Mey-ḥānede nūş eylemişiz köhne şarābı

II

- 7 Ey dil şakınup zevkine aldanma cihānıñ
Cān gözleriñ aç aşlına ir sırr-ı nihānıñ
- 8 Mey-ḥānede mey nūş iderek mest ü ḥarāb ol
Biñ cān ile düş ayağına pīr-i muḡānıñ
- 9 Semmūrı geyüp tañtanayı başıña alma
Zevk ister iseñ ḡadrini bil köhne ‘ abānıñ
- 10 Dīvāne gibi rāh-ı tevekkülde muḡīm ol
‘ Aḡla özenüp diñleme pendin ‘ uḡalānıñ
- 11 Eglence idin kendine zencīr-i cünūnı
Ḡīsūsına baḡlan hele bir māh-liḡānıñ
- 12 Āyīne gibi ‘ ārız-ı dildāra naḡar ḡıl
Ey cān u ḡōñül ‘ aşḡ-ı ḡaḡīḡīye ḡüzer ḡıl

III

- 13 Ḳan aḡlamadan şimdi dü-çeşmim ṭolu nemdir
Çarḡıñ baña baḡş eylediḡi hecr ile ḡamdır
- 14 Erbāb-ı hüner ḡāk-i mezelletde dem-ā-dem
Şimdi cühelā zümresi şāyān-ı keremdir
- 15 Aḡbābıma ‘ arz eylesem aḡvāli bunı dir
Ehl-i dile eglence olan derd ü elemdir
- 16 Sen olma mükedder görüp iḡbāl-i cihānı
Geydükleri billāhi kefen içdüḡi semdir
- 17 Ammā beni bir ḡāle ḡodı neş’e-i ḡurbet
Nūş eyledigim mey yerine zehr-i sitemdir
- 18 Yā Rab baña raḡm eyle ki āteşlere yandım
Billāh bu bār-ı ḡamı çekmekden uşandım

IV

- 19 Gögsünde eger var ise sākī seniñ ĩmān
Şun bādeyi ‘ ayyāşını kıl hurrem ü handān
- 20 Dil-teşneligim söyler isem ben saña sākī
Kāfir daħi raħm eyler o dem ҡanda müsilmān
- 21 Dilde yerin olmasa vü çeşmimde hayālīñ
Şahbā-yı firākīñ beni eyler idi sūzān
- 22 Derd ü ğam-ı hicrān ile geçmekdedir ‘ ömrüm
Hayfā baña olmazsa eger himmet-i pīrān
- 23 Bir kerre nigāh it dil-i dīvāneye şāhım
Bülbül gibi kūyuñda ider nāle vü efgān
- 24 Dil bülbül-i nālān ise bu ten ҡafesimdir
Sākī getür ol bādeyi āħir nefesimdir

V

- 25 Ol ğamzesi fettān ideli ‘ aqlımı zā’ il
Her laħzada mecrūħ u ħarāb olmadadır dil
- 26 ‘ Āşık dil-i dīvāneden eyler mi şikāyet
Her gördiği meh-rūya eger olmasa mā’ il
- 27 Ol çeşm-i süħan-gūları da böyle ҡalursa
Çok ҡan idecekdir bilürüm ğamze-i ҡatil
- 28 Zāhid nola münkir ise envār-ı cemāle
Āşār-ı Ĥudā’yı ‘ aceb añlar mı o ğāfıl
- 29 Öğrenmeden evvel der-i medreseyi şūfī
Ben mekteb-i ‘ aşk içre degildim yine cāhil
- 30 Ey dil yine sen rāz-ı dili eyleme pinhān
Bir gün ola aħvālimize raħm ide yārān

VI

- 31 Ben bir büte dil bağlayalı hayli zamandır
‘Aql almada kâfir ne yaman rind-i cihândır
- 32 Ahvâl-i perişânımı söylersem o şâha
Dir ki şu‘arâ sözleri billâh yalandır
- 33 Cân virmeyecek zulmine ol kafir inanmaz
Al cânımı yâ Rab o cefâ-kârı inandır
- 34 Âyîn-i kadîm ise eger ‘aşk ile yanmak
Leylâ kuluñı âteş-i hicrânına yandır
- 35 Ey bād-ı şabâ gözleri maḥmûra gidersen
Bu maṭla‘ı yâd eyle o dildârı uyandır
- 36 Vechiñde görelden beri biz nûr-ı Hudâ'yı
Ol şevk ile terk eylemişiz râh-ı hevâyı

Trk7- (Terkib-i Bend)

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

I

- 1 Sevdigim başın için dâd eyle
Ger esiriñ isem âzâd eyle
- 2 Felegiñ derd ü ğamın gördükçe
Baña itdükleriñi yâd eyle
- 3 Ğüşe-i ğamda yeter ağlatdıñ
Gözimiñ nûrı nolur şâd eyle
- 4 Dil yine oldu ḥarâb-ı ‘aşkıñ
Yed-i luṭfuñla gel âbâd eyle
- 5 Eşer itmez mi daḥi feryâdım
‘Acebâ yok mıdır isti‘dâdım

II

- 6 Yine ağıyar ile itdiñ şöhet
Ġalibā sende yok insāniyyet
- 7 Beni ferdālara saldıñ āhir
Kanda kaldı ‘aceb eski ülfet
- 8 Daħi yetmez mi tegāfūl zālim
İşledi cānıma tır-i ħasret
- 9 ‘Āşıka zulmūñ olunca efzūn
Bana derd ü elem oldu kısmet
- 10 Söndürür bir gün olur ħānemizi
Ağladır āteş-i ‘aşk anamızı

III

- 11 ‘Āşığ oldum da cemāl-i yāre
Kendimi atdım elimle nāra
- 12 Nār-ı ġayretle tamām oldum ben
Kalmadı şimdi bu derde çāre
- 13 İdüp ‘uşşākı vişālinden dūr
Dā’imā hem-dem olur ağıyāra
- 14 Āferīn açdı eliyle dil-dār
Dil-i mecrūħa yeñiden yāre
- 15 Maħrem-i rāzı raķīb-i bed-ħū
Maķşadı baña cefā nolsun bu

IV

- 16 Bu daħi sīneme bir dāğ olsun
Yüzi itdügi kadar ağ olsun
- 17 Beni dil-dār fedā kıldıysa

Yine ‘ālemde serim sağ olsun

18 İderim ‘azm-i çemen-zār elbet
Gülşen olmazsa daḥi bāğ olsun

19 Hālîme nāleler itsün mürgān
‘Andelīb olmaz ise zāğ olsun

20 Kalmadı ḡayri mecālîm āha
İşimiz kaldı bizim Allāh'a

V

21 Rāz-ı pinhānımı yāre andım
Kendime yār-ı muvāfîk sandım

22 Bî-vefā olduğunu sen şāhıñ
Çāre ne bilmeyerek aldandım

23 Bu gice yād-ı lebiñle ammā
Nūş idüp bāde-i ‘aşkı kandım

24 Şu seniñ āteş-i hicrānıñdan
Tutuşup başdan ayağa yandım

25 Telef olsun mı ḡamıñla **Leylā**
Sende yokdur gibi ḥavf-ı Mevlā

Trk8- **Mersîye-i Āl-i ‘Abā**
(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

I

1 İtmeyüp luṭf -ı Hudā'dan hele biz kaṭ‘ -ı ümîd
İderiz mātemin ol şāh-ı Hüseyñ'iñ tecdîd

2 Ehl-i cennet itmesün mi bu fenādan şekvā
Virdi ruḡşat yine bir kâfire bu çarḥ-ı ‘anîd

3 Hîç ‘ār eylemeyüp Hāzret-i Peyḡamber'den

Kıydı evlād-ı Resūl'e o Yezīd ibni Yezīd

- 4 Zerre ‘ār itmeden ol şāhıma hañçer-keş olup
Ne şanur kendini bilmem ‘aceb ol hınzır-i pelīd
- 5 Nice ol zālīme kāfir dimeyin şubḥ u mesā
İtdi şeh-zādeleri māh-ı Muḥarrem 'de şehīd
- 6 Bilmem ol kelbi cehennem de qabūl eyler mi
İtdigi zulmi qadar olşun ‘azābı teşdīd
- 7 Ya niçün şerm ü hicāb itmedi Haq'dan nekbet
İdelim āline a‘vānına yüz biñ la‘net

II

- 8 Pek saqın rengine boyanma bu dünyā fānī
İñledir gūşe-i miḥnetde dil-i nālānı
- 9 Hazer it zevqine aldanma bu çarḥ-ı dūnuñ
Gör hele neyledi şeh-zāde-i ‘ālī-şānı
- 10 Hāk-i Zehrā'ya daḥi itmedi zerre ḥürmet
Ḥasmiyānıñ eline virdi iki Sultānı
- 11 Gör belānıñ büyüğini bu günehten soñra
Müslimānım dir idi hiç yoğidi imānı
- 12 Ne tırur bilsem ‘aceb gördi anı çarḥ-ı felek
Maḥv olurdu şu gibi olsa anıñ iz‘anı
- 13 Geliñ efğān idelim bülbül-i gūyā yerine
Eşk-i pür-ḥūn içelim bāde-i ḥamrā yerine

III

- 14 Ḥaseneyn ‘aşqına gel sīnemizi çāk idelim
Şerhalarla dil-i mecrūḥı zaḥım-nāk idelim
- 15 Eşk-i gül-gūn içelim mey yerine şām u seḥer

Çeşm-i pür-hünümüzü eşk ile nem-nâk idelim

- 16 Yâd idüp mâtemini gözlerimizden her ân
Aķıdup kanları zaķm-ı dile tiryâķ idelim
- 17 Râh-ı ‘aşķında anıñ aķlayup âh eyleyerek
Gerd-i ğamdan gönül âyînesini pâk idelim
- 18 Fıkr idüp şâm u seher ‘âķıbet -i aķvâli
Bî-vefâdır bu cihânı hele idrâk idelim
- 19 Bir gün ola budur ümmîd huzûr-ı Hâķ'da
Hâķ-i pâyında o şâhıñ yüzimiz hâķ idelim
- 20 Ehl-i ‘aşķa umarız eyleye şefķatle nigâh
Anlarıñ hürmetine maķv ola hep cürm ü günâh

IV

- 21 Eylemem çarķa bîhûde yere da‘ vâyı
Gör ne hâle ķodı ol mihr-i cihân-ârâyı
- 22 Câh-ı dünyâ içün oldı bu belâlar zâhir
İstemem ben daķı bu yok olası dünyâyı
- 23 Nice âh eylemeyim ol günü yâd itdikçe
İns ü cin hûr u melek aķlasa yok mı câyı
- 24 Renc-i ‘ısyâna devâdır çekeyim kuhl-âsâ
Dîdeme hâķ-i reh-i Fâtımatü'z-Zehrâ'yı
- 25 Hâķ-i pâyında Hudâyâ bizi maķşûr eyle
Baña itdirme o günlerde de vâveylâyı
- 26 Nâr-ı şiddetden emîn eyle be-‘aşķ-ı Haydar
Dûzaķa yakma kerem eyle ķuluñ **Leylâ'yı**
- 27 Luţf idüp ‘afv eyle cürmimizi yevm-i ‘araşât
İdelim âline aşķ-âbına yüz biñ salavât

TERCİ‘-İ BEND

Trc1- Göft Der-Hakk-ı Hâher-i Şâh-ı Cihân Esmâ Sultân-ı ‘Aliyyetü’s-Şân
(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

I

- 1 Zîb-i ekvân u gül-i gülşen-i âl-i ‘Osmân
Melce’-i ehl-i hüner hûâher-i şâh-ı devrân
- 2 Zerreder kevkebe-i şânına nisbet hurşîd
Kaatre olmaz yem-i ihsânı yanında ‘ummân
- 3 Luţfıdır eyleyecek mürde-dilânı ihyâ
Cism-i bîmâra bir iş mi nola bahş eylese cân
- 4 Çok gönül olmada âbâd yed-i luţfiyla
İşte ez-cümle bu bî-çâre-i bî-tâb u tüvân
- 5 Dil-i maḥzûnımı bir mertebe itdi mesrûr
Haşre dek hâmem anı eyleyemez vaşf u beyân
- 6 Pây-ı ḥākân-ı cihâna yüzümi sürdürdi
Yetişür bu dil-i âgâha delîl ü burhân
- 7 Ben kimim ki ola bu ni‘ mete istiḥkākım
Olayım sâye-i luţfunda ğarîk-i ihsân
- 8 Şâh-ı devrâna yine bildirecek aḥvâlim
Hûâher-i a‘zamıdır Ḥazret-i Allâh'a ‘ayân
- 9 Bu da hep kullarına luţf -ı firâvânımdır
Düşe erbâb-ı hüner pâyıña üftân u ḥîzân
- 10 Meh-i burc-ı ‘azamet ḥâmi-i ehl-i ‘irfân
Hûâher-i şâh-ı cihân Ḥazret-i Esmâ Sultân

II

- 11 Eşer-i feyzi yine virdi dile şevk-i cedîd
Rûşen olsa nola hırşîd gibi çeşm-i ümîd
- 12 Bir zamân olmuş iken gûşe-nişîn-i ‘uzlet
Çekdigim miñnete hayrân idi ehl-i tecrîd
- 13 Kalmadı çekmedigim renc ü miñen ‘âlemde
Genc iken derd ü elem müy-ı serim itdi sefîd
- 14 Meskenim olmuş iken ya‘ni harâb u vîrân
Himmeti bu dil-i vîrânemi kıldı tecdîd
- 15 Baḡş ideydim ben eger tâli‘-i nâ-sâzımla
Sa‘da devr eylemesi olmuş iken emr-i ba‘îd
- 16 Nûr-ı vechin görüp açıldı gül-i ümmîdim
Baña şimden girü cevır eyleyemez çarḡ-ı ‘anîd
- 17 Sâyesinde ben o sultân-ı kerem-fermânîñ
Nola eylersem eger şevk ile ‘îd üstine ‘îd
- 18 Tâli‘i yâver olup düşmeni maḡhûr olsun
‘Ömrini devlet ü iḡbâlini Ḥaḡḡ ide mezîd
- 19 Dâder-i a‘zamı âfâḡa ziyâ virdikçe
Bâḡ-ı devletde ola ḡonca-i iḡbâli bedîd
- 20 Meh-i burc-ı ‘azamet ḡâmi-i ehl-i ‘irfân
Ḥ‘âher-i şâh-ı cihân Ḥazret-i Esmâ Sultân
III
- 21 Ne ḡadar ehl-i hüner medḡiñ ider ise sezâ
Eylemiş ḡadriñi Allâh felekden bâlâ
- 22 Çâre-sâz-ı zu‘afâ melce‘-i erbâb-ı hüner
Zât-ı zî-şânıdır ehl-i dile râḡat-baḡşâ
- 23 Bezl-i iḡsânını şaysam o kerîmü’t-ḡab‘iñ

Şükriyi eyleyemem tã-be-kıyâmet îfâ

- 24 Hâne-i kalbimi ma' mür idüp ihsânıyla
Eyledi beyt-i Hudâ'yı yed-i lutfıyla binâ
- 25 Var idi vahşeti bir rütbe dil-i maḥzûnuñ
Dâyinim şanur idim sâyemi görsem tenhâ
- 26 Bir zamân eyler iken cevri-i felekden feryâd
Şimdi sâyeñde sipihre ideyim istiğnâ
- 27 Himmetiñle bu siyeh rûz-ı ğamı eyle çerâğ
Rûz u şeb kârı yed-i himmetiñiñ bezl-i ' aṭâ
- 28 İftihârımdır 'ubûdiyyetim izhâr itmek
Maḳşadım 'arz-ı hüner itme degildir ḥaşâ
- 29 Melce'ü çâre-resâ zâtıñ olunmaz tavşîf
Halk-i pâyiña ğaraż kulluğum itmek inhâ
- 30 Meh-i burc-ı 'azamet ḥâmi-i ehl-i 'irfân
Hâher-i şâh-ı cihân Ḥazret-i Esmâ Sultân

IV

- 31 Dil-i pâkiñ şeref-i 'izz ile olsun ma' mür
Kec baķan düşmen-i bed-ḥ'âhıñı Mevlâ ide kûr
- 32 Oldı çok bendeleriñ kesb-i ma' âşâ nâ'il
Ne revâ gûşe-i ğamda ḳalayım ben mehcûr
- 33 Halk-ı 'âlem de hemân 'ayş u şafâ itdikçe
Ĝamla ben nâlemi ney sînemi itdim sanṭûr
- 34 Bir niyâz idecegim eyleme red başıñ için
Dâmen-i 'afv ile nokşânımı eyle mestûr
- 35 'Arz idüp şâh-ı cihâna ḳulıñı gümrükden
Hânemiñ maşrafı ta' yîñ ile eyle mesrûr
- 36 Beni Hakk eylemeye ğayri ḳapuya muḥṭâc

Olmayam t̄a-be-ķiyāmet der-i luṭfuñdan dūr

- 37 Āsumān-menziletā dād-gerā çāre-resā
Ey ki dergāhı olan luṭf u himemle meşhūr
- 38 Zaḥm-ı iflāsıma olmaz ise luṭfuñ merḥem
Dil-i dīvāne ҡalur t̄a-be-ķiyāmet rencūr
- 39 Ey kerem-pīşe ‘aceb şimdi seniñ sāyeñde
Bu kühen ḥānede yok mı bize bir cāy-ı sürūr
- 40 Meh-i burc-ı ‘aẓamet ḥāmi-i ehl-i ‘irfān
Ḥāher-i şāh-ı cihān Ḥāzret-i Esmā Sultān

V

- 41 Zurefā dergeh-i sultāna cebīn-fersādır
Nefesi ādeme sermāye-i rūḥ-efzādır
- 42 Zātıdır gevher-i gencīne-i āl-i ‘Oṣmān
Cedd-i pākinde de geldiyse nazīri nādir
- 43 Dergehi melce’-i ehl-i dil olup Mevlā’dan
Zāt-ı zī-şānı bize mevhibe-i ‘uẓmādır
- 44 Çeşm-i binā idemez nūr-ı cemālin inkār
Nūr-ı vechinde de āṣār-ı Ḥudā peydādır
- 45 Güliniñ bülbul-i hoş-nağmesi ḥāmem gūyā
Midḥattiñ bir çemenistān-ı cihān-pīrādır
- 46 Bī-kesiñ ḥāline raḥm eyle eyā raḥm-āyīn
Yine iḥsānıña şāyān ҡuluñ **Leylā**’dır
- 47 Dāder-i a’ ẓamınıñ devr-i hümāyūnında
Bir gün elbetde murādımca döner dünyādır
- 48 Ḥāķ-i pāyınā murād ‘aczimi ‘arz eylemedir
Ey veliyyü’n-ni’ amım şanma anı şekvādır
- 49 Söz tamām oldu yeter eyle ḥulūş ile du’ā

‘Ömr ü iķbālını eفزūn idecek Mevlā'dır

- 50 Meh-i burc-ı ‘azamet hāmi-i ehl-i ‘irfān
Ḥāher-i şāh-ı cihān Ḥāzret-i Esmā Sultān

Tārīḫler

Trh1- Tārīḫ Berāy-ı Tīr-Endāzī-i Şāh-ı ‘Ālem
Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn Mefā‘ ilūn)

- 1 Atup tīri nişānı yek-süvāre dikdi Ḥān Maḥmūd
‘Aceb görmüş mi böyle qahramānı dīde-i dünyā
- 2 Kemān-keşlikde görse kuvvet-i bāzūsını Rüstem
Sitem-ālūd olurdu reşk ile ol pūr-dil-i ḥod-rā
- 3 Ne şehler geldi geçdi gelmedi ol şeh gibi aşlā
Hele çok pehlevānıñ qaddini bükdi kemān-āsā
- 4 ‘Adūlar tir tir ditrer kemānın destine alsa
Amān virmez o rütbe nevk-i tīri kimseye aşlā
- 5 Efendisine kul ḥaddi degildir mā-melek virmek
Eger kânūn olaydı ben virürdüm cānımı ammā
- 6 O şāh-ı a‘ zama birşey midir cānı fedā itmek
Fedā olsun anıñ bir müyina dünyā vü mā-fīhā
- 7 Sihām-āsā atıldıkça şihābı qavs-i gerdūnuñ
Ḥudā a‘ dā-yı bed-ḥāhın ide nā-būd u nā-peydā
- 8 Nice yüz biñ sene devletde kılsun bendegānın şād
Cihānda düşmen-i bed-kīşi şihḥat görmeye kaç‘ ā
- 9 Kuli **Leylā** didi ḥarf-i mücevher ile tārīḫin
"Yine ḥāḳān-ı ‘ālem dikdi taşı qahr ola a‘ dā" (1240)

Trh2- Tārīḫ-i Vilādet-i ‘Aṭiyye Sultān

(Mef' ulü Fā' ilātün Mef' ulü Fā' ilātün)

- 1 Bir şubh-dem cihāna toğdı sürür u şādī
Ebnā-yı 'ālem oldı bi'l-cümle şād u ḥandān
- 2 Şordum bu feyzin aşlın bā-şevk-i dil didiler
Maḥmūd Ḥān'a Mevlā bir duḡter itdi iḥsān
- 3 İsmi ' Aṭiyye olmaḡ bir fāl-i ḥayr el-Ḥaḡ
Ey dīde ba' d-ez-īn baḡ bergeşte olur 'udvān
- 4 Vaşfinda her süḥan-sāz 'āciz iken bilā-reyb
Zerre hūnerle **Leylā** olmaz mı ya' ni ḥayrān
- 5 'İzzet ḡuluñ ki dā'im taşḡıḡ iderdi şi'rim
Şimdi burada yok kim olsun baña nigeh-bān
- 6 Üç oğlı vardır el'ān ḡasretle eyler efgān
'Afviñla eyle mesrūr ey pādişāh-ı devrān
- 7 Ḥaḡ'dan 'aṭā vü iḥsān geldi 'Aṭiyye Sultān
'Ömrini ide efzūn ol Ḥayy-i Rabb-i Mennān
- 8 Başı içün o māḡiñ 'afv it anıñ günāhın
Ey şāh-ı merḡamet-kār eyle ḡarīn-i iḥsān
- 9 **Leylā** ḡuluñ yazup bu tārīḡ-i cevherīyi
"Buldı 'Aṭiyye Sultān toğduḡda zīver ekvān" (1239)

Trh3- Tārīḡ-i Vilādet-i Münire Sultān

(Mef' ulü Fā' ilātün Mef' ulü Fā' ilātün)

- 1 'Ālem mūnevver oldı toğdı Münire Sultān
Olmaḡda ehl-i 'irfān bi'l-cümle şād u ḡurrem
- 2 Biñ kez şükür Ḥudā'ya şāhen-şeh-i zamāna
Bir duḡter itdi iḥsān ol Ḥayy-i Rabb-i Ekrem
- 3 İsmi Münire oldı ḡılsun cihānı tenvīr

- Mesrūr ola o ḥaḳān ḥayr-ı ḥaberle her dem
- 4 Eyyām-ı devletiñde birkaç cevār-ı memlūk
Var idi evvel ammā fevt oldu bundan aḳdem
- 5 Vaşf-ı şerīfñ el ’ān ben böyle eylemezdim
Ey pādişāh-ı a’ ḡam oldum bu ḡamla ebkem
- 6 Ol cism-i pāki şıḥḥat bulsun da sāyesinde
Hep bendegānı dil-şād a’ dāsı ola pūr-ḡam
- 7 Geldikde virdi el-Ḥaḳ mehd-i vüçūda revnaḳ
Zıll-i Ḥudā’ya ancak ḥayr-ı du’ ādır elzem
- 8 ‘Ömrin idüp ziyāde Ḥaḳ baḥtını ḡuşāde
Dā’im olup şafāda a’ dāsı ola pūr-ḡam
- 9 Ḥaḳḳ eyledikçe iḥsān şehzāde-ḡān u sultān
Gün gibi dehri tābān itsün o şāh-ı ‘ ālem
- 10 **Leylā** ḳuluñ ki ḥarf-i mu’ cemle yazdı tāriḥ
"Toḡdı Münire Sultān memnūnı oldu ‘ ālem" (1240)

Trh4- Tāriḥ-i Vilādet-i Fāṭıma Sultān
Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün)

- 1 Cenāb-ı Ḥān Maḥmūd-ı ‘ adālet-ḡüsteriñ el-Ḥaḳ
Cihānda görmedi mişl ü ‘ adīlin dīde-i devrān
- 2 Olurdı re’yine re’y-i Aristū cān ile meftūn
O şāh-ı ‘ ālemiñ ‘ aḳl-ı Felatūn ‘ aḳlına ḥayrān
- 3 Nola ṭayy itse nām-ı Ḥātem’i cūd u semāḥatla
Olur Ca’ fer anıñ gencine-i iḥsānına der-bān
- 4 Dil-i dünyāyı rüşen eylemez mi pertev-i re’yı
Ḡubār-ı dergehdir tūtiyā-yı dīde-i şāhān
- 5 Ḳudūmın sa’ d ide Mevlā şehen-şāh-ı cihān-bāna

Yine bir duḡter-i sa‘d-aḡter itdi yümn ile iḡsān

- 6 Tōḡınca burc-ı şevketden mişāl-i māh-ı ‘ālem-tāb
Fūrūḡ-ı cebhesi rūy-ı cihānı eyledi tābān
- 7 O dürr-i šāh-vārīn gūş idince dehre teşrīfin
Ḥulūş ile du‘āya başladı cümle süḡan-sencān
- 8 Budur leyl ü nehār iḡlāş ile ḡayr-ı du‘āmız kim
Serīr-i salṡanatda eyleye nuşretle Ḥaḡ şādān
- 9 Nice şeh-zādelere eyleyüp mesrūr o ḡāḡānı
Riyāz-ı şevketinde eyleye güller gibi ḡandān
- 10 Bulup ehl-i cihān hep sāyesinde emn ü āsāyiş
Muḡaffer eyleye šāh-ı cihānı Ḥazret-i Yezdān
- 11 Kulu **Leylā** didi bu mışra‘ ı biñ şevḡ ile tāriḡ
"Münevver itdi ekvānı ḡudūm-ı Fāṡıma Sulṡān" (1244)

Trh5- Tārīḡ-i Ḥitān-ı Şeh-zādegān

(Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün)

- 1 Zıll-i Ḥudā šāh-ı cihān Maḡmūd Ḥān-ı kām-rān
İtdi bu dem sūr-ı ḡitān sa‘d ide MevlāḤazreti
- 2 Şāhen-şeh-i Dārā-ḡaşem kemter ḡulı bābında Cem
Görse eḡer šāh-ı ‘Acem eyler o šāha ḡıdmeti
- 3 Mu‘tādı iḡsān u ‘aṡā yanında Ḥātem bir gedā
İtsün o šāha ilticā her kimiñ olsa ḡāceti
- 4 Ol šāh ‘aceb sūr eyledi dünyāyı mesrūr eyledi
Āfāḡı pūr-nūr eyledi Ḥaḡḡā fūrūḡ-ı himmeti
- 5 Zühre alup sāzın ele virdi cihāna velvele
Sūr-ı ḡümāyūn sa‘d ile reşḡ-āver itdi cenneti
- 6 Seyr eyledikde her yeri olmaz mı zühre müşteri

Görmüş degil ins ü perî hiç böyle bir cem' iyyeti

- 7 Tā ḥaṣre dek şubḥ u mesā farz oldu ol şāha du' ā
İtsün münevver dā 'imā dünyāyı mihr-i ṭal' atı
- 8 Eyle o şāhı şād-kām yā Rab ilā yevmi'l-kıyām
Zevk u şafāda ber-devām olsun vücūd-ı devleti
- 9 Kılısun anı Ḥayy-ı İlāh tāḥaṣr olunca pādīşāh
Şeh-zādegānıyla o şāh virsün cihāna zīneti
- 10 Sāde ḥurūf ile hemān tārīḥ kıl **Leylā** ' ayān
Yād it dü- mıṣra' la beyān naḥl-i riyāz-ı şevketi
- 11 "Kevne virüp şevk-i cedīd yā Rab bu sāl olsun sa' id
Şāh-zādemiz ' Abdü'l-Mecīd ' Abdü'l- ' Azīz' in sünneti"

Trh6- Tārīḥi-i İzdivāc-ı Dāmād-ı Şehriyārī
Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Meh-i burc-ı ḥilāfet Ḥazret-i Sultān Maḥmūd'un
Cihānda görmedi mişl ü ' adīlin dīde-i dünyā
- 2 Muvāfık eyleyüp tedbīrini Allāh taqdīre
Şerefle eyleyüp sūr oldu dünyāya sūrūr-efzā
- 3 Yine bir zāt-ı zī-şānı şerefle eyleyüp dāmād
Ḳudūmiyle bedīdār oldu feyz-i Ḥazret-i Mevlā
- 4 İlā-rüz-ı cezā ol şehriyāra dinse lāyıkdır
Veliyy-i ni' met-i ' ālem şehen-şāh-ı kerem-fermā
- 5 Sezādır böyle dāmād ancak ol ḥāḳān-ı devrāna
Nizām-āmūz-ı devlet müsteşār-ı ma' delet-pīrā
- 6 Felekde mihr ile māh iktirān itdikde sa' d ile
' Uṭārid zer kalemle nāme-i sūr eyledi inşā
- 7 Hüner-perver mekādīr-āşinā zīb-i vezāret kim

Nazîri gelmeyenlerdendir ol destûr-ı bî-hemtâ

8 Nice dem hâzret-i sultân ile devletde olsun pîr
Budur dil-ıh'âhımız ancağ be-ğakğ-ıKa' be -i ' ulyâ

9 Nola gül-ğonca-veş açılsa **Leylâ** tām tārîhîm
"Becâdır şıhr-ı Sultân-ı zamân oldu Sa'îd Paşa"

Trh7- Tārîh-i Cülûs-ı ' Abdü'l-Mecîd Hân Dâme Mâ-Dâme'l-Melevân
(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

1 Zîb-i evreng-i hilâfet oldu Hân ' Abdü'l-Mecîd
' Ömr ü iğbâlin mü'ebbed ide Rabbü'l-' âlemîn

2 Pertev-i şemşîri olsun sâye-bağş-ı kâ'inât
Eylesün eyyâmını Allâh ' îdi'l-mü'minîn

3 Emrine fermânına tedbîrine ol dâverîñ
Rûh-ı eslâf-ı kirâmî itdi yek-ser âferîn

4 Bâğ-ı dehri gülsitân-ı nuşret itsün şevketi
Hâk-ber-ser eyleyüp a' dâyı ol sultân-ı dîn

5 Hâk Ta' âlâ itsün ol hâkân-ı ' âlî-himmete
Luţfını yâver hemîşe Hâzret-i Hızır'ı qarîn

6 Bendegânın dâmen-i haşre kadar kılsun Hudâ
Sâye-i şâhânesinde kâ-m-yâb u kâ-m-bîn

7 Söyledi **Leylâ** kulı cevher gibi tārîhîni
"İtdi Hâk ' Abdü'l-Mecîd Hân'ı imâmü'l-müslimîn"

Trh8- Dîğır (Tārîh-i Cülûs-ı ' Abdü'l-Mecîd Hân)
(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)

1 ' Abdü'l-Mecîd Hân'ı İlâh itdi cihâna pâdişâh
Taḥsîn itdi mihr ü mâh iğbâline bî-iştibâh

2 Zîb oldu taht-ı âbnûs ' adliyle şâd oldu nüfûs

Sa‘ d ile itdikde cülüs ol husrev-i encüm-sipāh

- 3 Kıl sun o şāh-ı kām-kār a‘ dāyı yek-ser tār-mār
Feth u zafer leyl ü nehār dergāhını itsün penāh
- 4 Hep sāyesinde şād-kām olsun ilā yevmi'l-kıyām
Peyveste cümle hāş u ‘ām ber ‘abd-i hāş-ı hayr-ḥāh
- 5 Cevherle **Leylā**bendesı zeyn eyledi tārīḥını
"İtsün hümāyün devrini ‘ Abdü'l-Mecīd Ḥān'ın İlāh"

Trh9- Tārīḥ-i Vezīr-i A‘zam Şoden-i Gālib Paşa
Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Şeh-i kadr-āşınā Maḥmūd Ḥān-ı ma‘delet-pīrā
Muvaffaq eyledi her bir umūrında anı Mevlā
- 2 Vekīl-i muṭlaḳ oldu işte bir destūr kim re‘yın
Pesend eylerdi gūş itse beḳāda Bū-‘ Alī Sīnā
- 3 Fünūn-ı ḥüsn-i taḥrīr içre anın zāde-i ṭab‘ ın
Göreydi İbni ‘Abbād andan aḥz eyler idi inşā
- 4 Semā‘ itdi kudūmiyle Sitanbul ḥalkı eyvallāh
Aña yardımcı olsun evvel āḥir Ḥāzret-i Monlā
- 5 Şenāsında Kelīm-i nükte-dān olsa daḥi ‘āciz
Ne mümkün lāyıkıyla vaşf ide bu kıl-k-i bī-imlā
- 6 Hemān envā‘ -ı feyz ile maḳāmında beḳā bulsun
Budur evrād-ı mevrūdum be-Ḥaḳḳ-ı Ka‘be -i ‘ulyā
- 7 Didi ḥarf-i mücevher ile **Leylā** tām tārīḥın
"Taḳındı mühr-i Sulṭānı vezīr-i Gālibü'l-a‘dā" (1239)

Trh10- Tārīḥ-i Vālī-i Edirne
(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Zīb-i evreng-i ḥilāfet Ḥāzret-i Maḥmūd Ḥān
Şāh-ı ‘ālem zıll-i Ḥaḳ ārāyiş-i mülk-i cihān
- 2 Sāye-i ‘adlinde buldı ehl-i Rūm āsāyişı

Eyleyüp tedbiri heft-i klîmi mânend-i cinân

- 3 Cūd ile teşbih olur mı hiç o şāha Bermekî
Ġıbtā eyler bir vezîrine anîñ ‘Abbāsiyân
- 4 Re’yini taqdirine Mevlā muvāfık eyleyüp
Her umûrında muvaffak itdi Rabb-i Müste‘ân
- 5 İşte ez-cümle vezîri Muştafâ Pâşā ile
Zîb ü fer virmekde dünyāya o hâkân-ı zamân
- 6 ‘İzz ile bu sāl Edirne manşıbın tevcih idüp
"En tü'eddü" naşşınıñ ma‘nāsını kıldı ‘ayân
- 7 Böyle lâyıq pâdişāh-ı a‘zama ancak vezîr
Hayret-efzā-yı Aristû hem zarîf-i nükte-dân
- 8 Zât-ı ‘ālî-şânına şâyeste bir ta‘bîr yok
Vaşf-ı zâtında anîñ ‘âciz gürûh-ı şâ‘irân
- 9 İtme itnâb-ı sühan gayri yeter terk-i edeb
Şıdk ile eyle du‘â-yı devletin vird-i zebân
- 10 Pâdişāh-ı dehr ile ekvânı tenvîr eyleyüp
‘Ömrini iqbālını efzûn ide Mevlā hemân
- 11 Bendesı **Leylâ** didi tebrîk idüp târihîni
"Muştafâ Pâşâ ile cāh-ı Edirne buldı şân"

Trh11- Târih-i Def‘a-i Sâliḡ-i Meşîḡat-ı İslâmiyye Mekki-zāde
Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün)

- 1 Cenâb-ı fâzıl-ı takvâ-şiyem ‘Âşım Efendimiz
Yine ‘izz ü şerefle zîb-baḡş-ı şadr-ı fetvâdır
- 2 Hıdiv-i muhterem hem-nâm-ı pâk-i Mefḡar-i ‘âlem
Kemâl-i ‘ilm ü ‘irfân ile bî-mânend ü hemtâdır
- 3 Mu‘allâ-menzilet Mekki Efendi-zāde kim zâtı

- Bihār-ı devlet-i ‘Osmāniyāna dürr-i yektādır
- 4 Muḥammer tıynet-i āb u gil-i ‘ilm ü fazīletden
Şalāḥ u ‘ıffet ü perhîz ile zātı mürebbādır
- 5 Olur elbetde mülzem meclis-i fazlında ol zātıñ
Gerek İbni Kemāl olsun gerekse İbni Sīnā'dır
- 6 Nola ḥaddimce faḥriyye idersem ben de eflāke
Veliyy-i ni‘ metim üç kerre zīrā zīb-i fetvādır
- 7 Efendim oldığıçün vaşfin itmeme ḥadd-i zātında
Cihāna gelmedi mişli eger geldiyse de nādır
- 8 Emel-baḥşā-yı ‘ālem eyleyüp Haḫ ḥāme-i luṭfuñ
Der-i devlet-medārı melce’-i ehl-i temennādır
- 9 Vücūd-ı bī-naẓīri ‘ilm ile mümtāz-ı ‘ālemdir
Fürūğ-ı nūr-ı taḫvā vech-i pākinde hüveydādır
- 10 Olur olmaz himem-kārān-ı ‘aşrı eylemem tavşīf
Benim memdūḫ-ı ṭab‘ım Ḥāzret-i müftī-i dānādır
- 11 Cenāb-ı ḥāzret-i müfti'l-enāmıñ kand-i vaşfiyla
Qalem destimde bir şīrīn-zebān ṭūtī-i gūyādır
- 12 Degil ‘arz-ı hüner dergāhına ḥaddim degil ḥāşā
Merāmım ḥāk-i pāya cūd u luṭfuñ ‘arz u inhādır
- 13 O zāt-ı ekremiñ yok vaşfına şāyeste bir ta‘bīr
Du‘ā-yı devletin iḥlāş ile vird itmek evlādır
- 14 Maḫāmında mü’ebbed eyleye iḫbāl ile Allāh
Disünler ḫadri dā’im berter-i çarḫ-ı mu‘allādır
- 15 Qadīmī bendesi **Leylā** didi tārīḫ-i tebrīkin
"Yine ‘Āşım Efendi müjde kim zīb-i fetāvādır"

Trh12- Tārīḫ-i Vālī-i Aydın

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Zıll-i Hâk Hâzret-i Sultân Maḥmūd
Kılup 'adliyle cihānı iḥyā
- 2 İtdi tedbîre muvâfık re'yin
Her umûrında muvaffaq Mevlā
- 3 "En-tü 'eddū"yı idince tefsîr
Ehline kıldı emānet i'ṭā
- 4 Āşafın itdi yeñiden mükrem
Bağ o ḥākān-ı mekârim-pîrā
- 5 Böyle destûrı felek görmüş mi
Ne anıñ gibi şeh-i 'adl-ārā
- 6 Bermekî zâtına ednā bende
Ḥ'ân-ı iḥsânı cihāna yağmā
- 7 Bendegânından olurdu ma' dūd
Görse dārātın egerçi Dārā
- 8 Dinse şâyân müşîr-i a' zam
Şîr-i Yezdān aña faḥrû'l-vüzerā
- 9 Zāde-i ṭab' mı görmüş olsa
İbni 'Abbād ider aḥz-ı inşā
- 10 Fikr iderken yem-i endîşemde
Yine cüş eyledi mevc-i deryā
- 11 Sāyesinde ne keremler gördüm
Şükrini hiç idebilmem îfā
- 12 Ben du' acısıyım Allāh bilür
Şanmasunlar bunu süm' a vü riya
- 13 Şāh ile dehre ziyā virdikçe

Reşk ile kahr ola yā Rab a' dā

- 14 İtdi āfākı efendiñ tenvîr
Müjde müjde gözüñ aydın **Leylā**
- 15 İki mısrā' ile itdim tebrik
Beyt-i tārîh'in idince imlā
- 16 "Aydın'ı eyledi pür-zîb bu sāl
Yümn ü ikbāl ile Tāhir Pāşā" (1254)

Trh13-Tārîh-i Vilādet-i Refī' a Sulṭān

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Hān Mecid'in ola encüm gibi nesli efzūn
Oldı bir duḡteri ārāyış-i mehd-i devrān
- 2 Mihr-veş başına alsa nola lālā-yı felek
İtdi zîb 'ālemi ol lü 'lū-i ḡākān-ı cihān
- 3 'İzz ü ikbāl ü sa' ādetle ṭulū' itdikde
Rūy-ı dünyāyı idüp yümn-i kudūmı tībān
- 4 'Ādeti kulların āmālını baḡş itmekdir
Şāhın elṭāf-ı hümāyūnına yokdur pāyān
- 5 Geçer elbetde sözi duḡter-i sa' d-aḡteriniñ
Nola tevsit idüp eylersem ümid-i iḡsān
- 6 Encüm-āsā alup etrāfına şeh-zādeleri
Kendüsi var ola taḡtında çü mihr-i raḡşān
- 7 Kulu **Leylā** didi ḡakḡā ki bir a' lā tārîḡ
"Sa' d ola zīnet-i mehd oldı Refī' a Sulṭān"

Trh14- Tārîh-i Def' a-i Şāniye Rūm İli Berāy-ı Ḥalīl Paşa-zāde 'Ārif Begefendi

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Münevver kıldı cāh-ı şadr-ı Rūm'ı eyleyüp teşrîf
Yine ' izz ile ' Ârif Begefendimiz bi-ḥamdillāh
- 2 İde şāh-ı cihānıñ Haḡ Ta' ālā ' ömrini efzūn
Virür her manşıbı erbābına dā 'im o şāhen-şāh
- 3 Kudūmiyle müzeyyen eyleyüp fer virdi eflāke
O zātın kevkeb-i iḡbāline reşk eylemez mi māh
- 4 İder eytāma ḡürmet kendi evlādı gibi ol zāt
Huşūşā olmada bī-çāregānıñ ḡāline āgāh
- 5 O zātın medḡini ḡaddiñ midir ey kilḡ-i bī-ımlā
Du' ā eyle aña her maḡşadında ḡıẓr ola hem-rāh
- 6 İdüp evlād u aḡfādıyla şādān şadr-ı devletde
O mīr-i ekreme renc ü keder göstermeye Allāh
- 7 Bu tāriḡimle tebşīr itdi **Leylā** ehl-i ' irfāna
"Yine şad müjde geldi şadr-ı Rūm'a ' Ârif-i billāh (1242)

Trh15- Tāriḡ-i Şadāret-i Rūm İli Berāy-ı Nakībū'l-Eşrāf Şıddīḡ Begefendi
(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Müjdeler erbāb-ı ' ilme şimdi bir ' ālī-neseb
Şadr-ı Rūm oldu sezādır ' ilm ile iclāl ile
- 2 Şādıḡ-ı devlet şadıḡ-i şāh-ı ' ālemdir o zāt
Haḡ müreccaḡ eylemiş aḡrānına ifḡāl ile
- 3 Keffe-i mīzān-ı ' ālemde naẓīri var mıdır
Ṣartılır mı cevher-i zātı anıñ emşāl ile
- 4 Mültecā-yı derd-mendāndır ḡudā var eylesün
Ḳıl du' ā-yı devletin ey dil ḡulūş-ı bāl ile
- 5 Bendesı **Leylā** didi tebrīk idüp tāriḡini

"Cāh-ı şadr-ı Rūm'a lāyıkdır naķīb iķbāl ile" (1241)

Trh16- **Tārīḥ-i Şadāret-i Rūm İli Berāy-ı Yahyā Beg Hafīd-i Pīrī-zāde**
(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Şadr-ı Rūm'ı ehline virdi yine Maḥmūd Ḥān
Maḥdemiyile şād u ḥandān oldılar ehl-i zamān
- 2 Müjdeler erbāb-ı ' irfāna melek-ḥaşlet budur
Görmemiş mişlin dü-çeşm-i mihr ü mehle āsumān
- 3 Görmüş olsa pertevin ' allāme-i eslāf eger
Her biri reşkinden ' uķbāya atarlar idi cān
- 4 Vaşfınıñ taḥriri ḥaddiñ mi o mīr-i ekremiñ
Kıl du' ā-yı devletin ey kil-k-i ter vird-i zebān
- 5 Sağ olup evlād u aḥfād-ı kirāmiyla o zāt
Dāmen-i iķbālī olsun anlar üzre sāye-bān
- 6 Nāsa tebşīr eyleyüp **Leylā** didi tārīḥini
' Add idüp ḥarf-i mücevherle dü-mışrā' ı hemān
- 7 "' İlm ile iclāl ile geldi Ḥudā meymūn ide
Cāh-ı şadr-ı Rūm'a Yahyā Beg Efendi virdi şān" (1238)

Trh17- **Tārīḥ-i Şadāret-i Anaṭolī Berāy-ı Raḥmī Beg**
Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Süleymān-ı zamān Maḥmūd Ḥān-ı ma' delet-' unvān
Sezā Ḥātem olursa dergeh-i iclālīne der-bān
- 2 İder her manşıbı erbābına birden bire teslīm
O şāh-ı ' ālemiñ ' aķl-ı Felatūn ' aķlına ḥayrān
- 3 Bu sāl ol şāh-ı a' zam bendegānın eyledi mesrūr
Yine şadr-ı Anaṭolı'yı bir zāta idüp iḥsān
- 4 O mīr-i muḥterem şadra şeref virdi ḳudūmiyle

Naẓîrîn görmedi fazl u hünerde dîde-i devrân

- 5 Huşûşâ bendesin bir nâ-kes-i dündan hâlâş itdi
O mîriñ ‘ömrini iqbâlini efzûn ide Yezdân
- 6 Baña ol şahş-ı bî-‘irfân ile ğadr eylemişken çarh
Yedinden kırtarup bahş eyledi gûyâ yeñiden cân
- 7 Didim teşrîfine tebrik idüp **Leylâ** bu târihi
"Anañol şadrı müjde yümñ ile Raḥmî Beg'e şâyân" (1239)

Trh18- Târiḥ-i Şeyḥu'l-İslâmî-i Kādî-zâde Tâhir Efendi
Mefâ‘îlünMefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün)

- 1 Cenâb-ı Ḥazret-i Tâhir Efendi'niñ bi-ḥamdillâh
Ḳudûmı şadr-ı iftâyı münevver eyledi hâlâ
- 2 Muḥibb-i pîr-i Gîlân oldığı vechinde zâhirdir
Naẓîrîn görmedi fazl u hünerde dîde-i dünyâ
- 3 Seniñ medḥ eylemek ḥaddiñ degil ol zât-ı zî-şânı
Du‘â eyle ḥulûş-ı kalb ile ey kilik-i bî-implâ
- 4 Mü‘eyyed eyleye Allâh zâtın şadr-ı iftâda
Budur maḳşûdımız ancaḳ be-Ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i Mevlâ
- 5 Gelüp bir bendesi **Leylâ**'ya tebşîr itdi târiḥin
"Becâ Tâhir Efendi geydi müjde ferve-i iftâ" (1241)

Trh19- Târiḥ-i Sarây-ı Ḥazret-i Şehriyârî Der-Sâhil-i Beglerbegi
Mefâ‘îlünMefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün)

- 1 Şehen-şâh-ı zamân Maḥmûd Ḥân-ı ma‘delet-pîrâ
Mücedded kıldı sa‘d ile sarây-ı şevket ü a‘lâ
- 2 Zihî sâhil-sarây-ı salṭanat dâr-ı meserret kim
Naẓîrîn görmedim ben görmedi hem dîde-i dünyâ
- 3 Zihî sâhil-sarây-ı salṭanat reşk-âver-i cennet
Hevâsı rûḥ-bahş-ı dil-güşâbı ḥayât-efzâ

- 4 Sezādır ğıbṭa-fermā-yı gülistān-ı na‘īm olsa
Ki oldu yüm̄n ü iḳbāl ile saḳfı çarḥdan bālā
- 5 Binā-yı devleti yüm̄n ile tezyīn itdi dünyāyı
Münevver eyleyüp Beglerbegi'n bağ-ı behişt-āsā
- 6 Aḥālīsın idüp mesrūr elṭāf-ı hümāyūnı
Ḳudūm-i ṣāh-ı ‘ālem eyledi her gūṣesin me’vā
- 7 Yem-i iḥsānına nisbetle bī-şek ḳaṭredir ‘ummān
Ki zerre pertev-i iḳbālne mihr-i cihān-ārā
- 8 Du‘āya başla iḥlās ile ey ḥāme degil ḥaddiñ
Seniñ meddāḥ-ı Sulṭān-ı cihān-bān olmaḳ aṣlā
- 9 Du‘ām oldur serīr-i saltanatda dā’im olduḳça
Bütün dünyāyı teşḥīr itsün ol ṣāh-ı kerem-fermā
- 10 Açıldıkça der-i şevket-me’ābı fetḥ u nuşretle
Ḳapansun dīde-i a‘dā be-ḥaḳḳ-ı sūre-i "Tāhā"
- 11 Didi mesrūr olup **Leylā** ḳulı tārīḥ-i itmāmın
"‘Aceb ra‘nā bu mesrūriyye mes‘ūd eyleye Mevlā"

Trh20- Tārīḥ-i Muvakḳit-Ḥāne-i Cāmi‘‘i Sulṭān Aḥmed
(Müstef’ ilün Müstef’ ilün Müstef’ ilün Müstef’ ilün)

- 1 Şāhen-şeh-i Ḥātem-nişān zıll-i Hudā Maḥmūd Ḥān
‘Adli cihāna sāye-bān münḳād-ı fermānı cihān
- 2 Tecdīd idüp her ḥāneyi ol şeh nice vīrāneyi
Yapdı muvakḳit-ḥāne'yi bī-şübhe mānend-i cinān
- 3 Şād oldu cedd-i emcedi Ḥaḳ vire ‘ömr-i sermedi
Meydān-ı Sulṭān Aḥmed'i itmekde reşḳ-i gülsitān
- 4 Devrinde miḳāt-ı felek itmez taḥallül ḥaşre dek
Vā bestedir bī-reyb ü şek emrine sā‘āt-i zamān
- 5 Dā’im o ṣāhıñ ‘ādeti itmekde ḥayra niyyeti

Biñ sāl olup her sâ'ati kesb-i şafâ kılsun hemân

- 6 **Leylâ** bu târîhim güzel cevherle yazılsa maḥal
"Mîḳât-gâh-ı bî-bedel yapıdî şehen-şâh-ı zamân"

Trh21- Târîḫ-i Vilâdet-i Na'ime Sultân
(Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün)

- 1 Mâ-bihi'l-fahr-ı selâṭîn-i cihân
Ḥân Mecîd dâver-i deryâ- iḥsân
- 2 Emr ü fermânına 'âlem münkâd
Bende-i dergehi şâḥân-ı zamân
- 3 O şehen-şâh-ı cihânıñ Mevlâ
Ni'etin 'âleme itmiş erzân
- 4 Oldı tevḫîki hemîşe yâver
Her umûrında bi-feyz-i Yezdân
- 5 Yine lutfuñ itdi Ḥudâ bir duḡter
Maḡdemi kıldı cihânı şâdân
- 6 Ğonca-i verd-i riyâz-ı şevket
Oldı ârâyiş-i mehd-i devrân
- 7 Şübhesiz fâl-i meserretür bu
Revnaḡ-ı gülşen-i âl-i 'Osmân
- 8 Yâ Rab ol pâdişeh-i meh-ṭal'at
Ḥaşre dek mihr-veş olsun raḡşân
- 9 Rub' -ı meskûnı İlâhî teşḫîr
İde ol şâh-ı 'adâlet-'unvân
- 10 Tıp atıldıḡça donanmasında
Ola a' dâsına mesken nîrân
- 11 Nice şeh-zâdeler etrâfında
Ḥaşre dek tura çü bedr-i tâbân

- 12 Didi kem-ter kulu **Leylātārīḥ**
İki mışrā‘ la itdikde beyān
- 13 "Yümn ile revnaḡ-ı gehvāre olup
Geldi ekvāna Na‘īme Sulṭān"

Trh22- Tārīḥ-i Ferīḡ-i Sa‘īd Paşa Necl-i Ercemend-i Vālī-i Mısr Meḥemmed ‘Alī Paşa

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün)

- 1 Cenāb-ı zıll-i Ḥaḡ ‘ Abdü'l-Mecīd Ḥān-ı kerem-pīrā
Yine bir necl-i ‘ālī-şānı mesrūr eyledi ber-cā
- 2 İdüp ‘ izz ile baḡriyye ferīḡi ol himem-kārı
Bu yüzden mükrem itdi vālīd-i zī-şānını ḡaḡḡā
- 3 O ḡāḡān-ı hüner-pīrāya bende böyle lāyıḡdır
Hüner-mend ü ma‘ārif-senc ü ‘āḡıl necl-i bī-hemtā
- 4 Caḡīm eyler cihānı ḡavf-ı şemşīrinden a‘dāya
Dilerse ‘afvın ol dem āb-ı cūdiyle ider itḡā
- 5 Kerīm ibni kerīm ü kām-rān u āsumān-pāye
Nola olsa vüçūd-ı devleti kevne şeref-efzā
- 6 Göre ol necl-i pāki vālīdeyni pīr-i rūşen-dil
Budur me‘mülümüz ancaḡ be-Ḥaḡḡ-ıKa‘be -i ‘ulyā
- 7 Didim tebşīr idüp dünyāya **Leylā** tām tārīḡın
"Bu sāl ‘ izz ile yümn ile ferīḡ oldu Sa‘īd Pāşā"

Trh23- Tārīḥ-i Def‘a-i Şāniye-i Rüm İli Berāy-ı Yaḡyā Beḡefendi
Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün)

- 1 Meh-i burc-ı faẓīlet āfītāb-ı maṡṡā‘ -ı himmet
Cihān-ı cūd u re‘fet zāt-ı vālā-yı bülend-ecdād
- 2 Tevāzu‘ -kār u sa‘d-āşār Yaḡyā Beḡ Efendi kim
Vüçūdın Ḥaḡ Ta‘ālā merḡametle cylemiş hem-zād
- 3 Tekerrürle olunca cāh-ı şadr-ı Rüm'a zīb-efzā

- Ḳudūmiyle cihānı kıldı bî-şek ḥurrem ü dil-şād
- 4 Kemāl-i ‘adl ile oldı o şadr-ı mekrümet-kārın
Der-i devlet-medārı mültecā-yı bende vü āzād
- 5 Ḳadīmī bende-i dergāhıyım eski efendimdir
Degildir ‘ayb idersem ben daḥi bābından istimdād
- 6 Sekiz māh oldı kim bu bendegānın deşt-i ğurbetde
İderken çarḥ-ı ğaddārın elinden nāle vü feryād
- 7 Firāk-ı dāder ile māderim āh eyleyüp her gāh
Felekden çekdigim cevır ü sitem olmaz iken ta‘dād
- 8 Peyām-ı müjde-i teşrīfīni şadra idince gūş
Bi-ḥamdillāh yeñiden feyz kesb itdi dil-i nā-şād
- 9 Ḥidivā zātını medḥ itmede ‘afv eyle nokşānım
Sūḥan ḳanda bulur şākird menfāda ola üstād
- 10 ‘İnāyet kıl teraḥḥum vaḳtidir luṭfuñla şād eyle
Ferāmūş itme iḥsānıñla dā’im bendeñi kıl yād
- 11 Yeter **Leylā** şikāyet söz tamām oldı du‘ā eyle
İde Bārī Ta‘ālā ‘ömrini iḳbālını müzdād
- 12 Ḥaṭālardan idüp maḥfūz evlād-ı kirāmıyla
Şebin ḳadr eyleyüp her rüzını Mevlā ide a‘yād
- 13 Bu vālā mışra‘ı hātif didi teşrīfine tārīḥ
"Sezādır yine şadru'r-Rūm’a Yaḥyā Beg mübārek-bād" (1244)
- Trh24- Tārīḥ-i Şadāret-i Anaṭolı Berāy-ı Ḥamdullāh Efendi**
(Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün)
- 1 Müjdeler āfāḳa kim bir fāzıl-ı taḳvā-şiyem
Anaṭol şadrın müzeyyen eyledi iclāl ile
- 2 Ol meh-i evc-i himem müşkil-güşā genc-i hikem

Ğıbtā-fermā-yı selefdir ‘ilm ile efdāl ile

- 3 Söz açarsa meclisinde Fahr u Sa‘d u Seyyidi
Mülzem eyler cümle fende nüşhasın ikmāl ile
- 4 ‘İlm ü hilm ü fazl ile şimdi o zāt-ı ekremiñ
Yok nazīri münferiddir ahsen-i ef‘āl ile
- 5 Öyle bir ‘allāme-i ‘ālem ki erbāb-ı hüner
Nā‘il-i me‘mül olur dergāhına rū-māl ile
- 6 Dürr-i baħr-i ma‘delet kim rüsd ü isti‘dād ile
Haħ bilür kim fā‘iķu'l-aķrāndır her hāl ile
- 7 Söz tamām oldu yeter ķābil degil vaşfin edā
Kıl du‘ā-yı devletin **Leylā** hūlūş-ı bāl ile
- 8 Haħ meħādīm-i kirāmıyla idüp ‘ālemde şād
Eyleye efzūn ‘ömr ü devletin iķbāl ile
- 9 Şevķ-i teşrifiyle iki mısra‘ı bu beytimiñ
Naşbına tārīķ düşdi böyle ħayr-i fāl ile
- 10 "Geçdi şadr-ı Anaķolı'ya ide Mevlā sa‘īd
Müjde Ħamdullāħ Efendi ‘izz ile iclāl ile" (1244)

Trh25- **Tārīķ-i Sadāret-i Rūm İli Berāy-ı Raħmī Beg**
(Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün)

- 1 Müjde Raħmī Begefendi kim ‘uluvv-i şān ile
Eyleyüp teşrif cāh-ı şadr-ı Rūm'ı kıldı cā
- 2 Gūş idüp teşrifini a‘lām faħr itse nola
Dergeh-i iclālidir ehl-i dile ķible-nümā
- 3 Pertev-i iclālī fer virsün cihāna ħaşre dek
Zātına da‘vāt-ı ħayriyye budur şubħ u mesā
- 4 Necl-i dürr-i pākini Haħ gösterüp ‘ālemde pīr

Birbirinden haşre dek ayırmaya Hayy-ı Hudā

- 5 Bendesı **Leylā** didi tebrīk idüp tārīh-i tām
"Cāh-ı şadr-ı Rūm'a Raḥmī Beg efendimiz revā" (1243)

Trh26- Tārīh-i Lıhye Berāy-ı Mīr-i Müşārün-İleyh
Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Cenāb-ı Mīr Yahyā-yı meḥāsin-şimeniñ neclı
Güşād-ı lıhye ile virdi rūy-ı pākine zīnet
- 2 O maḥdūm-ı hüner-perver idince ḥattını izhār
Yazıldı şübhesiz levḥ-i cemāle nūrdan āyet
- 3 ' Aceb ra' nā bitürdi gülde Mevlā tāze sünbüller
Güşād ola dem-ā-dem ol gülistāna der-i devlet
- 4 Göre ol necl-i pāki vālideyni pīr ü rüşen-dil
Budur şubḥ u mesā**Leylā**'ya da' vāt-ı şafā-gāyet
- 5 Yazılsun vecne-i ḥūra ḥaṭ-ı tārīh-i cevher-dār
"Sefīd ide Hudā irsāl kıldı lıhye Mīr ' İşmet" (1240)

Trh27- Tārīh-i Ser-Çavuşān Şoden-i Necīb Efendi
(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)

- 1 Baḥr-i kerem evc-i himem ya' nī Necīb Efendi kim
Oldı sezādır yümn ile iḳbāl ile ser-çāvuşān
- 2 Görse Aristūlar eger re 'yin o zāt-ı ekremiñ
Bī-şübhe atarlardı ol dem reşk ile ' uḳbāya cān
- 3 Ol ḳulzüm-i cūd u kerem ṭayy itdi nām-ı Hātem'i
Emvāc-ı luṭfı olmada bī-keslere her dem revān
- 4 İtmekde dīn ü devlete ḥıdmet şadāḳatla müdām
Raḡbet ider miydi teḥī ol zāta sulṭān-ı zamān
- 5 Fā 'iḳ disem aḳrānına her ḥāl ile ḥaḳdır sözüm
Zīrā semāḥatla naẓīrin görmedi çeşm-i cihān

- 6 İkbālını müzdād ide Mevlā idüp ‘ömrin füzün
İhlāş ile eyle du‘ ā-yı devletin **Leylā** hemān
- 7 Tebrīkine ḥarf-i mücevherle didim tārīḫini
"Çāvuşbaşı oldu Necīb Efendi kevne virdi şān"

Trh28- Tārīḫ-i Vilādet-i Necl-i Mevlevī Meḥammed Efendi
(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fa‘ ilün)

- 1 Meṣnevī-Ḥān Mevlevī hem-nām-ı Faḥr-i Enbiyā
Şulb-i pākinden gelüp dünyāya bir necl-i ‘afīf
- 2 Ḥān-ķāh-ı Mevlevī’de açılup bir verd-i ter
Gülşen-i dehri mu‘aṭtar eyledi bŷy-ı laṭīf
- 3 Mihr-veş geldikde ekvānı mŷnevver eyleyŷp
Maḳdemiyle şād u ḥandān oldı ol merd-i zarīf
- 4 Himmet-i Monlā ile olsun mu‘ammer ḥaşre dek
Dergehinde eyleyŷp çok mŷnkiri pāk u naṣīf
- 5 Pīr-dāşım toĝdı **Leylā** söyledim tārīḫini
"Zīb-i dehr oldı şerefle ‘izz ile ‘Abdu’l-Laṭīf"

Trh29- Tārīḫ-i Vilādet-i Necl-i Feyzī Efendi
Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Mübārek ola şulb-i Ḥazret-i Feyzī Efendi'den
Gelüp dünyāya bir maḥdŷm Ḥaḳḳ'ıñ oldı iḥsānı
- 2 Zihī nŷr-ı mücessem maḳdemi ekvāna fer virdi
Sezā dirler ise ol tıfl-ı pāke Yŷsuf-ı şānı
- 3 ‘Alī-nām u Rızā-sīret kımāṭa oldı zīb-efzā
Görenler vechini yād itmeyŷp cennetde ğılmānı
- 4 Hemīşe var idüp ‘ālemde Mevlā vālideyniyle
Mu‘ammer ola ṭŷl-i ‘ömr ile bā-feyz-i Şubḥānı
- 5 Didim mīlādına ḥarf-i mücevher ile tārīḫin

"Rızā'nın mevlidi şād eyledi ' izz ile ekvānı"

Trh30- Tārīḫ-i Vilādet-i Nāfız Efendi

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Sa' id olsun Kebire Hanım'a Haḫ virdi bir maḥdūm
Burūsa'da gelüp ekvāna kıldı ' ālemi dil-şād
- 2 Didim mevlūdına **Leylā** mücevher ḥarf ile tārīḫ
"Sa' ādet-gerd-i Mevlā mevlid-i Nāfız mübārek-bād" (1244)

Trh31- Tārīḫ-i Vilādet-i Sāmīḫ Beg

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Virdi bir maḥdūm Haḫ şimdi Behiyye Hanım'a
Maḫdemini aṭvel-i ' ömr ile meymūn eyleye
- 2 Şād olup ḥarf-i mücevherle didim tārīḫini
"Mīr Sāmīḫ toḡdı Mevlā ' ömrin efzūn eyleye" (1240)

Trh32- Tārīḫ-i Cāh-ı Edirne Der- Naşb-ı Münir Beg

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Necl-i pāk-i ketḥudā-yı vālide
Yoḫ naḫiri ya' ni o ḥayr-ı ḥalef
- 2 Anı teşbīḫ eylemem aḫrānına
Bir midir cevherle ḥiç seng-i ḥazef
- 3 Hem kemān-keşlikde māhirdir o zāt
Ḳuvvet-i bāzūyı çoḫ itdi telef
- 4 Pāy-ı ḥāḫān-ı cihānı būs idüp
İtdügiçün tīrine sīne hedef
- 5 Şāh-ı ' ālem eyleyüp anı çerāḡ
Edrine mollası oldu bi'ş-şeref
- 6 ' İzz ü iḫbālin Ḥudā efzūn idüp

Gerd-i ğam bābından olsun ber-ṭaraf

- 7 Naşbına **Leylā**didi tāriḥ-i tām
"Edrine buldı Münir Beg'le şeref" (1249)

Trh33- Tāriḥ-i Müsteşār-ı Bahriyye Mîr 'Āṭıf
(Fā' ilātün Fā' lātün Fā' ilün)

- 1 Zıll-i Mevlā şehir-yār-ı 'ālemiñ
'Ömrin efzūn ide Ḥayy-ı Kırdgār
- 2 Sa'y idüp tersāneniñ i' mārına
İtdi 'Āṭıf Beg Efendiyle medār
- 3 Ḥaḡ bilür kim fā'ıku'l- aḡrāndır
'İlm ile olsa nola şöḡret-şi'ār
- 4 Şübhesiz şimdi ḥired-mendān-ı 'aşr
İtmede zātıyla anıñ iftiḥār
- 5 Müstedām olup o mîr-i muḥterem
Sîne-i ḥussādı olsun dāğ-dār
- 6 Ḥarf-i cevher-dār ile tāriḥdir
İki mıṣrā' ile **Leylā** it şümār
- 7 "Ḥamdü-lillāh yümn ile bahriyyeye
Bā-şeref 'Āṭıf Beg oldu müsteşār"

Trh34- Tāriḥ-i İntikāl-i El-Ḥāc 'Alī Baba El-Burüsevī
Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Cenāb-ı şeyḥ-i himmet ḥazret-i El-Ḥāc 'Alī Baba
Cihāndan göçdi gülzār-ı na'îmi eyledi me'vā
- 2 Münevver olmuş idi pertev-i envār-ı zıkrullāh
Cebīninde o ğavṣ-i ekremiñ mihr-i münir-āsā
- 3 Ḥayātında idüp dā'im seyāḥat der-vaṭan ol zāt

Derūnı sırr-ı ʿilmullāh ile memlū idi ḥaqqā

- 4 Tārīḳ-i Naḳṣ-bendī'de idüp tekmiḷ devrin bu
Velī ʿaşḳ-ı İlähî ile kıldı ʿömrini ifnā
- 5 Olup cism-i laṭîfî ḥubb-i Mevlānā ile meʾlūf
Anıñcün Ḥazret-i Şiddīḳ'a hem-dem eyledi Mevlā
- 6 Cenāb-ı Şeyḫ Cünūnî'niñ civārında olup medfūn
Bir oldı şimdi Mevlā ile el-ḥaḳ rûḫ-ı Mevlānā
- 7 Gelüp gülbāng-ı tevḥīd ile murḡını -ı rûḫı pervāza
Gulistān-ı cinānda ola yā Rab bülbul-i gūyā
- 8 Çıḳup bi'l-cümle istikbāline kerrūbiyān-ı ʿarş
Olunca rûḫ-ı pāki vāşıl-ı ser-menzil-i aʿlā
- 9 Didi ümmīd-i iḥsān ile **Leylā** fevtine tārīḫ
"Behişte vāşıl oldı göçdi ʿālemden ʿAlī Baba" (1244)

Trh35- Tārīḫ-i Vefāt-ı Kiçeci-zāde ʿİzzet Mollā Efendi
(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)

- 1 Ey felek feryād zūlmünden seniñ tā ḥaşre dek
Ḳaşd-ı cān itmekdesin gelmez saña hiç inṭibāḥ
- 2 Sen ne cürʿet ile kıydıñ bilmem ey gerdün-ı dūn
Gitdi ğurbetde reʾīs-i şāʿirān ʿuḳbāya āḥ
- 3 Cism-i pāki olmuş iken dürr-i baḫr-i maʿrifet
ʿĀḳıbet ḥāk içre pinhān itdiñ ey çarḫ-ı siyāḥ
- 4 Ḥazret-i Ḥassān ile rûz-ı cezāda ḥaşr idüp
Ḍarb-ı nuṭḳ ile ḥalāş ide anı Ḥayy-ı İläḥ
- 5 Ḥaḳ Taʿālā eyleyüp hem-sāye-i Monlā-yı Rūm
Rûḫ-ı Mecdü'd-dīn-i Sīvāsī ola yār u penāḥ
- 6 Geç günāhından anıñ yā Rab be-ʿaşḳ-ı Mevlevī

Bā' iş-i 'afv olduğu meşhûrdur cürm ü günâh

- 7 Yazdı **Leylâ** hûn-ı eşk-i çeşm ile târîhîni
"Hây dünyâdan meded 'İzzet Efendi gitdi âh" (1245)

Trh36- Târîh-i Vefât-ı 'Ârif Beg
(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Gitdi 'âlemden reḡā' an dâderim
Gülşen-i me'vâyı kıldı cılve-gâh
- 2 Ya' ni necl-i ketḡudâ-yı vâlîde
Genc iken itdi cihândan 'azm-i râh
- 3 Her gelen kimse bu dünyâdan gider
'Âḡıl eyler mi bu ekvâna nigâh
- 4 Ağlamaḡdan ḡayri şimdi çâre ne
Merḡadin pür-nür ide Rabb-i İlâh
- 5 Fevtine **Leylâ** didi târîhîni
"Mîr 'Ârif genc idi fevt oldu âh" (1242)

Trh37- Târîh-i İrtihâl -i Silaḡdâr-zâde Meḡemmed Beg
(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Olmayup dest-i ecelden kimse 'âlemde ḡalâş
'Âḡıbet cām-ı ecelden nûş ider ednâ vü bây
- 2 Hâke şaldı şimdi bir zât-ı şerîfi çarḡ-ı dūn
Nâle eylerken 'ilelden nice müddet hemḡü nây
- 3 Ḥayf kim Seyyid Meḡemmed Beg silaḡdâr-zâdeniñ
Murḡı -ı rûḡı şimdi bu bâḡ-ı fenâdan uçdı vây
- 4 Bulmayup derdine ḡaṡ' â çâre 'âlemde ṡabîb
"İrci'î"ye imtişâlen dâr-ı 'adne başı pây
- 5 Bâḡ-ı 'âlemde du'âdan ḡayri yokdur çâresi

Fürkatiyle olsa bülbüllerle diller hem-nevāy

- 6 Cedd-i pākiçün İlāhī eyle dūzaḥdan emīn
Eyleyüp dār-ı beḳāda gülşen-i firdevsi cāy
- 7 Ağlayup **Leylā** dem-i fevtinde tāriḥin didim
"Huldı mesken eyleye göçdi silahdār-zāde hāy" (1243)

Trh38- Tārīḥ-i Vefāt-ı Mīr-i ‘Alem Topuzlı-zāde
(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Cāy-ı āsāyiş degildir bunda olmaz ‘ayş u nūş
Mey yerine şunduğı sāḳī-i dehrin zehr-i ğam
- 2 ‘Āḳıl iseñ köhne dünyāyı çalışma yapmağa
Āhiret menzil-gehiñ ta‘mīr kııl budur ehem
- 3 İşte baḳ Mīr-i ‘Alem dünyāda şāḥib-re‘y iken
Bulmadı derde yine çāre o zāt-ı muḥterem
- 4 Haḳ Ta‘ālā ḳabr-i pākin maḥzen-i esrār idüp
Dār-ı ‘uḳbāda na‘īm-i cenneti ide kerem
- 5 Söyledim menḳūṭ ile tāriḥini bī-iḥtiyār
"Gitdi ‘ālemden behişte pīr iken Mīr-i ‘Alem" (1244)

Trh39- Tārīḥ-i Vefāt-ı Cāriye Sa‘ādet
(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ulün)

- 1 Perestārim düşürdi ḥāke eyvāh
Vefāsı yokdur aldanma fenāya
- 2 Yazıldı ḥūn-ı çeşmimle bu tāriḥ
"Sa‘ādet genc iken gitdi beḳāya" (1240)

Trh40- Tārīḥ-i Vefāt-ı Rābi‘a Ḥanım

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Lāleli'niñ kâtibiniñ duhteri
Kıldı gülzâr-ı na'îmi cāy-gāh
- 2 Fevtine menkûṭ ile târiḥdir
"Râbi' a Ḥanım fenâdan gitdi âh" (1242)

Trh41- Târiḥ-i Vefât-ı Âḥiretlik 'Andelîb Ḥanım

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Âḥiretlik 'Andelîb Ḥanım fenâdan gitdi âh
Eyleyüp gülzâr-ı firdevsi cüvânlıkda mekân
- 2 İtmedi derdine 'âlemde ṭabîb ü ḥ'âce kâr
Gülmedi gülzâr-ı 'âlemde o nevrete cüvân
- 3 Serve beñzerken yigirmi iki yaşında dirîḡ
'Âķıbet esdi bahâr-ı 'ömrine bād-ı ḥazân
- 4 Zûlm ü ḡadrinden uṭansun çarḥ-ı ḡaddâr-ı denî
Ḥ'âher-i şâh-ı cihân itdikçe feryâd u fiḡân
- 5 Nûr-ı çeşminden ayırmazken veliyy-i ni' meti
"İrci'î" emrini gûş itdikde virdi Ḥaḡḡ'a cân
- 6 Çarḥ-ı kec-rev ḥâke şaldı 'âķıbet ol cevheri
Çâre ne ehl-i semâvât u zemîn aḡlarsa ḡan
- 7 'Ömrini kılsun hibe sulṭân-ı 'âlî-şâna Ḥaḡ
Eylesün ol dürr-i pâkiñ ḡabrini kenz-i cinân
- 8 Ḥarf-i menkûṭ ile **Leylâ** fevtine târiḥdir
"Andelîb Ḥanım kıla dâr-ı na'îmi âşiyân" (1242)

Trh42- Târiḥ-i Vefât-ı Mollacıḡ-zâde Râ'if Efendi Ḳaḏî-i Yeñişehr-i Fenâr

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Bir melek-ḥaṣlet ma' ārif ehline kıydı felek
Ya' ni erbāb-ı hünerler ercemendi gitdi āh
- 2 Yazdı **Leylā** sengine cevherle bir tārīḥ-i tām
"Dāḥil-i me'vā ola Rā'if efendi gitdi āh" (1240)

Trh43- Tārīḥ-i Vefāt-ı Aḥmed Efendi

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Gitdi 'uḡbāya reḡā'an 'ammim 'ālemden bu sāl
İtmemişken müddet-i 'ömrinde ekvāna nigāh
- 2 Mora cenginde şehīd oldu didim tārīḥini
"Pīr idi Aḥmed Efendi Mora'da fevt oldu āh" (1238)

Trh44- Tārīḥ-i Vefāt-ı Tevfīḳ Efendi

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Şühedā zümresine eyle İlāhī mülḥaḡ
Eyleyüp ḥūr ile ḡilmāna cinānda terfīḡ
- 2 Gūş idince acıyup ben de didim tārīḥin
"Sākin-i dār-ı na'īm ola Muḥammed Tevfīḳ" (1238)

Trh45- Tārīḥ-i Vefāt-ı Emīne Ḥanım

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Gitdi 'ālemden cüvānlıḡda reḡā'an ḡāherim
Fūrḡati bī-ḡāreniñ āteş bıraḡdı cānıma
- 2 Kıldı ḡün-ı çeşm ile tārīḥini **Leylā** raḡam
"Adni mesken eyledi Mevlā Emīne Ḥanım'a" (1238)

Trh46- Tārīḥ-i Vefāt-ı Gül-zāde

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Bahār-ı 'ömrine Gül-zāde'niñ bād-ı hazān esdi
Gülistān-ı Beḳāya genc iken gitdi fenādan hāy
- 2 Didi ḥarf-i mücevher ile **Leylā** fevtine tāriḥ
"Maḳāmın gülşen-i ḥuld ide Ḥaḳ Gül-zāde göçdi vāy"

Trh47- Tārīḥ-i Vefāt-ı Meḥammed Beg

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Rāh-ı ḥacda keṯhudā-yı vālide
Mülk-i 'ālemden 'azīmet itdi ḥayf
- 2 Ya' ni hem-nām-ı Muḥammed'dir o zāt
Anıñ aḳrānı cihānda bitdi ḥayf
- 3 Bir perestārı düşüp mānend-i serv
Ḳaddini bād-ı eccl incitdi ḥayf
- 4 Reşk ider idi melek aḥlāḳına
Fevtini āḥir felek işitdi ḥayf
- 5 Bir gice **Leylā** didi tāriḥini
"Nev-Nihāl Usta cihāndan gitdi ḥayf" (1239)

Trh48- Tārīḥ-i Vefāt Berāy-ı Duḡter-i Raḥmī Begefendi

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Mesken olmaz kimseye ḳaṯ' ā bu mihmān-ḥāne āh
Her gelen gitmekdedir pīr ü cüvān ednā vü bāy
- 2 İşte Raḥmī Beg Efendi olmuş iken şadr-ı Rūm
Duḡter-i nāzendesi ḥayf eyledi 'uḳbāyı cāy
- 3 'Āḳıbet cām-ı ecelden nūş idüp ol nev-cüvān
Genc iken gitdi cihāndan ṯoymadı dünyāya hāy
- 4 Ḥaşre dek yok çāre gülzār-ı fenāda rüz u şeb

Olsa bülbül gibi diller fürkatiyle hem-nevây

- 5 Ağlayup târiḥ-i fevtin eyledi **Leylâ**raḳam
"Şâfiye Ḥanım cüvânlıkda cihândan göçdi vây" (1243)

Trh49- Târiḥ-i Diğer Berây-ı Ū

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

- 1 Bükâ eylerdi Raḥmî Beg bunuñla âh idüp her gâh
Cihândan duḡterim 'azm-i beḳâ itdi yaḳup cānım
- 2 Kemâl-i ḥüzn ile **Leylâ** bu düşdi fevtine târiḥ
"Meded firdevsi cāy ide şerîfe Şâfiye Ḥanım " (1243)

Trh50- Târiḥ-i Rihlet-i Râḡıba Ḥanım

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Râḡıba Ḥanım cüvânlıkda cihândan gitdi âh
Murḡ -ı rûḥı eyleyüp dâr-ı na' imi âşiyân
- 2 Görmedi âsâyişi kimse bu mihmân-ḥānede
Bulmadı derdine 'ālemde devâ pîr ü cüvân
- 3 Eyleyüp ser-dāde-i bālîn-i eşkām ey felek
Âḡır itdiñ ḡonca-i ruḡsārını berg-i ḥazân
- 4 Ḥāzin-i çarḡ-ı denî ḡayf eyledi ḡāke defîn
Ḥaḳḳ ide ol dürr-i pâkiñ ḳabrini kenz-i cinân
- 5 Cām-ı mevti nûş idüp dâr-ı fenādan çekdi el
"İrci'î"ye imtişālen eyledi teslîm-i cān
- 6 Ḥaḳ Ta' ālāḳabrini gencîne-i envār ide
Māder ü ḡāherleri itdikçe feryād u fiḡān
- 7 Ağladım **Leylâ** yazarken cevherî târiḡhini
"Râḡıba yâ Rab ḳıla ḡülzār-ı 'adn içre mekân" (1244)

Trh51- Târiḥ-i Vefât-ı 'Alî Aḡa Ser-Bevvābîn

(Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün)

- 1 Devletde kapucıbaşı itmiş iken şāh-ı cihān
Şehr-i Burūsa'da hemān kılmışdı ' uzlet bir zamān
- 2 Kıydı felek ağa'ya hayf ' azm eyledi ' uqbāya hayf
Her bir gelen dünyāya hayf gitmekdedir pīr ü cüvān
- 3 Şimdi fenādan çekdi el tutdı girībānın ecel
Qabrın Hudā-yı Lem-yezel kılsun gülistān-ı cinān
- 4 ' Uqbāda ol Rabb-i İlāh itmez mi ' adni cilve-gāh
Eyyām-ı māh-ı rüzedede oldu bu ' ālemden revān
- 5 Menkūt ile **Leylā** didi tārīḥ-i sāl-i rıḥletin
"Yā Rab na'īm ola ' Alī Ağa'ya ' uqbāda mekān" (1244)

Trh52- Tārīḥ-i Vefāt-ı Refī' a Hānım

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

- 1 Vefāt-ı hem-seriyle Hācı Mollā
Cihānda bezmine virdi kesel hayf
- 2 Bu mihmān-ḥāne olmaz kimseye cāy
Budur āyīn-i çarḥ-ı mübtezel hayf
- 3 Cihānda bulmayup derdine çāre
O mestüre fenādan çekdi el hayf
- 4 İdüp ser-dāde-i bālīn-i eşkām
Felek bahş eyledi renc ü ' ilel hayf
- 5 Kazāya rāzıyuz emr-i Hudā'dır
Yeter çarḥ ile bīhūde cedel hayf
- 6 İlāhī kabır-i pākin eyle pür-nūr
Ki gayri kalmadı dilde emel hayf
- 7 Didim **Leylā** dem-i fevtinde tārīḥ

"Refî' a Hânım'ı aldı eccl hayf"

Trh53- Tārīḥ -i Rıḥlet-i Cāriye Seyyāre

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Bî-vefâdır dehr-i dūna aldanup umma vefâ
Dem-be-dem şerbet yerine şundığı zehr ü belâ
- 2 Hüzün ü fūrkatde qodı şimdi Hādīce Hânım'ı
Bir perestârı idüp 'azm-i reh-i dār-ı beḳâ
- 3 Vālidem anı çerāḡ itmek ümîdindeydi âh
"İrci'î" emrini gūş itdikde bulmadı rehâ
- 4 Gitdi 'uḳbāya cihāndan toymadı dünyāya hiç
Çāre ne firdevsi mesken eyleye Bārî āna
- 5 Söyledim **Leylâ** kemāl-i hüzün ile tārīḥini
"Genc iken Seyyāre'ye kıydı bu dem tîr-i vebâ" (1240)

Trh54- Tārīḥ-i Vefât-ı Şefîka Hânım Zevce-i Defter-dār-ı Esbak

Mefâ' ilünMefâ' ilün Fe' ülün)

- 1 Meded Es'ad Efendî-i hūner-ver
Cihāndan eylemişdi 'azm-i 'uḳbâ
- 2 Beḳāya zevcesi de gitdi işte
Bu mihmân-hâne olmaz kimseye cā
- 3 Şafâ zann eyleyüp dehrin cefâsın
Vücūd-ı nāzeninin itdi ifnâ
- 4 Cihānda kimseyi incitmemişken
Yine bî-çāreye ḥaşm idi dünya
- 5 Bulunca sāye-i Monlâ'da rif'at
Maḳāmın eyledi gülzâr-ı me'vâ
- 6 Be-'aşḳ-ı Mevlevî ḳabrin idüp nūr

Günāhın ‘afv ide barī Ta‘ālā

- 7 Didim ḥarf-i mücevher ile tārīḥ
"Şefīka Hıanım'a cā oldı ‘uqbā"

Trh55- Tārīḥ-i Ġarībe (Binā Tārīḥi)

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün)

- 1 Ahālīye bu dem raġbetle Şubaşı ‘Ömer Aġa
Bu nüzhet-gāha şimdi ḳahve-ḥāne eyledi bünyād
- 2 Hıṣār-ı Anaṭolı'da zihī cāy-ı sürür oldı
Göreydi şübhesiz ḥayrān olurdu naḳşına Bihzād
- 3 Derūnında ġarībānı idince ‘izz ile iskān
İder elbet cenāb-ı Şāzeli bā-‘avn-i Ḥaḳ imdād
- 4 Hıṣār ehli bir iki beyt ile olmaḳ içün memnūn
İdince vaşfın ol cāyın bizim Aḥmed Aġa ta‘dād
- 5 Anınçün ben de **Leylā** yādigār itdim bu tārīḥi
"Zihī a‘lā bu dükkān-ı behişt-āsā mübārek-bād"

ĠAZELLER

Ḥarfū'l-Elif

G1

Mefā‘īlünMefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün)

- 1 Beni ser-mest ider çeşmiñle āh ebrūlarıñ cānā
Cebiniñde nedir ol çifte çifte ḥūlarıñ cānā
- 2 Baña dīvānelik eglencedir sevdā-yı ‘aşḳıñla
Perişān itdi ‘aḳlım zūlf-i ‘anber-būlarıñ cānā
- 3 Saña beñzer mi vardır ey gül-i ra‘nā güzelliḳde
Naḳiriñ yokdur ammā olmasa bed-ḥūlarıñ cānā
- 4 İder ey şāh-ı ḥübānım hep ‘uşşāḳı perākende

Ġazabla baġsa bir kez dīde-i āhūlarīn cānā

- 5 İder **Leylā**'yī küşte bir nighde tīr-i müjgānīn
Yeter ġan itmesün ol ġamze-i pūr-ġūlarīn cānā

G2

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Sirişkim söndürür mi āteş-i 'aşķım benim cānā
Dil-i pūr-süzımı tesķin ider mi hiç yedi deryā
- 2 Raķıbīn hānesinde her gice zevķ eyler ol māhım
Görinmez 'āşık-ı bī-çāreye bir kez hilāl-āsā
- 3 Yine aġyār ile hem-meclis olmuşsun işitdim ben
Neler var ġalb -i 'āşıkda saña ben söylemem ammā
- 4 Bu rütbe 'āşık-ı mecrūhıña cevır ü cefā itme
Bulursun rüz-ı maşşerde baña itdüklerin ferdā
- 5 Saña ben hālim 'arz itdikçe zılmūn eylediñ efzūn
Fütādeñ pāyıña düşdükçe sen eylersiñ istiġnā
- 6 Efendim zülfūñūn zencirine **Leylā**'yī bend eyle
Ķızıl dīvāne oldu lebleriñ yād eyleyüp zīrā
- 7 Nice ben olmayam ol dergehiñ memnūn-ı ihsānı
Bütün Fıţnat'daki feyzi baña bahş itdi Mevlānā

G3

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Gāh 'āşık merd-i bī-pervā olur 'ālem bu yā
Gāh olur kim maħmūr -i dünyā olur 'ālem bu yā
- 2 Luţf u ġahrı bir gelür çarķıñ ma' ārif ehline
Zehr ise nūş itdiği şahbā olur 'ālem bu yā
- 3 Dil çerāġ olmuş iken bezmiñde sākī hem-çü mūm

Şimdi kārīñ nāz u istignā olur ‘ālem bu yā

4 Vaz‘-ı küstāḥānemi ‘ayb itme kūy-ı yārda
Vaşla dā’ir dilde bir ḥulyā olur ‘ālem bu yā

5 Şimdi gönlüm mürde olduysa raḳīb-i şūmdan
Bir gün ‘avn-i yār ile iḥyā olur ‘ālem bu yā

6 Yoksa **Leylā** Ġālib'i tanzīre şimdi ḳudretiñ
Ḥāme bir gün bülbul-i gūyā olur ‘ālem bu yā

7 Ḥānḳāh-ı Mevlevī'de çekme ḡam gerdūndan
Dest-gīriñ Ḥāzret-i Monlā olur ‘ālem bu yā

G4

(Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn)

1 Dönmüyor gönlümce çarḥ-ı kīne-ver ‘ālem bu yā
Bir gün elbette murādımca döner ‘ālem bu yā

2 Āh-ı dil-sūzum görüp ‘ayb itmeyiñ faşl-ı bahār
‘Ādet olmuş bülbulāna nāleler ‘ālem bu yā

3 Ḥayli müddet āh u feryād eyledim ammā çi-sūd
Yāre te’şīr itmedi āh-ı seḥer ‘ālem bu yā

4 Çarḥdan zann itmesün ḥāṭırcıgım muḡber raḳīb
Ehl-i ‘aşḡa bir gelür şād u keder ‘ālem bu yā

5 Düşmenim şād olsa da bu çekdigim bār-ı ḡama
Ol daḡı bir gün olur benden beter ‘ālem bu yā

6 Vuşlata elbette ‘aşḡ eyler mübeddel fūrḡati
Zevḡe baḡ ey dil bu ḡamlar da geḡer ‘ālem bu yā

7 İtme şekvā devr-i Ḥān Maḡmūd'dur **Leylā** ne ḡam
Böyle ḡalmaz şād olur ehl-i hüner ‘ālem bu yā

8 Meclis-i ‘irfānda devrān itmesün mi Mevlevī

Rûz u şeb devr itmede şems ü kamer ‘âlem bu yâ

G5

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)

- 1 Gül ider nâz eyleyüp bülbül niyâz ‘âlem bu yâ
Ben dimem ey gonca eyle terk-i nâz ‘âlem bu yâ
- 2 Bülbül ağlarsa ider pervâneler mahv-ı vücūd
Şakla derdiñ ister it ifşâ-yı râz ‘âlem bu yâ
- 3 Tıfl-ı nâzım yanıña kalur mı zann eylersiñ âh
İtdiğñ cevır ü cefâyı belle yaz ‘âlem bu yâ
- 4 Ehl-i zevke ‘âdet itmişdir bu nüzhet-gâhda
Aldadır her gün bu çarh-ı hoşka-bâz ‘âlem bu yâ
- 5 Gâh fûrkat gâh vuşlatdır bu miñnet-hânedede
Gâh şiven gâh ney tanbûr u sâz ‘âlem bu yâ
- 6 Bir gün erbâbı yine fehmi eyler erbâb-ı dili
Toy görüp düşmen beni şandıysa kaz ‘âlem bu yâ
- 7 İş mi **Leylâ** ile a‘dâdan ağız-ı intikâm
Tır hele bak sevdigim geçsün bu yaz ‘âlem bu yâ

G6

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)

- 1 Sevdigim derd ü ğamından ğayrı yâr olmaz baña
Hâk-i pâyıñ kuhl-i ‘aynımdır ğubâr olmaz baña
- 2 Lebleriñ şevkiyle fark itmey nedir şayf u şitâ
Bir kıvılcık dîvâneyim zevk-i bahâr olmaz baña
- 3 Bir güli şemm eylemekde tîğ-ı a‘dâdan ne ğam
Cümleden âzâdeyim ağıyar hâr olmaz bana
- 4 Zâhid-i huşk eylese bir günde biñ haat-ı kelâm

Bir mehi vaşf eylemekden ğayri kār olmaz baña

- 5 Baña besdir bir cemāl-i yār ile köhne ‘ abā
Sākin-i mey-ḥāneyim ben kayd-ı ‘ār olmaz baña
- 6 Ḥazret-i Ḥasbī'yi tanzīr eyledi **Leylā** yine
Beynimizde bundan özge iftiḥār olmaz baña
- 7 Bende-i Monlā Celālū'd-dīn-i Rūmī'yim bugün
Münkirānın atdığı aḥcār bār olmaz baña

G7

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Ḥasret-i rüyuñla kūyuñda seniñ ey bī-vefā
‘Āşık-ı dil-ḥasteler feryād ider şubḥ u mesā
- 2 Dir idiñ şāyed seni vaşlımla ābād eylerim
Hāy kāfir itmediñ bir kerre hiç va‘d-i vefā
- 3 Çeşm-i maḥmūruñ beni bir rütbe mecrūḥ itdi kim
Ey ṭabīb-i cān u dil zaḥma yine sensiñ devā
- 4 Göz uciyla olsa da zencīr-i zülfüñ görseler
Ḥaşre dek tā bağlanup dīvāneler bulmaz rehā
- 5 Mekk-i aḡyāra uyup dilden ferāmūş itdiñ āh
Söyle ey şāhım ne ‘işyān eyledi **Leylā** saña

G8

İstimdād Ez-Cenāb-ı Zevce-i ‘Aliyyü'l-Murtaẓā Binti Ḥabīb-i Kibriyā

(Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün)

- 1 Ey māder-i şāh-ı şühedāḤazret-i Zehrā
Maḥşerde mu‘īn-i fuḳarāḤazret-i Zehrā
- 2 Her bir kuluña Ḥazret-i Ḥaḳ itdi bir iḥsān
Sensin bize iḥsān-ı ḤudāḤazret-i Zehrā
- 3 ‘Arz eyledim aḥvāl-i perişānımı raḥm it

Biñ şerm ile rü 'yāda saña Hāzret-i Zehrā

- 4 Hāṣā ki ḥilāf ola seniñ va' d-i kerīmīñ
Va' d itdiñ ' ināyātıñı yāHāzret-i Zehrā
- 5 Sultān-ı rūsul vālid-i zī-ṣāniña ' arz it
Bu zerreyi ey kân-ı ' aṭāHāzret-i Zehrā
- 6 ' Afv eyle suçum ḥün-ı şehīdān içün olsun
Ey zevce-i Sultān-ı BeḳāHāzret-i Zehrā
- 7 Redd eyleme tırdum der-i luṭfuñda daḥīlek
Leylā'yı kıl iḥsāna sezāHāzret-i Zehrā

ḥarfū'l-Bā

G9

(Fe' ilātün Fe' lātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Tarayup zülfüñi meh-rüyıña gel itme niḳāb
Şeb-i zülmetde ḳalır ādem eger çıḳsa şehāb
- 2 Seni gördükçe zebānım tıtulur aḡzımda
Hālimi ' arz iderim olmasa ' āşıḳda ḥicāb
- 3 Nice dem āteş-i ruḥsārıña dil yanmış iken
Sīḡ-i fūrḳatle yine baḡrımı gel itme kebāb
- 4 Ser-i kūyuñda baña cevır ü cefālar itme
Olmaz ey māh-veşim cennet-i a' lāda ' azāb
- 5 Neyleyim sensiz olan ' ayş u şafāyı sākī
Güşuma girmez eger olsa da āheng-i rebāb
- 6 Bezm-i ' işretde bulunsa o şehim bī-teklīf
Bir ḳadeḥ meyle ider ' āşıḳını mest ü ḥarāb
- 7 İstemez sensiz olan ' işreti üftādelerin
Zerre nūş eyler ise zehr ola **Leylā'**ya şarāb

G10

(Fe‘ ilātün Fe‘ lātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Yād-ı rūyuñla idüp meclisi âmāde bu şeb
Şevķ-i la‘ liñle sebūda kızarur bāde bu şeb
- 2 Seyr idiñ berg-i semen içre gül-i ra‘ nāyı
Yār meclisde geyinmişdi beyāz sāde bu şeb
- 3 Lebini şunmağa var gönli merāmı üzmek
Aradım ağzını şordum yine tenhāda bu şeb
- 4 Bir nigāh itmeyüp üftādeñe geçdiñ gitdiñ
Hâtırim kaldı saña toğrısı rü ‘yāda bu şeb
- 5 Şanki ibrām-ı vişāl itmege yok mı çārem
Düşer elbette seniñ pāyıña **Leylā** da bu şeb
- 6 Hāzret-i ‘ İzzet’e pey-revlik idince hāmem
Başladı ‘ acz ile bülbül gibi feryāda bu şeb
- 7 Bezm-i ‘ irfāna sezā-vār olur elbet bî-şek
İtse taḥmīsine rağbet Keçeci-zāde bu şeb

G11

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Yād-ı ruḥsārıñla eşkim cūy-bār itdim bu şeb
Dāğlarla sīnemi reşk-i bahār itdim bu şeb
- 2 Vaşlñ itdikçe taḥayyül gülşen-i endişede
Tā seḥer feryād u zārım çün hezār itdim bu şeb
- 3 Zīr-i fesden dün perişān seyr idüp kākülleri
‘ Aql u fikri ben de yā hū tār-mār itdim bu şeb
- 4 Zāhidā fūrķat deminde bāde nūş itdiklerim
İtme ta‘ yīb ārzū-yı la‘ l-i yār itdim bu şeb
- 5 Gevher-i ‘ aşķ aldım ammā tuḥfe ihdā eyleyüp

Gönlümi ol şāh-ı hüsne yādigār itdim bu şeb

6 Şarf idüp gencine-i dilden nuḳūd-ı eşkimi
Ḥāk-i pāy-ı dilbere cevher nişār itdim bu şeb

7 ‘Ārız-ı āliñle tiġ-i ġamzeñ itdikçe hayāl
Fūrḳatīñle cism-i zārım dāġ-dār itdim bu şeb

8 Zūlf-i şeb-rengiñle bu baḥt-ı siyāhım yād idüp
Dūd-ı āhımıla yine dünyāyı tār itdim bu şeb

9 Dilde **Leylā**dāġ açup ser-tīz-i ebrūlarla āh
Dāġlarla sīnemi reşk-i bahār itdim bu şeb

G12

(Mef’ ūlū Mefā’ ilū Mefā’ ilū Fe’ ūlūn)

1 Gözyaşım ile dilberimi her gören aḥbāb
Dirlerdi bu deryāya şeref virdi o meh-tāb

2 Ağlatma a zālīm düşürüp fikr-i vişāle
Döndürme sirişkim ile mānende-i dūlāb

3 Bir buse dirīġ eyleme mestāneleriñden
Sāḳī kerem it şun bize bir ḳaṭre-i vişnāb

4 Ben mescide zāhid gidemezsem günehimden
Sen git baña besdir o bütün ḳaşları miḥrāb

5 Rūy-ı siyehin sürdi bu **Leylā** der-i Ḥaḳḳ'a
Ġam mı çekeriz açmasa şūfī bize bir bāb

G13

(Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn)

1 Ḥālīme raḥm eyle baḳ ey dilber-i ‘ālī-cenāb
Çeşmime zindān olur sensiz olursa āfītāb

2 Sen de raḥm itmezsiñ ey zālīm dil-i pūr-süzıma

Sih-i fūrkatle idersin bağrımı her dem kebāb

- 3 Sen şafā itdikçe ‘ömrüm rüz u şeb ağıyār ile
Ben iderdim bezm-i ğamda eşk-i pür-hūnum şarāb
- 4 Renc ü miḥnet çekmeyeydik itmez idik şekvā yine
Vaşl-ı dilberle olaydım bir kez olsun neş’e-yāb
- 5 Kāfir olmazsın eger itseñ baña ‘arz-ı cemāl
Yā nolur ‘uşşāķını vaşlıñla itseñ kām-yāb
- 6 ‘Āşık-ı dil-ḥastelerden vaşlıñı itme dirġ
Bu dil-i maḥzūnımı cevriñle gel itme ḥarāb

G14

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Baña yār oldığımı dilberin işitdi raķīb
Reşk ile dūzaḥa toğrı yıkılup gitdi raķīb
- 2 Ruḥ-ı dildāra nigāh eylemiş oldum eyvāh
Şafā-yı ḥāṭırımı neyleyim incitdi raķīb
- 3 Nice biñ dek ile redd olmuş iken bābından
Görüp o şāhı yine ḥālını ‘arz itdi raķīb
- 4 Bu gice vaşlını ibrām iderek dildārın
Yine ünsiyyet idüp va‘ dini perkitdi raķīb
- 5 Bir gün o māh ile zevķ eyler iken maḥfice
Güş idüp kāfir o dem bezmimize bitdi raķīb
- 6 Ḥāb-ı rāḥatda idim yār eşiginde **Leylā**
Yüzüm üstine beni reşk iderek itdi raķīb

G15

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Tā seher ez-ğam-ı cānān im-şeb
Āh kerd 'āşık-ı nālān im-şeb
- 2 Bād hūn-āb-ı sirişk-i 'āşık
Hem-çü gül āh-ı tu handān im-şeb
- 3 Āh ber-bezm-i mey-i 'uşşākeş
Āmedān gerd-i gülistān im-şeb
- 4 Dād ez-leb mey-i 'aşkân sākī
'Āşikeş rahm-ı firāvān im-şeb
- 5 Ber-ruh-ı yār dil eftid **Leylā**
Tā seher ez-ğam-ı cānān im-şeb

ḥarfū't-Tā

G16

(Me' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

- 1 Yağdı yine yandırdı beni āteş-i fūrkat
Fıkr eylese reftārın dil özge kıyāmet
- 2 Rahm itmediñ 'uşşāk-ı belā-keşlere kat'ā
Ey şūh-ı cefā-pişe yeter zulm ü felāket
- 3 Ağyāra vefā eyleyüp itdiñ beni mehcūr
Yetmez mi a zālīm çekilen derd ü meşakḳat
- 4 Eşkim nola çağlarsa da cūlar gibi ey şūh
Sönmez yine sinemdeki bu nār-ı ḥarāret
- 5 Maḥrem idüp ağyārı bu dem bezmiñe zālīm
Leylā'yı idersiñ yine vaḳf-ı ğam-ı ḥasret

ḥarfū's-Şā

G17

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

- 1 İtme bu rütbe 'āşıkā cev̄ ü cefā 'abeş
'Uşşāk-ı zāra itdigiñ ey bī-vefā 'abeş
- 2 Sākī şunarsan şun mey-i la' liñ baña müdām
Zehr-i firākı şunma yeter sen baña 'abeş
- 3 Yetmez mi cānā çekdigim işkence-i raķīb
Bunca cefā vü derd ü ğam u mā-cerā 'abeş
- 4 Dāğ-ı derūna hayli devā eyledi řabīb
Yok ğayri çāre eyleme sen de devā 'abeş
- 5 **Leylā** o mäh-rū katı hercāyidir řakın
Olduñsa rahmı yokdur aña mübtelā 'abeş

şarfü'l-Cīm

G18

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Yārīñ 'āşıklar ile ülfeti pek güçdür güç
O perī vaşşidir ünsiyyeti pek güçdür güç
- 2 Şakın aldanma gönül va' d-i vişāl-i yāre
Şoñra derd ü elem ü miñneti pek güçdür güç
- 3 Beni 'afv eyle eger meclise geldiyse raķīb
Çekemem öyle ağır şıkleti pek güçdür güç
- 4 Ne kadar 'ilmi daşi var ise pek olma yaķın
Zāhidiñ bārid olur soşbeti pek güçdür güç
- 5 Şoşbeti yār ile de pekçe uzatma **Leylā**
O perī vaşşidir ünsiyyeti pek güçdür güç

G19

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

- 1 ' İlāca olmuş iken yāre muhtāc
Yine lāyık mıdır kim yāreler aç
- 2 Gül ü sünbülle farkı var mı cānā
Hele ruhsārīna kākülleri saç
- 3 Koyuldu bī-tekellūf vaşl-ı yāre
Raķīb-i nā-kesiñ ġāyet gözi aç
- 4 Mey ü maħbūbı men' eylerse vā' iz
O yerden ey dil-i dīvāne sen kaç
- 5 Yine zaħm açdı **Leylā**'ya eliyle
' İlāca olmuş iken yāre muhtāc

ḫarfū'l-Ḥā

G20

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Hālimi ' arz ideyim ölmez isem yāre şabāḫ
Bulsun Allāh için olsun buña bir çāre şabāḫ
- 2 Tīr-i müjgānını atmağa nişān isterse
Gereyin gögsümi ol ġamze-i hūn-ḫ'āra şabāḫ
- 3 Düşerim pāyına ol şāh-ı cihānıñ bu gice
Ḳatlimi söyleseler ḫazret-i hūnkāra şabāḫ
- 4 Çekdiğim derdi felekden nice ta' bīr ideyim
Yā nice söyleyeyim çeşm-i siyeh-kāra şabāḫ
- 5 Ḥasret-i derd ü elem cānıma kār itdi benim
Varayım yalvarayım vaşlını dildāra şabāḫ
- 6 Ḥazret-i ' İzzet'i tanzīre ne ḫaddiñ **Leylā**
Naẓar eyler ise revnaķ virür eş' āra şabāḫ
- 7 ' Aşķ-ı Monlā ile yandım yine Manşūr-āsā

Çekeyim kendimi hünkârım için dâra şabâh

ḥarfü'l-Ḥā

G21

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün)

- 1 Nuḳūd-ı eşkim āha ḳatdı ol şūḥ
Metā' -ı gön lüm aldı şatdı ol şūḥ
- 2 Raḳībīñ yine nekbet-ḥānesinde
Bu şeb 'uşşāḳa rağmen yatdı ol şūḥ
- 3 İnanmam va' d ider ise vişālīn
Benim gibi çoğın aldatdı ol şūḥ
- 4 Biz oynatdık bu şeb ol şūḥı ammā
Bizi de ḥaylice oynatdı ol şūḥ
- 5 Nice dek ile **Leylāsūḳ**-ı ğamda
Metā' -ı gön lüm aldı şatdı ol şūḥ

ḥarfü'd-Dāl

G22

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 'Aḳlım yine yağmaladı ol şūḥ-ı perī-zād
Gıtdikçe baña itmededir zulmini müzdād
- 2 Yandım yeter 'aşḳıñ ile raḥm eylemediñ vāh
Tāḥaşre dek itsün mi gön lül nāle vü feryād
- 3 Efkār-ı vişālīñle helāk oldum efendim
Gel sine-i mecrūḥımı ḳıl vaşl ile ābād
- 4 Gūş itmediñ efsāne-i 'aşḳım benim aşlā
Bir kerrecik ey rūḥ-ı revān eylemediñ yād
- 5 **Leylā** ḳulını eyler ise vaşlına maḥrem
Ben kā 'ilim öldürse de ol ğamze-i cellād

- 6 Biz ğayrileriñ bābına baş egdigimiz yok
Monlā'dan olur olsa da bī-keslere imdād

G23

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün)

- 1 Dem-ā-dem 'āşıka zulm eyledikçe ol sitem-mu' tād
Yine dil tekye-i 'aşk içre kıldı ney gibi feryād
- 2 Kenār-ı cūyda dildār ile hem-meclis olmuşduk
Görüp maḥfice ol dem eyledi kāfir rakīb ifsād
- 3 Ben 'arz-ı hācet itdim sen cefāyı eylediñ efzūn
Amān bilmezsin ey şūh-ı cefā-cū dād eliñden dād
- 4 Ḥayāl-i ebruvānıñla bu sīnem çāk çāk olsa
Yine ey bī-mürüvvet eylemezsin zerrece imdād
- 5 Bu mezhebde 'aceb luṭf u mürüvvet yok mı 'uşşāka
Virüp ağyāra yüz **Leylā**'yı itdiñ cevır ile nā-şād

ḥarfū'z-Zāl

G24

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Ders-i 'aşkı eyledim Mecnūn ile Leylā'dan aḥz
Kūh-kenlik 'ilmini Ferhād-ı bī-pervādan aḥz
- 2 Yanmağı pervāneden kıldım ta' allüm tā-seḥer
Nāle vü efgānı ammā bülbul-i şeydādan aḥz
- 3 Ağladup bülülleri ḥār ile ülfet itmede
Eylemişdir var ise anı gül-i ra' nādan aḥz
- 4 Bāde-i la' liñle sīr-āb eyle sāķī ibtidā
Şoñra itsün neş'eyi dil bāde-i ḥamrādan aḥz
- 5 Ben de **Leylā** Nūri-i merḥūma pey-revlik idüp

Şübhesiz bu feyzi kıldım dergeh-i Monlā'dan ahz

ḥarfū'r-Rā

G25

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Cemālīñ göster ehl-i 'aşka 'ömrüm nūr görsünler
Ziyāsiyla ḥarāb-ābādı hep ma' mūr görsünler
- 2 Kudüm-ı nāzenīniñle şafā bahş eyle 'uşşāka
Gelüp gitdikçe bāğa ehl-i dünyā ḥūr görsünler
- 3 Görenler nūr-ı vechiñ üzre ol zülfi siyeh-kārı
Beyāza kaplu gūyā ferve-i semmūr görsünler
- 4 Ölürsem ğam degil sen bezm-i şıḥḥatde şafā-yāb ol
Hemān bu 'āşık-ı āvāreñi rencūr görsünler
- 5 Kerem kıl destiñi şun sine-i mecrūḥa bir kerre
Oñulmaz yāre üzre merhem-i kāfūr görsünler
- 6 Dem-ā-dem ḥāba varmış çeşm-i mestiñ gibi sultānım
Şarāb-ı 'aşk ile **Leylā**'yı da maḥmūr görsünler
- 7 Ğamım olduğça olsam rūy-māl-i dergeh-i Monlā
O şāhiñ ḥāk-i rāhında beni mesrūr görsünler

G26

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Şebābetde gönül şimdi düçār-ı ḥasret olmuşdur
Mekānım cāy-ı ğurbetde diyār-ı ḥasret olmuşdur
- 2 Geçen demler seniñle beynimizde yāda geldikçe
Derūnum vādi-i miḥnetde nār-ı ḥasret olmuşdur
- 3 Burūsā'nıñ Pıñarbaşı'na itmem ser-fürū şimdi
Dü-çeşmim iftirākıñla pıñar-ı ḥasret olmuşdur
- 4 Yanımda hiç yok hem-rāh u yārim āhdan ğayri

Faḫat sīnemde yārem yādigār-ı ḥasret olmuşdur

- 5 Açılmışdı seniñ nevk-i müjeñle dilde yüz biñ dāğ
Baña ol dāğ şimdi lāle-zār-ı ḥasret olmuşdur
- 6 Saña ben hem-dem iken bir zamān ey ḡonca-i ra‘nā
Girībānım ḡamıñla çāk-ı ḥār-ı ḥasret olmuşdur
- 7 Seni ben kenz-i dilde gerçi pinhān eyledim amma
Ḥayāl-i kākülün ḡöñlümde mār-ı ḥasret olmuşdur
- 8 Esüp şavurmadan ḡayri ferāḡat eyledi **Leylā**
Bu rütbe ḥüzne bā‘is rūzgār-ı ḥasret olmuşdur

G27

(Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)

- 1 Bülbül gibi her şām u seher nālelerim var
Bīhūde degil sen gibi bir ḡonca-terim var
- 2 Bīḡāne niçün maḥrem ola bāḡ-ı vişāle
Ḥavf itme misin kim benim āh-ı seherim var
- 3 Tā cānıma kār itdi benim ta‘na-i aḡyār
Söyletme beni daḡi ḡöñülde nelerim var
- 4 Zālīm benim ‘āşıklıḡıma şāhid-i ‘ādil
Al ḡan ile memlū mı degil dīdelerim var
- 5 Aḡyāra yine ‘arz-ı cemāl itdiñ a kāfir
Ketm eyleme vallāhi o fenden ḡaberim var
- 6 Ol şūḡ bizimle ideli ‘ahdi ferāmūş
Leylā gibi eyvāḡ ḡöñülde kederim var

G28

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Fenā dünyāda sāķī maḵṣadım hep 'ayş u 'iştendir
Amān bir bāde şun 'ayyāşına eyyām-ı ruḥṣatdır
- 2 Ḥarābāt ehlidir şüretde gerçi 'āşık-ı bīmār
Ḥarīm-i 'aşқа dāhil olsa ammā ehl-i şoḥbetdir
- 3 Ne ğam yoğise aḵça mey-fürūşa virmege şāhım
Virür rehn ile mey pīr-i muğān erbāb-ı himmetdir
- 4 Benim mey-ḥānede mey nūş idüp maḥbūba meyyālim
Görüp ṭa' n eyleme zāhid ki aḥvāl-i şebābetdir
- 5 Münāsibdir behiştı bey' iderse dāneye 'āşık
Ne māni' dir bu mīrās-ı pederdir eski 'ādetdir
- 6 Ney olsa dilber olsa hem şarāb-ı nāb ise vāfir
O mehle bir gice hem-şoḥbet olmak başқа ḥāletdir
- 7 Görinmez oldı ḥayli demdir ebr içre nihān olmuş
Varup hem-bezm-i ağyār oldı yā Rab bu ne ḥikmetdir
- 8 Cenāb-ı Mīr Rā'if'den budur me'mülümüz **Leylā**
Bunı tanzīre himmet eyler ise özge devletdir

G29

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Beni ser-bāz iden ol şūḥ-ı gül-endāmımdır
Anı bīğāne iden hep ṭama' -ı ḥāmımdır
- 2 Dilberān olmasa nūş eyleyemem bintü'l-'ineb
Leb-i dilber yetişür bāde-i gül-fāmımdır
- 3 Dil-i dīvāne ki bir bütde ḵarār itdi anıñ
'Ārız u zülfi benim şubḥum ile şāmımdır
- 4 Zülfi vaşf eylememe bā'ış-i tekfīrimdir
Çeşm-i maḥmūrı hele düşmen-i islāmımdır

- 5 Bir nigāhıñla helāk eyle didim yāre didi
Nīm-nigāh eylemezim kim saña ikrāmıdır
- 6 Ben niyāz eylemesem zulmini az eyler idi
Bu kadar cevrine bā'is benim ibrāmıdır
- 7 Gūş idüp kışsa-i **Leylā**ķuluñı leyl ü nehār
Dimediñ bir kez aña 'āşık-ı nā-kāmıdır

G30

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Giryeler itdikçe ben dildār kendin gösterür
Baħr içinde mihr-i pür-envār kendin gösterür
- 2 Sīne-i mecrūhıma açdıñ yine bir tāze dāğ
Nev-bahār eyyāmıdır ezhār kendin gösterür
- 3 Çāre yokdur rāz-ı 'aşkı dilde pinhān itmege
Sāğarından bāde-i ser-şār kendin gösterür
- 4 Bā' iş-i derd-i derūnum ehl-i derd itse su'āl
Hem baķar dilden yaña hem yār kendin gösterür
- 5 Yārdan evvel nola aġyār gelse meclise
Güller açılmazdan evvel hār kendin gösterür
- 6 Hāzret-i Pīr itmedi **Leylā**'yı da maħrūm-ı feyz
Ṭab'ımı mir'āt idüp eş'ār kendin gösterür
- 7 Fıtnat-ı merhūmeyi tanzīre yokdur ķudretim
Hāme taķşīrin bilüp nā-çār kendin gösterür

G31

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Hāyāl-i 'arızıñ bāğ-ı gönülde gül-'izārıdır
Açıldı dāğlar kim sīnede evvel-bahārıdır
- 2 Gül-i ümmīdim açılmaz açıldı şoldı hep güller

Bu gülşende fiğāndan bî-ḥaber ancaḳ nigārımdır

- 3 Hikāyetdir saña şerḥ-i derūnumdan deḡil şekvā
Seniñ ‘ aşkıñla yanmaḳ tā-be-maḥşer iftiḥārımdır
- 4 Neden küsdüñ bilür hep cürmin inkār eylemez ‘ aşık
Sebeb bu infi‘ āle nāle-i bî-iḥtiyārımdır
- 5 Şalın ey naḥl-i nāzım gel nolur bir kerre serv-āsā
Sarāyındır bu göñlüm anda eşkim cūy-bārımdır
- 6 Elinden geldiḡi cevri ile mükrem kılsun ‘ uşşāḳı
O yār-ı bî-vefānıñ cevri hep zīb-i vaḳārımdır
- 7 Emānet eyledim bir tuḥfecik ol şāh-ı ḥübāna
Göñül dirler anıñ adına **Leylā** yādigārımdır

G32

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā1ilün)

- 1 Ḥaṇçer-i müjgān ile ceng ü cidāl eylerdi yār
‘ Āşıkı ḥışm u ḡaḡabla pāy-māl eylerdi yār
- 2 Ṭurmayup çeşmi ururdi ‘ āşıkā tır-i ḳazā
Sīne-i mecrūḥa te’şīrin ḥayāl eylerdi yār
- 3 Merḥamet kılmazdı ḳaṭ‘ ā gūş idüp feryādımı
‘ Āşıkān efgān iderken infi‘ āl eylerdi yār
- 4 Şandım ebr içre nihān olmuş görüp aḡyār ile
Tā seḥer aḡyāra teklīf-i vişāl eylerdi yār
- 5 Eyledikçe ārzū**Leylā** o şāhıñ vaşlını
Bir tesellī itmeyüp biñ mekr ü āl eylerdi yār

G33

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

- 1 Hışm eyleyüp 'uşşākıñı itdiñ yine tekdır
Ey kaşları yā eyleme ğamzeñ ile tedmır
- 2 Tır-i müjeñe sīnemi itdim hedef ammā
Tā cānıma kaşd eyleme ey şāh-ı cihān-gır
- 3 Aḥvālimi 'arz eylesem ol şāh-ı cihāna
Eylerdim anı ḥāme-i müjgān ile taḥrır
- 4 Tā şubḥa kadar āhımı bīgāneye şorma
Çekdiklerimi eyleyeyim ben saña ta' bır
- 5 Zülfün gibi olmaḳda perākende bu gönüm
Derd ü ğam ile itdi şebābetde beni pır
- 6 Mecnūn ile Ferhād'ı sen 'āşık mı şanursuñ
'Ālemde sen andan beter itdiñ beni teşhır
- 7 **Leylā**'yı iderdi bir iki beyt ile iḥyā
Ḥasbī-i hūner-perver iderse bunu tanzır

G34

(Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn)

- 1 Beni ser-mest iden ol ğamze-i fettānındır
Nūş iden ḥūn-ı dili dīde-i mestānındır
- 2 Yoluña 'āşık-ı bī-çāreñi kurbān eyle
Tekye-i 'aşkıña bir baş açık 'uryānındır
- 3 Didim āyā nola bülbul gibi vāveylālar
Didiler tā-be-seḥer nāle vü efgānındır
- 4 Dād eliñden seniñ ey şūḥ-ı perī-zādım dād
Sīnemi yāreleyen nāvek-i müjgānındır
- 5 Her ne lāzım ise **Leylā** kuluña emr eyle
Ser-i kūyuñda seniñ bende-i fermānındır

- 6 Yokdur eş'āra benim zerrece isti' dādım
Söyleyen ben degilim Hāzret-i Monlā'nıdır

G35

Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Zi-zaḥm-ı ğamze-i ḥūn-ḥ'ār
Nebāşed dil besī bīmār
2 Biyā ey şūḥ ḥaḳ gūyem
Mekon her dem cefā zinhār
3 Zi-leb yek cur' a kon iḥsān
Bude yek būse ez-ruḥsār
4 Ṭurā men 'āşıkem ez-cān
Biyā der-bezm-i 'aşḳ ey yār
5 Dil ez-mey çeşm-i yār-āsā
Nebāşed rüz şeb huşyār
6 Çi çāre der-reh-i 'aşḳeş
Şeved dil ez- cihān bīzār
7 Be-ġam **Leylā**şodem dil-rīş
Zi-zaḥm-ı ğamze-i ḥūn-ḥ'ār

G36

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Verd-i ruḥsārın añup ḳana sirişkim boyanur
Nev-bahār olsa meşeldür ki aḳar şu bulanur
2 Bilmiyorsuñ ne belā çekdigimi rāhında
Gūş iden 'aşḳımı efsāne sanur kim inanur
3 'Aşḳ ile fülk-i dili salmaz iken 'ummāna
Yine ol şūḥ beni 'aḳlıma yelken mi sanur
4 Görürüz elbet anıñ 'aşḳa düçār oldıgını

Baňa itdiklerin aňdıkça o zālīm uşanur

- 5 Hele şabr eyle gönül renc ü firāk-ı yāre
Sitem-i cev̄r ü cefādan o da bir gün uşanur
- 6 Meh cemālīñle şafā-yāb ise ağıyār bugün
Tīr-i āhımdan anıñ gözleri ferdā kapanur
- 7 Çekemez bār-ı ğam-ı ‘aşkıñı her bir ‘āşık
Yine **Leylā** kuluñ ol bār-ı cefāya tayanur
- 8 İntisāb eyle bugün Hāzret-i Mevlānā'ya
H̄‘āb-ı ğafletden aňa bende olanlar uyanur

G37

(Mef̄ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülüñ)

- 1 Kıl meclisi āmāde ne dirlerse disünler
İç dilber ile bāde ne dirlerse disünler
- 2 ‘Anber gibi kāküllerini bir gice ‘āşık
Şemm eyledi rü’yāda ne dirlerse disünler
- 3 Bend itdi dili silsile-i zülfine dildār
Hālā ben o sevdāda ne dirlerse disünler
- 4 Ğam mı bugün eylerse ahibbā beni ta‘yīb
Bir bir çıkar ‘uqbāda ne dirlerse disünler
- 5 Bu kıra yüzüm ağı ola da rüz-ı cezāda
Şimdi baňa dünyāda ne dirlerse disünler
- 6 Farķı nedir ‘ālemde baňa medh ile zemmiñ
Şağı olsun ahibbā da ne dirlerse disünler
- 7 **Leylā** o perī-rūya biraz ‘arz-ı hūlūş it
Düş pāyına tenhāda ne dirlerse disünler

G38

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 İç bādeyi gülşende ne dirlerse disünler
‘ Ālemde sen eglen de ne dirlerse disünler
- 2 Şeb-nem mi şanur seyl-i sirişkim o cefā-cū
Gül gibi ider hānde ne dirlerse disünler
- 3 ‘ Āşık kuluñam şādıkıñam bendeñem ey şüh
Tā haşre kadar bende ne dirlerse disünler
- 4 Gir koynuma yanıñda eger varsa da ağıyār
Nesne nedir üf sen de ne dirlerse disünler
- 5 **Leylā** o kamer-ṭal' at ile zevk u şafā it
‘ Ālemde sen eglen de ne dirlerse disünler

G39- Ġazel-i Sūz-nāk

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 Bir kerre felek eylemedi göñlümi mesrūr
Sen eyle İlāhī dil-i vīrānemi ma' mūr
- 2 Çekdirme bu renc ü miñeni rüz-ı cezāda
İtmezsiñ efendim bilürüm ' afvıñı mestūr
- 3 Yā Rab buña ṭāḳat mı gelür sīne pūr-āteş
Kim bār-ı elem çekmedeyim cism ise rencūr
- 4 Bir yāreyi kim sen açasıñ kudret eliñle
Ol yāreye merhem mi olur merhem-i kāfūr
- 5 Geydi pederim āh ki bir cāme-i esfīd
‘ Aynımda degil şimdi benim ferve-i semmūr
- 6 Nūr-ı fer-i çeşmimden ayırdı felek eyvāh
Maḥşer günü bārī beni sen eyleme mehcūr
- 7 Kıl Hāmid'iñi nūr-ı cemāliñle şafā-yāb
Vechinden anıñ eyleme **Leylā** kuluñı dūr

G40- Der-Vaşf-ı Hâzret-i İmâm ‘Alî Radiyallâhu ‘Anhu
(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

- 1 İki ‘ âlemde bize rāh-nümāHaydar'dır
Rūz-ı maḥşerde mu ‘īn-i zu ‘āfāHaydar'dır
- 2 Nār-ı ‘ aşkıyla anıñ sīnemizi çāk idelim
Merḥamet itse nola Şāh-ı BeḳāHaydar'dır
- 3 Bu ne devlet ne şerefdır ola dāmād-ı Resūl
Rehber-i ehl-i ṭarīḳ-i fuḳarāHaydar'dır
- 4 Didi hem "laḥmūke laḥmī" o Resūlü's-şeqāleyn
Beden ü cāna viren nūr-ı zīyāHaydar'dır
- 5 Rāfīzīdir diseler de ne gerek **Leylā**'ya
Yine evrādı anıñ şubḥ u mesāHaydar'dır

G41

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

- 1 Ğamzesi zū'l-fekār-ı Haydar'dır
İki ebrūsı iki ḥançerdir
- 2 Gel gör āteş gibi ruḥsārında
O siyeh zülfi ‘ ūd u ‘ anberdir
- 3 Bu leṭāfetle bu ḥālet ile āh
İbni Ya‘ kūb ile berāberdir
- 4 Nice tīrine göğüs germeyeyin
Beni ser-bāz iden ol dilberdir

ḥarfū'z-Zā

G42

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

- 1 Nola bilmezse eger zāhid-i ḥar kıymetimiz
Çünkü rindān iledir leyl ü nehār ūlfetimiz
- 2 Yād-ı la‘ liñle hemān nūş ideriz şahbāyı

Sākīyā cām-ı maḥabbetle geçer şoḥbetimiz

- 3 Raḥm it ʿuṣṣākıñā ey kaşı kemānım bir kez
Çille-i ʿaşkıñı hiç çekmege yok tākātımız
- 4 Sūz-ı hecriñle olup nāy u kemāna pey-rev
Gūzer itmekdedir efgān ile her sâʿatımız
- 5 Biz daḥi şemʿi-i merḥūma idüp pey-revlik
Yanarız her gice **Leylā** gibidir şöhretimiz
- 6 Ne kadar mücrim isek Āl-i ʿAbā'ñıñ kulusuz
Anlarıñ dergehidir bāʿ iş-i emniyyetimiz

G43

(Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün)

- 1 Nev-bahār oldu diyü zevki o dildār itmez
Raḥm idüp ʿāşıkına seyr-i çemen-zār itmez
- 2 Bende ol derd ü belā var ki baña yetmiş iken
Baña itdigini ol kâfiriñ ağyār itmez
- 3 Ben ne ḥācet ki diyem derdimi bilmez mi ṭabīb
Bilerek ḥaste-i mecrūḥına tīmār itmez
- 4 Ben nigāh eyleyemem toğrısı rüsvāy raḳīb
Her gice maḥrem olur vaşlına hiç ʿār itmez
- 5 Nāvek-i āhım ise mermere itdi teʾşīr
Ne kadar ağlasam ol zālīme āh kār itmez
- 6 ʿAşk ile kendüzini ğayb ideyazdı **Leylā**
Yine bir nīm-nigeh çeşm-i siyeh-kār itmez

G44

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Tā seher bülbül gibi efgān idenler bizleriz
Giryemizle ol güli ḥandān idenler bizleriz
- 2 Sırr-ı 'aşkı ben bugün yāre su 'āl itdim didi
'Āşıkı bî-şabr u bî-sāmān idenler bizleriz
- 3 Mey yerine eşk-i çeşmi nūş idüp sāķī hemān
Murğ -ı cāmı 'aşk ile biryān idenler bizleriz
- 4 'Aşk ile ölsek daḥi biz itmeyiz aḡyāra fāş
Rāz-ı 'aşkı sīnede pinhān idenler bizleriz
- 5 Cān fedā itmekle 'īd-i vaşla itdik iftiḥār
Cānı ḡurbān-ı reh-i cānān idenler bizleriz
- 6 Tekye-i 'aşkında yāriñ baş açık abdāl olup
Rāh-ı Ḥaḡ'da cismimiz 'uryān idenler bizleriz
- 7 Nūri-i merḥūmuñ oldum ben de **Leylā**pey-revi
Öyle zātın şi' rini iz' ān idenler bizleriz

ḥarfū's-Sīn

G45

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Gel bu bāḡın ḥārına gülzārına itme heves
Bir cemāl-i yāre bakmaḡdır cihānda mültemes
- 2 Merd iseñ ey dil Cenāb-ı Ḥaḡḡ'a eyle ilticā
'Āḡıl ol kendiñ gibi maḡlūḡdan ümmīdi kes
- 3 Tūrrehāt-ı bed-zebān sālūsı itme istimā'
Viridiñ olsun "cümle fānīdir hemān Allāh bes"
- 4 Var mıdır 'ālemde ḥiḡ āzādelik gibi şafā
Ṭūṭiye şıḡlet degil midir cihānda zer-ḡafes
- 5 Her ne derdiñ varsa **Leylā** dergeh-i Monlā'ya gel

Haste-i ‘ aşka bulunmaz ney gibi chl-i nefes

ḥarfū’ş-Şın

G46

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

- 1 Ğam-ı ‘ aşkıñla gezdim mest ü medhūş
Sirişkim mey yerine eyledim nūş
- 2 Gice tā şubḥ olunca bī-ķarārım
‘ Aceb itmez misiñ efgānımı gūş
- 3 Baña itdükleriñ bir bir bulursun
Olup kendiñ gibi bir zālime dūş
- 4 Tayandı ķubbe-i eflāke āhım
İdüp bülbülleri gülşende bī-hūş
- 5 Nigāh-ı merḥametle bir nazar kııl
Görüp bī-ķāreñi bu rütbe ḥāmūş
- 6 Özin fark eylemez ašlā cihānda
Olan mey-ḥāne-i Monlā’da ser-ḥoş
- 7 Şoyundu ḥān-ķāh-ı ‘ aşka **Leylā**
Koyup nāmūsı olmuşdur‘ abā-pūş

G47

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Dil-i ‘ uşşākı şordum bād-ı şubḥa cümle şağlarmış
Mekānı sāye-i zülfünde gök sünbüllü bağlarmış
- 2 Aķarşular şanurdum anda ben ḥūn-ı dili ammā
O gül-ruḥsāra ķarşu ‘ āşıkānı ķanlar ağlarmış
- 3 Oñulmaz yāreyi pek çok bilenlerden su’āl itdim
Ṭabīb-i cān u dil raḥm eyleyüp bağlarsa bağlarmış

- 4 Yanup âteş gibi dîdâr-ı yâre bir bölük ‘uşşâk
Nice yıllardır anlar ğam ocağından çerâğlarmış
- 5 Gider dîvâne-i leylâ-yı zülfün deşt ü şahrâya
Meger kânûn imiş meskenleri bâğlarla dağlarmış
- 6 Meşeldir bağı yanıklar gezerler vâdi-i ğamda
Sirişk-i dîdesi cûlar yerine anda çağlarmış
- 7 ‘ Aceb ĥaddîñ midir **Leylâ** cenâb-ı vâşîfı tanzîr
Aña var ise beñzer işini ‘ âlemde şağlarmış

G48

(Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilâtün Fe‘ ilün)

- 1 Semt-i yâre çıkacak sehl ile râh olmaz imiş
Olsa da dilbere diğkatle nigâh olmaz imiş
- 2 Göremem dilberi bu nâr-ı ĥarâretten vâh
Bî-duĥân ‘ âşîk-ı bî-çârede âh olmaz imiş
- 3 Baña sor mes’ele-i ‘ aşkı ne bilsün vâ’iz
Mey ü maĥbûb ile ‘ âlemde günâh olmaz imiş
- 4 Def’ -i ağıyâra yine çâre nedir ey ĥ’âce
İki efsûn ile küffâr tebâh olmaz imiş
- 5 Sevdigi ‘ arz-ı cemâl eyler ise **Leylâ**'ya
Bunu bil ĥaşre kadar baĥtı siyâh olmaz imiş
- 6 Feyz içün başıña gey sikke-i Mevlânâ'yı
Tâc-ı Monlâ gibi ‘ âlemde külâh olmaz imiş

ḥarfü'ş-Şād

G49

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 ' Āşıkān endīşe-i ağıyardan olmaz ḥalāş
Bülbül elbette cefā-yı ḥārdan olmaz ḥalāş
- 2 ' Aşk ile Mañşūr-veş kūy-ı "Ene'l-Ḥaḳ"da tūrup
Dil kemend-i kākül-i dildārdan olmaz ḥalāş
- 3 Nāvek-i müjgān-ı yāre sīnemiz itdik nişān
Olsa andan ğamze-iḥūn-ḥ'ārdan olmaz ḥalāş
- 4 Yanmayam mı āteş-i dīdārīña gördükçe ben
Ḥaşre dek pervāne zīrā nārdan olmaz ḥalāş
- 5 Ğam mıdır nūş eylese **Leylā** sirişk-i çeşmini
Mest-i ' aşk olan mey-i ser-şārdan olmaz ḥalāş
- 6 Nūri-i merḥūmı tanzīre cesāret eyleyen
Meclis-i ' irfānda āzārdan olmaz ḥalāş

ḥarfü'd-Ḍād

G50

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 ' Ārız-ı ālīñ degil midir seniñ gülden ğaraż
Nālemi ta' rīfdir feryād-ı bülbülden ğaraż
- 2 Şemm iderken ben nola sünbülden alsam reng ü bñ
Kākülñ yād eylemekdir bñy-ı sünbülden ğaraż
- 3 Gülşen-i ' ālemde toḥm-ı cennet olsa istemem
Ḥāl -i rñyuñdur seniñ ey şūḥ fñlfñlden ğaraż
- 4 Añla bil sākī baña bir bāde şun dirsem eger
Bezm-i ' aşk içre lebiñdir baña ol mñlden ğaraż
- 5 Tā seḥer gūş eyle **Leylā** bülbülñ feryādını
Nālemi ta' rīfdir feryād-ı bülbülden ğaraż

ḥarfü't-Ṭā

T51

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Gönlüme sāķī mey-i la' liñle baḥş eyle neşāt
Olmasun mā-beynimizde vaşl içün ceng ü ḥıyāt
- 2 Bāğa 'azm eyler miyim ol ğoncam olmazsa eger
Yār ile olsun da olsun bezmimiz semm-i ḥıyāt
- 3 Eşkime raḥm eyleyüp teşrīf iderse ḥāneme
Eylerim murğını -ı dili dildāra elbetde simāt
- 4 Dün gice sevdā-yı vaşlıñla seniñ tā şubḥa dek
'Aşıkān beyninde cānā pek çok oldu iḥtilāt
- 5 Eyle **Leylā'**ya teraḥḥum itme aġyāra vefā
Olmasun mā-beynimizde vaşl içün ceng ü ḥıyāt

ḥarfü'z-Zā

G52

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Geldi dildārım baña ḥazḡ eyledim ammā ne ḥaz
'Ahdine kıldı vefāḥazḡ eyledim ammā ne ḥaz
- 2 Hālimi 'arz eyleyüp düşdüm o serviñ pāyına
Vaşlın eylerken recāḥazḡ eyledim ammā ne ḥaz
- 3 Nıyyeti öldürmege beñzer raķīb-i kāfiri
Tīgına virdi cilāḥazḡ eyledim ammā ne ḥaz
- 4 Bir gidiş gitdi ki dūzaḥı da qarār itdi raķīb
Gitdi başımdan belāḥazḡ eyledim ammā ne ḥaz
- 5 Dün yine **Leylā'**ya bir söz söyledi maḥfice yār
Bu sözi benden yaña ḥazḡ eyledim ammā ne ḥaz

G53

(Mef^ʿ ülü Mefā^ʿ ilü Mefā^ʿ ilü Fe^ʿ ülün)

- 1 Ben āteş-i ‘aşkı iderim sīnede maḥfūz
Cevherdir iderler anı gencīnede maḥfūz
- 2 Dün geldi yine meclise bir şāla bürünmüş
Gördüm o cefā-pişeyi peşmīnede maḥfūz
- 3 Āyā nerede kaldı yine yāri yitürdüm
Pek çok aradım bulmadım anı nede maḥfūz
- 4 Pinhān iderim ‘aşkı ol şāh-ı cihānıñ
Gūyā güneşin şu‘ lesi āyīnede maḥfūz
- 5 Fāş itme saḳın rāzıñı bīgāneye **Leylā**
Cevherdir iderler anı gencīnede maḥfūz

ḥarfū'l- ‘Ayn

G54

(Mef^ʿ ülü Mefā^ʿ ilü Mefā^ʿ ilü Fe^ʿ ülün)

- 1 Olduḳ yine zehr-ābe-i hicrānıñ kānı^ʿ
Sāḳī de mey-i la‘ lını şunmazsa ne mānı^ʿ
- 2 Bilmem bu sene naḥsına mıdır yine eyvāh
Nūş itdiriyor zehr-i ğamı bizlere ṭālī^ʿ
- 3 Ağyāra vefā baña cefā itme günehdir
İtdiñ yeter ‘aşkıñla beni ‘āleme şāyi^ʿ
- 4 Bir kerrecik ey şūḥ vişālīñle kıl iḥyā
Lāyık mı hemān dilde firāḳıñ ola lāmi^ʿ
- 5 Deryālara beñzerse daḥi seyl-i sirişkim
Mümkin mi ide nār-ı ğam-ı ‘aşkıñı dāfi^ʿ
- 6 Giryān olurum ‘āteş-i ‘aşkıñla yanarken
Ümmīd iderim seyl-i sirişkim ide dāfi^ʿ

- 7 Yārīñ elemin çekmiş iken ben nice yıllar
Bir kerre şafā-yı keremi olmadı vāḳī‘
- 8 Kandı yine **Leylā**gam ile bāde-i ‘aşḳa
Sāḳī de mey-i la‘lini şunmazsa ne mānī‘

ḥarfū'l-Ġayn

G55

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Gözlerim nezzāre-i dīdārdan itmez ferāḡ
Bu meşeldir zāhidā olmaz baḳan göze yasaḡ
- 2 Taḥt-gāh-ı sīneme sulṭān-ı ‘aşḳ itdi cülūs
Leşker-i ḡamla dil-i maḥzūnıma ḳurdu otaḡ
- 3 Bezm-i ḡamda nūş idüp eşkim ciger ḳıldım kebāb
Maṭbaḡ-ı dilde firāḳıñla tutuşdurdum ocaḡ
- 4 Raḥm ider bir gün ola eski emek-dārım diyü
Eyler elbette yolumla ‘aşḳ ocaḡında çerāḡ
- 5 İnkisārım rüz u şeb budur raḳīb-i kāfire
Dilberīñ firdevs-i kūyından ıraḡ olsun ıraḡ
- 6 Merhem-i vaşlıñ umarken sīne-i mecrūḥıma
Luṭfı var olsun eliyle tāze tāze açdı dāḡ
- 7 Neydi teşrīfīñle iḥyā eylemişdiñ bir gice
Bu değil mi şimdi **Leylā** bendeñe ṭaḡ üsti bāḡ

G56

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Senden ey meh cevri erzân eyleseñ itmem ferâğ
Nâr-ı hicrânıñla sūzân eyleseñ itmem ferâğ
- 2 Çäre yoğdur redd iderseñ de yine sevdim seni
Başıma dünyâyı zindân eyleseñ itmem ferâğ
- 3 Şöyle tursun bir yaña çekdiklerim senden benim
Eşk-i çeşmi reşk-i tūfân eyleseñ itmem ferâğ
- 4 Râh-ı ' aşkıñda beni sanma ecelden havf ider
Göz göre ğamzeñle biñ kan eyleseñ itmem ferâğ
- 5 Dil ferâğat eylemez senden bu **Leylā**bendeñi
Tā seher nālân u giryân eyleseñ itmem ferâğ

ḥarfū'l-Fā

G57

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

- 1 Erbāb-ı ' aşk sürdigi zevk u şafāya yuf
Ol zevk içinde çekdigi derd ü cefāya yuf
- 2 Dīvāne oldum olmadı ğamdan özüm ḥalāş
' Āķilleriñ de yapığı ğārü's-şifāya yuf
- 3 Tursun bu zaḥm-ı göñlüme ben merhem istemem
Dehriñ ' alīle şundığı derde devāya yuf
- 4 Āyā nedir murādı ki göñlümce dönmedi
Nāmı felek midir nedir ol bī-vefāya yuf
- 5 ' İbretle bağıdım ' āleme ' ömrüm gibi hemān
Derd ü elemle geçmede şubḥ u mesāya yuf
- 6 **Leylā** bu ğamla nūş idiyor ḥūn-ı çeşmini
Erbāb-ı ' aşk sürdigi zevk u şafāya yuf

G58

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Sīnemi kıldımsa tır-i ğamzeñe cānā hedef
Ben didim mi cism-i zārım yārelensün her taraf
- 2 'Āşık-ı nā-şādı öldürmek mi bilmem niyyeti
Bağladı 'uşşāka toĝru leşker-i müjgānı şaf
- 3 Cān ile mecbūr olan öyle cefā-kār āfete
'Āķibet derd ü ğam-ı 'aşkıyla olmaz mı telef
- 4 Ol şanemle neş'elenmez mi şanursuñ ehl-i 'aşk
Bağ kudümüyle o şūhuñ meclise geldi şeref
- 5 Bir gice eylerse **Leylā'**ya o māh 'arz-ı cemāl
Ehl-i 'aşka bes degil midir kemān u nāy u def

G59

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Āhımñ te'sīri yok bilmem niçün dildāra hayf
Bunca feryādım yetişmez mi 'aceb gülzāra hayf
- 2 Küfr-i zülfiyle koyup 'uşşākı zulmetde hemān
Nūr-ı vechin 'arz ider her rüz u şeb aĝyāra hayf
- 3 'Ālemi itsem devā-yı derd içün geşt ü güzār
Bir 'ilāc olmaz mı āyā bu dil-i bīmāra hayf
- 4 Kaṭ'-ı ümmīd eyleyüp nabzımdan el çekdi ṭabīb
Kalmadı dünyāda bu derd-i derūna çāre hayf
- 5 İtdügi zevk u şafā **Leylā'**nñ el 'ān yār ile
Yāda geldikçe girībānın ider biñ pāre hayf

ḥarfū'l-Ḳāf

G60

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Sākīyā gel açalım şoḥbet-i ' aşk
Mey-i gül-reng iledir lezzet-i ' aşk
- 2 Gel buyur ḥūn-ı dili nūş eyle
Bezm-i ' âlemde budur ' âdet-i ' aşk
- 3 Zehr olup bâdesi bezmi külḥan
Bu kadarca bulunur rāḥat-ı ' aşk
- 4 Nice genc̄ineler oldu itlāf
Ḳonalı başımıza devlet-i ' aşk
- 5 Deff olup sīne yine ṭabl āhım
Ḳapumuzda çalınur nevbet-i ' aşk
- 6 Cānı cānānına eyler ḳurbān
Her kim eyler ise raġbet-i ' aşk
- 7 İtmediñ derde taḥammül **Leylā**
Yok mıdır sende ' aceb ġayret-i ' aşk
- 8 Ḥālī ' arz eyle cenāb-ı Pīr'e
Bulunur anda bize himmet-i ' aşk

G61

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Yaġdı yandırdı yine dil ḥānedānın nār-ı ' aşk
Nār-ı ' aşkıñla açıldı sīnede ezhār-ı ' aşk
- 2 Bir çekilmez derd imiş Ḥaḳ virmeye a' dāmıza
Bir belā-yı ser degil midir hele bu bār-ı ' aşk
- 3 Öyle ḥūn-rīze ne çāre ibtilā pek güçdür āh
Çeşm-i mestīñ gibi oldum sevdigim bīmār-ı ' aşk

- 4 Vakt-i vuşlatda dil-i dīvāne gel itme hicāb
Pāyına düş mezheb-i dilde olur mı ‘ār-ı ‘aşk
- 5 Sevdigīñ hār ile hem-dem oldı **Leylā** sen de bil
Şolmasun mı āteş-i ğayretle bu gülzār-ı ‘aşk

G62

Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün)

- 1 Seniñ meh-rūyīña cānā zemīn ü āsumān ‘āşık
Saña ey dilber-i ra‘ nā bütün ehl-i cihān ‘āşık
- 2 Seni āndıkça ey gül-ter bu cism-i nā-tüvān dıtrēr
Cemālīñ eyleyüp ezber dehān ‘āşık zebān ‘āşık
- 3 Görince çeşmim ol māhı çıkardım göklere āh
Kıyāmet kaddīne billāhi her serv-i revān ‘āşık
- 4 Görüp ‘uşşāk-ı şeydāyı su’āl eylerse **Leylā**’yı
İder bülbül gibi kūyında feryād u figān ‘āşık

ḥarfū’l-Ḳāf

G63

(Müstef‘ ilātün Müstef‘ ilātün)

- 1 Nālānıñ olsam giryān idersin
Giryānıñ olsam nālān idersin
- 2 Ağyār ile mey nūş eyledikçe
Bağrıma kāfir biryān idersin
- 3 Bīgāneye rūyuñ gösterüp āh
‘Āşıkdan ammā pinhān idersin
- 4 Mir’āt-ı rūyuñ kim görse cānā
Ol vech-i pāke ḥayrān idersin
- 5 Zāhid göreydin ruḥsār-ı yāri
Sen de dem-ā-dem efğān idersin

- 6 Başdan ayağa nūr-ı mücessem
Bir kerre görsen ĩmān idersin
- 7 Bīhūde kıyma ey dil bu cāna
‘Īd-i viṣāle kurbān idersin
- 8 **Leylā** seniñcün āh eyledikçe
‘Aşķ āteşinde sūzān idersin
- 9 Monlā'ya ĩmān it Mevlevī ol
Meydān-ı ‘aşķda devrān idersin

G64

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Yāre göndermege feryād gerek
Ceyş-i derd ü ğama imdād gerek
- 2 Germege sehm-i cefāyı yāre
‘Āşıkıñ sinesi pūlād gerek
- 3 Gönül açmağa bu şeb meclisde
Ney ü meyle o perī-zād gerek
- 4 Vaşlın ey dil sen ucuz mı şandıñ
Maşraf-ı yāre çok ĩrād gerek
- 5 Gāhi aĝlarsa daħi ‘uşşākıñ
Gāhice vaşl ile dil-şād gerek
- 6 Der-i hüsñünde yed-i luṭfuñla
Dil-i virāneler ābād gerek
- 7 Gel yetiş başıñ içün **Leylā**'ya
Ceyş-i derd ü ğama imdād gerek

G65

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Va' de-i vaşlı yalan söyleme söyle gerçek
Olmaya bu daği evvelki gibi bendeñe dek
- 2 Niyyetiñ yoğise emdirmeye la' liñ sākī
Yetişür çekmeyelim biz daği bīhūde emek
- 3 Mey ü maḥbūba yasağ eyleme şūfī zīrā
Şā' ire lāzım olan gördügi şūḥı sevmek
- 4 Hele bir buse için 'ide kadar bekleyemem
Şimdi luṭfuñ eyle o dem herkes öperler el etek
- 5 Pek de nāz eyler ise 'āşık-ı bī-çārelere
Sen de **Leylā** o mehi ṭurma hemān sīneye çek

G66

(Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün)

- 1 Qahramān-ı yamāndır ğamzeñ
Ne yamān qahramāndır ğamzeñ
- 2 Arayan var ise o seḥḥārı
Dil-i 'āşıkda nihāndır ğamzeñ
- 3 'Āşıkıñ āhını ta' yīb itme
Sebeb-i āh u fiğāndır ğamzeñ
- 4 Var imiş kaşdı cān-ı **Leylā**'ya
Qātil-i bī-amāndır ğamzeñ
- 5 Tuymuş idim cenāb-ı Rā'if'den
Rüstem-i dāstāndır ğamzeñ

G67

Der-Haḫḫ-ı Hānedān-ı Nübüvvet ve Çehār-Yār-ı Bā-şafā Radiyalāhu ‘Anhüm
(Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

- 1 Fedā kı l ey gönül var ise cānıñ
Yolında ḫānedān-ı Muştafā'nıñ
- 2 İdenler Ḥazret-i Bū-Bekr'i inkār
Cemālin görmesünler enbiyānıñ
- 3 Güneh-kārım egerçi bendesiyim
‘Ömer ‘Oşmān ‘Aliyyü'l-Murtażā'nıñ
- 4 ‘Aceb münkirleriñ yok mı dü-çeşmi
Ki görmez cezbesin Āl-i ‘Abā'nıñ
- 5 Bu ednā bendesin dūr itmeye Ḥaḫ
Ḳapısı seglerinden evliyānıñ
- 6 Görüp inkār iderler evliyāyı
Sen ānı sanma var imānı ānıñ
- 7 Ḳuluñ **Leylā**yı yā Rab itme maṭrūd
Derinden Çār-Yār-ı Bā-şafā'nıñ

ḫarfü'l-Lām

G68

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Vechiñe ālüfte vü ḫayrān kim gönlümdür ol
Zulmüne her vechile şāyān kim gönlümdür ol
- 2 Ğonca-i ruḫsārıñı fıkır eyleyüp şubḫ u mesā
Tā seḫer bülbul gibi nālān kim gönlümdür ol
- 3 Āḫ u feryād eyleyüp her rüz u şeb hāmūnda
Çağlayan cūlar gibi giryān kim gönlümdür o
- 4 Munṭafī olmaz sirişkimle benim tā ḫaşre dek
Hem-çü düzaḫı āteş-i sūzān kim gönlümdür ol

- 5 Çeşm-i cellâdın bu gün eylerse **Leylâ**'dan su 'âl
Ey perî-rû küşte-i müjgân kim gönlümdür ol
- 6 Segler ile dergeh-i Monlâ Celâlî'd-dîn'de
Mübtelâ-yı nâle vü efgân kim gönlümdür ol

G69

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Çeşm-i maḥmûruñ gibi bîmâr kim gönlümdür ol
Bir cerîḥ-i ḥaṇçer-i âzâr kim gönlümdür ol
- 2 Bâğ-ı ' âlem cennet olsa daḥi itmem iltifât
Ḥâr u ḥasdan ol ḳadar bîzâr kim gönlümdür ol
- 3 Dilde ' aşkıñla açıldı tâze tâze dâğlar
Bâğ-ı dilde düşmen-i eṣcâr kim gönlümdür ol
- 4 Ḳaşdın öldürmekse emr it ğamze-i ḥûn-ḥ'ârîña
Boynı bağlu bende-i nâ-çâr kim gönlümdür ol
- 5 Şoldı gülşen daḥi ḥâlâ gülmedim ey ğonca-fem
Tâ seḥer mânend-i bûlbûl zâr kim gönlümdür ol
- 6 Gerçi kûyında dil-i dîvâne şıḳlet virdi âḥ
Çâresi var mı efendim bâr kim gönlümdür ol
- 7 Sâkin-i kûy-ı dilârâ oldu tekdîr olsa da
Bilmiyor hiç ol ḳadar bî-'âr kim gönlümdür ol
- 8 Sûz-ı ' aşkı virdi zînet defter ü dîvânıma
Derd ü ğamdan mâ'îl-i eṣ'âr kim gönlümdür ol
- 9 Yüz çevürdi şimdi **Leylâ**'dan karîn-i ḥâr olup
Gülşen-i ' aşkıñda ammâ ḥâr kim gönlümdür ol

G70

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' īlū Fā' ilün)

- 1 Kūyuñda gerçi āh u fiğānım edeb degil
Ammā ne çāre nālelerim bī-sebeb degil
- 2 Mülk-i hüsünde çünki o şehdir ki kulları
‘Arz eyler ise hālını şāha ‘aceb degil
- 3 Ben yandım ‘aşkın āteşine gice gündüz āh
Pervāne daḥi gice yanar rüz u şeb degil
- 4 Sen sākin olduñ sen dil ü cānımda her zamān
Billāhi senden ğayrisi ey ğonca-leb degil
- 5 **Leylā**'ya āh u nāleler itme didim didi
Ammā ne çāre nālelerim bī-sebeb degil

G71

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Göñlümi almış iken ey gül-i ra' nā evvel
Ne revā çeşm-i füsün-kārın ile ‘aqlımı çel
- 2 Bu gice mūy-miyānıñ görüp oldum mecnūn
Tağıdup ‘aqlımı cānā baķınurdum bel bel
- 3 Zūlf-i zencīriñe uşlanmak içün bağlandım
Beni ‘afv eyle ki mecnūnlıķıla kırdım tel
- 4 İdelim muşḥaf-ı hüsünde tefe' ul yārīñ
Baķalım dūzaḥa mı gitdi raķīb-i echel
- 5 Dehri gör mey yerine zehr içürür **Leylā**'ya
Seyr it ey şūḥ-ı kamer-çihre hele meclise gel
- 6 Bunı eyler ise taḥmīs Nesībā Ḥanım
Feyz alup bu ğazelim elden ele gezse maḥal

G72

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Nūr-ı vechiñ görmegi şubḥ u mesā ister gönül
Cebhe-i pākiñ gibi kıble-nümā ister gönül
- 2 Gūşe gūşe bāğ-ı cennet olsa da itmez nigāh
Öyle 'ācizdir fenādan kim beḳā ister gönül
- 3 Rūy-ı yāri görmek içün dīde-i giryānına
Ḥāk-i pāy-ı 'āşıḳāndan tūtiyā ister gönül
- 4 Kışsa-i Mecnūn ile oldu gönül mülki ḥarāb
Gūşe-i mey-ḥānede dārū's-şifā ister gönül
- 5 Öyle bīmār eyledi **Leylā'**ı renc-i derd-i yār
Zülf tiryāḳıyla şimdi bir devā ister gönül

ḥarfū'l-Mīm

G73

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

- 1 'Ālemde müşābih saña nādirdir efendim
İnkār idemem meh gibi zāhirdir efendim
- 2 Baḳdım saña ayırmam iki gözlerimi ben
Her ḳanda gidersem saña nāzırdır efendim
- 3 Zencir-i siyeh-zülfüne bend oldu bu gönlüm
Çeşmiñ hele 'aḳl almada sāhirdir efendim
- 4 Emriñ var ise 'āşıḳ-ı bī-çāreñe söyle
Her ḥıdmetiñi görmege ḳādirdir efendim
- 5 Redd eyleme bābıñdan o bī-çāreyi zīra
Leylā seni vaşf itmede şā' irdir efendim

- 6 Ben Hâzret-i Monlâ'ya kulum rûz-ı elestd
İnkâr iden ol şâhımı kâfirdir efendim

G74

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

- 1 Dil âteş-i 'aşkıñ ile yanıkdır efendim
Çeşmim yine al kana boyanıkdır efendim
- 2 Şeb-tâ-be-seher âh iderim ey gül-i ra' nâ
Cân gözlerim 'aşkıñla uyanıkdır efendim
- 3 Elbetde bu 'âşık saña cânın virecekdir
Vallâhi inan kavline şâdıkdır efendim
- 4 'İrfânına düşmez hele yüz virme rakîbe
Aldanma o ğaddâra münâfıkdır efendim
- 5 İtmem dil-i dīvânenen ölsem de şikâyet
Cevriñ baña her vechile lâyıkdır efendim
- 6 Tâ rûz-ı elestden beridir bilme misiñ âh
Leylâ saña biñ cân ile 'âşıkdır efendim

G75

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 Her seherde Ka'be -i kūyuñda esdikçe nesim
'Âşıka zülf-i siyâhıñdan gelür 'anber-şemim
- 2 Nâvek-i müjgâni gönder sine-i mecrûhıma
Güşe-i ğamda dil-i maḥzûnıma olsun nedim
- 3 Râzıyım 'aşkıñla yanmağdan ben ey meh rûz u şeb
Yok baña derd ü elem den başka bir yâr-i qadim
- 4 Şiddet-i düzaḥıla korqutma beni gel zâhidâ
'Aşkıma nisbet benim bir şey midir nâr-ı caḥim

- 5 Gūşe-i cennet daḥi olsa ferah-nāk olmayız
‘ Aşk ile olduk hele külḥan bucağında muḳīm
- 6 Zülmi çok itdiñ bu gün **Leylā**'ya ey şāh-ı cihān
Rūz-ı maḥşerde seniñle eylesün baḥş -i ‘ aẓīm
- 7 İktisāb-ı feyz içün varsam nola dergāhına
Şems ü Mevlānā gibi yokdur dü-‘ ālemde kerīm

G76

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Sirişk-i çeşmimi nūş eylerim ben mey nemīdānem
Şoyundum ḥān-kāh-ı ‘ aşka ammā ney nemīdānem
- 2 Mekānım gülşen iken külḥan-ı ‘ aşk oldu āḥir-kār
Firāḳıñ āteşinden ḡayri hiçbir şey nemīdānem
- 3 Egerçi mā ‘ il oldum muṭribiñ reftārına ammā
Yine bu bezm-i fānīde nedir hey hey nemīdānem
- 4 Degil zāhirde rü ‘ yāda ḥayālīñ almak olsaydı
Virirdim naḳd-i cānı yāre ammā pey nemīdānem
- 5 O rütbe nāle vü āhımla medhūş oldum ey **Leylā**
Şoyundum ḥān-kāh-ı ‘ aşka ammā ney nemīdānem

G77

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Semt-i āḡyāra seniñçün gidemem Sulṭānım
Kendimi maşḥara-i nās idemem sulṭānım
- 2 Reşk ider kūyuña vardığıma her laḥza raḳīb
Ben o segden acı söz işidemem sulṭānım
- 3 Dil-i dīvānecigim sende emānet tursun
Köhnedir örseleyüp incidemem sulṭānım

- 4 Saña gönlüm vireli hayli zamān olmuşdur
Meyl idüp gayrilere perk idemem sultānım
- 5 Tāze güftārımı aġyāra virüp de **Leylā**
Kendimi maşhara-i nās idemem sultānım

G78

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün)

- 1 Gülşende sāķi nūş-ı şarāb itmek isterim
Ol bezme murġını -ı cānı kebāb itmek isterim
- 2 Göstermez oldı ' aşık ol meh cemālini
Bir āh ile cihānı ħarāb itmek isterim
- 3 Gördükde zīr-i fesde o ġisū-yı dilberi
Āyīne-i cemāle niķāb itmek isterim
- 4 Eyler isem de şevķ ile dildāra iltifāt
Aġyāra ħışm u kīn ü ' itāb itmek isterim
- 5 **Leylā** çıkarsam ol meh ile māh-tāba ger
Tā şubḥ olunca ālem-i āb itmek isterim

G79

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Cānıma ķaşd eyledikçe ey gül-i ra' nā benim
Nāleme ḫayretde ķaldı bülbül-i şeydā benim
- 2 Baña raġmen dün gice aġyār ile zevķ eyleyüp
Bā 'ış olduñ āhıma var mı suçum ammā benim
- 3 Sevdigim bir derde düşdüm āteş-i ' aşķıñla kim
Şimdi hiç ' aynımda yok dünyā vü mā-fīhā benim
- 4 Zūlmüñ efzūn eyleyüp ġamzeñle kıydıñ cānıma
Ḥıdmet-i ' aşķıñda cürmüm yoġ iken ķat' ā benim

- 5 İtmeden geçdiñ dil-i bīmāra bir kerre nigāh
Bilmiyorsuñ nāle vü efġānımı gūyā benim
- 6 Sen teġāfūl eyle zālīm tırma ‘uṣṣāka hemān
Hālīmı bilmez mi şandıñ Hāzret-i Mevlā benim
- 7 Var ise ma‘ zūr ola şı‘ rimde bir iki saķat
Sīne-i mecrūhımuñ āṣārıdır **Leylā** benim

G80

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ĭlū Mefā‘ ĭlū Fe‘ ūlūn)

- 1 Benden saña bir ‘arz-ı maḥabbetdir efendim
Lāyık saña iḥsān u mürüvvetdir efendim
- 2 Teşrīf idüp eyle bu gice bezmimi iḥyā
Üftādelerin rüyuña ḥasretedir efendim
- 3 Ağyāra şunup lebleriñi ‘āşık-ı zāra
Gösterdiğin ālām u kūdūretedir efendim
- 4 ‘Āşıklarınñ sāye-i ‘aşkıñda dem-ā-dem
Çekdikleri bār-ı ġam u miḥnetdir efendim
- 5 Esrārımızı tıymasun ağyār-ı siyeh-rū
Leylā’da olan işte bu ġayretdir efendim

G81

Naẓīre Li-Cenāb-ı Nūrī Merḥūm

Mefā‘ ĭlūn Mefā‘ ĭlūn Mefā‘ ĭlūn Mefā‘ ĭlūn)

- 1 Ziyāsından o vechi āfitābı görmeden bildim
Siyeh kākūlden itmişdir niķābı görmeden bildim
- 2 Füsūn-ı çeşmini ‘uṣṣākına ta‘ rīfe ḥācet yok
Naşıl maḥmūrdur ol mest-i şarābı görmeden bildim
- 3 Yine kūyında bir meclis müheyyā eyledi ‘uṣṣāk
Ciger-süzumdur ol bezmiñ kebābı görmeden bildim

- 4 Nola tã şubḥa dek feryād iderse ‘āşık-ı bīmār
Der-i dildāra vardır intisābı görmeden bildim
- 5 Kevākib şayma kâbil mi semāda ey meh-i raḥşān
Seniñ ‘uşşâkıñıñ olmaz ḥisābı görmeden bildim
- 6 ‘Aceb kimdir diyü dildārıma **Leylā**'yı şormuşlar
Yatur ser-mest ü ḥayrān ol ḥarābı görmeden bildim
- 7 Hezārān āferīn eş‘ārına Nūrī-i merḥūmuñ
İdermiş mürdeler iḥyā ḥiṭābı görmeden bildim

G82

(Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün)

- 1 Dil-dār ile Beykoz'da gezüp ḥayli yoruldum
Fıstıklı'da bir dīde-i bādāma uruldum
- 2 Zabt eyleyemezken beni zencir-i teselsül
Bağlandım o gīsū-yı siyeh-kāra tutuldum
- 3 Bir vech ile mest itdi beni bāde-i la‘li
Ta‘rif idemem kendimi bilmem yine noldum
- 4 Ünsiyyetimiz germ olıcaḳ vaḳt-i şitāda
Ol şūḥ-ı cefā-pişeye istekle şoḳuldum
- 5 Ol ḡonca-femiñ neydi hevā vü hevesiyle
Sular gibi cūş itdim idi şimdi tıruldum
- 6 Dil-dār ile beynimdeki esrār-ı niḥānı
Ketm eyledim ammā yine aḡyāra tıyuldum
- 7 ‘Arz itmege yok tākātım aḥvālīmi **Leylā**
Dil-dār ile Beykoz'da gezüp ḥayli yoruldum

G83

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Dāğ-ı hicrānıñ ile göz göz olup yârelerim
Dimediñ kanda olur ' âşık-ı bî-çârelerim
- 2 Kâtlimi eyler idim ğamze-i cellâda helâl
Görmese kâfir eger kanlu ciger pârelerim
- 3 Fikr-i zencîr-i siyeh-zülfüñ ile rûz u şeb âh
' Aklı yağmâya virüp meşk-i cünün karalarım
- 4 Raḥm idüp ḥastesine gelmez ise ol kaşı yâ
Güşe-i ğamda yatup pîrehenim pârelerim
- 5 Renc-i ḥasretle neler çekdi bu bî-kes **Leylâ**
Dāğ-ı hicrānıñ ile göz göz olup yârelerim

G84

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Görmeden silsile-i zülfüñi cānâ bilürüm
Daḥi yâd eyler iken ' aqlımı yağmâ bilürüm
- 2 Yüzime karşı yemîn eyleme bîḥûde yeter
Kızb ile eylediğñ va' deyi zîrâ bilürüm
- 3 Bilürüm bülbüline itdiğñ itmez güller
Kimseye şormam a zâlim seni ra' nâ bilürüm
- 4 Baña itdiğñi bilmez mi şanursuñ ey şüh
Ḥîle-kâr oldıgñı söylemem ammâ bilürüm
- 5 Sîne-i şâfiña diğkatle nigâh itdikçe
Anı ben kendime mir 'ât-ı mücellâ bilürüm
- 6 Didi dildâr görüp âh-ı derûnum bu gice
Yeter aḥvâliñi ' arz eyleme **Leylâ** bilürüm

G85

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Bu şeb ol şūḥ-ı cefā-pīşe ile mey çaçalım
Reşk ile tā-be-seher ḳalb -i raḳībi yaḳalım
- 2 Nāvek-i āhım ile eyleyüp aḡyārı helāk
Yine ölmezse eger başına çengel ṭaḳalım
- 3 Gidelim semt-i raḳībe ki ḡazā niyyetine
Kāfirin başına bārī iki eñser ḳaḳalım
- 4 Bizi de tīr-i sitemle yeter incitdi felek
Biraz 'āşıkḳlar ile biz daḡı seyre baḳalım
- 5 Semtine uğramayup nāz idiyor **Leylā**'ya
Yine biz cür' a-şıfat kūyına yārīn aḳalım

G86

(Fa' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Bir daḳīḳa ḳalmadı 'aşkıñla ḡāb u rāḡatım
Gice gündüz fikr-i vaşlıñla gezer her sā' atım
- 2 Āh u zār itmekdeyim zencir-i zülfün yād idüp
Ṭurfā Mecnūn'um yine dīvānelikle şöhretim
- 3 Öyle bend itdiñ ki köstekle dil-i dīvāneyi
Şimdi Yūsuf olsa yokdur ḡayre meyl ü raḡbetim
- 4 İşlemekden tā bu rütbe tīr-i müjgānıñ dile
Ḳurdığım bu rūze-i hicrānı ṭutmaḳ niyyetim
- 5 Baḡtımın tezviridir yārīn cefā-kār olduḡı
Ṭālī' im 'aḳreb midir bilmem mükedder ṭıynetim
- 6 Yelkovan gibi gezer dildārın ardınca raḳīb
Ṭoḡrısı işte bu sā' at ḳalmadı emniyyetim

- 7 Vaktidir diñle fiğānım bezme gel ey māh-rū
Bir uzun efsānedir **Leylā** tükenmez şöhetim
- 8 Var iken zāhirde Maḥmūd Ḥān gibi ḥünkārımız
Sāye-i Monlā'da ğayri çarḥa yokdur minnetim

G87

(Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

- 1 Ağyāra karşı yārim ile işi sağladım
Ol şāh-ı ḥüsne ḥālimi 'arz itdim ağladım
- 2 'Āşıklarıyla tıydu anıñ seyre çıkdığın
Vardım o bāğa şu yerine ben de çağladım
- 3 Gülşende lāle batdı firākıñla kanlara
Ben aña rağmen sine-i mecrūhı dāğladım
- 4 Dağlar başında 'aşk ile bî-çāre kūh-ken
Sanmış Ḥusrev yolını taşlarla bağladım
- 5 **Leylā**ne ḥācet sırrıñı fāş itme epsem ol
Ağyāra karşı yārim ile işi sağladım

G88

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Bu gice cām-ı mey-i vaşlıña ḥayli kandım
Hele bir ḥāl ile derd-i dil-i zārı andım
- 2 Fırkatinden o şehiñ vuslatı pek güç imiş āh
Şevk ile āteş-i ruḥsārına birden yandım
- 3 Nūr-ı vechiñde o ḥāl -i siyehi gördükde
Ḥacerü'l-esved ile Beyt-i Mükerrrem şandım
- 4 Zülf-i zencirine bend eyleyeli **Leylā**'yı
Gerçi dīvāne idim şimdi hele uşlandım

ḥarfū'n-Nūn

G89

(Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn)

- 1 Bir rütbe cānā ḥālīmī itdiñ yamān amān
Kāfirler ağladı görüp ey müslimān amān
- 2 Ağyāra karşı tırraların şānelendirüp
‘Uşşāķı gayri itme perişān amān amān
- 3 Muṭrib çıkardım nālemī ben de sipihre dek
Pey-revlik itdi āhıma gūyā kemān amān
- 4 Cānā çıkarma sīneden eshām-ı ğamzeñi
Kenz-i dilimde tırsun o bārī nihān amān
- 5 Çarḥ-ı denī ko başına çalsun şafāsını
Billāh degil gözümde şanursa cihān amān
- 6 Esrār-ı ‘aşķı fehmi idemezsiñ ķo şöḥbeti
Zāhid yeter yeter nice bir imtiḥān amān
- 7 Vā' iz ķaparsa rinde ne ğam bāb-ı cenneti
Leylā açıķdır dergeh-i pīr-i muġān amān

G90

Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn)

- 1 Yine kaçdı o şūḥ-ı verd-i nāzım mübtelālardan
Uşandı ğālibā şeb-tā-seḥer āḥ u nevālardan
- 2 Ne yapsam neyle añlatsam ‘aceb ḥāl -i dil-i zārı
O zālīm bī-vefā pek bī-ḥaberdır āşinālardan
- 3 ‘Aceb mi beklesem yatsam o şāḥıñ reh-güzārında
Faķīr ümmīd-i iḥsān eyler elbet pādişāhlardan
- 4 Eşer eyler mi gözdaġı raķībiñ ‘āşık-ı zāra
Seniñ ‘aşķıñla göñlüm arta ķaldı çok belālardan

- 5 Bu mısrâ'ı Vahîd'in nola mengüş olsa **Leylâ**'ya
"Cefâdan gayri nesne görmedim ben bi-vefâlardan"

G91

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün)

- 1 Bahâr eyyâmıdır bir kerre cânâ 'azm-i bâğ olsun
Açılsun lâleler 'aşkıñla sinem dâğ dâğ olsun
- 2 Müheyyâ oldı bir meclis ne meclisdir behişt-âsâ
Hep erbâb-ı şafâ gelsün de ağıyâra yasağ olsun
- 3 O şâh-ı kişver-i hüsnün olursa baña ihsânı
Gelüp dîvâne göñlüm yansun ammâ pür-çerâğ olsun
- 4 Dimiş ağıyâr-ı bed-çihre o şūha bezme gel bir şeb
Bu nâ-hoş sözleri güş eyleyenlerden ırağ olsun
- 5 Haber-dâr eyleyiñ yâri mübârek rûz-ı 'îd oldı
Elin 'uşşâka öpdürmez ise bârî ayağ olsun
- 6 Eger rahm eyleyüp bir kez su'âl eyleser **Leylâ**'yı
Telefdir râh-ı 'aşkıñda anıñ çoçbaşı sağ olsun

G92

(Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün)

- 1 İstemem dermânı şâhım dilde derdiñ var iken
Hasretiñle dîdeler şeb-tâ-seher bîdâr iken
- 2 Bu dil-i mecrûha yok bir vech ile çâre şehâ
Kâbil-i dermân olur mı gamzeler sehğâr iken
- 3 Fıkr-i zülfün 'aqlımı yağmâya virdi ey perî
Leyle-i zulmetdeyim çeşmiñ gibi bîmâr iken
- 4 Urmamışdı destini Manşûr'a cellâd-ı kazâ
Kâkülün zencirine 'aşıklarıñ ber-dâr iken

- 5 Var mıdır **Leylā**'ya derdinden rehā tā ḥaṣre dek
Sīnesi her dem cerīḥ-i ḥaṇṇer-i āzār iken

G93

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 Görseydi benim sevdigimi bir gice Mecnūn
Leylā için olmaz idi aḥvālī diger-gūn
- 2 Dil bağlanalı silsile-i zülfine yārīñ
Dīvāneligim dem-be-dem olmaḳdadır efzūn
- 3 Ol zülfi perīṣān göreniñ ' aklı ḳalır mı
Yaḡmāya virür olsa daḡi ' aql-ı Felatūn
- 4 Ḥasret olalı āyine-i rūyuña cānā
Bir yerde ḳarār itmez efendim dil-i maḥzūn
- 5 **Leylā**ḳuluña başıñ için raḥm it efendim
Zirā ki iki gözi anıñ eşk ile pūr-ḡūn
- 6 ḡam mı bize Monlā gibi bir ṣāha ḳul olduḡ
İtmez mi dü ' ālemde bizi luṭf ile memnūn

G94

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Nice bir ey dil-i dīvāne sende derd ü ḡam ṭursun
Biraz da bāde-nūṣ ol da yanıñda cām-ı Cem ṭursun
- 2 Mey ü maḥbūb ile sen bāḡ-ı ' iṣretde ṣafā-yāb ol
Bu ṭarz-ı ḡāṣ ile meclisde sāḳī muḥteṣem ṭursun
- 3 Ṣarāb-ı la' liñi ṣun cā-be-cā ' uṣṣāḳa ey sāḳī
Göñüller neṣ ' e-yāb olsun da aḡyāra elem ṭursun
- 4 Bu keyfiyyetle bezmi cennet-āsā pūr-ziyā eyle
Getür sāḳī mey-i nābı ki zirā ben dimem ṭursun

- 5 Yine açdırma ağızım sevdiğin başı için **Leylā**
Seniñle beynimizde mā-cerāyı söylemem tursun

G95

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Bakmayım gülzāra karşı yār olsun olmasun
Neyleyim ol bezmi kim ağıār olsun olmasun
- 2 Lāle-āsā çāk çāk itdim bu yanık sīnemi
Dildeki dāğım yeter ezhār olsun olmasun
- 3 Bir nigeħle şad hezār ' uşşāķa efsūn eyledi
Geçdim andan ğamzesi seħhār olsun olmasun
- 4 Şem' i yandırdım alup fānūs-ı sīnemden fetīl
Dīde-i maħmūrı hem bīdār olsun olmasun
- 5 Vuşlat-ı yāri bugünden şoñra ümmīd eylemem
Zulmin efzūn eyleyüp ğaddār olsun olmasun
- 6 Şimdiden şoñra olan oldu ne lāzımdır devā
' Āşık-ı bī-çāreler bīmār olsun olmasun
- 7 Mey yerine kāse kāse zehr içürdi baña çarħ
Hūn-ı dil besdir baña her bār olsun olmasun
- 8 Eşkimi bārān idüp müjgānımı şāh eylediñ
Gülsītān içre hemān eşcār olsun olmasun
- 9 Kayd-ı ' ālemden hele **Leylā**daħi āzād idüp
Güşe-i külhandadır gülzār olsun olmasun

ḥarfü'l-Vāv

G96

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Ḥasret-i verd-i ruḥuñla ağlarım ey mäh-rū
Bülbül eylerse 'aceb mi nev-bahāra ārzū
- 2 Çözme zülfüñ ey perī 'aqlım perīṣān eylediñ
Üstüme lāyık mıdır ğam leşkeri ide ğulū
- 3 'Āşıkım 'āşık bu yolda lāubālī-meşrebim
Yār için ölsem daḥi aġyāra itmem ser-fürū
- 4 'Arz-ı dīdār eyle de bīġāneye leyl ü nehār
'Āşık-ı bī-çāreler ḵan ağlasun lāyık mı bu
- 5 Çok fīġān itdiñ der-i kūyında ammā bilmedi
Rū-be-rū 'arz eyle **Leylā** ḥālīñi şimden girü

ḥarfü'l-Hā

G97

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 Her laḥẓada bir dönderüp aldar beni dekle
Ben uğraşamam toġrısı bu çarḥ-ı felekle
- 2 Al 'āşıkıñıñı koynuña eyyām-ı şitāda
Böyle yatılır mı yalıñuz sāde yelekle
- 3 Ahlākı daḥi ḥüsni gibi olsa idi āh
Ol şūḥuñ 'aceb farḵı olur mıydı melekke
- 4 Çingāne midir aşlı raḵībīñ nedir āyā
Gördüm anı sūḵ içre bugün geçdi elekke
- 5 **Leylā** idemem yār için aġyāra müdārā
Ben uğraşamam toġrısı bu çarḥ-ı felekle

G98

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Baḡ o şūḡuñ dīde-i mestānına
‘ Āşıkıñ dil-teşne oldı ғанına
- 2 Bir bağışda ‘ āşıқа biñ zulm ider
Āferin ol nāvek-i müjgānına
- 3 Ol sanem mir‘ āta kılsaydı naẓar
Meyl iderdi kendi ḡüsñ ü ānına
- 4 Eylerim sultānıma ben de recā
Kıymasun dil-ḡastegānıñ cānına
- 5 Ben didim mi cismim olsun dāḡ dāḡ
Sīnem olduysa hedef peykānına
- 6 Kānde olsa fehñ ider dil yārini
Ben de ḡayrānım anıñ ‘ irfānına
- 7 Dün görüp ol şūḡı **Leylā** ben didim
‘ Āşık öldürmek düşer mi şānına

G99

(Müfte' ilün Fā' ilün Müfte' ilün Fā' ilün)

- 1 Yād ile ey bī-vefā ‘ ālem-i āb itdiñ āh
Zevḡ-i cihānı baña rüz-ı ḡisāb itdiñ āh
- 2 Pīr-i meye müjdeler çekmeye ḡayri keder
Ḳan döküyor dīdeler eşki şarāb itdiñ āh
- 3 Añmaz olup adımı bu dil-i nā-şādımı
Nāle vü feryādımı nāy u rebāb itdiñ āh
- 4 Rūy-ı raḡībe baḡup bādeyi bensiz çaḡup
Cānımı nāra yaḡup bezme kebāb itdiñ āh

- 5 Bāde-i bezm-i elest itdi bu **Leylā**'yı mest
Hâtırın idüp şikest sen de harāb itdiñ āh

G100

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 Çeşmi gibi mestāne kıyāfet budur işte
Öz cānıma kaşd eyleyen āfet budur işte
- 2 Diğkatle nigāh eyleyüp ol şem' -i cemāle
Yandım yine ben sūz-ı harāret budur işte
- 3 Gel yanıma pervāne-i hüsnum didi ol şūh
Bī-keslere elṭāf u mürüvvet budur işte
- 4 Bīgānelere 'arz-ı cemāl itse o meh-veş
Dünyāda o dem rüz-ı kıyāmet budur işte
- 5 Bir gün ben o meh-pāreyi ağıyār ile gördüm
Hālā çekilen derd ü meşakḳat budur işte
- 6 İncitme sen aḥbābıñı incinmeye senden
Bu 'ālem-i fānide zarāfet budur işte
- 7 Teşrifini ibrām iderim bezme o şūhuñ
Gördükçe o dildār ile şöḥbet budur işte
- 8 **Leylā** olup ehl-i hüneriñ 'afvına mağrūr
Vāşif Beg'i tanzire cesāret budur işte
- 9 Keyfi bilür almazsa bu maẓmūnımı Vāşif
Eş'ārıma revnaḳ viren 'İzzet budur işte

G101

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fāl ilün)

- 1 Dün geldim o cüvān ile meclisde bir yere
Beñzetmiş ebruvānını keskin ḥançere

- 2 Çeşm-i siyâhı katlime mecbûr olur hemân
‘ Arz eyledikçe hâlimi biñ kerre dilbere
- 3 Bîhûde itme kan meded kıyma cânıma
Luţf eyle tîr-i ğamzeñi şarf itme yok yere
- 4 Râhiñda ‘ âşık itse deger mâ-melek fedâ
Lâyık degil mi vaşlı hâzîneyle cevhere
- 5 Yandım tutuşdum nâr-ı maḥabbetle her şeb âh
Murğın -ı dilim de oldu müşâbiḥ semendere
- 6 ‘ Arz eyler idim Ḥazret-i Allâh'a hâlimi
Ol mehle mâ-cerâmız eger kalsa maḥşere
- 7 **Leylâ** o şaḥşa âteş-i dūzaḥı ba‘ id olur
Kim ki teḳarrub eyleye evlâd-ı Ḥayder'e
- 8 Devlet ararsañ dergeh-i Monlâ Celâl'e gel
Câvid ölür mi bende olan öyle servere

G102 - Na‘t

Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün Mefâ‘ ilün)

- 1 ‘ Alîl-i derd-i ‘ işyâna devâsıñ yâ Resûlallâh
Bize sūy-ı cinâna reh-nümâsıñ yâ Resûlallâh
- 2 Saña ‘ âşık olanlar secde eyler ḥâk-i pâyiñda
Cemî‘ -i ümmete kıble-nümâsıñ yâ Resûlallâh
- 3 Yaradılmazdan evvel pâdişâhım hep bu ‘ âlemler
Cenâb-ı Ḥaḳḳ ile sen âşinâsıñ yâ Resûlallâh
- 4 Cihânda fâşık u fâcir kerem senden ümîd eyler
Şefâ‘ at kıl Ḥabîb-i Kibriyâsıñ yâ Resûlallâh
- 5 Ne yüzle varacaḳ **Leylâ** huzûra rûz-ı maḥşerde
Aña raḥm eyle Şâh-ı Enbiyâsıñ yâ Resûlallâh

G103- Na‘t

Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün)

- 1 Ğarībim bulmadım bir yār u hem-dem yā Resūlallāh
Günāhım çoqlıǵından sīne pūr-hem yā Resūlallāh
- 2 Kerem-kārā ne rütbe mücrim olsam da ümīdim bu
Ġubār-ı pāyın ola zaḥma merhem yā Resūlallāh
- 3 Beni bāb-ı şefā‘ atden ‘ināyet kıl ba‘īd itme
Bu ‘iṣyānımla maḥşūr oldıǵım dem yā Resūlallāh
- 4 Günehden ḥālimi arz itmege yoḳ zerre dermānım
Ḥicābımdan zebānım daḥi ebkem yā Resūlallāh
- 5 Ne ḥaddimdir seni ‘ālemde ben medḥ u şenā itmek
Seniñ meddāhın oldı Rabb-i Ekrem yā Resūlallāh
- 6 Terahḥum kıl şoyundur ḥānkāh-ı ‘aşḳa **Leylā**'yı
Ola tā Ḥazret-i Monlā'ya maḥrem yā Resūlallāh

G104- Na‘t

Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün Mefā‘ īlün)

- 1 Devādır ḥāk-i kūyuñ ḥaste-gāna yā Resūlallāh
Şifā baḥş itdi nuṭṭuñ cism ü cāna yā Resūlallāh
- 2 Kevākib saymadan ‘iṣyānımıñ ta‘dādı müşkildir
Eger ‘afv itmeseñ şıǵmaz cihāna yā Resūlallāh
- 3 Buyurduñ ümmetim ‘iṣyān ider āḥir zamān olsa
Meşeldir ‘afv olur ḥāl -i zamāne yā Resūlallāh
- 4 Ḥuzūra varmaǵa bār-ı günehden yoḳ mecālim vāh
Şebābetde dönüp ḳaddim kemāna yā Resūlallāh
- 5 Be-ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i Zehrā terahḥum eyle bir kerre
Yanup yaḳıldıǵım dem ‘āşıḳāna yā Resūlallāh

- 6 Ne rütbe ağlasam ‘ işyânımıñ bir zerresi olmaz
Boyansa ağlamakdan dīde kıana yā Resūlallāh
- 7 Bu kıara yüzle dūzaḥdan daḥi şerm eylerim billāh
Degil **Leylā** kıuluñ lāyık cināna yā Resūlallāh

G105- Na‘t

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Yanarsam nār-ı ‘ aşkıñla yanayım yā Resūlallāh
Ezelden bağı yanıķ bir gedāyım yā Resūlallāh
- 2 Hevā-yı nefsime tābi‘ olup pek çok günāh itdim
Ḥuzūra kıağı yüz ile varayım yā Resūlallāh
- 3 Ḥarīm-i ravzaña sürmüş iken rūy-ı siyāhım vāh
Yine cürm ü günāha mübtelāyım yā Resūlallāh
- 4 Kıapında boynı bağılu bir esīrim dest-gīrim ol
Ġarībim bī-kesim bī-dest ü pāyım yā Resūlallāh
- 5 Kıuluñ **Leylā**'ya şāhım var iken dergāh-ı iḥsānıñ
Varup ben kıağı şāha yalvarayım yā Resūlallāh

G106- Na‘t

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Bu cismim āteş-i ‘ aşkıñla yansun yā Resūlallāh
Dü-çeşmim ḥ‘āb-ı ġafletden uyansun yā Resūlallāh
- 2 Gidüp boynumda zencīrimle ben ol ravza-i pāke
Görenler hep beni dīvāne şansun yā Resūlallāh
- 3 O rütbe ağlayam çöllerde feryād eyleyem ben kim
Sirişk-i dīdem al kıana boyansun yā Resūlallāh
- 4 Şu kāfir nefis elinden bu dil-i bī-çāreyi kıurtar
Yeter cürm ü kıabāḥatdan uşansun yā Resūlallāh

- 5 Kuluñ **Leylā**'yı maḥşer ehline sen eyleme rüsvāy
Günāhından bu dünyāda uṭansun yā Resūlallāh

G107- İstimdād Ez-Cenāb-ı 'İşyānī Baba
(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Hāsteyim aḥvālīmī 'arz eyleyim üstāda āh
Ṭāḳatim yok varmağa pāyına istimdāda āh
- 2 Bir 'ināyet eylemez mi Ḥāzret-i İsyān Baba
Çünkü me'mūr oldu hep 'āşīlere irşāda āh
- 3 Yandı cānım bir bilür yok 'aşk-ı ehlullāh ile
Bir tesellī eylesünler bu dil-i berbāda āh
- 4 Şubḥa dek bülbül gibi zārım yetiş imdādıma
Hiç kes ṭāḳat getürmez nāle vü feryāda āh
- 5 Pīr-i Gīlān eylesün himmet bu **Leylābī**-kese
'Arz-ı ḥācet eyleyim bārī şeh-i Bağdād'a āh

G108

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Nedendir itmez oldu āteşim te'sīr cānāna
Yanup yakıldığım gördükçe ḥayrān oldu pervāne
- 2 Ṭutuşdı kalmadı cānā tenimde mūlārım bir bir
Fetīl-efrūz olunca şem'-i 'aşkıñ sīne-i cāna
- 3 Der-i kūyuñda feryād eylesem de eyleme ta'yīb
Gedālar ḥālīni 'arz eyler elbet şāh-ı devrāna
- 4 Görince çeşmini Allāh Allāh oldu feryādım
O kāfir merḥamet itmez mi āyā ehl-i īmāna
- 5 Düşünce sīne-i 'uryānıma şol tīr-i müjgānı
Yine ben nūş iderdim ḳanımı peymāne peymāne

- 6 Görenler ‘āşık-ı dil-ḥastegāna zulmi az itsün
Dil-i bīmārımız tāḳat getürmez cevri-ḥübāna
- 7 Bugün ḳatlı eyle ḥayr işi saḳın sen eyleme te’ḥīr
Seniñ ‘aşḳıñ ile **Leylā** ḳomuşdur başı meydāna
- 8 Ḳapusu segleriyle eylesün Mevlā bizi maḥşūr
Ḳul olduḳ Ḥazret-i Monlā gibi bir ulu sulṭāna

ḥarfū'l-Yā

G109

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 O şāḥ-ı ḥüsnüñ ebrū-yı siyeh-kārı kemān oldu
Dil-i mecrūḥımız da tīr-i müjgāna nişān oldu
- 2 Seni evvel görüşde birbirine girdiler ‘uşşāḳ
Baña şor anı müjgānıñ ucından nice ḳan oldu
- 3 Nice demlerdir ol meh-rū olup hem-meclis-i aḡyār
Ferāmūş eyledi ‘uşşāḳını gözden nihān oldu
- 4 Beni teşḥīr iden ‘ālemde ṭab‘-ı şā‘ irī ancak
Ne yüzden şandılar bu dāḡ-ı pinhānım ‘ayān oldu
- 5 O gül-rūyuñ tıyup teşḥīfini ṭarf-ı çemen-zāra
Sirişk-i çeşmimiz ol sūya āb-āsā revān oldu
- 6 Yeter **Leylā** yeter aḥvālīñi ‘arz itme dildāra
Güzellerde vefā yok ḡālibāāḥīr zamān oldu
- 7 Der-i Monlā Celālū'd-dīn'e sen de intisāb eyle
Aña bende olan çok kimseler şāḥ-ı cihān oldu

G110

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Ben seḥāb içre ararken gice meh-pāreleri
O siyeh zülfi gelüp aşdı yine ḳaraları

- 2 Yanup ‘aşkıñ ile şeb-tā-be-seher āh itdim
Fikr-i hālīñle şayup encüm-i seyyāreleri
- 3 Gice tā şubha kadar maḥrem-i vaşlīñ ağıār
Yok yere şarf iderim ben yoluña pāreleri
- 4 Bakma noḡşānıma bir ben degilim üftādeñ
Görmediñ mi ‘acebā dün gice āvāreleri
- 5 Baḡ ne ḡāle ḡodı **Leylā**'yı o çeşm-i fettān
Tīr-i müjgānı açup sīnemize yāreleri
- 6 Hele biz her ne ise bende-i Mevlānā'yız
Redd ider mi ya ḡapusındaki bī-ḡāreleri

G111

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Şem‘ -i dīdārīña pervāne gibi yandım idi
Çekdigim derd ü belāyı o zamān andım idi
- 2 Çeşm-i mestiñ ne ‘aceb fitne füsün-kār imiş āh
Bilmedim ḡīlesini va‘ dine aldandım idi
- 3 Ben o demlerde firākıñla olup dīvāne
Baḡlanup silsile-i zülfüne uşlandım idi
- 4 Ḳanı gök ḡandil o Ḳandilli'deki cünbişler
Bāde-i ‘aşḡa seniñ ‘aşkıñ ile ḡandım idi
- 5 Ṭaraf-ı Ḥazret-i ‘aşḡa güzer itdim **Leylā**
‘Aşḡı ben vaḡt-i şabāvetde ḡolay şandım idi

G112

(Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün)

- 1 Dāḡ-ı derūnı açmayayım yāre bir daḡı
Fāş itmeye bu sırrımı ağıāra bir daḡı

- 2 Şad-pāre pāre sīneme baḡ ey ṭabīb-i cān
Ölmekden özge var mı buña çāre bir daḡi
- 3 Dūn seyre çıḡdı gördi o serviñ ḡırāmını
Dil meyl ider mi seyr-i çemen-zāra bir daḡi
- 4 Cūlardır eşkim andaki müjgānım oldu şāḡ
Tā ḡaşr olunca baḡmayam eşcāra bir daḡi
- 5 Nālemden ol şeh eyler ise kīn ü infi‘ āl
Ol sūya varmaz ‘ āşık-ı bī-çāre bir daḡi
- 6 Ḥayli zamāndır almadım ol ḡoncadan peyām
Baş egmez oldum çarḡ-ı sitem-kāra bir daḡi
- 7 Ey dil ma‘ ārif ehli Nesībā-yı şā‘ iri
Görse baḡar mı sendeki eş‘ āra bir daḡi
- 8 **Leylā** şafādır cān u dile bu nazīremiz
Olmazsa ḡam mı zaḡm-ı dile çāre bir daḡi

G113

(Mef‘ ūlū Mefā‘ īlūn Mef‘ ūlū Mefā‘ īlūn)

- 1 Şem‘ -i ruḡ-ı cānāna pervāne benim şimdi
Baḡ içdigim al ḡana mestāne benim şimdi
- 2 Feryādımı ḡuş eyle ‘ uşşāḡı ḡamūş eyle
Gel bādeyi nūş eyle ḡum-ḡāne benim şimdi
- 3 Ol zūlf-i semen-būya meyl itdi dil ebrūya
Baḡlandım o ḡīsūya dīvāne benim şimdi
- 4 ‘ Ālem bilür esrārım yokdur benim aḡyārım
Bilmez mi o dildārım efsāne benim şimdi
- 5 ‘ Aşḡıñla ḡarāb oldum dūnyāda seni buldum
Bīñ kez boşanup ṭoldum peymāne benim şimdi

- 6 Āṣār-ı Nesībā'yı **Leylā'**ya idüp taḥrīr
İtdim anı ben tanẓīr bir dāne benim şimdi
- 7 Olduñ ise üftāde mey virme şaķın yāda
Ḥum-ḥāne-i Monlā'da mey-ḥāne benim şimdi

G114

Mefā' īlün Mefā' īlün Mefā' īlün Mefā' īlün)

- 1 Felek derd ü miḥenle dāne-i 'ömrüm çürütdürdi
Tenim mecrūḥ idüp ğam āsiyābında öğütdürdi
- 2 Bu meydān-ı maḥabbet içre baķ ey saçları leylā
Seniñle mā-cerāmız Ḳays u Ferhād'ı unutdurdı
- 3 Leyāl-i ğamda kayd-ı kākülünle tā-seḥer ey māḥ
Nice demdir fesānem rūḥ-ı Mecnūn'ı uyutdurdı
- 4 Nic'oldı ey perī evvel yanup yaķıldıĝım demler
Hevā-yı 'aşķıñ ammā tatlı cānımdan şoğutdurdı
- 5 Bu dem mā'ül-hayāt olsa daḥı nūş eylemem sākī
Baña hecr ü firāķıñ acı acı zehr yutdurdı
- 6 İşitdim hem-dem-i ḥār oldıĝın ol ğonca-i ra' nā
Şabā geldi bu sözle tende hep kıanım kıurutdurdı
- 7 Ezelden rūḥı şād olsun bize üstādımız **Leylā**
Elif-bā'dan çok evvel nūşḥa-i 'aşķı oķutdurdı

G115

(Mef' ūlū Mefā' īlū Mefā' īlū Fe' ūlün)

- 1 Bir sencileyin dilber-i ra' nā bulunur mı
Bir bencileyin 'āşık-ı şeydā bulunur mı
- 2 'Uşşāk-ı belā-keşlere āyine ne ḥācet
Sineñ gibi mir'āt-ı mücellā bulunur mı

- 3 Bir ben gibi tā ḥaşre kadar ʿāşık-ı şādık
Sultānıma ben söylemem ammā bulunur mı
- 4 Bir iki üç aḥbāb olup āh olmasa aḡyār
Āyā o perī bir gice tenhā bulunur mı
- 5 Bilmezseñ eger kendiñi **Leylā'**ya su'āl it
Bir sencileyin dilber-i ra' nā bulunur mı

G116

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Vaşl ümmīdiyle o meh-rū oyalandırdı beni
Gice tā şubḥa kadar nāfile yandırdı beni
- 2 ʿAcebā cevır ü sitemlerden uşanmaz mı o şūḥ
Yine aḡyāra tekāpūdan uşandırdı beni
- 3 Rūze-i hecrini tutdurmaḡa ol māh-veşim
Şem'a-i āh ile imsāka uyandırdı beni
- 4 Nāz ile zulmini itmiş idi evvel efzūn
Şimdi teklīf-i vişāl itdi utandırdı beni
- 5 Ben yanup aḡlarım ol ḥandeler eyler tırmaz
Eşk-i çeşmimle kızıl kına boyandırdı beni
- 6 Yine dek ile ümīde düşürüp **Leylā'**yı
O yalan sözlerine kāfir inandırdı beni

G117

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Ḥaste-i zār u nizārım seni sevdim seveli
Qalmadı şabr u qarārım seni sevdim seveli
- 2 Gice tā şubḥa kadar Ka'be -i kūyuñda seniñ
Nāleler eyleme kārım seni sevdim seveli

- 3 Cigerim pârelediñ nâvek-i müjgânıñla
Derdime çâre ararım seni sevdim seveli
- 4 Sen raķīb-i sege elţāfıñı müzdād itdiñ
Benim ey lâle-‘ izārım seni sevdim seveli
- 5 Ğam-ı aġyār ile şimdi uşanup cānımdan
Maħmūr -i şehr ü diyārım seni sevdim seveli
- 6 Sen gülüm maħrem-i aġyār-ı siyeh-rū olduñ
Mübtelā-yı ğam-ı ħārım seni sevdim seveli
- 7 Māh-rūyuñla şeb-i zülfüñi yād itdikçe
Bilemem leyl ü nehārım seni sevdim seveli
- 8 Ey perī ħālīme raħm eylemediñ bir kerre
Toġrısı bu ki yanarım seni sevdim seveli
- 9 Ķomadıñ zerre Ķadar tāb ü tüvān **Leylā**'da
Ķalmadı şabr u Ķarārım seni sevdim seveli

G118

(Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün)

- 1 Seyr eyle çarħı nitdi bu āvāre göñlümi
Ķıldı şikeste eyledi biñ pâre göñlümi
- 2 Yüz maġlaţayla silsile-i ‘ aşķa dūş idüp
Bend itdi ħayf zülf-i siyeh-kāra göñlümi
- 3 Gönderdim anı yāre ümīd-i peyām ile
Aldı ne çāre virmedi bī-çāre göñlümi
- 4 Kimdir bu rāz-ı göñlümi benden su’āl iden
Yok bende şimdi virdim o dildāra göñlümi
- 5 **Leylā**'yı böyle söyleden ‘ aşķıñ durur şehā
Fikriñle mā’ il eyledi eş‘ āra göñlümi

G119

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 ' Aqlımı top gibi tıfl-ı hayālîñ çalalı
Nāmımız ' âqıl iken oldu bu ' âlemde deli
- 2 Muṭribiñ şīve-i reftārına meyl eyleyeli
Söylerim şimdi o sevdā ile yellā yeledi
- 3 Bir zamān nāy u kemān diñlemez idiñ gūyā
Şimdi ṭanbūruñ olup ' aşk ile āh orṭa teli
- 4 Baḥr-i ' aşk içre o māhı ararım bunca zamān
Kalmadı tāb ü tūvānım ben anıñçün yeledi
- 5 Yār ile bezmimi **Leylā** saña ta' rīf idemem
Görmedim öyle şafā bezm-i cihāna geleli

G120

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Giceler itdigim āh itmedi āgāh seni
Āh u feryāddan āgāh ide Allāh seni
- 2 Kıymetim bildiririm ben saña bir gün elbet
Hālîme vāqıf ider āh-ı seḥer-gāh seni
- 3 Eylediñ āyine-veş rūyuña ḥayrān ammā
Yād idüp āh iderim gönlüme her gāh seni
- 4 Çekdigim söylemeyim bir de sen inşāf eyle
Yağmasun sūz-ı dilim nāle-i cān-kāh seni
- 5 İtdiñ cevre peşimān olacaqsıñ āḥir
İderim Ḥaqq'a ḥavāle seni billāh seni
- 6 Bu kadar āhına raḥm eylemediñ **Leylā**'nıñ
Āh u feryāddan āgāh ide Allāh seni

G121- Münacât

(Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün)

- 1 Raḥm eyle bu dil-ḥaste-i nā-çāra İlähî
Zaḥm-ı dilime senden olur çāre İlähî
- 2 Bir mücrim ü 'āşî kuluñum rûyı siyāhım
'Afvîñla nazār kııl bu güneh-kāra İlähî
- 3 Baḡma yüzimiñ ḡarasına rûz-ı cezāda
Baḡısla beni Aḡmed-i Muḡtār'a İlähî
- 4 Ol günde bıraḡma kerem it ḡā'ib ü ḡāsir
'İşyānım ile eyleme āvāre İlähî
- 5 Nefsim hevesiyle beni sen der-be-der itme
'Aşḡıñdan eşer vir bu dil-i zāra İlähî
- 6 Al benligimi ḡayd-ı sivādan beni ḡurtar
Tā vāşıl olam rû'yet-i didāra İlähî
- 7 **Leylā** kuluñı āteş-i 'aşḡıñla kebāb it
Dūzaḡı da ḡoyup yaḡma anı nāra İlähî

G122

(Mef' ülü Mefâ' ilün Fe' ülün)

- 1 Sāḡî getür ol şarāb-ı nābı
Besdir bize de ciger kebābı
- 2 Sāḡî dil-i mürdeyi kııl iḡyā
Oldum mey-i 'aşḡıñıñ ḡarābı
- 3 Yokḡdur mey-i la'liñiñ günāhı
Fetvāsına benden al cevābı
- 4 Vîrāne-i ḡalbim eyle ma'mūr
Gel bāri sen eyle bu sevābı

MÜSTEZÂDLAR

Ms1- Müstezâd Târîh-i Müşîr-i Sīvās

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

(Mef' ülü Fe' ülün)

- 1 Destür-ı felek-pāye ki fahrü'l-vüzerâdır
Ferhunde-liķâdır
Ehl-i hünere pîşesi ihsân u 'aţâdır
Bu luţf -ı Hudâ'dır
- 2 Tedbîrine itmekdedir ol âşaf-ı devrân
Ristûları hayrân
Var ise eger münkir-i 'aķlı budalâdır
Birkaç cühelâdır
- 3 İncinmedi bir mûr o Süleymân-ı haşemden
Deryâ-yı keremden
Endîşesi hep celb-i kûlûb-ı zu'âfâdır
Dirlerse becâdır
- 4 Ol şadr-ı güzîniñ der-i ihsânına Ca'fer
Bir bende-i kem-ter
Erbâb-ı kerem her ne kadar varsa şalâdır
Zâtı gibi nâdir
- 5 Evķâtını şarf itmededir hıdmet-i dîne
Hem şer'-i mübîne
Dergâhı anıñ kehf-i emân-ı 'ulemâdır
Cây-ı 'urafâdır
- 6 Maķşûd budur manşıbını Hazret-i Yezdân
Es'ad ide her ân
Evrâdımız ancak aña maşrûf-ı şenâdır
Hep hayr-du'âdır
- 7 Tebrîkine mühmelle bu câriyesi **Leylâ**
Târîh ider imlâ
"İclâlle Sīvās'a müşîr oldu sezâdır
Destür-ı bahâdır"

Ms2- Müstezād

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

(Mef' ülü Fe' ülün)

- 1 Feryādımı gördükçe benim ey gül-i ra' nā
Gūş itmediñ aşlā
Hāk-i rehiñe düşse nola ' āşık-ı şeydā
Ey kām̄eti bālā
- 2 Maḥfīce efendim bu gice eylesek ' işret
Pek cānıma minnet
Kādir degilim ḥāl̄imi ' arz itmege am̄mā
Yaḫdın̄ beni cānā
- 3 Cürmüm nedir āh oldum ise ' aşka giriftār
Ey zāl̄im-i ḡaddār
Gül rūyın̄ı her ān ider aḡyār temāşā
Ben sāk̄in-i şaḫrā
- 4 Raḥm eyle baña āteş-i ' aşkıñla kebābım
Ser-mest ü ḫarābım
Teskīn idemez āteş-i ' aşkım yedi deryā
Yok fā 'ide zīrā
- 5 Kār eyledi cevriñ dile ey ḡamzesi ḥūn-ḡār
Gel olma cefā-kār
Gel meclise zevḡ eyleyelim bir gice tenhā
Bir sen biri **Leylā**

Ms3- Müstezād

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

(Mef' ülü Fe' ülün)

- 1 Gel meclise ey ḡonca-i gülzār-ı leṭāfet
Vir bezme ṭarāvet
Öldürmeden ' uşşāk̄ıñı bu nār-ı ḫarāret
Gel eyle ' ināyet

- 2 Bülbul gibi feryād ideyim ey gül-i ra‘ nā
Ben ھاşre kadar tā
Lāyık mı idersin yine aġyār ile ülfet
Hiç yok mı mürüvvet
- 3 Pervāne gibi şem‘-i ruḡ-ı dilbere yandım
Ġafletden uyandım
İtmez mi ola ‘āşıkını maḥrem-i vuşlat
Ol ḡadd-i kıyāmet
- 4 Aġyār ile yār oldığın için saña kīnim
Ey māh-cebīnim
‘Uşşākı perākende iden işte bu ġayret
Ey şāh-ı melāḡat
- 5 Yok ḡudretim aḡvālimi ‘arz itmeye her bār
Ey ġamzesi ḡūn-ḡār
Vechimde muḡayyedir o ifrāt-ı maḡabbet
Takrīre ne ḡācet
- 6 İtmez mi ferāġat ‘aceb aġyāra vefādan
Leylā’ya cefādan
Bir nīm-nigāḡ eylemez ‘uşşāka o āfet
Āyā bu ne ḡikmet

Ms4- Müstezād

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ĩlū Mefā‘ ĩlū Fe‘ ūlūn)

(Mef‘ ūlū Fe‘ ūlūn)

- 1 Biz ‘āşık-ı şūrīdeleriz ḡalka nihānız
Ehline ‘ayānız
Rindān iledir ülfetimiz rind-i cihānız
Biz ‘āşık-ı cānız
- 2 Ṭa‘n itse ḡarābāta nola cehl ile zūhhād
Hiç olmamış ābād
Biz mey-kedede ḡāk-i reh-i pīr-i muġānız
Peymāne-keşānız

- 3 Sırr-ı dil-i vîrāneme ancağ ola vāķıf
Erbāb-ı ma‘ ārif
Vā‘ ız bizi sen fehmi idemezsiñ ki ne cānız
Şūretde beyānız
- 4 Ey zāhid-i ħar her sözümüz saña virür ğam
Zann itme cehennem
Bezm-i zurefāda yine mānend-i cinānız
Bî-şekk ü gümānız
- 5 Eyyām-ı şebāb itdi güzer bādeyi **Leylā**
Terk itmedi ħālā
Rindān iledir ülfetimiz rind-i cihānız
Biz ‘āşık-ı cānız

Ms5- Müstezād

(Mef‘ ülü Mefā‘ ĩlü Mefā‘ ĩlü Fe‘ ülü)

(Mef‘ ülü Fe‘ ülü)

- 1 Dünyāyı tutuşdurmada eflāke çıkup āh
Yār olmadı āġāh
Ĥāl -i dil-i zāra yine raĥm itmedi ol şāh
Yandım buña billāh
- 2 Kākülleri sevdāsı beni eyledi mecnūn
Çeşmi idüp efsūn
Düşdi yeñiden deşte yine bu dil-i güm-rāh
İmdād ide Allāh
- 3 Kān aġlıyorum yād-ı lebiñle yine cānā
Sen tuymadıñ ammā
Yok rāh-ı maĥabbetde baña ĥiç meded-ĥāh
Ne yār u ne hem-rāh
- 4 İtsem o mehi külbe-i aĥzānıma da‘ vet
Eylerdi icābet
Bir olmayacak yerde mi aĥşamladı ol māh
Şubĥ olmada eyvāh

- 5 **Leylā'**yı helāk eyledi bir gözleri āhū
Bir zülfi semen-bū
Eglençe baña şimdi hemān āh-ı seher-gāh
Tā şubha kadar vāh

ŞARKILAR

Şarkıyyāt Berāy-ı Hāzret-i Şehriyārī

Ş1- Şarkı Der-Hāḫḫ-ı Hudāvendigār

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn)

- 1 Ey şāh-ı cihān eyleye Hāḫ 'ömriñi efzūn
Hem düşmen-i bed-ḥ'āhıñ ide reşk ile maḥzūn
İtmekdesin erbāb-ı dili luṭf ile memnūn
Mes' ūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn
- 2 Cānın bu ūnanmaya n'ola vırse cihān pey
Āfāḫa şadā virmeye ṭanbūr u kemān ney
Bu şevḫ ile gelmekde benim 'aḫlma hey hey
Mes' ūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn
- 3 Ḥayretde ḫalır bezmiñi görseydi eger Cem
Da' vā-yı kerem ḫaddi midir eyleye Ḥātem
Sāyeñde seniñ bāy u gedā olmada ḫurrem
Mes' ūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn
- 4 Bezmiñde nedīm olsa sezā ṭoḡrısı Cem-şīd
Hep ḫullarıñıñ gicesi ḫadr oldı günü 'īd
Tā maḡribe cān atdı hemān reşk ile ḫurşīd
Mes' ūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn
- 5 İtdikçe münevver bu cihānı şeh-i devrān
Leylā gibi bir mūyına biñ cān ola ḫurbān
Bu mıṣra' ı hep bendeleri söylese şāyān
Mes' ūd ola şāhım saña bu sūr-ı hümāyūn

Ş2- Şarkı

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Kalmadı ğam sāye-i luṭfuñda ey zıll-i Ḥudā
Reşk-i me'vā oldu dünyā her maḥal cāy-ı şafā
Maḥdem-i pākiñ virüp ḳasr-ı Küçüksu'ya ziyā
Bendegāniñla hemān zevḳ eyle şāhım dā'imā
- 2 Mülk-i 'ālemde şafā itdikçe ey şāhib-ḳırān
Nevk-i tiriñ sine-i a' dāya şapıansun hemān
Tā-be-maḥşer düşmen-i bed-ḳişiñe virme amān
Bendegāniñla hemān zevḳ eyle şāhım dā'imā
- 3 Ṭal'atıñ virdikçe heft-iḳlīme şāhım zīb ü fer
Şā'irān evşāf-ı zātında neler söyler neler
Tāze şarkılarla hep āfākı tutsun nağmeler
Bendegāniñla hemān zevḳ eyle şāhım dā'imā
- 4 Mihr ile māhı ḥacıl itmez mi nūr-ı ṭal'atıñ
Rūy-ı dünyāyı münevver itdi mihr-i şevketiñ
Ḳullarıñ oldukça sāyeñde ğarīk-i ni' metiñ
Bendegāniñla hemān zevḳ eyle şāhım dā'imā
- 5 Tāze şarkı söyleyüp **Leylā** ḳuluñ leyl ü neḥār
Ṭurmayup vaşf-ı hümayūnuñla eyler iftiḥār
Reşk ile yansun 'adū oldukça luṭfuñ āşikār
Bendegāniñla hemān zevḳ eyle şāhım dā'imā

Ş3- Şarkı Berāy-ı Dāmen-būs-ı Ḥudāvendigār

(Meḥ'ülü Meḥā'îlü Meḥā'îlü Fe'ülün)

- 1 Şimden girü cevır eyle felek var ise cāniñ
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihāniñ
Açıldığı dem ğoncaları bāğ-ı cihāniñ
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihāniñ
- 2 Geşt eyleyüp itdikçe bu yaz seyr-i çemen-zār
Ḥāmūş ideyim bülbüli gülşende olup zār
Faḥr eylesem aḳrānıma ben de nola her bār
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihāniñ

- 3 Çarhıñ gözi görmüş degil emşālını kaç' ā
Cān virsem eger eyleyemem şükrini îfā
Ben nā' ilim elţāf-ı hümāyūnına zîrā
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ
- 4 Teşrîf-i kudūmiyle açıldı gül-i hoş-bū
Bülbül gibi itdi kulu **Leylā'** yı sühan-gū
Şimdi baña gülzār-ı cinān olmada her sū
Dergāhına sürdüm yüzimi şāh-ı cihānıñ

Ş4- Şarkı

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

- 1 Luţfuñ ey pâdişeh-i 'adl-ārā
Eyledi ehl-i cihānı ihyā
Hedef-i tîr ola dā'im a' dā
Zātıñ ehl-i dile rāhat-baḥşā
- 2 Kullarıñ itmedesiñ hep mesrūr
Köhne dünyāyı sen itdiñ ma' mūr
Dā'imā sensiñ efendim manşūr
Zātıñ ehl-i dile rāhat-baḥşā
- 3 Keremiñ ey şeh-i burc-ı şevket
Halka hep bā'is-i emn ü rāhat
Saña maḥsūs bu taht-ı devlet
Zātıñ ehl-i dile rāhat-baḥşā
- 4 Görse tedbiriñ eger İskender
Saña elbetde olurdu 'asker
Nūr-ı vechiñle münevver her yer
Zātıñ ehl-i dile rāhat-baḥşā
- 5 Şāhımıñ devleti ma' mūr olsun
Kec bağan devletiñe kūr olsun
Düşmeniñ reşk ile maḥhūr olsun
Zātıñ ehl-i dile rāhat-baḥşā

Ş5- Şarkı

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 El-amān üftādegāna eyle luṭṭfuñ rāygān
Kıl meded bī-çāreyim yāḤazret-i Sünbül Sinān
Dergehiñden kesb-i feyz itsün gürüh-ı ' aşıkān
Kıl meded bī-çāreyim yāḤazret-i Sünbül Sinān
- 2 Pek perişān oldu aḥvālim dil-i güm-rāh ile
Geçmesün bīhūde ' ömrüm bu figān u āh ile
Ḥalka-i tevḥīde ilḥāq eyle zıkrullāh ile
Kıl meded bī-çāreyim yā Ḥazret-i Sünbül Sinān
- 3 Dergehiñde ḥālını züvvār takrīr eylesün
Himmetiñ şāhā dil-i vīrānı ta' mīr eylesün
Büy-ı enfāsıñ dimāğ-ı cānı ta' tīr eylesün
Kıl meded bī-çāreyim yāḤazret-i Sünbül Sinān
- 4 Ḥāk-i pāy-ı Mevlevī'yim gelmişim dergāhıña
Eylerim Monlā Celāl'in ' aşkına luṭfuñ recā
İltimāsım itme redd ey sünbül-i bāğ-ı vefā
Kıl meded bī-çāreyim yāḤazret-i Sünbül Sinān
- 5 Mazhar itmek luṭfuñ bir iş mi ' abd-i aḥkārı
Himmetiñ iḥyā ider **Leylā** gibi biñ kem-teri
Sünbül-i bāğ-ı ḥaḳīkat ḥalvetiler serveri
Kıl meded bī-çāreyim yāḤazret-i Sünbül Sinān

Ş6- Şarkı

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün)

- 1 Nic oldu bendeñi la' liñle ḥāmūş itdigiñ demler
Gice tā şubḥa dek feryādımı gūş itdigiñ demler
Şunup gāḥice şaḥbā-yı lebiñ ' uşşāka bī-teklīf
Gelür mi ḥātıra her laḥza mey nūş itdigiñ demler
- 2 Bu rütbe ' aşık-ı bīmāra yüz virmiş iken cānā
Raḳīb-i ḥar-menişle ülfet itdiñ ' ākıbet tenhā
Bu mı resm-i maḥabbet sevdiğim ben söylemem ammā
Uyup ağıyāra ' uşşākı ferāmūş itdigiñ demler

- 3 Yemîn itmiş iken biñ kerre evvel ‘āşık-ı zāra
Ferāmūş eyleyüp ol va‘deyi yüz virdiñ ağıyāra
Çıkup kâfir raķīb-i kelb ile şahn-ı çemen-zāra
Cihānı dūd-ı āhımla siyeh-püş itdigiñ demler
- 4 Seniñ ‘aşkıñla yıkdı tîşe-i āhım bu dünyāyı
Bıraksun tā-be-maḥşer Kūh-ken biḥūde da‘vāyı
Geline ḥātıra yād eylesünler anda **Leylā**'yı
Mey-i ‘aşkıñla zālīm mest-i medhūş itdigiñ demler

Ş7- Şarkı

(Müstef' ilün Müstef' ilün)

- 1 Sākī teraḥḥum kıl baña
Toldur yine peymāneyi
Nūş eylesün ehl-i şafā
Gör ‘āşık-ı mestāneyi
- 2 Gel bezme ey şāh-ı cihān
Mey yoğise yok bende cān
Luṭfuñ eyleyüp pîr-i muğān
Açsun bize mey-ḥāneyi
- 3 Hecriñle ey çeşmi siyāh
Yağdıñ beni biñ kerre āh
Kıl şem‘a diḳḳatle nigāh
Bir kez yaḳar pervāneyi
- 4 Raḥm eyle ey ‘ālî-cenāb
Leylā'dan itme ictināb
Vir aña bir şāfî cevāb
Şerḥ eylesün efsāneyi

Ş8- Şarkı

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Ğamze-i cellādı yāriñ ḥançer-i ‘uryānıdır
Cānıma ḳaşd eyleyen hep nāvek-i müjgānıdır
‘Āşıkān ol meh-cemālîñ vālih ü ḥayrānıdır
Gülşen-i ḥüsnüñ bu göñlüm bülbul-i nālānıdır

- 2 ‘ Āşık-ı ser-mest ile nūş eyle cām-ı mülleri
 Tağıdup gül rūyuña sünbül gibi kākülleri
 Şevk-i rūyuñla nola tãrd eylesem bülbülleri
 Gülşen-i hüsñüñ bu gönñüm bülbül-i nālânıdır
- 3 Ben gedā-yı kūyuña raħm eyle ey şāh-ı cihān
 ‘ Āşık-ı bī-çārelerden eyleme rūyuñ nihān
 Gülsitān-ı rūyuña elbetde lāzım bāğ-bān
 Gülşen-i hüsñüñ bu gönñüm bülbül-i nālânıdır
- 4 Bezmimiz bīgāneden hālī olup gitse raķīb
 Yāreme baħş itse bir dem merhem-i vaşlın taḃīb
 Şimdi tıydum rūyuña **Leylā**da olmuş ‘ andelīb
 Gülşen-i hüsñüñ bu gönñüm bülbül-i nālânıdır

Ş9- Şarkı

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

- 1 Var ise raħmıñ efendim bu dil-i bīmāra
 Kayıǵı çekdirelim iskele-i hünkāra
 Açmadan tır-i kazā dilde cigerde yāre
 Kayıǵı çekdirelim iskele-i hünkāra
- 2 Gidelim Gökşu'ya Qandilli'de mey nūş idelim
 Geçüp İstinye'ye bülbülleri hāmūş idelim
 Ğam-ı dünyāyı Qalender'de ferāmūş idelim
 Kayıǵı çekdirelim iskele-i hünkāra
- 3 Tākatım kalmadı ben ‘ azm-i Beşiktaş idemem
 Toğrısı haste-i hicrānıyım ammā gidemem
 Hele māderden efendim acı söz işidemem
 Kayıǵı çekdirelim iskele-i hünkāra
- 4 İtme **Leylā**'ya cefā yakma amān cānımızı
 İşidüp yār acısın nāle vü eḡānımızı
 Görelim belki gelür anda sulṭānımızı
 Kayıǵı çekdirelim iskele-i hünkāra

Ş10- Şarkı

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

- 1 Lutf eyle bu şeb bezmime çeşmiñ süzerek gel
Yek-reng olup ' uşşāk ile mey nüş iderek gel
Üftādeleri silsile-i zülfüne çek gel
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel
- 2 Raḥm eyle baña başıñ içün zülf-i kemendim
Gördüm seniñ eṭvārıñı ğāyetle begendim
Yüz virme o aġyār-ı siyeh-rūya efendim
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel
- 3 Diġkatle nigāh itmege dildāra uṭandım
Billāhi o āteş gibi ruḥsārına yandım
Cevr itmek ile şanma ki ben senden uşandım
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel
- 4 Zālīm seni gördükçe idersem nola efġān
Lāyık mı idersiñ beni hicrān ile giryān
Maṭlūbuñ ise baġrı yanık bülbul-i nālān
Öldür beni isterseñ eger meclise tek gel

Ş11- Şarkı

(Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün)

- 1 Çeşmiñ gibi itdiñ yine cān u dili bīmār
Bīhūde mi şandıñ benim āhım a cefā-kār
Feryādım ider tā-be-seḥer ' ālemi bīdār
Bīhūde mi şandıñ benim āhım a cefā-kār
- 2 Sen nāle vü efġānımı bīhūde mi şandıñ
Yüz virmiş iken ' āşıķıña şimdi uşandıñ
Aġyāra uyup kızbine ey kāfir inandiñ
Bīhūde mi şandıñ benim āhım a cefā-kār
- 3 İtdikleriñi başıña gelmez mi şanursuñ
Yanmaz mıyım ey şūḥ raķībe inanursuñ
Kendiñ gibi bir zālīme düş ol uyanursuñ
Bīhūde mi şandıñ benim āhım a cefā-kār

4 Bir kerre vefā eylemediñ ‘ahdiñe şāhım
Nitdim saña bār oldı ğarībāne nigāhım
Hıvım bu ki bir gün yaķacaķdır seni āhım
Bīhūde mi sandıñ benim āhım a cefā-kār

5 Ağyār-ı siyeh-rūlar ile bādeyi çaķdıñ
Leylāķuluñı āteş-i ğayret ile yaķdıñ
Lāyık mı a hercāyi beni böyle bıraķdıñ
Bīhūde mi şandıñ benim āhım a cefā-kār

Ş12- Şarkı

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

1 Saña biñ cān ile ben ‘āşıkım ey şāh-ı hūbānım
Nolur bir kerre de gūş eyleseñ olmaz mı efġānım
Cefā vü cevriñe şabr itmege yok zerre dermānım
Yine memnūnum ‘aşkıñla helāk olsam da sulţānım

2 Yine ey bī-mürüvvet sen raķībi yanıña aldıñ
Baña nisbetle nekbet-hānesinde bir gice ķaldıñ
Beni dilden ferāmūş eyleyüp ferdālara saldıñ
Yine memnūnum ‘aşkıñla helāk olsam da sulţānım

3 Nolur gel hānemi bir gice reşķ-i māh-tāb eyle
Seniñ itdikleriñ ben çekdigim senden hisāb eyle
Eger zevķiñ ise ‘uşşāķıña tırma ‘itāb eyle
Yine memnūnum ‘aşkıñla helāk olsam da sulţānım

4 Ne gūnā derd ü miħnetler çerker de şabr ider **Leylā**
Seniñçün çekdigi ğamdan şikāyet eylemez aşlā
Yoluñda cān fedālıķdır murādı ey gül-i ra‘ nā
Yine memnūnum ‘aşkıñla helāk olsam da sulţānım

Ş13- Şarkı

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

1 Buyur her neyse fermānıñ
Cihān ser-mest ü ħayrānıñ
Görince şöhret ü şānıñ
Cihān ser-mest ü ħayrānıñ

2 Bu demde sū-be-sū dūnyā
Behişt olduysa da farzā
İderler nūş-ı mey ammā
Cihān ser-mest ü hayrānıñ

3 Cihānı eyleyen tābān
Fürūğ-ı ʿalʿatıñ her ān
Dem-ā-dem olsa da şāyān
Cihān ser-mest ü hayrānıñ

4 Nedir keyf-i ʿarāk bāde
Mey-i luṭfuñ yeter sāde
Bilür elbetde **Leylā** da
Cihān ser-mest ü hayrānıñ

Ş14- Şarkı

(Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün)

1 Hāsetiñle tā seher bīdārıñım
Çeşm-i maḥmūruñ gibi bīmārıñım
Ġayri inşāf it baña nā-çārıñım
Çeşm-i maḥmūruñ gibi bīmārıñım

2 Bu teğāfüllerle gördükçe seni
Nār-ı Ġayret maḥv ider cān u teni
Ġayriye cānā kıyās itme beni
Çeşm-i maḥmūruñ gibi bīmārıñım

3 İtmedi gitdi saña āhım eşer
Ey perī zevķiñ mi āh u nāleler
Fūrķatiñle künc-i Ġamda tā seher
Çeşm-i maḥmūruñ gibi bīmārıñım

4 Hāset-i rūyuñla ey nev-res nihāl
Çekdigim derd ü Ġamı itme suʿāl
Kalmadı **Leylā** gibi dilde mecāl
Çeşm-i maḥmūruñ gibi bīmārıñım

Ş15- Şarkı Berāy-ı Nakl-i Hümayūn Ber-Şahn-ı Kāgıd-Ĥāne
(Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn)

- 1 Vaqtidir ey pādişāh-ı meh-liķā
Kaşr-ı Kāgıd-ĥāne'de eyle şafā
Gül açıl bülbüller itdikçe nevā
Kaşr-ı Kāgıd-ĥāne'de eyle şafā
- 2 Dehre fer virdikçe şāniñ sū-be-sū
Kalmasun dünyāda ġam şimden girü
Bî-karār oldukça dil mānend-i cū
Kaşr-ı Kāgıd-ĥāne'de eyle şafā
- 3 Sürdügiçün pāyınā rūy-ı niyāz
Reşk-i me'vādır bahāriyye bu yaz
Diñle bülbul çaldırup ney ince sāz
Kaşr-ı āgıd-ĥāne'de eyle şafā
- 4 Gāh gāh itdikçe seyr-i māh-tāb
Māh ide mihr-i cemāliñden ĥicāb
Biñ yaşa ey pādişāh-ı Cem-cenāb
Kaşr-ı Kāgıd-ĥāne'de eyle şafā
- 5 Virdi mihr-i ṭal' atıñ gülzāra fer
Hep açıldı ġonca-i nevresteler
Söylesün **Leylā** kuluñ da ġüfteler
Kaşr-ı Kāgıd-ĥāne'de eyle şafā

Ş16- Şarkı

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

- 1 Pür-āteşim açdırma benim aġzımı zinhār
Zālīm beni söyletme derūnumda neler var
Bilmez miyim itdikleriñi eyleme inkār
Zālīm beni söyletme derūnumda neler var
- 2 'Aşkıñla yürek yārelerim işler oñulmaz
Meydān-ı maĥabbetde bu hicrān unutulmaz
'Aşık saña çoksa baña dilber mi bulunmaz
Zālīm beni söyletme derūnumda neler var

- 3 Bed-çihre rakîbi ‘aceb âdem mi şanursuñ
Bir gün olur andan dañi ey şūh uşanursuñ
İtdükleriñe nâdim olursun uşanursuñ
Zâlim beni söyletme derûnumda neler var
- 4 Her derdiñe ben şabr ideyim şūh-ı cihânım
Leylâ'ya cefâ ‘âdetiñ olsun yine cânım
Te’şîr ider elbet saña bu âh u figânım
Zâlim beni söyletme derûnumda neler var

Ş17- Şarkı

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Fe‘ülün)

- 1 O rütbe yâre açdıñ kim cigerde
Bulunmaz muṭribâ çâre bu derde
Hevâ-yı kâkül-i dildâr serde
Çıkar âhım semâya perde perde
- 2 Buyur bezm-i şafâya bâde nûş it
Çalup ney bülbüli gülde hamûş it
Bu dem gel nağme-i ‘uşşâkı gûş it
Çıkar âhım semâya perde perde
- 3 Müşâbih olsa da kūyuñ Hicâz'a
Taḥammül olmaz ey meh-rû bu nâza
Ne ḥâcet bezm-i meyde söz ü sâza
Çıkar âhım semâya perde perde
- 4 Dile biñ zaḥm ururken çeşm-i ḥûn-ḥûār
‘Aceb **Leylâ** ider mi cevriñ inkâr
Seniñ her ṭavriñ olduḡa ‘arâzbâr
Çıkar âhım semâya perde perde

Ş18- Şarkı

(Mef‘ülü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ülün)

- 1 Ağyâr ile âlüfte-i zevk-i ṭarab olma
Hem-meclis olursañ dañi her rûz u şeb olma
Nisbetle baña sāğar ile leb-be-leb olma
Sâķî gel ayağın öpeyim pür-ğazab olma

- 2 Geldiñ bu gice meclise mestāne-ķıyāfet
Yok bunda suçum sen de bilürsün behey āfet
Nüş eyler iken bāde bu tekdire ne hācet
Sākī gel ayağıñ öpeyim pür-ğazab olma
- 3 Cürmüm nedir ‘āşıklık adın sen baña taqdıñ
Qapdıñ yeñiden göñlümi āteşlere yaqdıñ
Bīgāne-edā ey gül-i ter bādeyi çaqdıñ
Sākī gel ayağıñ öpeyim pür-ğazab olma
- 4 Gel meclisi germ eyle bu eyyām-ı şitāda
Sensiz tıramaz toğrısı **Leylā** bu hevāda
‘Uşşākıñı incitme ne lāzım bu fenāda
Sākī gel ayağıñ öpeyim pür-ğazab olma

Ş19- Şarkı

(Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün)

- 1 Bu teğāfülle amān ey pādişāh-ı mülk-i nāz
‘Āşık-ı bīmārı vaķf-ı ıztırāb itdiñ yeter
Bī-tekellūf eyleyüp ağıyār ile ‘işret bu yaz
Murğ -ı cānım siħ-i fūrkatle kebāb itdiñ yeter
- 2 Nār-ı ğamla ben seniñçün sīnemi dāğlarken āh
Zerre inşāf itmediñ şular gibi çağlarken āh
Hasretiñle deşt-i ğamda rüz u şeb ağılarken āh
Sen yine ağıyār ile nüş-ı şarāb itdiñ yeter
- 3 Zūlmün efzün eylediñ tutdukça ben pīrāmeniñ
‘Āşıka cevır ü cefā zevķiñ midir bilmem seniñ
Tā-be-maħşer cevır iderseñ de bıraķmam dāmeniñ
Sen de ‘uşşāka cefāyı bī-ħisāb itdiñ yeter
- 4 Dil seni ister efendim mā’il-i gülşen degil
Nüh-felek ey māh-rū sensiz baña rüşen degil
Tākatım yok cism-i zārım kal‘a-i āhen degil
Ġayrı seyf-i ebruvānıñla ħarāb itdiñ yeter

- 5 Vaşlına dā'ir yine hîç açmaz oldu şöḥbeti
Bî-vefâ kâfir unutmuş gibi eski ülfeti
Dil ferâmûş eyledi ḥayretle ḥ'âb-ı rāḥatı
Giceler **Leylâ** bu ğamla terk-i ḥ'âb itdiñ yeter

Ş20- Şarkı

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Germ iden bezmi 'aceb bu āḥ-ı sūzānım mıdır
Mey midir her laḥza sāḳī dökduġüñ ḳanım mıdır
Aldıġıñ sāġar mı yāḥud çeşm-i giryānım mıdır
Ney midir feryād iden bu āḥ u efġānım mıdır
- 2 Lerze-nāk olduġça mihr-i 'ārızından āfitāb
Reng-i rüyüñ ġonca-i şad-berge virdi ıztırāb
Ey hilāl-ebrū yine deryāya düşdi māḥ-tāb
'Aks-i ruḥsārınla bu eşk-i firāvānım mıdır
- 3 Fikr-i zülf ü 'ārızınla rüz u şeb eylerken āḥ
Rüşen oldu bezme teşrifinle bu baḥt-ı siyāḥ
Eylediñ vîrāne-i gönlüm hümā-veş lāne-ġāḥ
Ey perî-rūāşiyānıñ ḳalb -i vîrānım mıdır
- 4 İtse **Leylâ** 'aşḳ ile ta' yîb olunmaz terk-i cān
Neyleyim feryād u āḥım oldu reşk-i bülbulān
İñledi feryād u āḥımdan zemîn ü āsumān
Tā bu rütbe āḥıma bā' iş o cānānım mıdır

Ş21- (Şarkı) Nazîre Li-Ḥ'âce Neş'et

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Ey kemān-ebrūları ḳavs-i belā küsdüm saña
Ġamzesi tîr-i ḳazā çeşmi elā küsdüm saña
Ben ḳarışmam hem-dem ol her gördüġüñle ba' d-ez-în
Eyleme ġayri baña cevır ü cefā küsdüm saña
- 2 Sen raḳîb ile şafāda baña düşmez ġayreti
Gördüġüñ nādān ile itmekdesiñ ünsiyyeti
Añladım maḳşūdını ġayri uzatma şöḥbeti
Var hemān aġyār ile ol āşinā küsdüm saña

- 3 İltifâtıyla gehî eylersiñ istihzâ beni
Ben unuttum sen ferâmûş itmediñ ammâ beni
Şorma yâd u âşinâya ey gül-i ra‘ nâ beni
Gördüğüñ meclisde itme merhâbâ küsdüm saña
- 4 Cānıma kaçd eylediñ cürmüm ‘aceb neydi benim
Ey cefâ-cû hālime güldürdüñ āhir düşmenim
Tîr-i ‘aşkıñla ser-â-pâ dāğ-dār olsa tenim
Eyleme zaḥm-ı derûna bir devâ küsdüm saña
- 5 Eylemem şimden girü ben senden ümmîd-i vişâl
Sen de her yerde niçün **Leylâ**'yı eylersiñ su ’âl
Ben seniñle üns ü ülfet eylemek emr-i muḥâl
Ḥaşıl ey hercâyi-meşreb bî-vefâ küsdüm saña

LUĞAZLAR

L1- Luğaz

(Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilâtün Fâ‘ ilün)

- 1 Ol nedir kim çāḥh-ı ḳalbe āşinâ
Oldı erbâb-ı şafâya reh-nümâ
- 2 Her kim ile ülfet eylerse o şāh
Dehre şāh eyler anı bî- iştibāh
- 3 Nāmı dünyâda anıñ şāḥib-ḳırān
Şāḥibiyle ceng ider bir pehlevān
- 4 Nice erbâb-ı ‘uḳûl ehl-i fûnûn
Pençe-i ḳahrında olmuşlar zebûn
- 5 Şûretâ baḳsañ aña bir zerredir
Ḳulzüm-i Nîl aña nisbet ḳaṭredir
- 6 Zerre si var ise âdemde eger
Cümle esrâr-ı nihānî fâş ider
- 7 İsmi vardır cismini ḳıldı nihān
Kendini üç ḥarf ile eyler beyān

- 8 Kādri anıñ çarḥdan bālā iken
Şıḡdı bir küçük yere deryā iken
- 9 Ayaḡı yüz başı yetmişdir anıñ
Der- cihān kayḡusı bitmişdir anıñ
- 10 Cāy-gāh itmişdir ammā her yeri
Anı ben gördüm ‘ Arab'da ekşeri
- 11 Ḥāce Ḥāfız'dan olunca rū-nümā
Daḡı çok dirler ‘ Acem'de ḡālibā
- 12 Keyfini izhār ider ihfādadır
Neş’e baḡş itmekde gūyā bādedir
- 13 Kaṭresin nūş eyleyen insān olur
Anı her kim bilmeşe ḡayvān olur
- 14 Bu luḡaz fehmi olmaz ise remz ile
Anı **Leylā** söyle bir ehl-i dile

L2- Luḡaz

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

- 1 Nedir ‘ aşk-ı İlāhī ile yanık
Hele erbāb-ı ‘ ilme pek muvāfık
- 2 Degildir yalıñuz mescidde ‘ ābid
Kenisālarda da mevcūd o zāhid
- 3 Gümüşden kiminiñ serde külāhı
Çıkar dā’im hevāya dūd-ı āhı
- 4 Külāhı olmasa başında meftūḡ
Yüzi göz göz olurdu şanki mecrūḡ
- 5 Getürseñ bezme ol merd-i zarīfi
Cihānı mest ider būy-ı laṭīfi

- 6 Yerinde kimseye itmez tekāpū
Olur ‘anberle her dem ağızı memlū
- 7 Yūri gel tekyeye ‘arz-ı cemāl it
Anı var şeyḥ efendīye su’āl it
- 8 Yaşıdı rūz-ı ‘īde bu mu‘ammā
Etek öpse nola anıñla **Leylā**

L3- Luğaz

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün)

- 1 Nedir ol nerm nāzūk bir gül-endām
Şafā bahş itdi cāna şubḥ ile şām
- 2 Yeşil destārını seyr eyle serde
Şekerler çignemiştir ba‘zı yerde
- 3 Gülerse ḥandesi cāna şafādır
Sirişki renc-i ḥummāya devādır
- 4 Anı vakt-i şitāda baña şorma
Yūri vakti gelürse bāğa turma
- 5 Bahār eyyāmı eyler ḥalkı şādān
Olur başında ‘uşşākı hezārān
- 6 O ‘uşşākıñ da çokdur mübtelāsı
Hele gūş eyle hoşdur pek nevāsı
- 7 Ne çāre vaşl ile olmazlar ābād
İderler şubḥ olunca āh u feryād
- 8 Toğunma sen de ‘aşkıñ var ise pek
Raķibiñ ḥançeri var destiñi çek
- 9 İderdi ṭab‘ına **Leylā**’yı ḥayrān
Bunı ḥall eyleyen erbāb-ı ‘irfān

L4- Luğaz

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Ol nedir kim hem-[‘] inān olmuş gezer iki refīḵ
Görmedim bunlar gibi [‘] âlemde bir yār-ı şadīḵ
- 2 Cānı yokdur gerçi cānlı gibi dünyāyı gezer
Birisı ḵanda giderse diğeri bile gider
- 3 Bāy u ednāya hele lāzım iken bu iki yār
İkisi de ḥāke yüz sürmekle eyler iftiḥār
- 4 Lāzım iken mīr ile pāşāya bunlar bī-ta[‘] ab
Gāhi ammā çengiyānıñ ḥıdmetin eyler ṭaleb
- 5 Ārzū idüp kim isterse bu iki dilberi
Arpalığı oldu anıñ Ḵonya yāḥud Ḵayşeri
- 6 Kimi aşfer kiminiñ rengi kıızıl kimi siyāh
İkisi yek-reng olan itdi berāber [‘] azm-i rāh
- 7 Bu mu[‘] ammāyı baña kim fetḥ ider ise eger
Uşturayla çizmeli ḵulağını eyle ḥazer

L5- Luğaz

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

- 1 Ol nedir kim yılda üç beş beldede eyler zuḥūr
Līk anıñ a[‘] dāsı olmuşdur cihānda mār u mūr
- 2 Bunlar aṣlā eylemez nā-cins ile ünsiyyeti
Eylese Mevlā [‘] ināyet çok olur māhiyyeti
- 3 Bir [‘] acā'ib nesnedir cānsız toğarlar ibtidā
Cānlanurlar şoñradan zīrā bu da şun[‘] -ı Ḥudā
- 4 Bunların bī-rūḥ iken yokdur ayağı serleri
Bunlar ekvāna gelince mürd olur maderleri

- 5 Gerçi şu içmezler ammā bunlara yetmez ta‘ām
Bir yeşil kaftanları var ekl iderler şubh u şām
- 6 Nev‘-i ādemden anıñ bir nice hıdmet-kārı var
Hıdmetinde bī-ķarār olmuş gibi leyl ü nehār
- 7 Hıdmetiyle bunlarıñ hādimplere geldi fütūr
Şoñra baķşışānı bir bir cümleye itdi zuhūr
- 8 Şan‘ atı budur ki tā bezl itmeyince cānını
Sağlīgında görmedim ol nākesiñ iķsānını
- 9 Bunlar aślā itmemişken rüy-ı ‘ālemde günāh
Ehl-i nār oldu yine nışfı anıñ bī- iştibāh
- 10 Kim ki hāl eylerse **Leylā** bu mu‘ ammāyı baña
Mālikāne eylerim şehr-i Burūsā'yı aña

RUBĀ‘ĪLER

R1

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Yine hayretde dil-i güm-rāhım
Tutdı āfākı fiğān u āhım
Zēnb-i **Leylā**'yı da eyler mağfūr
Çün günāh ‘afv idici Allāh'ım

R2

(Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün)

Böyle ser-mest gezüp bī-çāre
Hem-dem olduñ yetişür ağıyāra
Gidelim hālīñi ‘arz it **Leylā**
Der-i vālā-yı Çehār-ı yār'a

R3

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Sākiyā rahma sezāyım billāh
Düşgünüm bî-ser ü pāyım billāh
Kesmem ümmîdi Resûlullāh'dan
Bende-i āl-i ' abāyım billāh

R4

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

İtdi ğam kıddimi ol rütbe dü-tā
Degil ' aynımda ne dünyā ' uķbā
Cism ü cānım da eb ü ecdādım
Ola "İşnā ' Aşer"e cümle fedā

R5

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Münkiriñ ța' nı kıru da' vādır
Vākıf-ı sırr-ı Nebî Monlā'dır
İki ' ālemde de Allāh bilür
Melce 'im Hāzret-i Mevlānā'dır

R6

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Baña rahm eyle veliyy-i Ma' būd
Olayım bendeleriñden ma' dūd
Eyle Şems ' aşkına pîrim himmet
İtme **Leylā**'yı kıpıñda merdūd

R7

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Olup al kıan ile dîdem memlū
Yine göñlüm gibi şad-pāre sebū
Diyelim cān u göñüldeñ **Leylā**
Devr-i Sulţān Veled'e hū yā hū

R8

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ey gönül rāzımı kâşif Çelebi
Her bir ahvālime vākıf Çelebi
Kalmışam mey-kede-i zilletde
Yetiş ey Hāzret-i ' Ārif Çelebi

R9

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Sākiyā dilde biñ efkārım var
Kalmadı şışede mey yārim var
Keyfiñe hālime raḥm itmez iseñ
Baña bes Hāzret-i Hünkār'ım var

R10

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Nīm şun itme ḥarāb ey sāķī
Cigerim oldu kebāb ey sāķī
Öyle ser-mest ü cünün itdiñ kim
Kalmadı ḥumda şarāb ey sāķī

R11

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Mültecā eyleyerek Monlā'yı
Bulur elbet arayan Mevlā'yı
Ney gibi yārelerim var dilde
Meded ey Hāzret-i Kuṭb-ı Nāyi

R12

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Sürmedir dīde-i nā-bīnāya
Ḥāk-i dergāh-ı mu' allā-pāye
Dildeki yāreleriñ şerḥ eyle
Şāriḥ-i Meşnevi-i Monlā'ya

R13

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Bendeñe süfre-i in' âmıñı aç
Eyleme ğayri kapuya muhtâc
Sâ' ilim matbañ-ı ihsânında
Aman Aşçı Dede koyma beni aç

R14

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Gül-i ârâyış-i bâğ-ı vaḥdet
Vâkıf-ı rāz-ı rumûz-ı hikmet
Şimdi irşâda cihânı kâdir
Ḥazret-i Şeyḥ Muḥammed Kudret

R15

(1,2,4: Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilün Fa')

(3: Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fa' ül)

Bir şem'-i fūrūzânım uyandım senden
Yağdıñ beni âteşlere yandım senden
Biñ küşte görüp gūşe-i çeşmiñde nihân
Cân virmege vallâhi uṭandım senden

R16

(Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün)

Göñlüm gibi dünyâyı ḥarâb eyle İlâhî
Huşyârını da mest-i şarâb eyle İlâhî
Bir meclise **Leylâ** ile gelsün de o sâķî
Murg -ı dili ol bezme kebâb eyle İlâhî

R17

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Men ne-mīdānem şafā-yı gül-‘ izār
Ez-ğam-ı dildār sīne hem-çü nār
Şād şod **Leylā** zi-ğam giryān būd
Āmed imrūzem peyām ez sūy-ı yār

R18

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Dil nebāşed ez-sitem āzāde āh
Ġamze-i yār ‘ aşıķeş dāred ziyān
Men nemīdānem dīger ez çeşm-i yār
Şod ħarāb-ı bāde **Leylā** der- cihān

R19

(Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün)

Raĥm eyle baña başın içün ey yüzi māhım
Bīhūde cefā itme yeter alma günāhım
Leylā kuluña zulmi ferāğat kıl efendim
Güş itme misiñ tā-be-seĥer nāle vū āhım

R20

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)

Nāvek-i ġamzeñ degil mi baġrımı ĥūn eyleyen
Zūlfūññ zencīridir ‘ uşşāķı mecnūn eyleyen
Var mıdır dārū'ş-şifāda ‘ aşıķıñ **Leylā** gibi
Sīnesin deff eyleyüp ĥālın dīger-gūn eyleyen

R21

(Mef' ūlū Fā' ilātü Mefā' ilū Fā' ilün)

Meclisde sāķi şunma mısıñ tāze tāze rūĥ
Zīrā toyulmaz neş'esine olsa ‘ ömr-i Nūĥ
Vā' iz idince tevbeyi kürsīde ben didim
Olsun güzeller sevmemege tevbe-i naşūĥ

R22

(Meʿ ʾülü Mefāʿ ʾilü Mefāʿ ʾilü Feʿ ʾülün)

Yok zerre kadar mihr ü vefā dilberimizde
Sevdā-yı maḥabbet eṣeri var serimizde
Leylā'ya su ʾāl itmiş idim yārelerinden
Şorma didi bî-çāre anı her yerimizde

R23

(Meʿ ʾülü Mefāʿ ʾilü Mefāʿ ʾilü Feʿ ʾülün)

Bir laḥza bugün ol gül-i ḥandānımı gördüm
Yandım yine ben şemʿ -i fūrūzānımı gördüm
Leylā'yı fedā itse de sağ olsun o māhım
Yetmez mi bu devlet baña sultānımı gördüm

ḲİTʿ ALAR

Kt1- Ḳıṭʿ a

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

- 1 Der-i iḥsānıñdır ümmidim
İdüp elṭāfıñı istek yā şeyḥ
- 2 Ḥasteyim derdime dermān eyle
Eyle iḥsān daḥīlek yā şeyḥ

Kt2- Ḳıṭʿ a

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

- 1 Ḳuluña itse şefāʿ at yarın
ʿAfv idersin anı bî-şek yā Rab
- 2 Ola maḥbūbuña cānım ḳurbān
Vāli-i āl-i ḥabībek yā Rab

Kt3- Ḳıṭʿ a

(Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün)

- 1 Dāmen-i ʿafv ile **Leylā** zenbiñ
İki ʿālemde nihān olmaz mı

- 2 Nola eylerse derūnum tenvīr
Şems her yerde ‘ ayān olmaz mı

Kt4- Kıt‘a

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilün Fa‘)

- 1 Elfāz-ı perīşānını cem‘ itmek için
Tevfīķiñ umar ‘ abd-i siyeh-rū yā Rab
- 2 Dīvānına da rehber idüp tevfīķiñ
Kıl na‘ t-ı Ḥabībīnde sūḥan-gū yā Rab

Kt5- Kıt‘a

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 Cemāliñ şevķi ile yana geldim yā Resūlallāh
Ezelden şem‘ ine pervāne geldim yā Resūlallāh
- 2 Dil-i sūzān-ı **Leylā**'yı söyündür āb-ı luṭfuñla
Civār-ı ḥırķa-i iḥsāna geldim yā Resūlallāh

Kt6- İstimdād Ez-Cenāb-ı Seyyid Nāşır

(Mef‘ ūlū Mefā‘ ilū Mefā‘ ilün Fa‘)

- 1 Evşāfiñ taḥrīre ne ḥācet şā‘ ir
Gün gibi kerāmāt-ı ‘ aliyyeñ zāhir
- 2 Dünyāda vü ‘ uḳbāda ḳuluñ **Leylā**'ya
Eyle kerem ey Ḥazret-i Seyyid Nāşır

Kt7- Kıt‘a

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün)

- 1 O bir ḳān-ı keremdir bendegānın eylemez maḥzūn
‘ Aceb işden mi bir sözle iderse bendesin memnūn
- 2 Şehen-şāh-ı cihāna ‘ arz ider āşārını **Leylā**
Silāḥ-dārī Aḡa'nıñ eyleye Ḥaḳ ‘ ömrini eفزūn

MÜFREDLER

Mf1

(Mef̣' ūlū Fā' ilātū Mefā' īlū Fā' ilün)

Ol bī-vefāyı ağlayup andım bu nām ile
Yād itmez oldı 'āşıkını bir selām ile

Mf2

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Ne müşīr ü ne şudūr u ne şehen-şāh yapar
Sen elem çekme aña Hāzret-i Allāh yapar

Mf3

(Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün)
Çünkü hem-rāhım benim bir āhdır
Dest-gīrim Hāzret-i Allāh'dır

Mf4

(Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün)

Zülfiñi çözdüm elimle taradım
Dil-i dīvāneme zencīr aradım

3. Gramatikal İndeks

A

a: Ünlem. Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ts 3 /2, G12/2, G16/3, G27/5, G84/3, Ş11/1, Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, Ş11/5

āb : Su.

ā.u gil-i ‘ilm ü faẓīlet Trh11/4

ā. u tāb bul- K2/22

ā.-ı cūd Trh22/4

ā.-ı Furāt Trk 1/15

ā.-ı ḥayāt T1/6

ā.-ı ḥayāt-ı vaşl T1/13

ā.-ı ḥayvān T1/8

ā.-ı Kevşer Trk 2/25

ā.-ı luṭf Kt5/2

ā.-ı rüy K6/5

-ı Trh19/3

‘**abā:** Bir tür kumaş. G6/5

-nıñ Trk6/9

ābād: Mamur, şen, bayındır. G64/6

ā. eyle- Trk7/4, G7/2

ā. it- L3/7, T7/5

ā. kıl- G22/3

ā. ol- T11/3, Trc 1/4, Mh2/1, L3/7, Ms4/2

‘**abā-pūş:** Aba giyen, derviş.

‘a. ol- G46/6

āb-āsā: Su gibi. G109/5

‘**Abbāsiyān:** Abbasiler. Trh10/3

‘**abd:** Kul, köle.

‘a.-i aḥḳar Ş5/5

‘a.-i nāçiz K4/22

‘a.-i siyeh-rū Kt4/1

-iñ T1/12

abdāl: Abdal, derviş.

a. ol- G44/6

‘**Abdü'l-‘Aziz:** Sultan Abdülaziz (1830-1876).

-iñ Trh5/11

‘**Abdü'l-Ḥaḳḳ Efendi:** K6/5

‘**Abdu'l-Laṭif:** Trh28/5

‘**Abdü'l-Mecid:** Sultan Mahmut’un oğlu Abdülmecit (1823-1861). Trh5/11, Trh7/1

‘A. Ḥān Trh8/1, Trh7/7

- ‘A. Hân-ı kerem-pîrâ Trh22/1
-iñ Trh8/5
- ‘**abeş**: Faydasız, boş, saçma. G17/1, G17/2, G17/3, G17/4, G17/5
- ‘**âbid**: İbadet eden. L2/2
- ‘**acâ’ib**: Garip, tuhaf, şaşılabacak durum. L5/3, Ş16/3, Ş17/4, Ş20/1, Ş21/4, K6/1, Trk 6/28, Trh19/11
- ‘**aceb**: Acaba, şaşılabacak şey. Trc1/39, Ş16/3, Ş17/4, Ş21/4, G70/2, Trk 5/2, Trk 5/13, Trk 7/7, Trk 8/4, Trh1/1, Trh26/3, Trh5/4, Trk 8/12, G23/5, G46/2, G47/7, G59/1, G60/7, G67/4, G81/6, G90/2, G90/3, G96/1, G97/3, G111/2, T3/3, Mh1/6, Msm 1/1, Msd 2/3, Ms3/6, T9/6, Tsb 1/2, Tsmn 2/1, Ts 3 /1, Ts 3 /4, Kt7/1
- ‘**acebâ**: Acaba. G110/4, G116/2, Trk 7/5, Ts 3 /1, Ts 3 /2, Ts 3 /2, Ts 3 /4, Ts 3 /5, T10/4,
- ‘**Acem**: İran, İranlı.
-de L1/11
- acı**: Acı. G114/5, G77/2, Ş9/3
- acı-** : Acımak, üzülmek. Ts 3 /4
-madık Trk 5/10
-r Ts 3 /4
-sun Ş9/4
-yup Trh44/2
- ‘**âciz**: Zayıf, güçsüz. Trh2/4, Trh10/8, T11/5
‘â. ol- Trh9/5
‘â.-i vaşf K1/8
-dir G72/2
- ‘**âcize**: Zayıf ve muhtaç kadın.
-niñ K1/11
- ‘**acz**: Kuvvetsizlik, güçsüzlük, acizlik. G10/6
-imi Trc1/48
- aç**: Tok olmayan. R13
- aç-**: Açmak. R13, G19/1, G19/3, Trk 6/7
-agör Msd 2/7
-alım G60/1
-arsa Trh24/3
-asıñ G39/4
-sun Ş7/2
-dı G55/6, G19/5, K6/4
-dñ Ş17/1, G30/2
-madan Ş9/1
-mağa G46/3
-mağdadır Mh2/2

-maz Ş19/5

-up G110/5

açdır-: Açtırmak.

-ma Ş16/1

açık-: Açık, örtülü olmayan. G44/6, G34/2

-dır G89/7

açıl-: Açılmak. Ş15/1, T3/1

-amam Msd 2/2

-an T3/2

-dı K4/19, T3/2, Ş15/6, Trc 1/16, Ş3/4, G31/1, G31/2, G61/1, G69/3,

Ş15/5

-dığı Ş3/1

-dikça Trh19/10

-maz G31/2

-mazdan G30/5

-mışdı G26/5

-sa Trh6/9

-sam T12/3

-sun K4/23, G91/1

-up Trh28/2

-ur T1/10

açma-: Açmamak.

açma (Emir) Msd 2/6

-masa G12/5

-mayayım G112/1

ad-: İsim, ad.

-ımı G99/3

-in Ş18/3

-ına G31/7

a'dā-: Düşmanlar. K5/67, Ş4/1, Trh1/9, Trh12/13, Msm 1/1, L5/1

a.-yı bed-ḥāh Trh1/7

-dan G5/7

-ları K2/24, Tsmn 2/5

-mıza G61/2

-sı Trh3/6, Trh3/8

-sına Trh21/10

-ya Trh22/4

-yı Trh7/4, Trh8/3

‘adālet: Doğruluk, haklılık. Mh3/2

‘add: Sayma.

‘a. it- Trh16/6

Ādem: Hz. Âdem; adam, insan. T1/5, T1/3, Ş16/3, Trk 2/7, G9/1

-de L1/6, Trc 1/41

-e Trc 1/41

Ādemî: İnsan.Trk 2/7

‘âdet: Âdet, usul, görenek. K6/17

‘â. it- G5/4

‘â. ol- G4/2

‘â. -i ‘aşk G60/2

-dir G28/5, Ts 3 /3

-i Trh13/4, Trh20/5, Trk 2/39

-iñ Ş16/4

‘adl: Adalet.

‘a. ü dād K3/10

-i Trh20/1

-iyle Trh12/1, Trh8/2

‘adn: Cennette bir makam.

-i Trh45/2, Trh51/4

‘adū: Düşman.

‘a. ol- Ş2/5

-lar Trh1/4

āfāk: Ufuklar.Trh24/1

-a Mr2/4, Ş1/2, Trc 1/19

-ı Ş2/3, Trh5/4, Trh12/14, Mh3/4, R1

āferīn: Beğenme, alkış. G98/2, Trk 7/14

ā. it- Trh7/3, G81/7

āfet: Güzel kız. T6/2, T12/3, Ms3/6, Ş18/2, G58/3, G100/1

ā.-i cān T7/2

āfitāb: Güneş. G13/1, K2/5, Ş20/2, Ş20/2

ā.-ı maṭla‘ -ı himmet Trh23/1

-ı G81/1

-ım T7/5

‘afv: Af, bağışlama. Trh2/8, Mr2/6

‘a. eyle- T1/10,Trk 8/27, G8/6, G18/3, G71/3, Trh23/9

‘a. it- Trk 1/29, Trh2/8, Trh54/6, K2/1,R1, T10/5, G104/2

‘a. ol- G104/3

-iñ Mr2/1

-ın Trh22/4

-ına G100/8
-iñi G39/2
-iñla Trh2/6, G121/2

ağa: Ağabey.

-ya Trh51/2
-niñ Kt7/2

āgāh: Haberdar, bilgili, haberli.

ā. it- G120/1, G120/6, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5

ā. ol- T1/10, T5/5, Trh14/4, Msm 1/5

ağar-: Beyazlaşmak.

-dı Tsb 1/2

ağır: Ağır.G18/3

ağız: Ağız.

a.ım açdır- (Konuşturmak, söyletmek.) G94/5, Ş16/1

a.ını ara- (Karşıdaki kişinin düşüncesini anlamaya çalışmak.) G10/3

-ı L2/6

-ımı Ş16/1

-ımda G9/2

-ına T13/5

ağla-: Ağlamak. Trk 1/1, Trk 1/2, Trk 1/4, Trk 1/5, Mfl, Trh37/7, Trh48/5, Trk 8/17

ağla (Emir) Trk 2/17

-sun Trk 3/3

-dı T9/6, Tsmn 1/2, G89/1

-dım Trh50/7, G87/1, Trk 7/10

-madık Trk 5/10

-mağdan Trh36/4, G104/6

-maz Trk 2/3

-r T4/2, Msd 2/5

-rdı Trk 3/18

-rım T6/1, G96/1, G116/5

-rken Ş19/2

-rmış G47/2

-rsa G5/2, G64/5

-sa Trk 8/23

-sam G43/5, G104/6

-yam G106/3

-yup Ts 3 /1

ağlat-: Ağlatmak. Trk 7/3

-diñ Trk 7/3

-ma G12/2

-up G24/3

ağyār: Rakipler. Ş18/1, Ş19/1, Ş19/2, Ş21/2, Ms2/3, Ms3/2, Ms3/4, Trk 7/6, Ş19/2, G2/3, G6/3, G13/3, G30/5, G36/6, G38/4, G43/2, G63/2, G95/1, G100/5, G110/3, G115/4

a.-ı bed-çihre G91/4

a.-ı siyeh-rū Ş11/5, Ş10/2, G80/5

-a G77/5, G78/4, G80/3, G82/6, G87/1, G87/5, G89/2, G91/2, G94/3, G96/3, G97/5

-dan Mh2/6

-ı T9/4, G16/5, G85/2, T13/2

-ım G113/4

āh: Ah, ne yazık ki. Mr2/4, Mr3/1, Mr3/2, Mr3/3, Mr3/4, Mr3/5, Mr3/6, Mr3/7, Mr3/8, Mr3/9, Ms2/3, Ms5/1, Msm 1/5, T8/1, T8/4, T8/2, T8/3, K1/11, Ş7/3, Ş19/2, T1/10, Trk 1/13, Trk 1/6, Ts1 /8, Trk 3/2, Trk 3/25, Trk 4/24, Trk 4/25, Trk 4/25, Trk 4/26, Trk 4/27, Trk 4/28, Trk 4/29, Trk 4/8, Trk 5/4, Trk 5/6, Trk 5/8, Trk 5/14, Trk 7/20, Trh35/2, Trh35/7, Trh36/4, Trh40/2, Trh41/1, Trh42/1, Trh42/2, Trh43/2, Trh48/1, Trh50/1, Trh53/3, Tsmn 1/1, Tsmn 1/2, Tsmn 1/3, Tsmn 1/4, Tsmn 1/5, Tsmn 1/6, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G1/1, G5/3, G5/7, G7/5, G11/9, G39/5, G41/3, G43/5, G61/3, G63/3, G69/6, G70/3, G74/6, G78/2, G83/3, G88/2, G99/1, G99/2, G99/3, G99/4, G101/5, G107/1, G107/2, G107/3, G107/4, G107/5, G111/2, G115/4, G119/3, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts1 /3, Ts1 /4, Ts1 /5, Ts1 /6, Ts1 /7, Ts1 /9, Ts1 /10

ā. eyle- G63/8, Trk 8/23, Tsb 1/2, Ş20/3, Trk 8/17, Trh23/7

ā. it- Tsmn 2/1, Trk 3/10, Trh49/1, T6/1 T6/3, G120/3, G74/2, G110/2, G120/1

ā. ol- Ts1 /9, G48/2

ā.-ı āteş-nāk Mh2/4

ā.-ı āteş-zād Mh2/1

ā.-ı derūn G84/6

ā.-ı dil-i şine-i sūzān T6/4

ā.-ı dil-sūz G4/2

ā.-ı seher G4/3, G27/2

ā.-ı seher-gāh G120/2, Ms5/5

ā.-ı sūzān Ş20/1

ā. u bükā Ts 3 /1

ā. u efgān Ş20/1, Mh4/1, T4/3, T5/3

ā. u efgān eyle- Trk 5/24, Ts 3 /2

- ā. u enīn Trk 1/27
 ā. u feryād L3/7, T7/4, G120/1, G120/6, T9/1
 ā. u feryād eyle- G4/3, G68/3
 ā. u feryād it- L3/7, Msm 1/3
 ā. u figān G70/1, Ş16/4, Trk 3/7
 ā. u figān eyle- Mh5/4
 ā. u nāleler it- G70/5, Ş14/3
 ā. u nevā Trk 5/18, G90/1
 ā. u şīven Tsb 1/1
 ā. u vā Msd 2/7
 ā. u zār it- G86/2,
 -a G21/1
 -dan Msd 2/3, G26/4
 -dır Mf3
 -ı G62/3
 -ım Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, Ş11/5, Ş14/3, Ş17/1, Ş17/2, Ş17/3, Ş17/4, Trk
 3/13, Trk 5/2, Tsmn 1/1, Tsmn 1/6, G46/4, G60/5
 -ıma Ş11/1, Ş20/4, G79/2, G89/3
 -ımı Tsmn 1/1, G33/4
 -ımiñ G59/1
 -ımız Mr3/7
 -ımla Trk 4/28
 -ına G120/6
 -ını G66/3
ahālī: Halk.
 -sin Trh19/6
 -ye Trh55/1
aḥbāb: Dostlar. G12/1, Mh3/5, T3/4
 a. ol- G115/4
 -a Msm 1/4
 -ıma Trk 6/15
 -ıñı G10 0/6
aḥcār: Taşlar. G6/7
‘ahd: Söz, yemin.
 ‘a.-i ‘adl-i devlet K3/6
 -i G27/6
 -iñe Ş11/4, G52/1
āheng: Uyum, düzen.
 ā.-i rebāb ol- G9/5

aḥibbā: Dostlar. G37/4, G37/6, T12/2

āḥir: Son. T1/13, T11/4, Trk 1/28, Trk 4/2, Trk 6/24, Trk 7/7, Ş21/4, Trh9/4, Trh47/4, Trh50/3, G104/3, G109/6, G120/5

āḥiret: Ahiret. Trh38/2

āḥiretlik: Dost, ahiret kardeşi. Trh41/1

āḥir-kār: Neticede, sonunda. G76/2

aḥker: Ateş koru.

-i T7/1

aḥlāk: Ahlak. T3/5, G97/3

-ı Mh3/4

-ına Trh47/4

Aḥmed Ağa: Trh55/4

Aḥmed Efendi: Leyla Hanım'ın süt amcası. Trh43/2

Aḥmed-i Muḥtār: Hz. Muhammed (s.a.v.).

-a G121/3

aḥraḳa: Sünepe, miskin, akılsız. Tsmn 1/1, Tsmn 1/2, Tsmn 1/3, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts1 /3, Ts1 /5, Ts1 /6, Ts1 /7, Ts1 /8, Ts1 /9, Ts1 /10

aḥsen: En güzel.

a.-i ef'āl Trh24/4

aḥşamla-: Akşama kadar bir yerde vakit geçirmek.

-dı Ms5/4

āḥū: Ceylan. Ms5/5

aḥvāl: Durumlar, hâller.

a.-i dil-i zār K5/22

a.-i perīşān Tsmn 2/2, Trk 6/32, G8/3

a.-i şebābet G28/4

-i Trk 6/15, G93/1

-im Ş5/2, Trc 1/8, Trk 1/26

-ime R8, Msd 1/5

-imi Ms3/5, G33/3, G82/7, G107/1

-imize Trk 6/30

-in K4/8, T8/4

-ine T12/1

-ini T10/5, Ts 3 /2, Ts 2 /5

-iñi G109/6, G84/6

aḥz: Alma, alış, kabul. G24/2

a. eyle- G24/1, G24/3, Trh9/3

a. kııl- G24/5

a. it- G24/4

a.-ı inşā it- Trh12/9

- a.-ı intiḳām G5/7
- ak:** Ak, beyaz.
- a. ol- G37/5, Trk7/16
- ıyla Mr1/9
- ak-:** Akmak.
- alım G85/5
- ar G36/1
- dı Mr3/8
- akarsu:** Akarsu.
- lar G47/2, K4/2
- akça:** Para, akçe. G28/3.
- akdem:** Önce. T1/5, Trh3/4 6
- akıbet:** Son. Mh2/3, Tsb 1/4, Trk 5/24, Trh41/3, Trh35/3, Ş6/2, Trk 3/17, Trh37/1, Trh41/6, Trh48/3, G58/3
- ‘ā.-i aḥvāl Trk 8/18
- akıl:** Akıllı. G119/1
- akıl:** Akıl.T2/2
- ‘a. al- (Kandırmak, delirtmek.) G73/3, Trk 6/31
- ‘a.ımı çel- (Kandırmak.) G71/1, G92/3, Ts 3 /2
- ‘a.ım ermez (Anlamamak, idrak etmemek.)
- ‘a.-ı Felaṭūn Trh17/2, Trh4/2
- ‘a.-ı Felaṭūn ol- G93/3
- ‘a.-ı ḳal- (Beğendiği bir şeyi düşünmekten kendini alamamak.) G93/3
- ‘a. u fıkır G11/3, T8/2
- ‘a. u idrāk T1/3
- a Trk 6/10
- ı G83/3
- ım K4/9, G1/2, G22/1, G96/2, Ts 2/1, T1/4
- ıma Ş1/2, G36/3
- ımı Trk6/25, G71/2, G84/1, G119/1
- ına K5/2, Trh17/2, Trh4/2
- ınca Trk 1/7
- iñi Ts 3 /4
- akıt-:** Dökmek, akmasına yol açmak.
- up Trk 8/16
- akıl:** Akıllı kimse. G45/2, T6/2, Trh36/3, Trh38/2
- leriñ G57/2
- akrān:** Yaşıtlar, eş ve benzer olanlar.
- ı Trh47/2
- ıma Ş3/2

- ına Trh15/2, Trh27/5, Trh32/2
- ‘**akreb**: Zehirli ve tehlikeli bir hayvan. G86/5
- ‘**aks**: Yansıma, çarpma, çarpıp geri dönme.
- ‘a.-i ruḥsār Ş20/2
- ine 4/23
- iyle T4/1
- al**: Kırmızı. G27/4, G74/1, G106/3, G113/1, Ts1 /7, R7
- āl**: Aile, sülale.
- āl-i ‘Abā Trk 1/6, Trk 1/36, Trk 2/36, G67/4
- ā.-i Resūl 1/9
- ā. ü a‘vān Trk 2/30
- ā. ü evlād Trk 1/30
- ine Trk 8/7, Trk 8/27
- niñ G42/6
- ya Trk 2/6
- al-**: Almak. G122/3, G121/6 Trk 6/9
- dı T12/3, Trk 3/15, G118/3, G21/1, G21/5
- dıñ Ş20/1
- dım K5/23, K2/15, G11/5
- dın Ş12/2, Msd 2/7
- madım G112/6
- mağ G76/4
- mazdı Trk 4/9
- mazsa G100/9
- mış iken G71/1
- sa Trh1/4, Trh13/2
- sam G50/2
- up G95/4, Trh13/6, Trh5/5, Mr2/5, T1/9
- ur Ts 1/4
- a‘lā**: En büyük. Trh55/5, Trh13/7
- ālām**: Elemler.
- ā. u küdüret G80/3
- a‘lām**: Alemler, dünyalar. Trh25/2
- a K6/20
- alay**: Alay, takım. K1/5, Trk 4/11
- alda-**: Kandırmak.
- r G97/1
- aldan-**: Kanmak, inanmak. Trk 7/22, Trh39/1, G18/2, Trk 6/7, Trk 8/9, G74/4
- dım G111/2
- up Trh53/1

-ur T7/6

aldat-: Aldatmak, birine verilen sözü tutmamak .

-dı G21/3

-ır G5/4

‘**ālem**: Cihan, evren. G113/4, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G3/6, G3/7, G4/1, G4/2, G4/3, G4/4, G4/5, G4/6, G4/7, G4/8, G5/1, G5/2, G5/3, G5/4, G5/5, G5/6, G5/7, Trh21/2, K3/15, K5/2, Mh4/1, T2/3, T8/1, Tsmn 2/2, Trh3/1, Trh3/10

‘ā.-i āb it- G78/5, G99/1

‘ā.-i fānī G100/6

-de L4/1, Kt3/1, R5, Trc 1/13, Trk 5/10, Trk 7/17, Trh29/4, Trh24/8, Trh25/4, Trh37/1, Trh37/4, Trh41/2, Trh50/2, G103/5, G119/1, G33/6, G37/6, G38/1, G38/5, G40/1, G45/4, G47/7, G48/3, G48/6, G73/1, G93/4, G109/4, Mr1/3, T1/9, T11/1

-den Trh34/9, Trh36/1, Trh38/5, Trh43/1, Trh45/1, Trh51/4, Mr3/2

-e T7/7, T1/1, Trh21/3, Trk 3/24, G54/3, G57/5

-i Ş11/1, Trk 1/20, Trk 3/13, Trk 3/7, Trh13/2, Trh30/1, G59/3, K3/10, Mr2/2, T10/3, Trk 1/6

-iñ Mh1/2

-ler G102/3

‘**alevī**: Aleviliği inancını savunan. Trk 1/10

‘**Alī Ağa**:

-ya Trh51/5

‘**Alī Baba**: Trh34/1, Trh34/9

‘**ālī-cenāb**: Cömert, şerefli. Ş7/4

‘**Alī Kerrār**: Hz. Ali. Msd 1/1

‘**alīl**: Hasta.

‘a. eyle- Tsmn 2/3

‘a.-i derd-i ‘iṣyān G102/1

-e G57/3

‘**ālim**: Bilgin. K6/13, Trk 5/11

‘**ālī-nām**: Namı yüce. Trh29/3

‘**ālī-neseb**: Yüce soylu, soyu yüce. Trh15/1

‘**ālī-sīret**: Yüce ahlaklı. K5/1

‘**Aliyyü'l-Murtaẓā**: Hz. Ali (a.s.)

-nñ G67/3

Allāh: Allah. K5/35, Mh3/3, Mh5/4, Ms5/2, R5, T1/10, Trc 1/21, Trk 1/16, Trk 1/21, Trk 3/4, Trk 4/10, Trk 5/11, Trh6/2, Trh7/2, Trh11/14, Trh12/12, Trh14/6, Trh18/4, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G45/3, G120/1, G120/6,

- A. Allāh ol- (Çoşmak.)
-dan Trk 4/5
-ım R1
- Allāh-perest:** Allah’a tapan.
-iz Trk 6/1
- ‘**allāme:** Çok bilgin. Mr3/4
‘ a.-i ‘ ālem Trh24/5
‘ a.-i eslāf Trh16/3
- alın:** Alın.
-ıma Ts1 /9
- alt:** Alt.
-ına Trk 1/29
- ālūfte:** Alışık, alışkın.
ā. vü ḥayrān G68/1
ā.-i zevk-i ṭarab ol- Ş18/1
- āmāde:** Hazır.
ā. it- G10/1
ā. kıl- G37/1
-sin T2/2
-yim T9/1
- āmāl:** Emeller, istekler.
-ini Trh13/4
- amān:** Aman, şaşma anlatan bir söz, yardım dileği. G23/3, G28/1, G89/1, G89/2, G89/3, G89/4, G89/5, G89/6, G89/7, R13, Msm 1/5, Ş9/4, Ş19/1, Trk 1/28
a. vir- Ş2/2, Trh1/4
- āmed-şūd:** Gidiş geliş.
ā. eyle- Msm 1/2
- ‘**amm:** Amca.
-im Trh43/1
- ammā:** Ama, fakat, lakin. K1/10, K4/3, K5/25, K6/2, K6/16, L1/10, L4/4, L5/5, Trk 2/10, Msm 1/5, Ms2/2, Ms5/3, Ş13/2, Ş21/3, Ş6/2, Ş9/3, T10/2, T12/2, T6/3, T8/1, Trk 6/17, Trk 7/23, Trh1/5, Trh3/4, Tsmn 1/1, G1/3, G2/3, G4/3, G11/5, G21/4, G24/2, G26/7, G28/2, G33/2, G47/2, G52/1, G52/2, G52/3, G52/4, G52/5, G63/3, G69/9, G70/1, G70/5, G76/1, G76/3, G76/4, G76/5, G79/2, G82/6, G84/4, G91/3, G96/5, G114/4, G115/3, G120/3, Ts 3 /2
- an-:** Anmak, hatırlamak.
-aydı T1/5
-dıkça Mr1/4, G62/2, G36/4
-dım Trk 7/21, Mf1, G88/1
-dım idi G111/1

- madı Mh2/3
- maz G99/3
- up Trk 2/17, Trk 1/6, G36/1
- ān:** An, vakit. Ms1/6, Ms2/3, Trk 8/16, K5/34, K5/6, Ş13/3
- ana:** Anne.
 - lar Trk 7/10
- Anaṭol:** Anadolu. Trh17/7, Trh24/1
- ancaḳ:** Ancak, fakat. K4/22, K6/13, K6/4, Trh18/4, Ms4/3, T11/1, T11/2, T11/3, T11/4, T11/5, Trk 1/23, Trh10/7, Trh3/7, Trh6/5, Trh6/8, G109/4, G31/2, Ms1/6, Trh22/6
- ‘anber:** Güzel koku, misk. G37/2
 - le L2/6
- ‘anber-bū:** Misk kokulu. T1/6
- ‘anber-ṣemīm:** Misk kokusu. G75/1.
- ‘andelīb:** Bülbül. K4/8
 - ‘a. ol- Trk 7/19, Ş8/4
- ‘Andelīb Ḥanım:** Leyla Hanım’ın ahiretliği. Trh41/8, Trh41/1
- añla-:** Anlamak. G50/4
 - dım Ş21/2
- añlat-:** Anlatmak.
 - ayım T6/2
 - maḳ T8/4
 - sam G90/2
- ‘ār:** Utanma, utanç.
 - ‘ā. eyle- Trk 8/3, Mh2/5, Trk 1/18
 - ‘ā. it- Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6 Msd 2/7, Msd 2/8, Trk 8/4, G43/4
 - ‘ā. -ı ‘aşḳ G61/4
- ara-:** Aramak.
 - dım Mf4, G53/3
 - r Ts 3 /3
 - rım G117/3, G119/4
 - rken G110/1
 - rsañ G101/8
 - yan G66/2, R11
- ‘Arab:** Irak, Şam, Hicaz, Yemen ve Mısır’daki kavmin adı.
 - da L1/10
- ārām:** Dinlenme, huzur.
 - ā. eyle- T4/3
 - ā-ı cān Ts 1/1, T4/3

ārāyış: Süs, bezek.

ā.-i kevn ü mekân ol- K3/11

ā.-i mehd-i devrân ol- Trh13/1, Trh21/6

ā.-i mülk-i cihân Trh10/1

‘**arazbār:** Türk müziğinin pek eski makamlarından biri.

‘ a. ol- Ş17/4

‘**arız:** Yanak.

‘ ā. u zülf G29/3

‘ ā.-ı āl G11/7, G50/1

‘ ā.-ı dildār Trk 6/12

‘**arîf:** Bilgili, bilen.

‘ ā.-i billāh T1/ 4, Trh14/7

‘**Ārif Begefendi:** Leyla Hanım’ın süt kardeşi Arif Bey.

-miz Trh14/1

arpalık: Osmanlıda toprak bağışlama sistemi.

-ı L4/5

‘**arsa:** Alan, meydan.Trk 1/21

‘ a.-i maḥşer Trk 1/21

‘**arş:** Gökyüzü, sema. Mh2/1

-a Mh2/1, Mr1/4,Tsmn 1/6

art: Son, geri, arka.

a.a çal- (Sona kalmak.) G90/4

-ınca G86/6

‘**arż:** Sunma, gösterme.

‘ a. eyle- Trk 1/26, Trc 1/48, G8/3, G33/3, G52/2, G60/8, G70/2, G84/6, G96/5, G107/1, G108/3, G101/2, G101/6, K4/13, K4/8, Trk 6/15

‘ a. it- K7/2, R2, K7/2, Msd 2/6, G2/5, G8/5, G9/2, G14/3, G20/1, G59/2, G82/7, G87/1, G103/4, G109/6, Ts1 /10, K6/15, Trc 1/35, T1/4, T10/5, Tsb 1/5, Ts 3 /2, Ts 2 /6, Ms2/2, Tsb 1/5, Ms3/5

‘ a.-ı cemāl eyle- G48/5, G58/5

‘ a.-ı cemāl it- L2/7, G27/5, G100/4, T8/3, G13/5

‘ a.-ı cemāl ol- T5/1

‘ a.-ı dīdār eyle- G96/4, T7/2

‘ a.-ı ḥācāt eyle- Trk 2/22, G107/5

‘ a.-ı ḥācet it- G23/3

‘ a.-ı ḥāl K6/15

‘ a.-ı ḥulūş it- G37/7

‘ a.-ı hüner K6/14, Trh11/12

‘ a.-ı hüner it-Trc 1/28

‘ a.-ı maḥabbet G80/1

- ‘a.-ı ‘ubūdiyyet K6/14
-a Ts 2 /5
- arż:** Yeryüzü, sema.
‘a. u şekvā eyle- K6/3
‘a. u inhā Trh11/12
a. u semā Trk 2/18
- ārżū:** İstek, arzu, heves. L4/5
ā. eyle- G32/5, G96/1
ā. it- T3/4
ā.-yı la‘l-i yār it- G11/4
- āsā:** Gibi, benzer. Mh5/1, Mh5/2, Mh5/3, Mh5/4
- Āşaf:** T8/5
- āşaf:** Vezir. K5/1, K5/2, K5/3
ā.-ı devrān Ms1/2
ā.-ı şāhib-devrān K5/1
-ın Trh12/4
- āşafā:** Ey vezir. K5/29
- āsān:** Kolay.
-dır T6/1
- āşār:** Eserler, izler, nişaneler.
ā.-ı Hūdā Trc 1/44, Trk 6/28
ā.-ı feyz-baḥş Trk 4/9
ā.-ı Nesībā G113/6
ā.-ı vefā T6/3
ā.-ı zafer ol- K1/6
-ıdır G79/7
-ını K3/14, K5/28, Kt7/2
- āsāyiş:** Emniyet, güvenlik, rahat, huzur. Trh10/2
-i Trh50/2
- aşfer:** Sarı. L4/6
- aşhāb:** Sahabeler.
-ına Trk 1/30, Trk 8/27
- ‘Āşım Efendi: Trh11/15
-miz Trh11/1
- ‘āşī: İsyan eden, isyancı.
-lere G107/2, Msd 1/5
- āsiyāb:** Su değirmeni. G114/1
-ında G114/1
- ‘āşī: İsyan eden.
-ye Trk 4/4

‘asker: Asker. K2/2

‘a. ol- Ş4/4

aşl: Asıl, gerçek, hakikat.

-1 Ts 1/2, G97/4

-ın Trh2/2

-ına Trk 6/7

aşlā: Asla, hiçbir zaman. G22/4, L5/2, L5/9, T2/4, Trh19/8, L5/2, L5/9, Ş12/4, Trh1/3, Trh1/4, G46/6, Ms2/1

‘aşr: Zaman. T3/5

-ımızda T3/5

āsumān: Gök, sema. Trh16/2

ā.-1 heft T1/5

āsumān-menzilet: Makamı gökyüzü olan.

-a Trc 1/37

aş: Yemek.

-ımız Mh1/4

aş-: Aşmak.

-dı G110/1

Aşçı Dede: Mevlevi büyüklerinden Aşçı Dede. R13

‘aşer: On.

-den Trk 2/35

-e R4

‘āşık: Tutkun, aşık. Trk 6/26, Trk 6/34, T1/7, Ts 3 /2, T5/1, Mh3/2, T3/5, G62/2, Ş16/2, G28/5, G3/1, G31/4, G33/6, G36/7, G37/2, G38/3, G62/1, G62/1, G62/2, G62/3, G62/4, G74/3, G96/3, G98/7, Ş19/3, G17/1, G23/1

‘ā. it- G101/4

‘ā. ol- T1/10, T1/11, T13/3, T9/1, G102/2, Trk 7/11

‘ā.-1 āvāre G25/4

‘ā.-1 bī-çāre G112/5, G48/2, G95/6, G96/4, Ş8/3, G65/5, G83/1, G73/4, G34/2, G2/2, Tsmn 2/5

‘ā.-1 billāh ol- T2/4

‘ā.-1 bīmār G28/2, G81/4, Ş6/2, Ş19/1, Ts1 /8

‘ā.-1 cān Ms4/1, Ms4/6

‘ā.-1 dil-mürdegān T2/7

‘ā.-1 dil-ḥaste G7/1, G13/6, T3/2

‘ā.-1 dil-ḥastegān K4/15, G108/5

‘ā.-1 dīvāne Mh5/2

‘ā.-1 mecruh G2/4, T8/4, T7/4, Ts 2 /4

‘ā.-1 mecruh u nā-şād T4/4

‘ā.-1 mestāne Tsmn 1/2, Ş7/1

- ‘ā.-ı Mevlâ ol- T2/6
‘ā.-ı nâ-çâr T3/1
‘ā.-ı nâ-kâm G29/7
‘ā.-ı nâ-şâd G58/2
‘ā.-ı şâdık G115/3, T13/3, T1/7
‘ā.-ı ser-mest Ş8/2
‘ā.-ı şeydâ Ms2/1, G115/1, Ts 3 /2
‘ā.-ı şūrīde Ms4/1
‘ā.-ı şūrīde-dil Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5, Msm 1/1
‘ā.-ı zâr G90/4, Ş6/3, T13/2, T6/3, G80/3
-a Trk 7/9, Ts1 /6, G32/2, G75/1, G78/2, G98/2
-ı Tsb 1/5, G44/2, G32/1
-im Ş12/1, G96/3
-in R20, G64/2, G66/3, G98/1, Ts 2 /5, T7/1, T2/3
-ina G43/1
-iña Ş11/2
-ını Mf1, Ms3/3, G9/6, G97/2
-ınıñ T9/2
-lar T5/1, G18/1, G85/4
-lara Ts 2 /4
-ları Ts 3 /2, Ts 2 /4, Ts 2 /5, Ts 3 /1, Ts 3 /3, Ts 2 /6
-ların T7/3, Msd 1/2, G92/4
-larınıñ G80/4
-larıyla G87/2
‘**āşıkân**: Aşıklar. G32/3, G49/1, Ş8/1, G51/4, T5/2, Ts 1/1
-a G104/5
-ı G47/2
-da G9/2
-dan G63/3
-dır G74/6
‘**āşıklık**: Aşıklık, aşık olma. G27/4, Ş18/3
-ıma G27/4
āşikâr: Açık, belli. Ş2/5
āşinâ: Tanıdık, bildik. L1/1
ā. ol Ş21/2, Mr3/2
ā.-yı remz-i Hâk Mh1/3
-lar Msm 1/4
-lardan G90/2
-sın G102/3

āşiyān: Yuva, mesken, ev. Trh41/8

ā. eyle- Trh50/1

-niñ Ş20/3

‘aşk: Sevgi. Ş20/4, G4/6, G36/3, G43/6, G44/3, G44/4, G49/2, G55/4, G63/8, G75/5, G87/4, G119/3, Ts 3 /1, Ts 3 /2, Ts 3 /4, Ts 3 /5, T2/6, Mh4/6, T11/2, T12/4, Tsmn 1/2, Tsmn 1/6, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts1 /3, Ts1 /7, Ts1 /9

‘a. it- Mh3/3

‘a.-ı ebed Trk 4/7

‘a.-ı ehlullāh G107/3

‘a.-ı ḥaḳīḳīye Trk 6/12

‘a.-ı İlāhī Trk 4/15, L2/1, Trh34/4

‘a.-ı Mevlā T2/3

‘a.-ı Monlā G20/7

-a G36/4, Ms2/3

-ı G111/5, T6/1, Tsmn 1/4

-ıma G75/4

-ımı G36/2

-iñ G22/2, G70/3, G108/5, G110/2, G111/4, G118/5, L3/8, T2/2, T3/3, Ts1/3

-in T13/1

-ina Mh3/4, Trk 8/14, R6, Ş5/4

-iñdan G121/5

-ımı G53/4

-iñla Ş16/2, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, Ş16/2, Ş6/4, G113/5, G31/3, G54/3, G69/3, G74/2, G75/3, G86/1, G90/4, G91/1, Mh4/5, T1/9, T4/2, T7/4, T7/7

at-: Atmak.

-dığı G6/7

-dım Trk 7/11

-mağa G20/2

-up Trh 1/1

‘atā: Hediye, bahşiş. Msd 1/3, Trh5/3

‘a. vü ihsān Trh2/7

-dır Ms1/1, Trk 2/39

āteş: Ateş. G41/2, Trh45/1, Ş10/3, G47/4

ā.-i ‘aşk Trk 7/10, G53/, G2/1, Ms2/4, G74/1, G121/7, G106/1, G79/3, Ms2/4, G54/6

ā.-i āh Msd 2/2, T9/3

ā.-i dīdār Ts 3 /2, Ts1 /7, G49/4, Tsb 1/3

ā.-i dūzaḥ G101/7

- ā.-i fūrkat G16/1, Msm 1/1
 ā.-i ġayret Ş11/5, Tsb 1/1, G61/5
 ā.-i hicrān T6/1, Trk 6/34, Trk 7/24
 ā.-i miḥnet T8/4
 ā.-i ruḥsār Mh5/2, G9/3, G88/2
 ā.-i sūzān eyle- Mh5/1, G68/4
 -e T8/1, Tsmn 1/4
 -im K4/11, G108/1
 -inde G63/8
 -inden G76/2
 -ine G70/3
 -iyle T7/1
 -lere Ş18/3, R15, Trk 5/2, Trk 5/7, Trk 6/18
 ‘**Āṭıf Beg**: Bahriye müsteşarı. Trh33/7
 ‘ Ā. B. Efendi Trh33/2
atıl-: Atılmak.
 -dıkça Trh1/7, Trh21/10
 ‘**Aṭıyye**: Sultan II. Mahmud’un kızıdır. (1824 - 1850) Trh2/3
 ‘ A. Sultān Trh2/7, Trh2/9
aṭvel: En uzun.
 a.-i ‘ömr Trh31/1
a‘vān: Yardımcı.
 -ına Trk 8/7
āvāre: Başı boş, serseri. G118/1
 ā. eyle- G121/4
 -cigim Msd 2/8
 -leri G110/4
 ‘**avn**: Yardım.
 ‘ a.-i Cenāb-ı Mennān K5/13
 ‘ a.-i yār G3/5
āyā: Acaba, hayret ve taaccüb ile şaşırmaq. G34/3, G53/3, G57/4, G59/3, G97/4, G108/4, G115/4, Ms3/6, K4/14
a‘yād: Bayramlar. Trh23/12
ayak: Kadehin ayağı; ayak, uzuv. G91/5, Trk 1/29
 -a Trk 7/24
 -ı T5/1, L1/9, L5/4
 -iñ Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4
 ‘**ayān**: Belli, açık, meydanda olan. K5/27, Trh5/10, Trc 1/8, Trk 4/15
 ‘ a. kııl-Trh10/6
 ‘ a. ol- G109/4, Kt3/2

- dır Mh1/1
-ız Ms4/1
‘**ayb**: Ayıp, kusur. Trk 5/6
‘a. eyle- Tsb 1/1
‘a. it- Trh23/5, G3/4, G4/2
-dır Trk 3/11
Aydın: Aydın ili..
-ı Trh12/16
āyet: Ayet. Trh26/2
ayır-: Ayırmak.
-dı G39/6, T9/5
-mam G73/2
-maya Trh25/4
-maz Msm 1/2
-mazken Trh41/5
āyīn: Ayin, tören.
ā -çarlı-ı mübtezel Trh52/2
ā -i kādīm Trk 6/34
āyīne: Ayna. G115/2, Trk 6/12, G53/4
ā.-i cemāl G78/3
ā.-i qalb Ts1 /9
ā.-i rüy G93/4
-sini Trk 8/17
āyīne-miṣāl: Ayna gibi. T8/3
āyīne-veṣ: Ayna gibi. G120/3
‘**ayn**: Göz.
‘a.-ı vefā Mh5/3
-ımda R4, Msd 2/2, G39/5, G79/3
-ına T1/11
‘**ayş**: Yiyip içme.
‘a. u ‘işret T6/5, Trk 3/9, G28/1
‘a. u ‘işret it- Mr3/6
‘a. u nūş Trh38/1
‘a. u şafā G9/5
‘a. u şafā it- Trc 1/33, Trk 5/16
‘**ayyāş**: Sarhoş.
-ıñı Trk 6/19, G28/1
az: Az, çok olmayan. G29/6, G108/5, G108/6, K4/15
a. eyle- T9/1
‘**azāb**: İşkence, azab, eziyet. G9/4, K2/16

-1 Trk 8/6
āzād: Hür, serbest, kurtulmuş.
 ā. eyle- T7/2, Trk 7/1
 ā. it -G95/9
 ā. ol- Mh2/1
 -dan G49/6
āzāde: Hür, serbest.
 -yim G6/3
āzādelik: Serbestlik, özgürlük. G45/4
āzār: İncitme, kırma.
 ā.-1 ğam K5/27
‘āzim: Kesin karar veren, niyetli.
 ‘ā.-i rāh-ı ‘adem ol- Tsb 1/1
‘azīmet: Gitme, gidiş. Trh47/1
‘azīz: Yüce.
 -im Trk 6/4
‘azm: Kasıt, niyet, karar.
 ‘a. eyle- Trh51/2, G51/2
 ‘a.-i bāğ G91/1
 ‘a.-i ğazā eyle- K5/3
 ‘a.-i beķā eyle- Trk 5/9
 ‘a.-i beķā it- Trk 5/6, Trh49/1
 ‘a.-i Beşiktaş Ş9/3
 ‘a.-i çemen-zār Trk 7/18
 ‘a.-i rāh Mr3/3, Trh36/2, L4/6
 ‘a.-i reh-i dār-ı beķā Trh53/2
 ‘a.-i ‘uķbāeyle- K1/12, Trh54/1

B

bā-‘avn-i Hāk: Allah'ın yardımı ile. Trh55/3
bāb: Kapı, bölüm. G12/5, Trk 2/21
 b.-1 cennet G89/7
 b.-1 ihsān K5/11
 b.-1 kısmet Mr3/6
 b.-1 şefā‘at G103/3
 -a Trk 1/21, Trk 2/21
 -ına G22/6
 -ında K6/7, K2/10, Trh5/2, K6/13, Trh32/6, G14/3, Trh23/5, G73/5
bād: Rüzgar.
 b.-1 ecel Trh47/3

- b.-ı Һazān Trh41/3, Trh46/1
b.-ı Һabā Trk 6/35
b.-ı ҺubҺ G47/1
- bāde:** İçki, Һarap, Һ13/4, Һ17/2, Һ18/2, G11/4, G10/1, G28/1, G37/1, G50/4
b.-i   aҺk G54/8, G111/4, Trk 7/23
b.-i bezm-i elest it- G99/4
b.-i gül-fām G29/2
b.-i gül-gūn T7/6
b.-i Һamrā Trk 8/13, G24/4
b.-i Һamra it- Trk 4/20
b.-i hicrān Tsmn 1/4
b.-i la l G82/3, G24/4
b.-i ser-Һār G30/3
b.-i nāb Msm 1/4
-dir L1/12
-si G60/3
-sin T2/2
-yi Һ18/3, Ms4/6, Һ11/5, Һ18/3, G99/4, Mh5/4, Trk 6/19, Trk 6/24, G113/2, G38/1
- ba  de'l-memāt:**  l mden sonra. Msd 1/3
- bāde-nūş:** Һarap içen. G94/1
- bāde-perest:** Һaraba tapan.
-iz Trk 6/5
- ba  d-ez- n:** Bundan sonra, bundan böyle. Trh2/3, T8/4
- bād :** Sebep.
b.-i Һuz r ol- Mr 2/1
- bā-fey -i Subh n :** Allah'ın bereketiyle. Trh29/4
- bā :** Ba , bahçe. G55/7, Mh2/2, T4/1, Trk 7/18
b.-ı behişt Tsmn 2/3
b.-ı behişt- s  Trh19/5
b.-ı cennet G72/2
b.-ı cih n K4/16, Trk 4/22, Һ3/1
b.-ı cin n K5/29
b.-ı dehr Trh7/4
b.-ı devlet Trc 1/19
b.-ı dil G69/3
b.-ı d ny  Msm 1/3
b.-i    lem G69/2, K4/23, Trh37/5, K4/18
b.-ı fen  Trk 4/14, Trk 5/12, Trh37/3
b.-ı g   l G31/1

- b.-ı ʿişret G94/2
b.-ı naʿīm Trk 5/12
b.-ı vişāl G27/2
-a L3/4, T2/5, T3/1, T4/1, G25/2, G51/2, G87/2
-ñ T3/1, T4/2, G45/1
-lar T4/2
-larla G47/5
- bāġ-bān:** Bahçıvan, bağçı. Ş8/3
-ımdır T4/1
- Baġdād:** Bağdat şehri.
-a T7/4
- baġışla-** Affetmek. Mr1/4, Trk /38, G121/3
-ya K4/23
- baġır:** Bağır, göğüs.
-ı Ş10/4, G105/1, G47/6
-ıma G63/2
-ımı Ts 1/6, Tsmn 2/5, R20, G9/3, G13/2
-ımıza Trk 4/25
- baġla-** Bağlamak; yolu kapatmak, geçişi engellemek; gönlünü kaptırmak.
-dı G58/2
-dım G87/4
-larsa G47/3
-rmış G47/1, G47/3
-yalı Trk 6/31
- baġlan-** Bağlanmak. Trk 6/11
-alı G93/2
-alıdan Ts1/5
-dım G71/3, G82/2, G113/3
-up G7/4, G111/3
- baġlu:** Bir nesne ile bağlanmış. G69/4, G105/4
- bahār:** Bahar mevsimi. K4/1, L3/5, Msd 2/2, G91/1, T7/5
b.-ı ʿömr Trh41/3, Trh46/1
b.-ı ʿtab K4/18
- bahāriyye:** Bahar, bahar tavsifiyle başlanarak birini medih için yazılan kaside.
Ş15/3
- bahr:** Deniz. G30/1
b.-ı ʿaşk G119/4
b.-ı ʿummān T4/5
b.-ı kerem Trh27/1
- bahriyye:** Bahriye Nezareti. Trh22/2.

- ye Trh33/7
- baḥş:** Bir konu hakkında konuşmak.
- b. eyle- Mh2/6
 - b. it- Trc 1/15
 - b.-i ‘azīm eyle- G75/6
- baḥş:** Bağış, ihsan.
- b. eyle- G25/2, G51/1, Trh17/6, Trh52/4, Trk 6/13, Trc 1/3
 - b. it- K4/19, L3/1, G2/7, G104/1, L1/12, Trh13/4, K4/4, T1/12, T4/1, T5/3, Ş8/4
 - b.-ı dil Mh1/2
- baḥşīṣān:** Bahşışler.
- ı L5/7
- baht:** Baht, talih.
- b.-ı cüvān K3/9
 - b.-ı nā-hemvār Mh2/6
 - b.-ı siyāh Tsmn 2/1, G11/8
 - b.-ı siyāh eyle- Ş20/3
 - ı G48/5
 - ımnı G86/5
 - ını Trh3/8
- ba‘īd:** Uzak, ırak. G101/7
- b. eyle- Mh3/5
 - b. it- G103/3
- ba‘ş:** Gönderme, gönderilme.
- b. it- T1/1
- bā‘iş:** Sebep. G26/8, G29/6, Ş20/4
- b. ol- G79/2
 - b.-i ‘afv ol- Trh35/6
 - b.-i derd-i derūn G30/4
 - b.-i emniyyet G42/6
 - b.-i emn ü rāḥat Ş4/3
 - b.-i feryād ol- T8/2
 - b.-i mefḥaret Trk 3/1
 - b.-i tekfīr G29/4
- baḳ-:** Bakmak. G4/6, T7/7, Trk 1/8, Trh12/4, Trh2/3, Trh38/3, Tsb 1/5, G110/5, G112/2, G113/1, G114/2, G13/1, G5/7, G58/4, G98/1
- alım G71/4, G85/4
 - amam Trk 3/24, Ts 1/5
 - an Ş4/5, Trc 1/31, G55/1
 - ar G30/4, G112/7

-arsa K2/6
-dı Mr3/8
-dıkça Trk 4/9
-dım G57/5, G73/2
-ma G110/4, G121/3
-mağdır G45/1
-mayam G112/4
-mayayım Trk 3/22
-mayım G95/1
-sa G1/4
-sañ L1/5
-up G99/4

bakın-: Bakınmak.

-urdum G71/2

bakış: Bakış.

-da G98/2

Bākī: Asıl adı Mahmud Abdülbâkî olan Divan edebiyatı şâiridir(1526-1600).

T3/5, T5/5, T4/5, T11/5

bākī: Ebedi, daimi.

b. ol- Mh3/4

bāl: Kanat.

b. ü per aç- Mr3/5

bālā: Yüce, yüksek. Ms2/1, Trh19/4, L1/8

b. eyle- Trc 1/21

bāng: Ses.

b.-ı hasret Trk 4/3

bār: Yük, meyve. Ş3/2, Ms3/5, G69/6, G95/7, T9/4

b. ol- Ş11/4, Mh3/1, G6/7

b.-ı ‘aşk G61/2

b.-ı cefā G36/7

b.-ı elem G39/3, Trk 1/25

b.-ı ğam G4/5, Trk 6/18

b.-ı ğam-ı ‘aşk G36/7

b.-ı ğam u miñnet G80/4

b.-ı güneh G104/4

b.-ı miñen Trk 5/21

b.-ı minnet K6/3

bārekallāh: Allah mübarek etsin. K5/1

bārī: Keşke, hiç olmazsa, hiç değilse. Trk 2/15, Mh3/4, Mh3/5, Trh23/11, Trh53/4, Trh55/6, G39/6, G85/3, G89/4, G91/5, G107/5, G122/4

bārid: Soğuk. G18/4

baş-: Basmak.

-dı Trh37/4

baş: Baş, kafa. G34/2, G44/6, Trk 4/15

b. eg- (İtaat etmek, baş eğmek.) G22/6, K2/3, G112/6

b.dan çık- (Ahlakı bozulmak.) Mr2/4

b.ına çal- (Bir şeyi sert bir tavırla birine vermek.) G89/5

-dan G63/6, Trk 7/24

-ı K4/17, L1/9, Trh2/8, G94/4, G108/5

-ıma G56/2, Trk 5/15, Tsb 1/2

-ımdan G52/4

-ımıza G60/4

-iñ Mh5/1, Ş10/2, Trc 1/34, Trk 7/1, G64/7, G93/4

-ına T11/3, T6/5, T7/7, Trk 6/9, Trh13/2, G48/6, G85/2, G85/3

-iña Ş11/3

-ında G87/4, L2/4, L2/4, L3/5

-ını Trk 3/19

-ların K3/3

bā-şeref: Şerefli. Trh33/7

bā-şevk-i dil: Gönül şevkiyle. Trh2/2

başka: Başka, diğer. T2/1, T12/2, G28/6, G75/3

başla-: Başlamak. K5/33

-dı G10/6, K4/1

-sam Msd 2/7

bat-: Batmak, suya gömülmek.

-dı G87/3

bāy: Zengin. L4/3, T5/2

b. u gedā ol- Ş1/3

ba'z: Bir miktar, bir kısım, parça. L3/2

b.-ı yārān Mh3/2

ba'zı: Bazı. L3/2.

bāzīçe: Eğlence, oyun.

-sinden Msm 1/5

be-‘aşk-ı Haydar: Hz. Ali’nin aşkıyla. Trk 3/14, Trk 8/26

be-‘aşk-ı Mevlevî: Mevlevilik aşkıyla. Trh55/6, Trh35/6

becā: Yerinde, uygun. Trh18/5

-dır Ms1/3, Trh6/9

be-cāh-ı sibteyn: Hz. Hasan ve Hüseyin’in mevkisiyle. Trk 1/29

bed-çihre: Çirkin yüzlü. Ş16/3

bedel: Karşılık. Trk 4/8, Trk 5/16

beden: Beden, gövde, vücut.

b. ü cān G40/3

bed-ḥū: Kötü huylu, huysuz. G1/3

bedīd: Açık, belli, aşikar. Trc 1/19

bedīdār: Açık, belli, aşikar.

b. ol- Trh6/3

bed-meniş: Kötü tabiatlı. Trk 2/7

bedr: Aydınlık.

b. -i tābān Trh21/11

begen-: Beğenmek.

-dim Ş10/2

Beglerbegi: Beylerbeyi semti.

-n Trh19/5

be-ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i Zehrā: Hz. Zehra hakkı için. G104/5

be-ḥaḳḳ-ı Ka‘be -i ‘ulyā: Yüce Kabe’nin hakkı için. Trh6/8, Trh9/6, Trh22/6,

be-ḥaḳḳ-ı süre-i Tāhā: Taha suresi’nin hakkı için. Trh19/10

behey: Hey. Ş18/2

behişt: Cennet. Ş13/2

-e Trh34/9, Trh38/5

-i G28/5

behişt-āsā: Cennet gibi. G91/2

Behiyye Hanım:

-a Trh31/1

behre-yāb: Hisse ve nasibi olan.

b. ol- K2/10

beḳā: Sonsuzluk. G72/2, Trh53/2, Trh9/6

-da Trh9/2

-ya Trh39/2, Trk 5/13

-yı Trk 5/15

bekle-: Beklemek.

-sem G90/3

-yemem G65/4

bel: Bel.

-ince Ts 2/1

-i Tsb 1/5

belā: Bela, sıkıntı, tasa. G36/2, T4/4, Trk 4/6, G52/4

b.-yı ser G61/2

-dan T2/3

-lar Trk 8/22

-lardan G90/4

-nın Trk 8/11

belâ-keş: Bela çeken, eziyet ve sıkıntı çeken. Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/5, Msm 1/3, Msm 1/4

bel bel: Boş, manasız. G71/2

belde: Belde.

-de L5/1

belki: Belki. Trk 4/27, Ş9/4

belle-: Zihne kazımak, akılda tutmak. G5/3

ben: 1.tekil kişi, Kul, köle. Trc 1/7, Trc 1/15, Trc 1/17, Trc 1/32, Trc 1/33, T6/3, T7/4, T9/3, T9/5, T10/4, T12/3, Trh12/12, T13/2, T13/4, T13/5, K1/8, K1/11, K2/17, K5/26, Mh2/7, Mh4/5, Mh5/4, L1/10, R21, R23, Msm 1/4, Trk 3/13, Trk 3/9, Trk 3/17, Trk 5/23, Trk 6/20, Trk 6/29, Trk 6/31, Trk 7/12, Trk 8/22, Trh1/5, Trh11/6, Trh19/2, Trh23/5, Trh3/5, Trh44/2, Trh55/5, Tsb 1/5, Tsmn 1/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş6/2, Ş8/3, Ş9/3, Ş10/3, Ş12/1, Ş12/3, Ş16/4, Ş19/2, Ş19/3, Ş21/1, Ş21/3, Ş21/5, T4/4, Msd 2/1, Ms2/3, Msd 2/5, Ms3/2, G2/3, G2/5, G2/7, G5/1, G6/5, G11/3, G12/4, G13/3, G22/5, G23/3, G24/5, G26/6, G26/7, G29/6, G30/1, G33/4, G34/6, G37/3, G43/3, G43/4, G44/2, G44/7, G47/2, G49/4, G50/2, G53/1, G54/7, G57/3, G58/1, G70/3, G73/2, G73/6, G75/3, G76/1, G77/2, G 84/5, G87/2, G87/3, G89/3, G90/5, G94/4, G97/1, G97/5, G98/4, G98/5, G98/6, G98/7, G100/2, G100/5, G103/5, G105/5, G106/2, G106/3, G108/4, G110/1, G110/3, G110/4, G111/3, G111/5, G113/6, G115/3, G116/5, G119/4, G120/2

-de G38/3, G118/4, T8/3, K5/25, Ş7/2, Trk 5/22, Trh22/3, Trk 4/6

-den T5/5, G118/4, G122/3, G80/1, G4/5, G52/5, Ts 3/3

-e (>baña) Ş3/4, Ş7/1, Ş10/2, Ş12/2, Ş14/1, Ş16/2, Ş18/1, Ş18/3, Ş19/4, Ş21/1, Ş21/2, Msd 2/2, T9/4, Trk 6/13, T8/4, T9/1, K4/18, Mh5/3, Mr3/8, Mr2/3, Mr2/1, L3/4, L4/7, L5/10, Trk 3/1, Trk 3/4, Trk 3/9, Trk 3/24, Trk 4/2, Trk 4/8, Trk 4/23, Trk 5/5, Trk 5/16, Trk 6/18, Trk 6/22, Trk 7/2, Trk 7/15, Trk 7/9, Trh2/5, Trh17/6, Tsmn 2/1, R6, R9, R23, Trc 1/16, Ms2/4, Ms5/3, Ms5/5, Trk 8/25, Ş14/1, T13/2, G1/2, G2/4, G2/7, G6/1, G6/2, G6/3, G6/4, G6/5, G6/6, G6/7, G9/4, G12/4, G13/5, G14/1, G17/2, G22/1, G26/5, G36/4, G37/5, G37/6, G43/2, G43/2, G46/3, G48/3, G50/4, G50/4, G52/1, G54/3, G74/5, G75/3, G79/2, G84/4, G91/3, G95/7, G95/7, G99/1, G109/2, G114/5

-em K5/32, K5/31

-i Mh2/7, Mh4/6, Mh3/2, T4/1, T3/4, T9/5, T9/6, T13/3, Trc 1/36, Trk 5/24, Msd 1/3, Msd 2/1, Ms2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Mr1/2, R13, R15, Trk 3/8, Trk 3/25, Trk 4/5, Trk 6/17, Trk 6/21, Trk 7/7, Trk 7/17, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, Tsmn 2/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Ş7/3, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Ş11/5, Ş12/2, Ş14/2, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, Ş21/3, Ms 5/2, G1/1, G5/6, G14/6, G16/1, G16/3, G18/3, G25/7, G27/3, G29/1, G33/5, G33/6, G34/1, G36/3, G37/4, G39/6, G41/4, G54/3, G56/4, G7/3, G71/3, G75/4, G82/2, G82/3, G97/1, G103/3,

G106/2, G109/4, G116/1, G116/1, G116/2, G116/3, G116/4, G116/5, G116/6, G121/3, G121/6, G121/5, Ts 1/2, Ts 3/2

-im Ş16/1, G79/7, T6/4, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6, Mh4/2, Mh4/3, Msd 2/3, Msd 2/8, T10/3, T12/3, Trk 5/23, Trk 5/3, Trk 5/4, Trk 5/6, T8/4, T4/3, Mh4/3, Mh4/1, Mh4/2, T8/2, G21/3, Mh2/3, Mf3, Ş21/4, Mh4/1, Mh4/1, Ş11/3, Trk 3/5, Trk 4/20, Trk 5/18, Trh11/10, Tsmn 1/5, Tsmn 1/5, Tsmn 2/2, Ms2/1, Ş1/2, Ş11/1, Ş11/2, Ş16/1, G113/1, G113/1, G113/2, G113/3, G113/4, G113/4, G113/5, G113/6, G113/7, G117/4, G75/4, G79/1, G79/1, G79/2, G79/3, G79/4, G79/5, G79/6, G93/1, Ş11/4, Ş11/5, Ş21/4, T4/1, T4/2, G2/1, G20/5, G22/4, G27/2, G27/3, G27/4, G28/4, G29/3, G29/6, G34/6, G39/5, G56/3, G68/4

-imle K2/18, Trk 4/27

bensiz: Ben olmadan. G99/4

bencileyin: Benim gibi. G115/1

bend: Bağ.

b. eyle- G2/6, Tsb 1/5, G88/4

b. it- Mh5/2, G86/3, G118/2, G37/3

b. ol- G73/3

bende: Kul, köle. Trh12/6, G36/8, G43/2, T1/10, K6/7, G101/8, G109/7

b.-i āl-i ‘abā R3

b.-i dergāh Trh23/5, Trh21/2

b.-i dergāh-ı ‘ulyāsı ol- Mh1/6

b.-i fermān G34/5, Tsb 1/4

b.-i kem-ter Ms1/4

b.-i Mevlānā G110/6

b.-i Monlā Celālü'd-dīn-i Rūmī G6/7

b.-i nā-çār G69/4

-idi Trk 5/19

-leriñ Trc 1/32, Ş1/5

-leriñden R6

-ñe R13, G55/7, G65/1, Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6,

Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, Trk 2/24

-ñem G38/3

-ñi Ş6/1, Trh23/10, G56/5

-si Trh10/11, Trh11/15, Trh15/5, Trh18/5, Trh25/5, Trh8/5, K5/10

-sin K6/1, Trh17/5, G67/5

-siyim G67/3

-yim Mh2/2

bendegān: Kullar, köleler.

-ı Mh1/5, Trh3/6

-in Kt7/1, Trh17/3, Trh23/6, K2/2, Trh1/8, Trh7/6

-ından Trh12/7
-iñla Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5

benefşe: Menekşe. K4/6

benlik: Benlik.

-imi G121/6

beñze-: Benzemek. K4/2, K4/4, T10/4, G1/3, G47/7, G52/3

-r Mh2/5

-di K4/10

-miyor Mh3/4

-iyor K4/3

-rken Trh41/3

-rse K4/16, G54/5

beñzer: Benzer.

-den T10/4

beñzet-: Benzetmek.

-en T10/4

berāber: Beraber, birlikte. Trk 2/9, L4/6

-dir G41/3

ber-‘abd-i ḥās-ı ḥayr-ḥ‘āh: Hayır isteyen samimi kullukta. Trh8/4

ber-bād: Perişan, harap, viran.

b. eyle- Trk 1/6, T9/6

ber-cā: Münasip, yerinde. Trh22/1

ber-dār: Asılmış.

b. iken G92/4

ber-devām: Devam üzere, daim, devamlı. Trh5/8

berg: Yaprak.

b.-i giyāh Tsmn 1/3

b.-i ḥazān Trh50/3

b.-i semen G10/2

b.-i ḥazān it- Trh50/3

bergeşte: Tersine dönmüş, yüz çevirmek.

b. ol- Trh2/3

beri: Beri. Trk 6/36, Ts 1/5, T11/3, Trk 6/2, Tsmn 1/6

-dir G74/6

Bermekī: Harun Reşid zamanında vezirlik eden bir ailenin Halit, Yahya, Fazıl, Cafer adındaki dört oğlunun soyadı. K5/9, Trh10/3, Trh12/6

ber-murād: İsteğine ulaşmış.

b. ol- T1/9

ber-taraf: Kenara çekilmiş, uzaklaşmış, şöyle olsun.

b. ol- Trh32/6

- berter:** En yüce, en yüksek.
b.-i çarh-ı mu^c allā Trh11/14
- bes:** Kafi, yeter; iyi. T2/6, R9, G58/5, G45/3
-dir G12/4, G95/7, G6/5, T2/1, G122/1
- beste:** Bağlanmış, bağlı.
-dir K1/3, Trh20/4
- beş:** Beş. L5/1
- beter:** Beter, kötü.
b. it- G33/6
b. ol- G4/5
- Beykoz:** İstanbulda bir semt.
-da G82/1, G82/7
- bey^c:** Satma, satış. G28/5
b. it- G28/5
- beyān:** Açıklama. L1/7, Trh5/10
b. eyle- L1/7
b. it- Trh21/12
-ız Ms4/3
- beyāz:** Beyaz. G10/2
-a G25/3
- beyn:** Ara, iki şeyin arası.
-imdeki G82/6
-imizde G6/6, G94/4, G26/2
-inde G51/4
- beyt:** Beyit; ev. Trh55/4, G33/7, Trk 5/15
b.-i dil-süz Msm 1/4
b.-i Hudā Trc 1/24
b.-i Mükerrrem G88/3
b.-i tārīḥ Trh12/15
-i K2/20, Ts 1/1, Ts 1/3, Ts 3/5
-imiñ Trh24/9
-ini Tsb 1/5
- beytü'l-ḥazen:** Gam evi. Trk 5/15
- bezl:** Bol bol verme, saçma.
b.-i ^c aṭā Trc 1/27
b.-i iḥsān Trc 1/23
b. it- L5/8
- bezm:** Yiyip içme ve sohbet meclisi.
b.-i ^c ālem Trk 3/9, Trk 5/16, G60/2
b.-i ^c aşk Mh4/1, G50/4

- b.-i cānān T13/4
b.-i cihān Mh3/4, G119/5, Trk 4/20
b.-i devlet K2/8
b.-i ʿirfān G10/7
b.-i fānī G76/3
b.-i ġam T7/6, G13/3, G55/3
b.-i ġam-ı miḥnet T10/2
b.-i ḳadeh-kār Trk 5/5
b.-i maʿrifet K2/22
b.-i mey Ş17/3
b.-i miḥnet T9/4
b.-i şafā Ş17/2, T7/3, Ş17/2
b.-i şihḥat G25/4
b.-i zurefā Ms4/4
-e L2/5, R16, Mh5/3, Ş7/2, Ş20/3, Tsmn 2/2, Tsmn 2/4, G78/1, G86/7, G91/4, G99/4, G100/7, Ms3/1, Ts 1/1, Ts 2/2
-i Ş20/1, Ş20/1, G60/3, G94/4, G95/1
-ime Ş10/1
-imi G119/5, G80/2
-imiz Ş8/4, G51/2
-imize G14/5
-iñ G81/3
-inde T4/4, Ş1/4, G3/3
-ine T5/2, T13/3, Trh52/1, G16/5
-iñi Ş1/3
- bırak-:** Bırakmak.
-dı Trh45/1
-dıñ Msd 2/1, Ş11/5, T10/2
-ma G121/4
-mam Ş19/3
-sa T9/4
-sun Ş6/4
-up Trk 3/8
- bī-ʿaql:** Akılsız.
b. ol- Mh4/1, Mh4/4, Mh4/6, Mh4/3, Mh4/5
- bī-amān:** Amansız, acımaz.
-dır Trk 2/30
- bī-ʿār:** Namussuz. G69/7, Msd 2/3, Msd 2/1, Ms 2/2, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

bī-çāre: Çaresiz. Mr2/5, R2, R22, T9/6, Ts 3/3, K2/8, G46/5, G73/5, G87/4, G110/6, G118/3, Trh45/1, Trh55/4, Msd 2/4, Ş5/1, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5

b.-i bī-tāb u tüvān Trc 1/4

bī-çāregān: Zavallılar. Trh14/4

bīdār: Uykusuz, uyanık. T11/2, G92/1, G95/4

b. it- Ş11/1

-iñim Ş14/1

bīdārī: Açıklık.

b.-i baht T13/4

bī-dest ü pāy: Eksiz ayaksız. G105/4

bī-dīn: Dinsiz, acımasız. Trk 1/18

bī-duḡān: Dumansız. G48/2

bi-feyz-i Yezdān: Allah'ın bereketinden mahrum. Trh21/4

bīgāne: Yalnız, kayıtsız, ilgisiz. G27/2, G29/1, T13/4, K4/18

-den Ş8/4

-lere G100/4

-ye G53/5, G33/4, G63/3, G96/4

bīgāne-edā: Yalnız tavrıyla, yalnızmış gibi. Ş18/3

bī-ḡaber: Habersiz. G31/2

-dir G90/2

bi-ḡamdillāh: Allah'a şükür olsun. Trh14/1, K4/7, Trh18/1, Trh23/8

bīḡār: Denizler.

b.-ı devlet-i 'Osmāniyān Trh11/3

bī-ḡisāb: Hesapsız. Ş19/3

bīḡūde: Boşuna, gereksiz. Mh2/3, Ş5/2, Ş11/1, Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, : Ş11/5, Ş6/4, Trk 4/17, Trk 8/21, Trh52/5, G27/1, G63/7, G65/2, G84/2, G101/3

-dir Tsb 1/1

bī-hūş: Şaşkın, sersem. G46/4

Bihzād: İran mitolojisinde pek meşhur bir ressamın adıdır. Trh55/2

bī-iḡtiyār: Elinde olmadan. Trh38/5

bī-irtiyāb: Şüphesiz. K2/1

bī-iştibāh: Şüphesiz. L5/9, Trh8/1, L1/2

bī-ḡarār: Kararsız.

b. ol- L5/6, Ş15/2

-im G46/2

bī-kes: Yalnız, kimsesiz. G107/5, T9/5, G83/5, T11/5

-e G107/5, T9/5

-im G105/4

-iñ Trc 1/46

-lere G100/3, G22/6, Trh27/3

bî-kesân: Kimsesizler.

-iñ K6/19

bıkr: Dokunulmamış.

b.-i fıkr-i sühan K5/23

b.-i mazmûn K5/32

bil-: Bilmek. Mh5/3, T2/3, T12/3, G48/5, G50/4, G61/5

-dim G81/1, G81/2, G81/3, G81/4, G81/5, G81/6, G81/7

-emem G117/7

-enlerden G47/3

-erek G43/3

-me G74/6

-medi T2/2, G96/4

-medim G111/2

-mek T8/2

-mem K6/3, Ş19/3, Trk 1/8, Trk 2/8, Trk 4/12, Trk 8/4, Trk 8/6, Trh35/2, G54/2, G58/2, G59/1, G82/3, G86/5

-mese L1/13

-meyerek Trk 7/22, Tsmn 1/4

-mez Ş16/1, G113/4, G43/3, G79/6, G84/4

-mezse G42/1

-mezseñ G115/5

-mezsiñ G23/3, Msm 1/5

-miyor G69/7

-miyorsuñ G36/2, G79/5

-se Mh3/2

-sem T3/3, Trk 8/12

-sün Msm 1/5, Ş18/2, G48/3

-üp G30/7

-ür Ş13/4, G31/4, K5/22, T8/1, G107/3, R5, Ş13/4, Trh12/12, Trh24/6, Trh33/3, G113/4

-ürken T4/3

-ürüm Trk 6/27, G39/2, G84/1, G84/1, G84/2, G84/3, G84/3, G84/4, G84/5, G84/6, T9/3

bilâ-reyb: Şüphesiz. Trh2/4

bi'l-cümle: Toptan, hep, bütün. Trh34/8, Trh2/1, Trh3/1

bildir-: Bildirmek, haber vermek.

-ecek Trc 1/8

bile: Dahi görevinde bir edat. L4/2

billâh: Allah için. G89/5, G104/7, G120/5, R3, Ms5/1, Trk 3/13, Trk 6/18, Trk 6/32,

billāhi: Allah için. Ş10/3, G62/3, G70/4, T3/4, Trk 4/13, T3/5

bi-luṭf-ı Mevlā: Allah'ın lütfuyla. K1/5

bīmār: Hasta. Msd 2/1, G69/1, G92/3, G95/6

b. eyle- G72/5

b.-ı 'aşk G61/3

b. it- Ş11/1

-iñim Ş14/1, Ş14/2, Ş14/3, Ş14/4

bī-mānend: Benzersiz, eşsiz.

b. ü hemtāTrh11/2

bī-mürüvvat: Mürüvetsiz, insaniyetsiz. G23/4, Ş12/2

biñ: Bin. Mh2/4, Mh4/6, K4/23, T1/10, Ts 2/4, G14/3, G26/5, G32/5, G6/4, G8/3, G56/4, G59/5, G74/6, G98/2, G101/2, G113/5, G118/1, T8/3, R9, R15, Ş1/5, Ş5/5, Ş6/3, Ş7/3, Ş12/1, Ş15/4, Ş17/4, T10/1, Trk 1/30, Trk 6/8, Trk 8/27, T12/2, Trk 8/7, Trh3/2, Tsb 1/5, T9/2, Trk 2/37, Trh1/8, Trh4/11, Trh20/5, Tsmn 1/2, Tsmn 2/2, Ts 2/2

-den T10/5

binā: Yapı, ev.

b. eyle- Trc 1/24, K5/14

b.-yı devlet Trh19/5

bī-nām u nişān: Adsız sansız.

b. eyle- K3/14, K5/28

bī-nihāyet: Nihayetsiz, sonsuz.

-dir K6/2

bint: Kız.

B.i Maḥbūb-ı Ḥudā Trk 2/39

bintü'l-'ineb: Şarap. G29/2

bir: Bir, tek. Mf1, Mf3, L1/3, L1/5, L1/8, L1/14, L3/1, L4/1, L5/3, L5/5, L5/6, Trh1/6, Trh2/3, Trh3/2, Trh4/5, Trh5/6, Trh10/3, Trh10/8, Trh11/11, Trh11/13, Trh13/1, Trh13/7, Trh15/1, Trh17/3, Trh17/5, Trh18/5, Trh21/5, Trh22/1, Trh24/1, Trh24/5, Trh28/1, Trh28/2, Trh29/1, Trh30/1, Trh31/1, Trh37/2, Trh42/1, Trh42/2, Trh47/3, Trh47/5, Trh5/3, Trh51/1, Trh51/2, Trh53/2, Trh6/3, Trh9/2, Tsb 1/5, , Ts3/2, Ts 1/6, Ts 1/8, Ts 2/4, Ts 3/4, Mh2/4, Mh2/5, Mh3/2, Mh4/2, Msd 2/3, Msd 2/5, Ms 3/6, Ms1/3, Ms1/4, Ms2/5, Ms5/5, Ms5/5, K1/2, K1/5, K2/7, K2/8, K2/9, K2/12, K2/14, K2/17, K2/20, K4/4, K4/5, K4/7, K4/10, K4/21, K5/17, K6/1, K6/8, K7/1, R8, R15, R16, R23 Trk 5/1, Ts 2/5, Ts 3/2, Trh 1/6, Trh2/1, Trh2/2, Trh9/1, Trh32/2, Trh55/4, R23, R15, Ş1/5, Ş5/5, Ş7/4, Ş8/4, Ş11/3, Ş11/4, Ş12/2, Ş12/3, Ş21/4, Ş16/3, Ş21/4, Trc 1/25, Trc 1/3, Trc 1/34, Trc 1/39, Trc 1/45, Trc 1/47, Trc 1/5, Msm 1/2, Trc 1/12, Trc 1/26, Tsmn 1/2, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, T1/2, T1/5, T2/1, T2/6, T2/7, Ts 2/2, T3/4, T3/5, T5/1, T9/5, T9/6, T6/5, T7/4, T7/6, T8/1, T8/4, T11/5, T12/1, T12/2, T12/3, T12/4, T13/1, T13/2,

T13/5, Trk 2/2, Trk 1/6, Trk 1/13, Trk 2/26, Trk 2/30, Trk 2/37, Trk 3/6, Trk 3/24, Trk 4/5, Trk 4/11, Trk 4/23, Trk 4/24, Trk 4/25, Trk 5/1, Trk 5/14, Trk 5/23, Trk 6/11, Trk 6/17, Trk 6/30, Trk 6/31, Trk 7/16, Trk 8/2, Trk 8/19, G1/5, G3/2, G3/4, G3/5, G3/6, G4/1, G4/4, G4/5, G5/6, G6/2, G6/3, G6/4, G6/5, G6/4, G7/2, G7/3, G8/2, G9/6, G10/4, G12/3, G12/5, G13/4, G14/5, G20/1, G26/6, G27/1, G28/1, G28/6, G29/3, G29/5, G29/7, G30/2, G31/5, G31/7, G32/5, G33/7, G34/2, G36/5, G36/7, G37/2, G39/1, G39/4, G39/5, G43/6, G45/1, G46/3, G46/5, G47/4, G50/4, G52/4, G52/5, G53/2, G55/4, G55/7, G56/3, G58/5, G59/3, G61/2, G65/4, G69/1, G72/5, G79/7, G86/1, G91/2, G93/1, G94/1, G100/5, G101/1, G103/1, G104/6, G105/1, G107/3, G108/6, G112/7, G115/1, G113/6, G115/4, G120/2, G120/4, G121/2, G75/3, G75/4, G78/2, G79/3, G80/1, G81/3, G82/1, G82/3, G86/7, G88/1, G89/1, G89/6, G91/4, G92/2, G93/4, G95/3, G97/1, G98/2, G105/4, G107/2, G110/4, G112/1, G112/2, G112/3, G112/4, G112/5, G112/6, G112/8, G115/1, G115/3, G115/4, G115/5, G119/3,

b. bir G37/4, G46/3, G108/2, K4/12, Msm 1/4, L5/7,

b. kerre G117/8, G54/7, T12/4, T4/3, T7/2, G63/6, G79/5, Mh2/3, Mh2/4, T1/6, T6/3, G104/5, Msm 1/4, Ş11/4, Ş12/1, T8/3, Tsb 1/3, Trk 6/23, G25/5, G91/1, G54/4, G22/4

b. kez Mr3/3, G91/6, Ş7/3, G42/3, G1/4, G2/2

b. ol-T1/4, Trh34/6, Ms5/4

biraz: Azıcık, bir miktar. G94/1, T7/3, T5/1, G37/7, G85/4

birbiri: Birbiri, karşılıklı olarak.

-lerine T13/1

-nden Trh25/4

-ne G109/2

-yle Mr3/6

birden: Aniden. G88/2

birden bire: Aniden. Trh17/2

birer: Birer. Msd 2/4

birgün: Birgün, herhangi bir gün. Trk 7/10

birkaç: Birkaç. Ms1/2, Trh3/4

bî-reyb: Şüphesiz. Trh20/4

b. ü şek Trh20/4

biri: Herhangi biri. Ms2/5, Trh16/3

-ne Ts 2/6

-si L4/2, Trk 2/20

-sin T10/5

bî-rüh: Cansız, ruhsuz. L5/4, T1/3

biryân: Kebap.

- b. eyle- Mh5/1
b. it- Trk 4/20, G44/3, G63/2
- bī-şabr:** Sabırsız.
b. u bī-sāmān it- G44/2
- bī-sāmān:** Parasız.
b. ol- K5/5
- bī-sebeb:** Sebepsiz, yok yere. T3/3, G70/1, G70/5
- bī-ser ü pā:** Ayaksız, başsız. Trk 1/29, R3
- bī-şek:** Şüphesiz. K2/1, Trh19/7, Trh23/3, G10/7
- bī-şek ü gümān:** Şüphesiz. K3/1, Ms4/4
- bī-ş-şeref:** Şerefle.
b. ol- Trh32/5
- bī-şübhe:** Şüphesiz. T1/4, Trh20/2, Trh27/2
- bit-:** Bitmek.
-di G14/5, Trk 5/12, Trk 5/22, Trh47/2
-mesün Trk 1/15
-mez Mh1/4
-mişdir L1/9
- bitür-:** Bitirmek.
-ürdi Trh26/3
-ürdüm K4/10
- bī-tāb u tüvān:** Bitkin, yorgun. Olmayaydım sitem-i çarh ile bi-tab u tüvan
b. ol- K5/26
- bī-ta‘ab:** Sıkıntısız. L4/4
- bī-tekellūf:** Sıkıntısız, külfetsiz. Ş19/1
- bī-teklīf:** Teklifsiz. G9/6, Ş6/1
- bī-vefā:** Vefasız. Trk 8/18, Trh53/1, Mf1 Ş19/5, Ş21/5, Mh2/4, Ş19/5, Ş21/5, G7/1, G17/1, G57/4, G90/2, G90/5, G99/1
b. ol- Trk 7/22
- biz:** 1. Çoğul Şahıs Zamiri. Mh5/3, T1/2, T1/2, T1/2, T1/2, Trk 6/3, Trk 6/36, Trk 6/4, Trk 6/5, Trk 8/1, Ms4/1, G110/6, G85/4, G85/5, Ms4/1, Ms4/2, Ms4/6, G21/4, G22/6, G42/5, G44/4, G65/2
-e G102/1, Trk 6/4, K1/2, Ş7/2, Trk 3/14, Tsmn 2/1, Trc 1/39, Trc 1/43, G114/7, G122/1, G93/4, G12/3, G12/5, G40/1, G60/8, G8/2
-i Trk 6/1, Trk 6/2, Trk 8/25, G85/4, Ms4/3, G108/6, G21/4, G93/4
-im Trk 6/5, Trk 7/20, Trh55/4
-imle G27/6
-lere G54/2
-leri K1/11
-leriz G44/1, G44/2, G44/3, G44/4, G44/5, G44/6, G44/7

bizār: Bıkımış, usanmış. G69/2

b. it- T10/3

b. ol- Mh3/1

boşan-: Boşanmak.

-up G113/5

boyan-: Boyanmak, aldanma.

-ma Trk 8/8

-ur G36/1

boyun: Boyun.

-ı G69/4, G105/4

-uma T10/3, Ts 2/5, G106/2

bölük: Kısım, bölük. T8/4, T13/1, G47/4

böyle: Böyle, bunun gibi, buna benzer. K5/26, K1/11, Ş11/5, R2, G118/5, R2, Msd 2/6, G97/2, T11/1, T9/5, Trk 3/17, Trh1/1, Trh10/7, Trh12/5, Trh22/3, Trh24/9, Trh6/5, Trk 6/27, Trh5/6, Trh3/5, G4/7

bu: Bu. Mf1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, R23, K2/2, K2/7, K2/15 K2/17, K2/23, K2/26, K3/3, K4/1, K4/17, K4/18, K4/19, K4/22, K4/23, K4/9, K5/16, K5/21, K6/4, K6/15, K6/16, Mr3/8, L1/14, L2/8, L4/3, L4/5, L4/7, L5/3, L5/10, Mh2/7, Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh4/1, Mr1/6, Mr2/1 Mr2/4, Mr2/5, Mr2/6, Mr3/9, T1/2, T1/3, T1/4, T1/12, T2/3, T2/5, T3/3, T3/5, T4/2, T4/3, T5/3, T5/2, T5/3, T6/1, T6/2, T6/3, T6/4, T6/5, T7/3, T7/4, T7/7, T9/1, T8/2, T9/4, T10/1, T10/3, T10/4, T10/5, T11/3, T11/4, T13/4, T13/4, T13/5 Trk 2/2, Trk 1/3, Trk 2/4, Trk 2/5, Trk 2/6, Trk 2/7, Trk 2/8, Trk 1/12, Trk 2/13, Trk 1/16, Trk 1/20, Trk 2/24, Trk 2/26, Trk 1/30, Trk 2/31, Trk 2/32, Trk 2/35, Trk 3/1, Trk 4/1, Trk 4/3, Trk 4/5, Trk 4/6, Trk 4/12, Trk 4/24, Trk 4/27, Trk 4/29, Trk 5/7, Trk 5/10, Trk 5/15, Trk 5/17, Trk 5/23, Trk 6/4, Trk 6/5, Trk 6/18, Trk 6/24, Trk 6/35, Trk 7/15, Trk 7/23, Trk 7/12, Trk 7/16, Trk 8/2, Trk 8/8, Trk 8/9, Trk 8/11, Trk 8/18, Trk 8/22, Trh2/2, Trh2/9, Trh3/5, Trh4/11, Trh5/11, Trh9/5, Trh10/6, Trh12/16, Trh14/7, Trh17/3, Trh17/7, Trh19/11, Trh20/6, Trh21/7, Trh22/2, Trh22/7, Trh23/13, Trh23/6, Trh24/9, Trh34/4, Trh36/3, Trh36/3, Trh37/3, Trh39/2, Trh43/1, Trh48/1, Trh49/2, Trh50/2, Trh51/4, Trh52/2, Trh53/5, Trh55/2, Trh55/1, Trh55/5, Trh55/5, Ms3/6, Ms1/1, Ms1/7, Ms2/2, Msd 2/2, Msd 2/8, Msd 2/6, Ms3/1, Ms3/4, Ms5/2, Tsmn 1/2, Tsmn 2/4, R23, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş3/2, Ş4/3, Ş5/2, Ş6/2, Ş6/2, Ş6/4, Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4, Ş9/1, Ş10/1, Ş11/4, Ş13/2, Ş14/2, Ş15/3, Ş16/2, Ş16/4, Ş17/1, Ş17/2, Ş17/3, Ş18/2, Ş18/4, Ş19/1, Ş19/5, Ş20/1, Ş20/2, Ş20/3, Ş20/4, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/9, Ts 2/3, Ts 2/6, T4/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5, Tsb 1/5, Trc 1/4, Trc 1/6, Trc 1/7, Trc 1/9, Trc 1/14, Trc 1/27, Trc 1/39, G2/4, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G4/1, G4/2, G4/3, G4/4, G4/5, G4/6, G4/7, G4/8, G5/1, G5/2, G5/3, G5/4, G5/5, G5/6, G5/7, G3/1, G3/6, G3/7, G5/4, G8/5, G10/1, G10/2, G10/3, G10/4 G10/5, G10/6, G10/7, G11/1,

G11/2, , G11/3, G11/4, G11/5, G11/6, G11/7, G11/8, G11/9, G12/1, G12/5, G13/6, G14/4, G16/4, G16/5, G17/1, G20/3, G21/2, G21/4, G23/4, G23/5, G24/5, G25/4, G26/8, G28/5, G28/7, G29/6, G31/2, G31/4, G31/5, G33/5, G37/5, G39/2, G40/2, G41/3, G45/1, G46/5, G48/2, G52/5, G54/2, G55/7, G56/5, G57/3, G57/6, G59/3, G61/2, G62/2, G67/5, G55/1, G59/4, G60/3, G61/5, G63/7, G64/3, G65/1, G68/5, G71/2, G71/6, G73/3, G74/3, G75/6, G76/3, G80/2, G80/5, G83/5, G86/4, G92/2, G95/2, G99/4, G84/6, G85/1, G86/4, G86/6, G88/1, G90/5, G91/4, G94/4, G94/2, G96/4, G96/3, G97/1, G97/5, G99/3, G100/6, G100/9, G102/3, G103/2, G104/7, G103/3, G106/1, G106/4, G107/3, G107/5, G109/4, G112/8, G119/1, G112/1, G114/2, G114/5, G114/6, G118/1, G117/8, G118/4, G120/6, G121/1, G121/2, G121/5, G122/4

-dur G28/8, Trh18/4, Trh26/4, Trh52/2, Trh16/2, Trh38/2, L5/8, G55/5, G100/6, G100/7, G100/9, G60/2, G100/8, Trh6/8, Trh22/6, Trh4/8, K1/16, Trk 8/19, Trh25/3, Trh9/6, L5/8

-ña K5/19, Ms5/1, G20/1, G39/3, G112/2

-nca Mh2/1, G119/4, G17/3, G59/1

-nda Trh38/1, Ş18/2

-ndan Trh3/4, G6/6

-nı Mh5/3, L3/9, G28/8, G33/7, G48/5, G71/6, Trk 6/15, Trh12/12, L3/9

-nlar L4/1, L4/4, L5/2, L5/4, L5/9, Trk 1/19, Trk 2/19

-nlara L5/5

-nlarıñ L5/4, L5/7

-nuñla Trh49/1

Bū ‘Alī Sīnā: Ali Sina’nın babası. Trh9/2

bucaq: Bucak.

-ında G75/5

budalā: Budala.

-dır Ms1/2

bugün: Bugün. Mh3/1, R23, T2/2, G108/5, G36/6, G36/8, G37/4, G44/2, G6/7, G97/4

-den G95/5

bul-: Bulmak. T1/8

-a K5/23

-dı Trh10/2, Trh 2/9

-dığım Mh4/3

-dum G113/5

-ınca Trh54/5

-madı Tsmn 2/1, Trh38/3, Trh53/3

-madım G103/1, G53/3

-mamışken Trk 5/1

- mayaydım Msd 2/5
- maz G7/4
- mayup Trh52/3, Trh37/4
- sun G20/1, Trh9/6
- up Mr3/4
- ur Trh23/9, Mh2/4, R11
- ursuñ G46/3
- bulan-**: Bulanmak.
 - mazsa Ts 2/3
 - ur G36/1
- bulın-**: Bulunmak.
 - maz Ş16/2, Ş17/1, G45/5
 - sa G9/6
 - sun Ts 2/2
 - ur G60/8, G60/3, G115/1, G115/2, G115/3, G115/4, G115/5
- burada**: Burada. Trh2/5
- burc**: Burc, kale, hisar çıkıntısı.
 - b.-ı şevket Trh4/6
- burhān**: Delil, kanıt. Trk 2/31
 - dır Trk 1/9
- Burūsa**: Bursa ili.
 - da Trh30/1
 - nıñ G26/3
- būs**: Öpücük, öpme.
 - b. it- Trh32/4
 - b.-ı leb T7/2
- būse**: Öpme, öpüş. G12/3, G65/4
- būy**: Koku.
 - b.-ı enfās Ş5/3
 - b.-ı gül-āb K2/15
 - b.-ı laṭīf Trh28/2, L2/5
 - b.-ı sünbül G50/2
 - b.-ı vefā Msm 1/3
- buyur-**: Emretmek. Ş17/2, Ş13/1, T3/1, T7/3
 - duñ G104/3
- bük-**: Eğmek, bükmek. Mr3/9
 - di Trh1/3
 - üp Mh4/6, Mr3/9
- būkā**: Ağlama, gözyaşı. Trk 1/27
 - b. eyle- Trh49/1

būlbūl: Būlbūl. Ş3/4, Ş15/3, Msm 1/3, Mh1/5, Mh3/1, Mh4/3, T11/2, T5/4, T9/6, Trk 6/23, Trh48/4, Tsb 1/2, Tsb 1/4, Tsmn 2/4, G10/6, G107/4, G27/1, G34/3, G44/1, G49/1, G5/1, G5/2, G62/4, G68/2, G96/1, Ms3/2, Ts 2/4, Ts 3/2

b.-i gūyā Trk 8/13

b.-i gūyā ol- Trh34/7, G3/6

b.-i hoş-nağme Trc 1/45

b.-i nālān Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4, Ş10/4

b.-i nālān iseTrk 6/24

b.-i şeydā G24/2, G79/1

b.-i şīrīn-zebān idi Trk 4/14

-i Ş17/2, Ş3/2

-ine G84/3

-ini T6/2

-ler K4/1, Ş15/1

-leri T2/5, T5/3, G24/3, Ş8/2, Ş9/2, G46/4

-lerle Trh37/5

-üñ G50/5

būlbūlān: Būlbüller.

-a G4/2

būleğā: Söyleyişi belîğ olanlar.

b.-yı şu‘ arā K1/8

būnyād: Bina, yapı.

b. eyle- Trh55/1

būrūn-: Būrūnmek, sarılmak.

-müş G53/2

būt: Güzel kız, sevgili.

-de G29/3

-e Trk 6/31

-üñ Mh3/4, G12/4

būtūn: Būtūn, hep.

-ün T5/2, Trh19/9, G2/7, G62/1

būyūk: Būyūk.

-ini Trk 8/11

C

cā: Yer, mekân, mevki. Trh54/2, Trh54/7, Trh25/1

cā-be-cā: Yer yer, ara sıra. G94/3

Ca‘fer: Trh4/3, Ms1/4

cāh: Makam, mevki.

c.-ı dünyā Trk 8/22

- c.-1 Edirne Trh10/11
c.-1 şadr-ı Rûm Trh23/3, Trh15/5, Trh16/7, Trh25/5, Trh25/1, Trh14/1
-in K2/8
- cāhil:** Bilgisiz. Trk 6/29
-in Msd 2/6
- cahīm:** Cehennem.
c. eyle- Trh22/4
- Cālīnūs:**
-1 K6/8
- cām:** Kadeh.
c.-1 Cem G94/1
c.-1 ecel Trh37/1, Trh48/3, Trk 3/6
c.-1 maḥabbet G42/2
c.-1 mevt Trh50/5
c.-1 mey-i vaşl G88/1
c.-1 mül Ş8/2
c.-1 şehādet Trk 2/28
c.-1 zer-nişān 4/4
c.-i esfīd G39/5
-a Trk 5/16
- can:** Can, heves; sevgili. K5/67, Mh5/1, Ş1/5,Ş7/2, Ş12/1, Ş12/4, T1/11, T2/7, T5/5, T6/5, T9/2, T9/1, T12/2, Tre 1/3, Trk 4/15, Trk 6/8, Trk 6/7, Trh4/2, Trh17/6, Trh27/2, G44/5, G58/3, G74/2, G74/6, T2/7
c. at- (Hevesli olmak.) Ş1/4, Ts 1/2, Trh16/3, Trh27/2
c. vir- (Hiçbir şey esirgememek, hatta canını vermek) Trh41/5, K5/17, R15, K5/31, Trk 6/33, Ş3/3, K5/67
c.a kıy- (Kendini öldürmek.) G63/7
c.ıma kıy- (Kendini öldürmek.) G79/4, G101/3, Tsmn 1/5
c.ın vir- (Hiçbir şey esirgememek, hatta canını vermek.) G74/3,
c.ına kıy- (Kendini öldürmek) G98/4
c.ını vir- (Hiçbir şey esirgememek, hatta canını vermek.) K1/2
c.-1 cihān Trk 4/17
c.-1 Leylā G66/4
c.-1 maḥrūm T5/2
c.-1 nālān K4/19, T5/3
c.-1 Yezīd Trk 1/10
c. u ciger Trk 5/7
c. u dil G112/8, Ş11/1, Ts 1/3, T2/5
c.u emlāk T2/3
c. u gönül Trk 6/12, R7

c. u ten Ş14/2, Tsb 1/1, T8/4, Trk 5/6, Msd 2/6
-dır Mh1/1, T6/3
-ı K6/8, T1/11, L4/2, T13/5, T2/7, T5/5, Trk 4/7, Trh1/6, G44/5, G60/6
-ım Mh2/3, Mh3/1, K2/2, Kt2/2, Ş16/4, Ş16/4, T4/3, Trh49/1, G107/3
-ıma Mr3/1, Mh3/1, Mh4/6, Ş8/1, Ş21/4, T3/4, T8/4, T10/1, Trk 7/8,
Trh45/1, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, G20/5, G27/3, G33/2, G79/1, G100/1,
Msd 2/1, Ms2/2

-ımdan G114/4, G117/5
-ımı T9/2, Trh1/5, Tsmn 1/3, T9/2, Trk 4/20, Trk 4/27, Trk 6/33, Trh1/5,
G99/4

-imiñ T2/7
-imizi Ş9/4
-inŞ1/2, Ş3/1, T1/11, G67/1
-iña Ts 1/2
-ından Ts 1/7
-ını L5/8, T1/7, T2/1
-ısın Msd 1/2
-ısıñ T2/7
-ız Ms4/3
-lar T1/9
-ları T1/9

cānā: Ey sevgili, ey canım. Ş6/2, Ş14/2, Mr1/5, T3/2, Tsb 1/4, L3/1, L3/3, T10/1,
T12/2, T13/3, T5/2, T5/4, T6/3, T9/1, T9/5, G1/1, G1/2, G1/3, G1/4, G1/5, G2/1,
G17/3, G19/2, G51/4, G58/1, G62/1, G63/4, G63/7, G71/2, G84/1, G89/1, G89/4,
G91/1, G93/4, G108/2, Ms2/2

cānān: Sevgili, yar. K5/21, Mh3/2, T12/1, K4/11

-a G108/1
-ım Ş20/4
-iñ T4/3, T2/2
-ına G60/6
-ısıñ T2/7

cānlan-: Canlanmak, dirilmek. Anlamadım eksik ne

-urlar L5/3

cānlı: Canlı, diri. L4/2

cānsız: Cansız. L5/3

cāriye: Halayık, hizmetçi kadın. Ms1/7

-şi Ms1/7

cāsūs: Hafıye, gizli sırları haber veren. Msd 2/4

cāvid: Sonu olmayan, sonsuz. G101/8

cāy: Yer, makam. Trh48/2, Trh37/6, Trh49/2, Trh52/2

- c.-ı āsāyış Trh38/1
c.-ı şafā Ş2/1
c.-ı ʿ urafā Ms1/5
c.-ı ğurbet G26/1
c.-ı meserret Trk 2/32
c.-ı rāḥat K6/11
c.-ı sürūr Trc 1/39, Trh55/2
-ı K4/6, Trk 8/23
-iñ Trh55/4
- cāy-gāh:** Yer, mevki. Trh40/1
c. it- L1/10
- Cāzimā:** Ey Cazim. Mh1/6
- cebhe:** Yüz, alın. G72/1
c.-i pāk G72/1
- cebīn:** Alın.
-iñde G1/1, Trh34/2
- cebīn-fersā:** Yüz süren
-dır Trc 1/41
- ced-ber-ced:** Büyük babadan büyük babaya intikal suretiyle. K6/10
- cedd:** Ata.
c.-i emced Trh20/3
c.-i pāk Trh37/6, Trc 1/42
c.-i zī-şān Trk 1/14, Trk 1/26
- cedel:** Sert münakaşa, tartışma. Trh52/5
- cefā:** Eziyet. Ş16/4, K1/3, Ş16/4
c. it- Ts 3/1
-n Trk 7/15
-sın Trh54/3
- cehennem:** Cehennem. Trk 4/4, Trk 8/6
-de Trk 2/31
- cehl:** Cehalet. Ms4/2
- Celālū'd-dīn:** Mevlana Celalettin Rumi.
-e G109/7
- celb:** Çekme, çeki. Ms1/3
c.-i kulūb-ı zuʿ āfā Ms1/3
- cellād:** Cellat, ölüm emirlerini gerçekleştiren kimse. G92/4
c.-ı kaẓā G92/4
- Cem:** Cem Sultan. Ş1/3, Trh5/2
- cemʿ:** Toplama, yığma. Msd 1/3
c. it-Kt4/1

- c.-i ümmet G102/2
- cemāl:** Yüz güzelliği.
c.-i yār G6/5, G45/1, Trk 7/11
-in T2/1, G62/2, G67/2
-iñ Kt5/1, G25/1
-ini G78/2
-iñle G36/6
- Cem-cāh:** Cem makamlı, makamı Cem gibi olan.
c.-ı felek-mertebe K5/17
- cem‘iyyet:** Topluluk.
c.-i hātır T8/4, K2/24
-i Trh5/6
- Cemşīd:** İran’ın mitolojik şahırlarından biri. Ş1/4
- cenāb:** Yakınlar, şeref, onur, büyüklük. Trk 1/22
C.-ı fāzıl-ı takvā-şiyem Trh11/1
C.-ı Fātıma Trk 2/22
C.-ı Hāk G45/2, K2/6, T1/4, G102/3
C.-ı HānTrh4/1
C.-ı Hāzret-i müfti‘l-enām Trh11/11
C.-ı Hāzret-i Sultān-ı ‘ālī-şān K4/7
C.-ı Hāzret-i Tāhir Efendi Trh18/1
C.-ı Mīr Trh26/1
C.-ı Mīr Rā‘if G28/8
C.-ı Monlā Msd 2/8
C.-ı Pīr G60/8
C.-ı Rā‘if G66/5
C.-ı Şāzelī Trh55/3
C.-ı Şeyh Cünūnī Trh34/6
C.-ı şeyh-i himmet Trh34/1
C.-ı vāşif G47/7
C.-ı Ya‘kūb Trk 3/11
C.-ı Zıll-i Hāk Trh22/1
- ceng:** Savaş, savaşıma. T5/4
c. it- L1/3
c.ü cidāl eyle- G32/1
c.ü hıyāṭ G51/1
c.ü hıyāṭ ol- G51/5
-inde Trh43/2
- cennet:** Cennet. K4/1, G69/2
c.-i a‘lā G9/4

- de Trk 3/20, Trh29/3
-e T2/4
-i Trh5/5
- cennet-āsā:** Cennet gibi. G94/4
- Cennetü'l-me'vā:** Cennet mekanı. T1/6
- ceriḥ:** Yaralanmış.
c.-i ḥançer-i āzār G69/1, G92/5
- cesāret:** Cesaret. G100/8
c. eyle- G49/6
c. it- T10/5
-le Trk 1/17
- cesed:** Ceset.
-im Mr1/2
- cevāb:** Yanıt, cevap. Ş7/4
-ı G122/3
- cevār:** Halayıklar, hizmetçiler.
c.-ı memlūk Trh3/4
- cevher:** Maya, elmas, değerli taş. Trh7/7, G11/6
c.-i zāt Trh15/3
-e G101/4
-dir G53/1, G53/5
-i Trh41/6, Trh50/7
-le Trh8/5, Trh20/6, Trh32/2, Trh42/2
- cevr:** Eziyet, sıkıntı. Mh5/3, Tsmn 2/5, G31/6, Ts 1/7
c. eyle- Ş3/1, Trc 1/16
c. it- Ş19/3, G23/5, K2/16, Ş10/3
c.-i felek Trc 1/26
c.-i ḥübān K4/15, G108/5
c. ü cefā Ş21/1, Ş19/3, Ş19/3, Tsmn 2/5, G5/3
c. ü cefā eyle- Ş21/1, T9/1
c. ü cefā it- G17/1, G2/4
c. ü cefālar it- G9/4
c. ü meşakḳat K6/2
c. ü sitem Msd 2/6, G116/2, Trh23/7
-e G120/5, Trk 5/24, Trk 2/4, Tsmn 2/4
-i T9/1, G31/6, G56/1, Mh3/3
-iñ Ş17/4, Ş17/4, G74/5, Ms2/5, Mh5/3
-iñe T9/1, G29/6
-iñle G13/6
- ceyş:** Asker, ordu.

- c.-i derd ü ğam G64/1
-iyle Trk 1/24
- cezbe:** Heyecana gelme.
-sin G67/4
- cidāl:** Karşılıklı savaş.T5/4
- ciger:** Ciğer, yürek. K5/20, T4/5, G83/2, G122/1, G55/3
-de Trk 1/3, Ş17/1, Ş9/1
-im R10, Trk 3/6, Trk 5/8, G117/3
-in Mh5/1
- ciger-gāh:** Ciherin bulunduğu yer.
-ımı Ts 1/8, Trk 3/2
- ciger-sūz:** Ciğer yakan.
-umdur G81/3
- cihān:** Dünya, ālem. K5/15, K5/32, Trk 1/5, Msm 1/5, Ş1/2, Ş13/1, Ş13/2, Ş13/3, Ş13/4, T1/8, T11/3, Trk 5/16, Trh20/1, G89/5, T1/2
c.-ı cūd u re³fet Trh23/1
-a K6/2, T1/8, Trh11/7, Trh12/6, Trh2/1, Trh20/1, Trh25/3, Trh5/5, Trh5/9, Trh8/1, G104/2
-da L5/1, K3/15, Mr2/1, T4/2, Msm 1/1, T10/4, Trh1/8, Trk 2/18, Trk 2/34, Trk 4/18, Trh6/1, Trh47/2, Trh52/1, Trh52/3, Trh54/4, G45/1, G45/4, G46/6, G102/4
-dan Trk 3/1, Trk 5/22, Trh34/1, Trh36/2, Trh47/5, Trh48/3, Trh48/5, Trh49/1, Trh50/1, Trh53/4, Trh54/1
-ı R14, L2/5, K5/34, Msm 1/2, Ş1/5, Ş13/3, Ş6/3, Trk 8/18, Trh12/1, Trh21/5, Trh22/4, Trh23/3, Trh3/3, G78/2
-iñ Trk 6/7
- cilā:** Cila, parlaklık. G52/3
c. vir- (Parlatmak.) G52/3
- cilve-gāh:** Cilve yeri. Trk 4/30
c. it- Trh51/4
c. kıl- Trh36/1
- cinān:** Cennetler, bahçeler.
-a G104/7
-da Trh44/1
- cism:** Beden, vücut. G39/3
c.-i bīmār Tre 1/3
c.-i dervīṣān Mh1/1
c.-i laṭīf Trh34/5
c.-i nizār Tsmn 1/3
c.-i pāk Trh3/6, T1/4, Trh35/3

- c.-i nā-tüvān G62/2
c.-i zār K6/4, G11/7, Ş19/4, G58/1, Tsb 1/1
c. ü cān T1/6, G104/1, R4
-im T7/6, G98/5, G106/1
-imi Msd 2/4
-imiz G44/6
-ini L1/7
- civār:** Etraf. K5/2
c.-i hırka-i ihsān Kt5/2
-ında Trh34/6
- cūd:** Cömertlik, el açıklığı. Trh10/3
c. u luṭf Trh11/12
c. u semāḥat Trh4/3
-uñ K3/13
- cū:** Akarsu. G16/4
-lar G47/6, G68/3
-dır G112/4
- cur‘a:** Tek yudumluk kadeh. T12/4
- cur‘a-şıfat:** Şarap gibi. Trk 6/3, G85/5
- cūş:** Çoşmak.
c. eyle- Trh12/10
c. it- G82/5
- cūy-bār:** Akarsu, ırmak. G11/1
-ımdır G31/5
- cūdā:** Ayrı.
c. düş- Trk 3/11
c. ol- Msm 1/1
- cūhelā:** Cahiller. Trk 6/14
-dır Ms1/2
- cülūs:** Oturmak, tahta çıkmak.
c. it- G55/2, Mr1/2, Trh8/2
- cümle:** Bütün, hep. L1/6, Mh1/2, L1/6, Msm 1/4, R4, G47/1, Trk 1/22, Trh4/7, Trh8/4, K2/3, K3/15, Trh24/3, T5/2, T5/5, G45/3,
-den G6/3, T1/5
-si T7/3, K1/6
-sin K2/2
-ye L5/7
- cünbiş:** Eğlence.
-ler G111/4
- cür‘et:** Cesaret. Trk 4/12, Trk 1/8, Trh35/2

c. eyle- Trk 2/8
cürm: Suç, kabahat.
c.ü günāh Trh35/6, G105/3, Trk 8/21
c. ü kabāḥat G106/4
c. ü ma'āş Trk 1/27
-imi Trk 2/38
-imizi Trk 8/27
-in G31/4
-üm Mr1/4, T10/2, Ş18/3, Ş21/4, G79/4, Ms2/3
cüvān: Genç. G101/1, Trh41/2
cüvānlık: Gençlik.
-da Trh50/1, Trh48/5, Trh41/1, Trh45/1

Ç

çağla-: Çağlamak.
-dım G87/2
-r T4/2
-rken Ş19/2
-rmış G47/6
-rsa G16/4
-yan G68/3
çāh: Kuyu.
ç.-ı kâlbe L1/1
ç.-ı zenaḥ-dān T6/2
çāk: Parçalamak, yırtmak. Trk 3/7
ç. it- Trk 8/14, G40/2, Mh5/2
ç. ol- T3/2
ç. çāk eyle- Tsb 1/1
ç. çāk it- Mh4/5, G95/2
ç. çāk ol- G23/4
ç.-ı girībān Tsmn 1/5
ç.-ı hār-ı ḥasret ol- G26/6
çaķ-: Kadeh tokuşturmak.
-dın Ş11/5, Ş18/3
-up G99/4
-alım G85/1
çal-: Müzik aleti çalmak, kandırmak.
-up Ş17/2
-alı G119/1
çalın-: Müzik aleti çalmak.

-sun T7/3

-ur G60/5

çaldır-: Müzik aleti çaldırmak.

-up Ş15/3

çalış-: Çalışmak.

-ma Trh38/2

çäre: Deva, çare. Ş17/1, L3/7, T9/3, T9/4, T11/4, Trk 3/21, Trk 4/10, Trk 4/30, Trk 5/1, Trk 5/17, Trk 7/12, Trk 7/22, Trh36/4, Trh37/4, Trh38/3, Trh41/6, Trh48/4, Trh52/3, Trh53/4, G20/1, G30/3, G48/4, G56/2, G59/4, G61/3, G70/1, G70/5, G92/2, G112/2, G112/8, G117/3, G118/3, G121/1, Msd 2/5

ç. eyle- Trk 4/10, G17/4

-m G10/5

-si K6/4, Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Trh37/5, G69/6

çäre-resä: Çare bulan. Trc 1/37, K5/29

çäre-säz: Çare bulan.

ç. -ı zu' afā Trc 1/22

çarḥ: Felek, gök, çark. Trh17/6, Trk 5/21, Trk 5/23, Trh52/5, G95/7

ç.-ı ' aḳīm Trk 3/24

ç.-ı ' anīd Trc 1/16, Trk 8/2

ç.-ı bī-vefā Trk 4/1

ç.-ı denī Trk 1/13, Trk 4/11, Trk 4/2, Trk 5/16, G89/5

ç.-ı dūn Mr3/2, Trh37/2, Trk 8/9

ç.-ı felek Tsmn 2/4, Trk 3/25, Trk 8/12, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/1, Tsmn 2/5, G97/1, G97/5, Trk 3/10

ç.-ı ġaddār Trk 2/2, Trk 4/24, Trk 4/5, Trh23/6

ç.-ı ġaddār-ı denī Trh41/4

ç.-ı ḥoḳḳa-bāz G5/4

ç.-ı kec-rev Trh41/6

ç.-ı kīne-ver G4/1

ç.-ı sitem-kār Trk 5/2, G112/6

ç.-ı sitem-perver it- K5/18

ç.-ı siyāh Trh35/3

-a T6/4, Trk 8/21, G86/8

-dan Trh19/4, L1/8, G4/4

-ı G118/1

-iñ K6/3, Ş3/3, Trk 4/23, Trk 6/13, G3/2

çar-yār: Dört dost (Hz. Ebubekir, Hz. Osman, Hz. Ali, Hz. Ömer.).

ç. -ı bā-şafā G67/7

çāvuşbaşı: Başçavuş. Trh27/7

çek-: Dayanmak, katlanmak. Ş10/1, Trh50/5, G59/4

- di G83/5, Mh2/3, Trk 2/12, T10/2
- digi G57/1, Ş12/4
- digim Ş14/4, G20/4, Ş12/3, Ş14/4, Trc 1/12, Trh23/7, G111/1, G120/4, G17/3, G4/5, Msm 1/5
- digimi G36/2
- dini Msd 2/6
- dikleri G80/4
- diklerim G56/3
- diklerimi G33/4
- emem Mh3/5
- emez G36/7
- enler T1/8
- er Ş12/4
- erdim T13/5
- eriz G12/5
- eyim Trk 8/24, G20/7
- me G3/7, Mf2
- medigim Trc 1/13
- mege G42/3, Mr1/5
- meye G99/2
- meyelim G65/2
- meyeydik G13/4
- mez T2/4
- miş iken G54/7
- sem T1/6
- çekdir-:** Bir yerden başka bir yere taşımak; eziyet çektirmek.
- elim Ş9/1, Ş9/2, Ş9/3, Ş9/4
- me G39/2
- ür Trk 5/21
- çekil-:** Katlanmak, dayanmak.
- en G100/5
- mez G61/2, K6/3
- Çelebi:** R8
- çemen:** Çimen. T5/3
- ç.-ı cihân-pirâ Trc 1/45
- çengel:** Bir şeyi asmağa yarayan alet, pençe. G85/2
- çengiyân:** Oyuncu kızlar.
- iñ L4/4
- çeng-veş:** Eğri, büğrü. Mr3/9.
- çerâğ:** Mum, çıra. Trc 1/27

ç. eyle- Trc 1/27, G55/4, Trh32/5
ç. it- Trh53/3, Mh2/2
ç.-ı hâş-ı cānān ol- T8/1
ç.-ı hüner Trk 4/18
-larmış G47/4

çeşm: Göz.

ç.-i bīnā Trc 1/44
ç.-i cellād G68/5, Tsb 1/1, T9/2
ç.-i cihān Trh27/5
ç.-i fettān Tsmn 2/2, G110/5, T13/5, T4/5, T5/3
ç.-i füsūn-kār G71/1
ç.-i giryān T2/1, T13/4, Ş20/1, Ş20/1, Mh4/1
ç.-i ʿibret K4/9
ç.-i maḥmūr G29/4, G69/1, G7/3, Ş14/1, Ş14/2, Ş14/3, Ş14/4
ç.-i mest G25/6, G61/3, G111/2,
ç.-i mestān K4/16
ç.-i ḥūn-ḥār Ş17/4
ç.-i pūr-ḥūn Trk 8/15
ç.-i pūr-tāb Msm 1/4
ç.-i siyāh Tsmn 1/3, Ş7/3, Ts 1/8, T10/1, G101/2, Msd 2/3
ç.-i siyeh-kār G20/4, G43/6, Ts 1/3
ç.-i süḥan-gū Trk 6/27
ç.-i ümīd Trc 1/11
-i Ms5/2, G100/1, G32/2, Ş21/1
-im G62/3, G74/1
-imde Trk 6/21
-ime T4/2, T9/5, Trk 4/22, G13/1
-imi Mh5/2, Tsmn 2/2
-iñ Ş11/1, Ş10/1, G73/3, G92/3
-ini K4/14, G108/4
-iñle G1/1

çeşme-sār: Çeşme, pınar; sulak yer.

-ı T4/2

çık-: Çıkmak , ayrılmak, yükselmek. T1/11, Mh 1/2

-acağ G48/1
-ar T6/4, L2/3, Ş17/1,Ş17/2, Ş17/3, Ş17/4, G37/4,Mr1/4
-ardım G62/3, G89/3
-arma G89/4
-arsam G78/5,Tsmn 1/6
-ası Mh3/1

-dı Trk 3/3, T2/1, G112/3,Mh2/1
 -dığın G87/2
 -dıkda K5/6
 -masun Trk 3/8
 -madım Msm 1/4
 -sa G9/1
 -up Ş6/3, Trh34/8, Ms5/1
çifte: Çift. G1/1, T12/3
çigne-: Çiğnemek, ezmek.
 -mişdir L3/2
çille: Çile, eziyet.
 ç.-i 'aşk G42/3
çingâne: Çingene. G97/4
çi-sūd: Ne fayda, ne yarar. G4/3
cism: Beden.
 -ini L1/7
çiz-: Çizmek.
 -meli L4/7
çok: Çok. K2/23, K3/12, K5/24, Trc 1/4, Trh32/3, L5/2, L1/11, Trc 1/32, Trk 6/27, Trh1/3, Trh28/4, Tsb 1/3, Tsmn 1/2, Trk 3/2, G51/4, Trk 3/23, Trk 3/24, Trk 4/2, G64/4, G75/6, G90/4, G47/3, G53/3, G96/5, G105/2, G109/7, G114/7
 -dan K5/5, Trk 6/5
 -dur L3/6
 -ın G21/3
 -sa Ş16/2
çoklık: Çok olma.
 -ından G103/1
çöl: Çöl.
 -lerde G106/3
çöz-: Çözmek, açmak. G96/2
 -düm Mf4
çü: Gibi. Trh13/6, Trh21/11
çün: Çünkü. G11/2, R1, T10/4
çünkü: Çünkü. G107/2, G42/1, K5/11, K5/13, K6/19, Mf3, Mh3/4, Trk 1/9, G70/2
çürütdür-: Sağlamlılığını, dayanıklılığını yitirtmek, çürütdürmek.
 -di G114/1

D

da: Dahi görevinde bir edat. §8/4, §12/1, §12/2, §12/3, §12/4, §13/2, §13/3, §13/4, §15/6, §17/3, Trc 1/9, K4/2, K4/3, K4/17, K5/19, K6/13, Kt4/2, L2/2, L3/6, L5/3, Mh1/3, Mh1/6, Mh3/1, Mh3/5, Mr2/3, Mr2/5, Tsb 1/5, R1, R4, R16, T1/10, T10/5, T13/3, T9/2, Trk 2/15, Trk 4/2, Trk 5/3, Trk 6/27, Trk 7/11, Trh3/6, Tsmn 2/3, Tsmn 2/5, G4/6, G7/4, G9/5, G10/5, G16/4, G22/6, G25/6, G30/6, G36/5, G37/6, G38/4, G4/5, G48/1, G51/2, G52/4, G69/7, G70/4, G72/2, G94/1, G94/3, G103/2, G109/1, G121/7, Ts 1/8, Ts 2/3

dād: Doğruluk, adalet; feryat. Mh2/1, Mh2/2, G23/3, G34/4, Mh2/3, Trk 1/13

d. eyle-Trk 7/1

d. it- K5/21

dād-āver: Adaletli, doğru.

d.-i ‘ālī-güher K3/7

dāder: Kardeş.

d.-i a‘zam Trc 1/19, Trc 1/47

d.-i zī-şān K6/12

-im Trh36/1, Trk 5/6

dād-gerā: Ey insaf eden, bağışlayan. Trc 1/37, K5/29

dāfi‘: Def eden.

d. it- G54/6, G54/5

dāğ: Yara. Mh2/2, G11/9, G26/5, G30/2, G55/6

d. ol- Trk 7/16,

d. dāğ ol- K4/17, G98/5, G91/1

d.-ı derūn G17/4, G112/1, Ts 1/1

d.-ı hicrān G83/1, G83/5

d.-ı pinhān K4/6, G109/4

-im G95/2

dāğ-dār: Dağlı, yaralı. Trh33/5

d. it- G11/7

d. ol- §21/4

-larla G11/9, G11/1

dāğla-: Dağlamak, yaralamak.

-dım G87/3

-r G69/3, T4/2, T3/2, G31/1, G87/4

-rken §19/2

-rmış G47/5

daḥi: Dahi, bile. T2/7, Trk 5/11, K4/16, L1/11, Mh1/5, Mh2/6, Mh2/7, Mr1/3, Mr2/1, Msd 2/2, T1/3, T5/5, T9/6, T10/5, Mh2/2, Mh3/1, Mh3/3, Msm 1/4, §16/3, §18/1, Trk 3/22, Trk 3/24, Trk 5/1, Trk 5/1, Trk 5/2, Trk 5/3, Trk 5/4, Trk 5/5, Trk 6/20, Trk 7/5, Trk 7/16, Trk 7/18, Trk 7/8, Trk 8/10, Trk 8/22, Trh9/5, Tsmn 2/2,

G4/5, G18/4, G27/3, G42/5, G44/4, G54/5, G64/5, G65/1, G65/2, G69/2, G69/5, G70/3, G75/5, G84/1, G85/4, G93/3, G95/9, G96/3, G97/3, G103/4, G104/7, G112/1, G112/2, G112/3, G112/4, G112/5, G112/6, G112/7, G112/8, G114/5, Trh23/5

dāhil: Dāhil, içinde.

d. ol- G28/2

d.-i cem' iyyet ol-T1/2

d.-i me'vā ol- Trh42/2

dā'ī: Duacı.

d.-i qadīm K1/12

dā'im: Devamlı, sürekli. Trh3/8, Trh34/3, Trh14/2, L2/3, Ş4/1, Trh11/14, Trh2/5, Trh20/5, Trh23/10

d. ol- K2/1, Trh19/9?

dā'imā: He zaman. Trk 7/13, Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, Ş4/2, Trh5/7

dā'ir: Ait, dair. G3/4, Ş19/5, T12/1, Ş19/5

dakika: Dakika. G86/1

dāmād: Damat. Trh6/5

d. eyle- Trh6/3

d.-ı Peyğamber Msd 1/1, Msd 1/2, Msd 1/3, Msd 1/4, Msd 1/5

d.-ı Resül G40/3

dāmān: Etek.

-ım T3/2

-ın K6/12

dāmen: Etek.

d.-i 'afv Kt3/1, Trc 1/34

d.-i haşr Trh7/6

d.-i iqbāl Trh16/5

-in Ş19/3

dāne: Tane, tohum, çekirdek. G113/6, Trk 4/10

d.-i 'ömr Trk 5/12, G114/1

-ye G28/5

dāniş-ver: Bilgin, alim.

d.-i 'ālem K6/7

dār: Ev, mekan.

d.-ı 'adn Trh37/4

d.-ı beḳā Trh37/6

d.-ı fenā Trh50/5

d.-ı meserret Trh19/2

d.-ı miḥen Trk 5/13

d.-ı na'īm Trh41/8, Trh50/1

- d.-ı   u b  Trh38/4
d. 'l-em n Mh1/6
D r : Hükümdar, melik. G20/7, Trh12/7, K2/10
d r t: Debdebe, tantana.
-ın Trh12/7
 arb:Dövme, vurma.
 .-ı nu k Trh35/4
d r : İlaç.
d.-yı  if  T11/3
d r ' - if : Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde, kendine özgü mimari medrese k llyesini bütünleyen, sağlık yurdu ve hekimlik okulu işlevini gören yapılara verilen ad.G72/4, R20, G57/2, Mh4/4
d sit n: Destan.
d. ol- Ts 3/5
da' v : Mesele.
d.-yı kerem eyle-  1/3
d.yı eyle- Trk 8/21
-dır R5
-ya Msd 2/7
-yı  6/4
da' v t: Davetler.
d.-ı  ayriyye Trh25/3
d.-ı  af -  yet Trh26/4
d ver: Allah.
d.-i dery -i s n Trh20/1
d.-i gerd n-eğer K3/7
-i  Trh7/3
da' vet:  a ırma,  a rı.
d. it- Ms5/4
d. ol- Tsmn 2/3
d.   lu f K2/11
d yin: Borç veren.
-im Trc 1/25
de-: Söylemek.
-rdim T7/5
de: Dahi görevinde bir edat. K4/13, K6/17, L3/8, L4/3, Mh5/3, Msd 2/2, Msd 2/4, R5, R16, R23,  3/2,  12/1,  12/4,  18/2,  19/3,  21/5,  21/5, T1/7, T6/3, T7/4, T7/5, T9/4, T13/4, T13/5, Trc 1/33, Trc 1/42, Trc 1/44, Trk 1/3, Trk 3/7, Trk 4/21, Trk5/23, Trk 8/25, Trk 8/6, Trh11/6, Trh11/7, Trh44/2, Trh54/2, Trh55/5, G101/5, G11/3, G122/1, G13/2, G17/4, G18/5, G21/4, G22/5, G24/5, G38/1, G38/4,

G38/5, G40/5, G44/7, G53/3, G54/1, G54/8, G56/2, G57/2, G61/5, G63/5, G65/5, G74/5, G77/5, G78/4, G85/4, G87/2, G89/3, G91/2, , G96/4, G98/6, G98/4, G99/4, G108/3, G109/7, G120/4, Ts 2/4

def: Kovmak, savmak, ortadan kaldırmak.

d.-i ağıār G48/4

deff: Tef, zil. Mr3/7

d. eyle- R20

d. ol- G60/5

d. ü ney Mh1/5

defñ: Gömülmüş. Trh50/4

defn: Gömmek.

d. eyle- Trk 4/21

defter: Defter.

d. ü dīvān G69/8

-imde Trk 1/27

-ine T1/10

deg-: Değmek, dokunmak.

-er Ts 2/2, G101/4

-medi Trk 1/13

-mez Ts 2/6

degil: Değil, yok. K4/21, K6/14, Mh1/2, Trh18/3, R20, R4, Ş19/4, Ş19/4, Ş3/3, T1/6, T1/7, T1/13, T9/1, T13/2, Trk 2/32, Trk 4/4, Trh11/12, Trh11/12, Trh19/8, Trh24/7, Trh5/6, Tsb 1/1, G104/7, G25/4, G27/1, G27/4, G31/3, G39/5, G45/4, G50/1, G55/7, G58/5, G61/2, G70/1, G70/2, G70/3, G70/4, G70/5, G76/4, G89/5, G101/4, Msm 1/2

-dim Trk 6/29

-dir L2/2, Tre 1/28, Trk 2/7, Trh1/5, Trh23/5, Trh38/1

-im G110/4, G34/6, Ms2/2

-ken T13/4

değiş-: Değişmek, olduğundan başka ve farklı bir duruma girmek.

-di T3/5

-mez T1/7

dehān: Ağız. G62/2

-ımdan K6/12

dehen: Ağız.

-iñ Msd 2/6

dehr: Alem, dünya.

d.-i dün Trh53/1

-e Mh1/1, K5/34, L1/2, Mr3/3, Ş15/2, Trk 4/18, Trh4/7, Trh12/13

-i Trh3/9, G71/5

-iñ Trh54/3

dek: Değın, kadar, hile. K6/20, Mh2/1, T6/4, T9/4, Ş6/1, Trc 1/5, Trk 1/15, Trk 3/14, Trk 5/24, Trh5/7, Trh20/4, Trh21/8, Trh21/11, Trh25/3, Trh25/4, Trh28/4, Trh35/1, Trh48/4, Tsb 1/3, Tsb 1/4, G7/4, G14/3, G21/5, G22/2, G49/4, G51/4, G65/1, G68/4, G81/4, G89/3, G92/5, G107/4, G116/6

-le G97/1

deli: Deli.

d. ol- G119/1, Tsb 1/5

delîl: Delil, kanıt.

d. ü burhân Trc 1/6

d. ü rehber Trk 2/16

dem: Zaman. Tr1/5, T1/9, T13/1, Ts 1/1, Ts 3/5, K2/8, L2/6, Ş17/2, Ş3/1, Ş8/4, Trk 1/2, Trk 2/29, Trk 2/36, Trk 6/20, Msd 1/3, Trh22/4, Trh27/2, Trh27/3, Trh3/3, Trh5/1, Trh53/5, Trh55/1, Trh6/8, Mh2/4, Mh4/2, Mh4/3, K5/18, G104/5, G9/3, G13/2, G14/5, G16/5, G23/2, G65/4, G92/5, G100/4, G103/3, G114/5, T4/4, T4/5

d.-i fevt Trh37/7, Trh52/7

d.-i Sultân-ı melâ'ik-leşker Trk 1/24

-de Ş13/2, T13/4, T2/5, T1/10

-dir K5/25, G114/3, G28/7

-leriyle T13/3

-inde G11/4

-ler Ş6/1, Ş6/2, Ş6/3, Ş6/4, G26/2, G114/4

-lerde G111/3

-lerdir G109/3

-leri Trk 3/18, Trk 1/6

-leridir T7/2

dem-â-dem: Her vakit. Ş13/3, Mh4/4, Mh4/5, K4/8, Trk 2/22, Trk 6/14, Trh26/3, G23/1, G25/6, G63/5, G80/4, T1/2, T4/2, T5/3, T7/2

dem-be-dem: Her vakit, daima. Tsmn 2/5, Mr1/4, T4/2, Trh53/1, G93/2

denâ'et: Alçaklık, adilik. Trk 1/13

deñlû: Kadar. T1/13

der: Kapı. Trh17/1

d.-i dildâr G81/4

d.- cihân L1/9

d.-i devlet Trh26/3

d.-i devlet-medâr K6/11, Trh11/8, Trh23/4, T1/9

d.-i İsnâ ' Aşer Trk 2/21, Trk 2/35

d.-i Hakk G12/5

d.-i hüsn G64/6

d.-i ihsān Msd 2/8, Ms1/4, Kt 1/1
d.-i kūy G96/5, K4/13, G108/3
d.-i luṭf T1/7, G8/7, Trc 1/36
d.-i medrese Trk 6/29
d.-i mey-ḥāne Trk 6/3
d.-i Monlā G109/7
d.-i şevket-me'āb Trh19/10
d.-i vālā Trk 2/27
der-i vālā-yı Çehār-ı yār R2
-inden G67/7

der: Ter.

d. dökür- K6/9

der-bān: Kapıcı. Trh4/3, Trh17/1, K5/9, K2/10

der-be-der: Dağınık, perişan.

d. it- G121/5

derd: Dert. Mh3/1, T1/10, Trk 1/3, Trk 3/1, Tsmn 1/2, Trk 4/5, G61/2, T3/3

d. ol- Msd 2/5

d.e devā ol- Mh5/3

d.-i derūn G59/4, Mh4/4

d.-i dil Mh2/7, Msd 1/2, Trk 3/11

d.-i dildār T2/3

d.-i dil-i zār G88/1

d.-i fūrkat Trk 4/25, Tsmn 2/3

d.-i ḥasret T9/3

d. ü āh T6/4

d. ü belā Msm 1/5, G111/1

d. ü elem ü mihnet G18/2

d. ü elem G75/3, Trk 6/15, G57/5

d. ü ğam G33/5, G94/1, Mr3/9, G69/8, Ş14/4, Trk 7/2

d. ü ğam-ı 'aşk G58/3

d. ü ğam-ı dil 2/2, Tsmn 2/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5

d. ü ğam-ı hicrān Trk 6/22

d. ü keder Tsb 1/2

d. ü meşakḳat G100/5,

d. ü meşakḳat çek- G16/3

d. ü miḥen G114/1

d. ü miḥnet Tsb 1/2, Ş12/4

d.ü belā Mh2/3, G43/2

d.ü cefā G57/1

d.ü elem Trc 1/13, Trk 7/9

d.ü mihen it- Mh4/2
d.ü gam G6/1
-e Ş17/1, Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Msd 2/1, Msm 1/5, T3/3,
Trk 7/12, Trh38/3, G57/3, G60/7, G79/3
-i Trk 4/6, G20/4, T3/3
-ime Kt1/2, G117/3
-imi G43/3
-iñ G5/2, K6/4, Mh5/3, G45/5, G92/1
-inden G92/5
-ine T2/3, Ş16/4, Trh37/4, Trh41/2, Trh50/2, Trh52/3
-iniñ T2/7

derd-nāk: Dertli.

d. ol- Mh4/5

dergāh: Dergah, tekke.

d.-ı ihsān G105/5
-ı K5/29, Trc 1/37, Ms1/5
-iña Mr2/2
-ına K2/7, Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Ş5/4, Trh11/12, Trh24/5, G75/7
-iñda K2/23
-ını Trh8/3
-ınıñ K3/9

dergeh: Dergah, tekke.

d.-i hünkār Trk 4/26
d.-i iclāl Trh25/3, Trh17/1
d.-i Mevlānā Msd 2/7
d.-i Monlā G24/5, G45/5
d.-i Monlā Celāl G101/8
d.-i Monlā Celālū'd-dīn G68/6
d.-i pīr-i muḡān G89/7
d.-i Sulṭān Trc 1/41
d.-i vālā Mh1/2-i K5/11, Trc 1/43
-idir G42/6
-iñ G2/7
-iñde Ş5/3, Trh28/4
-inden Mh1/4, Ş5/1

derin: Derin.

-e T6/5

dermān: İlaç, çare. K5/25

d. eyle- Kt1/2
d. iste- T2/3

-1 G92/1
-ıdır T2/3
-ım Ş12/1, G103/4
-ısın Msd 1/2, T2/7

ders: Ders.

d.-i ʿaşk G24/1

derûn: İç, gönül.

d.-ı sırr-ı ʿilmullāh Th34/3
-1 Mh1/6
-ında Trh55/3
-um Kt3/2, K3/2, G26/2
-umda Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4

der-vaṭan: Vatan içinde. Trh34/3

deryā: Deniz. G2/1, Ms2/4, L1/8

d.-yı kerem Ms1/3
-dır T4/5
-lar K2/11
-lara G54/5
-ya G12/1, Ş20/2

dest: El.

d.-i ecel Trh37/1
d.-i luṭf Mr1/7
d.-i kudret T2/5
-imde Trh11/11
-ine Trh1/4, T11/3
-ñi L3/8, G25/5, G92/4

destār: Sarık, tülbent. G25/5, G92/4

-ımı L3/2

dest-be-dest: El ele.

-iz Trk 6/4

dest-gir: Elden tutan. Mr3/9, Msd 1/5

d. ol- Trk 5/19
d.-i bī-kesān Mh1/2
-im Mf3, G105/4
-iñ G3/7

dest-gāh: Tezgah.

d.-ı kalem K1/10

destūr: İzin, müsaade. Trh9/2

d.-ı bahā Ms1/7
d.-ı bī-hemtā Trh6/7

- d.-ı felek-pāye Ms1/1
d.-ı kerem-ḥaşlet ü ‘ādil K5/12
d.-ı meḡāzī-pīşe K5/6
-ı Trh12/5
- deşt:** Çöl, bozkır. Ms5/2
d.ü şahrā G47/5
d.-i ḡam Ş19/2
d.-i ḡurbetTrh23/6
d.-i ḥasret K1/11
d.-i ḡazā Tsmn 1/1
- devā:** İlaç, merhem. T1/12, Trh50/2, G72/5, G95/6, G17/4, G7/3
d. eyle- G17/4, Ş21/4
d. ol- Mh4/4
d.-yı derd G59/3
-dır L3/3, Trk 8/24, G104/1
-sın G102/1
-ya G57/3
- devāsız:** Çaresiz. T3/3
- devlet:** Baht, ikbal. T1/2, R23, G101/8, G40/3
d. ü iḡbāl Trc 1/18
d.-i ‘aşḡ G60/4
-de Trh1/8, Trh51/1, Trh6/8
-dir G28/8, K6/13
-i Ş4/5
-iñe Ş4/5
- devr:** Dönmek; devir, dönem.
d. eyle- K3/16, Trc 1/15
d. it- G4/8
d.-i ‘aşḡ Mh1/5
d.-i ḡān G4/7
d.-i ḡumāyūn Trc 1/47
d.-i Sulṭān Veled R7
-in Trh34/4
-inde Trh20/4
-ini Trh8/5
- devrān:** Devir, felek. K2/17
d. eyle- Mr1/8
d. it- Trk 4/23, Mh1/5, G63/8, G4/8
-dır T6/5

di-: Demek. G40/4, R22, Trh1/9, Trh11/15, Trh4/11, Ts 3/5, T12/1, Trh10/11, Trh13/7, Trh15/5, Trh16/6, Trh19/11, Trh21/12, Trh23/13, Trh25/5, Trh32/7, Trh34/9, Trh36/5, Trh46/2, Trh47/5, Trh51/5, Trh9/7, G7/2, G29/5, G44/2, G70/5, G84/6, G100/3, Trk 6/15, Trk 6/32

-dim G34/3, G70/5, G98/7, R21, Msm 1/4, R21, Trh17/7, Trh22/7, Trh27/7, Trh29/5, Trh31/2, Trh37/7, Trh43/2, Trh44/2, Trh52/7, Trh54/7, G29/5, G58/1, G98/5

-diler Trh2/2, G34/3

-mediñ G29/7, G83/1

-mek T3/5

-mem G5/1, G94/4

-meyin Trk 8/5

-miş G91/4

-mişler T5/2

-r Trk 8/11, T11/4

-rler Trh29/2, L1/11, G31/7

-rlerdi G12/1

-rlerse G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, Ms1/3

-rse Msd 2/8

-rsem G50/4, T10/4, Trh27/5

-rseñ T5/4

-seler G40/5

-sünler G37/1, K6/20, Trh11/14, G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5

-yelim R7

-yem G43/3

-yemem T6/1

-yü G43/1, G55/4, G81/6, K3/4

dīdār: Göz.

d.-ı yār G47/4

-iñdan Mh3/5

dīde: Göz. Trh2/3, G104/6

d.-i a' dā Trh19/10

d.-i āhū G1/4, Ts 1/5

d.-i bādām G82/1

d.-i devrān Trh4/1, Trh17/4

d.-i dūnyā Trh1/1, Trh18/2, Trh19/2, Trh6/1

d.-i giryān T6/1, G72/3

d.-i ħurşīd Trk 3/3

d.-i maḥmūr G95/4, K2/13
d.-i mestān G98/1, G34/1
d.-i nā-binā R12
-ler T7/2, G92/1, G99/2
-leri Ts 1/6
-lerim Mh5/1, Trk 4/1, Trk 5/7, G27/4
-leriñ Ts 1/9
-m R7
-me Mr1/6, T1/6, Trk 8/24
-mi Trk 3/25
-mize Trk 3/22
-si Ts 1/4
-sine T1/8

dīger: Diğer, öteki.

-i L4/2

diger-gün: Bozuk, başkalaşmış, değişmiş.

d. eyle- R20

d. ol- G93/1

-dur T7/1

dik-: Dikmek, dik durumda sabitlemek.

-di Trh1/1, Trh1/9

dikkat: Dikkat. Ts 1/8

-le T10/3, T12/2, G100/2, Ş10/3, Ş7/3, G48/1, G84/5

dil: Gönül. Mr2/1, Mr2/2, Mr2/3, Mr2/4, Mr2/5, Ş15/2, Ş19/4, Ş19/5, T2/2, T2/7, T5/1, T5/5, T6/2, Ts 3/1, Mr2/6, Ş15/2, Ş19/4, Trk 2/17, Trk 2/22, Trk 6/7, Trk 6/24, Trk 6/25, Trk 6/30, Trk 6/31, Trk 7/4, Trh15/4, Tsb 1/3, Tsb 1/4, G3/3, G9/3, G16/1, G23/1, G24/4, G4/6, G45/2, G49/2, G56/5, G61/1, G63/7, G64/4, G74/1, G93/1, G98/6, G112/3, G112/7, G113/3

d.-i āgāh Trc 1/6

d.-i ‘āşık G66/2

d.-i berbād G107/3

d.-i bī-çāre G106/4

d.-i bīmār T10/3, G59/3, Ş9/1, G795, T3/3, T9/4, K6/15, K4/15, G108/5

d.-i dīvāne G61/4, Msm 1/1, T11/2, Trc 1/38, Msm 1/4, G19/4, G29/3, G69/6, G74/5, G77/3, G86/3, G94/1, Mf4, Trk 6/23, Trk 6/26

d.-i dünyā Trh4/4

d.-i ‘uşşāk Mh5/2, Mh5/3, G47/1, Mh5/1, Mh5/4, T7/1

d.-i ğurbet-nişin T1/1

d.-i güm-rāh Ms5/2, Mr2/4, Ş5/2, R1

d.-i maḥzūn G93/4, K1/16, Trk 3/12, G55/2, G75/2, Msd 2/5, Mr1/7, G13/6, Trc 1/5, K4/16, Trc 1/25
 d.-i mecrūḥ Trk 5/1, G109/1, K4/17, Trk 7/14, Mr3/9, G92/2
 d.-i mecrūḥ Trk 8/14
 d.-i mürde G122/2, K5/17
 d.-i nālān Trk 8/8
 d.-i nā-ṣād K1/9, K5/28, G99/3
 d.-i nāṣād it- Trh23/8
 d.-i pāk Trc 1/31
 d.-i pür-hūn T11/4
 d.-i pür-sūz G13/2, G2/1, K5/20
 d.-i pür-yāre T10/1
 d.-i sāf Ts 3/3
 d.-i sūzān-ı Leylā Kt5/2
 d.-i vīrān Ş5/3, Tsmn 1/5, G64/6, Mr1/1, Mr2/6, Mr3/8, Trc 1/14, G39/1
 d.-i zār G121/5, T13/3, Tsmn 2/3, T12/3, Mr1/6
 d. ü cān Mr3/4, Trk 5/17, Mh3/1, T1/2, G70/4
 -de Mh4/2, R9, R11, T2/1, Trh52/6, Ş9/1, Ş14/4, T10/5, Trk 6/21, G11/9, G3/4, G26/5, G30/3, G54/4, G69/3, G92/1
 -deki Ts 3/5, G95/2, R12
 -den T10/2, Mh2/3, Ş12/2, G7/5, G30/4
 -e Ş17/4, G86/4, Mr1/1, Mr1/2, Mr2/1, Ş17/4, Trc 1/11, Ms2/5
 -i G37/3
 -ine T1/12
 -ler Trh37/5, Trh48/4
 -leri Trk 4/14
dilā: Ey gönül. Ts 3/5, Ts 3/1, Ts 3/4
dilber: Gönlü alıp götüren. Ş16/2, K4/6, T3/4, T9/2, G28/6, G37/1
 d.-i ‘ālī-cenāb G13/1
 d.-i ra‘nā G62/1, G115/1, G115/5
 -dır G41/4
 -e G101/2, G48/1
 -i L4/5, Mh4/3, L4/5, T10/4, G48/2
 -imi G12/1
 -imizde R22
 -iñ Msm 1/2, G14/1, G55/5
 -ler T9/5
 -leri T6/2
dilberān: Dilberler. G29/2
 -iñ T7/6

dildāde: Gönül vermiş, aşık.

-sin T2/2

dildār: Güzel, sevgili. G23/2, Mh2/3, G100/7, G30/1, G37/3, G43/1, G82/6, Trk 7/14, Trk 7/17, G82/1, G82/7, G84/6

-a Mh2/4, Ş10/3, T9/2, G20/5, G51/3, G59/1, G78/4, G109/6, G118/4,

-ı T13/2, T9/4, Trk 6/35

-ım G113/4, G52/1

-ıma G81/6

-iñ G86/6, G14/4

dile-: Dilemek.

-rse Trh22/4

dil-gîr: Gönül tutan.

d. eyle- Trk 2/8

dil-güşā: Gönül açan. T1/6

dil- ħāh: Gönül isteği.

-ımız Trh6/8

dil-ħaste: Gönlü hasta.

d.-i nā-çār G121/1

dil-ħastegān: Gönlü hasta olanlar.

-iñ G98/4

dil-mürdegān: Gönlü ölü olan.

-iñ Msd 1/2

dil-şād: Mutlu. Trh3/6, G64/5

d. kıl- Trh30/1

dil-teşne: Susamış gönül.

d. ol- G98/1

dil-teşnelik: Gönül susamışlığı.

-im Trk 6/20

dimāg: Akıl.

d.-ı cān Ş5/3

dīn: Din, iman, inanç. K5/16

d. ü devlet Trh27/4

d.ü islām K2/1

-im T1/13

-ine Trk 1/7

din-: Dinmek, durmak.

-se Trh6/4, Trh12/8

diñle-: Dinlemek. Ş15/3, G86/7

-me Trk 6/10

-mez idiñ G119/3

dirāyet: Temkin ve tecrübeye dayanan akıl.

-dir K6/7

dirīg: Esirgeme, koruma; eyvah, yazık. Trk 4/18, Trh41/3, Trk 4/16, Trk 4/18

d. eyle- G12/3, T5/5

d. it- G13/6

ditre-: Titremek.

-r G62/2

dīvān: Meclis. K5/23, Trk 1/21

d.-ı Hāḡ Trk 2/14

-a K4/20

-ına Kt4/2

dīvāne: Deli, aşık; alık. K4/5, Trk 6/10, G106/2, G113/3, G91/3, Ts 3/4

d. ol- G2/6, G57/2, G111/3, Tsb1/4, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/5,

d. idim G88/4

d.-i leylā-yı zūlf G47/5

-dir Mh2/5

-ler Tsmn 1/2, G7/4

-yim G6/2

dīvānelik: Delilik, aşıklık. G1/2

-le G86/2

-im T10/3, G93/2

dīvāne-şifat: Deli görünüşlü. Msd 2/6

diyār: Diyar.

d.-ı ğurbet Msm 1/2

d.-ı ḡasret ol- G26/1

-ında Trk 1/15

diye: Sebep ve sonuç bildiren iki cümleyi birbirine bağlayan edat. Trk 3/20

diz-: Dizmek.

-ince T1/12

dök-: Dökmek.

-dügün Ş20/1

-sün Trk 1/15

dökül-: Dökülmek.

-ür Ts 2/3

dön-: Dönmek.

-di T7/6

-me G12/2

-er T4/4, Trc 1/47, G4/1, T6/5

-medi Trk 5/23, G57/4

-müyor G4/1

- üp G104/4
- dönder-**: Döndürmek.
- üp G97/1
- dört**: Dört. Trk 4/10
- du‘ ā**: Dua. K6/18, Trh5/7
- d. eyle- K4/21, K6/19, Trc 1/49, Trh14/5, Trh18/3, Trh23/11
- d.ya başla- K6/18, K1/15, K5/33
- d.-y1 devlet Trh11/13, Trh15/4, Trh27/6, Trh16/4, Trh24/7, Trh10/9
- d.-y1 devlet kıl- K2/23
- dan Trh37/5
- m Trk 1/30, Trh19/9
- mı K2/23
- sı K6/19
- ya K5/33, Trh19/8, Trh4/7
- du‘ ācı**: Dua eden.
- sıyım Trh12/12
- dūd**: Duman.
- d.-ı āh Trk 4/29, L2/3, Ş6/3, G11/8
- duḡān**: Duman.
- d.-ı āteş T7/1
- duḡter**: Kız kardeş. Trh2/2, Trh21/5, Trh3/2
- d.-i nāzende Trh48/2
- d.-i sa‘ d-aḡter Trh13/5
- d.-i sa‘ d-aḡterit Trh4/5
- i Trh13/1, Trh40/1
- im Trh49/1
- dūr**: Uzak.
- d. ol- Trc 1/36, Msm 1/4
- d. eyle- Msd 2/3, G39/7, Trk 2/35
- d. it- Trk 7/13, G67/5
- dur-**: Durmak.
- ur G118/5
- düş it-**: Rastlatmak, uğratmak. G118/2
- düş ol-**: Rastlamak, uğramak. Ş11/3, G46/3
- dūzaḡ**: Cehennem.
- a Trk 8/26, Trk 4/4, G14/1, G71/4
- dan G104/7, Trh37/6
- ı G52/4, G68/4, Trk 1/24, G3121/7
- dū**: İki. G93/4
- dū-‘ ālem**: İki dünya.

-de T1/11, G75/7

dü-çeşm: İki göz.

d.-i ‘ aşıkān T7/4

d.-i mihr ü meh Trh16/2

d.-i Muşafā Trk 2/4

-i G67/4

-im G106/1, Trk 6/13, G26/3

düçār: Tutulmuş, yakalanmış.

d. ol- G36/4

d.-ı hasret ol- G26/1

dükkān: Dükkan.

d.-ı behişt-āsā Trh55/5

dü-mışra’: İki mısra.

-la Trh5/10

dün: Dün, önceki gün. G101/1, G11/3, G51/4, G98/7, T12/1, Ts 3/2, G52/5, G110/4, G112/3, G53/2, G79/2

dünyā: Dünya. K1/2, Ş13/2, R4, Ş13/2, Ş2/1, T7/7, Trk 2/33, Trk 3/3, Trk 5/11, Trk 8/8, Trh54/4

d. vü mā-fihā G79/3, Trh1/6

-da K5/2, Mr2/3, L1/3, Ş15/2, T1/8, T10/4, Trk 2/15, Trh38/3, G100/4, G106/4, G113/5, G28/1, G37/5, G59/4, Kt6/2

-dan Trk 5/3, Trh35/7, Trh36/3

-dır Trc 1/47

-ya Mr1/9, T1/7, Trk 3/16, Trk 5/23, Trh6/2, Trh10/5, Trh22/7, Trh28/1, Trh29/1, Trh48/3, Trh51/2, Trh53/4,

-yı L4/2, Trk 4/3, Ms5/1, R16, Ş4/2, Ş6/4, T1/7, T11/2, Trk 4/29, Trk 8/22, Trh19/5, Trh19/9, Trh38/2, Trh5/4, Trh5/7, G11/8, G56/2

dürr: İnci.

d. ü güher-veş K5/24

d.-i baħr-i ma’delet Trh24/6, Trh35/3

d.-i medħ K1/10

d.-i pāk Trh41/7, Trh50/4, Trk 4/10

d.-i şāh-vār Trh4/7

d.-i yektā Trh11/3

düş-: Düşmek. G61/4, G37/7

-di Ş20/2, T7/7, Ms5/2, Msm 1/4,

-dük Trk 6/3

-dükçe G2/5

-düm G52/2, G79/3

-e Trc 1/9

- er G10/5, G98/7
-erim G20/3
-mez Ş21/2, G74/4
-se Ms2/1
-ünce G108/4
-üp Trh47/3
düşür-: Düşürmek.
-di Trh39/1
-me T6/2
-üp G12/2, G116/6
düş: Düş, hayal.
-de T13/2
düşgün: Düşkün, kötü durumda olma.
-ümR3
düşmen: Düşman. G5/6
d.-i bed-ḥ̣āh Trc 1/31, Ş1/1
d.-i bed-kīṣi Trh1/8, Ş2/2
d.i dīn Trk 1/28
d.-i erbāb-ı ma‘ ārif Trk 5/21
d.-i eşcār G69/3
d.-i islām G29/4
-i Tsb 1/1, Trc 1/18
-im G4/5, Ş21/4
-imdir Mh2/6
-iñ Ş4/5
dü-tā: İki büküm, kamburu çıkmış.
d. eyle- Trk 1/25
d. it- R4
düzgün: Düzgün.
d. ol- K1/10

E

- eb:** Ata, baba.
e. ü ecdād R4
ebed: Son. T2/5, T2/2
ebkem: Dilsiz. G103/4
e. ol- Trh3/5, K4/18
ebnā: Oğullar.
e.-y1 ‘ālem Trh2/1
ebr: Bulut. G28/7, G32/4

- e.-i siyeh Trk 3/8
- ebrū:** Kaş.
- e.-yı siyeh T10/2
 - e.-yı siyeh-kār G109/1
 - larıñ G1/1
 - sı G41/1
 - sına Ts 1/5
 - ya G113/3
- ebruvān:** Kaşlar.
- ını G101/1
- ecel:** Ecel, ölüm. Trh51/3
- e. al- Trh52/7
 - den G56/4
- edā:** Borcu geri ödeme.
- e. kı- Trh24/7
- edeb:** Terbiye. G70/1
- Edirne:** Edirne ili. Trh10/6
- ednā:** En alçak. Trh12/6, G67/5, L4/3
- e. vü bāy Trh37/1, Trh48/1
- Edrine:** Edirne ili. Trh32/7, Trh32/5
- efḏāl:** Faziletler. Trh24/2
- efendi:** Beyefendi. L2/7
- m T1/8, Ş4/2 Ş9/1, Ş9/3, Ş10/2, Ş19/4, Trh11/7, G2/6, G22/3, G39/2, G69/6, G73/1, G73/2, G73/3, G73/4, G73/5, G73/6, G74/1, G74/2, G74/3, G74/4, G74/5 G74/6, G80/1, G80/2, G80/3, G80/4, G80/5, G93/4, Ms2/2
 - mdir Trh23/5
 - miz Trh25/5
 - ñ Trh12/14
 - sine Trh1/5
 - ye L2/7
- efgān:** Bağırıp, çağırma. G42/4
- e. eyle- Trh2/6
 - e. it- Trk 8/13, G44/1, Mh1/5, T6/4, T9/3, G32/3, Ş10/4, G63/5, K4/8
 - a K4/1
 - ım Mr1/4, Ş12/1
 - ıma T8/2
 - ımı G46/2
- efkār:** Fikirler, düşünceler Mr2/6
- e.-ı vişāl G22/3
 - a Ts 1/3

- ım R9
- eflāk:** Felekler, gökler.
e.e çık- K2/19
-e Trh11/6, T6/4, Ms5/1, Trh14/3
-i T1/3
- efsāne:** Masal. G36/2, G113/4
e.-i ‘aşk 22/4
-dir Ts 1/1, G86/7, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4 Ts 1/5 Ts 1/6
-yi Ş7/4
- efsūn:** Büyü, sihir, tılsım. G48/4
e. eyle- G95/3
e. it- Ts 1/6, Ms5/2
- efzā:** Artırma. T1/6
- efzūn:** Fazla, çok. G116/4
e. eyle- Ş1/1, Ş19/3, Kt7/2, Trh24/8, Trh31/2, G79/4, G95/5, G23/3, G2/5
e. it- K5/35, Trh10/10, Trh14/2, Trh17/5, Trh2/7, Trh33/1, Trc 1/49, Ts 1/6, Trh32/6, Tsmn 2/5, G116/4
e. ol- Trh13/1, Trk 7/9, G93/2
-dur T7/5
- eger:** Eğer. K2/10, K2/11, K3/13, K5/3, K5/16, L4/7, T3/5, L1/6, L4/7, Mh4/2, Mh3/5, Ş1/3, Ş3/3, Ş4/4, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/4, Ş12/3, T1/5, T5/3, T6/1, T7/5, T8/3, T9/2, T10/5, Trc 1/15, Trc 1/17, Trk 3/10 Trk 5/6 Trk 6/19, Trk 6/22, Trk 6/26, Trk 6/34, Trh1/5, Trh11/7, Trh16/3, Trh27/2, Trh5/2, Tsmn 1/6, G9/1, G9/5, G13/5, G18/3, G38/4, G42/1, G50/4, G51/2, G67/3, G76/3, G83/2, G85/2 G91/6, G101/6, G104/2, G115/5, Msd 2/5 Ms1/2, Ts 1/6, T13/2, Trh12/7
- egerçi:** Eğer
- egle-:** Eğlemek, oyalamak.
-r T13/3
- eglen-:** Eğlenmek. G38/1, G38/5
-emem Tsmn 2/3
- eglence:** Eğlence. Ms5/5, Trk 6/11
e. ol- Trk 6/15, Trk 3/23
-dir G1/2
- ehem:** En mühim, en önemli. Trh38/2
- ehl:** Sahip, malik.
e.-i ‘aşk G58/4, Trk 8/20, G25/1, G4/4, G58/5, Mh5/1, T6/5, Trk 1/10
e.-i şöhet G28/2
e.-i bāṭn Trk 2/21
e.-i beyt Trk 1/19
e.-i cehennem Trk 2/6

- e.-i cennet Trk 8/2
e.-i cihān Trh4/10, G62/1, Ş4/1
e.-i derd G30/4, T8/4, Trk 4/19, K6/11, K6/5, Trk 1/16
e.-i dil K5/29 L1/14, Mr3/2, L1/14, Msm 1/3, L1/14,
e.-i dūzah Trk 1/23
e.-i dūnyā G25/2
e.-i fūnūn L1/4, L1/4
e.-i ḥaḳīkat Trk 2/5
e.-i ḥired Tsb 1/3
e.-i hūner Mr3/5, Trc 1/21, Ms1/1, G4/7, G100/8
e.-i ʿirfān Trh3/1, Trh14/7
e.-i īmān K4/14, T1/12, G108/4
e.-i maʿārif Trk 6/4
e.-i maḥşer Trk 1/14
e.-i nār ol- L5/9
e.-i nefes G45/5
e.-i nīrān K5/18
e.-i Rūm Trh10/2
e.-i şafā Ş7/1
e.-i semāvāt u zemīn Trh41/6
e.-i süḥan Msd 2/6
e.-i şeḳā ol- K1/4
e.-i taḳvāda Msm 1/3
e.-i tecrīd Trc 1/12
e.-i zamān Trh16/1
e.-i zevḳ G5/4
-i Trh55/4, G112/7
-idir G28/2
-ine Ms4/1, Trh12/3, Trh16/1, Trh42/1, G106/4, G3/2
- ehven:** Daha zararsız, daha az kötü, daha hafif.
-i Tsb 1/1
- ekber:** En büyük.
-siñ Mr1/3
- ekl:** Yemek.
e. it- L5/5
- ekşeri:** Çok defa, çoğu zaman. L1/10
- eksiklik:** Eksiklik.
-in K4/22
- ekvān:** Alemler, mahluklar. Trh2/9
-a Trh21/13, Trh29/2, Trh30/1, Trh36/3, Trh43/1, L5/4

-ı Trh4/11, Trh10/10, Trh28/3, Trh29/5

el: El.

e. aç- (Yardım istemek.) T1/9

el çek- (Yapmakta olduğu bir işi artık yapmamak.) Trh50/5, Trh52/3 Trk 5/3, Trh51/3, G59/4

e. eteköp- (Yalvarmak.) G65/4

e. vir- (Yardım etmek.) Trh5/5

e.imden al- (Birinın sahip olduğu bir şeyi elinden almak.) Trk 3/25

e. deg- (Yardıımı dokunmak.) Ts 2/2, Tsb 1/5

e.den ele gez- (Birçok sahip değıştirmek) G71/6

-de Trk 1/27

-i Tsb 1/5

-imde Msd 2/7

-imden Trk 3/25

-ime K5/23

-imle Mf4, Trk 7/11

-in G91/5, K6/19

-iñ K6/19

-inden Mh2/1, Mh2/2, Mh2/3, Mh2/4, Mh2/5, Mh2/6, Mh2/7, T2/2, Trh23/6, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G23/3, G34/4, G31/6, G106/4, Trk 1/13

-ine T1/9, Trk 8/10

-iñle G39/4

-iyle Trk 7/14, G19/5, G55/6

elā: Ela. Ş21/1

el-amān: Medet, yardım. Ş5/1

el' ān: Şimdi. Trh2/6, T11/1, T11/5, Trh3/5, G59/5

elbet: Kuşkusuz, şüphesiz. K4/13, Ş16/4, R11, T9/2, Trk 7/18, Trh55/3, G10/7, G36/4, G90/3, G108/3, G120/2, Msd 2/3

elbetde: Kuşkusuz, şüphesiz. K2/10, Ş4/4, Ş8/3, Ş13/4, T1/5, T6/5, Trc 1/47, Trh11/5, Trh13/5, G49/1, G51/3, G74/3, G4/1, G4/6, G10/5, G55/4

elek: Elek.

-le G97/4

elem: Keder, tasa, acı. Mf2, G94/3

e. ü hecr Msd 2/5

-in G54/7

elfāz: Kelimeler, sözler.

e.-ı perīşān Kt4/1

el-fırāk: Ayrılık. Mr3/1, Mr3/2, Mr3/3, Mr3/4, Mr3/5, Mr3/6, Mr3/7, Mr3/8, Mr3/9

elif-bā: Otuz üç harften ibaret olan Osmanlı alfabesi.

-dan G114/7

el-ḥaḳ: Gerçekten, hakikaten.. Trh3/7, Trh2/3, Trh4/1, Trh34/6

el-‘iyāz: Sığınma. Trk 4/6

elṭāf: İyilikler.

e. u mürüvvet G100/3

e.-ı hümayūn Trh19/6, Ş3/3, Trh13/4

-ıñı Kt1/1, G117/4

elzem:En gerekli, en lüzumlu.Trh3/7

emşāl: Benzer, benzer olanlar. Trh15/3

-ini Ş3/3

emānet: Emanet. G77/3, Trh12/3

e. eyle- G31/7

e. ol- K4/22

-i Trk 4/10

emdir-: Emmeye izin vermek, emzirmek.

-mege G65/2

emek: Emek, zahmet. G65/2

emek-dār: Bir görevde uzun süre kalıp o işe emeği geçmiş olan kimse.

-ım G55/4

emel: Emel, gaye, istek. Trh52/6

emel-baḥşā: İstekleri gerçekleştiren.

e.-yı ‘ālem eyle- Trh11/8

emīn: Emin, güvenilir.

e. eyle- Trk 8/26, Trh37/6

e. ol- Mh2/4

Emīne Hanım: Leyla Hanım’ın süt kardeşi.

-a Trh45/2

emn: Korkusuzluk, güvenlik.

e. ü āsāyış bul- Trh4/10

e. ü emān bul- K5/12,

emniyyet: Güvenlik, emniyet.

-im G86/6

emr: Emir.

e. eyle- G34/5

e. it- G69/4

e. ü fermān Trh21/2

e.-i ba’id ol- Trc 1/15

e.-i HudāTrh52/5

e.-i muḥāl Ş21/5, T8/4

- iñ G73/4
-ine K2/3, K5/10, Trh7/3, Trh20/4
-ini Trh41/5, Trh53/3
- emvâc:** Dalgalar.
e.-ı luṭf Trh27/3
- enbiyâ:** Peygamberler, nebiler.
-nıñ G67/2
-ya Trk 2/20
- encüm:** Yıldızlar. K2/25, Trh13/1
e.-i seyyâre Trk 5/4, G110/2
- encüm-âsâ:** Yıldızlar gibi. Trh13/6
- endâm:** Boy bos.
-ını Tsb 1/5
- endişe:** Endişe.
e.-i ağyâr G49/1
-si Ms1/3
- eñser:** Döğme ya da köşeli büyük çivi. G85/3
- en-tü'eddü:** Teslim etmek. Trh12/3, Trh10/6
- envâ':** Çeşitler, türler.
e.-ı feyz Trh9/6
- envâr:** Nurlar, ışıklar.
e.-ı cemâl Trk 6/28
- epsem:** Dilsiz. G87/5
- erbâb:** Sahipler, malikler.
e.-ı 'aşk G57/6, G57/1, Trk 4/16
e.-ı dil G5/6, Ş1/1
e.-ı 'ilm L2/1, Trh15/1
e.-ı 'irfân L3/9, Trh16/2
e.-ı 'uḳûl L1/4, Mh2/3
e.-ı himmet G28/3
e.-ı hüner Trc 1/9, Trk 6/14, Trh24/5, Trh42/1
e.-ı kerem Ms1/4
e.-ı ma'ârif Ms4/3
e.-ı mürüvvet T10/5
e.-ı şafâ G91/2, L1/1
-ı G5/6
-ına Trh14/2, Trh17/2
- ercemend:** Şerefli.
-i Trh42/1
- eri-:** Erimek.

- r T1/11
- erzān:** Ucuz, bol. Trh17/2
e. it- Trh21/3
- es-:** Esmek.
-di Trh41/3, Trh46/1
-dikçe G75/1
-üp G26/8
- es‘ ad:** En mutlu.
e. it- Ms1/6
- Es‘ ad Efendī:**
E. E.-i hüner-ver Trh54/1
- eşer:** Nişan, iz, alamet; tesir. G121/5
e. eyle- Trk 4/24, G90/4, Tsmn 1/1
e. it- Ş14/3, Trk 5/2, Trk 7/5, T6/4
e.-i ‘ aşk Mr1/8
e.-i feyz Trc 1/11
-i R22, Ts 1/3, Ts 1/1, Ts 1/4, Ts 1/2, Ts 1/5
- eshām:** Oklar.
e.-ı ğamze G89/4
- esīr:** Savaşta düşman eline düşen kimse, köle.
e. ol- Msd 1/5
e.-i dām-ı ğīsū-perīşān ol- T8/4
e.-i derd ü miḥnet K6/1
e.-i ğurbet Trk 5/8
e.-i ğurbet ol-T1/2
e.-i kākül Tsb 1/4
e.-i zūlf-i ḥūbān ol- T8/1
-im G105/4, Mh2/1
-iñ isem Trk 7/1
- eski:** Eski. G28/5, Ş19/5, Trk 7/7, Trh23/5, Ş19/5, G55/4
- eslāf:** Bizden öncekiler, eskiler. K5/16
- esrār:** Sırlar, gizlenen şeyler. T11/5
e.-ı ‘ aşk T2/1, G89/6
e.-ı Ḥaḫ Mh1/3
e.-ı Mevlā T1/10
e.-ı nihān G82/6, L1/6
-a T1/3
-im G113/4
-ımız G80/5
- eşcār:** Ağaçlar. G95/8, Msd 2/2, T9/3

- a G112/4
-ı T3/1
- eş‘ār:** Şiirler. G30/6
-a G20/6, G34/6, G112/7, G118/5
-ım K4/19
-ıma G100/9
- eşedd:** En şiddetli.
e. ol- Trk 1/9
- eşik:** Kapı eşiği.
-inde G14/6
- eşk:** Gözyaşı. Mh5/2, Ts 1/4, Trk 8/15, G93/4, Ts 1/7
e.-i çeşm G44/3, G56/3, G116/5
e.-i firāvān Ş20/2
e.-i gül-gün Trk 8/15
e.-i nedāmet Trk 1/15
e.-i pür-ḥūn Trk 8/13, G13/3, K5/20
e.-i revān T4/2
e.-i ter Tsmn 1/6, Tsmn 1/3
-i G99/2
-im Tsmn 2/1, G11/1, G112/4, G16/4, G31/5, G55/3
-ime G51/3
-imi Trk 3/9, G95/8
- eşkıyā:** Eşkıya, haydut, soyguncu.
-nıñ K2/4
- etek:** Etek. L2/8
- etkıyā:** Çok takva sahibi olanlar.
-ya Trk 2/19
- eṭrāf:** Taraflar.
-ımı Mr2/5
-ına Trh13/6
-ında Trh21/11
- eṭvār:** Tavırlar.
-ı Ts 1/1
- evc:** Zirve.
e.-i himem ol- Trh27/1
- evkāt:** Vakitler, zamanlar, çağlar.
-ını Ms1/5
-iñ K5/15
- evlā:** Daha iyi.
-dır Trh11/13

evlād: Çocuklar.

- e. u ahfād K6/20, Trh14/6
- e.-ı Haydar Trk 2/11, G101/7
- e.-ı kirām Trh23/12
- e.-ı Resül Trk 8/3
- e.-ı Resülü's-şekaleynTrk 3/16
- e.u ahfād-ı kirām Trh16/5
- ı Trh14/4

evliya: Veliler.

- nñ G67/5
- yı G67/6

evrād: Dualar, zikirler.

- e.-ı mevrūd Trh9/6
- e.-ı zebān-ı bülbül K4/24
- ı G40/5
- ımız Ms1/6

evşāf: Sıfatlar.

- e.-ı āl-i beyt Trk 2/34
- e.-ı zāt Ş2/3
- iña K5/24, K3/12
- iñı K6/14, Kt6/1

evvel: Evvel, önce. K6/12, K5/27, G109/2, G102/3, G71/1, T1/8, Trk 6/29, Ş6/3, G114/7, G116/4, G30/5

- ki G65/1

evvel-bahār: İlkbahar.

- ımdır G31/1

ey: Seslenme ünlemi. Tsmn 1/6, Ms4/4, Msm 1/4, Msm 1/5, R10, R11, R8, T7/2, T9/1, Ts 1/1, Msd 1/1, Msd 1/2, Msd 1/3, Msd 1/4, Msd 1/5, Msd 2/1, Ms2/1, Ms2/3, Ms2/5, Ms3/1, Ms3/2, Ms 1/4, Ms 2/1, Ms3/5, T12/4, T8/2, T8/2, T9/1, T6/4, T6/5, Kt6/2, K1/12, K3/12, K4/21, K5/29, Mr1/6, Mh5/3, Ş1/1, Ş2/1, Ş21/5, Ş4/1, Ş4/3, Ş5/4, Ş7/2, Ş7/3, Ş7/4, Ş8/3, Ş11/2, Ş11/3, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/4, Ş14/3, Ş14/4, Ş15/1, Ş15/4, Ş16/3, Ş17/3, Ş18/3, Ş19/1, Ş19/4, Ş20/2, Ş20/3, Ş21/1, Ş21/3, Ş21/4, T2/2, T3/3, T5/4, T3/5, T4/5, T5/1, T7/5, T6/2, T6/4, T7/7, T10/2, T10/4, T12/3, Trc 1/37, Trc 1/39, Trc 1/48, Trk 1/1, Trk 1/13, Trk 2/17, Trk 2/22, Trk 2/24, Trk 1/25, Trk 1/6, Trk 3/25, Trk 4/11, Trk 4/12, Trk 4/19, Trk 4/21, Trk 4/23, Trk 4/24, Trk 6/12, Trk 6/30, Trk 6/35, Trk 6/7, Trh14/5, Trh15/4, Trh16/4, Trh18/3, Trh19/8, Trh2/3, Trh2/6, Trh2/8, Trh3/5, Trh35/1, Trh35/2, Trh35/3, Trh50/3, Tsb 1/2, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, G1/3, G1/4, G19/4, G13/1, G13/2, G16/2, G16/4, G17/1, G22/4, G23/3, G23/4, G26/6, G31/5, G33/1, G33/2, G34/4, G38/3, G4/6, G42/3, G45/2, G48/4, G5/1, G50/3,

G54/4, G56/1, G62/1, G62/2, G63/7, G64/4, G67/1, G68/5, G69/5, G7/1, G7/3, G7/5, G70/4, G71/1, G71/5, G74/2, G75/3, G75/6, G76/5, G79/1, G8/1, G8/5, G8/6, G81/5, G84/4, G86/7, G89/1, G9/4, G92/3, G94/1, G94/3, G96/1, G96/2, G99/1, G112/2, G114/2, G114/3, G114/4, G117/4, G117/8, Ts1 /2, Ts 1/3, Ts 1/1

eyā: Ey. Trc 1/46

eytām: Yetimler.

-a Trh14/4

eyü: İyi.

e. ol- T13/2

eyvāh: Eyvah. Ms5/4, T12/3, Trk 3/1, Trk 5/13, Trh39/1, Mh2/4, Trk 5/9, G14/2, G27/6, G39/6, G54/2

eyvallāh: Evet, peki, öyle. Trh9/4

eyyām: Günler.

e. u leyāl Ts 1/5

e.-ı bahār Msd 2/2

e.-ı devlet Trh3/4

e.-ı māh-ı rûze Trh51/4

e.-ı ruhşat G28/1

e.-ı şebāb Ms4/6

e.-ı şitā Ş18/4, G97/2

-ı K4/1, L3/5, T7/5

-ıdır G91/1, G30/2

-ını Trh7/2

ezā: Sıkıntı, eziyet. Trk 1/12

ezber: Ezber, akılda tutma.

e. eyle- G62/2

ez-cān u dil: Candan, içten. K2/3

ez-cān u gönül: Candan, gönülden. Trk 5/9, Trk 6/6

ez-cümle: Cümleten, bütünüyle. Trh10/5, Trc 1/4

ezel: Başlangıcı belli olmayan.

-den Kt5/1, G105/1, G114/7

ezelî: Önceden, eskiden, öncesiz. T11/1

ezhār: Çiçekler. G30/2, G95/2

e.-ı ‘ aşk G61/1

-ı T3/1

F

fā'ide: Fayda. Ms2/4

fā'ik: Manevi olarak üstünde bulunan. Trh27/5

fā'ikū'l-aḳrān: Akranlarından üstün.

-dır Trh24/6, Trh33/3

fahṛ: Övünmek.

f. eyle- T1/5, : K5/10, K4/20, Ş3/2

f. it- Trh11/6, Trh25/2

f. u Sa' d u Seyyid Trh24/3

fahṛiyye: Eski şairlerin kendi faziletlerini ve üstünlükleriniövmek suretiyle yazdıkları şiirler. Trh11/6, K5/33

fahṛü'l-vüzerā: Vezirlerin övücü. Trh12/8

-dır Ms1/1

faḳaṭ: Ama, lakin. G26/4

faḳīr: Muhtaç, yoksul. G90/3, K1/12, Mr3/9

-iñ Mr1/7

faḳr: Fakirlik. T11/5

fāl: Çeşitli şeylere bakarak gelecekte olacaklar hakkında anlamlar çıkarma, gâipten haber verme.

f.-i ḥayr Trh2/3

f.-i meserret Trh21/7

fānī: Ölümlü. Trk 8/8

-dir G45/3

fānūs: İçinde mum yakılan büyük fener, küre veya silindir şeklinde camkapak.

f. it- Msd 2/4

f.-ı sine G95/4

farḳ: İki şeyin birbirinden ayrılmasını sağlayan değişik taraf, başkalık, farklılık

f. eyle- G46/6

f. it- G6/2

-ı G19/2, G37/6, G97/3

-ımızda Mh1/4

farz: Lüzumlu, gerekli.

f. ol- Trh5/7

farzā: Farz edelim ki, diyelim ki. Ş13/2

fāsīḳ: Sapkın, günah işleyen.

f. u fācir G102/4

faşl: Bölüm, kısım, devre, zaman dilimi.

f.-ı bahār G4/2

fāş: Açığa çıkarmak, meydana çıkarmak.

f. it- L1/6, G53/5, G87/5, G112/1, G44/4

Fâtıma-i Zehra: Hz. Ali'nin eşi.

-dan Trk1/18

fâtiḥ: Fetheden, açan.

f.-i beyt-i Ḥudā K5/13

f.-i Ḥayber Msd 1/1

fâzıl: Faziletli, erdemli.

f.-ı taḳvā-şiyem Trh24/1

fâzıl: Üstünlük, fazilet.

f. u hüner Trh17/4, Trh18/2

fedā': Gözden çıkarma, uğruna verme. R4, G101/4

f. eyle- T1/3, T9/2, T1/7

f. it- T9/1, Trh1/6, G44/5, R23

f. kıl G67/1, Trk 7/17

f. ol- T5/5, Trh1/6, R4

fedalık: Feda edilen.

-dır Ş7/2

fehmi: Anlama, anlayış.

f. eyle- Mh1/3, G5/6

f. it- Ms4/3, G89/6, G98/6

f. ol- L1/14

felâket: Felaket. Trk 1/16

Felaṭūn:

F.-ı zamān K6/7

felek: Gökyüzü, sema. Ş3/1, Trk 3/17, Trk 3/2, Trk 3/22, Trk 4/12, Trk 4/19, Trk 4/20, Trk 4/21, Trk 4/22, Trk 4/23, Trk 5/1, Trk 5/22, Trh12/5, Trh35/1, Trh42/1, Trh47/4, Trh50/3, Trh51/2, Trh52/4, G39/1, G39/6, G57/4, G85/4, G114/1, Msm1/2, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

-de K2/5, K6/13, Trh6/6

-den Trc 1/21, Trh23/7, K6/2, G20/4

-iñ Trk 3/13, Trk 7/2

-ler K6/6

fen: İlim, hüner.

-de Trh24/3

-den G27/5, T5/5

fenā: Gelip geçici olma durumu, devamlı ve kalıcı olmama, ölümlü ve son bulucu olma, ölümlülük. Trk 1/4 G28/1

-da Ş18/4

-dan Trh51/3, Trk 8/2, Trh40/2, Trh41/1, Trh46/1, Trh52/3, G72/2

-ya Trh39/1

- fer:** Aydınlık, ışık. Ş15/5
f. vir- Trh25/3, Trh14/3, Trh29/2, Ş15/2, Ş15/6, Trk 4/18
- ferāğ:** Vazgeçmek.
f. it- G55/1, G56/1, G56/2, G56/3, G56/4, G56/5
- ferāgat:** Vazgeçmek, el çekmek.
f. eyle- G26/8, G56/5
f. it- Ms3/6
- ferah:** Gönül açıklığı. T12/2
- ferah-nāk:** Sevinçli.
f. ol- G75/5
- ferāmūş:** Unutma, hatırtan çıkma.
f. eyle- G109/3, Ş19/5, Ts 1/10, Ş6/3, Ş12/2
f. it- G27/6, Ş9/2, Ş6/2, G7/5, Trh23/10, Ş21/3
- ferd:** Kişi, kimse.
-i Mh1/4
- ferdā:** Bugünden sonraki gün, yarın. G36/6, G2/4
-lara Ş12/2, Trk 7/7
-yı Mh1/4
- Ferhād:** Ferhad ve Şirin adıyla meşhur olan eski bir hikâyenin erkek kahramanı.
F.-ı bî-pervā G24/1
-ı G33/6
- ferhunde-likā:** Yüzü uğurlu olan.
-dır Ms1/1
- ferik:** Komutan. Trh22/7
-i Trh22/2
- fermān:** Emir, buyruk.
f. eyle- Mh5/4, T9/2
f. it- K5/10
-iñ Ş13/1
-ina Trh7/3
- fermān-ber:** Aldığı emri yerine getiren.
f. ol- Trk 5/9
- fermāyiş:** Emretme, buyurma.
-ini Ts 2/1
- fers:** Döşeme, yayma.
f. eyle- T3/1
f. it- Ts 1/4
- ferve:** Kürk.
f.-i iftā Trh18/5
f.-i semmūr G25/3, G39/5

feryād: Bağıрма. Mh2/1, Mh2/2, Mh2/3, Mh2/4, Mh2/5, Mh2/6, Mh2/7, Trh35/1, G64/1

f. eyle- T9/6, Trc 1/26, Trk 1/6, Mh4/3, K4/13, G108/3, G106/3, T3/3

f. it- Ş20/1, G7/1, Ts 2/4, G81/4, Ms3/2, T6/4

f. kıl- G23/1

f. ol- T5/4

f.-ı bülbül G50/1, G50/5

f. u āh Ş20/4

f. u figān it- G62/4, Trh41/4, Trh50/6

f. u zār G11/2

-a G10/6

-ım K4/14, Ş11/1, Trk 7/5, G108/4, G59/1

-ıma K5/21

-ımı Ş6/1, G113/2, G32/3, Ms2/1

-ını G50/5

fesāne: Masal, efsane.

-m T4/4, G114/3

feth: Fethetmek.

f. it- L4/7

f. u nuşret K5/6, K3/9, Trh19/10

f. u zafer Trh8/3

fetîl: Lamba fiili.

f. al- G95/4

fetîl-efrüz: Fitili yakan.

f. ol- G108/2, K4/12

fettān: Fitne ve fesada sebep olan, ortalık karıştırıcı; cilveli, cazibeli. Trk 6/25

fetvā: Dini bir konu hakkında hüküm vermek, karar vermek.

f.vir- K2/4

-sına G122/3

fevt: Kaybetme, elden çıkarma; ölüm.

f. ol- Trh3/4, Trh36/4, Trh43/2

-ine Trh34/9, Trh36/5, Trh40/2, Trh41/8, Trh46/2, Trh49/2

-ini Trh47/4

fevz: Kurtuluş.

f. ü necāt ol- Msd 1/3

feyz: Bereket, bolluk. T1/12, G48/6, Trh23/8

f. al- G71/6

f. eyle- K2/24

f.-i Cenāb-ı Müste‘ ān K3/4

f.-i Hazret-i MevlāTrh6/3

- f.-i mihr-i iltifât K2/21
f.-i şabâ Mh5/3f.-i Yezdân K4/9
-i G2/7, G24/5
-in Trh2/2
-iñle T12/3
- feyz-yâb:** Bereket bulan.
f. kı1- K2/2
- fezâ:** Ucu bucağı bulunmayan boşluk.
-sı T1/6
- fezâ 'il:** Erdemler.
-de K6/8
- fısk:** Ahlaksızlık, yoldan çıkma.
f. u kabâhat Mr2/2
- Fıstıklı:** İstanbul'da bir semt adı.
-da G82/1
- Fıtnat:** Şeyhülislam Mahmud Esad Efendi'nin şair olan kızıdır. (?-1780)K2/18
-daki G2/7
-ı G30/7
-iñ K3/14, K5/28
- fiğân:** İneleme, ızdırıp ile bağırıp çağırma.
f. it- G96/5
f. u âh Ş5/2, R1
-dan G31/2
- fıkr:** Düşünmek. T9/5
f. eyle- G16/1, G68/2, T9/2
f. it- Trh12/10, Trk 8/18, Mh1/4
f.-ı dâder eyle- Trh23/7
f.-i ' aşk Mh4/5
f.-i dilber T5/1, Mh4/4
f.-i dildâr Tsmn 2/5
f.-i ğam K5/25
f.-i hâl G110/2
f.-i hayâl Ts1 /2
f.-i vaşl G86/1
f.-i vişâl G12/2
f.-i zincir-i siyeh-zülf G83/3
f.-i zülf G92/3
f.-i zülf ü ' âriz Ş20/3
-iñle G118/5

fırāk: Ayrılık.

f.-ı dāder Trh23/7

-a Trk 5/10

-ım G86/7

-ımla T5/4

-iñ T7/1, G54/4, G76/2

-ından T10/3

-iñla T4/2, G111/3, G55/3, G87/3

fırdevs: Cennet. Trh49/2, Trh53/4

f.-i a‘lā K2/16

f.-i ber T1/7

f.-i kūy G55/5

-e Mr3/5

fitne: Ara bozuculuk. G111/2

fuḳarā: Fakir, yoksul. K5/12, Mr1/3

fūlfūl: Karabiber.

-den G50/3

fūlk: Gemi, sandal.

f.-i dil Mr2/5, G36/3

fūnūn: İlimler, fenler.

f.-i ḥüsn-i taḥrīr Trh9/3

fūrḳat: Ayrılık. G11/4, G5/5

f.-i cānān T6/1

-de T11/1

-i Trh45/1, Mh3/3, Mh4/3, Trk 4/27, Trk 5/15, G4/6

-inden G88/2

-iñle Ş14/3, G11/7

-iyle Trh37/5, Trh48/4, Trk 4/3

fūrūḡ: Işık.

f.-ı cebhe Trh4/6

f.-ı himmet Trh5/4

f.-ı nūr-ı taḳvā Trh11/9

f.-ı re‘y K5/34

f.-ı ṭal‘at Ş13/3

fūsūn: Sihir, büyü. Tsmn 1/5

f.-ı çeşm G81/2

fūsūn-kār: Sihirbaz, büyüleyici. G111/2

fütāde: Düşkün, müptela.

-ñ G2/5

fütūr: Bezginlik, usanç. L5/7

füzün: Çok fazla.
f. it- Trh27/6

G

ğaddār: Gaddar, katı, zalim. Trk 5/1, G95/5, Trk 3/2, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

-a G74/4

ğadr:Haksızlık etme, zulüm.

ğ. eyle- Trh17/6

ğāfil: Çevresinden habersiz, dikkatsiz, aymaz. Trk 6/28

ğaflet: Çevresinden habersiz olma, aymazlık.

-den Ts 1/7, Ms3/3

gāh: An. G120/3, Trh49/1, Msm 1/5, Trh23/7, G3/1

g. gah Ş15/4, G5/5, Tsmn 1/3, Ş15/4

gāhi: Arasıra. G64/5, L4/4

gāhice: Arasıra. Msm 1/5, T12/3, Ş6/1, G64/5

ğālib: Galip, kazanan.

ğ.-i muṭlaḳ-ı a‘dā idük K1/4

Ġalib: Şeyh Galib.

-i G3/6

ğālibā: Galiba, belki. Trk 7/6, G109/6, Mh4/1, G90/1, L1/11

ğam: Keder. Mr2/3, Ms4/4, R4, G3/7, Ş15/2, Mh4/2, Ş15/2, Ş2/1, G4/7, G6/3, G12/5, G25/4, G28/3, G37/4, G47/4, G49/5, G54/8, G89/7, G93/4, G96/2, G112/8, G114/1, T8/4, Msm 1/2, K2/19

ğ.-ı ağyār G117/5, Msd 2/1

ğ.-ı ‘aşḳ G46/1

ğ.-ı dehr Trk 3/17

ğ.-ı derd-i dil K6/2

ğ.-ı dünyā Ş9/2

ğ.-ı ḥaṭṭ T5/1

ğ.-ı hecr Msd 2/2

-dan Mr3/4, G57/2, Ş12/4

-dır Trk 6/13

-ım G25/7

-iñdan T4/2

-iñla Trk 7/25, G26/6, Msd 2/1

-la K4/18, Trc 1/33, Trh3/5, Ş19/5, G57/6, Ts 2/5

-lar G4/6

ğamze: Gamze, yan bakış.

ğ.-i cādū Ts 1/5

ğ.-i cellād K2/14, Ş8/1, G22/5, G83/2
 ğ.-i fettān G34/1
 ğ.-i hūn-ḥ̣ār G20/2, G49/3, Mh2/6, Mh3/5, G69/4
 ğ.-i hūn-rīzi çek- T3/4, T9/2
 ğ.-i kâtil it- Trk 6/27
 ğ.-i pür-gū G1/5
 -ñe Mh5/4
 -si Trk 6/25, Ms3/5, G41/1, G95/3
 -ler G92/2
 -leri T9/4
 -leriñ Tsmn 1/5
 -ñ Mh4/6, G33/1, G66/1, G66/2, G66/3, G66/4, G66/5
 -ñle G79/4, G56/4
 -si Ş21/1, Ms2/5
ğaraž: Maksat, gaye. G50/5, G50/2, T4/3, Trc 1/29, G50/1, G50/1, G50/3, G50/4
ğarīb: Kimsesiz zavallı.
 -im G105/4, G103/1
ğarībān: Garipler.
 -ı Trh55/3
ğarībāne: Garipler gibi, garipçe. Ş11/4
ğarīḳ: Suya batmış, boğulmuş.
 ğ.-i hūn ol- Trk 2/3
 ğ.-i iḥsān ol- Trc 1/7
 ğ.-i ni‘ metiñ ol- Ş2/4
ğark: Batma.
 ğ. eyle- Trk 2/29
ğavḡā: Kavga.
 ğ.-yı ‘ uşşāk ol- T5/4
ğavs: Dalgıç.
 ğ.-i ekrem Trh34/2
Ğavs-i A‘zam: Seyyid Abdülkadir Geylani (1078-1165) T1/4
ğayb: Görülemeyen, gizli olan şey.
 ğ. it- T2/4
 ğ. ideyaz- G43/6
ğāyet: Pek çok. G19/3, Tsb 1/5
 -le Ş10/2
ğayr: Başkası, diğerleri.
 -e T2/4, G86/3
ğayri: Diğer, başka, artık, bundan sonra, daha fazla. K1/15, K4/24, K5/33, Ş14/1, Ş19/4, Ş21/1, Ş21/2, T1/1, T2/1, T9/5, R13, Trc 1/36, Trk 2/21, Trk 2/33, Trk

5/18, Trk 7/20, Trh10/9, Trh36/4, Trh37/5, Trh52/6, G6/1, G6/4, G17/4, G26/4, G26/8, G76/2, G86/8, G89/2, G90/5, G99/2, Mh4/6

-lere G77/4

-leriñ G22/6

-si G70/4

-ye Mh1/4

-yi Mh1/4

ğayret: Gayret, çalışma, çabalama. Ms3/4

ğ.-i ‘aşk G60/7

ğ.-i devlet ü dīn K5/5

-dir G80/5

-i Ş21/2

ğazā: Din uğruna yapılan savaş. G85/3

ğazab: Hiddet, öfke.

-la G1/4

ğazel: Gazel. K2/12, K5/17, K4/10

-im G71/6

ğazūbāne: Çok öfkeli bir şekilde. Tsmn 2/1

Gebr: Mecusi, ateşe tapan.

G. ü Yehūd Trk1/22, Trk2/15

geç-: Geçmek. Trh35/6

-di T12/3, T5/5, Trh1/3, Trh24/10, Tsmn 2/1, G97/4

-dim G95/3

-diñ G79/5, G10/4

-en G26/2, T10/2

-er G4/6, Trh13/5, G42/2, G86/1

-iyor Ts 2/5

-mede G57/5

-mekdedir Trk 6/22

-mesün Ş5/2

-sün G5/7

-üp Msm 1/2, Ş9/2

gedā: Dilenci, yoksul. Trh5/3, Ş1/3, T1/11

g.-y1 kūy Ş8/3

-lar K4/13, G108/3

-niñ T5/2

-sı T11/4

-yım G105/1

gehi: Ara sıra, bazen. Tsmn 1/1, Ş21/3

gel-: Gelmek. L2/7, Ş7/2, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Ş12/3, Ş17/2, Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4, T12/2, T7/7, Trk 7/4, Trk 8/14, G9/1, G9/3, G13/6, G22/3, G31/5, G41/2, G45/1, G45/5, G60/1, G60/2, G61/4, G64/7, G71/5, G75/4, G86/7, G91/4, G100/3, G101/8, G113/2, G122/4, Msd 2/7, Ms2/5, Ms2/5, Ms3/1, Ms3/1

gel (Emir)T7/3

-di K4/1, K2/15, L5/7, T7/5, Trk 2/1, Trk 1/2, Trk 1/3, Trk 1/4, Trk 1/5, Trh1/3, Trh2/7, Trh14/7, Trh16/7, Trh21/13, Tsb1/2, G52/1, G53/2, G58/4, G114/6, Ts 2/2

-digi G31/6

-dik Trk 6/2

-dikçe Tsmn 2/2, G26/2, G59/5

-dikde Trh28/3, Trh3/7, Tsmn 1/3

-dim Kt5/2, Kt5/1, G101/1

-diñ Ş18/2

-diyse Trc 1/42, Trh11/7, G18/3

-eli Mr1/9, G119/5

-en Trh48/1, T11/5, Trh36/3, Trh51/2

-eydün Tsmn 1/6

-iñ Trk 8/13

-ince L5/4, Ş6/4, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6

-me Tsmn 1/5

-meyenlerdendir Trh6/7

-medi Trh1/3, Trh11/7

-mekde Msd 2/2, Ş1/2

-mesün T13/5

-mez T9/5, T2/4, Trh35/1, Tsmn 2/3, Ş13/3

-mez ise G83/4

-mezsiñ T7/4

-mişim Ş5/4

-miyor T9/3

-se K1/9, Msd 2/2, G30/5, K3/13

-sün K5/16, R16, G91/2

-üp K2/18, T7/2, T7/5, Trh18/5, Trh28/1, Trh29/1, Trh30/1, Trh34/7, G25/2, G91/3, G110/1

-ür Ş6/1, Ş9/4, G3/2, G4/4, G39/3, G75/1

-ürse L3/4

geliş: Gelme işi. Ts 2/2

genc: Yaşlı olmayan, genç. Trh36/2, Trh39/2, Trh48/3, Trc 1/13, Trh46/1, Trh53/5

g.-i ‘ ilm ü hikmet Trk 4/21

g.-i esrâr-ı nihân Mh1/1

- g.-i hikem Trh24/2
g.idi Trh36/5
- gencine:** Hazine.
g.-i dil G11/6
g.-i envâr it- Trh50/6
g.-i ihsân Trh4/3
-de G53/5, G53/1
-ler T5/5, G60/4
- gençlik:** Gençlik.
-de Mr3/9, Mh4/6
- ger:** Eğer. G78/5, Trk 7/1, T5/4,
ger-: Germek.
-mege G64/2
-eyin G20/2
- gerçi:** Ama, eğer, gerçekte. L5/5, K6/2, L4/2, Msm 1/5, T6/1, G26/7, G28/2, G65/1, G69/6, G70/1, G88/4 4
- gerd:** Toz, toprak.
g.-i ğam Trh32/6, Trk 8/17
- gerden:** Boyun.
g.-i ‘âşık Tsmn 2/4
- gerdün:** Dünya, sema, felek.Trk 3/4
g.-ı dūn Trh35/2
-dan G3/7
- gerek:** Lazım, gerekli; ister ... isterse ... görevinde kullanılan bağlama edatı.
Trh11/5, G40/5, G64/1, G64/2, G64/3, G64/4, G64/5, G64/6, G64/7
-se Trh11/5
- germ:** Sıcak.
g. eyle- Ş18/4
g. it- Ş20/1
g. ol- G82/4
- germ-ülfet:** Sıkı fıkı görüşen.
-dir K6/9
- geşt:** Gezme, seyretme.
g. eyle- Ş3/2
g. it- Tsmn 1/1, Mr2/2
g. ü güzâr it- T11/2, G59/3
- getür-:** Getirmek. T4/5, Trk 6/24, G94/4, G122/1
-mez K4/15, G107/4, G108/6
-señ L2/5, Trk 5/14
- gevher:** Mücevher, inci.

g.-i ʿaşk G11/5

g.-i genc̣ine-i āl-i ʿOsmān Trc 1/42

-i Trk 4/21

gey-: Giymek. G48/6

-di Trh18/5, Trk 1/5, G39/5

-dükleri Trk 6/16

-üp Trk 6/9

geyin-: Giyinmek.

-mişdi G10/2

gez-: Gezmek.

-dim G46/1

-er L4/1, L4/2, T7/7, G86/6

-erler G47/6

-üp G82/1, R2, G82/7

ġibtā: İmrenme, özenme.

ġ. eyle- Trh10/3

ġibtā-fermā: Ġibtā veren.

ġ.-yı gülistān-ı naʿīm Trh19/4

ġ.-yı selef Trh24/2

ġilmān: Cennet'te hizmet gören delikanlılar, köleler.

-a Trh44/1

-ı Trh29/3

ġibi: Gibi. Ş3/4, Ş1/5, Ş10/3, Ş11/1, Ş11/3, Ş5/5, Ş8/2, Ş14/1, Ş14/2, Ş14/3, Ş14/4, Ş19/2, Ş19/5, K1/3, K2/11, K2/25, K4/3, K4/9, K6/1, T1/4, T1/11, T3/3, T4/2, T5/4, T6/2, T9/6, T11/1, T11/2, T11/5, G10/6, G16/4, G21/3, G23/1, G25/6, G27/1, G27/6, G33/5, G34/3, G37/2, G38/2, G41/2, G42/5, G44/1, G45/2, G45/4, G45/5, G46/3, G47/4, G48/6, G57/5, G61/3, G62/4, G65/1, G68/2, G68/3, G69/1, G72/1, G73/1, G75/7, G86/6, G86/8, G92/3, G93/4, G97/3, G82/5, G100/1, G107/4, G108/6, G111/1, G115/2, G115/3, G119/1, L4/1, L4/2, L5/6, Mh4/3, Mh5/2, Mr1/8, Mr2/3, Mr3/4, Mr3/5, Mr3/8, R7, R11, R16, R20, Ts 2/1, Ms3/2, Trc 1/11, Trk 1/3, Trk 3/3, Trk 3/15, Trk 6/10, Trk 6/12, Trk 6/23, Trk 7/25, Trk 8/12, Trh1/3, Trh3/9, Trh4/9, Trh7/7, Trh12/5, Trh13/1, Trh14/4, Trh48/4, Tsb 1/2, Tsb 1/4, Tsb 1/5, Tsmn 1/4, Ms1/4, Ms3/3, Msd 2/8, Ts 1/9, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 3/2

ġice: Gece. Ş6/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş18/2, K1/16, T5/4, T9/6, Trh47/5, T6/4, Trk 1/6, Trk 7/23, G2/2, G14/4, G20/3, G28/6, G37/2, G42/5, G43/4, G46/2, G51/4, G55/7, G58/5, G70/3, G70/3, G71/2, G79/2, G80/2, G84/6, G86/1, G88/1, G93/1, G110/1, G110/3, G110/4, G115/4, G116/1, G117/2, Ms2/2, Ms2/5, Ts 3/2

-ler Mh3/1, Ş19/5, Ş19/5, Tsb 1/4, G120/1

-lerde Mh2/4

- si Ş1/4
 -ye T12/1
gider-: Gidermek, yok etmek.
 -ince Ts 2/1
gidiş: Gidiş. G52/4
gir-: Girmek. G38/4
 -diler G109/2
 -emem Tsmn 2/3
 -er T1/11
 -mez G9/5
 -sem Ts 1/8
gird-āb: Tehlikeli yer, suların döndüğü ve çukurlaştığı yer.
 -a Msm 1/4
girībān: Elbise yakası.
 -ım G26/6, Mh4/5, T3/2
 -ın Trh51/3, G59/5
giriŋār: Tutulmuş, yakalanmış. Msd 2/1
 g. ol- Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Ms2/3
girū: Sonra. Msm 1/4, Ş3/1, Ş15/2, Ş21/5, T5/3, Trc 1/16, G96/5, K4/20
giryān: Ağlayan. Ş10/4, T11/1, G68/3
 g. it- G63/1, Tsmn 2/2
 -iñ G63/1
girye: Gözyaşı.
 g.ler it- G30/1
 -mizle G44/1
gīsū: Omuza dökülen saç.
 g.-y1 cūvān K4/3
 g.-y1 dilber G78/3
 g.-y1 siyeh-kār G82/2
 -sına Trk 6/11, Ts 1/5
 -ya G113/3
git-: Gitmek. G12/4
 -di Ş14/3, Mr3/2, Mr3/4, T9/5, Trk 3/1, Trk 3/8, Trk 4/10, Trh35/2, Trh35/7, Trh36/1, Trh38/5, Trh39/2, Trh40/2, Trh41/1, Trh42/1, Trh42/2, Trh43/1, Trh45/1, Trh46/1, Trh47/5, Trh48/3, Trh50/1, Trh53/4, Trh54/2, Tsmn 2/1, G14/1, G52/4, G71/4
 -dik T12/4
 -dikçe G22/1, G25/2
 -diñG10/4
 -elim R2, Ş9/2, G85/3, Msd 2/7

-emem Trk 5/3, Ş9/3, G77/1
-emezsem G12/4
-er L4/2, Trk 2/21, Trh36/3, G47/5
-erse L4/2
-ersem G73/2
-ersen Trk 6/35
-medi K6/12
-mekdedir Trh48/1, Trh51/2
-mez Mh1/4
-se Ş8/4
-üp Trk 3/23, Trk 5/15, G106/2

giyāh: Ot. Trk 1/15

gizli: Gizli.

g. gizli Ts 3/1

gonca: Gonca. G5/1

ğ.-i evşāf K2/12
ğ.-i gülzār-ı leṭāfet Ms3/1
ğ.-i gülzār Trk 3/5
ğ.-i iḳbāl Trc 1/19
ğ.-i maḳşūd T1/8
ğ.-i nevreste Ş15/5, Ş15/6
ğ.-i ra' nā G114/6, G26/6
ğ.-i ruḥsār G68/2, Trh50/3
ğ.-i şad-berg Ş20/2
ğ.-i ümmīd K4/19
ğ.-i verd-i riyāz-ı şevket Trh21/6
-dan G112/6
-ları Ş3/1

gonca-fem: Gonca ağızlı. G69/5

-iñ G82/5

gonca-leb: Gonca dudak. G70/4, T3/3, T8/2, Ts 1/3

-m G51/2

gonca-ter: Taze gonca.

-im G27/1

göç-: Ölmek.

-di Trh34/1, Trh34/9, Trh37/7, Trh46/2, Trh48/5

gögüs: Göğüs.

g. germe- G41/4

-ümi G20/2

-ünde Trk 6/19

gök: Yeşil; Gökyüzü. G47/1, G111/4

-de Trk 3/10

-lere G62/3

Gökşu: İstanbulda bir nehir.

-ya Ş9/2, T12/4

gönder-: Göndermek. G75/2

-dim G118/3

-mege G64/1

göñül: Gönül. K6/1, R8, T1/12, T4/2, T9/4, Trc 1/4, Trk 1/6, Trk 8/17, Tsmn 1/4, Tsmn 2/1, Tsmn 2/4, G10/3, G18/2, G22/2, G26/1, G31/7, G36/5, G64/3, G72/1, G72/2, G72/3, G72/4, G72/5, Ts 1/7, Ts 1/9

g. vir- (Aşık olmak)G118/4

g.üm vir- (Aşık olmak) G77/4

-de T7/1, G27/3, G27/6

-i G10/3

-ler T7/6, G94/3

-üm R7, R16, Mh4/5, Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4, T13/4, T3/3, G3/5, G31/5,

G33/5, G73/3, G90/4, G91/3

-ümce G4/1, G57/4

-ümde Tsb 1/1, G26/7

-ümdür G68/1, G68/2, G68/3, G68/4, G68/5, G68/6, G69/1, G69/2, G69/3, G69/4, G69/5, G69/6, G69/7, G69/8, G69/9

-üme G120/3, G51/1

-ümi Ş18/3, G11/5, G39/1, G71/1, G118/1, G118/2, G118/3, G118/4,

G118/5

-ümün Mh2/1, Mh2/2, Mh2/3, Mh2/4, Mh2/5, Mh2/6, Mh2/7, Trk 3/5

-ümündür Mh2/6

gör-: Görmek. Ş7/1, Trk 8/9, Trk 8/11, Trk 8/21, G41/2, G71/5

-di T10/3, Trk 3/24, Trk 4/2, Trk 8/12, G112/3

-digi Trk 6/26

-digim K5/27, K6/2, K6/13

-dügi G65/3

-dügün Ş21/2, Ş21/3

-dügünle Ş21/1

-dükçeK4/11, Mh4/3, Ş10/4, Ş14/2, Trk 7/2, G9/2, G49/4, G100/7,

G108/1, Ms2/1

-dükde G78/3, G88/3

-düm T13/2, K2/13, R23, L1/10, Ş10/2, Trk 3/13, Trh12/11, G53/2,

G97/4, G100/5

-e Trh22/6, Trh26/4
 -elden Trk 6/36
 -emem G48/2
 -emezsın Ts 3/3
 -en Tsb 1/3, G12/1, T4/4
 -endir T6/2
 -eniñ G93/3
 -enler Trh29/3, G106/2, G108/5, G25/3, T1/3, Trh55/2, Trh9/3
 -eydi Trh55/2
 -eydiñ G63/5
 -ince Trk 3/17, Ts 3/5
 -meden G81/1, G81/2, G81/3, G81/4, G81/5, G81/6, G84/1, G81/7
 -medi Trh17/4, Trh18/2, Trh19/2, Trh27/5, Trh4/1, Trh50/2, Trh6/1
 -medim L4/1, L5/8, Trh19/2, G119/5, G90/5
 -mediñ G110/4
 -mege T2/2, G73/4
 -megi G72/1
 -mek G72/3
 -memek Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5
 -memiş Trh16/2
 -memişler Mh4/1
 -mese G83/2, K2/11
 -mesün Mh3/4, Msm 1/1, K2/19
 -mesünler G67/2
 -meye K2/24, Trh1/8
 -meyen Tsb 1/3
 -mez T13/3, G67/4
 -müş Ş3/3, Trh 2/1, Trh12/5, Trh12/9, Trh16/3, Trh5/6
 -se K2/7, Mh1/5, K5/9, K2/9, K2/8, Ş4/4, T9/6, Trk 4/6, Trh1/2, Trh12/7,
 Trh27/2, Trh5/2, G112/7, G63/4, Ts 1/4
 -seler G7/4
 -sem Trc 1/25
 -señ G63/6, Ts 2/5
 -seydi Ş1/3, G93/1, T7/4, T3/1
 -sünler T3/2, T3/3, T3/4, T3/5, G25/1, G25/2, G25/3, G25/4, G25/5,
 G25/6, G25/7
 -üp K4/19, Mh4/1, R15, T4/3, T6/2, Trc 1/16, Trk 1/23, Trk 1/26, Trk
 6/16, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, G4/2, G5/6, G14/3, G23/2,
 G28/4, G32/4, G46/5, G62/4, G67/6, G71/2, G84/6, G89/1, G98/7
 -ünce Ş13/1, G62/3, K4/14, K4/2, G108/4

-ürüz Trk 1/22, G36/4
görin-: Görünmek.
-di Msm 1/4
-mez G2/2, G28/7
-ür T12/2
-se T3/2
görüŖ: Görme iŖi.
-de G109/2
göster-: Göstermek.G25/1
-digiñ G80/3
-medi Tsmn 2/1
-meye Trh14/6, K4/22
-mez G78/2
-üp K2/25, Trh25/4, G63/3
-ür G30/1, G30/2, G30/3, G30/4, G30/5, G30/6, G30/7
götür-: Götürmek. Mr1/9
göz: Göz. G56/4, G7/4
g. göz ol- (Üzerinde birçok göz oluŖması.) L2/4, G83/1, G83/5
g.üñ aydın (Sevinçli bir durumda söylenen kutlama sözü.) Trh12/14
-den G109/3
-e G55/1
-i Ŗ3/3, G19/3, G93/4
-imiñ Trk 3/24, Trk 3/3, Trk 7/3
-imizden Trk 4/22
-leri Ms5/5, Trk 6/35, G36/6
-lerim G55/1, G74/2
-lerimi G73/2
-lerimizden Trk 8/16
-leriñ T5/2
-üm Mh3/4, Trk 1/1, Ts 1/4, T4/2, T3/1
-ümde G89/5
-ümden Trk 2/1, Trk 2/38, Trk 3/3
-ümüñ T6/3
-üñ Trh12/14, Tsmn 1/5
gözdağı: Gözdağı. G90/4
gözyaşı: Gözyaşı.
-m G12/1
-nı Trk 3/1
ğubār: Toz.G6/1

ğ.-ı dergeh T1/6, Trh4/4
ğ.-ı pāy G103/2
ğulū: Saldırma, hücum.
g. it- G96/2
gūnā: Tür, çeşit. K6/3, Ş12/4
ğurbet: Gurbet.
-de Trk 4/8, Trh35/2
-dedir Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5
ğuremā: Düşmanlar, hasımlar. K1/13
ğurre: Parlaklık.
ğ.-i ‘ ayn-ı ZehrāTrk 1/11
gūş: Dinlemek.
g. eyle- L3/6, G113/2, G50/5, T9/1, Ş12/1, G91/4
g. it- K2/26, T2/5, T13/5, Trk 6/6, Trh4/7, Trh23/8, Trh44/2, Ş6/1, Ş17/2, Trh41/5, Trh53/3, G22/4, Ms2/1, T9/3, G46/2, Trh9/2, G36/2, G32/3, Trh25/2, G14/5, G29/7
gūşe: Köşe. G72/2
g. gūşe G72/2
g.-i cennet ol- G75/5
g.-i çeşm R15
g.-i ğam Msd 2/1, Trk 7/3, Mh4/4, Trc 1/32, Trk 3/5, G75/2, G83/4, g.-i küllhan G95/9
g.-i mey-hāne Trk 6/5, G72/4
g.-i miḥnet Ts 3/4, Trk 3/8, Trk 8/8
-sin Trh19/6
-uma G9/5
gūşe-niṣīn: Köşede oturan.
g.-i ‘ uzlet ol- Trc 1/12
gūyā: Güya, sözde, söz gelişi. G25/3, G53/4, G79/5, G88/2, G89/3, G119/3, K4/8, K4/10, Mr2/1, L1/12, Trc 1/45, Trk 3/12, Trh17/6, Tsmn 2/4
gūyiyā: Güya, sözde, söz gelişi. T7/1
gücen-: Gücenmek, darılmak.
-mem T9/3
güç: Zor, güç. Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5, Mh3/5, G18/1, G18/2, G18/3, G18/4, G18/5
-dür G18/3, G18/1, G18/2, G18/4, G18/5, G61/3
güfte: Söz, lakırdı, Herhangi bir makama göre bestelenen manzume..
-ler Ş15/6
güftār: Söz.
-ımı G77/5

güher-veş: Cevher gibi. K3/12

gül: Gül. Ş15/1, Ş8/2, G5/1, G38/2, T6/2, Trk 1/3, Ms2/3

g.-i ārāyış-i bāğ-ı vaḥdet R14

g.-i ra^c nā Ş21/3, G1/3, G24/3, G10/2, G71/1, T10/2, Ms3/2, Ş12/4, Ş21/3, G74/2, /1, Ms2/1, G79

g.-i rūy T7/6

g.-i şād-āb T8/2

g.-i ṭab^c K4/23

g.-i ter T6/4, Mh5/3, Ş18/3

g.-i ḥandān R23

g.-i ḥoş-bū: Ş3/4

g.-i ümmīd G31/2, Trc 1/16

g. ü nesrīn T3/1

g. ü sūnbül G19/2

-de Ş17/2, Trh26/3

-den G50/1

-e Ts 3/2

-i G44/1, T1/6, G6/3

-ini T6/2

-iniñ Trc 1/45

-ler K4/4, Trh4/9, G30/5, G31/2, G84/3

-üm G117/6

gül-: Gülmek.

-eceedir Trk 1/22

-emem Msd 2/2

-erse L3/3

-medi Trh41/2

-medim G69/5

-memişdir Mr1/9

-müş idi K5/27

-sün T7/3

gülbāng: Eskiden tekkelerde ayin sırasında okunan ilahi.

g.-ı tevḥīd Trh34/7

güldür-: Güldürmek.

-dün Ş21/4

gül-endām: Boyu gül gibi nazik ve laif olan. L3/1

gül-gonca: Henüz açılmamış gül.

g.-i gülzār-ı nübüvvet Trk1/2

-sıdır Trk 2/11

gül-gonca-veş: Henüz açılmamış gül gibi. Trh6/9

gülistān: Gül bahçesi. K4/24

g.-ı Bekā Trh46/1

g.-ı cinān Trh51/3, Trh34/7

-a K4/1, Trh26/3

-dır T6/2

gül-‘izār: Gül yanaklı.

-ıdır G31/1

gül-nār: Nar çiçeği.

-ı T3/2

gül-ruhsār: Gül yüzlü.

-a G47/2

gül-rüy: Gül yüzlü.

-uñ G109/5

gülsitān: Gül bahçesi. G95/8

g.-ı nuşret Trh7/4

g.-ı rüy Ş8/3

-ı K4/10

-ıdır T4/1

gülşen: Gül bahçesi. G69/5, Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5, G76/2, Trk 7/18

g. eyle- T7/5

g.-i ‘ālem G50/3, Trk 3/22

g.-i ‘aşk Mh1/5, G69/9

g.-i dehr Trh28/2

g.-i derd ol- Tsmn 1/3

g.-i endiše G11/2

g.-i Firdevs Trh37/6

g.-i huld it- Trh46/2

g.-i hüsn Ş8/1, Ş8/2, Ş8/3, Ş8/4

g.-i me’vā Trh36/1

-de Ş3/2, Trk 1/4, G31/2, G38/1, G46/4, G78/1, G87/3

-e Mh5/3

-i Trk 3/5, Trk 4/19

-im T8/4

-inde T3/2, T4/1

gül-ten: Gül gibi latif ve nazik vücutlu.

-im T8/4

gül-ter: Taze gül. G62/2

gül-veş: Gül gibi. Trh6/9

Gül-zāde: Trh46/2

-niñ Trh46/1

gülzār: Gül bahçesi. G95/9

g.-1 cihān Tsmn 2/2

g.-1 cinān oŞ3/4

g.-1 ʿadn Trh50/7

g.-1 ʿālem Trh41/2

g.-1 ʿaşk G61/5

g.-1 fenā Trh48/4

g.-1 firdevs Trh41/1

g.-1 meʿvā eyle-Trh54/5

g.-1 naʿīm Trh34/1, Trh40/1, Trk 1/12, Trk 3/23

-a Ş15/5, T5/3, Ş15/6, G59/1, G95/1

-ına G45/1

güm-rāh: Yolunu şaşırmış.

-a Mh1/3

gümrük: Gümrük.

-den Trc 1/35

gümüş: Gümüş.

-den L2/3

gün: Gün, gündüz. Tsmn 2/1, Ş11/4,Ş16/3, T1/4, T6/5, K5/1, Kt6/1, Trh3/9, Trc 1/47, Trk 4/24, Trk 6/30, Trk 8/19, G3/5, G3/6, G4/1, G4/5, G5/4, G5/6,G14/5, G36/5, G55/4, G68/5, G75/6, G100/5, G120/2, Msd 2/3, Ts 1/6, Ts 1/8

-e Ts 2/4

-de T9/2, Trk 1/29, Trk 2/5, Trk 2/6, G6/4, G121/4

-den Trk 2/13, Ts 2/4

-i G39/6, Ş1/4, Trk 8/23

-lerde K3/3, Trk 8/25

günāh: Dinen yapılması yasaklanan şey. R1

g. it- G105/2, L5/9

g. ol- G48/3

-ı G122/3

-ım Mr2/3, G103/1

-ımdan Msd 2/3

-ın Trh2/8, Trh54/6

-ından Trh35/6, G106/4

gün-be-gün: Günden güne. T7/5

gündüz: Gündüz. K1/16, Trk 1/10, Trk 1/6, G70/3, G86/1

güneh: Güناه.

-den G103/4, Trk 8/11

-dir G54/3

-imden G12/4

güneh-kār: Günah işleyen, günahkâr.

g. ol- Mh4/5, T13/3

g. u tebeh-kār ol-T1/10

-a G121/2

-ım G67/3

güneş: Güneş.

-iñ G53/4

gürüh: Topluluk, cemaat, bölük. gürüh olacak.

g.-ı ʿ aşıkān Ş5/1

g.-ı evliyā Trk 2/10

g.-ı mekrüh Trk 1/20

g.-ı şāʿ irān Trh10/8

güşād: Açılış, açma.

g. ol- Trh26/3

g.-ı lıhye Trh26/1

-dır K5/13

güşāde: Açılmış.

g. it- Trh3/8

güzel: Güzel. Trh20/6

-ler K4/15, T3/5, R21

-lerde G109/6

-siñ Msm 1/5

güzellik: Güzellik.

-de G1/3

güzer: Geçiş, geçme.

g. eyle- Trk 4/6

g. it- Ms4/6, G111/5, G42/4

g. kı1- Trk 6/12

H

ḥāb: Uyku.

ḥ.-ı ğaflet G106/1, Trk 1/1, G36/8

ḥ.-ı rāḥat T1/11, Ts 3/3, Ş19/5, Trk1/1, G14/6, G36/8, G106/1

ḥ. u rāḥat T9/5, G86/1

-a Msm 1/4, G25/6

haber: Haber. T9/6

-im G27/5

haber-dār: Haberi olan, bilen. G91/5

Ḥabīb: Hz. Muhammed (s.a.v.)

- Ḥ.-i Kibriyā** G102/4
- ḥabîr:** Haberdar, haberi olan. Msd 1/5
- ḥʿāce:** Hoca. L1/11, G48/4
- Ḥacerü'l-esved:** Kabe'nin doğu kısmında bulunansiyah kutsal taş. G88/3
- ḥacet:** İhtiyaç, gereklilik, istek, lüzum. Ş17/3, Ş18/2, K5/1, K6/1, G43/3, G81/2, G87/5, G115/2, Ms3/5, Mr2/3
- i Trh5/3
- Ḥacı Mollā:** Trh52/1
- ḥacîl:** Utanmış.
- ḥ. it- Ş2/4
- ḥadd:** Had, sınır.
- ḥ.-i zât Trh11/7
- i Trh1/5, Ş1/3
- im K6/14, Trh11/12
- imce K1/10, Trh11/6
- imdir G103/5, K2/20
- iñ Ms 2/7, Trh14/5, K4/21, Trh16/4, Trh18/3, Trh19/8, G20/6, G47/7
- Ḥadice Hanım:** Leyla Hanım'ın annesi.
- i Trh53/2
- ḥādim:** Hademe, hizmetçi, yardımcı.
- lere L5/7
- ḥāfız:** Hıfz eden, koruyan.
- dan L1/11
- ḥʿāher:** Kız kardeş.
- ḥ.-i şāh-ı devrān Trc 1/1
- ḥ.-i aʿ zam Trc 1/8
- ḥ.-i şāh-ı cihān Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/30, Trc 1/40, Trc 1/50, Trh41/4
- im Trh45/1
- ḥʿāhiş-ger:** İstekli, arzulu.
- ḥ. ol- T13/3
- ḥāʿib:** Hiçbir şey elde edemeyen.
- ḥ. ü ḥāsir G121/4
- ḥaḳ:** Doğru, gerçek. Kt7/2, Mh1/3, K6/20, Trh3/8, Trh4/8, Trh7/7, Trh11/8, Trh15/2, Trh20/3, Trh24/6, Trh24/8, Trh25/4, Trh30/1, Trh31/1, Trh33/3, Trh41/7, Trh46/2, Trh50/4, T1/1, T1/4, Trk 2/20, G61/2, G67/5, Ş1/1
- ḥ.-i Ḥazret-i Zehrā G104/5
- Ḥaḳḳ:** Allah. K6/20, T1/1, T1/4, Trh46/2, Trc 1/18, Trc 1/36, Trh3/9
- Ḥ. Taʿ ālā Trh23/2, K6/11, Trh14/2, Trh35/5, Trh7/5, Trh38/4, Trh50/6
- da K6/19

-dan K1/2, K2/14, Mh4/6, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8

-iñ Trh29/1

ḥāk: Toprak. L4/3, Trk 2/9, Trk 4/21, Trk 6/3, Trh35/3, Trh37/2, Trh39/1, Trh50/4, Trh41/6

ḥ.e yüz sür- L4/3

ḥ.-i dergāh-ı mu‘ allā-pāye R12

ḥ.-i kūy G104/1

ḥ.-i mezellet Trk 6/14

ḥ.-i pāy G6/1, T1/8, G102/2, Trk 8/25, Trk 8/19, K6/3, Trh11/12, Trc 1/29, Trc 1/48

ḥ.-i pāy-ı‘ āşıḳān G72/3

ḥ.-i pāy-ı dilber G11/6

ḥ.-i pāy-ı Mevlevī Ş5/4

ḥ.-i pāy-ı Murtaẓā Trk 2/16

ḥ.-i rāh G25/7, Ts 1/8, T5/4

ḥ.-i rāh-ı dergeh Mh1/2

ḥ.-i reh Mr1/6, Ms2/1, Trk 6/3

ḥ.-i reh-i Fātīmatü'z-Zehrā Trk 8/24

ḥ.-i reh-i pīr-i muḡān Ms4/2

ḥ. it- Trk 8/19

ḥ.-i Zehrā Trk 8/10

-i T1/6

ḥaḳān: Hükümdar. Trh3/3

ḥ.-ı ‘ ālem Trh1/9, Trk 4/17

ḥ.-ı ‘ ālī-himmet Trh7/5

ḥ.-ı devrān Trh6/5

ḥ.-ı hüner-pīrāTrh22/3

ḥ.-ı hüner-ver K1/8

ḥ.-ı İskender-tüvān K3/7

ḥ.-ı mekārīm-pīrāTrh12/4

ḥ.-ı zamān Trh10/5

-dan K1/2, K2/14, Mh4/6, Ms 2/2, Trh2/7, Trk 8/7,

-dır Mr3/9, Trh27/5

-ı Trk 5/20, Trh4/9

-ısın Msd 1/2, T2/7

ḥaḳāret: Hakaret. Trk 2/12

ḥāk-ber-ser: Toprakla bir olmak.

ḥ. eyle- Trh7/4

ḥaḳīḳat: Gerçekte.

-de Trk 2/10

ḥakkā: Hakikat, gerçek.. K6/18, Trh22/2, T2/1, Trh13/7, Trh34/3, Trh41/5, Trh5/4, G120/5

ḥāl: Durum, hâl. Trh24/6, Trh27/5, G88/1

ḥ.-i ‘âlem T11/1

ḥ.-i dil Trk 3/3

ḥ.-i dil-efgâr Mh3/5

ḥ.-i dil-i zâr G90/2, Ms5/1

ḥ.-i dünyâ T6/2

ḥ.-i perişân T4/3, Msd 2/5, T10/2

ḥ.-i zamâne G104/3

-e Trk 6/17, G110/5, Trk 8/21

-i G60/8

-im G2/5

-ime Mr1/5, Mh3/2, G13/1, G120/2, G117/8, Trk 7/19, K5/18, R9, Ş21/4

-imi G87/1, G9/2, G20/1, G52/2, G79/6, G101/2, G101/6, G103/4, G89/1,

Ms2/2, T9/6, T11/4

-imize Mr2/4, Tsmn 2/1

-in R20, Ts 1/10

-inde Mr3/8

-ine Trc 1/46, Trk 1/22, Trh14/4

-ini G14/3, G70/2, G96/5, G108/3, K4/13, R2, Ş5/3, Ts 2/6, Tsb 1/5

ḥāl: Ben.

ḥ.-i rûy G50/3

ḥalâ: Hala, henüz. K6/12, Ms4/6, Trh18/1, Trh24/7, T7/7, G37/3, G69/5, G100/5

ḥalâş: Kurtulma, kurtuluş.

ḥ. it- Trh35/4, Trh17/5

ḥ. ol- Tsb 1/4, Trh37/1 G49/1, G49/2, G49/3, G49/4, G49/5, G49/6, G57/2,

ḥâlet: Suret, hâl. G41/3

-dir G28/6

Ḥālîk: Yaratıcı, yaratan. T1/7

Ḥalîd Efendi: Leyla Hanım'ın erkek kardeşidir. Trk 5/9

ḥālî: Boş. Ş8/4

Ḥalîl: Allah'tan başkasından hiçbir zaman yardım dilemeyip O'nun dostluğunu ihiyar eden Hz. İbrahim'in (a.s.) lâkabıdır.

Ḥ.-i Raḥmân K5/14

ḥâliyâ: Şimdiki zamanda. K2/5

ḥalk: Halk, yaratma.

ḥ. ol- T1/8

ḥ.-i ‘âlem Trc 1/33

- a Ş4/3, Ms4/1
-i L3/5, Trh9/4
- halka:** Halka, daire.
h. a-i tevḥīd Ş5/2
- hall:** Halletmek, çözmek.
h. eyle- L3/9, L5/10
- Halveti:** Halveti tarikatından olan kimse.
-ler Ş5/5
- hamd:** Şükretmek, övmek.
h. ol- T3/5
- Ḥamdullāh Efendi:** Trh24/10
- ḥamdü-lillāh:** Şükür olsun. Trh33/7
- hame:** Kalem. G3/6, G30/7, K4/21, Trh19/8
h. -i luṭf Trh11/8
h. -i müjgān G33/3
-den K4/10
-m G10/6, Trc 1/5, Trc 1/45
- hāmī:** Himaye eden, koruyan.
h. -i ehl-i ‘irfān Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/30, Trc 1/40, Trc 1/50
- Ḥamid:** Leyla Hanım'ın babası Moralızade Hamid Efendi.
-imdir Trk 3/2
-iñi G39/7
- hāmūn:** Büyük sahra, ova.
-da G68/3
- ḥāmūş:** Suskun. G46/5
h. eyle- G113/2
h. it- Ş3/2, Ş6/1, Ş9/2, Ş17/2, T2/5,
h. ol- Ts 1/10
h. u lāl ol- T5/3
- ḥān:** Padişah. Trh7/1
Ḥ. Maḥmūd K1/1, Trh 1/1
Ḥ. Mecīd Trh20/1, Trh13/1
- ḥān:** Sofra.
h. -ı iḥsān Trh12/6
- hançer:** Hançer, silah olarak kullanılan bir tür bıçak. Trk 2/12
h. -i hecr Tsb 1/4
h. -i müjgān G32/1
h. -i ‘uryān Ş8/1
-dir G41/1
-e G101/1

-i L3/8

-ler T3/4

ḥaṇṇer-keṣ: Haṇṇer çeken Trk 8/4

ḥ. ol- Trk 8/4

ḥandān: Gülen, gülücü. T11/1

ḥ. eyle- Trh4/9

ḥ.it- G44/1

ḥ. ol- T8/4

ḥande: Gülme, gülüş.

ḥ. it- G38/2

-ler G116/5

-si L3/3

ḥāne: Ev.

ḥ.-i idbār K2/6

ḥ.-i ḳalb T7/5, Trc 1/24

-de Trc 1/39

-ler Tsmn 1/2

-me G51/3, T7/2

-mi Ş12/3

-miñ Trc 1/35

-mizi Trk 7/10

-sinde G2/2

-yi Trh20/2

ḥānedān: Bir kişiye dayanan soy, büyük aile.

ḥ.-ı Muştafā G67/1

-ı K6/20

-ın K5/35, G61/1

ḥān-ḳāh: Tekke.

ḥ.ı ‘ālem-i ḥayret T11/5

ḥ.-ı ‘aşḳ G46/6, G76/1, G76/5, G103/6

ḥ.-ı Mevlevī Trh28/2, G3/7

ḥānumān: Ev bark.

-ından Msm 1/2

ḥār: Diken. T6/2, G24/3, G30 /5, G69/9, G61/5

ḥ. ol- G6/3

ḥ.-ı nā-pāk Trk 1/8

ḥ.u ḥas G69/2, K4/18

-ına G45/1

-ını T6/2

ḥarāb: Virane, yıkık, dökük.

- h. it- K2/6, Trk 3/7, Ş19/4, G99/4, R10, G13/6, G78/2
h. ol- G72/4, G113/5, Trk 2/33
h. eyle- R16
h.-i ‘aşkıñ ol- Trk 7/4
h. u vîrân ol- Trc 1/14
-ı G122/2, G81/6
-ım Mh3/4, Ms2/4
- ḥarāb-ābād:** Harap olmuş yer. G25/1
ḥarābāt: Yıkıntılar, viraneler. G28/2
-a Ms4/2
-da Trk 6/5
- ḥarābe:** Yıkık, viran.
-yle R16
- ḥarāmī:** Hırsız, haydut. T5/2
ḥarāret: Sıcaklık. Mh5/1
ḥarf: Harf. L1/7
h.-i cevher-dār Trh33/6
h.-i menķūt Trh41/8
h.-i mu‘cem Trh3/10
h.-i mücevher Trh1/9, Trh9/7, Trh16/6, Trh29/5, Trh46/2, Trh27/7, Trh31/2, Trh54/7
- ḥāricī:** Sıffin savaşı esnasında hakem heyetine karşı çıkararak Hz. Ali'ye isyan eden kişilerden her biri; harici.
-ler Trk 1/12
- ḥarīm:** Yabancılar yasak olan, yabancılardan korunan yer.
h.-i ‘aşk G28/2
h.-i ravza G105/3
h.-i ravza-i pāk T1/7
- ḥar-meniş:** Eşek tabiatlı.
-le Ş6/2
- ḥār-zār:** Çalılık, dikenlik.
h. -ı ğam T7/3
- ḥāş:** Seçkin kimse, sınıf veya topluluk.
h. u ‘ām Trh8/4
- ḥasb-i hāl:** Konuşup dertleşme, hâlleşme, sohbet.
h. it- Mh2/7
- Ḥasbī:**
h.ī-i hüner-perver G33/7
- Ḥaseneyn:** Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin. Trk 3/17, Trk 8/14
ḥāşıl: Meydana gelen. Ş21/5

h. it- Mh4/2, T3/3, T3/1, Tsb 1/2

haşm: Düşman.

h. idi Trh54/4

h.-ı kavıbergeşte ol- K1/5

haşmiyân: Düşmanlar.

-iñ Trk 8/10

hasret: Hasret, özlem. Ts 1/6, Ts 1/10, Mh5/4

h. ol- T9/5, G93/4

h.-i derd ü elem G20/5

h.-i la'1 Tsb 1/3

h.-i rüy T6/3, Ş14/4, G7/1

h.-i verd-i ruh G96/1

-dir G80/2

-iñle G92/1, Ş14/1, Ş19/2

-le T10/3, Mr3/1, Trh2/6

Hassân: K5/30, Trk 4/30

haste: Hasta. T2/7

h.-i' aşk G45/5

h.-i hicrân Ş9/3

h.-i mecrûh G43/3

h.-i zâr u nizâr G117/1

-sine G83/4

-yim G107/1, Kt1/2

haste-gân: Hastalar.

-a G104/1

hâşâ: Asla. Trc 1/28, Trk 2/4, Trk 1/20, Trh11/12, G8/4

haşr: Toplama, bir araya getirme; kıyamet günü ölülerin diriltilip bir araya getirilmesi.

h. ol- Trk 4/1, G112/4, Trh5/9

h. it- Trh35/4

-e K6/20, Ms3/2, Trk 3/8, Trh5/7, Trh20/4, Trh21/11, Trh25/3, Trh25/4, Trh28/4, Trh35/1, Tsb 1/3, G7/4, G22/2, G38/3, G48/5, G49/4, G68/4, G92/5, G115/3, Mh2/1, T9/4, Trc 1/5, Trh21/8, Trh48/4

haţ: Çizgi, yazı; çizgi gibi devam eden şey.

h.-ı kelâm G6/4

h.-ı târîh-i cevher-dâr Trh26/5

haţâ: Hata, yanlış.

-lardan Trh23/12

Hâtem: Arapların Tay kabilesinden çömertliğiyle meşhur Abdullah bin Mes'ûd'un oğlunun unvânıdır. Hâtem-i Tâî, Hâtem-i Tay da denir. K2/11, Ş1/3, Trh5/3

-iñ K5/9

hātır: Hatır, akıl.

h. -ı yār Mh3/1

-cığım G4/4

-da Ts 3/1

-ım G10/4

-ın G99/4

-ına T9/3, Trk 5/14

hātıra: Anı. Ş6/1, Ş6/4

hātır-nişān: Hatırda kalan, akılda duran.

-ımdır T4/1

hatt: Çizgi, yol.

-ını Trh26/2

havf: Korku.

h. eyle- Trk 1/18

h. it- G56/4, Msm ½

h. -ı Mevlā Trk 7/25

h. -ı şemşīr Trh22/4

-ından K5/67

hāy: Ünlem. Trh35/7, Trh37/7, Trh46/1, Trh48/3, G7/2

hayāl: Hayal.

h. eyle- G32/2

h. ol- T5/1

h. -i ‘ārız G31/1

h. -i ebruvān G23/4

h. -i kākül G26/7

h. -i nahl-i bālā-yı niḥāl -i ergavān T4/5

h. -i nahl-i ḳadd T4/1

h. it- G11/7

h. -i yār T13/3

h. -i zūlf-i yār T5/1

h. ü hātıra T4/5

-e T7/6

-iñ Trk 6/21, G76/4

-iñle T7/2

-iyle T7/6

hayāt: Hayat, yaşam.

h. bahş it- Mr3/4

-ında Trh34/3

hayāt-efzā: Hayat artıran. Trh19/3

Ḥaydar: Hz. Ali.

Ḥ. ‘Alī Msd 1/1

-dır G40/1, G40/2, G40/3, G40/4, G40/5

ḥayf: Korku. Trk 1/16, Trk 2/13, Trh47/2, Trh47/3, Trk 1/16, Trh37/3, Trh47/4, Trh47/5, Trh51/2, Trh52/1, Trh52/2, Trh52/3, Trh52/4, Trh52/5, Trh52/6, Trh52/7, G59/2, G59/1, G59/3, G59/4, G118/2, Msm 1/1, Trk 5/21,

ḥ. eyle- Trh48/2, Trh50/4

ḥ. it- G59/5, Trh47/1

ḥ. vir- Trh52/1

ḥayfā: Ne yazık ki. Trk 6/22

hāy hū: Yakınma sözcükleri.

-larla Mh4/5

ḥayli: Epey. G4/3, G17/4 G28/7, G77/4, G82/1, G82/7, G88/1, G112/6, K5/25, K6/1, Mr3/6, T9/3, Trk 6/31, Msd 2/2, Ts 1/3

-den T4/1

ḥaylice: Epeyce. G21/4

ḥayr: Hayırlı, faydalı.

ḥ.a yor- T13/2

ḥ.-du‘ā Ms1/6, Trh3/7, Trh4/8, K1/16

ḥ.-ı haber Trh3/3

ḥ.-ı halef Trh32/1, Mr3/7

ḥ.-i fāl Trh24/9

-a K5/15, Trh20/5

ḥayrān: Bir kimse veya bir şey karşısında hayranlık duyan, çok beğenmiş. T11/5, Trh4/2, Tsmn 2/2, Trh17/2, Trc 1/12

ḥ. eyle- K5/2, Mh5/1, G120/3

ḥ. it- Trk 5/24, Ms1/2, L3/9, G63/4

ḥ. ol- T8/3, Trh2/4, Trh55/2, G108/1, K4/11

-ım G98/6

ḥayret: Şaşırmak. Ts 1/4

ḥ.de kal- K2/3, T4/4, T9/6, K5/18, Ş1/3

ḥ.-efzā-yı Aristū Trh10/7

-de R1, G79/1

-le Ş19/5, K4/9

ḥayrū'l-Betūl: Erkeklerden sakınan kadınların en hayırlısı, Hz. Meryem'in ve Hz. Muhammed'in kızı Hz. Fatıma'nın lakapları. Trk 2/38

ḥayrū'n-nisā: Kadınların en hayırlısı, Hz. Muhammed (s.a.v.) kızı Hz. Fatıma'nın lakabı. Trk 2/22

ḥayvān: Hayvan.

ḥ. ol- L1/13

Ḥayy: Allah'ın adlarından biri; bir şeyi cem ve ihraz eyle-.

ḥ. it- Msd 1/3

Ḥ.-ı Ḥudā Trh25/4

Ḥ.-ı İlāh Trh35/4, Trh5/9

Ḥ.-ı Kırdgār Trh33/1

Ḥ.-i Mennān K5/35

Ḥ.-i Rabb-i Ekrem Trh3/2

Ḥ.-i Rabb-i Mennān Trh2/7, K4/22

Ḥ.-i Sübhān K5/4

ḥaz: Zevk. G52/1

ḥazef-pāre: Çanak, çömlek parçası. K5/30

ḥazer: Sakınma, çekinme.

ḥ. eyle- L4/7, Trk 4/6, Tsb 1/2

ḥ. it- Trk 4/5, Mh2/6, Msd 2/3, T6/4, Trk 8/9

ḥāzin: Hüzünlü, gamlı.

ḥ.-i çarḥ-ı denī Trh50/4

ḥāzine: Hazine.

-yle G101/4

Ḥazret: Saygı göstermek üzere büyüklere verilen unvan.

Ḥ.-i ' Abdü'l-mecid Ḥān K3/5

Ḥ.-i Allāh Mf2, Mf3, Trc 1/8, G101/6

Ḥ.-i ' Ārif Çelebi R8

Ḥ.-i Bū-Bekr G67/2

Ḥ.-i El-Ḥāc Trh34/1

Ḥ.-i Esmā Sultān Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/30, Trc 1/40, Trc 1/50

Ḥ.-i Hāk G8/2

Ḥ.- Ḥasbī G6/6

Ḥ.-i ḤassānTrh35/4

Ḥ.-i Ḥızır'ı karīn Trh7/5

Ḥ.-i ḥünkār G20/3, Trk 5/20, R9

Ḥ.-i İşyān Baba G107/2

Ḥ.-i ' İzzet Ts 2/6, G20/6, G10/6

Ḥ.-i Kutb-ı Nāyī: R11

Ḥ.-i Maḥbūb-ı İlāh Trk 1/14

Ḥ.-i Maḥmūd ḤānTrh10/1

Ḥ.-i Mevlā G79/6, R5, G36/8, Trk 5/19

Ḥ.-i Monlā Trk 4/26, G3/7, G108/6, Trh9/4, Mr2/3, G34/6, G73/6, G103/6

Ḥ.-i müftī-i dānā Trh11/10

Ḥ.-i Peygamber Trk 8/3, K5/14

H.-i Pîr Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9,
G30/6

H.-i Seyyid Nâşır Kt6/2

H.-i Şiddîk Trh34/5

H.i Sultân Trh6/8

H.-i Sultân Maḥmūd Trh12/1, Trh6/1

H.-i Sünbül Sinân Ş5/1, Ş5/2, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5

H.-i Şāh-ı Velāyet Trk 2/24

H.-i Şeyḥ Muḥammed Kudret R14

H.-i Yezdān Ms1/6, Trh4/10

H.-i Zehrā G8/1, G8/2, G8/3, G8/4, G8/5, G8/7

H.-i Monlā-yı Rūm Mh1/1, Mh1/2, Mh1/3, Mh1/4, Mh1/5, Mh1/6

-i Trh5/1

ḥazz: Hoşlanmak. G52/2, G52/3, G52/4, G52/5

h. eyle- G52/2, G52/3, G52/4, G52/1, G52/1, G52/5

h. it- T2/3

ḥavāle: Aktarma.

h. it- G120/5

ḥavf: Korku.

h. it- G27/2

-ım Ş11/4

hecr: Ayrılık. 6/13

h. ü firāk G114/5

-iñle Ş7/3

hedef: Hedef.

h. it- G33/2, Trh32/4

h. kı1- G58/1

h. ol- G98/5

h.-i tîr ol-Ş4/1

heft: Yedi. Ş2/3

heft-iḳlîm: Batlamyos'un ayırdığı dünyanın yedi bölgesi.

-i Trh10/2

-e Ş2/3

helāk: Helak.

h. eyle- G85/2, G29/5, Ms5/5

h. ol- G22/3, Mh4/5, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, T5/2

ḥelāl: Helal.

h. eyle- G83/2

hele: Bağlaç. Trk 6/11, Trk 8/1, Trk 8/9, Trk 8/18, K4/3, L2/1, L3/6, L4/3, Mr1/4, Mh4/3, Ş9/3, T11/3, T11/4, T13/4, Trh1/3, Tsb 1/5, G5/7, G19/2, G29/4, G36/5, G61/2, G65/4, G71/5, G73/3, G74/4, G75/5, G88/1, G88/4, G95/9, G110/6

hem: Bağlaç. G28/6, G40/4, G30/4, Ms1/5, Mr3/4, Msd 1/1, Msd 1/2, Ş1/1, Trk 3/14, Trk 3/5, Trh10/57, Trh19/2, Trh32/3, Tsb 1/4, Tsmn 1/3

hemān: Hemen. K5/33, K6/19, T3/5, Trh10/10, Trh20/5, Trh51/1, Ms5/5, Ş1/4, Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, Ş21/2, T10/1, T11/5, T5/5, Trc 1/33, Trk 1/1, Trk 1/2, Trk 2/17, Trk 1/27, Trk 2/34, Trk 3/18, Trk 4/3, Trh5/10, Trh9/6, Trh16/6, Trh27/6, G25/4, G42/2, G44/3, G45/3, G54/4, G57/5, G59/2, G65/5, G79/6, G95/8, G101/2, Ts 1/1, Ts 3/2, Mh5/3, K2/8

hem-bezm: Mecliste birlikte olmak.

h.-i ağyār ol- G28/7

hem-çü: Gibi, onun gibi. G68/4, K5/14, Mh3/1, Mh1/5, Trk 5/3, Trh37/2

h. mūm G3/3

hem-dem: Cancığır arkadaş, refika. Ş21/1, Trk 3/12, G26/6

h. eyle- Trh34/5

h. ol- G61/5, R2, Trk 7/13

h. -i hār ol- G114/6

h. -i Şiddīk ol- Trk 3/23

h. ü yār K6/7

hem-‘inān: Arkadaş, yaren.

h. ol- L4/1

hemīşe: Daima. Trh7/5, Trh29/4, Trk 4/16, Trh21/4

hem-maḥrem: Mahremle birlikte. Trk 3/12

hem-meclis: Mecliste birlikte olmak.

h. ol- G2/3, G23/2, Ş18/1

h. -i ağyār ol- G109/3

hem-nām: Adları bir olan.

h.-ı faḥr-i Enbiyā Trh28/1

h. -ı Muḥammed Trh47/2

h. -ı pāk-i meḥar-i ‘ālem Trh11/2

hem-nevāy: Aynı neyayı söyleyen.

h. ol- Trh48/4, Trh37/5

hem-rāh: Yol arkadaş. Trk 5/18, Mr2/4, Ms5/3

h. kıl- Trk 3/1

h. ol- Trh14/5

h. u yār G26/4

-ım Mf3

hem-reng: Renkli.

h.-i behişt it- K3/2

hem-sāye: Komşu.

h. it- Trk 5/20

h. -i Monlā-yı Rūm eyle- Trh35/5

hem-şohbet: Birbirleriyle sohbet eden, konuşan, arkadaş olan.

h. ol- G28/6

hem-zād: Aynı yaşta, yaşı bir.

h. eyle- Trh23/2, K6/11

hep: Hep. Mr1/8, T1/3, Trk 1/14, K2/3, Mh1/6, Mh2/6, T2/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş2/3, Ş4/2, Ş4/3, Ş8/1, Ş15/5, Ş15/6, Tsb 1/3, T1/11, T3/2, T3/3, T4/2, T4/5, T11/4, T12/4, T8/2, Trc 1/9, Trk 1/14, Trk 1/27, Trk 4/12, Trk 5/4, Trk 6/4, Trk 8/20, Trh3/6, Trh4/10, Trh8/4, Tsb 1/2, Ms1/6, Ts 3/4, G1/4, G25/1, G28/1, G29/1, G31/2, G31/4, G31/6, G91/2, G102/3, G106/2, G107/2, G114/6, Ms1/3, Ts 1/3

her: Her. Trk 2/20, Trk 1/30, Trk 2/37, Trk 3/22, Trk 6/25, Trk 6/26, Trk 6/5, Trk 8/16, K1/13, K3/2, K2/20, K3/4, K3/6 K3/10, K4/6, K5/6, K5/34, K23/2, Ş2/1, Ş3/2, Ş4/4, Ş3/4, Ş13/1, Ş13/3, Ş16/4, Ş17/4, Ş18/1, Ş20/1, Ş21/1, Ş21/5, Ş6/1, Mh1/3, Mh2/2, Trh2/4, Trh3/3, Trh5/3, Trh5/6, Trh9/1, Trh10/4, Trh12/2, Trh14/2, Trh14/5, Trh16/3, Trh17/2, Trh19/6, Trh20/2, Trh20/5, Trh21/4, Trh23/12, Trh23/7, Trh24/6, Trh27/3, Trh27/5, Trh36/3, Trh49/1, Trh48/1, Trh51/2, Tsb 1/3, G2/2, G5/4, G8/2, G12/1, G13/2, G27/1, G34/5, G36/7, G42/4, G42/5, G43/4, G58/1, G59/2, G45/5, G60/6, G62/3, G68/1, G68/3, G70/4, G73/2, G73/4, G74/5, G75/1, G77/2, G86/1, G92/5, G95/7, G97/1, G101/5, G110/6, G120/3, Ms1/4, Ms1/6, Ms2/3, Msd 2/1, Msd 2/2, Ms3/5, Ms4/4, Ts 2/1, T4/4, T4/5, T5/5, T9/4, T7/1, T7/3, T7/6, T11/2, T11/5, T13/1, L1/2, L1/10, L1/13, L2/6, R8, R22

her bir: Her bir, sayılabilen şeylerin ayrı ayrı hepsi.

-i K4/4

hercāyi: Kararsız, sebatsız. K4/6, Tsmn 2/4, Ş11/5

-dir G17/5

hercāyi-meşreb: Kararsız yaratılış. Ş21/5

herkes: Herkes. G65/4

-iñ T11/3

hevā: İstek.

h. vü hevesiyle G82/5

h.-y1 ‘aşk T7/7, G114/4

h.-y1 kākül K5/19

h.-y1 kākül-i dildār Ş17/1

h.-y1 nefis G105/2

-da Ş18/4

-sı T1/6, Trh19/3

-ya L2/3

heves: Heves.

h. it- G45/1

h.-i medhîñ it- K5/25

-iyle G121/5

hey: Ünlem. Mh2/3, Ş1/2

h. hey G76/3

hezār: Bülbül. G95/3

h. it- G11/2

-ım T12/3

hezārān: Bülbüller; binler. L3/5, G81/7

h. ol- L3/5

hıdmet: Hizmet. Trk 4/26

h. eyle- T6/5, Trk 1/7, Trk 4/26

h. it- Trk 4/15, Trh27/4

i ‘ aşk G79/4

h.-i dīn Ms1/5

-i Trh5/2

-in L4/4

-iñi G73/4

-inde L5/6

-iyle L5/7

hıdmet-kār: Hizmetkar, yardımcı.

-ı L5/6

hıfz: Koruma, saklama.

h. it Trk 1/28, K6/20

hınzır: Domuz. Trk 2/12, Trk 2/8

h.-i pelīd Trk 8/4

hırām: Sallanma, naz ve edaa ile yürüme.

-ını G112/3

hıred-mendān: Akıllı kişiler.

H.-ı ‘ aşr Trh33/4

hırka: Hırka.

h. ya çek- K3/3

hırş: Hırs. Ms 2/7

hışm: Kızgınlık, öfke.

h. eyle- G33/1

h. u ğazab G32/1

h. u kīn ü ‘ itāb it- G78/4

Hızır: Hızır. Trh14/5

hibe: Bağışlama. Trh41/7

Hibetullāh Sultān:

-a K4/8

hicāb: Utanma.

h. eyle- K2/11

h. it- Ş15/4, G61/4

h. ol- G9/2

h.-ı zulmet T1/8

-ımdan G103/4

-ından K6/9

Ḥicāz: Hicaz ili

-a Ş17/3

hicrān: Ayrılık. Ş16/2, Ş10/4, Ş16/2

-iñ T9/6

hiç: Hiç. Mh1/4, Mh2/2, Mh2/5, Mh2/7, K2/14, Ms3/2, Ms4/2, Ş19/5, T1/3, T2/2, T3/2, T9/5, Trk 1/18, Trk 4/24, Trk 8/3, Trk 8/11, Trh5/6, Trh10/3, Trh12/11, Trh32/2, Trh35/1, Trh53/4, G2/1, G7/2, G26/4, G42/3, G43/4, G45/4, G69/7, G79/3, G107/4, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms5/3, Msm 1/5

hiçbir: Hiçbir. G76/2

ḥidiv: Vezir.

h.-i muhterem Trh11/2

ḥidivā: İmtiyazlı, Osmanlı sadrazamlarından biri. Trh23/9

hikāyet: Hikayeler.

-dir G31/3

hikmet: Hikmet. Ms3/6

-dir G28/7

hikmetü'l-işrak: İşrak felsefesi.

h.-ı re'y K6/6

ḥilāf: Karşı, zıd, aykırı. G8/4

-ında K1/4

-ım T1/13

hilāl-āsā: Hilal gibi. G2/2

hilāl-ebrū: Hilal kaşlı, kaşı hilal gibi olan. Ş20/2

ḥile: Hile.

-sini G111/2

ḥile-kār: Hileci. G84/4

h. ol- G84/4

himem: Gayretler, emekler.

-le Trc 1/37

himem-kār: Yardım eden.

-1 Trh22/2

himem-kārān: Çok himmet eden kişiler.

h.-1 ‘ aşr Trh11/10

himmet: Yardım.

h. eyle- G107/5, Trk 2/25,R6, G28/8

h. buyur- T13/1

h.-i ‘ aşk G60/8

h.-i ferzāne K3/11

h.-i MonlāTrh28/4

h.-i pīrān ol- Trk 6/22

-i Trc 1/14

-iñ Ş5/3, Ş5/5, T1/8

-iñle Trc 1/27

hisāb: Hesab.

h. eyle- Ş12/3, Trk 4/7

-1 G81/5

hişār: Kale. Trh55/4

h.-1 Anaṭolı Trh55/2

hişān: Akrabalar, aynı sülaleden olanlar.

-a Trk 4/10

hiṭāb: Topluluğa veya birisine karşı konuşmak.

-1 G81/7

hiz: Puşt. Trk 2/26

hoş: Hoş, laif.

-ça T12/2

-dur L3/6

hoş-bū: Hoş kokulu. T1/6

hoşça: İyice, güzelce. T12/2

hoşnūd: Hoşnud.

h. it- K5/14

h.1 ol- Trk 5/11

hū: Kur’an-ı Kerim’de Allaktan başka bir ilah olmadığını ifade eden ve kelime-i tevhid olan bu lafız 26 defa zikredilmiştir. R7

h. çek- Ts 1/5

-larıñ G1/1

hubb: Sevgi.

h.-i Mevlānā Trh34/5

hūbān: Güzeller.

-iñ T3/5

hubbū'l-vaṭan: Vatan sevgisi. Trk 5/14

Ḥudā: Allah. K4/22, K6/13, Trh1/7, Trh15/4, Trh16/7, Trh21/5, Trh26/5, Trh32/6, Trh7/6, Trk 2/10, Trk 2/37

Ḥ. y1 ekber Trk 3/15

Ḥ. y1 Lem-yezel Trh51/3

Ḥ.-y1 Lem-yezel kıl- Trh51/3

Ḥ. y1 vālide Trh36/2

-dan Trk 5/18

-ya Trk 1/16, Trk 8/25, Mr2/1, T2/7, Mr2/1, Mr2/2, Mr2/3, Mr2/4, Mr2/5, Mr2/6, Trh3/2

ḥudāvend: Hükümdar.

ḥ.-i cihān K5/67

ḥ.-i cihān-bān K5/33

ḥūk: Domuz. Trk 2/7

ḥuld: Sonu olmayan varlık.

-ı Trh37/7

ḥulūṣ: İçten davranmak, gönül temizliği. Trc 1/49, Trh4/7

ḥ.-ı bāl Trh15/4, Trh24/7

ḥ.-ı ḳalbTrh18/3, K4/21, T1/5

ḥulyā: Kuruntu.

ḥ. ol- G3/4

ḥ.-y1 cānān Msm 1/4

ḥum: Küp.

-da R10

ḥumār: Baş ağrısı.

ḥ.-ı derd-i ser K6/1

ḥum-ḥāne: Meyhane. G113/2

ḥ. -i Monlā NG113/7

- yi Ts 1/4

ḥūn: Kan. Trk 2/1

ḥ. eyle- R20

ḥ. ol- Tsb 1/3

ḥ.-ı ciger T2/4, Ts1 /2

ḥ.-ı çeşm Trh45/2, Trh39/2, G57/6

ḥ.-ı dil G34/1, G47/2, G60/2, G95/7, Trk 5/16, K2/13, Tsmn 1/3

ḥ.-ı eşk-i çeşm Trh35/7

ḥ.-ı Ḥüseyn Trk 1/3

ḥ.-ı sirişk Trk 4/20

ḥ.-ı şehīdān G8/6

ḥūn-ḥār: Kan yiyeyn, kan dökücü. Ms3/5, Ms2/5

ḥūn-rīz: Kan döken.

- e G61/3
- ḥūr:** Huri, cennet kızı. Trh44/1, G25/2
ḥ. u ḡilmān Trk 3/20, T2/4
ḥ. u melek Trk 8/23
- ḥūrī-veṣān:** Huri gibi güzel olanlar. K3/2
- ḥurrem:** Güler yüzlü, sevinçli. Ş1/3
ḥ. ü ḥandān kıl- Trk 6/19, Trh23/3
- ḥurṣīd:** Güneş. K5/8, Trc 1/11, Trc 1/2, Ş1/4,
-i T10/4
- ḥurūf:** Harfler. Trh5/10
ḥ. it- K4/2
- Ḥusrev:** Hürmüz'ün oğlu Hüsrev-i Perviz, Nûşirevân'm torunu, Hürmüz'ün oğludur. Balığı çok sevdiğinden Pervîz de denilmiştir.K2/7
ḥ.-i encüm-sipāh Trh8/2
-e K1/15
-iñ K2/12
- Ḥusrevā:** Ey Hüsrev. K1/7
- ḥuşūṣā:** Özellikle, başkaca. Trh17/5, Trh14/4
- huşyār:** Uyanık, akıllı.
-ını R16
- ḥuzūr:** Huzur, makam.
ḥ.-ı Hāḡ Trk 8/19, T1/13
-a G102/5, G104/4, G105/2
- hücūm:** Hücüm.
h. it- Trk 1/17
- ḥūkm:** Hüküm.
ḥ.-i nā-bercā it- Mh2/2
- ḥükūmet:** Hükümet.
ḥ. it- Mr3/6
- hümā-veṣ:** Devlet kuşu gibi. Ş20/3
- hümāyūn:** Mübarek, kutlu.
h. it- Trh8/5
- hüner:** Marifet, hüner. K6/7
-le Trh2/4
- hüner-mend:** Hünerli.
h. ü ma'ārif-senc ü 'ākıl Trh22/3
- hüner-perdāz:** Hüner yapan, hüner sergileyen.
h. ol- K3/14
- hüner-perver:** Hüneri koruyan, hüneri seven. Trh6/7
- ḥünkār:** Padişah. Mr1/6

-ı Mh1/2
-ım G20/7
-ımız G86/8

hürmet: Saygı.

h. it-Trh14/4, Trk 1/9, Trk 8/10
-dir K6/16
-ine Trk 8/20

Hüseyn: Hz. Muhammed (s.a.v.)'in torunu, 2. Hüseyin Baykara.

H. ü Hasan Trk 5/17
H.-i Baykarā K2/8
-e Trk 2/26
-i Trk 2/8

hüsn: Güzellik. T10/4

h. ü ān G98/3
h.-i tedbīr K2/3
-i G97/3

hüveydā: Aşık, belli.

-dır Trh11/9

hüzün: Gam, keder.

h. ü fūrkat Trh53/2, Ts 3/5
h. ü miḥnet Tsmn 2/3
-e G26/8

I

‘ıṭāş: Susamış olanlar. Trk 1/25

-a Trk 1/25

ıṭnāb: Sözü uzatmak.

1.-ı sūḥan it- Trh10/9

‘ıyāzen-billāh: Allah'a sığınarak. Trk 3/24

ıẓṭrāb: Acı, sıkıntı.

1. vir- Ş20/2

ırağ: Uzak. G55/5

1. ol- G91/4, G55/5

İ

‘ibādet: İbadet.

-dir K6/18

‘ibret: Kötü bir hadiseden alınan ders.

-le G57/5

iblīs: Şeytan.

- iñ T1/1
- ibni:** Oğlu. Trh22/5, Trk 1/6, Trk 8/3.
İ. ‘Abbād Trh12/9, Trh9/3
İ. Ādem ol- Trk 1/20
İ. Ḥāzret-i Meryem T1/5
İ. Kemāl Trh11/5
İ. Sīnā Trh11/5, K6/9
İ. Ya‘kūb G41/3
- ibrām:** Israrla rica etmek.
i. it- G14/4, G100/7
i.-ı viṣāl it- G10/5
-ımdır G29/6
- ibtidā:** Başlama, başlangıç. G24/4, L5/3
- ibtılā:** Bir şeye düşün olma, tutulma. G61/3
G61/3
- icābet:** Kabul etme.
i. eyle- Ms5/4
- īcād:** İcat, keşif, buluş.
ī. eyle- K2/2
- iclāl:** Büyüklük, ululuk. Trh15/1, Trh16/7, Trh24/1, Trh24/10
-le Ms1/7
- ictināb:** Sakınma, çekinme.
i. it- Ş7/4, K2/14
- iç:** İç. G37/1, G38/1, G30/1
-i G30/1
-inde T4/5, T12/1, T12/2, T12/3, T12/4, G57/1
- iç-:** İçmek.
-di T2/2
-digim G113/1
-dügi Trk 6/16
-elim Trk 8/13, Trk 8/15
-erek Tsmn 1/4
-erlerse T5/2
-erse T2/3
-mezlerL5/5
-üp T12/4
-ürdi G95/7, Trk 5/5
-ürür T11/3, G71/5
- içim:** Yudum, bir defada içilecek miktar. Trk 1/13

ıçre: İçinde, arasında. G28/7, G110/1, G23/1, G50/4, G95/8, K1/3, K4/24, Mh4/1, T2/7, Trh50/7, G114/2, T1/11, T11/2, Trk 6/29, Trh35/3 Trh9/3, G10/2, G119/4, G32/4, G97/4

ıün: İçin. Trh2/8, G94/4, G64/7, Kt4/1, Mh1/4, Mh2/4, Mh3/1, Mh5/1, Mh5/4, Ms3/4, Ş10/2, Trc 1/34, Trk 5/11, Trk 5/21, Trk 7/1, Trk 8/22 Trh55/4, G20/1, G20/7, G48/6, G51/1, G51/5, G59/3, G65/4, G71/3, G72/3, G75/7, G93/1, G93/4, G96/3, G97/45

‘ıd: Bayram. Trc 1/17, Trc 1/17, Ş1/4

‘ı. it- Mh4/2

‘ı.-i cihān K3/6

‘ı.-i vaşl G44/5

‘ı.-i vişāl ol- T5/5

‘ı.-i vişāl G63/7

‘ı.i'l-mü'min Trh7/2

-e G65/4

ıdbār: Talihsizlik, bahtsızlık. Msd 2/2

ıddi‘ ā: İleri sürülen ve savunulan düşünce.

i. it- Trk 1/13

ıdrāk: Anlama yeteneği, anlayış.

i. it- Trk 8/18, T1/4

ıfā: Bir işi yapma, yerine getirme.

ı. eyle-Trc 1/23, Ş3/3

ı. it- K1/2

ı. idebil-Trh12/11

ıfđāl: Lutfetme, bağışlama. Trh15/2

ıflāř: Bir tüccarın borcunu ödeyemeyecek duruma gelmesi ve bunun mahkeme kararı ile tespit ve ilān edilmesi durumu. K6/4

ıfnā: Yok etme.

i. eyle- Tsb 1/1, K1/14

i. it- Trh55/3

i. kıl- Trh34/4

ıfrāt: Aşırı gitmek.

i.-ı mağabbet Ms3/5

ıfsād: Bozmak, fesada uğratmak

i. eyle- G23/2

ıfřā: Duyurmak, meydana çıkarmak.

i.-yı rāz it G5/2

ıftihār: Övünme, övünç.

i. eyle- L4/3, Ş2/5, Mh4/4

i. it- T1/4, G44/5, Trh33/4

- i. ol- G6/6
-ım K6/13
-ımdır Trc 1/28, G31/3
- iftirāk:** Ayrılmak.
-ıñla G26/3
- ihānet:** İhanet.
i. it- Trk 1/26
- ihāta:** Kuşatma, çevirme.
i. it- K3/10
- ihdā:** Hediye verme.
i. eyle- G11/5
- ihfā:** Saklamak, gizlemek.
-dadır L1/12
- ihlās:** Samimiyet; doğruluk. Trh 4/8, Trh11/13, Trh19/8, Trh 27/6
- ihşān:** İyilik etme, bağış. Trh4/5, Kt1/2, T2/1, K6/13
i. eyle- Kt1/2, K1/2, Trh3/9
i. it- T1/12, Trh17/3, Trh2/2, Trh3/2, G8/2, T3/5
i.-ı Hudā G8/2
-a G8/7
-ı G91/3, K6/13, Trh29/1
-ıñ K6/16, K3/15
-ıña Trc 1/46
-ımı L5/8, K2/11
-ıñla Trh23/10
-ıyla Trc 1/24
i. u ‘aṭā Trh5/3, Ms1/1
i. u mürüvvet G80/1
- ihtidā:** Hidayete erme.
i. it- Trk 1/19
- iḥtilāṭ:** Karşılaşıp görüşme.
i. ol- G51/4
- iḥtimāl:** İhtimal.
-iyle T7/6
- iḥtirāz:** Sakınmak, çekinmek.
i.eyle- Trk 1/17
- iḥyā:** Diriltme, canlandırma.
i. eyle- Trc 1/3, G80/2, Ş4/1, G55/7
i. it- Ş5/5, G33/7, G81/7
i. kıl- G122/2, G54/4, Trh12/1
i. ol- G3/5

‘ikāb: Eziyet, azap. K2/17

‘i. it- K2/17

ikbāl: Gelecek. Trh11/14, Trh15/5, Trh24/8, Trh27/1

i.-i cihān Trk 6/16

-ineTrh8/1

-ini Trh17/5, Trh10/10, Trh23/11, Trh27/6

ikdār: İktidar kazandırma, kuvvet verme.

i. eyle- K3/13

iki: İki. T1/7, T1/9, T2/3, T13/5, Kt3/1, L4/1, L4/3 L4/5, K5/6, Mr1/3, Msd 2/4, K3/1 R5, Mr3/44, Trk 1/11, Trk 1/21, Trk 3/18, Trk 4/4, Trk 8/10, G33/7, G40/1, G41/1, G48/4, G73/2, G79/7, G85/3, G93/4, G115/4, Trh12/15, Trh21/12, Trh24/9, Trh33/6, Trh41/3, Trh55/4,

-si L4/6, L4/3

iki yüzli: Riyakar. Trk 4/11

ikmāl: Tamamlama, bitirme. Trh24/3

ikrām: İkrām etmek, ikram.

i. it- Trk 3/20

-ımdır G29/5

ikrār: Karar vermek.

i. eyle- T7/2

iksir: İksir.

i.-i sa‘ ādet K6/5

iktidā: Uyuma, tabi olma.

i. eyle- Trk 1/16

iktirān: Yaklaşma, yanına gelme.

i. it- Trh6/6

iktisāb: Kazanma, edinme. K2/24

i.-ı feyz G75/7

il: İl, şehir.

-inde Trk 4/25

‘ilāc: İlaç. G59/3, G19/1

-a G19/5

İlāh: Allah. Trk 4/30, Trh8/5, Trh8/1, G39/1, R16

İlāhī: Ey Allah’ım. Trk 1/23, Trk 1/35, Trk 4/4, Trk 5/19, R16, Trh21/9, Trh37/6, Trh44/1, Trh52/6, G121/1, G121/2, G121/3, G121/4, G121/5, G121/6, G121/7

i‘lān: Meydana çıkarmak.

i. it- K3/4

ilā-rüz-ı cezā: Kıyamet gününe kadar. Trh6/4

ile: İle, bağlaç. K1/15, K2/15, K2/8, K2/19, K3/10, K3/15, K4/8, K4/17, K4/21, K4/24, K5/23, K5/26, K5/31, K5/5, K5/1, Kt3/1, L1/14, L1/2, L1/7, L2/1, L3/1,

L4/4, L5/2, L3/7, L4/4, L5/2, Mf1, Mr1/8 Mr2/4 Mr3/5, R16, R7 Mh1/6, Mh3/1, Mh4/6, Mh5/1, Mh5/2, Mh5/3, Mh5/4, Msm 1/4, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/4, Ş2/4 Ş2/5, Ş4/5, Ş5/2, Ş6/3, Ş8/2, Ş10/1, Ş10/3, Ş10/4, Ş11/5, Ş12/1, Ş18/1, Ş19/1, Ş19/2, Ş20/4, Ş21/2, T1/1, T1/4, T1/5, T1/6, T1/10, T1/12, T2/2, T2/5, T2/6 T3/3, T3/4, T3/5, T5/1, T5/4, T5/5, T6/3, T6/5, T6/5, T8/3, T8/4, T9/2, T9/3, T9/5, T9/6, T10/1 T10/3, T10/4, T11/2, T11/3, T11/5, T12/2, T12/4, T13/3, Trc 1/17, Trk 1/19, Trk 1/20, Trc 1/31, Trc 1/34, Trc 1/35, Trc 1/49, Trk 1/3, Trk 1/30, Trk 1/36, Trk1/4, Trk 1/6, Trk 1/8, Trk 3/1, Trk 3/10, Trk 3/13, Trk 3/16 Trk 3/20, Trk 3/3, Trk 4/12, Trk 4/15, Trk 4/17, Trk 4/29, Trk 4/30, Trk 5/19, Trk 6/1, Trk 6/13, Trk 6/22, Trk 6/3, Trk 6/34, Trk 6/4, Trk 6/8, Trk 7/6, Trk 8/15, Trh1/2, Trh1/9, Trh4/11, Trh4/2, Trh4/5, Trh4/7, Trh4/8, Trh10/3 Trh10/6, Trh10/9, Trh10/10, Trh10/11, Trh11/2, Trh11/4, Trh11/9, Trh11/13, Trh12/13, Trh12/15, Trh12/16, Trh14/1, Trh15/1, Trh15/2, Trh15/5, Trh16/7, Trh17/6, Trh17/7, Trh18/3, Trh19/1 Trh19/4, Trh19/5, Trh19/8, Trh21/13, Trh22/2, Trh23/4, Trh23/7, Trh24/2, Trh24/3, Trh24/4, Trh24/5, Trh24/6, Trh24/7, Trh24/8, Trh24/9, Trh24/10, Trh25/1, Trh26/1, Trh27/1, Trh27/2, Trh27/5, Trh27/6, Trh28/4, Trh28/5, Trh29/4, Trh29/5, Trh31/1, Trh33/3, Trh33/6 Trh33/7, Trh34/3, Trh34/4, Trh34/5, Trh34/6, Trh34/7, Trh34/9, Trh35/2, Trh35/4, Trh35/7, Trh38/5, Trh40/2, Trh41/8, Trh45/1, Trh46/2, Trh49/2, Trh5/5, Trh5/10, Trh51/5, Trh52/5, Trh53/5, Trh55/7, Trh55/3, Trh55/4, Trh6/6, Trh6/8, Trh8/2, Trh9/6, Trh9/7, Tsmn 1/2, Tsmn 1/5, Tsmn 1/6, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/5, G2/3, G3/5, G5/7, G8/3, G10/6, G12/1, G13/3, G14/1, G14/3, G14/5, G18/1, G18/5, G20/7, G21/5 G22/3, G23/2, G23/5, G24/1, G24/3, G25/6, G27/4, G28/3, G93/4, G99/1, G32/4, G33/1, G33/3, G33/5, G33/6, G33/7, G37/6, G38/5, G41/3, G42/4, G43/6, G44/3, G44/4, G48/1, G48/3, G48/4, G49/2, G51/2, G54/8, G58/3 G59/5, G6/5, G61/5, G63/2, G64/5, G68/6, G71/1, G72/4, G74/6, G75/5, G78/3, G78/4, G82/1, G82/7, G83/1, G83/3, G83/5, G82/6, G84/2, G85/1, G85/2, G85/4, G87/1, G87/4, G87/5, G88/1, G88/2, G88/3, G99/1, G92/2, G93/ 4, G94/2, G99/1, G100/5, G100/7, G101/1, G102/3, G105/2, G107/3, G108/5, G110/2, G111/4, G116/3, G116/4, G116/6, G117/5, G118/3, G119/2, G119/3, G119/5, Msd 2/2, Msd 2/5, Msd 2/7, Ms3/2, Ms3/4, Ms4/2, Ts 1/1, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/6, Ts 1/7, Ts 1/8, Ts 1/9, Ts 1/10, Ts 1/5, Ts 1/2, Ts 1/6, Ts 1/5, Ts 2/4

-dir G60/1, Ms4/1, Ms4/6, G42/1

‘ilel: Hastalıklar, illetler

-den Trh37/2

ilḥāk: Katma, dâhil etme.

i. eyle- Ş5/2

‘ilm: İlim. Mr3/5, T2/5, Trk 4/17, Trh11/9, Trh33/3, Trh15/1, Trh16/7, Trh24/2

‘i. ü ḥilm ü faẓl Trh24/4

‘i. ü hüner Trk 4/18

- i G18/4
-ini G24/1
ilticā: Sığınmak.
i. eyle G45/2
i. it- Trk 1/26, Trh5/3
-ya Trk 1/21
iltifāt: Övgü.
i. eyle- G78/3
i. it- G69/2, K4/16
-nla Ş21/3, Ş21/3
iltimās: Kayırmak.
-ımŞ5/4
imām: Önder, reis.
i.-ı evliyā Trk 1/11
imamü'l-müslimîn: Müslümanların imanı.
i. it- Trh7/7
īmān: İman. Trk 6/19
ī. it- Mh1/5, G63/6, G63/8
-ı G67/6, Trk 8/11, Trk 1/19
-ım Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6
-ıma Tsmn 1/5
-ımı T1/13, Trk 1/28
-ısın Msd 1/2
i' mār: İmar etmek.
-ına Trh33/2
imdād: Yardım. G22/6, G64/1, G64/7
i. eyle- Ts 1/4, G23/4
i. it- Ms5/2, Trh55/3
i. kııl- K1/14
-a T7/4
-ıma G107/4
imlā: Yazı yazmak. Ms1/7
i. it- Trh12/15
imsāk: Oruca başlama zamanı.
-a G116/3
imtiḥān: Sinama, deneme G89/6
i. ol- K2/18
imtişālen: Boyun eğme, itaat etme. Trh37/4, Trh50/5
inan-: İnanmak. G74/3
-dñ Ş11/2

- dır Trk 6/33
- mam G21/3
- maz Trk 6/33
- ur G36/2
- ursuñ Ş11/3
- inandır-**: İnandırmak.
- inandır (Emir) Trk6/33
- dı G116/6
- ‘ināyāt**: Yardımlar. K6/17, T7/2
- a Mr3/2
- iña K6/16, G74/4, G98/6
- iñı G8/4
- ‘ināyet-**: Lütuf, ihsan, iyilik.
- ‘i. eyle- Ms3/1, Trk 1/24, G107/2, L5/2
- ‘i. kııl- G103/3, Trh23/10, Trk 1/25
- ince**: İnce. Ts 1/5, Ş15/3
- dir Tsb 1/5
- İncıl**: Hristiyanların kutsal kitabı. Mh3/3
- incin-**: İncinmek.
- medi Ms1/3
- meye G100/6
- ür Msd 2/3
- incit-**: İncitmek.
- di Trh47/3, G14/2, G85/4
- emem G77/3
- me G100/6, Ş18/4
- memişken Trh55/4
- mez Mh1/4
- ‘ind**: Huzur, kat T2/5
- iñde Msd 2/6
- infi‘āl**: Gücenmek, etkilenmek.
- i. eyle- Mh2/7, G32/3
- e G31/4
- iyle T7/6
- inhā**: Bildirme, haber verme.
- i. it- Trc 1/29
- inkār**: İnkâr, ret.
- i. eyle- Ş16/1, G31/4
- i. it- Trc 1/44, G67/2, G67/6, G73/1, G73/6, Ş17/4
- inkisār**: Kırılma, gücenme.

- ım G55/5
- iñle-**: İnlemek.
 -di Ş20/4
 -r T4/2
- iñlet-**: İnletmek.
 -ir Trk 8/8
- ins**: İnsan.
 i. ü cin Trk 8/23
 i. ü perī Trh5/6, Trk 4/12, Trk 5/2
- inşāf**: Acıma, merhamet etme.
 i. it- Ş19/2, Ş19/2, Ş14/1
 i. eyle- G120/4
- insān**: İnsan. K5/19, 1/22, L1/13
 -a K4/4, T1/12
 -ıñ T1/11
- insāniyyet**: İnsanlık. Trk 7/6
- inşā**: Mektup yazma. Trh6/6, Trh9/3
 i. eyle-Trh6/6
- inşā 'allāh**: Allah'ın izniyle. K1/6
- intibāh**: Göz açıklığı, uyanık olma. Trh35/1
- intihā**: Son bulma, sona erme.
 i.-y1 'aşk T13/1
- intikām**: İntikam, öç alma.
 -ın Trk 1/21
- intisāb**: Bir yere bağlanmak. G109/7, G36/8
 i. eyle- G109/7, G36/8
 i. it- K2/7
 -ı G81/4
- ir-**: Anlamak, ulaşmak. Trk 6/7
 -di K4/24
 -erdi T1/5
- īrād**: Kazanç, gelir. G64/4
- irci'ī**: Dön. "Sen Rabb'inden, O da senden razı olarak dön Rabb'ine." mealindeki ayete (Fecr Suresi 28. ayet) iktibas amacıyla kullanılmıştır. Trh41/5, Trh53/3
 - ye Trk 5/9, Trh37/4, Trh50/5
- irsāl**: Yollamak, göndermek.
 i. kı1- Trh26/5
- irşād**: Doğru yolu göstermek. Mh4/3
 i. eyle- Mh4/3
 -a G107/2, R14

irtikāb: Bekleme, gözleme.

i. eyle- Trk 2/7

i. it- Trk 5/11

İsī: Hazret-i İsa (a.s.).

İ.-i Meryem T1/5

iskān: Yerleştirme.

i. it- Trh55/3

iskele: İskele.

i.-i hünkār Ş9/2, Ş9/1, Ş9/4

İskender: Büyük İskender. Ş4/4

ism: Ad, isim.

i.-i ‘İzzet Trk 4/7

i.-i şerīf T1/9

-i Trh3/3, Trh2/3, L1/7

işnā ‘aşer: On iki imam.

-e R4

İstanbul: İstanbul şehri.

-a Trk 5/15

iste-: İstemek.

-mem Mh4/4, Trk 8/22, G50/3, G92/1

-mez G9/7, T2/1, T2/5, T2/6, T2/7

-r G5/2, Ş19/4, G72/1, G72/2, G72/3, G72/4, G72/5, T5/5, Trk 6/9

-rim G78/1, G78/2, G78/3, G78/4

-rse G20/2, L4/5, K6/8

-rseñ T8/2, T7/2, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, : Ş10/4, Trk 1/16

-rsiñ Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7,

Msd 2/8

-se T9/2

istek: Arzu, istek.

i. it- Kt1/1

-le G82/4

isti‘dād: Kabiliyet, yetenek.

-ım G34/6, Trk 7/5

istiğnā: Tok gözlülük, gönül tokluğu.

i. eyle- G2/5

i. it- Trc 1/26

istiḥkāk: Hak edilmiş, hak kazanılmış şey. K6/16

-ım Trc 1/7

istiḥsān: Beğenme, güzel bulma.

i. it- K5/32

- istihyā:** Utanma, haya etme.
i. it- Trk 1/26
- istihzā:** Biriyle alay etmek, eğlenmek. Ş21/3
i. eyle- Ş21/3
- istikbāl:** Gelecek.
-ine Trh34/8
- istimā':** Dinlemek.
i. it- G45/3
- istimdād:** Meded ve yardım istemek. Trh23/5
-a G107/1
- İstinye:** İstanbul'da bir semt.
-ye Ş9/2
- ‘işyān:** İsyan, ayaklanma. Mr2/4, Trk 1/36, Mr2/6
‘i. eyle- G7/5
‘i. it- G104/3
-ım Mr1/4, G121/4
-ımı Trk 1/29
-ımın G104/2, G104/6
-ımla G103/3
-ına T1/10
- iş:** İş. G5/7, K1/5, Trc 1/3, Ş5/5, T7/4
-den T3/4, Kt7/1
-i G87/1, G87/5
-imiz Trk 7/20
-ini G47/7
- iş‘ār:** Haber vermek, yazı ile bildirmek. T7/2
i. eyle- T7/2
- işāret:** İşaret. T12/1
- işit-:** İşitmek, duymak.
-di Trh47/4, G14/1
-dik T12/4
-dim Msm 1/3, G2/3, G114/6, T13/1
-emem G77/2, Ş9/3
-üp Ş9/4, Trk 5/2
- işkence:** İşkence, eziyet.
i.-i rakīb G17/3
- işle-:** İşlemek, etkilemek, değmek.
-di Trk 7/8, Ts 3/2
-mekden G86/4
-r Ş16/2

‘işret: İçki içme, içki. T12/4

‘i. eyle- Ms2/2, Ş19/1

-i G9/7

işte: İşte. Trk 5/22, K5/16, K2/18, K1/6, K2/18, K2/18, Ms3/4, Trc 1/4, Trh9/2, Trh10/5, Trh38/3, Trh48/2, Trh55/2, G80/5, G86/6, G100/1, G100/2, G100/3, G100/4, G100/5, G100/6, G100/8, G100/9

iştibāh: Şüphelenmek.

i. it- Trk 4/24

i‘tā: Verme, verilme.

i.kıl—Trh12/3

‘itāb: Azarlama paylama

‘i. eyle- Ş12/3

iţfā: Söndürme.

i. it- K5/20, Trh22/4

i‘tibār: İtibar, saygı gösterme.

i. it- Trk 4/17

itlāf: Gereksiz yere harcama, israf.

i. ol- G59/3

ittihāz: Kabul etme, sayma.

i. it- K6/17

itdir: Yaptırmak.

-ir K2/13

-diriyor G54/2

-dirme Trk 8/25

iz‘ān: Anlayış, kavrayış.

i. it- G44/7

-ı Trk 8/12

izhār: Açığa çıkarma, gösterme. Trh26/2

i. it- L1/12, Mh2/5, Trc 1/28

‘izz: Ululuk, kıymet, değer. Trh10/6, Trh14/1, Trh22/2, Trh24/10, Trh29/5, Trh55/3, Trh28/5, Trh22/7

‘i.ü iqbāl ü sa‘ādet Trh13/3

‘i. ü iqbāl Trh32/6

‘i. ü şeref Trh11/1

‘İzzet: İzzet Efendi. T6/5, Trh2/5, G100/9

-iñ Tsb 1/5

‘İzzet Efendi: Trh35/7, Trk 4/2

K

ḳabāḥat: Suç, kusur. Mh2/6

Ka‘be: Müslümanların hacı olmak üzere gidip ziyaret etikleri yer. K5/14

K.-i kūy G75/1, G117/2, K2/16

-de T1/9

ḳābil: Mümkün G81/5, Trh24/7

ḳ.-i dermān G92/2

ḳabr: Kabir, mezar.

ḳ.-i pāk Trh52/6, Trh38/4

-e T9/4

-in Trh51/3, Trh54/6

-ini Trh50/4, Trh41/7, Trh50/6

ḳabūl: Kabul etmek.

ḳ. eyle- Trk 8/6

ḳaç-: Kaçmak. G19/4

-dı G90/1

ḳadar: kadar. Ms1/4, K5/15, Trk 5/22, K5/16, K5/21, K5/30, Mh3/3, Mr1/7, R22, Tsmn 2/4, G120/6, , G33/4, G38/3, G42/6, G43/5, G48/5, G65/4, G69/2, G69/7, G110/3, G115/3, G116/1, G117/2, G117/9, Ms3/2, Ms5/5, R22, T6/3, T9/3, T9/6, Trc 1/21, Trk 1/8, Trk 1/9, Trk 3/8, Trk 7/16, Trk 8/6, Trh7/6, Tsmn 2/1, T9/1, G18/4, G29/6, Ts 3/2, Ts 3/3

-ca G60/3

ḳadd: Boy- Mr3/9

ḳ.-i ḥūbān K4/2

ḳ.-i ḳıyāmet Ms3/3

ḳ.-i ṣimṣād T4/4

-im Mh4/6, G104/4

-imi Trk 1/25, R4

-in Mr3/9

-iñe G62/3

-ini Trh1/3, Trh47/3

ḳadeḥ: Kadeh, bardak. G9/6

ḳadem: Ayak.

ḳ. bas- Ts 1/1, T7/2

ḳadīmī: Eskiden beri, daima. Trh23/5, Trh11/15

ḳādir: Kudret sahibi, gücü yeten. Ms2/2, R14

-dir G73/4

ḳadr: Değer, kıymet. Ş1/4

k.ini bil- (Değerini bilmek.) Trk 6/9, Trc 1/21

ḳ. eyle- Trh23/12

ķ.-i sa^cid K3/6

-i Msd 2/6, Trh11/14, L1/8

ķafes: Kafes.

-imdir Trk 6/24

ķāfir: Hakk'ı tanımayan, günahķār. K4/14, Ş19/5, Ş6/3, Ş11/2, Trk 2/30, Trk 6/20, Trk 6/31, Trk 6/33, Trk 8/5, Trk 1/19, G7/2, G13/5, G14/5, G23/2, G27/5, G63/2, G83/2, G106/4, G108/4, G116/6, Mh3/3

-den Trk 1/9

-dir G73/6

-e Trk 1/23, Trk 8/2

-i Trk 2/14

-iñ G43/2, G85/3

-ler Mh1/5, G89/1

-leri K1/5

ķaftan: Hilat, esvab, ekseriya mūkâfat ve taltif olarak giyilen süslü üstlük-elbise.

-ları L5/5

ķāğid-ķāne: İstanbul'da bir semt. Ş15/3

-de

ķahbe: Dönek, sözünde durmayan kimse, kalleş. Trk 2/8, Trk 3/22

ķahr: Üzüntü, sıkıntı, keder.

ķ. ol- Trh12/13, Trh1/9

-ı G3/2

ķahramān: Kahraman.

ķ.-ı yamān G66/1

-dır G66/1

-ı Trh1/1

ķahve-ķāne: Kahvehane. Trh55/1

ķā'il: Razı olan, söyleyen. G22/5, T9/1

ķakç: Bir şeyi vurarak çakmak.

-alım G85/3

ķākül: Kākül, alın üzerine dökülen saç.

-den G81/1

-ini T10/3

-leri Ms5/2, Ş8/2, G11/3, G19/2

-lerini G37/2

-üñ G50/2, G92/4

-üne Mh5/2

ķal-: Kalmak, olduğı yeri ve durumu korumak; bir işi bir noktada bırakmak.

-dı Trk 7/7, T13/3, Trk 7/20, G10/4, G53/3, G79/1, K1/3

-dñ Ş12/2

-masun Ş15/2
-madı K1/13, K4/12, Mr3/7, Msm 1/3, Trk 4/23, Trk 7/20, Trh52/6,
Mr3/5, Mr3/7, R9, R10, Ş14/4, Ş2/1, Ş9/3, Ş14/4, Trk 5/10, Trk 5/18, Trk 7/12,
Tsmn 1/2, G86/1, G86/6, G108/2, G117/1, G117/9, G119/4, T8/3
-mayup T3/2
-maz T1/11, G4/7, Trk 1/24
-mışam R8
-sa G101/6
-updur Mr2/5
-ur Trc 1/38, G9/1, G5/3, Trc 1/38
-ursa Trk 6/27

kal'a: Kale.

ķ.-i āhen Ş19/4

kalb: Kalp.

ķ.-i 'āşık G2/3

ķ.-i raķib G85/1

ķ.-i ĥazīne T1/1

ķ.-i vīrān Trk 3/12, Ş203

-e K2/12

-imi Trk 4/19

ķaleb: Kalıp.

k.-i pāk T1/3

ķalem: Kalem. K2/18, Trh11/11

-le Trh6/6

ķalender: İstanbul'da bir semt olmalı.

-de Ş9/2

ķamer-ķal'at: Ay yüzlü. G38/5

ķāmet: Boy-

-i Ms2/1

kām-yāb: Muradına ermiş, bahiyar.

k. it- G13/5

k. ol- K2/9

k. u kām-bīn ķıl- Trh7/6

kān: Kaynak, memba.

k.-ı 'aķā G8/5

k.-ı kerem K6/1

ķan: Kan- R7, Trk 1/3, Trk 2/3, Trk 6/27, G27/4, G101/3, G109/2, Msd 2/5, Msd
2/7, Ts 1/4

ķ. eyle- Mh5/1, G56/4

ķ. it- G1/5

k. ağla- (Çok üzölmek.) Trk 4/1, Trk 5/7, Trk 6/13, Ms5/3, G96/4, Trh41/6
k. ağlat- (Çok üzmek.) Tsmn 2/1
k.a boyan- (Ölmek.) T3/2, Tsmn 1/4, G106/3, G116/5, G74/1, G104/6, Ts
1/7, Trk 1/2

k. dök- (Ölümüne yol açmak.) G99/2
k.ım kurutdur- (Usanmak.) G114/6
-a G113/1, G36/1, Trk 1/2, Ts 1/7
-ı T4/5, Trk 5/13, G111/4, Trk 3/16
-ım Ş20/1, T5/2
-ıma Tsmn 1/5
-ımı G108/4
-ına G98/1
-lar G47/2, Ts 2/3
-lara G87/3
-ları Trk 8/16

kan-: Kanmak, inanmak, aldanmak.

-dı Tsmn 1/4, G54/8
-dım G88/1, G111/4, Trk 7/23
-madı Mh2/3
-up T1/8

ķand: Şeker.

k.-i vaşf Trh11/11

ķanda: Nerede. L4/2, G73/2, G83/1, G98/6, Trk 6/20, Trh23/9, T13/3, K1/8, Trk
7/7, K2/18

ķandil: İçinde sıvı bir yağ ve fiil bulunan kaptan oluşmuş aydınlatma aracı. G111/4

ķandilli: İstanbulda bir semt.

-de Ş9/2
-deki G111/4
-ye T12/4

ķanğı: Hangi. G105/2, G105/5

ķāni': Kanaat eden.

k. ol- G54/1

ķanlı: Kanlı, kanı olan. Trk 2/14

ķanlı: Kanlı, kanı olan. G83/2

ķānūn: Kural, kanun-. G47/5, Trh1/5

k. it- Tsmn 2/5
-dur T7/1

ķap-: Kapmak, tutmak.

-arsa G89/7
-dın Ş18/3

ķapan-: Kapanmak.

-ur G36/6

-sun Trh19/10

ķapı: Kapı.

-ñda R6, T3/3, G105/4

-sında K2/9, K5/9

-sındaki G110/6

-ya R13, Trc 1/36

ķaplu: Kaplı olan, kaplanmış olan. G25/3

ķapu: Kapı.

-muzda G60/5

-sı G108/6, G67/5

-sından T1/11

ķapucıbaşı: Kapıcı başı.

ķ. it- Trh51/1

-sı K3/9

ķār: İş; kâr, kazanç. G6/4

k. eyle- Mr1/5, T8/4, Tsmn 2/3, Ms2/5, Mh2/54

k. it- Mr3/1, G27/3, G20/5, Trh41/2, G43/5

-ım Mr2/1, G117/2

-iñ G3/3

ķara: Kara, siyah. Trk 2/35, Tsmn 1/1, G104/7, G37/5

-lar Trk 1/5

-ları G110/1, G83/3

-sına G121/3

ķaranfıl: Karanfil.

-ler K4/4

ķarār: Karar, hüküm.

ķ. it- G52/4, G93/4

-ım T12/3

ķarış-: Karışmak, müdahale etmek.

-mam Ş21/1

ķarīn: Yakın.

ķ.-i ħār ol- G69/9

ķ.-i ihsān eyle- Trh2/8

ķarşu: Karşı. T2/5, G47/2, G84/2, G87/1, G87/5, G89/2, G95/1

ķaşd: Kasıt, kötü niyet.

ķ. eyle- Tsmn 2/2, Trk 1/19, Ş8/1, Ş21/4, G33/2, G79/1, G100/1

ķ. it- Trk 2/6, T3/4, Tsmn 1/5

ķ.-ı cān eyle- T9/2

- ķ.-ı cān it- Trh35/1
-ı G66/4, Tsmn 2/4
-iñ G69/4
- kāse:** Tas ve çanak. Trk 4/8
k. kāse G95/7, T2/3
- kāse-līs:** Dalkavuk, çanak yalayıcı.
k. -i maṭbah-ı iḥsāmı ol- Mh1/6
- ķaşıde:** Kaside.
-m K2/26, K4/24
- ķaşr:** Saray.
ķ.-ı cennet Tsmn 2/3
ķ.-ı Kāğıd-ḥāne Ş15/1, Ş15/2, Ş15/3, Ş15/4, Ş15/6
ķ.-ı Kūçüksu Ş2/1
ķ.-ı ṭarab-ı ‘ayş u şafā T11/3
- ķaş:** Kaş.
-ı G42/3, G83/4, Tsmn 2/2
-ları G12/4, G33/1
- ķāşif:** Keşfeden kimse. R8
- kāşki:** Keşke, ne olurdu. Trk 4/27
- ķat:** Bir şeyin iki misli. K4/7
- ķat-:** Katmak, eklemek.
-dı G21/1
- ķat’ :** Kesmek. T1/8
ķ.eyle- T1/8
ķ.-ı ümmīd eyle- G59/4
ķ.-ı ümīd it- Trk 8/1
- ķat’ ā:** Kesinlikle. G16/2, G17/5, G32/3, G79/4, K4/12, Mh2/6, Ş3/3, T6/3, Trh1/8, K5/21, Msm 1/3, T10/2, T9/1, Trk 1/17, Trh37/4, Trh48/1
- ķatı:** Çok. Trk 1/18, K4/6
- kātib:** Katip, yazar.
-iniñ Trh40/1
- ķātil:** Katil.
ķ.-i bī-amān G66/4
- ķatl:** Öldürme.
ķ. eyle- G108/5
-ime G101/2
-ine K2/4, T9/2
-imi G20/3, G83/2
- ķatre:** Damla. T3/5, Trc 1/2
ķ.-i vişnāb G12/3

-dir L1/5, K5/8, Trh19/7

-sin L1/13

ķavl: Söz.

-ine G74/3

ķavs: Yay.

ķ.-i belā Ş21/1

ķ.-i gerd Trh1/7

ķayd: Kayıt, bağlama.

ķ. eyle- Mh2/2

ķ.-ı ‘ālem G95/9

ķ.-ı ‘ār G6/5

ķ.-ı kākül G114/3

ķ.-ı sivā G121/6

ķayġu: Kaygı.

-sı L1/9

ķayık: Kayık. T12/3

-ı Ş9/1, Ş9/2, Ş9/3, Ş9/4

ķays: Mecnun-

ķ. u Ferhād T9/6, T7/4, Msd 2/4, G114/2

ķayşeri: Kayseri ili. L4/5

ķaz: İri ve beyaz veya boz tüylü, ayakları perdeli kuş. G5/6

ķazā: Kader, Allah’ın takdiri.

-ya Trh52/5

ķebāb: Kebap. G9/3

k. eyle- R16

k. it- Trk 3/6, Trk 5/8, 9/1, T6/5, G78/1, G13/2, G99/4, G121/7

k. ķıl- G55/3

k. ol- R10

ķebāb-āsā: Kebap gibi. T8/4

-ı G122/1, G81/3

ķebīre Ĥanım:

-a Trh30/1

ķec: Eğri, çarpık. K2/6, Ş4/5, Trc 1/31

ķeçeci-zāde: Leyla Hanım'ın dayısı Keçecizade İzzel Molla. G10/7

ķeder: Keder, üzüntü. G99/2

-den K5/35, K6/20

-im G27/6

ķefen: Kefen. Trk 6/16

ķeffe: Kefe, terazi kefesi.

k.-i mīzān-ı ‘ālem Trh15/3

keh̄f: İn, mahara.

k.-i emān-ı ʿ ulemā Ms1/5

kelām: Söz.

-ı K6/8

kelb: Köpek.

-i Trk 1/23, Trk 8/6

kelīm: Söyleyen, konuşan.

k.-i nükte-dān Trh9/5

kemāl: Kemal, olgunluk.

k.-i ʿ adl Trh23/4

k.-i ʿ ilm ü ʿ irfān Trh11/2

k.-i ḥüzn Trh53/5, Trh49/2

kemān: Kaş; keman. Tsmn 2/2, G89/3, G109/1

k. u nāy u def G58/5

-a G104/4

-ım G42/3, Trh1/4

kemān-āsā: Yay gibi. Trh1/3

kemān-eb̄rū: Keman kaşlı.

-ları Ş21/1

kemān-keşlik: Keman çalma işi. T10/1

-de Trh32/3, Trh 1/2

kemend: Kement, bağ.

k.-i kākül-i dildār G49/2

kem-ter: Aciz, fakir, değersiz. Trk 2/24, Trh5/2, Trh21/12

- i Ş5/5

kenār: Kenar.

k.-ı cūy G23/2

kendi: Kendi. T9/5, Trh14/4, G98/3

-m Mh3/5, Trk 3/21

-mden T9/5

-me Trk 7/21, G84/5

-mi Trk 3/21, Trk 7/11, G20/7, G77/1, G77/5, G82/3

-ñ G46/3

-n T3/3, Ş11/3, G30/1, G30/2, G30/3, G30/4, G30/5, G30/6, G30/7, G45/2

-ñe Trk 6/11

-ñi T6/2, L1/7, Trk 8/4, G115/5,

-ni Ts 3/4

kendü: Kendi.

-si K2/25, Trh13/6

kendüzi : Kendi.

-ni G43/6

kenīsā: Kilise.
-larda L2/2

kenīze: Cariye, halayık.
-ñde K6/16

kenz: Hazine, define.
k.-i cinān Trh41/7, Trh50/4
k.-i dil G26/7, G89/4
k.-i şāh-ı ‘aşr K2/17

kerāmāt: Kerametler. T12/1
k.-ı ‘aliyye Kt6/1

kerem: Cömertlik. G102/4, T1/1
k. eyle- Kt6/2, Trk 8/26, Tsmn 1/5
k. it- Mr1/4, G12/3, G121/4, Trh38/4
k. kııl- G25/5
-den K2/11
-iñ Ş4/3
-iñden Mr1/2

kerem-kār: Kerem sahibi, cömert.
- iñ T1/11
-ler Trk 6/4, Trh12/11

kerem-kārā: Eykerem sahibi. G103/2

kerem-pīşe: Cömertliğı huy edinen. Trc 1/39

kerīm: Cömert. G75/7, Trh22/5
k. ü kām-rān u āsumān-pāye Trh22/5

kerīmü't-ṭab‘: Yaratılışı cömert olan.
-iñ Trc 1/23

kerre: Defa, kez. Ş6/3, Ş7/3, Trh11/6, T8/3, Mh4/6, Trk 1/30, Trk 4/4, Trk 5/23, G7/2, G31/5, G39/1, G101/2

kerrūbiyān: Allah'a en yakın olan büyük melekler.
k.-ı ‘arş Trh34/8

kes: Kişi. G107/4

kes-: Bırakmak.
-mem R3

kesb: Kazanç. Trh23/8
k.-i feyz it- Ş5/1
k.-i ma‘āş Trc 1/32
k.-i şafā kııl- Trh20/5
k.-i yed Mh2/7

kesel: Tembellik, uyşukluk. Trh52/1

kesir: Çok. Msd 1/5

keskin: Çok kesici, iyi kesen. G101/1

keşf: Varlığı bilinmeyen bir şeyi bulup ortaya çıkarma, keşif.

k. ol- Mh3/2

k.-i nikāb it- T5/1

keşide: Çekilmiş, uzatılmış.

k. kıl- K4/20

kethudā: Zengin kimselerin ve devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, onların birtakım işlerini gören kimse, kâhya.

k-yı vālide Trh47/1

ketm: Saklamak, gizlemek.

k. eyle- G82/6, G27/5, T5/2

k. it- T2/1

k.-i esrār eyle- Mh2/5

kevākib: Yıldızlar. G81/5, G104/2

kevkeb: Yıldız.

k.-i iqbāl K5/8, Trh14/3

kevkebe: İhtişam, gösteriş.

k.-i şān Trc 1/2

kevn: Varlık.

-e Mr3/3, Trh5/11, Trh22/5, Trh27/7

keyf: Keyif, hoşlanma, memnunluk.

k.-i ‘ arak Ş13/4

k.i bil- G100/9

-imce T13/4

-iñe R9

-ini L1/12

keyfiyet: Nitelik, Keyfiyet, durum.

-le G94/4

kez: Defa, kere. G13/4, G29/7, G113/5, Trh3/2

kible: Namaza başlarken yönelinen durulan taraf. K5/13

kible-güşā: Kible açan.

-dır K5/13

kible-nümā: Kible gösteren, pusula. G72/1, Trh25/3

- sñ G102/2

kılıç: Kılıç.

-ı K5/67

kımāt: Örtü.

-a Trh29/3

kıpkızıl: Kıpkızıl.

- ķ. ol- K4/5
- ķırıl-:** Kırılmak.
-a Trk 4/23
- ķısmet:** Pay, hisse, nasip.
ķ. ol- Trk 7/9
-ini T11/3
- ķıŝŝa:** Hikaye.
ķ.-i Leylā G29/7
ķ.-i Mecnūn G72/4
ķ.-i Mecnūn u Ferhād T4/4
- ķıy-:** Öldürmek.
-dı Trh42/1, Trh53/5, Trk 3/4, Trk 3/17, Trk 4/1, Trk 8/3, Trh51/2
-dın Trk 4/12, Trh35/2
- ķıyāfet:** Kıyāfet. G100/1
- ķıyāmet:** Kıyamet. G16/1, G62/3
-dir Ts 1/5
- ķıyās:** Karşılaştırmak.
ķ. it- Ŗ14/2
- ķıymet:** Değer, kıymet.
k.im bildir- (Değer bilmek.)G120/2
k.imi bil- (Değer bilmek.) K5/30
-imiz G42/1
- ķızar-:** Kızarmak, kırmızı hāle gelmek.
-ur G10/1
- ķızıl:** Kırmızı renk. G2/6, G6/2, G116/5, L4/6
- ķi:** ki. K1/13, K2/15, K1/1, K2/17, K2/21, K3/14, K3/15, K5/1, K5/2, K5/3, K5/17, K5/29, K5/34, K6/18, L5/8, L5/10, Trc 1/7, Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6, Msm 1/3, Msm 1/4, Ŗ10/3, Ŗ11/4, T1/1, T1/6, T1/7, T1/9, T12/1, T2/2, Trc 1/37, Trk 1/13, Trk 2/19, Trk 3/11, Trk4/23, Trk 4/24, Trk 5/14, Trk 6/1, Trk 6/18, Trk 6/32, Trh13/7, Trh19/4, Trh19/7, Trh2/5, Trh24/5, Trh3/10, Trh52/6, G8/4, G28/4, G29/3, G36/1, G39/5, G43/2, G43/3, G52/4, G57/4, G67/4, G70/2, G71/3, G85/3, G86/3, G93/4, G94/4, G101/7, G117/8, Ms1/1, Msd 1/3, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms4/3, Ts 2/3
- ķibār:** Büyükler .
ķ.-ı dın Trk 2/20
- ķilāb:** Köpekler. Trk 4/11
- ķilk:** Kalem.
ķ.-i bī-implā Trh18/3, Trh14/5, Trh9/5
ķ.-i ter Trh16/4
ķ. ü devāt K5/23

kim: kim, soru zamiri. Ş17/1, K2/9, K6/1, K5/16, K6/5, L1/1, L1/2, L1/13, L4/1, L4/5, L4/7, L5/1, L5/10, Mr3/6, R10, Trk 5/21, Ts 2/3, Ts 3/1, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, T2/2, T2/5, T6/4, T8/1, T10/4, Tsb 1/5, G95/1, G101/7, G106/3, Mh2/5, K1/8, K1/14, K2/1, K2/5, K2/6, K3/10, K4/10, K5/12, K5/4, T1/2, T2/6, T8/4, Trh2/5, Trh6/7, Trh11/3, Trh11/15, Trh4/8, Trh9/2, Trh19/2, Trh23/2, Trh23/6, Trh24/1, Trh24/6, Trh25/1, Trh27/1, Trh33/3, Trh37/3, G3/1, G7/3, G19/1, G27/2, G29/5, G31/1, G36/2, G39/3, G39/4, G60/6, G63/4, G68/1, G68/2, G68/3, G68/4, G68/5, G68/6, G69/1, G69/2, G69/3, G69/4, G69/5, G69/6, G69/7, G69/8, G69/9, G72/2, G79/3

-dir T10/4, G81/6, G118/4

-i T11/1, T11/2, T11/5, L4/6

-idir T11/5

-im Trk 3/17, Trc 1/7

-iñ T1/8, Trh5/3

-ine T11/3

-iniñ L2/3, L4/6, T11/3

-isi T11/5

-lerle Msm 1/1

kimse: Kimse. T11/5, K5/30, Trh36/3, Trh37/1, Trh50/2, Trk 5/4

-den Mh2/5

-ler G109/7

-niñ Ts 1/5, T1/3, Tsb 1/5

-ye K2/11, Mh2/7, Mh3/4, L2/6, Trh1/4, Trh48/1, Trh52/2, Trh54/2, G84/3

-yi Trh54/4

kīn: Kin, nefret.

k.ü infī'āl eyle- G112/5

-im Ms3/4

kīse: Kese.

k.-i dil K3/12, K5/24

kitāb: Kitap. K2/18

k.-ı müsteṭāb ol- K2/20

kiz̄b: Yalan.

k. eyle- G84/2

-ine Ş11/2

ko-: Bırakmak, düşürmek, canın ortaya koymak. G89/6, G89/5, K4/17

-dı G110/5, K1/11, Trk 5/13, Trk 8/21, Trh53/2, Trk 6/17, G110/5, Trk 8/21

-madı Trk 5/22

-madıñ Msd 2/7, G117/9

-maz Trk 1/21
-muşdur G108/5
koç: Koç. Trk 3/19
koçbaşı: Ön tarafı koçun başına benzeyen ağır direk. G91/6
kol: Kol.
 k. kol Mr2/5
kolay: Kolay. G111/5
kon-: Konmak, yerleşmek.
 -alı G60/4
Konya: Konya ili. L4/5
kork-: Korkmak.
 -arım Msm 1/1
korkulu: Korkusu olan, korkulu. T13/2
korkut-: Korkutmak.
 -ma G75/4
koy-: Bırakmak.
 -dılar T2/4
 -ma R13
 -madı K5/25
 -up G46/6, G59/2, G121/7
koyun: Koyun, kollar arası, kucak.
 k.uña al- G97/2
 -uma G38/4
koyul-: Koyulmak.
 -dı G19/3
köhne: Eski. Trk 2/33, Trk 6/6, Trk 6/9, Trh38/2, Ş4/2, G6/5
 -dir G77/3
köpek: Köpek.
 -iñ Trk 1/22
köstek: Cep saati
 -le G86/3
köşk: Köşk.
 k. ü bağ u ravza T2/4
kubbe: Kubbe, gök.
 k.-i eflāk G46/4
kucak: Kucak.
 -ında T13/2
kudret: Güç, kuvvet. G39/4
 -im G30/7, Ms3/5
 -iñ G3/6

ḳudūm: Ayak basma; Türk müziğine mahsus usul vurma aletlerdendir.

ḳ.-ı Fâtıma Sultân Trh4/11

ḳ.-ı nâzen G25/2

ḳ.-i şâh-ı ‘âlem Trh19/6

-ı Trh18/1

-ın Trh4/5

-iyle Trh6/3, Trh14/3, Trh23/3, K4/7, Trh17/4, Trh9/4

-üñle T7/5

-üyle G58/4

Kûfe: Irak’ta bir şehir. Trk 1/15

kūh-ken: Dağ kazan, dağ deviren. G87/4, Ş6/4

kūh-kenlik: Dağ kazıcılık. G24/1

kuḥl: Göze çekilen sürme.

k.-i‘ ayn G6/1

kuḥl-āsā: Sürme gibi. Trk 8/24

ḳul: Kul, köle. Trh1/5, K2/7

ḳ. ol- G108/6, G93/4

ḳ.ı ḳurbanı ol- Mh1/6

-ı K4/20, Ş3/4, Trh5/2, Trh7/7, Trh19/11, Trh21/12, Trh1/9, Trh4/11,

Trh13/7

-ına G8/2

-ını G22/5

-iñi Trc 1/35, Trk 1/29

-lar K2/3, Mr2/6

-ları K2/19, G70/2

-larıñ K3/15, Trh13/4, Ş2/4, Ş4/2

-larıña Mr1/3

-larına Trc 1/9

-larıñiñ Ş1/4

-um G73/6

-uñ K5/2, Mr1/9, Mr2/6, Mh5/4, Ş2/5, Ş15/6, Trc 1/46, Trk 8/26, Trh2/5, Trh2/9, Trh3/10, G104/7, G36/7, T1/13, T7/7, G67/7, G105/5, G106/4, Kt6/2

-uña G34/5, G93/4, Kt2/1

-uñam G38/3

-uñı K3/13, Ş11/5, Trk 6/34, G121/7, G29/7, G39/7

-uñum G121/2

-uyuz G42/6

ḳulak: Kulak.

-ını L4/7

ḳulluḳ: Kulluk, kölelik.

- um Trc 1/29
- ķulzüm:** Nehir, deniz.
- k. it- Trc 1/31
- k. ol- Ş4/5
- ķ.-i cūd u kerem Trh27/3
- ķ.-i iħsān K5/8
- ķ.-i ‘iřyān Mr2/5
- ķ.-i Nīl K5/20,L1/5
- ķūr:** Kör. Trc1/31
- ķur-:** Kurmak, kullanmaya hazır hāle. getirmek
- dı G55/2
- dığım G86/4
- ķur’ān:** Kuran-ı Kerim. Mh3/3
- ķurb:** Yakınlık.
- ķ.-ı Hāķķ T1/10
- ķurbān:** Kurban.
- ķ. eyle- G34/2, T1/7, G60/6
- ķ. it- (Birini ya da bir şeyi feda etmek) Tsmn 1/6, G63/7, Trk 3/19
- ķ. ol- Mh5/4, Ş1/5, T5/5,Kt2/2
- ķ.-ı reh-i cānān G44/5
- ı Mh1/6
- ķurre:** Parlaklık, nur.
- ķ.-i ‘ayn Trk 3/18
- ķurretü'l-‘ayn:** Göz nuru.
- ķ.-ı kerāmet K3/8
- ķurtar-:** Kurtarmak. G106/4, G121/6
- up Trh17/6
- ur Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5
- ķuru:** Kuru, boş. R5
- dur Msd 2/2
- ķuru-:** Kurumak.
- dı T9/3
- ķuvvet:** Kuvvet.
- ķ.-i bāzū Trh1/2, Trh32/3
- ķūy:** Köy, mahalle.
- k.-ı Ene'l-Hāķ G49/2
- k.-ı yār G3/4
- ına G85/5
- ında G62/4, G69/6, G81/3, Ts 2/4
- uñ Ş17/3

- uña G77/2
-uñda T3/3, T5/4, Trk 6/23, G7/1, G70/1
- küçük:** Küçük, ufak. L1/8
- küffâr:** Kafirler. G48/4 â
- küfr:** Küfür, imansızlık.
k.-i zülf G59/2
-ine Trk 2/31
- kühen:** Eski, zamanı geçmiş. Trc 1/39
- külâh:** Erkeklerin giydiği genellikle keçeden, ucu sivri veya yüksek başlık, külah.
G48/6
-ı L2/3, L2/4
- külbe:** Kulübe.
k.-i ahzân K1/13, Ms5/4
- külhan:** Hamamın altında bulunan kapalı ve geniş ocak. G60/3, G75/5, T8/4
k.-ı ‘aşk ol- G76/2
k.-ı zillet Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5
- künc:** Köşe.
k.-i ğam Ş14/3
- kürsî:** Kürsü.
-de R21
- küs-:** Küsmek, darılmak.
-düm Ş21/1, Ş21/2, Ş21/3, Ş21/4, Ş21/5
-dün G31/4
- küşte:** Maktul, öldürülmüş. R15
k. it- G1/5
k. ol- Mh3/5
k.-i müjgân G68/5

L

- lahza:** An. Mh2/2, R23, G77/2, Ş6/1, Ş20/1
-da G97/1, T7/6, Trk 6/25
- laķab:** Takma ad.
-ı K5/9
- lākin:** Ama. T13/5
- la‘l:** Dudak.
-iñ G65/2
-iñle Ş6/1
- lālā:** Şehzadelerin eğitimiyle ilgilenen kişi.
l.-yı felek Trh13/2
- lāle:** Lale. G87/3

- ler K4/4, G91/1
- lāle-āsā:** Lale gibi. G95/2, K4/17
- lāle-ḥadd:** Lale yanaklı. T5/4
- lāle-‘izār:** Lale yanaklı. G117/4
- Lāleli:** İstanbul’da bir semt.
-niñ Trh40/1
- lāle-zār:** Lale bahçesi.
l.-ı ḥasret ol- G26/5
- lāmi’:** Parlak, parlayan. G54/4
- lāne:** Yuva.
l.-i mūm Ts 3/5
- lāne-gāh:** Yuva.
l. eyle- Ş20/3
- la’net:** Lanet, beddua. Trk 8/7, Trk 2/30
l. it- Trk 1/10, Trk 8/7
- lāubālī-meşreb:** Saygısız yaratılışlı.
-im G96/3
- lāyık:** Layık, uygun. Ms3/2, Ş10/4, Ş11/5, T13/3, Trk 2/4 Trh10/7, T1/7, G104/7, G19/1, G54/4, G80/1, G96/2, G96/4, G101/4
-dır G74/5, Trh6/4, Trh15/5, Trh22/3
-ıyla Trh9/5
- lāzım:** Lüzumlu, gerek. Ş8/3, Ş18/4, L4/3, L4/4, G34/5
l. ol- G65/3
-dır G95/6
- leb:** Dudak.
l.-i cūda K4/2
l.-i dilber G29/2
-iñ T13/5
-iñdir G50/4
-ini G10/3
-iñsiz Msm 1/4
-leriñ G6/2, G2/6
-leriñi G80/3
- leb-ā-leb:** Ağzına kadar dolu.
-dir Mh1/3
- leb-be-leb:** Dudak dudağa olma.
l. ol- Ş18/1
- lem’ a-rīz:** Parlayan, parıldayan.
l. ol- K3/4
- lerzān:** Titrek, titreyen.

1. it- K5/3
- lerze:** Titreme, titreyiş.
- lerze-nāk:** Titreyici, titrek.
1. ol- Ş20/2
- leşker:** Asker.
- 1.-i ğam G55/2
- 1.-i müjgān G58/2
- i G96/2
- leţāfet:** Hoşluk, güzellik. T12/2
- le G41/3
- levh:** Üzerine yazı yazılabilecek nesne.
- 1.-i cemāl Trh26/2
- levha:** Bir yere asılmak için yapılmış yazı veya resim.
- 1.-i dil Tsmn 1/1
- leyāl:** Geceler.
- 1.-i ğam G114/3, T4/4
- leyl:** Gece.
1. ü nehār L5/6, T9/3, Trh8/3, Ş2/5, Trh4/8, G29/7, G42/1, G96/4, G117/7
- Leylā:** Leyla Hanım; Leyla ve Mecnun Hikâyesindeki kadın kahraman. K1/15, K4/20, K3/13, K4/17, Kt7/2, K5/22, K5/33, K6/18, Kt3/1, G3/6, G4/7, G5/7, G6/6, G7/5, G8/7, G10/5, G78/4, G11/9, G12/5, G14/6, G17/5, G18/5, G20/6, G21/5, G22/5, G24/1, G24/5, G26/8, G27/6, G28/8, G31/7, G32/5, G34/5, G36/7, G37/7, G38/5, G39/7, G42/5, G43/6, G44/7, G45/5, G46/6, G47/7, G49/5, G50/5, G53/5, G54/8, G55/7, G56/5, G57/6, G60/7, G61/5, G63/8, G65/5, G73/5, G74/6, G76/5, G77/5, G78/5, G79/7, G83/5, G84/6, G86/7, G87/5, G89/7, G93/1, G93/4, G94/5, G95/9, G96/5, G97/5, G98/7, G100/8, G101/7, G102/5, G104/7, G107/5, G108/5, G109/6, G111/5, G112/8, G114/7, G114/2, G119/5, G121/7, Mh1/6, Mh2/7, Mh5/4, Mr2/6, Mr3/9, Ms2/5, Ms1/7, Ms4/6, Ş2/5, Ş5/5, Ş8/4, Ş11/5, Ş12/4, Ş13/4, Ş19/5, Ş14/4, Ş15/6, Ş17/4, Ş18/4, Ş20/4, T3/5, T5/5, T8/4, T9/6, T10/5, T11/5, T12/4, T13/5, Trk 6/34, Trk 7/25, Trh1/9, Trh2/4, Trh2/9, Trh3/10, Trh4/11, Trh6/9, Trh7/7, Trh8/5, Trh9/7, Trh11/15, Trh12/14, Trh13/7, Trh14/7, Trh15/5, Trh16/6, Trh17/7, Trh19/11, Trh20/6, Trh21/12, Trh22/7, Trh23/11, Trh24/7, Trh25/5, Trh27/6, Trh32/7, Trh33/6, Trh34/9, Trh35/7, Trh36/5, Trh37/7, Trh41/8, Trh42/2, Trh45/2, Trh46/2, Trh47/5, Trh48/5, Trh49/2, Trh5/10, Trh50/7, Trh51/5, Trh52/7, Trh53/5, Trh55/5, Tsb 1/5, Trh10/11, Trh28/5, T4/5, R2, R7, R16, R20, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, L1/14, L2/8, L5/10, Ş1/5, T7/7
- da G80/5, G117/9
- dan G24/1, G68/5, G69/9, Ş7/4
- dır Trc1/46

-nñ G59/5, G120/6, T2/7

-sını Msd 2/4

-ya Msd 2/8, K2/17, R22, Ş16/4, K5/2, Kt6/2, G19/5, G40/5, G48/5, G51/5, G52/5, G58/5, G64/7, G70/5, G75/6, G85/5, G90/5, G92/5, G105/5, G115/5, Mh4/6, Mr1/9, Msd 1/5, Ms3/6, R22, Ş16/4, Ş9/4, T1/13, T7/7, Trk 5/21, Trh18/5, Trh26/4, Ts 2/6, Tsb 1/3

-yı L3/9, R6, Ş21/5, Ş3/4, G1/5, G2/6, G16/5, G23/5, G25/6, G30/6, G33/7, G62/4, G67/7, G72/5, G81/6, G88/4, G91/6, G99/4, G103/6, G106/4, G110/5, G116/6, G118/5, L3/9, Mh3/5, Ms5/5, Msm 1/5, R23, R6, Ş21/5, Ş6/4, T6/5, Trk 2/35, Trk 3/21, Trk 4/29, Trk 8/26, Ts 1/10, Ts 3/5, Tsmn 1/6, Tsmn 2/5, Trk 1/28

lezzet: Tat, lezzet. K6/12

l.-i ' aşk G60/1

-dir K6/12

lihye: Sakal.Trh26/5

lîk: Ama. K5/28, L5/1, K1/9

lisân: Dil.

l.-i hâl K4/8

liyâkat: Layık olma, uygunluk. T10/5

luğaz: Bilmece. L1/14

luṭf: İhsan, iyilik. Ş1/1, G3/2, G93/4, G101/3

l. eyle- G65/4, G101/3, Ş10/1

l. it- Trk 8/27

l.-i firāvān Trc 1/9

l. -ı Hudā Trk 8/1, Ms1/1

l.u ' aṭa Trk 2/39

l.u kerem Trk 6/4,

l. u mürüvvet G23/5, T12/1, Tsmn 1/6

l.u nigāh Tsmn 2/1,

-ı K2/15, K2/2, Trk 4/16, G55/6,

-ıdır Trc 1/3

-ını Trh7/5

-uñ T1/1, Msd 1/5, Ş2/5, Ş4/1, Ş5/1, Ş5/4, Ş7/2, T1/12, Trc 1/38, Trh21/5

-uña Ş5/5

-uñdan T10/5

-uñla K5/28, K1/9, Trh23/10

lū 'lū: inci

l.-i hāḳān-ı cihān Trh13/2

M

ma' arif: Bilgiler. G112/7, Trh42/1, G3/2
-de K6/8
-le K6/9

mā-beyn: Aradaki şey, iki şeyin arası.
-imizde G51/1, G51/5

mā-bihī'l-fahr: Kendisiyle övünülen şey.
m.-ı selāṭīn-i cihān Trh20/1

mā-cerā: Baştan geçen hadise, olay.
-mız G101/6, G114/2
-yı G94/5

ma' cūn: İlaç.
m.-ı Felaṭūn Tsmn 2/3

māder: Anne. Trk 5/10
m.ü ḥāher Trh50/6
m-i ṣāh-ı ṣūhedā G8/1
-den Ş9/3
-im Trh23/7
-leri L5/4

ma' den: Kaynak.
m.-i la' l-i müzāb it- K2/21

ma' dūd: Sayılı, sayılmış.
m. ol- Trh12/7, R6

mağfūr: Affedilmiş, bağışlanmış.
m. eyle- R1

mağlaṭa: Boş ve manasız söz.
-yla G118/2

mağlūb: Yenilmiş, mağlup.
m. ol- K1/4

mağmūm: Gamlı, kederli. Ts 2/5

mağrib: Güneşin battığı taraf, batı.
-e Ş1/4

mağrūr: Gururlu. G100/8

māh: Ay. Ş15/4, Trh6/6, Trh14/3, Trh23/6, Trh26/2, Ms5/4, Msm 1/5, Trk 3/3, Tsmn 2/1, G114/3, G14/5, G58/5
m.-ı Muḥarrem Trk 8/5, Trk 2/1
m.-ı rūze K3/5
m.-ı tābān Tsmn 2/2, Mh4/1, T3/2
m.-ı tābān-ı ḥilāfet it- K3/16
m. u sāl-i neyyirān K3/15
-a Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6

- ı G62/3, Ş2/4, G119/4
 -ım R23, G2/2
 -iñ Trh2/8
- maḥabbet:** Sevgi, sohbet. T4/1, T3/2, Tsmn 1/4
- maḥal:** Yer, mekan. Ş2/1, Trh20/6, G71/6
 -de T13/1
- maḥbūb:** Sevgili.Trk 3/12, T2/2
 m. eyle- T1/7
 -a G28/4
 -uñā Kt2/2
- maḥbūs:** Hapsedilmiş olan.
 m. it- Msd 2/4
- māh-cebīn:** Alnı aya benzeyen.
 -im Ms3/4
- maḥcūb:** Utanmış, mahçup.
 m. ol- Trk 3/13
- maḥdūm:** Erkek evlad, oğul. Trh29/1, Trh30/1, Trh31/1
 m.-ı a^ç zam Trk 2/3
 m.-ı hüner-perver Trh26/2
 m.-ı zī-şān Trk 2/28
- maḥfice:** Gizlice. G14/5, G23/2, G52/5, Ms2/2
- maḥfūz:** Korunmuş, saklanmış. G53/2, G53/3, G53/4
 m. it- K5/35, G53/1, G53/5, Trh23/12
- māhir:** Hünerli, maharetli.
 -dir Trh32/3
- māhiyyet:** Bir şeyin iç yüzü, aslı.
 -i L5/2
- māh-likā:** Ay yüzlü. T9/1, T10/4
 -niñ Trk 6/11
- maḥlūk:** Yaratılmış.
 -dan G45/2
- Maḥmūd:** Dönemin padişahı 2. Mahmud. Trh 1/1, Trh16/1, G86/8,K1/1
 M. Ḥān Trh2/2
 M. Ḥān-ı kām-rān Trh5/1
 M.- Ḥānı ma^ç delet-pirā Trh9/1
 M.- Ḥān-ı ma^ç delet-^ç unvān Trh17/1
 M.-ı ^ç adālet-güster Trh4/1
 -dur G4/7
- maḥmūr:** Sarhoşluğun verdiği sersemlik. G25/6,T2/5
 m.-i dünyā ol- G3/1

- m.-i şehir ü diyâr G117/5
-a Trk 6/35
-dur G81/2
- maḥrem:** Gizlenen, başkalarından saklanan. G103/6
m. eyle- T5/2, G22/5
m. ol- G27/2, G43/4
m.-i ağyâr-ı siyeh-rû ol- G117/6
m.-i Faḥrû'n-Nisâ Msd 1/4
m.-i rāz Trk 7/15
m. it- G16/5
m.-i vaşl G110/3
m.-i vaşl eyle-T9/4
m.-i vuşlat it- Ms3/3
- māh-rüy:** Ay yüzlü. G17/5, G86/7, G96/1, Ş19/4, Msm 1/1, Msm 1/4, Ş19/4
-uñ Tsb 1/3, G117/7
- maḥrûm:** Mahrum.
m.-ı feyz it- G30/6
- maḥşûr:** Hasır edilmiş.
m. ol- Trk 2/34
- maḥsûş:** Özel, yalnız bir kişiye ait olan. Ş4/3
m. ol- Trk 1/23
- maḥşer:** Mahşer. G39/6, G106/4
-de Mr2/3, Trk 4/26, G8/1
-e Trk 1/15, Trk 3/14, Trk 5/24, G101/6
- maḥşûr:** Haşredilmiş.
m. eyle- Trk 8/25, Trk 4/30, G108/6
m. ol- G103/3, Trk 2/36
- māh-tāb:** Mehtap. Ş20/2
-a G78/5
- maḥv:** Harab etme, perişan etme.
m. it- Ş14/2
m. ol- Trk 8/12, Trk 8/20
m.-ı vücûd it- G5/2
- māh-veş:** Ay gibi.
-im G116/3, G9/4
- maḥzen:** Kıymetli şeylerin saklandığı yer.
m.-i esrâr it- Trh38/4
- maḥzûn:** Hüzünlü.
m. eyle- Kt7/1
m. it- Tsmn 2/5, Trk 3/25, Ş1/1

- m. ol- Tsb 1/3
-a T11/4
-dur T7/3
- mā'īl:** Bir yere eğilme, yönelmek.
m. eyle- G118/5
m. ol- G76/3, T6/2, Trk 6/26
m.-i eş'ār G69/8
m.-i gülşen Ş19/4
-im Ts 1/5
- ma'lūm:** Bilinen.
-ı T5/2
- ma'mūr:** İmar edilen. Trk 2/32, G25/1
m. eyle- G39/1, G122/4
m. it- Trc 1/24, Ş4/2, Mr2/6, Mr1/7
m. ol- Trc 1/31, Ş4/5, Trk 2/33
- ma'nā:** Anlam.
-sını Trh10/6
- ma'nevī:** Maddi olmayan. T13/1
- ma'nī:** Engel. T13/2
-de T2/6
- makām:** Makam, mevki.
-ın Trh46/2, Trh54/5
-ında Trh9/6, Trh11/14
- makbūl:** Kabul olunan.
-dür K6/19
- makdem:** Dönüp gelme.
m.-i pāk Ş2/1
-i Trh21/5, Trh29/2
-ini Trh31/1
-iyle Trh16/1, Trh28/3
- makhūr:** Kahrolmuş.
m. ol- Ş4/5, Trc 1/18
- makşad:** Maksad, amaç.
-ı Trk 7/15
-ım Trc 1/28
-ında Trh14/5
- makşūd:** İstenilen şey, maksad, niyet. Ms1/6
-a T1/8
-ımız Trh18/4
-iñi Ş21/2

māl: Mal, servet.

m.-i eytām Mr3/7

mālik: Sahib. T1/13

m. ol- T2/6

mālikāne: Büyük ve gösterişli köşk. L5/10

mā-melek: Melek gibi. G101/4, T3/2, Trh1/5

mānend: Benzer, gibi.

m.-i āb K2/12

m.-i bülbül T8/2

m.-i bülbül zār G69/5

m.-i cinān Trh10/2, Trh20/2, Ms4/4

m.-i cū Ş15/2

m.-i serv Trh47/3

m.-i şarāb Trk 3/9, K2/13

mānende: Benzeyen.

m.-i dūlāb G12/2

māni': Engel. G54/1, G54/8

m. ol- K5/25

-dir G28/5

mañşib: Memuriyet.

-ı Trh14/2, Trh17/2

-ın Trh10/6

-ını Ms1/6

Mañşūr: Hallac-ı Mansur. Ş4/2

-a G92/4

Mañşūr-āsā: Hallac-ı Mansur gibi. G20/7

Mañşūr-veş: Hallac-ı Mansur gibi. G49/2

mār: Yılan.

m.-i ḥasret ol- G26/7

m. u mūr L5/1

mañhara: İnsanların maskarası olan.

m.-i nās it- G77/1, G77/5

maşraf: Masraf.

m.-i yār G64/4

-ı Trc 1/35

maşrūf: Sarf olunmuş.

m. eyle- K5/15

m. it- K5/24

m.-i şenā Ms1/6

ma'şūm: Suçsuz, kabahatsiz.

- lar Trk 4/3
-ları Trk 2/20
- maṭbaḥ:** Mutfak.
m.-ı dil G55/3
m.-ı iḥsān R13
-ından Mh1/4
- mātem:** Yas, matem.
-ini Trk 8/16
- maṭlaʿ:** Matla, beyt.
m.-ı ġarrā Msm 1/2
m.ı şehr-i Burūsā Msm 1/3
-ı Trk 6/35, Ts 1/6
- maṭlūb:** İstek, istenilen şey. Trk 3/11
-uñ Ş10/4
- maṭrūd:** Kovulmuş.
m. it- G67/7
- māʿül-ḥayāt:** Hayata üstün gelmiş.
m. eyle- Msd 1/3
m. ol- G114/5
-ı Trk 2/29
- māye:** Maya.
-sin T13/1
- maẓhar:** Bir şeyin görüldüğü çıktığı yer.
m.-ı feyż-i kerāmet ol- Trk 2/27
m. it- Ş5/5
- maẓmūn:** Sanatlı söz.
-ımı G100/9
- maʿzūr:** Özürlü, özü olan.
m. ol- G79/7
- mecāl:** Kuvvet, takat, güç. Ş14/4, T8/3
-i Ts 2/5
-im G104/4, Trk 7/20
- mecbūr:** Mecbur.
m. ol- G58/3, G101/2
- meclis:** Toplantı, meclis. G81/3, G91/2
m.-i ʿaşk T13/4
m.-i ʿirfān G4/8, G49/6
m.-i ʿişret Ts 1/6, Msm 1/1, T7/3
m.-i faẓl Trh11/5
-de R21, Ş21/3, G10/2, G64/3, G94/2, G101/1

- dir G91/2
 -e R16, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Ş18/2, T12/1, T12/2, G18/3, G30/5, G53/2, G58/4, G71/5, Ms2/5, Ms3/1
 -i Ş18/4, G10/1, G37/1
 -inde Trh24/3
- mecnûn:** Âşık; Leyla ile Mecnun hikayesindeki erkek kahramanı. Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6, K1/3, T11/2, G24/1, G33/6, G93/1
 m. eyle- Ms5/2, R20
 m. it- Ts 1/6, Ts1 /2, Tsmn 2/5
 m. ol- G71/2, Tsb 1/3
 m. u ser-gerdân ol- T7/7
 -a T11/4
 -dur T7/7
 -ı Mh4/3
 -um G86/2, Mh4/1, Mh4/2, Mh4/4, Mh4/3, Mh4/5, Mh4/6
- mecnûnlık:** Âşıklık.
 -a T12/4
 -ıla G71/3
- mecrûh:** Yaralı. L2/4
 m. eyle- Tsb 1/4
 m. it- G7/3, G114/1
 m. u ħarâb ol- Trk 6/25
- meczûm:** Cüzam hastalığına yakalanmış kişi.
 -ı T5/2
- medâr:** Bir şeyin döneceği yer.
 m. it- Trh33/2
 m.-ı vüzerâ-yı zî-şân K5/11
- meddâh:** Meddah, taklitler yaparak halkı eğlendiren kimse.
 m.-ı Sulţân-ı cihân-bân ol- Trh19/8
 -ıñ G103/5
- meded:** Yardım. R11, Trk 2/1, Trk 2/24, Trk 5/12, Trh35/7, Trh49/2, Trh54/1
 m. it- Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, Mr2/4, G101/3
 m. kıl- Ş5/1, Ş5/2, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5
- meded-ĥâh:** Yardım bekleyen. Ms5/3
- meded-res:** Yardıma ulaşmak.
 -dir Trk 3/19
- medfûn:** Gömülmüş, defnolunmuş.
 m.ol- Trh34/6
- medĥ:** Övgü. G37/6

m. eyle- Trh18/3
m. it- Trh23/9
m.ini it- K2/20
m.-i destūr K5/23, K5/31
m.-i Sultān K4/24
m.-i Sultān-ı cihān K2/26
m. u senā it- G103/5
-iñ Trc 1/21
-ini Trh14/5

medhūş: Şaşırmuş, dehşete uğramış. Ts 1/10
m. ol- G76/5

Medīne: Hicazda Hz. Peygamberin (s.a.v.) türbesi bulunan şehirdir. T1/6

meftūh: Feth edilmiş, açılmış. L2/4

meftūn: Tutkun olmak, tutulmak.
m. ol- K5/2, Tsb 1/3, Trh4/2

meger: Meğer. K3/3, Mh3/3, Trk 1/23, Tsb 1/5, G47/5

meh: Ay. T5/4, T6/4, G36/6, G56/1, G73/1, G75/3, G78/2, G78/5
m.-i burc-ı ‘azamet Trc 1/50, Trc 1/10, Trc 1/20, Trc 1/40, Trc 1/30
m.-i burc-ı fażīlet Trh23/1
m.-i burc-ı hīlāfet Trh6/1
m.-i evc-i himem Trh24/2
m.-i raḥşān G81/5
-i Ms5/4, G6/4, G65/5
-im Ts 1/2
-le G28/6, G101/6

mehādīm: Oğullar.
m.-i kirām Trh24/8

meh-cebīn: Ay alınılı.
-e T1/11

meh-cemāl: Ay yüz.
-iñ Ş8/1

mehcūr: Uzakta kalmış, ayrı düşmüş. Trc 1/32
m. eyle- G39/6
m. it- G16/3
m. ḳal- Trc 1/33
m. ḳıl- Msm 1/2
m. ol- Mr2/6

mehd: Beşik.
m.-i vücūd Trh3/7

mehdī: Allah tarafından doğru yola iletilen, hidayete ulaştırılan kimse. Trk 2/19

meh-pāre: Ay parçası.

- leri G110/1

- yi G100/5

meh-rū: Ay yüzlü. Ş17/3, G109/3, G116/1

-dan T9/6

-ya Trk 6/26, Ts 1/1

-yîña G62/1, G9/1, T13/3, T9/5

meh-tāb: Ay. Trk 3/8, G12/1

-a Msm 1/4

me'lūf: Alışmış, alışık.

m. ol- Trh34/5

memlu: Dolu.

m. ol- R7

me'mūl: Ümit olunan.

-ümüz G28/8, Trh22/6

me'mūr: Görevlendirilmiş.

m. ol- G107/2

meşā'ib: Felaketler, uğursuzluklar.

m. ol- Trk 2/31

meşel: Örnek, atasözü.

-dir G47/6, G55/1, G104/3, Msm 1/3

-dür G36/1

meşnevi-hān: Mesnevi okuyan. Mh1/3

me'vā: Sığınacak yer. Trk 1/12

m. eyle- Trh19/6, Trh34/1

-y1 Trk 4/30

meh-veş: Ay gibi güzel. G100/4

me'yūs: Ümitsiz, kederli.

m. it- Msd 2/4, Mr1/2

meḳādir-āşinā: Tanıdık kudret. Trh6/7

mekān: Mekan, yer, mevki. Trh51/5, Trh50/7

m. eyle- Trh41/1

-ı Msm 1/1, Msm 1/2, Msm 1/3, Msm 1/4, Msm 1/5, G47/1

-ım G26/1, G76/2

-ından Msm 1/2

Mekki Efendi-zāde: Trh11/3

meknūn: Gizlemek, saklamak.

-dur T7/1

mekr: Hile.

m.-i aḡyār G7/5

- m. ü āl Mh2/4, T7/6
m. ü āl eyle- G32/5
- mekteb:** Mekteb.
m.-i ‘ aşk Trk 6/29
- melāz:** Sığınacak yer.
m.-i ‘ ulemā-yı a‘ lām K5/11
m. u melce’ Trk 2/36
-ā K6/15
- melce’:** Sığınak.
m.-i aḥḳar Msd 1/1
m.-i ehl-i dil ol- Trc 1/43
m.-i ehl-i hüner Trc 1/1
m.i ehl-i temennā Trh11/8
m.-i erbāb-ı hüner Trc 1/22
m. ü çāre-resā Trc 1/29
-im R5, Trk 5/18
- melek:** Melek, nurdan olduğuna inanılan manevi varlık. Trk 4/12, Trh47/4
-le G97/3
-ler Trk 3/10
- melek-ḥaṣlet:** Melek huylu. Trh16/2, Trh42/1
- mel‘ ūn:** Lanetlenmiş.
m.-i ebter Trk 2/13
- memdūḥ:** Övülmüş.
m.-i ṭab‘ Trh11/10
m.-i zamān T11/5
- memlū:** Dolu, doldurulmuş. R7, T1/6, G27/4, Trh34/3
m. ol- R7, L2/6
- memnūn:** Memnun olmak.
m. it- Kt7/1, K6/1, Tsmn 2/5, G93/4, Ş1/1
m. ol- Tsb 1/3, Trh55/4
m.-i iḥsānı ol- G2/7
m.-i luṭfuñ ol- Trk 4/11
-dur T7/1
-um Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4
-ı Trh3/10
- men:** Ben. G90/5
- men‘:** Yasak etmek, durdurmak.
m. eyle- G19/4
- menāre:** Minare. K3/4
- menba‘:** Kaynak.

- m.-1 feyz ü zafer K3/7
- menfā:** Sürgün yeri.
-da Trh23/9
- mengūs:** Küpe.
m. ol- G90/5
- menķūt:** Noktalı, noktalanmış. Trh38/5, Trh40/2, Trh51/5
- mensüb:** Bağlanmak.
m. ol- Mh1/2, T1/5, Trk 2/27
- menzil:** İnilen yer, dünya.
m. it- Trk 5/15
- menzil-geh:** Dünya.
-iñ Trh38/2
- merām:** İstek.
-1 G10/3
-ım Trh11/12
- merd:** Sözünün eri. G45/2
- merdāne:** Mertçe, erkekçe. K3/14
m.-i bī-pervā ol- G3/1
m.-i zārīf Trh28/3, L2/5
m.-i zārīf ü şā‘ir-i mu‘ciz-beyān Trk 4/13
- merdūd:** Kabul edilmemiş, reddolunmuş.
m. it- R6
- merḥabā:** Selam verme.
m. it- Ş21/3
- merḥamet:** Merhamet. Mr1/8, G32/3
m. eyle- Mr1/9
m. it- Tsmn 1/5, G40/2, G108/4, K4/14
-iñ Msd 2/6
-le K6/11, Trh23/2
- merḥamet-vāye:** Merhamet nasip eden. K1/1
- merhem:** İlaç. Trk 2/2
m. ol- G103/2, Trc 1/38, G39/4
m. urul- Ts 2/3
m.-i kāfūr G39/4, G25/5
m. iste- G57/3
m.-i vaşl G55/6, Ş8/4
- merḥūm:** Ölmüş kişi.
-a K6/16
-eyi G30/7
-uñ K6/12

merkad: Mezar.

-in Trh36/4

merkez: Merkez.

m.-i dā'ire-i pīr T6/5

mermer: Mermer.

-e G43/5

mertebe: Mertebe, rütbe. Trc 1/5

mescid: Mescit.

-de L2/2

-e G12/4

mes'ele: Mesele.

m.-i 'aşk G48/3

mesken: Ev, hane. Trh21/10, Trh48/1

m. eyle- Trh45/2, Trh37/7, Trh53/4

m. it- K4/6,

-im Trc 1/14, Mh4/4

-imizdir Trk 6/5

-leri G47/5

mesned: Rütbe, derece.

-ine T1/3

meşnevi-ḥān: Mesnevi okumaya ve okutmaya icazet etmiş kimse Trh28/1

mesrūr: Memnun. G25/7

m. eyle-Trh4/9, Trc 1/35, Trh2/6, Trh17/3, Trh22/1, Trh5/4, G39/1, Mr1/7

m. it- Trc 1/5, Trh19/6, Ş4/2

m. ol- Trh3/3, Trk 2/32, Trh19/11

mesrūriyye: Sevinme, meramına erme. Trh19/11

mest: Sarhoş olmak. G99/4, Ts 1/9

m. eyle-T13/5

m. it- L2/5, G82/3

m. ol- T13/4, Ts 1/9

m.-i 'aşk ol- G49/5

m.-i medhūş it- Ş6/4

m.-i şarāb G81/2

m.-i şarāb eyle- R16

m. ü bī-hūş it- Mh5/1

m. ü ḥarāb K2/13

m. ü ḥarāb it- G9/6

m. ü ḥarāb ol- Trk 6/8

m. ü medhūş G46/1

m. ü ser-gerdān Tsb 1/4

- iz Trk 6/2
- mestāne:** Mest olup kendinden geçmişçesine. G100/1, G113/1
-leriñden G12/3
-yi Ts 1/4
- mestāne-kıyāfet:** Şuh kıyafet. Ş18/2
- mestür:** Örtülü, kapalı.
m. eyle- Trc 1/34
m. it- Trk 2/38, G39/2
- mestüre:** Örtülü kadın. Trh52/3
- mes‘ūd:** Mutlu.
m. eyle- Trh19/11
m. ol- Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5
- meş‘ale:** Meşale.
m.-i āh Trk 3/2
m.-i nār-ı fūrkat Trk 4/7
- meşhed:** Bir kimsenin şehit düştüğü yer.
-lerin Trk 2/37
- meşhūr:** Tanınmış, ünlü.
m. ol- Trc 1/37, Mr2/6
-dur Trh35/6
- meşķ:** Alışmak.
m.-i cün G83/3
- metā‘:** Satılacak mal, eşya.
m.-ı göñl G21/5, G21/1
m.-ı köhne K1/13
- mevc:** Dalga.
m.-i deryā Trh12/10
- mevcūd:** Bulunan, var olan. L2/2
- mevhıbe:** Bağış.
m.-i ‘uẓmā K1/2, Trc 1/43
- Mevlā:** Allah. Trh2/2, Trh4/5, Trh5/1, Trh9/1, Trh10/4, Trh10/10, Trh12/2, Trh19/11, Trh21/3, Trh23/12, Trh24/10, Trh26/3, Trh27/6, Trh29/4, Trh31/2, Trh34/5, Trh34/6, Trh45/2, L5/2, K2/25, K3/16, K4/23, Mh1/2, Trc 1/31, T11/3, Trk 5/17, G108/6
M.-yı her Ẹanber ‘Alī Msd 1/1
-dan Trc 1/43, Trk 1/18, Tsb 1/2
-dır Trc 1/49
-yı R11

Mevlānā: Mevlana Celeleddin Rumi. G2/7

mevlevī: Mevlana Celeleddin-i Rumi Hazretlerinin tarikatından olan müslüman. Trh28/1, G4/8, G63/8

mevlid: İnsanın doğduğu yer.

-i Trh29/5

mevsim: Mevsim.

-de K4/1

mevt: Ölüm.

-i Mr3/8

mey: İçki, şarap. K5/20, R9, Ş7/2, Ş9/2, Trk 6/2, Trk 6/8, Trk 6/17, Trk 8/15, Trh38/1, G28/3, G28/4, G44/3, G46/1, G63/2, G71/5, G76/1, G85/1, G95/7, G113/7, Ş6/1, Ş10/1, Ş20/1, Mh3/4, T2/3, T3/5, Ts1 /2

m.-i ‘ aşk G122/2, Ş6/4

m.-i eşk Tsmn 1/2

m.-i gül-reng G60/1

m.-i hamrā Msd 2/8

m.-i la‘l G17/2, G54/8, G51/1, G54/1, G122/3

m.-i lutf Ş13/4

m.-i nāb G94/4

m.-i ser-şārdan G49/5

m. ü maḥbūb G19/4, G48/3, G65/3, G94/2

meydān: Arsa, geniş yer. Mh5/4, K5/16

m.-i ‘ aşk G63/8

m.-i maḥabbet G114/2, Ş16/2

m.-i Sultān Aḥmed Trh20/3

m.-i süḥān K2/18

-a T2/4, G108/5, K4/17

-i T13/5

mey-fürüş: Meyhaneci. G28/3

mey-ḥāne: Meyhane. Trk 6/2, Trk 6/6, Trk 6/8, G28/4, G113/7, T12/2

m.-i Monlā G46/6

- ler Tsmn 1/2

- yi Ş7/2, Ts 1/4

mey-kede: Meyhane.

m.-i zillet R8

-de Ms4/2

meyl: Eğilmek, yönelmek. Mh2/4

m. eyle- G119/2

m. it- G77/4, G98/3, G112/3, G113/3

m.-i tebessüm eyle- Trk 1/4

- m. ü raġbet G86/3
-e T13/5, G9/6
- meymūn:** Kutlu, bereketli.
m. eyle- Trh31/1
m. it-Trh16/7
- mey-perest:** Şaraba tapan.
m. eyle- Ts 1/9
- meyyāl:** Meyleden.
-im G28/4
- mezād:** Artırma ile yapılan satış.
m. ol- T1/9
- mezheb:** Gidilen, tutulan yol.
m.-i ‘aşk Mh4/3
m.-i dil G61/4
-de G23/5
- mezīd:** Artırmak.
m. it- Trc 1/18
- mışrā‘:** Beyit. Trh12/15, Trh33/6
m.1 hātif Trh23/13
m.-1 reng Mh2/7
m.1 vaḥīd G90/5
-1 Ş1/5, Trh4/11, Trh24/9
-la Trh21/12
- mişāl:** Gibi, benzeri.
m.-i māh-ı ‘ālem-tāb Trh4/6
- midḥaṭ:** Övgü.
-iñ Trc 1/45
- mihmān:** Misafir. T2/1
- mihmān-ḥāne:** Misafirhane. Trh48/1, Trh52/2, Trh54/2
-de Trh50/2
- miḥnet:** Zahmet, eziyet. T11/3
-e Trc 1/12
- miḥnet-ḥāne:** Çile evi.
-de G5/5
- mihṛ:** Güneş. Ş2/4, Trh6/6, Trh21/8
m.-i ‘ārız Ş20/2
m.-i āsumān-ı raḥm u şefkāt K6/6
m.-i cemāl T1/3, Ş15/4, Trk 4/22
m.-i cihān-ārā Trh19/7, Trk 8/21
m.-i felek Trk 5/4

m.-i münir-āsā Trh34/2
m.-i pür-envār G30/1
m.-i raḥṣān Trh13/6, T13/5
m.-i şevket Ş2/4
m.-i tal‘at Trh5/7, Ş15/5, Ş15/6
m.-i vech Mh1/3
m. ü māh Trh8/1
m.ü māh ol- Mr3/3
m.ü meh Mh1/2, Tsmn 1/1
m.ü vefā R22

mihṛāb: Camide imamın namaz kılariken cemaain önünde durduğu yer. G12/4

mihribān: Güler yüzlü, şefkatli.

m. ol- T3/5

mihṛ-veş: Güneş gibi. K5/34, Trh13/2, Trh21/8, Trh28/3

mīḳāt: Zaman, süre.

m.-ı felek Trh20/4

mīḳāt-gāh: Bir iş için önceden belirtilen yer.

m.-ı bī-bedel Trh20/6

mīlād: Doğum.

-ına Trh29/5

Minā: Mekke ile Arafat arasındaki yer.

-da T1/9

minnet: İyiliğe karşı duyulan şükür, minnet. Ms2/2

-im G86/8

mīr: Amir, başkan. L4/4, Trh36/5, Trh26/5, Ts 2/5, Trh31/2

M.‘ Ārif Trh36/5

M.‘ İsmet Trh26/5

M. Nebīl-i merhūm Ts 2/5

M.-i ‘alem Trh38/3, Trh38/5

M.-i ekrem Trh14/6, Trh16/4

M.-i muḥterem Trh17/4, Trh33/5,

-iñ Trh17/5

mīrās: Miras.

m.-ı peder G28/5

mir‘āt: Ayna.

m. it- G30/6

m.-ı mücellā G84/5, G115/2

m.-ı rüy G63/4

-a G98/3

mişāl: Misal.

m.-i fānūs ol- Mr1/2
mişl: Eş, benzer.
m. ü 'adīl Trh6/1, Trh4/1
-i Trh11/7
-in Trh16/2
mīş: Koyun. K3/10
molla: Kadı.
-sı Trh32/5
Mollacık-zāde: Mr3/3
Monlā: Mevlana Celaleddin Rumi. G93/4
M. Celāl Ş5/4
M.-yı Rūm Trk 4/15
-dan G22/6
-ya G63/8
-yı R11
Mora: Mora yarımadası. K1/5, Trh43/2
-da Trh43/2
Morevī-zāde: Moralı. K1/12, Msm 1/3
mū: Kıl, saç.
-larım K4/12, G108/2
mu' allā-menzilet: Yüce rütbe. Trh11/3
mu' allā-pāye: Yüce rütbe. Trk 5/19, K6/6
mu' allem: Talimli, talim görmüş. K2/2
mu' ammā: Belirsizlik. L2/8
-yı L4/7, L5/10
mu' ammer: Ömür süren, yaşayan.
m. ol- Trh29/4, Trh28/4
mu' aṭṭar: İtirlı kokulu.
m.eyle- Trh28/2
mu' azzeb: Eziyet çeken. Trk 2/31
m. itme- T13/2
muğ-beçe: Ateşe tapan insan. T12/2
-niñ T12/2
muğber: Tozlanmış. G4/4
Muḥammed: Hz. Peygamber (s.a.v.). Trk 2/3
Muḥammed Mehdī: (12 İmam'dan) Trk 2/19
Muḥammed Tevfīk: Trh44/2
muḥammer: Mayalanmış. Trh11/4
Muḥarrem: Arabi ayların başı, birincisi Trk 1/1, Trk 1/2, Trk 1/3, Trk 1/4, Trk 1/5
muḥaşşal: Tahsil olunmuş.K4/4

muḥibb: Sevgili.

m.-i ḥānedān Trk 2/5

m.-i pīr-i gīlān ol- Trh18/2

muḥtāc: Muhtaç.

m. eyle- R13, Trc 1/36

m. ol- G19/1, G19/5

muḥteşem: İhtişamlı, görkemli. G94/2

muʿīn: Yardımcı.

m. ol- Mh2/4

m.-i fuḫarā G8/1

m.-i zuʿ āfā G40/1

m. ü dest-gīr Mh4/6

-isiñ T1/11

muḫassī: Kasvetli, sıkıntılı. T12/2

muḫayyed: Kayıtlı olmak.

-dir Ms3/5

muḫīm: İkamet eden.

m. ol- Trk 6/10, G75/5, Trk 5/14

munṭafī: Sönen, sönük.

m. ol- G68/4

mūr: Karınca. Ms1/3

m.-ı ğuşşa T5/1

murād: Gaye, maksad. K6/14, Trc 1/48

-ı Ş12/4, G57/4

-ımca Trk 5/23, G4/1, Trc 1/47

murğ: Kuş.

m.-ı dil T10/1, G51/3 G101/5, R16

m.-ı cān G44/3, G78/1, Ş19/1

m.-ı gön̄l T4/1

m.-ı rūḥ Trh34/7, Trh37/3, Trh50/1, Trk 5/12

-ını Mh5/1

murğān: Kuşlar. Trk 7/19

muşḫaf: Kur'an-ı Kerim.

m.-ı ḥüsn G71/4

mūsikār: Gagasındaki deliklerden kuş çıktığına inanılan kuş.

-ı T3/4

Muṣṭafā: Hz. Muhammed (s.a.v.)

-nıñ Trk 2/11

Muṣṭafā Pāşā: Trh10/5, Trh10/11

Muṣṭafavī: Hz. Peygamber taraftarı olan.

- yüz Trk 1/10
- mu‘tād:** Alışılmış, adet edilen.
m.ım ol- Mr2/2
-ı Trh5/3
- mu‘teber:** Beğenilmiş.
m.ol- Mr3/5
- mu‘terif:** İtiraf eden.
m.-i cürm ü kuşūr ol- Mr2/1, Mr2/2, Mr2/3, Mr2/4, Mr2/5, Mr2/6
- muṭrib:** Çalgıcı. G89/3
-iñ G76/3, G119/2
- muṭribā:** Ey çalgıcı. Ş17/1
- muvaḥḥak:** Başarmış, başarılı. Trh12/2
m. eyle- Trh9/1
m. it- Trh10/4
- muvaḥḥak:** Münasip, uygun, yerinde. L2/1
m. eyle- Trh6/2, Trh10/4
m. it- Trh12/2
- muvaḥḥak-hāne:** Muvakkitin bulunduğu oda.
-yi Trh20/2
- mūy:** Kıl.
m.-ı ser Trc 1/13, Ts 3/5
-ına Ş1/5, Trh1/6
- mūy-miyan:** İnce bel. G71/2
-iñ G71/2
- muzaḥfer:** Üstünlük kazanmış.
m. eyle- Trh4/10, G91/5
m. ol- Trh29/1
- mübārek-bād:** Kutlu zaman. Trh23/13, Trh55/5
- mübeddel:** Değişmiş, değiştirilmiş.
m. eyle- G4/6
- mübtelā:** Düşkün, tutkun. Msm 1/5
m. it- Trk 4/5
m. ol- T3/3, G17/5
m.-yı derd-i hicrān T8/1
m.-yı ğam-ı hār G117/6
m.-yı nāle vü eḡān G68/6
m.-yı renc ü ‘illet K6/1
-lardan G90/1
-sı L3/6
-yım G105/3

mücedded: Yenileyen, yeniden güçlendiren.

m. kı1- Trh19/1

mücrim: Suçlu, günahkar.

m. isek G42/6

m. ol- G103/2

m. ü ' āsī G121/2

müdām: Devam eden. Trh27/4, G17/2

müdārā: Başkalarının fikirlerine uyarcasına hareket etmek.

m. it- G97/4

müddet: Süre, zaman. Trh37/2, G4/3

m.-i ' ömr Trh43/1

mü'ebbed: Ebedî, daim.

m. eyle- Trh11/14

m. it- Trh7/1

mü'eyyed: Doğrulanmış.

m. eyle- Trh18/4, K2/1

müfi'l-enām: Şeyhülislam. K2/4

müheyyā: Hazırlanmış.

m. eyle- G81/3

m. ol- G91/2

mühmel: İhmal edilmiş.

-le Ms1/7

mühr: Mühür.

m.-i Sultānı Trh9/7

müjde: Müjde, sevinç haberi. Msd 2/2, Trh12/14, Trh11/15, Trh12/14, Trh14/7, Trh17/7, Trh18/5, Trh24/10, Trh25/1

-ler G99/2, Trh15/1, Trh16/2, Trh24/1

müjgān: Kirpik.

- ım G112/4

-ımı G95/8

-iñ G109/2

mükedder: Kederli, sıkıntılı. G86/5

m. it- Trk 2/9

m. ol- T7/6, Trk 6/16

mükrem: Ağırlanmış, ikram olunmuş

m. it- Trh22/2, Trh12/4

m. kı1- G31/6

mül: Şarap.

-den G50/4

mülhak: Katılma, eklenme.

- m. eyle- Trh44/1
- mülk:** Mal, mülk.
- m.-i ‘âlem Ş2/2, Trh47/1
- m.-i dîn Msd 1/2
- m.-i fenâ T11/3
- m.-i hüsün G70/2
- m.-i Süleymân T2/6
- e T2/6
- i G72/4
- mültecâ:** Sığınılacak ve iltica edilecek yer.
- m. eyle- R11
- m.-yı bende vü âzâd ol- Trh23/4
- m.-yı derd-mendân Trh15/4
- mültemes:** Kayırılan, iltimaslı. G45/1
- mültemesâ:** Ey iltimaslı. K5/29
- mülzem:** Lüzumlu olan.
- m. eyle-Trh24/3
- m. it- K6/8
- m. ol- Trh11/5
- mümkin:** Mümkün. Trh9/5, G54/5, Tsb 1/4
- mümtâz:** Seçkin, seçilmiş.
- m.-ı ‘âlem Trh11/9
- münâfık:** Münafık.
- dır G74/4
- münâsib:** Uygun.
- dir G28/5
- münevver:** Nurlu, parlak. Ş4/4
- m. eyle- Trh18/1, Trh19/5
- m. it- Ş2/4, Ş1/5, Trh5/7, Trh4/11
- m. kıl- Trh14/1
- m. ol- Trh3/1, Trh34/2
- münferid:** Tek başına, yalnız.
- dir Trh24/4
- münfık:** Nafaka veren, besleyen.
- m. i ol- K1/11
- Münîr Beg:**
- le Trh32/7
- Münîre:** Trh3/3
- M. Sultân Trh3/10, Trh3/1
- münkâd:** Boyun eğen. K5/10, Trh21/2

- m.-ı fermān Trh20/1
- münkir:** İnkâr eden, kabul etmeyen.
- m. ise Trk 6/28
- m.-i ‘aql Ms1/2
- i Trh28/4
- iñ R5, T2/4
- leriñ G67/4
- münkirān:** İnkâr edenler.
- ın G6/7
- mürd:** Ölü.
- m. ol- L5/4
- e Trk 4/14, G3/5
- ler G81/7
- ye K5/31
- mürde-dilān:** Ölü gönüller.
- ı Trc 1/3
- mürebba:** Terbiye edilmiş, eğitilmiş.
- dır Trh11/4
- müreccah:** Üstün tutulan, tercih edilen.Trh15/2
- mürüvvet:** İyilikseverlik; mertlik . T12/1, Ms3/2, Msm 1/3, G23/5
- m. kı1- T7/5
- dir G80/1
- le Tsmn 1/6
- müsilman:** Müslüman. Trk 6/20
- müsilmanlık:** Müslümanlık. Trk 2/13
- müslimān:** Müslüman. G89/1
- ım Trk 8/11
- müstecāb:** Şaşılabak olan.
- m. eyle- K2/23
- müstedām:** Sürüp giden, sürekli.
- m. ol- Trh33/5
- müsteşār:** Danışılan, işare edilen kimse.
- m. ol- Trh33/7
- m.-ı ma‘delet-pirā Trh6/5
- müşābih:** Benzer. G73/1
- m. it-Trk 2/20, G101/5
- m. ol- Ş17/3
- müşerref:** Şereflenmiş, şerefli.
- m. it- Trk 3/15
- müşīr:** En büyük ünvanı taşıyan asker, emir ve işaret eden. Mf2

m.-i a'zam Trh12/8
m. ol- Ms1/7
müşkil: Müşkil.
-dir G104/2
müşkil-güşā: Müşkül, güç. Trh24/2
m.-yı Mh1/3
müştaş: Özleyen, göreceği gelen. T12/2
Müşteri: Jüpiter. Trh5/6
müyesser: Kolaylıkla ortaya çıkan.
m. ol- T1/2
müzdād: Çoğaltılmış, ziyadeleşmiş.
m. it- G117/4, Ts 1/4, Trh23/11, Trh27/6, G22/1
müzeyyen: Süslenmek, bezenmiş.
m. eyle- Trh24/1, Trh14/3
müznib: Günahkar, suçlu.
-ine T1/13

N

nā-būd: Yok olan, bulunmayan.
nabz: Nabız, atar damarın vuruşu.
-ımdan G59/4
nā-cins: Cinsi bozuk.
n. eyle- L5/2
nā-çar: Çaresiz. G30/7
-iñim Ş14/1
nādān: Cahil. Ş21/2
n. eyle- T6/5
nā-dīde: Çok değerli. Trk 4/21
n.-i devr-i zamān Trk 4/13
nādim: Pişman olan. T11/5
n. ol- Ş16/3
nādir: Az bulunan, seyrek. Ms1/4, Trc 1/42, Trh11/7
-dir G73/1
nāfile: Lüzumlu değil iken yapılan iş. G116/1
nā-gehān: Ansızın. K3/1
nağme: Nağme, kulağa hoş gelen ahenkli ses.
n.-i çeng ü rebāb K2/19
n.-i 'uşşāk Ş17/2
-ler Ş2/3
naḥl: Hurma ağacı.

- n.-i nāẓ G31/5
n.-i riyāz-ı şevket Trh5/10
- naḥs:** Uğursuzluk.
-ına G54/2
- nā-ḥoş:** Hoş olmayan. G91/4
- nā'il:** Muradına eren.
n. ol- Trc 1/32
n.-i me'mûl Trh24/5
n.-i vaşl-ı dildâr T11/2
-im Ş3/3
- na'im:** Cennetin bir kısmı; taze, körpe. Trh51/5, Trk 5/3
n.-i cennet Trh38/4
- Na'ime Sultân:** Sultan Abdülmecid'in kızı (1875-1945). Trh21/13
- naqd:** Nakit.
n.-i cān T8/2, G76/4
n.-i dil Tsmn 1/6
n.-i murād T1/9
- nā-kes:** Cimri, pini.
n.-i dūndan Trh17/5
-iñ L5/8
- naķib:** Bir kavim veya kabilenin reisi, başkan. Trh15/5
- naķş:** Bir şeyi çeşitli renklerle boyamak.
-ına Trh55/2
- nālān:** İnleyen. T11/1, G68/2
n. it- G63/1, Ts 3/2
n.-ı gül-i 'ārız-ı yār T11/2
n. u giryān eyle- G56/5
-iñ G63/1
-iñim Tsb 1/4
- nāle:** İnleme, inilti. Msm 1/2
n. eyle- Trh37/2
n.ler eyle- Trk 1/5, Trk 4/3, G117/2
n.ler it- Mr1/6, Trk 7/19
n.-i bî-iḥiyār G31/4
n.-i cān-kāh G120/4
n. vü āh G76/5
n. vü āh u fiğān Msm 1/2
n. vü efgān T3/5, Ts 1/3, T6/1, Ş11/2, Ş9/4, G24/2, G34/3, G79/5
n. vü efgān it- Trk 6/23, T11/1
n. vü feryād Tsmn 1/1, Ts 3/4, G107/4, G99/3

- n. vü feryād it- Trh23/6, G22/2
n. vü zār eyle- T9/3
-ler G4/2
-lerim K5/21, G27/1, G70/1, G70/5, G112/5
-me G79/1
-mi Trc 1/33, T9/3, G50/1, G50/5, G89/3
-si T2/5
- na‘l:** Nal.
-i K5/3
- nām:** Ün, nam. Mf1
n.-ı Hātem Trh4/3, Trh27/3
n.-ı Morevī-zāde Trk 5/22
n.-ı vefā T9/3
-ı L1/3, G57/4
-ımız G119/1
-ını K5/9
- nāme:** Mektup.
n.-i sūr Trh6/6
- nāmūs:** Namus, iffet.
n.u ‘ār T2/4
-ı G46/6
- nā-peydā:** Belirsiz, görünmeyen.
n. it- Trh1/7
- nār:** Ateş.
n.-ı ‘aşk K4/17, T2/1, T7/1, G40/2, G54/5, G61/1, G105/1, T4/3
n.-ı ‘aşk-ı yār T8/4
n.-ı caḥīm Trk 3/22, G75/4
n.-ı firāk T3/3
n.-ı fūrkat Mr1/5
n.-ı ğam Trk 4/4, Ş19/2, Trk 4/19
n.-ı ğayret Ş14/2, Trk 7/12
n.-ı ḥarāret G16/4, G48/2, Ms3/2, Trk 4/29
n.-ı ḥasret ol- G26/2
n.-ı hicrān G56/1
n.-ı işiyāk Mr3/1
n.-ı maḥabbet T12/3, G101/5
n.-ı şiddet Trk 8/26
-dan G49/4
-ına Trk 5/4
- nāra:** Yüksek sesle bağırma. Trk 7/11, G99/4, G121/7

- n.-i yāhū Tsmn 2/2
- nās:** İnsanlar.
-a Trh16/6
- Naşārā:** Hrisiyanlar. Trk 1/7
- naşb:** Dikme, saklama.
n.-ı ʿayn-ı maʿdelet K3/8
-ına Trh32/7, Trh24/9
- naşıl:** Nasıl. Mh1/6, G81/2
- nāsiye:** Alın, yüz.
-sinde Trk 4/15
- naşş:** Sarihlik, açıklık.
-ınıñ Trh10/6
- nā-şād:** Mutsuz. G23/5
- naʿt:** Övgü.
n.-ı Ḥabīb Kt4/2
n.-ı pāk Mh1/3
- nāvek:** Kılıç.
n.-i āh G43/5, G85/2
n.-i ġamze T10/2, R20
n.-i müjgān T8/3, G75/2, Ş8/1, G98/2, G117/3, G34/4
n.-i müjgān-ı yār G49/3
- nāy:** Ney. Trh37/2, Mr3/7
n. u kemān G119/3, G42/4
n. u rebāb Trk 6/6
n. u rebāb it- G99/3
- nā-yāb:** Bulunmaz. Trk 3/6
- nāz:** Naz, cilve, işve. G116/4
n. eyle- G5/1, G65/5
n. it- G85/5, T7/3
n. u istiğnā G3/3
-a Ş17/3
- naẓar:** Bakmak. T2/4
n. eyle- Mr1/8, G20/6
n. it- K4/9
n. kı- T1/12, T6/3, Trk 6/12, T1/1, G46/5, G98/3, G121/2
- nāzır:** Bakan.
-dır G73/2
- naẓīr:** Benzer, eş.
-i Trc 1/42, Trh6/7, Trh15/3, Trh24/4, Trh32/1
-iñ T10/4, Trh17/4, Trh18/2, Trh27/5, G1/3, Trh19/2

nazîre: Benzer.

-miz G112/8

nazm: Yazmak.

n. eyle- K1/10

nâzûk: İnce, zarif. L3/1

ne: Ne. Ş12/4, Ş17/3, Ş18/2, Ş18/4, G4/7, G6/3, G7/5, G20/6, G28/7, G28/3, G28/5, G34/5, G36/2, G37/1, G37/2, G37/3, G37/4, G37/5, G37/6, G37/7, G38/1, G38/2, G38/3, G38/4, G38/5, G40/3, G40/5, G42/6, G43/3, G43/5, G45/5, G48/3, G52/1, G52/2, G52/3, G52/4, G52/5, G53/3, G54/1, G54/8, G66/1, G61/3, G70/1, G70/5, G71/1, G87/5, G89/7, G90/2, G91/2, G95/6, G102/5, G103/2, G115/2, G103/5, G104/6, G109/4, G110/5, G110/6, G111/2, G118/3, Trk 1/8, Trk 1/12, Trk 1/13, Trk 1/17, Trk 2/30, Trk 3/21, Trk 3/22, Trk 4/10, Trk 4/12, Trk 4/30, Trk 5/17, Trk 6/31, Trk 7/22, Trk 8/4, Trk 8/12, Trk 8/21, L3/7, Mf2, Msm 1/3, Msm 1/5, K1/13, K2/20, K4/3, K5/1, K5/10, K6/3, Mh3/3, Mr1/7, Mr2/3, R4, Ms 2/1, Kt6/1, Ts 2/6, Ts 3/4, Trc 1/21, Ms1/4, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms3/5, Ms3/6, Ms4/3, Ms5/3, Ts 2/5, Trh1/3, Trh9/5, Trh12/11, Trh12/5, Trh35/2, Trh36/4, Trh41/6, Trh53/4, Tsb 1/4, Tsmn 2/1, T3/3, T9/1, T5/4, T6/3, T9/4, T10/2, Trc 1/32,

nitdi (ne etti) G118/1, Ş11/4.

-deyim Mh3/2

-dir Ş13/4, Ş18/3, L1/1, L2/1, L3/1, L4/1, L5/1, Mh1/3, Trk 1/16, Ş13/4, Ş18/3, T9/3, G1/1, G6/2, G37/6, G38/4, G48/4, G57/4, G76/3, G97/4, Ms2/3, Ts 3/1, Ts 3/3

-ler Ş2/3, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, Tsb 1/2, G2/3, G27/3, G83/5

-sini Trk 3/13

-ydi Ş21/4, Ş21/4, G55/7, G82/5

-yle G90/2

-ymiş T8/2

n'ol-(<ne ol-)

-a Kt3/2, K4/1, K4/16, K4/20, K5/22, L2/8, Ms2/1, Ms4/2, Trc 1/17, Trh13/5, Trh22/5, Trh33/3, Trc 1/11, Ş1/2, Ş10/4, Ş3/2, Ş8/2, T13/5, Trc 1/3, Trk 4/29, Trk 5/24, Trk 6/28, Trh11/6, Trh13/2, Trh25/2, Trh4/3, Trh6/9, G16/4, G30/5, G34/3, G40/2, G42/1, G50/2, G75/7, G81/4, G90/5

-dı Trk 5/13, Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5

-dum G82/3

-ur Mh3/3, Ş12/1, Ş12/3, T7/2, Trk 7/3, G13/5, G31/5

nebi: Peygamber.

Nebîl:

n.-i zâr T7/7

necât: Kurtulma, kurtuluş.

n. bul- Mr3/4
Necīb Efendi: Trh27/7
necl: Oğul, evlat; soy.Trh26/1
 n.-i ‘aḫīf Trh28/1
 n.-i ‘ālī-ṣān Trh22/1
 n.-i bī-hemtā Trh22/3
 n.-i dürr-i pāk Trh25/4
 n.-i ket Trh36/2
 n.-i pāk Trh22/6, Trh26/4
 n.-i pāk-i ketḥudā-yı vālide Trh32/1
necm: Yıldız.
 n.-i ṭālī‘-i āfāk K3/1
neden: Niçin, neden. Trk 2/4, Trk 1/8, G31/4
 -dir K4/11, G108/1
nedīm: Dost.
 n. ol- G75/2, Ş1/4
Nedīmā: Ey Nedim. T12/4
nefes: Nefes.
 -de T1/13, Trk 1/30, Trk 2/37
 -i Trc 1/41
 -imde Trk 1/28
 -imdir Trk6/24
neḫḫa: Güzel koku.
 n.-baḫṣā-yı cihān Mh1/5
nefret: Nefret etmek.
 n. it- Trk 1/23
nefs: Nefis, bedenin hissi istekleri. G106/4
 -e Msd 1/5
 -im G121/5
nehir: Nehir.
 n.-i Şaṭ u Ceyhūn T7/4
nekbet: Talihsizlik. Trk 8/7
nekbet-ḫāne: Talihsizlik evi.
 -sinde G21/2
nem: Nem.
 -dir Trk 6/13
nemīdānem: Bilmiyorum. G76/1, G76/2, G76/3, G76/4, G76/5, Trk 8/15
nerede: Nerede. G53/3
nergis: Soğanlı bir tür süs bitkisi. K4/16
nerm: Yumuşak. L3/1

Nesibā:

N. Hānım G71/6

N.-yı şā'ir G112/7

-ya T10/5

neşīm: Hafif ve latif esen rüzgar. G75/1

nesil: Nesil,soy.

-i Trh13/1

nesne: Nesne, şey. G90/5, G38/4

-dir L5/3

neşāt: Şen, sevinçli olmak. G51/1

neş'e: Neşe. L1/12

n.-i ğurbet Trk 6/17

-sine R21

-yi G24/4

neş'elen-: Sevinmek, neşelenmek. G58/4

neş'e-yāb: Neşeli.

n. ol- G13/4, G94/3, K2/26

nev': Soy.

n.-i ādem L5/6

nevā: Ses, seda.

n. it- Ş15/1

-sı L3/6

nevāl: Talih.

n. -i luţf K3/5

n.-i vuşlat T13/3

nev-bahār: İlk bahar. G30/2, G43/1, G36/1

-a G96/1

nevbet: Peygamberlik. Ts 2/6

n.-i aşk G60/5

nev-cüvān: Genç, delikanlı. Trh48/3

nevk: Ok.

n.-i müjeñ G26/5

n.-i tır Trh1/4, Ş2/2

Nev-Nihāl Uşta: Trh47/5

nev-res: Yeni yetişen, yeni biten. Ş14/4

nevreste: Yeni yetişmiş. Trh41/2, Ts 2/5

ney: Kamıştan çalgı. Ş1/2, Ş15/3, Ş17/2, Ş20/1, Trc 1/33, R11, G5/5, G23/1, G28/6, G45/5, G76/1, G76/5, Mh1/5, R11

n. ü mey G64/3

neyle-: Ne yapayım.

- di Trk 8/9
 -dim Msd 2/1
 -yeyim Tsmn 1/6, T6/3, G9/5, G14/2, Ş20/4, G95/1, Ş20/4,
neyse: Ne ise. Ş13/1, K5/27
neyyir: Nurlu, parlak.
 n. -i burc-ı sa' ādet K3/1
nezd: Yan, kat.
 n.-i Hāk K6/19
nezzāre: Seyirci.
 n.-i dīdār G55/1
nısf: Yarım, yarı.
 -ı L5/9
nice: Nice. L1/4, L5/6, G47/4, K5/1, K5/2, K5/3, L1/4, Mh2/3, Trk 1/19, L5/6, Mh5/4, T5/1, Trk 3/4, Trk 5/7, Trk 5/10, Trk 8/5, G94/1, T1/5, T5/1, T5/5, T6/1, Trh1/8, Trh4/9, Trk 5/7, Trh6/8, Trk 8/23, Trh20/2, Trh21/11, Trh37/2, Tsmn 1/2, G2/7, G9/3, G20/4, G21/5, G41/4, G54/7, G60/4, G89/6, G109/2, G109/3, G114/3, Ts 2/2
 n. ol- Trk 3/16, G114/4, Ş6/1
niçün: Niçin. Ş21/5, Trk 8/7, T3/3, T5/2, G27/2, G59/1
ni' met: Nimet.
 n.-i sābık T13/3
 -e Trc 1/7
 -in Trh21/
nifāk: Münafıklık, iki yüzlülük.
 n. it- T13/1
nigāh: Bakış, bakmak. Trh36/3, Tsmn 2/1, G48/1
 n. eyle- G14/2, Trk 8/20, G43/4, T10/3, G100/2, Tsmn 1/3, Tsmn 2/1
 n. it- Trk 6/23, Ts 1/8, Ts 2/6, Trh43/1, G84/5, G79/5, Ş10/3, G72/2, Mr3/3, G10/4
 n. kıl- Ş7/3
 n. -ı şefkat eyle- Mr1/5
 n.-ı ilifāt it- K2/14
 n.-ı merhāmet G46/5, T1/12
 n.-ı merhāmet kıl- T4/3
 -ım Ş11/4
 -ımdan Msd 2/3
 -iñla G29/5
nigār: Sevgili.
 -ım T12/3
 -ımdır G31/2

nigeh: Gözcü, bakış.

-de G1/5

-le G95/3

nigeh-bān: Gözcü.

n. ol- Trh2/5

Nihād: T9/6

niḥāl: Taze, düzgün fidan. Ş14/4

n.-i ḳadd Trk 2/9

-i Ts 2/5

niḥān: Gizli, saklı. K3/12, R15, G89/4

n. eyle- Ş8/3, Ts 1/1

n. it- Trk 4/22

n. ḳıl- L1/7

n. ol- G109/3, Kt3/1, G28/7, G32/4

-dır G66/2

-ız Ms4/1

niḳāb: Peçe, yüz örtüsü.

n. it- G9/1, G78/3, G81/1

nīm-nigeh: Göz ucuyla bakma, yarım bakış. G43/6

n. eyle- Ms3/6, G29/5

nirān: Aydınlıklar, nurlar, ışıklar. Trk 1/23

n. it- Trk 4/19

n. ol- Trh21/10

niṣār: Saçmak, dağıtmak.

n. it- G11/6

nisbet: Bağlılık, ilgi. K5/8, G75/4, L1/5, Trc 1/2, Ş12/2, Ş18/1

-le T13/2, Trh19/7

niṣān: İz, beliri. G20/2

n. it- G49/3

n. ol- G109/1

-ı Trh1/1

niyāz: Yalvarma.

n.eyle- G29/6, T7/3

n. it- Trc 1/34, G5/1

niyet-: Niyet, maksat.

n.-i it- Trh20/5

-i G52/3, G58/2

-im G86/4

-iñ G65/2

-ine G85/3

nizām-āmūz: Düzenleyen.

n.-ı devlet Trh6/5

nizām-āver: Düzen getiren.

n.-i aḥvāl-i cihān K5/4

nokṣān: Noksan, eksik.

-ım Trh23/9

-ıma G110/4

-ımı Trc 1/34

-ımı T10/5

nuḳūd: Para.

n.-ı eşk G11/6, G21/1

nūr: Nur, parlaklık T1/6, G25/1

n. it- Trh54/6

n.-ı cemāl K4/19, Trc 1/44, G39/7

n.-ı çeşm Trk 5/3, Trh41/5

n.-ı dü çeşm-i Zehrā Trk 1/25

n.-ı fer-i çeşm G39/6

n.-ı Hudā Trk 6/36

n.-ı mücessem G63/6, Trh29/2

n.-ı ziyā vir- G40/4

n.-ı şafaḳ eyle- Mh1/3

n.-ı ṭal‘at Ş2/4

n.-ı vech G25/3, G59/2, G72/1, G88/3, Trc 1/16, Trc 1/44, Ş4/4, Mh4/3,

Trk 2/18, Trk 1/38, Trk 3/15, T8/3

n.-ı vech-i dilberān Mh4/1, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/2, Mh4/6

n. u fer-i çeşm Trk 5/13

-dan Trh26/2

-ı T6/3, Trk 3/3, Trk 7/3

-ını Trk 3/24

Nuri:

N.-i merḥūm G81/7, G24/5, G49/6, G44/7

nuṣret: Allah'ın yardımı.

-le Trh4/8

nūṣ: İçmek. Ts 1/10

n. eyle- Trk 2/28, Trk 6/6, Trk 6/17, G9/7, G29/2, G63/2, G46/1, G49/5, G60/2, G76/1, G113/2, G114/5, Mh5/4, Ş8/2, Ş7/1, Ş18/2, L1/13

n. it- Trk 6/2, Ş6/1, Ş9/2, Ş17/2, G3/2, G11/4, G28/4, G34/1, G42/2, G44/3, G54/2, G55/3, G57/6, G108/4, T2/4, Trk 1/5, Trk 2/28, Trk 3/6, Trk 3/9, Trk 5/8, Trk 6/8, Trk 7/23, T2/5, Trh37/1, Ş10/1, Ts1 /2, Tsmn 1/2, Mh2/3, Trh48/3, Trh50/5, Msd 2/8, K2/13

n.-ı mey Ş13/2
n.-ı mey it- Ş13/2
n.-ı şarāb it- Ş19/2, G78/1

nutk: Söz.

n.-ı şerīf Trk 4/14
um Ts 2/1
-uñ G104/1

nübüvvet: Nebilik, peygamberlik. T1/3

nūfūs: Ruhlar, canlar. Trh8/2

nūh: Dokuz.

n. tāk T3/5

nūh-felek: Dokuz gök. Ş19/4

nükte: Şaka.

-lerle K2/21

nüşā: Bir yazıdan çıkarılan suret, yazılı bir şeyin benzeri.

n.-i ‘ aşk G114/7

-sın Trh24/3

nüzhet: Neşe, eğlence.

nüzhet-gāh: Eğlence yeri, mesire.

-a Trh55/1

-da G5/4

O

o:O. (3. tek. şahıs zamiri) Ms3/5, Ms3/6, Ms5/4, Ms1/3, Trk 2/9, Trk 1/13, Trk 2/14, Trk 2/17, Trk 1/20, Trk 2/29, Trk 2/36, Trk 3/19, Trk 3/21, Trk 4/21, Trk 5/19, Trk 6/20, Trk 6/33, Trk 6/35, Trk 6/28, Trk 6/32, Trk 8/3, Trk 8/25, Trh1/4, Trh1/6, Trh2/8, Trh3/3, Trk 3/4, Trh3/9, Trh4/2, Trh4/7, Trh4/9, Trh5/2, Trh5/3, Trh5/8, Trh5/9, Trh8/3, Trk 8/19, Trh10/3, Trh10/5, Trh11/13, Trh12/4, Trh14/2, Trh14/3, Trh14/5, Trh14/6, Trh15/2, Trh16/4, Trh16/5, Trh17/2, Trh17/4, Trh17/5, Trh20/5, Trh21/3, Trh22/3, Trh23/4, Trh24/4, Trh26/2, Trh27/2, Trh32/1, Trh32/3, Trh33/5, Trh34/2, Trh38/3, Trh41/2, Trh47/2, Trh52/3, R16, R23, L1/2, L2/2, L3/6, Ş9/4, Ş10/2, Ş10/3, Ş17/1, Ş20/4, Trc 1/23, G12/1, G12/4, G14/3, G14/5, G17/5, G18/1, G18/5, G19/4, G25/7, G27/5, G28/6, G31/6, G32/5, G36/4, G36/5, G37/3, G37/7, G38/2, G38/5, G40/4, G41/2, G43/1, G47/2, G52/2, G53/2, G58/4, G58/5, G64/3, G65/4, G65/5, G66/2, G70/2, G73/5, G74/4, G76/5, G77/2, G78/3, G81/1, G82/2, G87/2, G87/5, G88/2, G88/3, G89/4, G90/1, G90/2, G90/3, G91/4, G109/5, G100/4, G111/4, G91/3, G98/1, G100/4, G100/5, G100/7, G100/7, G101/1, G101/7, G106/3, G108/4, G109/1, G110/1, G110/5, G111/1, G111/3, G113/3, G112/3, G113/4, G115/4, G116/1, G116/2, G116/6, G118/4, G119/2, G119/4, Mh3/4, K1/8, K6/4, K2/10, K2/20, K4/14, K5/4, K5/6, K5/67,

K5/9, K5/17, K5/18, K5/33, K7/1, K6/12, K6/13, K6/9, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 3/1, Ts 3/5, Ts 3/5, Tsmn 1/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/4, T5/4, Tsmn 1/1, Tsmn 2/2, Mh5/1, T1/4, T13/1, T13/4, T9/4, Trk 1/8, Ts 1/10, Ts 3/4, Tsmn 2/5, T10/3, T9/5, T9/6, Ts 1/6, Ts 3/3, Tsmn 1/3, Tsmn 2/1, Ts 3/2, Ts 1/8, Ts 2/5, Ts 2/3, Trc 1/17, T1/13, T12/3, K5/12, K2/9, K6/1, K6/18

aña Trk 1/2

anıñçün G119/4, Mh1/3, Mh2/7, Trk 1/21, Trh34/5, Trh55/5, Msm 1/3

andaki G112/4

-ña Ş7/4, Trk 1/2, Trh9/4, Trh12/8, Trh53/4, Ts 1/8, K2/17, Tsmn 1/2, Tsmn 1/3, K2/25, Trh14/5, Trk 4/12, Trk 3/18, Trk 3/23, L1/5, L5/10, Mf2, Msl/6, G17/5, G29/7, G36/8, G47/7, G87/3, G102/5, G109/7

-nda G31/5, K4/16, Ş6/4, Ş9/4, G47/6, G60/8, G47/2

-ndan Trh9/3, Ş16/3, G49/3

-nı Trh5/9, Trh9/1, Trh32/2, Trk 2/15, Trk 4/2, Trk 8/12, Trh32/5, Trh35/4, Trh53/3, Trc 1/5, Trc 1/48, K2/1, K2/9, K4/23, K6/14, G24/3, G29/1, G33/3, G53/1, G53/5, G53/3, G67/6, G84/5, G97/4, G109/2, G113/6, G118/3, G121/7, Mr3/9, R22, L1/10, L1/13, L1/14, L1/2, L2/7, L3/4, Trk 3/2

-niña L2/8

-nlar Trh16/5, Trk 6/28, Mr3/5, Mr3/3, T13/1, G47/4

-nlara T2/4, Trk 3/17, Mr3/7, Trk 8/20, G42/6

-in Ş16/3, G95/3, G33/6

-niñ T3/4, Trh1/6, Trh4/3, Trh2/8, Trh9/3, Trh10/3, Trh10/8, Trh12/5, Trh15/3, Trh33/4, Trh35/6, Trh47/2, Trk 8/17, 8/12, G29/3, G31/7, G36/4, G36/6, G39/7, G40/2, G67/6, G87/2, G91/6, G93/4, G98/6, L1/3, L1/8, L1/9, L5/1, L4/5, L5/6, L5/9, Trk 5/21, Msl/5, G40/5

ocak: Ocak, ateş yakılan yer. G55/3

-indan G47/4

oğul: Oğul.

-iTrh2/6, K2/7

oku-: Okumak.

-dum Ts 1/1

-r Msm 1/3

-rum Ts 1/3

-yup T12/3

okut-: Okutmak.

-durdı G114/7

ol: O. (3.Tekil kişi.) T2/2, T1/6, G1/1, G1/5, G2/7, G4/5, G9/2, G11/5, G20/2, G20/3, G21/1, G21/2, G21/3, G21/4, G21/5, G22/1, G22/5, G23/1, G23/2, G25/3, G25/4, G26/5, G27/6, G28/7, G29/1, G31/7, G33/1, G33/3, G34/1, G36/3, G36/7, G39/4, G43/2, G43/5, G44/1, G50/4, G51/2, G53/4, G57/1, G57/4, G58/4, G62/3,

G63/4, G63/8, G68/1,G68/2, G68/3, G68/4, G68/5, G68/6, G69/1,G69/2,G69/3, G69/5,G69/6, G69/7,G69/8,G69/9, G73/6,G75/5,G76/2, G78/1, G78/2, G78/5, G81/2, G81/3, G81/6, G82/4, G82/5, G83/4, G85/1, G87/1, G91/3,G94/2, G95/1, G98/2, G98/3, G97/3, G98/7, G100/2, G100/3, G101/6,G103/2,G106/2, G107/2,G109/3, G109/5, G112/5, G112/6, G113/3, G114/6, G116/3, G116/5, G121/4, G122/1, K1/12,K1/15, K2/2,K2/6, K2/10, K2/12,K4/6,K5/15, K5/31, K5/32, K6/18, Mh1/2, Mh1/3, Mh2/5, Mh2/6,Mh3/5, Mh4/1,Mh5/4,Msm 1/1, T1/7, T1/9, T1/10, T2/3, T3/1, T3/2, T4/1, T4/5, T8/4, T9/5, T10/1, T10/3, T11/4, T13/5, Ts 1/5, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/4, Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/4, Tsb 1/5, T4/4, R16, R4, Ms5/1, Ms1/2, Msd 1/3, Ms1/4, Msd 1/5, Msd 2/3, Msd 2/4, Ms3/3, Ms5/4, Mf1, Trk 1/6, Trk 2/7, Trk 2/13, Trk 1/23, Trk 1/29, Trk 3/18, Trk 5/13, Trk 6/1, Trk 6/24, Trk 6/25, Trk 6/27, Trk 6/33, Trk 6/36, Trk 8/1, Trk 8/21, Trk 8/23, Trk 8/4, Trk 8/4, Trk 8/5, Trk 8/6, Trh1/3, Trh2/7, Trh3/2, Trh3/6, Trh5/4, Trh5/7, Trh6/4, Trh6/5, Trh6/7, Trh7/3, Trh7/4, Trh7/5, Trh8/2, Trh11/5, Trh13/2, Trh14/4, Trh17/3, Trh17/6, Trh18/3, Trh19/9, Trh20/2, Trh21/8, Trh21/9, Trh22/2, Trh22/4, Trh22/6, Trh24/2, Trh26/3, Trh26/4, Trh27/3, Trh27/4, Trh28/3, Trh29/2, Trh34/3, Trh41/7, Trh48/3, Trh50/4, Trh51/47, Trh55/4,L1/1, L2/5, L3/1, L4/1, L5/1,L5/8, Ş1/4,Ş1/5,Ş6/3,Ş8/1, Ş21/1, R23,Mr1/5,Trh48/1,T1/13,Trk 6/10, Trh1/2, Trh3/10,Trc 1/38,Trh6/8

oldukça: Oldukça, epeyce. K5/27, G25/7, Msd 2/3

oñul: Düşünölmek, görölmez.

-maz Ş16/2, G47/3, G25/5, Ş16/2

orada: Yer bildiren kelime, sözü edilen yerde. Msd 2/7

orsa: Yelkenleri mümkün olduğu kadar rüzgarın esiğı cihete yaklaştıarak seyretmek hali.

boca: Geminin rüzgar almayan yanı. Mr2/5

orta: Orta. G119/3

‘Oşmān: Hz. Osman.

otağ: Çadır. G55/2

otur-:Oturmak.

-duñ T1/3

-muşlar T13/1

oyalan-: Oyalanmak.

-dırdı G116/1

oynat-: Oynatmak

-dı G21/4

-dık G21/4

Ö

öğren-: Öğrenmek.

-meden Trk 6/29

ögüt-: Ögütmek.

-ürdi G114/1

öl-: Ölmek.

-mekden G112/2

-mez isem G20/1

-mezse G85/2

-sek G44/4

-sem G74/5, G96/3, G25/4

-ür G101/8

öldür-: Öldürmek. T5/4, Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4

-meden Ms3/1

-mege G52/3

-mek idi Tsmn 2/4

-mek ise Mh 5 /2

-mek G58/2, G98/7

-mekse G69/4

-se G22/5

‘ömr: Ömür.

‘ö.-i Nüh ol- R21

‘ö.-i sermedī vir-Trh20/3

‘ö. ü devlet Trh24/8

‘ö.ü iqbāl Trh7/1, K5/35, Trc 1/49

-imi Tsmn 1/3

-in Trh27/6, Trh3/8, Trh31/2, Trh33/1

-ini Kt7/2, Trh17/5, Trh2/7, Trh34/4, Trh23/11, Trh41/7, Trc 1/18,

Trh10/10, Trh14/2, K6/2

-iñi Ş1/1

-üm Trk 6/22, Mh2/2, Ş5/2, T9/6, Trk 2/34, G13/3, G25/1, G57/5

-ümüz K1/14

‘Ömer: Hz. Ömer. G67/3

öp-: Öpmek.

-dürmez G91/5

-eyim Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4

-se L2/8

-üp K6/12

örsele-: Yıpratmak eskitmek, incitmek.

-yüp G77/3

öyle: O biçimde, o tarzda. G86/3, G119/5, G61/3, R10, K2/5, Mh2/5, K2/9, R10, T6/4, Trk 3/6, Trh24/5, G101/8, G18/3, G44/7, G58/3, G72/2, G72/5

öz: Kendi. G100/1, T10/1, T3/4, Ts 4/2

-in G46/6

-ine T1/13

-üm G57/2

özen-: Özenmek, itina göstermek.

-üp Trk 6/10

özge: Başka. G112/2, G16/1, T2/1, G28/8, G6/6,

P

pādiṣāh: Padişah Trh5/9, Trh8/1

p.-ı ʿ ārifān Mh1/3

p.-ı aʿ ẓam Trh3/5, Trh10/7

p.-ı Cem-cenāb Ş15/4

p.-ı dehr Trh10/10

p.-ı devrān Trh2/6

p.-ı meh-likā Ş15/1

p.-ı mülk-i nāz Ş19/1

p.-ı ʿ adl-ārā Ş4/1, K1/7

p.-ı meh-ṭalʿ at Trh21/8

-ım G102/3

-ıyla T11/4

-im K1/12, Ts 1/6

-lardan G90/3

pāk: Temiz, pak.

p. it- Trk 8/17

p. u naẓīf eyle- Trh28/4

pāre: Parça. G112/2, G59/5

p. eyle- G118/1

-leri G110/3

-lerim G83/2, G83/4

pārele-: Parçalamak.

-diñ G117/3

pās-bān: Gece bekçisi.

p.-ı āsitān-ı şevket K3/9

pāṣā: Sivillerle askerlerin ileri gelenlerinin bir kısmına verilen resmi ünvanıdır, yüksek rütbe.

-ya L4/4

pāy: Ayak. Trh37/4

p.-ı ḥāḳān-ı cihān Trc 1/6, Trh32/4

-ına G37/7

- iña Ş15/3, Trc 1/9, Ts 1/1, G2/5, G10/5
- pāyān:** Son, nihayet. Trh13/4
- a G20/3, G52/2, G61/4, G107/1, K4/24
- pāy-dār:** Devamlı, sürekli, sağlam.
- p.ol- K3/15
- pāy-māl:** Ayak altında kalmış.
- p. eyle- T8/3, G32/1
- p. ol- T11/4, T5/1
- peder:** Baba. K1/16, Mr3/3, Mr3/8, Mr3/2, Trk 3/8
- im K1/11, Trk 3/18, G39/5
- pehlevān:** Pehlivan, güreşçi, boylu boslu ve güçlü kimse. L1/3
- iñ Trh1/3
- pehlū:** Vücudun iki yanında biri, yan.
- m T3/4 1
- pejmürde-kıyāfet:** Dağınık kıyafetli. Mr2/2
- pek:** Pek, alışılmış olandan çok. Ms2/2, L2/1, L3/6, L3/8, Mh2/1, Mh3/4, K4/3, T6/5, Ts 1/5, K3/3, Ş5/2, Tsmn 2/3, Trk 8/8, G18/1, G18/2, G18/3, G18/4, G18/5, G47/3, G51/4, G53/3, G61/3, G65/5, G88/2, G90/2, G105/2
- pekçe:** İyice. G18/5, T13/5
- penāh:** Sığınma, sığınacak yer.
- p. it- Trh8/3
- ım Trk 2/23
- pençe:** Pençe, el.
- p.-i kahr L1/4
- pend:** Öğüt, nasihat.
- p.-i pîr T2/5
- in Trk 6/10
- perākende:** Dağınık.
- p. it- Ms3/4, G1/4
- p. ol- G33/5
- perde perde:** Yavaş yavaş.
- p. çık- Ş17/1, Ş17/3, Ş17/4
- perestār:** Kul, hizmetçi.
- ı Trh47/3, Trh53/2
- ım Trh39/1
- perī:** Çekici güzelliği olan kız ya da kadın. G18/1, G18/5, Ş14/3, G92/3, G96/2, G114/4, G115/4, G117/8, Tsmn 1/6
- perī-rū:** Peri yüz. G68/5, Ş20/3
- ya G37/7
- yı Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5

perişân: Dağınık, perişan, dağıtma. K6/15, T11/1, G11/3

p. eyle- Mh5/1, Mh5/2, Mh5/3, Mh5/4, G96/2

p. it- G1/2, G89/2

p. ol- K4/9, Ş5/2

perî-zād: Peri oğlu. G64/3

perk: Katı, sert, güçlü.

p. it- G14/4, G77/4

pertev: Işık, parlaklık.

p.-i envār-ı zıkrullāh Trh34/2

p.-i iclāl Trh25/3

p.-i iqbāl K2/5, Trh19/7

p.-i re'y Trh4/4

p.-i şemşîr Trh7/2

-in Trh16/3

pervâne: Geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek. T11/1, T13/4, K4/11, K5/1, Mh5/2, G49/4, G70/3, G108/1, G111/1, G113/1

p.-i hüsn G100/3

p.-i şem' -i ruh-ı cānān T11/2

-den G24/2

-ler G5/2

-yi Ts 1/4, Ş7/3

pervāz: Kapı, pencere vb. kenarlarına çerçeve gibi konan dar ve uzun parça.

-a Trh34/7

pesend: Beğenme, seçme. Trh9/2

p. eyle- Trh9/2

pest: Aşağı, alçak.

-iz Trk 6/3

peş: Arka, art. T1/1

peşimān: Pişman.

p. ol- G120/5

peşmīne: Yünden yapılmış sofuların giydiği sade elbise.

-de G53/2

pey: Önden verilen güven parası, pey parası. G76/4

p. vir- Ş1/2

peyām: Haber. G112/6

p.-ı müjde-i teşrīf Trh23/8

peydā: Ortaya çıkmak, aşikar.

p. eyle- T4/2

p. it- T4/5

-dır Trc 1/44

peygamber: Peygamber .Trk 5/11

p.-i ‘ālī-cenāb K2/4

peyk: Haberci. K5/6

peykān: Okun ucundaki sivri demir.

-ına G98/5

peymāne: Büyük kadeh. Mh5/2, G113/5, G108/4

p.-i çeşm T7/6

-ler Tsmn 1/2

-yi Ş7/1

peymāne-keşān: İçki içenler.

-ız Ms4/2

peymāne-şikest: Kadehi kırık.

-iz Trk 6/1

pey-rev: Ardı sıra giden kimse. G42/4, G44/7

p. ol- G42/4

pey-revlik: Ardı sıra gitme işi. G42/5

p. it- G10/6, G24/5, G89/3

peyvest: Ulaşmak, kavuşmak.

-e Trh8/4

pīñār: Pınar, kaynak, suyun çıktığı yer. G26/3

p.-ı hasret ol- G26/3

pīñarbaşı: Pınarbaşı.

-na G26/3

pinhān: Giz, sır.

p. eyle- G26/7, Trk 6/30

p. it- G30/3, G44/4, G53/4, G63/3, T5/2, T6/1, Trh35/3

p. ol- K5/24

pīr: Yaşlı, ihiyar, başkan, reis. Trh6/8, Trh25/4, Trh38/5, T10/1, Mr3/9, G33/5, Mh4/6

p. idi Trh43/

p.-i mey G99/2

p.-i muğān G28/3, Trk 6/3, Trk 6/8, Ş7/2

p. ü cūvān Trh48/1, Trh50/2, Trh51/2

p.ü rüşen-dil Trh26/4, Trh22/6

-im R6

-ime Msd 2/6

pīrāhen: Gömlek. G83/4

-i Tsb 1/1

pīrāmen: Çevre, taraf, yan. Ş19/3

-iñ Ş19/3

pīr-dāş: Aynı pirden ders alan kişiler. Trh28/5

Pīr-i Gīlān: Mevlana. G107/5

pīşe: Alın.

-si Ms1/1

pūlād: Çelik. G64/2

pūte: İçinde maden eritilen tava.

p.-i ‘ aşk T1/11

pūr: Dolu, çok fazla. T3/5

p. eyle- T3/5

pūr-āteş: Ateşli. G39/3, Ş16/1

pūr-çerāğ: Aydınlık. G91/3

pūr-dil: Cesur.

p.-i ḥod-rā Trh1/2

pūr-ğam: Gamlı. Trh3/6, Trh3/8

pūr-ğazab: Öfkeli. Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4

pūr-hem: Üzgün, gamlı, kederli. G103/1

pūr-ḥūn: Kan içinde. G93/4, T7/2

p.it- Ts 1/6, Trk 3/25, Tsmn 2/5

pūr-melāl: Üzüntülü.

p. ol- T5/1

pūr-nūr: Nurlu.

p. eyle- Trh52/6, Trh5/4

p. it- Trh36/4, Trk 2/37

pūr-zīb: Süslü.

p.eyle- Trh12/16

pūr-ziyā: Işıklı, parlak.

p. eyle- G94/4

pūşt-ber-dīvār: Şaşırmış.

p.-ı ḥayret kal- T8/3

R

Rab: Allah. K2/1, K2/2, K2/23, K4/1, K4/2, Trk 1/28, Trh50/7, Trk 1/30, Trk 2/31, Trh5/11, Trh5/8, Trk 6/18, Trk 6/33, Trh12/13, Trh21/8, Trh34/7, Trh35/6, Trh51/5, G28/7, G39/3, G67/7

Rabb: Allah.

R.-i Ekrem G103/5

R.-i Erḥam Trk 3/20

R. Ḥazret-i Monlā Trk 4/26

R.-i İlāh Trh36/4, Trh51/4

R.-i ‘ İzzet Trk 2/29

R.-i Müste‘ān Trh10/4

Rābi‘a Ḥanım: Trh40/2

Rabbū'l-‘ālem: Alemlerin Rabbi.
-īn Trh7/1, T1/1

Rāfi‘ī: Rafızilik fırkasından olan kimse.
-dir G40/5

rağbet: İstekle karşılama.
r.-i ‘aşk eyle- G60/6
r. it- Trh27/4, G10/7
-le Trh55/1

Rāğıba: Trh 50/7
R. Ḥanım Trh50/1

rağmen: İnadına, zıddına. Trk 4/23, G21/2, G79/2, G87/3,

rāh: Yol. Tsmn 2/1, T1/10, G48/1
r.-ı ‘aşk T2/2, Trk 8/17, G56/4, G91/6
r.-ı hac Trh47/1
r.-ı Hāk G44/6
r.-ı hevā Trk 6/36
r.-ı Hūdā T1/13
r.-ı maḥabbet Ms5/3, Ts 2/3, Ts 2/3
r.-ı tevekkül Trk 6/10
-iña Tsmn 1/6
-ında G36/2, G101/4, T1/7, T5/5

rāḥat: Rahat.
r.eyle- Mh2/4
r.-ı ‘aşk G60/3
-dadır Msm 1/1

rāḥat-baḥş: Rahatlık veren.
-a Trc 1/22, Ş4/1, Ş4/2, Ş4/3, Ş4/4, Ş4/5

rāh-nümā: Yol gösteren.G40/1

raḥm: Acımak, merhamet.
r. eyle- T9/5, T10/2, T12/2, T13/4, Trc 1/46, R6, G13/1, G22/2, G47/3, G51/3, G91/6, G102/5, G117/8, G120/6, G121/1, Ş7/4, Ş8/3, Ş10/2, Trk 3/17, Trk 6/18, Trk 6/20, Ms2/4, Msd 2/5, Mr2/4, Ts 2/4, Mh3/2
r. it- Trk 6/30, G8/3, G13/2, G16/2, G42/3, G43/1, G55/4, G83/4, G93/4, Mr2/3, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Ms5/1, R9
-a R3
-ı G17/5, K4/6
-iñ Ş9/1

raḥm-āyīn: Acıma ayinli. Trc 1/46

rahmet: Merhamet.

r. oķu- Trh7/4

Rahmī Beg Efendi: Trh17/7, Trh25/1, Trh25/5, Trh48/2, Trh49/1

rāh-rev: Yolcu.

r.-i mülk-i ‘adem ol- K5/5

raḥş: Gösterişli at. K5/3

-ınıñ K5/3

raḥşān: Parlak. Trh21/8

Rā ‘if Efendi: Mr3/4, Trh42/2

raḥam: Yazı yama.

r. kıl-Trh45/2

r. eyle- Trh48/5

raḥīb: Herhangi bir işte birbirinden üstün olmaya çalışan kimse. Ş21/2, G4/4, G14/1, G14/2, G14/3, G14/4, G14/5, G14/6, G18/3, G23/2, G43/4, G52/4, G77/2, G86/6, Ş8/4

r.-i bed-hū Trk 7/15

r.-i dīv-eṭvār T13/2

r.-i echel G71/4

r.-i ḥar-meniş Msm 1/1, Ş6/2

r.-i kāfir G52/3, G55/5, T5/4

r.-i kelb Ş6/3

r.-i nā-kes G19/3

r.-i şūm G3/5

r.-i seg G117/4

-i Ş16/3, Ş12/2

-iñ L3/8, T13/5, G2/2, G21/2, G90/4, G97/4

raḥībe: Kadın rakip. Ş11/3, G74/4

raḥş: Bir tür dans.

-ını T12/2

ra‘ nā: Güzel, laif, hoş görünen. K4/3, G84/3, Trh19/11, Trh26/3

ravza: Cennet.

r.-i pāk G106/2

-ñT1/6

rāygān: Bedava, parasız, karşılıksız. Ş5/1

r.idi Trk 4/16

rāz: Giz, sır. G5/2

r.-ı ‘aşḳ G44/4, G30/3

r.-ı derūn T12/3

r.-ı dil Trk 6/30

r.-ı göñl G118/4

- r.-ı pinhān Trk 7/21
-iñi G53/5, R8
- rāzi:** Razi olmak.
-yım G75/3
-yuz Trh52/5
- recā:** Ümit, emel, istek.
r. eyle- Ş5/4, G52/2, G98/4
- red:** Kabul etmememe.
r. eyle- Trc 1/34
- redā'an:** Men etme, yasaklama. Trh36/1, Trh43/1, Trh45/1, G14/3
r. it- G56/2, G110/6, Ş5/4
- Refi'a Hanım:**
-ı Trh52/7
- Refi'a Sultān:** Trh13/7
- refik:** Dost, arkadaş. L4/1, T11/4
-imdir Mh4/2
- reftār:** Gidiş, yürüyüş.
-ına G76/3
-iñi G16/1
- reh:** Yol.
-i Tsmn 1/1
- rehā:** Kurtuluş. G92/5, G7/4, - Trh53/3
- rehber:** Rehber, yol gösterici.
r.-i ehl-i tarīk-i fuḡarā G40/3
-siñ Mr/3
- reh-güzār:** Geçit.
-ında G90/3
- rehn:** Sabit ve daim olmak. G28/3
- reh-nümā:** Yol gösteren.
r. ol- L1/1
r.-yı sālikān Mh1/1
-siñ G102/1
- re'is:** Başkan, reis.
r.-i ehl-i hikmet K6/4
r.-i şā' irān Trh35/2
- remz:** İşaret, bir şeyi akla getiren nesne. L1/14
- renc:** Sıkıntı.
r.-i derd-i yār G72/5
r.-i ḥasret G83/5
r.-i ḥummā L3/3

r.-i 'iṣyān Trk 8/24
r. ü 'ilel Trh52/4
r. ü firāk-ı yār G36/5
r. ü keder Trh14/6
r. ü meşakḳat K1/14
r. ü miḥen G39/2
r. ü miḥen ḳal- Trc 1/13
r. ü miḥnet G13/4

rencūr: İncinmiş, sıkıntılı. G25/4, G39/3, Trc 1/38

r.-i 'iṣyān T1/12
r. ol- Mr1/7

reng: Renk.

r.-i rüy Ş20/2
r. ü bū G50/2
-i L4/6
-in K2/21
-ine Trk 8/8

resm: Yol, üslup.

r.-i ebrū-yı hilāl-i yār T8/3
r.-i maḥabbet Ş6/2
r. ü rāh Msm 1/5

Resūl: Peygamber, nebi.

R.-i Ekrem Trk 3/20
R. ü's-Şekaleyn G40/4

Resūlallāh: Hz. Muhammed. (s.a.v.) T1/6, T1/1, K5/1, K5/2, T1/1, T1/2, T1/3, T1/4, T1/5, T1/7, T1/8, T1/9, T1/10, T1/11, T1/12, T1/13, G102/1, G102/2, G102/3, G102/4, G102/5, G103/1, G103/2, G103/3, G103/4, G103/5, G103/6, G104/1, G104/2, G104/3, G104/4, G104/5, G104/6, G104/7, G105/1, G105/2, G105/3, G105/4, G105/5, G106/1, G106/2, G106/3, G106/4

-a Trk 3/19
-dan R3

reşk: Kıskanma, haset. K2/8, Ş1/1, Ş1/4, Ş2/5, Ş4/5, Trh1/2, Trh12/13, Trh27/2, G14/1, G85/1

r. eyle- K2/5, Trh14/3, K4/1
r. it- T8/1, G14/6, G77/2, K1/9, Trh47/4
r.-i bahār it- G11/9, G11/1
r.-i bülbulān Ş20/4
r.-i gülsitān Trh20/3
r.-i māh-tāb eyle- Ş12/3
r.-i me'vā Ş15/3

- r.-i me 'vā ol- Ş2/1
r.-i na'īm ol- K5/15
r.-i tūfān eyle- G56/3
-inden Trh16/3
- reşk-āver:** Kıskanmayı uyandıran.
r.-i cennet Trh19/3
r. it- Trh5/5
- revā:** Uygun,uygun. Trc 1/32, Trk 4/4, Trh25/5, K2/16, Trk 1/25, G71/1
r. eyle- Trk 1/12
- revān:** Giden. G109/5, Trh51/4, Trh27/3
- revnaḳ:** Parlaklık, tazelik.G20/6,G100/9, Trh3/7, G20/6
r.-ı gehvāre Trh21/13
r.-ı gülşen-i āl-i 'Osmān Trh21/7
r.-ı gülzār-ı devlet K6/10
- re'y:** Görüş, düşünce.
r. ü tedbīr K5/2
r.-i Aristū Trh4/2
-in Trh12/2, Trh27/2, Trh9/2
-ine Trh4/2
-ini Trh10/4
- rezm:** Kavga, savaş.
-e K5/6
- riḥlet:** Göçme, ölme.
r. eyle- Trk 4/25
- Rızā:**
-niñ Trh29/5
- rızḳ:** Rızk. Mh1/4
- ricāl:** Erkekler.
r.-i fuṣaḥā K1/9
- rif'at:** Yüksek. Trh54/5
- riḳḳat:** Yufkalık, merhamet, şefkat.
r.-i ḳalb K1/15
- rind:** Kalender.
-e G89/7
- rindān:** Kalenderlik. K5/22, Ms4/6, G42/1, Ms4/1
r.-ı zamān K3/3
r.-i cihān Trk 6/31, Ms4/1, Ms4/6
r.-i nükte-dān Msm 1/3
- Ristū:**
-ları K5/2, Ms1/2

ristū-ḥired: Aristo gibi akıllı. K6/7

rişte: İplik.

r.-i cān T1/12

riyāz: Bahçeler.

r.-ı şevket Trh4/9

rīzān: Dökülen, akan. Trk 2/1

rub‘: Korku, dehşet.

r.-ı meskūn Trh21/9

rū-be-rū: Yüz yüze. G96/5

rūḥ: Can, nefes. R21

r.-ı dildār G14/2, K4/4

r.-ı eslāf-ı kirām Trh7/3

r.-ı Mecdū'd-dīn-i Sīvās Trh35/5

r.-ı Mecnūn G114/3

r.-ı pāk T1/4, Trh34/8

r.-ı revān T4/2, G22/4

-ı G114/7

-uñ T4/1

rūḥ-baḥş: Can veren, ruh bağışlayan.

r.-ı dil-güşā Trh19/3

-a T1/6

ruḥsār: Yanak.

r.-ı yār G63/5

-ı T3/1

-ına Ş10/3, G19/2

-ında G41/2

ruḥşat: İzin. T10/5

Trk 8/2

rū-māl: Yüz süren. Trh24/5

rū-nümā: Yüz gösteren. L1/11

rū-siyeh: Siyah yüzlü. Trk 2/30

rūşen: Aydın, parlak. Ş19/4, Ş20/3, Trc 1/11

r. eyle- T7/5, Trh4/4

rūşenā: Aydın, parlak.

-dır K6/6

-yī Mh1/2

rūy: Yüz.

r.-ı‘ ālem L5/9

r.-ı cihān Trh4/6

r.-ı dünyā Ş2/4, Trh13/3

r.-ı niyāz Ş15/3, Ş15/3
r.-ı pāk Trh26/1
r.-ı rāḥat Msm 1/1
r.-ı raḳīb G99/4
r.-ı siyāh G105/3
r.-ı siyeh G12/5
r.-ı yār G72/3
r.-ı zemīn K5/3
-ı G121/2
-ın Trk 5/20
-ını T3/1, Ms2/3
-uñ Ş8/3, G63/3
-uña Ş8/4, G120/3, G80/2

rūy-māl: Yüz süren.

r.-i dergeh-i Monlā ol- G25/7

rūy-nūmā: Yol gösteren. K1/6

rūz: Gün. Ts 2/4

r.-ı cezā Trk 5/20, Trh35/4, G39/2, G37/5, G121/3

r.-ı elest Ts 1/9, Trk 6/2, G73/6, G74/6

r.-ı fīrūz-ı hümāyūn-himmet K3/6

r.-ı ğam Trc 1/27

r.-ı ḥasret Tsmn 2/3

r.-ı ḥisāb it- G99/1

r.-ı ĩd L2/8, G91/5

r.-ı kıyāmet G100/4

r.-ı maḥşer G40/1, Trk 2/23, Trk 3/15, Trk 3/19, Trk 5/11 Trk 5/17, G2/4, G75/6, G102/5

r.-ı rüstahīz Trk 2/17

r. u şeb Mh1/6, Ş18/1, Ş19/2, Ş20/3, K3/16, Msm1/2, Ş18/1, Ş19/2, Ş20/3, T2/3, T5/2, T7/3, Trh48/4, G13/3, G4/8, G55/5, G59/2, G68/3, G70/3, G75/3, G83/3, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 2/3

r.u şebān K5/33, K3/5

r. u şebkār Trc 1/27

-ını Trh23/12

rūze: Oruç.

r.-i hecr G116/3

r.-i hicrān 86/4

rūzgār: Zaman, devir.

r.-ı ḥasret ol- G26/8

-iñ K5/19

Rüstem: Trh1/2

R.-i dāstān G66/5

rüsvā: Rezil, kötülükle şöhret bulmuş kimse.

r. it- Trk 2/15, Trk 1/28

r. ol- T2/6, T7/7, Mh2/2, Trk 1/22

rüsvāy: Rezil, kötülükle şöhret bulmuş kimse. G43/4

r. eyle- G106/4

rüşd: Doğru yolu bulup bağlanma.

r. ü isti' dād Trh24/6

rütbe: Derece. Ş17/1, K2/17, K5/9, Ş6/2, K6/4, K6/9, Mh2/7 Mh3/2, Ş20/4, Trk 2/4, Trk 2/8, Trk 1/12, Trk 1/25, Trk 2/26, Trk 4/27, Trh1/4, Trc 1/25, G2/4, G7/3, G17/1, G26/8, G46/5, G76/5, G86/4, G89/1, G103/2, G104/6, G106/3, Msd 2/8, Ts 2/4, R4, Msm 1/3, Tsmn 2/3

rü'yā: Düş. T13/2

-da T13/2, G8/3, G10/4, G37/2, G76/4

rü'yet: Görme, bakma.

r.-i didār G121/6

S

sā'at: Saat, zaman. G86/6

s.-i zamān Trh20/4

-i Trh20/5

-im G86/1

-imiz G42/4

sa'adet: Mutluluk. Trh39/2

şabā: Gün doğusundan esen hoş ve latif rüzgar. G114/6, T9/6, K2/15

şabāḥ: Sabah. G20/1, G20/1, G20/2, G20/3, G20/4, G20/5, G20/6, G20/7

şabr: Sabır.

ş. eyle- G36/5, Trk 5/10

s. it- Ş12/1Ş12/4, Ş16/4, T6/1

s.ı Eyyûb Trk 3/14

ş. u qarār G117/1, G117/9

ş. u sāmān T3/2

-ı Mh3/1, Mh3/2, Mh3/3, Mh3/4, Mh3/5

-in Trk 5/17

-iñ T6/1

-ını Trk 3/4, Trk 3/4

saç: Saç. G19/2

-ı Tsb 1/3

-ları T7/7, G114/2

şad: Yüz. Trk 1/16, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, Trk 1/13, G95/3, Trh14/7

sa‘ d: Kutlu, uğurlu. Trh5/5, Trh6/6, Trh8/2, Trh19/1

s. it- Trh4/5, Trh5/1

s. ol- Trh13/7

sadā: Ses, seda, avaz. Trc 1/15

s. vir- Ş1/2

sadākat: Sadakat, sadık.

-la Trh27/4

sāde: Yalnız, sade, gösterişsiz. Ş13/4, Trh5/10, G10/2, G97/2

şādık: Sadık, sözünde duran.

ş.-ı devlet Trh15/2

ş.-ı devlet ol- K2/24

ş.-i şāh-ı ‘ālem Trh15/2

-dır G74/3

-iñam G38/3

şad-pāre: Yüz parça. R7, G112/2

ş. it- Trk 4/28

şadr: Kazasker.

ş.-ı Anaṭolı Trh17/3 Trh24/10

ş.-ı devlet Trh14/6

ş.-ı güzīn Ms1/4

ş.-ı iftā Trh18/1

ş.-ı mekrümet-kār Trh23/4

ş.-ı Rūm Trh14/7, Trh16/1, Trh23/13, Trh15/1, Trh48/2

-a Trh23/8, Trh17/4

-ı Trh17/7

-ın Trh24/1

şaf: Saf, temiz, duru. G58/2

şafā: Eğlence, neşe, zevk. Trh54/3, L3/1, Mh4/4, K4/19, G25/2, G45/4, G119/5

ş. eyle- Ş15/1, Ş15/2, Ş15/3, Ş15/4, Ş15/6

ş. it- G13/3, Ş2/2

ş. bahş eyle- K2/12

ş.-yı ḥāṭır G14/2

-da Trh3/8, Ş21/2

-sını G89/5

şafā-yāb: Sefa bulmuş, eğlenceli. G25/4, G36/6, G94/2

ş. kııl- G39/7

ş.ol- Msm 1/1, G94/2

ş.yı kerem G54/7

Şāfiye Hanım: Trh48/5, Trh49/2

şāğ: Sağ, hayatta olmak.

ş. ol- Trh16/5, K1/12, K1/16, R23, Trk 7/17, G91/6, G37/6, Mh2/2
-larmış G47/1

şāğar: Kadeh, içki bardağı. Ş18/1, Ş20/1

-ından G30/3

sağla-: Sağlamak, halletmek.

-dım G87/1, G87/5
-rmış G47/7

sağlık: Sağlık.

-ında L5/8

sāha: Meydan.

s.-i dünyā K3/2

şahbā: Şarap. Trk 5/5, G3/2

ş.-y1 firāk Trk 6/21
ş.-y1 leb Ş6/1
-y1 G42/2

şāhib: Sahib.

-iyle L1/3

şāhib-kırān: Uğurlu olarak bilinen Zühre (Venüs) ve Müşteri (Jüpiter) yıldızlarının aynı burç ve aynı derecede oldukları kutlu zamanda doğan kimse, böyle bir zamanda tahta çıkan çok başarılı hükümdar. L1/3, Ş2/2

şāhib-re'y: Oy sahibi. Trh38/3

sāhil-sarāy: Büyük yalı kasrı.

s. -ı saltanat Trh19/2, Trh19/3

sāhir: Maskaralık eden, hilekar, büyücü.

s.ü mekkār Ms 2/1
-dir G73/3

şahn: Orta, avlu.

ş.-ı çemen-zāra Ş6/3
ş.-ı dīde T4/1

şahrā: Çöl.

ş.-y1 maḥabbet T7/7

sā'ib:

S. ü Tūsī ve Şevket Trk 4/9

sa'id: Mutlu, uğurlu.

s. it- Trh24/10
s. ol- Trh30/1, Trh5/11

Sa'id Paşa: 1832 Diyarbakır doğumludur, Mehmed Said Paşa. Trh6/9, Trh22/7

sā'il: Sual eden, soru soran kimse.

-im R13

sakaṭ: Sakat. G79/7

sakf: Gökyüzü, tavan, çatı.
-ı Trh19/4

sakın: Kesinlikle, asla yapma anlamında bir söz. G18/2, G53/5, G108/6, G113/7, Trk 4/24, Trk 8/8, T6/5

şakin-: Sakınmak. G17/5
-up Trk 6/7

sākī: İçki meclisinde içki dağıtan kişi. R10, R16, R21, Trk 6/19, Trk 6/20, Trk 6/24, G3/3, G9/5, G12/3, G17/2, G24/4, G28/1, G44/3, G50/4, G51/1, G54/1, G54/8, G65/2, G78/1, G94/2, G94/3, G94/4, G114/5, G122/1, G122/2, Mh3/4, T5/1, Ş7/1, Ş18/1, Ş18/2, Ş18/3, Ş18/4, Ş20/1, T3/5,
ş.-i dehr Trk 4/8, Trk 5/5, Trh38/1
ş.-i Kevşer ‘ Alī Msd 1/1, Msd 1/2, Msd 1/3, Msd 1/4, Msd 1/5
s.-i Kevşer ol- Trk 1/14
s.-i rūz-ı ezel T2/5
-yā Mh5/1, Mh5/2, Mh5/4, R3, R9, G42/2, G60/1

sākin: Sakin, durgun, hareketsiz.
s. ol- G70/4
s.-i dār-ı na‘īm Trh44/2
s.-i kūy-ı dilārā G69/7
s.-i mey-ḥāne G6/5
s.-i şahrā Ms2/3
-iñ T7/6

sakla-: Saklamak. G5/2
-ma Ts 2/3

şāl-: Salmak, bırakmak, koyvermek.
-dı Trh41/6, Trh37/2
-dīñ Ş12/2, Trk 7/7
-maz G36/3

sal: Yıl, sene. Trh20/5, Trh43/1, Trh12/16, Trh10/6, Trh17/3, Trh5/11, Trh22/7
-dır Ms1/4

salā: Çağırma, davet. T7/4

şalāḥ: Düzeltme, iyileşme.
ş. u ‘ iffet ü perhīz Trh11/4

salavāt: Bütün dualar.
s. it- Trk 8/27

salın-: Edalı yürüyüş. G31/5, T3/1
-up K3/2

sālūs: İki yüzölçümü, riyakar.

-1 G45/3

Sāmiḥ: Trh31/2

şan-: Sanmak, zannetmek.

-dı Tsmn 1/4

-dılar G109/4

-dım Trk 7/21, G32/4, G88/3, G111/5

-dın Ms 2/2, Ş11/1, Ş11/2, Ş11/3, Ş11/4, Ş11/5, G64/4, G79/6, Msd 2/2

-dıysa G5/6

-ma G56/4, G67/6, Ş10/3, Trc 1/48, Tsb 1/1

-mañ Trk 6/2

-mañız Mr3/6

-masunlar Trh12/12

-mış G87/4

-sun G106/2

-ur G36/2, G36/3, G38/2, Trk 8/4, Trc 1/25

-urdum G47/2

-ursa G89/5

-ursuñ Ş11/3, Ş16/3, G33/6, G58/4, G84/4

saña: 2.tekil kişi. G1/3, G2/3, G2/5, G7/5, G8/3, G10/4, G26/6, G29/5, G31/3, G33/4, G62/1, G73/1, G73/2, G74/3, G74/6, G77/4, G80/1, G102/2, G119/5, G120/2, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş4/3, Ş4/4, Ş11/4, Ş12/1, Ş14/3, Ş16/2, Ş16/4, Ş21/1, Ş21/2, Ş21/3, Ş21/4, Ş21/5, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/7, Ms3/4, Ms4/4, Trk 4/24, Trk 6/20, T1/1, T1/5, T6/4, T10/4, T10/4, T6/2, T7/3, T8/4, T9/1, Mh5/4, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5, Trh35/1

şan‘at: Uсталık, marifet, hüner.

-1 L5/8

sanem: Put gibi güzel sevgili. G98/3

-le G58/4

sanemâ: Ey sevgili. T10/4

şanki: Güya. L2/4, G10/5

sañtūr: İran ve Hindistan kökenli bir telli çalgı.

s. it- Trc 1/33

şapla-: Saplama.

-yup Mh4/6

şaplan-: Saplanma.

-dı T10/1

-nsun Ş2/2

sar-: Sarmak.

-dı Ts 2/1

şarf: Harcama.

ş. it- Ms1/5
sarıl-: Sarılmak Ts 2/5
Sāsāniyān: Sasaniler. K2/9
sat-: Satmak.
 -dı G21/1, G21/5
şavur-: Savurmak, fırlatmak.
 -madan G26/8
sarāy: Saray.
 s.-ı şevket ü a^c lāTrh19/1
 -ıdır G31/5
şarf: Sarf etmek, harcamak.
 ş. it- G11/6, G101/3, G110/3
şavlet: Hücum etme.
 ş.-i şāhāne K3/11
sa'y: Çalışma, çabalama.
 s.it- Trh33/21
say-: Saymak.
 -ma G81/5
 -madan G104/2
 -sam Trc 1/23
 -up G110/2
sāye: Gölge.
 s.-i ' adl Trh10/2
 s.-i ' aşk T5/5, G80/4
 s.-i devr-i hümāyūn K2/22
 s.-i luṭf Trc 1/7, K5/12, K3/13, Ş2/1
 s.-i Monlā G86/8, Trh54/5
 s.-i şāhāne Trh7/6
 s.-i zūlf G47/1
 -mi Trc 1/25
 -nde T1/2, T1/8, T4/5, Mh5/3, K5/15, Ş1/3, Ş2/4, Trc 1/26, Trc 1/39, Tsb
 1/2
 -si K2/1
 -sinde Trc 1/17, Trh3/6, Trh4/10, Trh8/4, Trh12/11, K2/19
sāye-baḥş: Gölge bahşeden.Trh7/2
sāye-bān: Gölgelik. Trh20/1,Trh16/5
 -dır Mh1/4
şayf: Yaz mevsimi.
 ş. u şitā G6/2
sayıl-: Hesaplama, sayma. T3/4

sāyis: At uşağı, seyis.

s. ol- K2/9

sāz: Saz, ince çalgı. Ş15/3, T7/3, Trh5/5

sebak: Konu. Mh1/3,

sebeb: Sebep. T2/3, T8/2, G31/4, Ts 3/4

s.ol- Ts 1/3

s.-i āh u fiğān G66/3

s.-i ʿizz ü rifʿat Trk4/2

sebū: Şarap kabı, tesi. R7

-da G10/1

secde: Secde etmek.

s. eyle- G102/2

sefid: Beyaz.

s.it- Trh26/5, Trc 1/13

sefiḥ: Zevk ve eğlenceye düşkün.

s.-i bed-ḥāh Trk 1/17

seg: Köpek.

-den G77/2

-ler G68/6

-lerinden G67/5

-leriyle G108/6

seḥāb: Bulut. G9/1, G110/1

seḥer: Güneşin doğma vaki. Ş14/1, Ş14/3, T8/2, G11/2, G32/4, G44/1, G50/5, G56/5, G68/2, G69/5

-de G75/1

seḥḥār: Büyü yapmak, çok aldatıcı olmak, sihirli. G95/3

s. iken G92/2

-ı G66/2, T9/4

sehl: Toprağı yumuşak düz yer. G48/1

sehm: Ok, yay.

s.-i cefā G64/2

-iñi Tsmn 1/5

sekiz: Sekiz sayısı. Trh23/6

selām: Selam. Mf1

Selāṭīn:

s.-i ʿizām K6/17

sem: Zehir. Trk 2/5

s.-i ḥıyāṭ G51/2

-dir Trk 6/16

semā: Sema, gökyüzü.

-da G81/5

-iñ Mr1/8

-ya Ş17/1, Ş17/2, Ş17/3, Ş17/4

semā': İşitmek.

s. it- Trh9/4

semāhat: Cömerlik, el açıklığı.

-la Trh27/5

semāvāt: Gökler.

s. u zemīn Trk 1/5

semen-bū: Yasemin kokulu. Ms5/5

semend: Hız, çeviklik.

s.-i himmet-i Nūrī T13/5

semender: Ateşte yaşar bir masal hayvanı.

-e G101/5

semmūr: Samur.

-ı Trk 6/9

semt: Semt, mahalle.

s.-i aġyār G77/1

s.-i raķīb G85/3

s.-i yār G48/1

-ine G85/5

sen: 2. Tekil şahıs. K1/8, T1/3, T1/6, T1/7, T1/11, T7/4, T7/5, T8/2, K5/12, Mr2/6, Mr1/3, Mr1/4, Msd 1/2, Ms 1/5, Msd 2/1, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd 2/7, Msd 2/8, Ms4/3, Ms5/3, Ş4/2, Ş11/2, Ş12/2, Ş18/2, Ş18/3, Ş19/2, Ş19/3, Ş21/2, Ş21/3, Ş21/5, L3/8, Mf2, Trk 1/3, Trk 6/16, Trk 6/30, Trk 7/22, Trh35/2, G2/5, G12/4, G13/2, G13/3, G17/2, G17/4, G19/4, G23/3, G25/4, G27/1, G33/6, G38/1, G38/4, G38/5, G39/1, G39/4, G39/6, G61/5, G63/5, G64/4, G65/5, G67/6, G70/4, G79/6, G94/2, G99/4, G100/6, G108/7, G102/3, G106/4, G109/7, G117/4, G117/6, G122/4, G120/4, G121/5, Tsb 1/3, Tsmn 2/2, Tsmn 2/5, Ts 2/2

-de T6/3, Trk 7/6, Trk 7/25, G60/7, G77/3, G94/1, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5

-den T1/1, T5/5, T8/4, Mr1/8, R15, G56/1, G56/3, G56/5, G70/4, Ş12/3, Ş21/5, Ş10/3, G100/6, G112/7, G121/1, Msd 1/3, Msd 2/8, G102/4

-i T1/1, T1/9, T7/4, Ş10/4, Ş11/4, Ş14/2, Ş19/4, G7/2, G9/2, G26/7, G56/2, G62/2, G73/5, G84/3, G103/5, G109/2, G113/5, G117/1, G117/2, G117/3, G117/4, G117/5, G117/6, G117/7, G117/8, G117/9, G120/1, G120/2, G120/3, G120/4, G120/5, G120/6, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5

-iñ T1/3, T1/9, T1/11, T1/12, T4/2, T4/5, T5/5, T7/4, T10/4, Mh3/5, Mh5/3, K3/12, K5/13, K5/24, Trk 6/19, Trk 7/24, Trh18/3, Trh19/8, Trh35/1, Trc 1/39, G7/1, G8/4, G10/5, G81/5, G90/4, G26/5, G31/3, G34/4, G34/5, G50/1, G50/3, G51/4, G62/1, G103/5, G108/7, G111/4, G117/2, Tsb 1/2, Ş1/3, Ş6/4, Ş10/2, Ş12/3, Ş17/4, Ş19/3, Msd 2/6, T3/3

-iñçün G63/8, G77/1, Ş12/4, Ş19/2, Msm 1/5

-iñdir Mh5/4

-iñle T3/1, Msd 2/7, Ş21/5, G114/2, G75/6, G94/5, Ş21/5, G26/2

-siñ T1/13, Ş4/2, G7/3, G8/2, Msd 1/5

şenā: Hamd, övgü.

ş. vü hamd T1/1

-sında Trh9/5

sencileyin: Senin gibi. G115/1, G115/5

sene: Sene, yıl. K4/23, Trh1/8, G54/2

seng: Taş.

s.-i hazef Trh32/2

-ine Trh42/2

seng-dil: Taş yürekli. Trk 1/19, Trk 2/26

sensiz: Sen olmadan. G9/5, G13/1 Ş18/4, Ş19/4, Ş18/4, Ş19/4, G9/7, T7/1, T7/2, T7/3, T7/4, T7/5, T7/6, T7/7, Msm 1/4

ser: Baş. T2/4, T3/4

s.-i bî-baht Msd 2/5

s.-i kūy T4/3, G34/5, G9/4, T5/4

-de Ş17/1, L2/3, L3/2, K5/19

-i Tsmn 1/6

-im Trk 7/17

-imizde R22

-leri L5/4

serāb: Öteki dünya.

s. eyle- K2/8

ser-ā-pā: Baştan ayağa. Ş21/4

ser-bāz: Korkusuz, cesur.

s. it- G29/1, G41/4

ser-be-ser: Baştan başa. K6/4, Trk 1/2

ser-çāvuş: Başçavuş. Trh27/1

ser-dāde: Baş göstermiş olan.

s.-i bālīn-i eşkām Trh52/4

s.-i bālīn-i eşkām eyle- Trh50/3

serdār: Kumandan. Trk 2/19

ser-fūrū: Baş eğme, söz dinleme.

- s. it- G26/3, G96/3
- ser-ḥoş:** Sarhoş.
s. it- T2/5
s. ol- G46/6
- serīr:** Taht.
s.-i salṭanat Trh19/9, Trh4/8
- sermāye:** Esas para. Trk 1/27, Trk 5/22, Msd 2/7
s.-i fevz ü zafer K3/11
s.-i rūḥ-efzā Trc 1/41
- ser-mest:** Sarhoş. R2
s. it- G1/1, G34/1
s. ü cünūn it- R10
s. ü ḥarāb Ms2/4
s. ü ḥayrān Ş13/1, Ş13/2, Ş13/3, Ş13/4, G81/6
s. ü ḥayrān cyle- T4/1
- serseri:** Serseri.
s. it- Tsmn 1/6
- ser-tīz:** Keskin.
s.-i ebrū G11/9
- serv:** Servi, selvi, sevgilinin boyu. K4/2
s.-i gülzār-ı kerāmet K3/8
s.-i revān G62/3, T4/1
s.-i semen Tsmn 2/4
s. ü şanavber T3/1
-e Trh41/3
-iñ G112/3, G52/2
- serv-āsā:** Selvi gibi. G31/5
- server:** Reis, baş.
s.-i Āl-i ‘abā Trk 1/11
s.-i gītī-sitān K3/8
-e G101/8
-i Ş5/5
-iñ Mr/13
- sev-:** Sevmek.
-di T9/4
-digi G48/5
-digim K2/16, Ş6/2, T4/2, Trk 7/1, Tsb 1/1, Tsb 1/2, Tsb 1/3, Tsb 1/4, Tsb 1/5, G5/7, G6/1, G61/3, G79/3, G93/1
-digimiñ Tsmn 2/5, Mh3/4
-digiñ G61/5, G94/5

-dim G56/2, G117/1, G117/2, G117/3, G117/4, G117/5, G117/6, G117/7, G117/8, G117/9,

-dñ Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5

-eli G117/1, G117/2, G117/3, G117/4, G117/5, G117/6, G117/7, G117/8, G117/9

-mek G65/3

-memege R21

sevāb: Sevak.

-1 G122/4

sevdā: Sevdā, aşk. T10/3, G119/2

s.-y1 'aşk G1/2, Tsb 1/2

s.-y1 cünün Ts 2/4

s.-y1 maḥabbet R22

s.-y1 vaşl G51/4

-da G37/3

-sı Ms5/2

seyāhat: Seyahat, gezi.

s. it- Trh34/3

seyf: Kılıç.

s.-i 'Alī Trk 1/17

s.-i ebruvān Ş19/4

seyl: Sel.

s.-i sirişk Tsb 1/3, G38/2, G54/5, G54/6

seyr: Seyr.

s. eyle- L3/2, G118/1, Trh5/6

s. it-T2/1, T3/4, T8/3, G10/2, G71/5, Trk 2/14, G11/3, Tsb 1/5, Tsmn 1/1

s.-i çemen-zār G112/3

s.-i çemen-zār it- Ş3/2, G43/1

s.-i māh-tāb it- Ş15/4

-e G85/4, G87/2, G112/3

-iñ T12/4

-ine Tsmn 1/3

seyrān: Gezme, bakıp görmek. T2/1

-a K3/2

seyyāre: Gezen.

-ye Trh53/5

Seyyid Meḥammed Beg: Trh37/3

sezā: Layık, münasip, uygun. Trh29/2, G8/7, Ş1/4, Trc 1/21

s. kıl- G8/7

-dır Ms1/7, Trh15/1, Trh6/5, Trh19/4, Trh23/13, Trh27/1

-yım R3
sezā-vār: Münasip, uygun.
s. ol- G10/7
Sezā Hātem: Trh17/1
sıbtēyn: İki torun.
s.-i ekrem Trk 2/4
şıdk: Doğru söz. Trk 5/19, Trh10/9
şıddīk: Sadık. T1/13
Şıdkī: Sultan Mehmed-i Rabi devri ulemasından Kazasker Mehmed Efendi'nin kerimesidir.
-ye T2/7
şığ-: Sıgmak, Bir yere girebilmek veya içinden geçebilmek.
-dı L1/8
-maz G104/2
şıhhat: Sağlık. Tsmn 2/3, Trh1/8,
ş. bul-Trh3/6
şıhr: Evlilikten dolayı akraba olunan kimse.
s.-ı Habīb-i Kibriyā Msd 1/4
ş.-ı Sultān-ı zamān ol- Trh6/9
şıklet: Ağırılık, manevi sıkıntı. G45/4, G69/6
-i G18/3
sır: Sır.
s.-ı ' aşk Mr1/1, G44/2
s.-ı dil-i vīrāne Ms4/3
s.-ı hikmet K6/8
s.-ı mektūm Ts 3/5, T5/2
s.-ı nihān Trk 6/7
s.-ı pinhān Mh3/2
-rımı G112/1
-rımı Mh2/3, G87/5
-ra T1/4
siyeh: Siyah. Trc 1/27, Ts 1/5, T10/3, G41/2, G81/1, G110/1
siyeh-puş: Karalar giyinmiş.
s. it- Ş6/3
sih: Demir şiş.
s.-i cevır T8/4
s.-i fūrkat G9/3, G13/2, Ş19/1
s.-i miḥnet T6/5
sihām-āsā: Ok gibi. Trh1/7
Sikender: Büyük İskender. T1/8

sikke: Damga, mühür.

s.-i Mevlānā G48/6

sil-: Silmek.

-mediñ Tsmn 1/6

silah: Silah.

silah-dārī: Silahları muhafaza eden memur. Kt7/2

silahdār-zāde: Silahları muhafaza eden Trh37/7

-niñ Trh37/3

silsile: Zincir.

s.-i ‘adl K1/3

s.-i ‘aşk G118/2

s.-i zülf G37/3, G84/1, G93/2, Ş10/1, G111/3

simāt: Nişan, iz, alamet.

s. eyle- G51/3

sīne: Göğüs, yürek. Mr3/7, Trh32/4, G39/3, G60/5, G103/1

s.-i a‘dā Ş2/2

s.-i cān G108/2, K4/12

s.-i dilber K4/3

s.-i ḥussād Trh33/5

s.-i mecruh G22/3, G25/5, G30/2, G32/2, G55/6, G75/2, G87/3, G79/7,

T10/1, Mh2/2

s.-i şāf G84/5

s.-i ‘uryān G108/4

-cigim Trk 4/28, Tsmn 1/3, Mh5/2

-de T4/2, Mh4/2, G31/1, G44/4, G53/1, G61/1

-den G89/4

-m G23/4, G91/1, G98/5

-mde T3/2, G26/4

-mdeki G16/4

-me T10/2, T3/4, T13/5, Trk 2/2, Trk 7/16, G112/2

-mi G11/9, K5/18, Ş19/2, G95/2, Trc 1/33, Trk 3/7, G11/1, G33/2, G34/4,

G58/1

-miz G49/3

-mize G110/5

-mizi Trk 8/14, G40/2

-ñ G115/2

-si G64/2, G92/5

-sin R20

-ye G65/5

sipih: Gökyüzü, sema, talih.

- e Trc 1/26, G89/3
-iñ T4/4
- sîr-âb**: Doldurmak, katmak. G24/4
- sirişk**: Gözyaşı.
s.-i ‘ âşıkân-âsâ K4/2
s.-i çeşm G76/1, G109/5, G49/5
s.-i dîde G47/6, G106/3
-i L3/3
-im G2/1, G12/2, T5/4, T7/6, G36/1, G46/1
-imle G68/4
-iñ T4/5
- şît**: Çatırtı, ses, seda.
s.ü sadâ T5/3
- Sitanbul**: İstanbul. Trh9/4
- sitem**: Sitem.
s.-i cevır ü cefâ G36/5
s.-i cevır ü cefâ it- Msd 2/8
s.-i çarh K5/26
-i K5/19
- sitem-âlûd**: Sitemle karışık. Trh1/2
s. ol- Trh1/2
- sitem-mu‘tâd**: Haksızlık adeti. G23/1
- sitiğnâ-meşreb**: Biz (Mevleviler).
-iz Mh1/4
- Sîvâs**: Sivas ili. Trk 4/25
-a Ms1/7
- siyâh**: Siyah. L4/6, Trk 4/29, G48/5
-ım G121/2
- soğuk**: Soğuk. K6/9
- şoğutdur-**: Bir kimse veya bir kişiye duyulan ilginin azalması.
-dı G114/4
- şoğbet**: Sohbet, konuşma, muhabbet. G100/7
s. it- Trk 7/6, Trk 4/27
-i Ş19/5, G89/6, Ş21/2, G18/4, G18/5
-iñ T12/4
-im G86/7
-imiz G42/2
- şokul-**: Sokulmak, yanaşmak, yaklaşmak.
-dum G82/4
- şol-**: Solmak, rengini yitirmek.

-dı T1/8, G69/5, G31/2
-masun T5/4

şoñ: Son.

-ını T13/2

soñra: Daha ileri bir zamanda Trk 2/13, Trk 3/4, Trk 8/11, L5/7, Msm 1/4, G18/2, G24/4, G95/5, G95/6
-danL5/3

sor-: Sormak. G48/3, G109/2

-dum G10/3, Trh2/2, G47/1
-ma R22, L3/4, Ş21/3, G33/4
-mam G84/3
-muşlar T13/1, G81/6
-sa Mh3/5
-ulmaz Ts 1/3

şoy-: Soymak, esvabını çıkarmak.

-arsañ G17/2

şoyun-: Bir işe kalkışmak

-dur G103/6
-dı G46/6

sön-: Sönmek.

-di Tsmn 1/2, Trk 4/18
-mez G16/4

söndür-: Artık yanmaz ve parlamaz duruma getirmek.

-ür G2/1, Trk 7/10

söyle-: Anlatmak, söylemek. L1/14, T9/6, Ts 2/1, Tsmn 2/4, G65/1, G7/5, G73/4, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4, Ts 3/5

-di Trh7/7, G52/5
-dim Trh28/5, Trh38/5, Trh53/5
-me G65/1
-mediñ T10/2
-mem Ş6/2, G115/3, G2/3, G84/4, G94/5
-meyim G120/4
-nür Msm 1/3
-r Ş2/3
-rim G119/2
-r isem Trk 6/20
-rsem Trk 6/32
-se Ş1/5
-seler G20/3
-sünŞ15/6

-yen G34/6
-yeyim G20/4, Trk 4/23
-yüp Ş2/5

söylet-: Söyletmek, konuşturmak.

-me Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, G27/3
-en G118/5

söyündür-: Söndürmek. Kt5/2

söz: Laf, söz. Msd 2/7, K2/23, Trh23/11, Trh24/3, T12/1, Trc 1/49, Trk 4/23, Trh24/7, G52/5, G77/2, Ts 1/1,Ş9/3

s.bir it- K3/3
s. ü sâz Ş17/3
-dür Ts 1/3
-i Trh13/5, G52/5, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6
-le K6/8, G114/6
-leri Trk 6/32, G91/4
-lerim K5/24
-lerine G116/6
-üm K3/12, K3/14, K5/31, Mh2/5, Trh27/5
-ümüz Ms4/4

şu: Su, ırmak, nehir. L5/5, G87/2, Mr3/8, T4/2, Trk 8/12, Ş3/4, Trk 2/5, G36/1
-lar G82/5, Ş19/2, Ts 1/3
-larım Tsmn 1/3
-ya G109/5, K4/5, Trk 1/13

sû: Taraf, yön, görünüş. G112/5

şu‘âl: Soru. Mh2/7

ş. eyle- G62/4, G68/5, G91/6, Ş21/5, Msm 1/5, T11/4
ş. it- G30/4, G47/3, G44/2, G115/5, G118/4, L2/7, Ş14/4, R22
-e Mr2/3

şubaşı ‘Ömer Ağa: Trh55/1

sû-be-sû: Taraf taraf, her taraf. Ş15/2, Ş13/2, K5/15, K3/2

şubh: Sabah. L3/1, Ms5/4, L3/7, G46/2, G78/5

ş. u mesâ G7/1, G40/5, G57/5, G68/2, Mr2/2, T6/3, Trh5/7, Trh25/3, Trh26/4, Ts 3/1

ş. u mesâ it- Trk 8/5
ş. u şâm L5/5

-a Ms5/5, T6/4, Ş6/1, T9/3, T9/6, Tsb 1/4, G51/4, G81/4, G110/3, G116/1, G117/2, G33/4, Ts 2/2

şubh-dem: Sabah vaki Trh2/1

-um G29/3

şuç: Suç.

- um G8/6, G79/2, Ş18/2
- şudür:** Ortaya çıkmak.
- u Mf2
- uñ K6/5
- şūfī:** Sofi, tasavvuf ehli. G65/3, Trk 6/29, G12/5
- sūk:** Çarşı, Pazar, yer. G97/4
- s.-ı ğam G21/5
- şulb:** Omurga kemiği, bel kemiği.
- Ş.-i Hāzret-i Feyzī Efendi Trh29/1
- sultān:** Sultan. T11/5
- s.-1 ‘ālī-şān Trh41/7
- s.-1‘ aşk G55/2
- s.-1 a‘zam T1/5
- s.-1 dīn Trh7/4
- s.-1 kerem-fermān Trc 1/17
- s.-1 rūsul G8/5
- s.-1 zamān Trh27/4
- s.-1 zī-şān K4/21
- a G108/6, K4/8
- ı Trk 8/10
- ım Mr1/4, T1/2, T1/9, T4/3, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, G25/6, G77/1, G77/2, G77/3, G77/4, G77/5
- ıma G115/3, G98/4
- ımı R23
- ımız Ş9/4
- ısiñ T2/7
- şun-:** Sunmak. R10, G12/3, Mh3/4, Trk 6/19
- dı Trk 4/8, Trk 5/16
- dığı Mr3/2, Trh53/1, G57/3
- duğı Trh38/1
- dum G76/1, G76/5
- ma G17/2, R21
- mağa G10/3
- masun G61/5
- mazsa G54/1, G54/8
- sun G17/2, G25/5, G28/1, G50/4, G94/3
- up Ş6/1, G80/3
- şun‘:** Tesir, kudret.
- ş.-ı Hudā L5/3

şūr: Padişahların erkek çocuklarının sünnetleri, kızlarının da evlendirilmesi münasebetiyle yapılan düğün.Mr2/1

s. eyle- Trh5/4, Trh6/2

ş.-1 hümāyūn Trh5/5, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5

ş.i ‘aşk G60/1

ş.-i pāk Trh28/1

-a G107/4

şūr: Kale duvarı.

ş.-1 hūtān it-Trh5/1

şūret: Biçim, kılık, görünüş.

-de G28/2, Ms4/3, Trk 2/12

sūretā: Görünüşte, zahiren. Trk 1/9, L1/5

şususuz: Su olmadan.Trk 2/28

sūy: Taraf, yön.

s.-1 aḥibbā Msm 1/3

s.-1 cinān G102/1

s.-1 dilber K2/15

s.-1 ekābir K6/17, K6/17

s.-1 Mevlā Trk 3/23

sūz: Yanma, tutuşma.

s.-1 ‘aşk G69/8

s.-1 dil Ts 2/3, G120/4

s.-1 firāk Trk 2/25

s.-1 ğam Trk 4/12

s.-1 ḥarāret G100/2

s.-1 hecr G42/4

s.-1 lisān Msm 1/2

s.-1 şī‘r ü reşḥa-i ḥāmēm K2/22

sūzān: Yakıcı, yanan. K5/18

s. eyle- Trk 6/21, G56/1

s. it- Trk 4/19, G63/8, Mh3/2

s. u biryān ol- T8/4

s. u giryān ol- T8/1

sūziş: Yanma, ızdırıp.

s.-i ‘aşk Trk 1/4, T8/4, K5/22, Mh3/3

s.-i ğam Mh3/2

s.-i şīnem Trk 3/10

-in Mh2/5

sūbḥa: Tesbih.

s.-i na‘tūn T1/12

sūḥan: Söz, kelam. Trh23/9

sūḥan-gū: Söz söyleyen söz söyleyici. Kt4/2

s. it- Ş3/4

sūḥan-sāz: Söz söyleyen. Trh2/4

sūḥan-sencān: Hesaplı konuşanlar, ölçülü konuşanlar. Trh4/7

Süleymān: Kanuni Sultan Süleyman.

S.-ı ḥaşem Ms1/3

S.-ı zamān Trh17/1

sūm‘a: Riyakarlık.

s. vü riyā Trh12/12

sūnbül: Sünbül.Ş8/2,Tsmn 2/4

s.-i bāğ-ı ḥaḳīḳat Ş5/5

s.-i bāğ-ı vefā Ş5/4

-den G50/2

-ler Trh26/3

sūnbūlistān: Sünbül bahçesi.

-a K4/7

sūnbūlli: Sünbülü olan. G47/1

sūnnet: Hz. Muhammed’in müslümanlarca uyulması gereken sözleriyle örnek iş ve davranışlarının tamâmı, yol, yöntem.

-dir K6/17

-i Trh5/11

sür-: Sürmek, değdirmek. T5/51

-di G12/5

-digi G57/1, G57/6

-dügiçün Ş15/3

-düm Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Trc 1/6, Trk 1/16

-mekle L4/3

-müş iken G105/3

-se Ts 1/1

sürfe: Kurtçuk, tırtıl.

s.-i in‘ām R13

sürme: Sürme.

-dir R12

sürür: Sevinç.

s. u şādī Trh2/1

-ından K4/5

sürür-efzā: Sevinç artıran.

s. ol- Trh6/2

süz-: Süzmek.

-erek Ş10/1
-ilüp Trk 5/12

Ş

şād: Sevinçli. Trh24/8

ş. eyle- Trk 7/3, Trh23/10, Trh29/5

ş. kıl- Trh1/8

ş. ol- T1/8, T1/9 Trh8/2, Trh20/3, Trh31/2, G4/5, G4/7, G114/7

ş. u ḥandān ol-Trh2/1, Trh16/1, Trh28/3

ş. u ḥurrem ol- Trh3/1

ş. u keder G4/4

şādān: Sevinçli, bahiyar.

ş. eyle- L3/5, Trh4/8

ş. it- Trh14/6

ş. kıl- Trh21/5

şād-kām: Çok sevinçli.

ş. eyle- Trh5/8

ş. ol- Trh8/4

şād-mān: Sevinç.

ş. eyle- K3/15

şāfi: Şefa'at eden. Ş7/4

şāḥ: Dal, budak. G112/4

şāh: Padişah. L1/2, Ms5/1, Trk 1/13, Trh12/13, Trh5/2, Trh5/3, Trh5/4, Trh5/7, Trh5/9, Trh10/3, G112/4, K1/11, K6/15, Ş5/3, Trk 6/32, G70/2, G93/4, G105/5, T2/6

ş.-1 ʿAcem Trh5/2

ş.-1 ʿadālet-ʿunvān Trh21/9

ş.-1 ʿālem Trh3/9, Trh4/2, Trh10/1, Trh17/2, Trh32/5

ş.-1 ʿaşk Mr1/2

ş.-1 aʿzām Trh1/6, Trh17/3

ş.-1 beḳā G40/2

ş.-1 cihān K1/16, Ş1/1, Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Ş7/2, Ş8/3, T11/5, Trh4/10, Trh5/1, Trh14/2, Trh51/1, G20/3, G33/3, G53/4, G75/6, G109/7, Trc 1/35, G95/8

ş.-1 cihān-gīr G33/2

ş.-1 devrān K4/13, Trc 1/8, G108/3, T1/11

ş.-1 ekrem K2/10, K2/20

ş.-1 Enbiyā G102/5

ş.-1 ḥūbān G1/4, G31/7, Ş12/1

ş.-1 Hüseyn 8/1

ş.-1 ḥüsn G11/5, G87/1, G109/1

ş.-ı kām-kār Trh8/3
 ş.-ı kerem-fermā Trh19/9
 ş.-ı kevnēyn Trk 3/19
 ş.-ı kişver-i hūsn G91/3
 ş.-ı melāḥat Ms3/4
 ş.-ı mercān T4/5
 ş.-ı merḥamet-kār Trh2/8
 ş.-ı muʿ aẓam T1/7
 -dır K2/5, K2/9
 -ı Trk 2/9
 -ım K2/21, Mr2/3, T1/2, T1/5, Ş1/1, Ş1/2, Ş1/3, Ş1/4, Ş1/5, Ş11/4, Ş2/1,
 Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, Trk 6/23, G7/5, G28/3, G92/1, G105/5
 -ıma Trk 8/4
 -ımı G73/6
 -ımuñ Ş4/5
 -ıñ K2/10, Trk 7/22, Trk 8/19, Trh13/4, Trh20/5, G25/7, G32/5, G90/3
şāhit: Tanık.
 ş.-i ʿ ādil G27/4
şāh-zāde: Şah oğlu.
 -miz Trh5/11
şāḥān: Şahlar.
 ş.-ı zamān Trh21/2
 -ın Mh1/2
şāhen-şāh: En büyük padişah. Trh14/2, Tsmn 1/1
 ş.-i Dārā-ḥaşem Trh5/2
 ş.-i Ḥātem-nişān Trh20/1
 ş.-i zamān Trh3/2
şahş: Kişi.
 ş.-ı bī-ʿ irfān Trh17/6
 -a G101/7
şāʿir: Şair. Kt6/1
 ş.-i muʿ ciz-nefes ü ʿ Īsī-dem K5/31
 ş.-i rūşen-dil ü pākīze-edā K5/32
 -dır G73/5
 -i Msm 1/2
 -ıñ Msd 2/6
 -ler K2/26
şāʿirān: Şairler. Ş2/3, Trk 4/9
şāʿire: Kadın şair. G65/3, K6/17
şāʿiriyet: Şairlik işi.

-dir K6/14

şakāyık: Bir tür çiçek. K4/5

şākird: Talebe. Trh23/9

şāl: Kadınların omuzlarını örtmek için kullandıkları örtü.

-a G53/2

şām: Akşam. L3/1

ş. u şehir Mr2/4, T9/2, T6/1, T6/4, Trk 5/7, Trk 8/15, Trk 8/18, Tsb 1/2,
G27/1, Msd 2/5, Ts1 /2

-ımdır G29/3

şān: Şeref. Trh16/7

ş. bul- Trh10/11

ş. vir- Trh27/7, Trh16/7

ş. u şevket K2/7

-ı K5/9

-ım Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6

-in Ş15/2, Ş15/2, G98/7

şāne: Tarak. Mh5/2

şānelendir-: Taramak.

-üp G89/2

şarāb: Şarap, içki. R10, G9/7

ş. it- G99/2, G13/3

ş.-ı ‘aşk G25/6

ş.-ı la‘l G94/3

ş.-ı nāb G28/6, G122/1

ş.-ı zindegān T2/5

-ı Trk 6/6

şāriḥ: Şerh eden.

ş.-i Mesnevi-i Monlā R12

şarkı: Şarkı. T12/3, Ş2/5

-larla Ş2/3

şaş-: Şaşmak.

s.up kal- Mr2/5

şaşır-: Şaşırmak.

-up Ts 3/4

şāyān: Layık, uygun. G68/1, Trc 1/46, Ş1/5, Trh12/8, Trh17/7

ş.-ı ihsān ol-T8/1

ş.-ı kerem Trk 6/14

ş. ol- Ş13/3

şāyed: Eğer. G7/2

şāyeste: Layık, uygun. Trh11/13, Trh10/8

şāyi': Duyulmuş, işitilmiş.

ş. it- G54/3

şeb: Gece. K2/15, K4/5, Msm 1/4, Ş10/1, T11/2, T13/2, T13/4, T8/2, G10/1, G10/2, G10/3, G10/4, G10/5, G10/6, G10/7, G11/1, G11/2, G11/3, G11/4, G11/5, G11/6, G11/7, G11/8, G11/9, G21/2, G21/4, G64/3, G85/1, G91/4, G101/5, Ts 2/4

ş.-i fūrkat Tsmn 2/1

ş.-i hecr T7/5

ş.-i zūlmet G9/1

ş.-i zūlf G117/7

-in Trh23/12

-i K3/6

şebābet: Gençlik.

-de G26/1, G104/4, G33/5, Tsb 1/2

şeb-bū: Gece gibi. K4/3

şeb-çerāğ: Gece parlayan.

ş.-efrūz ol- K3/4

şeb-nem: Çiğ. G38/2

şeb-tā-be-seher: Gecedenden sabaha kadar. T12/4, G74/2, G90/1, G92/1, G110/2

şefā'at: Şefaatt etmek.

ş. it- Kt2/1

ş. kıl- G102/4

şeffi': Şefaatt etmek.

ş. it- Trk 5/17

ş. ol- Trk 3/18, Trk 4/26

-im Trk 2/39

şefkat: Koruma, acıma ve esirgeme duygusu ile karışık olan sevgi. T12/1

-le Trk 8/20

şeh: Şah. Trh1/3, Trh20/2, G112/5

ş.-i 'adl-ārā Trh12/5

ş.-i 'ālem K1/8

ş.-i Bağdād G107/5

ş.-i burc-ı şevket Ş4/3

ş.-i devrān Ş1/5

ş.-i ehl-i semā Trk 2/12

ş.-i kadr-āşinā Trh9/1

-dir G70/2

-e Tsmn 2/5

-i Mh1/2

-im T9/4, G9/6

-iñ K2/6, G88/2

-ler Mh1/6, Trh1/3
şehā: Ey padişah. G92/2, G118/5, T9/5
şehen-şāh: Padişahlar padişahı. Mf2
 ş.-ı cihān Trh21/3, Kt7/2
 ş.-ı cihān-bān K4/23, Trh4/5
 ş.-ı kerem-fermā Trh6/4
 ş.-ı kerem-pīşe K3/12
 ş.-ı zamān Trh20/6, Trh19/1
 -ā T1/5
şehīd: Şehid.
 ş.-i ‘ aşk ol- T3/2
 ş.-i Kerbelā Trk 2/28, Trk 2/17
 ş.-i nāvek-i müjgān Tsb 1/4
 ş.it- Trk 8/5
 ş. ol- Trh43/2
şehr: Şehir.
 ş.-i Burūsa Trk 5/14, Trh51/1, L5/10
şehriyār: Hükümdar.
 -a Trh6/4
şehr-yār: Hükümdar.
 ş.-ı ‘ ālem Trh33/1
 ş.-ı evliyā Msd 1/4
şeh-zāde: Padişah oğlu.
 ş.-i ‘ ālī-şān Trk 8/9
 -ler Trh21/11
 -leri Trk 8/5, 13/6
 -leriñ Trk 1/21
 -lerle Trh4/9
şehzāde-gān: Şehzadeler. K2/25
 ş. u Sulţān Trh3/9
 -ıyla Trh5/9
şeker: Şeker.
 -ler L3/2
şeksiz: Şüphesiz, kesin.
 -dir K1/4
şekvā: Şikayet. G31/3
 ş. eyle- K6/2
 ş. it- Msd 2/8, G4/7, G13/4, Trk 8/2
 -dır Trc 1/48
şekve: Şikayet.

- ş. it- Mh2/6
 ş.-i gerdūn K1/15
şem: Mum, ışıık.
 ş.-i ‘ aşk K4/12, G108/2
 ş.-i bezm-i‘ aşıkān Mh1/1
 ş.-i bezm-i yār ol- T8/1
 ş.-i cemāl G100/2
 ş.-i cemāl-i yār T13/4
 ş.-i dīdār G111/1
 ş.-i fūrūzān R23, R15
 ş.-i ruḥ-ı cānān G113/1
 ş.-i ruḥ-ı dilber Ms3/3
 ş.i-i merḥūm G42/5
 -i G95/4
 -ine Kt5/1
şem‘a: Muma bitirilmiş fitil. Ş7/3
 ş.-i āh G116/3
şemm: Koklama, koku alma.
 ş.eyle- G6/3, G37/2
 ş. it- G50/2
 ş.-i bŷy-ı feyz Mh1/5
Şems: Güneş. Kt3/2
 ş. ŷ kamer G4/8, Mr1/8
Şems: Şems-i Tebrizi, Mevlana’nın hocası. R6
 Ş. ŷ Mevlānā Mh1/2, G75/7
şems-veş: Güneş gibi. Trk 5/20, Mh1/1
şemşir: Kılıç. T10/2
şen: Sevinçli, mutlu.
 ş. eyle- T7/5
şer: Fenalık, kötülük.
 ş. ŷ şŷr ol- Mr2/1
şer‘: Allah’ın emri, ayet.
 ş.-i mŷbīn Ms1/5
şerār: Kıvılcım.
 ş.-ı nār-ı āh T4/4
şerbet: Şerbet, tatlı içecek. Trh53/1
 -i Trk 4/8
şeref: Büyüklük, övünme, yücelik. G12/1, G58/4
 ş. bul- K1/7, Trh32/7
 ş.-i ‘ izz Trc 1/31

- ş. ü ' izz Trk 3/16
 ş. vir- Trh17/4, T5/3, G12/1
 -dir G40/3
 -le Trh28/5, Trh6/2, Trh6/3
- şeref-efzā:** Şeref artıran.
 ş. ol- Trh22/5
- şerh:** Açıklamak.
 ş. eyle- R12, Ş7/4
 ş.-i derün G31/3
- şerha:** Dilim.
 -larla Trk 8/14
- şerîf:** Şerefli, mübarek.
 -e Trh49/2
- şerm:** Utanmak. G8/3
 ş. eyle- G104/7
 ş. ü hicâb it- Trk 8/7
- şevk:** İstek, arzu. K2/19, Ş1/2, Trk 6/36, Trh4/11, Tsmn 2/2, G78/4, G88/2
 ş. eyle- Trc 1/17
 ş.-i âteş-bâz Mh1/6
 ş.-i cedîd vir-Trh5/11, Trc 1/11
 ş.-i la' l G10/1
 ş.-i maḥabbet Trk 6/1
 ş.-i medḥ K5/17
 ş.-i rūy Ş8/2
 ş.-i sürūr Mh4/2
 ş.-i teşrîf Trh24/9
 -iKt5/1
 -iñle T1/12
 -iyle G6/2, T13/5
- şevket:** Büyüklük, heybet.
 ş.-i iḳbāl K2/6
 -i Trh7/4
- şey:** Nesne. G75/4, Trh 1/6, G76/2
- şeyh:** Derviş, şeyh. Kt1/2, K1/1, L2/7
 ş. u şāb K2/3
- şeytān:** Şeytan. Mr2/5
- şiddet:** Şiddet.
 ş.-i dūzaḥ G75/4
- şî'r:** Şiir.
 ş.-i metin K1/9

ş.-i pür-süz K5/30

-im Trh2/5

-imde G79/7

-imiñ K2/20

-ini G44/7

şifā: İyileşme, hastalıktan kurtulma. G104/1

şifā-yāb: Şifa bulan.

ş. it- K6/15

şihāb: Kayan yıldız.

-ı Trh1/7

şikāyet: Şikayet. Trh23/11

ş. eyle- Mh2/6, Ş12/4, Trk 6/26

ş. it- G74/5, Trk 4/11

şikest: Kırma, kırılma. Ts 1/9

ş. eyle- Trk 4/28

ş. it- G99/4

şikeste: Kırılmış.

ş. kıl- G118/1

şimdi: Şimdi. Ms5/5, Msm 1/1, Msm1/2, Msm 1/3, Msm1/4, Msm 1/5, Msd 2/4, R14, Ş11/2, Ş3/4, Ş8/4, Trk 6/13, Trh33/4, R14, T5/5, Trc 1/26, Trc 1/39, Trk 3/9, Trk 4/16, Trk 4/29, Trk 4/3, Trk 6/14, Trk 7/12, Trh15/1, Trh2/5, Trh24/4, Trh31/1, Trh34/6, Trh36/4, Trh37/2, Trh37/3, Trh51/3, Trh53/2, Trh55/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Msm 1/1, Ts 1/3, G3/3, G3/5, G3/6, G26/1, G26/3, G26/5, G37/5, G39/5, G55/7, G65/4, G69/9, G72/5, G79/3, G82/5, G86/3, G88/4, G113/1, G113/2, G113/3, G113/4, G113/5, G113/6, G113/7, G116/4, G117/5, G118/4, G119/2, G119/3

-cek K5/27

-den G95/6, Trk 3/4, Msm 1/4, Ş3/1, Ş15/2, Ş21/5, T5/3, Trc 1/16, G96/5, K4/20

Şimr: Şimr (Şimr bin zi'l Cevşen).

Ş.ü Yezîd ü Mervān Trk 1/19

şir:mAslan.

ş.-i Hudā Msd 1/4

ş.-i jiyān K3/10

ş.-i Yezdān Trh12/8, K5/1

Şirīn: Ferhad ve Şirin hikayesindeki kadın kahraman.

-ini Msd 2/4

şirīn-zebān: Tatlı dil. Trh11/11

şışe: Şişe.

-de R9

şīve: Naz, eda.

ş.-i reftār T3/1, G119/2

şīven: Yas, matem. G5/5, Mr2/1

şol: Şu. T2/2, T10/2, T3/4, G108/4

şöhret: Şan, ün.

ş. ü şān Ş13/1

-im G86/2

-imiz G42/5

şöhret-şī'ār: Şöhretin izi. Trh33/3

şöyle: Şöyle. K1/14, K3/10, K3/14, T2/2, G56/3

şu: Şu. Trk 7/24, G106/4

şu'arā: Şairler. Trk 6/32

şu'le: Işık, parıltı.

-si G53/4

şūḥ: Nazlı, işveli. T12/3, G21/3, G50/3, Ş16/3, T12/4, Ş11/3, Ş16/3, T9/1, Tsb 1/2, G16/4, G21/1, G21/2, G21/4, G21/5, G27/6, G36/3, G38/3, G54/4, G84/4, G100/3, G116/2, Ts 1/6

ş.-1 cefā-cū G23/3, Msm 1/5

ş.-1 cefā-pīşe G16/2, G85/1, G82/4

ş.-1 cihān Ş16/4

ş.-1 gül-endām G29/1

ş.-1 kamer-çihre G71/5

ş.-1 perī-zād G22/1, G34/4, Ts 1/4

ş.-1 sitem-kār T10/3

ş.-1 verd-i nāz G90/1

-uñ G58/4, G97/3, G98/1, G100/7

-a G91/4

-1 G21/4, G65/3, G98/7, Ts 1/3

şübhe: Şüphe, tereddüt. Mr1/6

şübhesiz: Şüphesiz. K2/4, K2/7, K5/14, T1/10, Trk 3/18, Trh21/7, Trh26/2, Trh33/4, Trh55/2, G24/5

şūhedā: Şehitler. Trh44/1

şükür: Şükür.

-iñ K1/2

-ini Ş3/3

şükür: Şükür. K3/5, Trc 1/23, Trh12/11, Trh3/2

şümār: Uğursuz, şom.

ş. it- Trh33/6

şütür: Deve.

ş.-i gerdün T11/4

T

tā: Kadar, dek, değin. Ş1/4, Ş6/1, Ş14/1, Ş14/3, Ş20/4, Mh4/6, T2/5, K3/15, K5/34, L5/8, Ms3/2, Ms5/5, T6/4, T8/2, T9/3, T9/6, Trk 3/14, Trk 4/1, Trk 5/24, Trk 6/2, Trh35/1, Trh5/7, Trh5/9, Tsb 1/3, Tsb 1/4, G11/2, G27/3, G22/2, G32/4, G33/2, G33/4, G38/3, G44/1, G46/2, G50/5, G51/4, G56/5, G68/2, G68/4, G69/5, G7/4, G74/6, G78/5, G86/4, G81/4, G92/5, G103/6, G110/3, G112/4, G115/3, G116/1, G117/2, G121/6, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4

ta'ab: Sıkıntı, zahmet.

t. çek- Mh1/6

Ta'ālā: Allah. Trh23/2, Trh54/6, Trk 2/15

ta'allūm: İlim öğrenmek.

t. kıl-G24/2

ta'ām: Yemek. L5/5

ṭā'āt: İbadet.

ṭ. u ' ibādet Mr2/2

tāb: Güç, kuvvet.

t. ü tüvān G117/9, G119/4, K3/13

ṭab': Tabiat, huy,yaratılış.

ṭ.-i ṣā'ir G109/4

-ıma K3/13

-ımı G30/6

-ına L3/9

-mız K2/21

tābān: Aydınlık, parlak.

t. eyle- Trh4/6, Ş13/3

t. it- Trh3/9, Trh13/3, Trk 5/20

tā-be-ḳıyāmet: Kıyamete kadar. Trc 1/23, Trc 1/36, Trc 1/38

tā-be-mahşer: Mahşere kadar. G31/3, Ş2/2, Trk 2/34, Ş19/3, Ş19/3, Ş6/4

tā-be-seher: Sehere kadar. G85/1, Mh3/1, Ş11/1

tābi': İtaat etmek, bağlanmak.

t. ol- G105/2

ṭabīb: Doktor. G17/4, G43/3, G59/4, Trh37/4, Ş8/4

ṭ.-i cān G112/2

ṭ.-i cān u dil G47/3, G7/3

ṭ.-i pādīşāhān-ı cihān K6/10

ṭ. ü ḥāce Trh41/2

ta'bīr: Anlatmak. Trh11/13, Trh10/8

t. eyle- G33/4, T10/4

t. it- G20/4

ṭabl: Davul. G60/5

tāc: Tac, başlık.

t.-ı ber-ser Trk 2/10

t.-ı Monlā G48/6

t. u serir-i vālāK1/7

ta‘ dād: Sayma. Trh23/7

t. it- Trh55/4

-ı G104/2

tağ: Dağ. G55/7, Mh2/2

-lara K5/21

tağıt-: Dağıtmak.

-up Ş8/2

taḥallül: Araya girmek.

t. it-Trh20/4

taḥammül: Tahammül etmek, katlanmak, dayanmak. K5/19, Ş17/3

t. eyle- K5/19, T7/4

ṭ. it- Tsmn 2/4, G60/7

taḥassür: Hasret çekme. T2/4

t. eyle-T2/4

taḥayyül: Hayale getirme, hayalde canlandırma. G11/2

t. it- G11/2

taşhîḥ: Düzeltme.

t. it Trh2/5

Tāḥir Efendi: Trh18/5

Tāḥir Paşā: Trh12/16

taḥiyyāt: Övgü, hayır dualar. Trk 2/37

t. u şenā ol- Trk 1/30

taḥmīs: Bir şiirin her beyine üçer mısra ilâve ederek beşe çıkarmak.

t. eyle- G71/6

-ine G10/7

-e T10/5

taḥrîr: Yazmak. G33/3

t. eyle- G33/3

t. it- G113/6

-e Kt6/1

-i Trh16/4

taḥsîn: Beğenip alkışlamak. K5/30

t. it- Trh8/1, K5/30

taht: Hükümdarın makamı.

t.-ı ābnūs Trh8/2

t.-ı devlet Ş4/3

-ında K2/25, Trh13/6

-inĩ T2/7

taht -gāh: Hükümdar tahtının bulunduğu yer.

t.-ı mülk-i kalb T2/7

t.-ı sine G55/2

taḥvīl: Değişirmek.

t. it- Mh3/3

tā'ib: Tövbe etmek.

t. it- T1/10

ṭak-: Takmak, geçirmek; millî bayram ve şenliklerde caddelere geçici olarak kurulan süslü kemer. Mr3/1

ṭ.-ı ebruvān Msm 1/2

-alım G85/2

-dĩn ř18/3

ṭakāt: Güç, kuvvet. Mr1/5, G39/3, Mr3/1

-ım ř9/3, ř19/4, Mr3/1, G82/7, G107/1

-imiz G42/3

taḳḳīr: Takdir etmek. Trh6/2

-e Trh6/2

-ine Trh10/4

taḳrīr: Söylemek.

t. eyle- ř5/3, T10/5

-e Ms3/5

taḳṣīr: Kusur, suç. G30/7

-in G30/7

ṭal-: Dalmak, bir durumdan başka bir duruma geçme.

-uptur Mr2/5

ṭal' at: Yüz güzelliği.

-inĩ ř2/3

ṭaleb: İstemek.

ṭ. eyle- L4/4, T2/3

ṭāli': Doğan. G54/2

ṭ. ol- K3/1

ṭ.-i nā-sāz Trc 1/15

-i Trc 1/18

-im Mh2/6, G86/5

-imiĩ Trk 5/4

ṭalīb: İsteyen, istekli.

ṭ.-i cennet ol- Trk 1/7

ṭ.-i 'uḳbā ol- T2/6

tām: Tam. Trh6/9, Trh22/7, Trh9/7

ṭamaʿ: Çok istemek, doymazlık.

ṭ.-ı ḥām G29/1

tamām: Tamamlamak, bitmek.

t. ol- Trc 1/49, Trh23/11, Trh24/7, Trk 7/12

taʿmīr: Onarmak, düzeltmek, tamir etmek.

t. eyle- Mr1/1, Ş5/3

t. kıl- Trh38/2

ṭaʿn: Ayıplamak, kötülemek, sövmek.

t. eyle- G28/4

ṭ. it- Trk 6/1, Ms4/2

-ı R5

ṭaʿna: Ayıplamak, kötülemek, sövmek.

ṭ.-i ağyār G27/3

ṭanbūr: Tambur, çalgı aleti.

ṭ.u kemān Ş1/2

ṭ. u sâz G5/5

-uñ G119/3

ṭanṭana: Tantana, gürültü, patırtı.

-yı Trk 6/9

tanẓīr: Benzetmek, şairin yazısına şekil ve mana bakımından benzerini yazmak..

G6/6, G47/7

t. eyle- G6/6

t. it- G33/7, G113/6

-e G3/6, G20/6, G28/8, G30/7, G49/6, G100/8

ṭaḳın-: Takıntı, düşkünlük.

-dı Trh9/7

tār: Karanlık.

ṭ. it- Trk 5/15, Mh3/4, G11/8

t.-ı rāḥat K1/3

ṭara-: Taramak.

-dım Mf4

-yup G9/1

ṭaraf: Taraf, yön. G58/1

ṭ.-ı Ḥazret-i ʿaşk G111/5

-dan Tsmn 2/2

ṭarāvet: Tazelik vermek. Ms3/1, T5/3, T4/1, T12/1, K4/7

ṭard: Uzaklaştırmak.

ṭ. eyle- Ş8/2

ṭarf: Göz ucu, bakış.

- ţ.-ı çemen-zār G109/5
- ţarh:** Terip ve tanzim etme. K5/17
- ţ.-ı gülşen K4/6
- ţ. it- K5/17
- ta'rif:** Anlatmak, tarif etmek.
- t. it- G119/5, G82/3
- dir G50/1, G50/5
- e G81/2
- tārīh:** Vakıt, tarih, hadiseye vakıt tayin et-. Trh3/10, Trh4/11, Trh5/10, Trh6/9, Trh13/7, Trh21/12, Trh23/13, Trh34/9, Trh39/2, Trh46/2, Trh52/7, Trh54/7, Ms1/7
- t. düş- Trh49/2, Trh24/9
- t.-i cevher Trh2/9
- t.-i fevt Trh48/5
- t.-i itmām Trh19/11
- t.-i sāl-i rihlet Trh51/5
- t.-i tām Trh32/7, Trh42/2, Trh25/5
- t.-i tebrīk Trh11/15
- dir Trh33/6, Trh40/2, Trh41/8
- i Trh17/7, Trh55/5
- im Trh20/6
- imle Trh14/7
- in Trh1/9, Trh9/7, Trh18/5, Trh22/7, Trh29/5, Trh37/7, Trh44/2
- ini Trh7/7, Trh8/5, Trh10/11, Trh15/5, Trh16/6, Trh27/7, Trh28/5, Trh31/2, Trh35/7, Trh36/5, Trh38/5, Trh43/2, Trh45/2, Trh47/5, Trh50/7, Trh53/5
- ţarīk:** Yol. T2/6
- ţ.-i dünyā T2/6
- t.-i naķş-bend Trh34/4
- tār-mār:** Karmakarışık, dağınık.
- t. it- G11/3
- t. kıl-Trh8/3
- ţart-:** Tartmak.
- ılur Trh15/3
- ţarz:** Tarz, şekil, yöntem.
- ţ.-ı hāş G94/2
- ţ. u ıavr Tsb 1/3
- ında K4/10
- ţās:** Tas, içine su ve benzeri şeyler konan kap.
- ţ.-ı çarh Trk 4/28

-  .-ı p l d T4/4
t -seçer: Sehere dek. G114/3, G24/2, G34/3
   : Ta .K5/19
 -ı Trh1/9
 -indan T2/4
 -larla G87/4
   ra: Taşra, dış taraf.
 -dan T12/2
taşır: Güzel koku ile kokulandırmak.
 t. eyle-  5/3
 t.-i me   m-ı c n it- Mh1/5
tatlı: Tatlı. G114/4
ta   l: Uzatma, uzatılma.
 t.-i kel  m it- K6/18
 avr: Davranış, hal, tavır.
 -in   17/4
tav   f: Vasıflandırma, niteleme.
 t. eyle- Trh11/10
 t. ol- Trc 1/29
 ayan-: Dayanmak.
 -dı G46/4
 -ur G36/7
 ayy: Sarmak, bükmek, katlamak.
 t. it- Trh4/3, Trh27/3, K5/9
ta   b: Ayıplama.
 t. eyle- K4/13, G37/4, G108/3, K5/22
 t. it- Mh4/1, G11/4, G66/3, Trk 3/7
 t. ol- 20/4
taşın: Vazifelendirmek. Trc 1/35
t  ze: Gen , taze.  2/3,  2/5, Trh26/3, G30/2, G77/5
 t. t  ze R21, G55/6, G69/3
 t. v  ter K4/10
teb  h: Mahvolmu , bozuk,   r k.
 t.  ıl- Tsmn 1/3
 t. ol- G48/4
tebd  l: De i irmek. Mh3/3
tebr  k: Tebrik etmek, kutlamak.
 t. it- Trh10/11, Trh12/15, Trh15/5, Trh17/7, Trh25/5
 -ine Trh27/7, Msl/7
teb   r: Tarif ve izah.

- t. eyle- Trh16/6
t. it- Trh14/7, Trh18/5, Trh22/7
- tecdīd:** Yenilenme, tazelenme.
t. it- Trk 8/1, Trh20/2
t. kı1- Trc 1/14
- tedbīr:** Önlem, tedbir.
t. it- T10/1 T10/1
-e Trh12/2
-i Trh10/2
-iñ Ş4/4
-ine Trh7/3, Ms1/2, Trh6/2
- tedmīr:** Yok etme.
t. eyle- G33/1
- teġāfūl:** Bilmez görünmek, anlamazlıktan gelmek.
t. eyle- G79/6
t. it- Tsmn 2/4
-lerle Ş14/2
- tefe‘‘ūl:** Hayra yorma, fala bakma.
t. it- G71/4
- tefsīr:** Açıklamak.
t. it- Trh12/3
- teġāfūl:** Anlamazlıktan gelmek. Trk 7/8
-le Ş19/1
- tehi:** Boş, bilgisiz. Trh27/4, Tsmn 1/2, Tsmn 1/1, T1/11, Mh1/2
- te’hiir:** Sonraya bırakmak.
t. eyle- G108/5
- tek:** Tek. Ş10/1, Ş10/2, Ş10/3, Ş10/4, Mh2/2, T5/2, T5/5
t. ü tenhā T10/2
- teġāpū:** Dalkavukluk etmek.
t. it- Trk 5/23, L2/6
-dan G116/2
- teġarrub:** Yaklaşmak.
t. eyle- G101/7
- tekdīr:** Azarlamak.
t. it- G33/1
t. ol- G69/7
-e Ş18/2
- tekerrūr:** Tekrarlanma, bir daha olma.
-le Trh23/3
- teklīf:** Teklif.

- t.-i vişāl it G116/4, G32/4
- tekmīl:** Tamamlamak, bitirmek.
t. it- Trh34/4
- tekrār:** Tekrar.
t. it- K3/5
- tekye:** Tekke, dergah.
t.-i ‘ aşk G23/1, G34/2, G44/6
-ye L2/7
- tel:** Zincir, saç teli.
t. kır- G71/3
-i Tsb 1/5, G119/3
-ince Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4 , Ts 2/5, Ts 2/6
- telef:** Boş yere harcama, yıpratma, yok etmek, ölmek. Trh32/3
t. ol- Trk 7/25, G58/3
t. it- Trh32/3, Mr3/7
-dir G91/6
- temāşā:** İzlemek.
t. eyle- T13/4
t. it- Ms2/3
t. kıl- T12/2
t.-yı gül ü gülşen T4/3
- ten:** Beden, cilt. Trk 6/24
t.-i zār T3/4
-de T1/11, G114/6
-den T5/5
-im G114/1, Ş21/4
-imde K4/12, G108/2
- tenezzül:** İnme, aşağılama, düşme.
t. it- Tsmn 2/4
- teng:** Dar. T13/5
t. eyle- T13/5
- tenhā:** Sakin, yalnız, ıssız boş yer. Ş6/2, G115/4, Trc 1/25, Ms2/5, Ts 2/2
-ca T12/4
-da G37/7, G10/3
- tenşīt:** İnsanları şenlendirmek, keyiflendirmek.
t.-i nās eyle- K2/26
- tenvīr:** Aydınlatma, ışıklandırma.
t. eyle- T1/3, Kt3/2, K5/34, Trh10/10
t. it- Trh12/14
t. kıl- Trh3/3

terahhüm: Merhamet etme, acıma. Trh23/10

t. eyle- T4/3, G51/5, G104/5

t. it- Trk 2/26

t. kıl- Ş7/1, G103/6

terfîk: Arkadaş olma.

t. eyle- Trh44/1

t. kıl- T1/13

terk: Ayrılmak.

t. eyle- Trk 6/36

t. it- T2/2, Ms4/6

t.-i cān Ş20/4

t.-i diyār it- Msm 1/3

t.-i edeb Trh10/9

t.-i ḥ̣āb it- Ş19/5

t.-i nāz eyle- G5/1

-ine T2/3

tersāne: Gemi yapılan ve tamir edilen yer.

-niñ Trh33/2

tesellî: Teselli.

t. eyle- G107/3

t. it- Trk 3/11, G32/5

teshîl: Kolaylaştırmak. Mh3/

teşhîr: Ele geçirme, zapt ve isila etme.

t. eyle-T10/1

t. it- Trh19/9, Trh21/9

teskîn: Yatıştırmak.

t. it- Ms2/4, G2/1

te'sîr: Etki.

t. eyle- T10/1

t. it- T6/4, Ş16/4, K4/11, K5/21, Mr1/1, G4/3, G43/5, G108/1

-i G59/1

-in G32/2

teslîm: Bir emaneti yerine vermek.

t. it- Trh17/2

t.-i cān eyle-Trh50/5

tesmîm: Zehirlemek.

t. eyle- Trk 3/21

teşbîh: Benzetmek.

t. eyle- Trh32/2

t. ol- Trh10/3

teşdīd: Şiddetlendirme.

t. ol- Trk 8/6

teşfīk: Teşfik etmek.

t. eyle- T1/13

teşhīr: Gösterme.

t. it- G109/4, G33/6

teşne: Susamış.

t. ol- Tsmn 1/5

teşne-leb: Dudağı kurumuş. T1/13

t. eyle- Trk 1/12

teşrif: Şerefliendirmek.

t. eyle- K4/5, Trh14/1, Trh25/1

t. it-T1/5, G80/2, /3, G51/3

t.-i kudūm Ş3/4

-e Tsmn 2/4

-iñ Mh5/3, Trh4/7

-ini Trh25/2, G100/7, G109/5

-iñe T12/2, Trh17/7, Trh23/13

-iñle Ş20/3, G55/7

tevāzu‘: Alçak gönüllü.

t.-kār u sa‘ d-āşār Trh23/2

tevbe: Tövbe. Msm 1/4

t.-i naşūh ol- R21

-yi R21

tevcīh: Oyma, oyulma.

t. it- Trh10/6

tev’em: Benzer olmak.

t. ol- K3/10

tevfīk: Muvafık kılmak.

t. vir- T1/13

-i Trh21/4

-iñ Kt4/1, Kt4/2

tevşīt: Bir araya koymak.

t. it- Trh13/5

tezellül: Alçalma, küçülme.

t. eyle- T1/4

tezvīr: Söze yalan karıştırmak.

-idir G86/5

tezyīn: Süsleme.

t. it-Trh19/5

ṭıfl: Çocuk.

ṭ.-ı ḥayāl G119/1

ṭ.-ı nāẓ G5/3

ṭ.-ı pāk Trh29/2

ṭ.-ı ziyān-kār Mh2/5

ṭıynet: Huy, yaratılış.

-i Trh11/4

-im G86/5

ṭiğ: Kılıç.

t.-ı a^c dā G6/3

t.-ı ḥasret Trk 4/28

t.-i fūrkat T9/5

t.-i ġamze G11/7

-ın K5/67

-ına G52/3

ṭimār: Hizmet.

t. it- G43/3

ṭır: Ok. Mh4/6, T10/1

t.-i āh G36/6

t.-i ‘aşk Ş21/4

t.-i ġamze G58/1, G101/3

t.-i ḥasret Trk 7/8

t.-i kaẓā Ş9/1, Ş21/1, G32/2

t.-i müjeñ G33/2

t.-i müjgān G1/5, G20/2, G86/4, G108/4, G109/1, G110/5, Ts 3/2

t.-i nigh T10/1

t.-i sitem G85/4

t.-i vebāTrh53/5

-i Trh 1/1

-ine G41/4, Trh32/4

ṭır ṭır: Titremek

t. ditre- Trh1/4

ṭır-veş: Ok gibi. Tsmn 2/1

ṭıryāk: Panzehir, afyon. Trk 8/16

-ıyla G72/5

ṭişe: Keser, balta.

t.-i āh Ş6/4

ṭoğ-: Doğmak.

-arlar L5/3

-dı K3/1, Trh2/1, Trh3/1, Trh3/10, Trh28/5, Trh31/2

-duğına T11/5
-duğda Trh2/9
-ınca Trh4/6
-unca T1/4
toğru: Bir şeye doğru, bir yöne doğru. T1/10, Mr3/5, G14/1
toğru: Doğru. G58/2
-sı G10/4, G43/4, G86/6, G97/1, G97/5, G117/8, ř1/4, ř18/4, ř9/3
toğm: Tohum.
t.-ı cennet ol- G50/3
toğun-: Dokunmak.
-ma L3/8
toł- Dolmak.
-ar T7/6
-dı T1/8, Tsmn 1/2
-dum G113/5
-masun T5/4
-muş T3/3
-u Trk 6/13
tołdur-: Doldurmak. ř7/1
-ayım Mh5/2
-ur Trk 1/24
-urum Ts 1/4
tonanma: Donanma.
-sında Trh21/10
-maya ř1/2
top: Top. Trh21/10, G119/1
toy: Genç. G5/6
toy-: Doymak.
-madı Trh48/3, Trh53/4
toyul-: Doyulmak.
-maz R21
tuhfe: Armağan, hediye. G11/5
tuhfecik: Kűcűk hediye. G31/7
tułű: Dođmak.
t. it- Trh13/3
tuű me: Azık, yiyecek.
t.-i şemşir ol- K1/6
tur-: Durmak. G5/7, T6/5
-amaz ř18/4
-dum G8/7

- ma Trk 1/1, L3/4, Ş12/3, G65/5, G79/6,
- mayup Mh1/5, Mh2/2, Tsmn 2/2, Ş2/5, Tsb 1/2, G32/2
- maz G116/5
- sun G56/3, G57/3, G89/4, G94/1, G94/2, G94/4, G77/3, G94/1, G94/3, G94/5
- up G49/2
- ur Trk 8/12
- ţurfa-** Görülmemiş. G86/2, Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6
- ţurra-** Alın saçı.
 - larıñ G89/2
- ţurul-** Sakinleşmek.
 - dum G82/5
 - maz Ts 2/3
- ţut-** Tutmak, yakalamak.
 - alım Ts 2/2
 - dı Trh51/3, Trk 4/3
 - duķça Ş19/3
 - durmaġa G116/3
 - mak G86/4
 - sun Ş2/3
- ţutıl-** : Bir işi yaparke dona kalmak. Ts 2/1, G9/2
- ţ   :** Kadınların gözlerine çekdikleri sürme.
-    ti-** Papaġan, dudu kuşu.
 - t.-i g y  Trh11/11
 - ye G45/4
-    tiy :** Sürme taşının göze sürülen tozu. G72/3, Mr1/6
 -  .-yı d  de-i ş h nTrh4/4
-    tul-** Tutulmak.
 - dum G82/2
-    tuş-** Tutuşturmak, yanmak.
 - dı T7/1, K4/12, G108/2
 - up Trk 7/24
 - ur Trk 3/10
-    tuşdur-** Tutuşdurmak, yakmak.
 - dum G55/3
 - mada Ms5/1
-    y-** Duymak.
 - dum Ş8/4, G87/2
 - madiñ Ms5/3
 - masun G80/5

-muş G66/5
-up G109/5
-urmuşlar T13/1, T13/3
tuyul-: Duyulmak.
-dum G82/6
tül: Süre, uzunluk.
t.-i ' ömr Trh29/4
tüken-: Tükenmek, bitmek.
-di Mh2/2
-mez G86/7
türrehât: Saçma saban söz.
t.-ı bed-zebân G45/3
tüvân: Güç, kuvvet. K1/9, K5/28

U

-u: Ve. Mr2/4, Ms5/3
ucuz: Ucuz. G64/4
uç: Uc kısım.
-ıyla G7/4
-ından G109/2
uç-: Uçmak.
-dı Trh37/3
uğra-: Uğramak.
-mayup G85/5
uğraş-: Uğraşmak, savaşmak.
-amam G97/5, G97/1
uğur: Yol.
-ında K5/16
uqbâ: Cennet.
-da Trk 4/30
ulu: Yüce. G108/6, T2/7
um-: Ummak, sanmak.
-ar Kt4/1
-marız Trk 8/20
-arken G55/6
-ma Trh53/1
umûr: İşler, hususlar.
-ında Trh10/4, Trh12/2, Trh21/4
unut-: Unutmak.
-dum Ş21/3

- mam K6/13
- muş Ş19/5
- ulmaz Ş16/2
- unutdur-:** Unutdurmak.
 - dı T4/4, G114/2
- ur-:** Vurmak. T7/7
 - ma Tsmn 1/5
 - mamışdı G92/4
 - uldum G82/1
 - urdu G32/2
 - urken Ş17/4
- urul-:** Sürmek.
 - maz Ts 2/3
- uşan-:** Usanmak, bıkmak.
 - dı G90/1, Ts 1/7
 - dım Ş10/3, Trk 6/18
 - dın Ş11/2
 - dırdı G116/2
 - mam T9/4, T6/3
 - maz G116/2
 - sun G106/4
 - up G117/5
 - ur T6/3, Ts 1/7
 - ursuñ Ş16/3
- uşandır-:** Usandırmak, bezdirmek.
 - dı Msm 1/2
- ‘uşât:** Asiler. Msd 1/3
- uşlan-:** Sakinleşmek.
 - dım G88/4, G111/3
 - madı Mh2/3, T7/7
 - mağ G71/3
- uştır:** Ustura.
 - yla L4/7
- ‘uşşāk:** Aşıklar.
 - iñ L3/6
 - iñiñ G81/5
- uğan-:** Utanmak.
 - dı Tsmn 1/4
 - dım R15, Ş10/3
 - dırdı G116/4

- mam Trk 3/13
- mazmış Trk 1/8
- sun G106/4, Trh41/4
- up Trk 1/15
- ur G36/4
- ursuñ Ş16/3

uyan-: Uyanmak. Trk 1/1

- dı Tsmn 1/4 Ts 1/7
- dım R15, Ms3/3
- dır Trk 6/35
- dırdı G116/3
- madan Tsmn 1/4
- sun G106/1
- ur G36/8
- ursuñ Ş11/3

uyanık: Uyanık, açığı göz, kurnaz.

- dır G74/2

uyhu: Uyku. Tsmn 1/4

uy-: Uymak, başka biriyle aynı davranışta bulunmak.

- up Ş6/2, Ş11/2, Tsmn 1/2, G7/5

uyu-: Uyumak.

- mağa Tsmn 1/4
- rmuşlar T13/4

uyut-: Uyutma.

- muşdı T13/2

uyutdur-: Uyutturma.

- dı G114/3

uzat-: Uzatma, kısa kesmemek, bir işe devam etmek.

- uzatma (Emir)Ş21/2, G18/5

uzun: Uzun. G86/7

Ü

-ü: Ve. Trk 1/29, R3

üç: Üç. Trh2/6, L1/7, L5/1, T12/3, G115/4, Trh11/6

üf: Hüzün ve kedere işaret eden kelime. G38/4

üftade: Düşmüş, düşkün.

- ü. ol- G113/7
- lere T12/1, Ş10/1
- leriñ G80/2, G9/7
- ñ G110/4

-ñe G10/4

-sin T2/2

-ye T8/4

üftādegān: Düşkünler.

-a Ş5/1, K2/14

-iñ T5/2

üftān: Düşen, düşerek.

ü. u ħīzān Trc 1/9

ülfet: Arkadaşlık, dostluk. L1/2, Trk 7/7, G18/1

ü. eyle- L1/2

ü. it- Mr3/6, G24/3, Ş6/2, Ms3/2

-de K3/10

-dedir Msm 1/1

-i Ş19/5

-imiz Ms4/1, Ms4/6, G42/1

ümīd: Umut. T13/4, Trk 8/19

ü. eyle- G95/5, T13/4, G102/4

ü. it- G54/6

ü.-i iḥsānTrh34/9

ü.-i iḥsān eyle- G90/3, Trh13/5

ü.-i ‘ ināyet K1/14

ü.i kes- R3, G45/2

ü.-i merḥūme K1/1

ü.-i peyām G118/3

ü.-i rahmet eyle- Trk 1/7

ü.-i vaşl T2/2

ü.-i vişāl T8/2

ü.-i vişāl eyle- Ş21/5

-e Trk 1/20, T1/2, G116/6

-i R3, G103/2, G104/3

-im Kt1/1, G103/2, G104/3

-iñ T1/5

-indeydi Trh53/3

-iyle G116/1

ümmet: Hz. Muhammed (s.a.v.) inanarak onun yaptıklarını ve söylediklerini uygulayarak çevresinde toplanan Müslümanların tümü.T1/2

-i Trk 2/3

üns: Alışkanlık, alışma.

ü. eyle-Tsmn 2/3

ü. ü ülfet eyle-Ş21/5, T9/5

ünsiyet: Arkadaşlık.

ü. it- Ş21/2, G14/4

-dedir Msm 1/1

-i G18/1, G18/5, L5/2

-imiz G82/4

üst: Üst taraf.

-i Mh2/2, G55/7

-ine Trc 1/17, G14/6

-üme G96/2

üstād: Bilim ve sanatta üstün olan, yeteneği olan. G107/1

ü. ol- Trh23/9

-ımız G114/7

üstühʿān: Kemik.

-ı T3/4

üz-: Üzmek.

-mek G10/3

üzre: Üzere. Trh16/5, G25/3, G25/5

V

vā: Vah, eyvah, yazık. Trh20/4

vaʿd: Söz vermek.

v. it- G8/4, G21/3

v.-i kerīm G8/4

v.-i vefā it- G7/2

v.-i vişāl-i yār G18/2

-ine G111/2

-ini G14/4

vaʿde: Bir iş için önden verilen zaman, mühlet, süre.

v.-i vaşl G65/1

-yi G84/2, Ş6/3

vādi: Vadi, iki dağ arasındaki uzunca çukur.

v.-i ğam G47/6, T11/4, Mh4/2

v.-i miḥnet G26/2, Msm 1/1

vāfir: Çok bol. G28/6

vāh: Yazık anlamında söylenen söz. Ms5/5, Msm 1/5, G22/2, G48/2, G104/4, G105/3

vā-ḥasretā: Çok yazık. Mr3/2

vaḥş: Yabani, ürkek.

v. u tıyūr Mh4/2

vaḥşet: Vahşilik, yabanilik.

- i Trc 1/25
- vahşi:** Vahşi, yabani.
-dir G18/1, G18/5
- vakf:** Bilen, bilici.
v.-ı derd ü miḥnet ol- T1/2
v.-ı ğam-ı ḥasret it- G16/5
v.-ı ıztırāb it- Ş19/1
- vakıf:** Bilen, bilici. R8
v. it- G120/2
v. ol- Ms4/3
v.-ı rāz-ı rumūz-ı ḥikmet R14
v.-ı sırr-ı Nebī Monlā R5
- vaki‘:** Vaki olmak, vuku bulan.
v. ol- G54/7
- vakt:** Vakit, zaman, devir. T10/3
v.-i icābet K6/19
v.-i ‘ināyet K6/15
v.-i Kerbelā Trk 2/33
v.-i şabāvet G111/5
v.-i şitā L3/4, G82/4
v.-i vuşlat G61/4
-i L3/4
-idir Ş15/1, Trh23/10, G86/7
- vā‘iz:** Dini öğütlerle bulunan, nasihat veren. G89/7, Ms4/3, G48/3, G19/4
v. it- R21
v. ü zāhid K3/3
- vālā:** Yüce. Trh23/13
- vālī:** Bir vilayeti idare eden.
v.-i āl-i habībek Kt2/2
- vālid:** Baba.
v.-i ‘ālī-şān Trk 1/14, G8/5, Trh22/2
-im K6/16, Trk 3/25
- vālide:** Anne.
-m Trh53/3
- vālideyn:** Anne ve baba.
-i Trh22/6, Trh26/4
-iyle Trh29/4
- vālih:** Şaşırmış, şaşakalmış.
v. ü ḥayrān Ş8/1
-i Tsmn 1/1

vallāhi: Allah için. R15, G74/3, G27/5, T3/5

var: Var, yok kartışı. L1/7, L2/7, L3/8, L5/5, L5/6, R9, R11, R20, R22, Trh15/3, G10/3, G19/2, G2/3, G27/1, G27/1, G27/2, G27/3, G27/4, G27/5, G27/6, G43/2, G67/6, G69/6, G79/2, G92/5, G112/2, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, Ş21/2, T10/4, T12/1, T12/2, T12/3, T12/4, T9/6, Mh4/6, Mr1/6, Mr2/2, Mr2/3, Msd 2/6, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/4 Ts 2/5, Ts 2/6, Ts 3/1, Ts 3/2, Ts 3/3, Ts 3/4, Ts 3/5

v. eyle- Trh15/4

v.it- Trh29/4

v. ol- Trh13/6, K2/2, K2/15, K2/25, K3/15, G55/6

v.idi Trc 1/25, Trh3/4

v. iken T1/11, T4/5, G86/8, G105/5, G92/1

v. imiş G66/4

v. ise L1/6, L3/8, Ş3/1, Ş9/1, T6/1, Trk 6/19, G18/4, G24/3, G47/7, G66/2, G67/1, G73/4, G79/7, Ts 3/2, Ts 2/5, K5/16, Ms1/2

v. mıdır G45/4

-mış G25/6

var: Mal, mülk.

-1 T5/5

var-: Varmak, bir yere gitmek; bulunmak.

-acak G102/5

-ayım G20/5, G105/2

-dığımı G77/2

-dım T12/1, T13/4, G87/2

-dır T11/4, Trh2/6, G1/3, G81/4, K3/12,

-ma T7/4

-mağa G107/1, G104/4

-maz G112/5

-sa T7/4, Ms1/4, K1/13, G38/4, G45/5

-sam G75/7

-up T12/4, Msm 1/4, G28/7, G105/5, Msd 2/8

varak: Yaprak, sayfalar. Mh1/3

vaşf: Sıfat, nitelik, özellik.

v. eyle- G6/4, G29/4, K5/26

v. it- Trh9/5, G73/5

v. u beyân eyle- Trc 1/5

v.-1 hümayün Ş2/5

v.-1 şerîf Trh3/5

v.-1 zât Trh10/8, K4/21

v.-in it-Trh11/7, Trh24/7

-in Trh55/4

-ına Trh11/13

-ında Trh2/4

-ınıñ Trh16/4

Vāşıf: G100/9

V. Beg G100/8

vāşıl: Ulaşma, kavuşma.

v. ol- G121/6, Trh34/9

v.-ı billāh ol- T2/1

v.-ı cānān T11/1

v.-ı kurb-ı Hūdā Trk 3/14

v.-ı ser-menzil-i a' lā Trh34/8

-dan T6/1

vaşl: Sevdğine kavuşma, ulaşma. G116/1, G22/3, G51/1, G51/5, G64/5, T7/6, L3/7, L3/7

v.-ı dilber G13/4

v.-ı yār Mh4/4, G19/3, Mh4/3

-a Mh3/3, G3/4

-dan Msd 2/4

-ı G101/4

-ımla G7/2

-ıñ T7/2, G11/2, G52/2, G64/4

-ına Ş19/5, T1/13, Ş19/5, G22/5, G43/4

-ıñı G13/6, G14/4, G20/5, G32/5

-ıñla G13/5

vaṭan: Vatan, yurt.

v.-ı cedd Mr1/3

-dan Msm 1/4, Msm 1/1

vāveylā: Eyvah, yazık.

-lar G34/3

-yı Trk 8/25

vāy: Ünlem. Trh37/3, Trh46/2, Trh48/5

vaz': Koyma, konulma.

v.-ı küstāhāne G3/4

v.-ı nā-hemvārı K6/3

ve: Ve. Tsmn 1/1, Tsmn 1/2, Tsmn 1/2 Tsmn 1/3, Tsmn 1/4, Tsmn 1/5, Tsmn 1/6, Ts 1/1, Ts 1/2, Ts 1/3, Ts 1/4, Ts 1/5, Ts 1/6, Ts 1/7, Ts 1/8, Ts 1/9, Ts 1/10

vebal: Günah.

-i Ts 2/5

vech: Yüz. K4/21, G82/3, G92/2

v.-i Hakk T2/2

v.-i pāk Trh11/9, G63/4
-i G81/1
-ile G74/5, G68/1
-imde Ms3/5
-inde Trh18/2, Trk 6/36
-inden G39/7
-iñe Mh5/1, G68/1
-ini Trh29/3

vecne: Yanak yumrusu, elmacık.

v.-i hūra Trh26/5

vefā: Vefa, sevgiyi sürdürme, dostluk bağı. T8/4, Trh53/1, Mh3/3, G54/3, G109/6

v. eyle- Ş11/4, G16/3

v.it- G51/5

v. kıl- G52/1

-dan Ms3/6

-sı Trh39/1

vefāt: Vefat, ölüm, ölme.

v.-ı dāder Trk 5/8

v.-ı hem-ser Trh52/1

vekīl: Vekil, birinin işini görmesi için yerine bıraktığı kimse.

v.-i muṭlaḳ ol- Trh9/2

ve'l-hāşıl: Kısaca. T6/2

velī: Velakin, amma. Trh34/4

veliyy: Sahip, Allah'ın 99 adından biri.

v.-i 'ālem Trh6/4

v.-i ma' būd R6

v.-i ni' met Trh41/5, Trh11/6, Trk 4/

v.-i ni' met-i 'ālem Trh6/4

veliyyü'n-ni'am: Nimetleri veren . Trk 3/4, Trc 1/48, Trk 3/21

veliyyü'n-ni'met: Nimet veren.

v.im ol- K4/5

velvele: Şaşkınlık, gürültü, patırtı. Trh5/5

verd: Gül.

v.-i ḥamrā Msm 1/3

v.-i ḥandān K4/10, T5/3, T7/3

v.-i riyāz-ı cennet Trk 1/11

v.-i ruḥsār G36/1, Tsmn 2/4

v.-i ter Trh28/2, Ts 1/2

vesīle-cūy: Vesile, bahane, sebep arıyan.

v.-ı vuşlat ol- T13/1

vey: Ve ey. Msd 1/1, Msd 1/4

vezir: Vezir. Trh10/7

v.-i ġālibü'l-a' dā Trh9/7

-i Trh10/5

-ine Trh10/3

vir-: Vermek. Ms3/1, T1/13, Ş7/4

-di Trh5/5, Trh14/3, Trh16/1, Trh17/4, Trh27/7, Trh31/1, Trh41/5, Trh52/1, Ş15/5, Ş15/6, Ş20/2, G52/3, G92/3, Trh29/2, K2/4, K4/7, Trk 8/2, T11/3

-dikçe K5/34, Tr1/19, Trh12/13, Ş15/2

-diler T2/3

-diñ Msd 2/1, G45/3, Msd 2/2, Msd 2/3, Msd 2/4, Msd 2/5, Msd 2/6, Msd

2/7, Msd 2/8, Ş6/3

-dügi Trk 3/15

-e K5/17, Trk 5/17

-ecekdir G74/3

-en G100/9

-irdim G76/4

-me Ş2/2, Ş10/2, G74/4, G113/7

-mede Ş1/2

-medi G118/3

-mege R15, T3/4

-mek Trh1/5

-mekde K5/31

-meyicek Trk 6/33

-mez Trh1/4

-miş iken Ş11/2, Ş6/2

-se Ş1/2, K1/2

-sem Ş3/3

-sün Trk 3/4, Trh25/3, T5/3

-üp G77/5, G83/3, Trk 2/18, Ş2/1

-ür T2/1, G28/3, G93/3, Trh14/2, Ms4/4

-ürüm T9/2

vīrān: Yıkık, harap.

v. it- Trk 4/21

-iñım Tsb 1/4

vīrāne: Virane, yıkılmış harabolmuş.

v.-i göñl Ş20/3

v.-i kalb G122/4

-yi Trh20/2

vīrān-ḥāne: Yıkık ev. Trk 2/32

vird: Belli zamanlarda okunması adet olan Kur'an cüzleri, dualar.

v. it- T1/12, Trh11/13

v.-i zebān Trh16/4

v.-i zebān eyle- Trh10/9

vişāl: Kavuşmak, ulaşmak.

-iñ T5/2, T13/3, G21/3

-inden Trk 7/13

-iñle G54/4

vuşlat: Bir şeye ulaşma.

v.-ı dildāra ir- Ts 2/1, Tsmn 2/1

v.-ı yār Tsmn 2/5, G95/5

-a G4/6

-dır G5/5

-ı G88/2

vü: Ve. Trk 6/21, K5/2, T1/11, T2/4

vücūd: Beden, vücud, bulunma.

v.-ı bī-naẓīr K6/10, Trh11/9, Trh54/3

v.-ı devlet Trh5/8, Trh22/5

v.-ı nāzen Trh55/3

-ı Trk 3/6

-ın K6/11, Trh23/2

vüzerā: Vezirler. K5/10

Y

yā: Ey. Ş5/1, Ş5/2, Ş5/3, Ş5/4, Ş5/5, Mr1/1, Mr1/2, Mr1/3, Mr1/4, Mr1/5, Mr1/6, Mr1/7, Mr1/8, Mr1/9, T1/1, T1/2, T1/3, T1/4, T1/5, T1/6, T1/7, T1/8, T1/9, T1/10, T1/11, T1/12, T1/13, Mh1/6, Mh3/3, Trk 1/28, Trk 1/30, Trk 1/31, Trk 3/4, Trk 3/16, Trk 4/26, Trk 5/7, Trk 6/18, Trk 6/33, Trk 8/7, Trh5/8, Trh5/11, Trh12/13, Trh21/8, Trh34/7, Trh35/6, Trh50/7, Trh51/5, Kt1/2, Kt2/2, Kt4/1, Kt5/1, Kt5/2, K1/1, K2/1, K2/2, K2/23, K4/2, G3/1, G3/1, G3/2, G3/3, G3/4, G3/5, G3/6, G3/7, G33/1, G39/3, G4/1, G4/1, G4/2, G4/3, G4/4, G4/5, G4/6, G4/7, G4/8, G5/1, G5/1, G5/2, G5/3, G5/4, G5/5, G5/6, G5/7, G67/7, G8/4, G13/5, G20/4, G28/7, G83/4, G102/1, G102/2, G102/3, G102/4, G102/5, G103/1, G103/2, G103/3, G103/4, G103/5, G103/6, G104/1, G104/2, G104/3, G104/4, G104/5, G104/6, G104/7, G105/1, G105/2, G105/3, G105/4, G105/5, G106/1, G106/2, G106/3, G106/4, G110/6

yād: Yabancı; hatırlama, anma. G99/1, T1/9

y. eyle- Trk 7/2, Trk 6/35, G22/4, G50/2, G84/1, Mh4/3, Ş6/4

y. it- K2/12, G11/8, G86/2, G117, G120/3, Trk 3/18, Trk 8/16, Trk 8/23, T4/4, T4/5, T9/4, Trh5/10, Trh29/3, Ts 2/6, Mf1

- y. kıl-Trh23/10
y.-ı gül-ğonca-i gülzār-ı nübüvvet Trk 1/2
y.-ı la' l G42/2
y.-ı leb Ms5/3, Trk 7/23
y.-ı ruḥsār G11/1
y.-ı rūy G10/1
y.-ı zūlf K2/15
y. u āṣinā Ş21/3
- yāda:** Veya. Trk 4/9, G26/2, G59/5, G113/7
- yādigār:** Hatıra kimseyi veya bir olayı hatırlatan nesne. Trk 4/10, Trh55/5, G11/5
y.-ı ḥasret G26/4
-ımdır G31/7
- yağma:** Yağmalama, zorla mala el koyma, dağıtma. G84/1, Trh12/6
y. eyle- K1/13
y. it- Ts 2/2
y.ya vir- G92/3, G83/3, G93/3, T2/3
- yağmala-:** Yağmalamak.
-dı G22/1, Ts 3/4
-dın Tsmn 1/6
- yāhū:** Söylenen söze dikkati çekmek ve anlamını güçlendirmek için kullanılır.
G11/3, L4/5, Ş20/1, K6/14, R7, T1/6
- Yahyā:**
Y.-yı meḥāsin-şīme Trh26/1
- Y. Beg:** Trh23/13
- Y. Beg Efendi:** Trh16/7, Trh23/2
- yaḳ-:** Yakmak.
-acaḳdır Ş11/4
-alım G85/1
-ar Ş7/3
-arken T12/3
-dı Trk 3/2, Trk 4/29, G16/1, G61/1, Mr3/8, T3/3, Ts 1/8
-dın Ş7/3, Ş11/5, Ş18/3, R15, Ms2/2
-ma Ş9/4, Trk 4/4, Trk 8/26, G121/7
-maşun G120/4
-maz Trk 4/7
-mazdı Trk 4/27
-sam Trk 3/13, Trk 3/2
-up Trh49/1, G99/4, T8/4, Msd2/4
- yaḳıṣ-:** Yakışmak.
-dı L2/8

yakın: Sağlam bilgi.

y. ol- G18/4

yalan: Yalan, doğru olmayan. Trk 5/3, Trk 5/23, G65/1, G116/6

-dır Trk 6/32

yalın: Tek.

-uz L2/2, G97/2

yalvar: Para.

-ı T3/5

yalvar-: Yalvarma.

-ayım G20/5, G105/5

yamān: Kötü. G66/1, Trk 6/31

y. it- G89/1

yan: Yan, taraf.

-a G30/4, G52/5, G56/3

-ı T7/1

-ıma Tsmn 1/5, G100/3

-ımda G26/4

-ımdan Trk 4/6

-ıña Ş12/2, G5/3

-ında K5/8, K5/6, Trc 1/2, Trh5/3, G94/1 G38/4, T13/2

-ından Msm 1/2

yan-: Yanmak. Trk 1/4

y.up yakıl- T10/3, K4/11, G108/1, G114/4, G104/5, Msm 1/4

-a Kt5/1

-acağsın Msd 2/3

-ar G70/3

-arım G117/8

-arız G42/5

-arken G54/6

-arsam Msm 1/2, G105/1

-ayım Mh5/2, G105/1

-dı Trk 4/12, Trk 5/2, Trk 5/4, G107/3, Tsmn 1/4, Ts 1/3, Ts 1/7

-dığımın Ts1 /2

-dık Trk 1/25, Trk 4/4

-dıkça Tsb 1/3

-dım Ms3/3, Ms5/1, Ş10/3 Trk 6/18, Trk 7/24, R15, R23, Tsmn 2/1, Tsmn 2/2, Tsmn 2/3, Tsmn 2/4, Tsmn 2/5, T8/1, G20/7, G22/2, G70/3, G88/2, G101/5, G100/2, G111/1

-mada T11/1

-madasın Ts 3/1

-madı Mh2/3
-mağı G24/2
-mağ Trk 6/34, G31/3
-mağdadır K2/5
-mağdan G75/3
-masun Trk 5/4, Trk 5/7
-mayam G49/4
-maz Ş11/3
-miş iken G9/3
-sa Trk 5/6, Mh1/6
-sunŞ2/5, G91/3, G106/1
-up G110/2, G47/4, G116/5

yandır-: Yandırma.

-dı G61/1, G116/1
-dım G95/4
-dır Trk 6/34

yanıcı: Yanıcı. Ts 1/4

yanık: Yanık. Trk 1/2, G95/2, L2/1
-dır G74/1

ya'ni: Sözü'n kısası. Trh2/4, Trh27/1, Trh32/1, Trh36/2, Trh42/1, Trh47/2, Trc 1/14, K1/12, K1/10, K6/5

yañlış: Yanlış.

-dır T3/5

yap-: Yapmak.

-ar Mf2
-dı Trh20/2, Trh20/6
-dığı G57/2
-mağa Trh38/2
-miş T13/1
-sam G90/2

yār: Yar, sevgili, eş. L4/3, Ş9/4, T10/3, T9/3, G6/1, G10/2, G14/1, G14/6, G18/5, G30/4, G32/1, G32/2, G32/3, G32/4, G32/5, G51/2, G52/5, G59/5, G95/1, G96/3, G97/5, G119/5, Trk 5/18, Mh2/7, Mh3/1, Ms3/4, Ms5/1, Mr2/4, Ms5/3

y.-ı bī-vefā G31/6
y.-ı muvāfīk Trk 7/21
y.-ı sadīk L4/1
y.-ı vefā-dār Trk 3/5
y.-i qadīm G75/3
y.-i cān T4/1
y.-i cefā-kār Mh2/5

y. u hem-dem G103/1

y. u penāh Mr2/23

y. u penāh ol- Tsmn 2/1, Trh35/5

-dan Mh2/6, G30/5

-i G53/3, G91/5

-imR9, G87/1, G87/5

-ini G98/6

-iñ T2/1, T5/1, Ş8/1, G18/1, G54/7, G44/6, G71/4, G85/5, G86/5, G93/2

yaradıl-Yaratılma, dünyaya getirme.

-mazdan G102/3

yārān: Dostlar. Trk 6/30

yardımcı: Yardım eden.

y.ol- Trh9/4

yāre: Yara. Trk 1/2, Trk 4/25, Trk 5/1, Trk 7/14, Trk 7/21, G4/3, G19/1, G19/5, G20/1, G25/5, G29/5, G44/2, G64/1, G64/2, G76/4, G112/1, G118/3, Ts 3/3, Ş9/1, Ş17/1, Tsb 1/5, Trk 1/3, T13/1, Msd 2/3, K6/4

-ler G19/1

-lere Ts 2/3

-leri G110/5

-lerim R11, Ş16/2, G83/1, G83/5

-leriñ R12

-lerinden R22

-m G26/4

-me Ş8/4

-ye G39/4

-yi G39/4, G47/3

yārele-Yaralama.

-yen G34/4

yārelen-Yaralanma.

-sün G58/1

yarın: Yarın. Trk 1/14, Trk 1/23, Kt2/1

yārsız: Sevdası olmayan. Tsmn 2/3

yasağ: Yasak, izin verilmeyen. G55/1, G91/2

y. eyle- G65/3

yāsemen: Yasemin çiçeği.

-ler K4/3

yaş: Gözyaşı.

-ı T4/2, T3/1

-ım T4/5

-inda Trh41/3

yaşa-: Yaşama. Ş15/4

yat-: Yatmak, uyumak.

-dı G21/2

-dıkça K1/16

-ılır G97/2

-sam G90/3

-up G83/4

-ur G81/6

yāver: Yardımcı. Trh7/5, Trh21/4, Trc 1/18

-idir K2/4

-iñ K5/13

yaz: Yaz mevsimi. Ş3/2, Ş15/3, Ş19/1

yaz-: Yazıya dönmek. G5/3, G5/7, Mh3/3

-arken Trh50/7

-dı Trh3/10, Trh35/7, Trh42/2

yazıl-: Yazılma.

-an T1/10, Trk 1/27

-dı Trh26/2, Trh39/2, Ts 1/9

-sa Trh20/6

-sun Trh26/5

-up Trh2/9

yed: El.

y.-i himmet Trc 1/27

y.-i luṭf Trc 1/4Trc 1/24, G64/6, Trk 7/4

-inden Trh17/6

yedi: Yedi; kuvvet, kudret. G2/1, Ms2/4

yeg: İyi.

-dir Tsb 1/1, Tsb 1/3, Tsb 1/2, Tsb 1/4, Tsb 1/5

yek-reng: Tek renk.

y. ol- L4/6, Ş10/1

yek-sān: Düz, beraber. T11/4

yek-ser: Yalnız başına. Trh7/3, Trh8/3

yek-süvāre: Yiğit atlı. Trh 1/1

yelek: Ceket altına giyilen kolsuz ve kısa giysi

-le G97/2

yel: Koşmak.

-eli G119/4

yelken: Yelken. G36/3

yelkovan: Saatin, dakikaları gösteren ve akrepten daha uzun olan ibresi. G86/6

yellā yelesi: Bir şarkının nakarat kısmı. G119/2

yem: Deniz.

y.-i endiŕe Trh12/10

y.-i ihsān Trc 1/2, Trh19/7

yemīn: Yemin, söz.

y. eyle- G84/2

y. it- Ŗ6/3

yeñiden: Tekrar, yeniden. Ms5/2, Ŗ18/3, Trk 7/14, Trh12/4, Trh17/6, Trh23/8

yer: Yer, mekan, mahal, ara sıra. Ŗ4/4

y. yer T3/4

-de L3/2, Ms5/4, Ŗ21/5, K1/16, Kt3/2, G93/4, Ts 2/2, Trk 1/24

-den G19/4

-e G101/1, G110/3, Trk 8/21, L1/8

-i L1/10, Trk 4/28, Trh5/6, Tsmn 1/6

-imizde R22

-iñ Trk 6/21

-ince Ts 2/1

-inde L2/6

-ine Trk 2/5, Trk 5/5, Trk 6/17, Trk 8/13, Trk 8/15, Trh38/1, Trh53/1,

T2/3, G44/3, G46/1, G47/6, G71/5, G87/2, G95/7, Ts1 /2

yeŖil: YeŖil renk. L3/2, L5/5

yet-: Yetme, kafi gelme.

-di Msd 2/1

-dik T12/4

-er G1/5, G16/2, G17/2, G22/2, G54/3, G84/2, G84/6, G85/4, G89/6,

G95/2, G106/4, G109/6, Ŗ13/4, Ŗ19/1, Ŗ19/2, Ŗ19/3, Ŗ19/4, Ŗ19/5, T 5/3, Trc

1/49, Trk 1/25, Trk 1/30, Trk 7/3, Trh10/9, Trh23/11, Trh24/7, Trh52/5, K2/23,

K5/33, K6/18, Msd 2/8

-mez L5/5, Trk 6/4, Trk 7/8, R23, G16/3, G17/3

-miŖ iken G43/2

-miŖdir L1/9

-siñ T2/7

yetīm: Yetim, öksüz.

y. eyle- Trk 4/16, Trk 3/21

yetiŖ- YetiŖme, yakalama; kurtarma. G64/7, R8, G107

-ir K1/15

-mez G59/1, T1/3

-ür Trc 1/6, R2, G29/2, G65/2

yevm: Gün.

y.-i   araŖāt it- Trk 8/27

yevmi'l-hisāb: Hesap günü. K2/25

yevmi'l-kıyām: Kıyamet günü. Trh5/8, Trh8/4

Yezdān: Cenab-ı Hak, Allah. Trh17/5

Yezīd: Emevi devletinin kurucusu, Muaviye'nin oğlu. Trk 1/6, Trk 8/3

Y.-i ekfer Trk 1/24

-e Trk 1/8

-iñ Trk 1/30

yık-: Yıkma.

-dı Ş6/4

yıkıl-: Yıkılma, kötü olma, üzülmek.

-dım Mh2/1

-up G14/1

-ur Tsmn 2/2

yıl: Yıl, sene.

-da L5/1

-lar G54/7

-larca Msm 1/2

-lardır Mh2/1, G47/4

yigirmi: Yirmi. Trh41/3

yine: Yine, tekrar. L5/9, Ms3/2, Ms4/4, Msd 1/5, Msd 2/4, Ms5/1, Ms5/2, Ms5/3, R1, R7, Ş7/1, Ş11/1, Ş12/1, Ş12/2, Ş12/3, Ş12/4, Ş16/4, Ş16/4, Ş19/2, Ş19/5, Ş20/2, T1/2, T3/3, T10/2, T12/3, T13/1, T6/5, T7/4, T7/6, T8/2, T8/4, T9/4, T9/6, Trc 1/11, Trc 1/8, Trc 1/46, Trk 1/2, Trk 1/30, Trk 3/15, Trk 6/29, Trk 6/30, Trk 7/4, Trk 7/6, Trk 7/17, Trk 8/2, Trh1/9, Trh4/5, Trh6/3, Trh11/1, Trh11/15, Trh12/10, Trh14/1, Trh14/7, Trh16/1, Trh17/3, Trh21/5, Trh22/1, Trh23/13, Trh38/3, Trh55/4, Tsmn 2/1, Tsmn 2/3, Tsmn 2/5, Msm 1/3, L5/9, R1, R7, R23, K2/13, K2/15, K3/2, K4/19, K5/21, Mh2/3, Mh3/5, Mr2/4, Mr2/5, G2/3, G6/6, G7/3, G9/3, G10/3, G11/8, G13/4, G14/3, G14/4, G16/1, G16/4, G16/5, G19/1, G19/5, G20/7, G21/2, G22/1, G23/1, G23/4, G27/5, G30/2, G33/1, G36/3, G36/7, G40/4, G43/6, G48/4, G5/6, G52/5, G53/2, G53/3, G54/1, G54/2, G54/8, G56/2, G60/5, G61/1, G74/1, G76/3, G81/3, G82/3, G82/6, G85/2, G85/5, G86/2, G90/1, G94/4, G100/2, G105/3, G108/4, G110/1, G116/2, G116/6, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/4, Ts 3/2, Ts 3/4, Ts 4/5

yitür-: Yitirmek.

-düm G53/3

yoğur-: Yoğurmak.

-muşlar T13/1

yoğsa: Yoksa Tsmn 2/4, Ts 3/3

yok: Yok, mevcut olmayan, var karşıtı. Mh4/1, Mh4/2, Mh4/3, Mh4/4, Mh4/5, Mh4/6, Mr2/2, Msd 2/5, Ms3/2, Ms3/5, Mr3/7, Ms5/3, Msm 1/2, Msm 1/3, Ş12/1, Ş19/4, Ş7/2, Ş19/4, T1/13, T6/3, T8/1, T10/5, Trc 1/39, Trk 1/2, Trk 5/18, Trk 7/5,

Trk 7/6, Trk 8/11, Trk 8/22, Trk 8/23, Trh2/5, Trh10/8, Trh11/13, Trh24/4, Trh32/1, Trh48/4, R22, G10/5, G17/4, G22/6, G23/5, G26/4, G28/3, G42/3, G59/1, G60/7, G65/2, G67/4, G75/3, G79/3, G79/4, G81/2, G82/7, G92/2, G103/4, G104/4, G107/1, G107/3, G109/6, G110/3, Ms2/4, Msd 2/6, Ts 2/5, Ts 3/1, Ts 3/4, Ş18/2, K4/6

y. yere G101/3

-dur L4/2, L5/4, Trk 7/25, Trh13/4, Trh37/5, Trh39/1, L5/4, Mr1/5, G1/3, G17/5, G30/3, G30/7, G34/6, G56/2, G75/7, G86/3, G86/8, G122/3, G113/4

-sa Trk 1/26, G3/6

-tur L4/2

yol: Yol. T1/8

-da G96/3, T2/3

-ında G67/1

-ını G87/4

-umla G55/4

-uña T5/5, G110/3, G34/2

-uñda Ş12/4, T3/1, T1/4

-unda T3/4

yor-: Yormak fiili.

-muşlar T13/5

yorul-: Yorulmak.

-dum G82/1, G82/7, Ts 2/3

yuf: Yazık. G57/1, G57/2, G57/3, G57/4, G57/5, G57/6

y. ol- G57/1

Yūsuf: Hz. Yusuf Hz. Yakup'un on iki oğlundan en küçüğüdür. T1/3, G86/3

Y.-ı şānī: T10/4, Trh29/2

-ından Trk 3/11

yutdur-: Yutturma, içirtme.

-dı G114/5

-urum Msd 2/7

yümn: Uğur, bereket, talih. Trh4/5, Trh17/7, Trh19/5, Trh21/13, Trh22/7, Trh27/1, Trh33/7

y.-i kudūm Trh13/3

y. ü ikbāl Trh12/16, Trh19/4

yürek: Yürek, gönül. Ş16/2

yüri-: Yürüme. L2/7, L3/4

yüz: Sayı; yüz; sebep. Trk 8/7, Trk 8/27, Trh1/8, G118/2, L1/9, G26/5, Mh2/4, G105/2, G23/5, L4/3, Ts 1/1

y. çevür- (Gösterdiği ilgiyi kesmek.) G69/9

y. vir- (Şımartmak.) Ş6/2, Ş6/3, Ş10/2, Ş11/2, G23/5, G74/4

y. sür- (Aşırı sevgi göstermek için yere eğilmek.) L4/3, Ts 1/1
-den G109/4, K2/2, Trh22/2
-i Trk 7/16, Tsmn 2/1, K2/24, L2/4, Mr1/9
-ime K5/27, G84/2
-imi Ş3/1, Ş3/2, Ş3/3, Ş3/4, Trc 1/6, Trk 1/16
-imiñ G121/3
-imiz Trk 8/19
-le G102/5, G104/7
-üm G14/6, G37/5

yüzli: Yüzü olan. Trk 1/35

Z

zabı: Sıkı tutmak. G82/2

z. eyle- G82/2

zāde: Doğmuş, meydana gelmiş.

z.-i ṭabʿ Trh9/3, Trh12/9

zāg: Karga. T6/2

z. ol- Trk 7/19

zaḥım-nāk: Yaralı.

z. it- Trk 8/14

zāhid: Ham sofı, aşırı sofı. K5/22, Trk 6/1, L2/2, Trk 1/10, Trk 6/28, G12/4, G28/4, G63/5, G89/6

z.-i ḥar Ms4/4, G42/1, Msd 2/5

z.-i ḥuşk G6/4

-iñ G18/4

Zāhidā: Ey zahid. G11/4, G55/1, G75/4

zāhir: Açık, belli, meydanda. Kt6/1

z. ol- Trk 8/22

-de G86/8, G76/4

-deki Trk 6/2

-dir G73/1, Trh18/2

zaḥım: Yara. G19/5, Ş17/4

z.-ı derün Ş21/4

z.-ı dil G112/8, G121/1, Trk 8/16

z.-ı göñl G57/3

z.-ı iflāş Trc 1/38

-a G103/2, G7/3

zaḥmet: Eziyet. Ts 2/6

z. çek- K5/16

zaʿīf: Mecalsız, cansız.

- ż.ü** bī-mecāl ol- T5/1
- zā'ıl:** Sona eren, yok olan.
z.it- Trk 6/25
- zālim:** Zulm eden. Ş6/4, Ş10/4, Ş16/1, Ş16/2, Ş16/3, Ş16/4, G27/4, Trk 7/8, G12/2, G13/2, G16/3, G16/5, G36/4, G79/6, G90/2, G84/3
z.-i ğaddār Ms2/3
-e Ş11/3, Trk 8/5, G43/5, G46/3
-i Msd 2/4
- zamān:** Vakit, zaman. Trc 1/26, Trk 5/14, Trh51/1, Tsmn 1/1, G26/6, G70/4, G77/4, G109/6, G111/1, G119/3 G119/4, Ts 1/3
-dır Trk 6/31, K6/1, G112/6
- zamāne:** Devir, zaman. G104/3
- zann:** Sannak, zannetmek. Tsmn 1/1
z. eyle- Tsmn 1/1, T7/1, T6/4, G5/3, Trh54/3
z. it- Mh3/2, Trk 2/12, Trk 2/32, K6/14, G4/4, T8/1, Ms4/4
- zār:** İnleme, ağlama.Ş3/2
z. ol- Mh3/1
z. u bī-mecāl Mh2/7
z. u nālān T8/2
-ım G107/4
- zarāfet:** Zariflik, incelik. G100/6
- zarar:** Zıyan. T6/4, T2/4
- zarīf:** Zarif, narin.
z.-i nükte-dān Trh10/7
- zāt:** Kişi, kendi, öz, kendi. Mr3/4, Trh14/4, Trh15/2, Trh16/5, Trh32/3, Trh34/3, Trh47/2
z.-ı 'ālī-şān Trh10/8, K6/18
z.-ı ekrem Trh11/13, Trh24/4, Trh27/2
z.-ı muhterem Trh38/3
z.-ı şerīf Trk 4/17, Trh37/2
z.-ı şerīf idi Trk 3/6
z.-ı vālā-yı bülend-ecdād Trh23/1
z.-ı zī-şān Trc 1/43, Trc 1/22, K5/26, Trh6/3, Trh18/3
-a Trh17/3, Trh27/4
-ı K1/2, Ms1/4, Trh11/4, K6/10, K6/9, K4/22, Trh11/3
-ıdır Trc 1/42
-ın K5/13, K5/4, T1/4, Trc 1/29 Trh11/5, Trh14/3, Trh14/5, G44/7, Ş4/1, Ş4/2, Ş4/3, Ş4/4, Ş4/5
-ın K6/20, Trh18/4
-ına Trh12/6, Trh25/3

- iñ K3/16, Trh23/9
 -iñla K1/7
 -ıyla Trh33/4
- zebān:** Dil, lisan. G62/2
 -ım G9/2, G103/4
- zebūn:** Zayıf, güçsüz, aciz. L1/4
- zenb:** Günah, suç, kabahat.
 z.-i Leylā R1
 -iñ K3/1
- zerre:** Pek ufak parça, Ş19/2, Ş12/1
 -dirL1/5, Trc 1/2 K5/8
 -si L1/6
- zerrece:** Zerre kadar. G23/4
- zehir-nāk:** Zehirli. Trk 4/8
- zehr:** Zehir, ahu. T11/3, T2/3, Trk 5/5, G3/2, G60/3, G71/5, G95/7, G114/5, Tsmn 1/4
 z.-i belā Mr3/2, Msd 2/8
 z.-i firāk eyle-Ts 1/10
 z.-i firāk G17/2
 z.-i ğamTrh38/1, G54/2, Trk 5/8
 z.-i sitem Mh2/3, Trk 6/17
 z. ol- Trk 3/9, G9/7
 z. ü belā Trh53/1
- zehr-ābe:** Acı, kaygı.
 z. -i hicrān G54/1
- zemīn:** Yeryüzü, yer. Mh2/4
 z.ü āsumān Ş20/4, G62/1, Ş20/4
 -e T1/4
- zemm:** Birisinin ayıplarını söyle.
 -iñ G37/6
- zenb:** Günah, suç.
 -iñKt3/1
- zencīr:** Zincir. Mf4
 z. kıl- T10/3
 z.-i cünūn Trk 6/11
 z.-i siyeh-zülf G73/3
 z.-i teselsül G82/2, Tsmn 2/4
 z.-i zülf G7/4, G86/2 Tsb 1/3, Tsb 1/1, Tsb 1/2 Tsb 1/4 Tsb 1/5
 -e T7/7
 -idir R20

-imle G106/2

-ine G2/6, G92/4

zer: Sarı, altın. Trh6/6

zer-kafes: Altın kafes. G45/4

zerre: Çok küçük parçacık. R22, Ş19/2, Trk 1/9, Trk 5/22, Trk 8/10, Trh2/4, Trh19/7, Tsmn1/2Tsmn 2/2 Trk 8/4, Tsmn 2/1, G9/7, G103/4, G117/9

-dir L1/5

-si G104/6

-yi G8/5

zerrece: Zerre kadar. G34/6

zevce: Eş.

z.-i şākī-i Kevşer Trk 2/23

z.-i Sultān-ı BekāḤazret-i Zehrā G8/6

-si Trh54/2

zevk: Zevk. T11/2, K4/4, G57/1, Trk 6/9

z. eyle- Ş2/1, Ş2/2, Ş2/3, Ş2/4, Ş2/5, G2/2, G14/5, G79/2, K2/19, Ms2/5

z. u şafā it- G38/5

z.-i bahār G6/2

z.-i cihān G99/1

z. u şafā Mh5/3, G57/1, G57/6, T8/4, Trh5/8, Ts 3/1

-e G4/6

-i G43/1

-iñ Mh5/4, Ş12/3, Ş14/3, Ş19/3

-ine Trk 6/7, Trk 8/9

zeyn: Süs, bezek. Trk 3/16, Trk 3/16, Ts2/6

z. eyle-Trh8/5

Zeynü'l-‘İbād:

- iñ Trk 1/18

zıl: Gölge, koruma.

z.-i ḤaḳTrh12/1, Trh10/1

z.-i Ḥudā Trh5/1, Ş2/1, Trh3/7

z.-i Ḥudā Maḥmūd ḤānTrh20/1

z.-i Mevlā Trh33/1

zīb: Süs, bezek. Trh8/2

z.-i dehr Trh28/5

z.-i ekvān u gül-i gülşen-i āl-i ‘Osmān Trc 1/1

z.-i evreng-i ḥilāfet Trh7/1, Trh10/1

z.-i fetvā Trh11/15, Trh11/6

z.-i vaḳār G31/6

zīb-i vezāret Trh6/7

- z. it- Trh13/2
z. ü fer vir- Ş2/3, Trh10/5
zīb-bahş: Süsleyen, süs bahşetme.
z.1 şadr-ı fetvā Trh11/1
zīb-efzā: Süs dağıtan.
z. ol- Trh29/3, Trh23/3
zi-ğam: Gamlı. R17
zihi: Ne güzel, ne iyi, aferin. Trh29/2, Trh19/2, Trh19/3, Trh55/2, K5/1, Trh55/5
zıkr: Anmak, zikretmek.
z.eyle- T1/9
z.-i şerif T1/12
zıkrullāh: Allah'ı anma. Ş5/2
zindān: Yer altı hapisanesi, hapis. T11/3
z. eyle- G56/2
z. it- Trk 4/22, Trk1/20
z. ol- T7/7, T4/2, G13/1
z.-i ' adem K1/3
zinde: Diri, canlı, dinç.
z. it- Trk 4/14
zīnet: Süs, bezek. Trh26/1, G69/8, K5/23
z. vir- Trh5/9, Trh26/1, G69/8
z.-i mehd ol- Trh13/7
-dir K6/20
-i Trk 2/18, Trh5/9
zinhār: Asla, sakın. Ş16/1
zīr: Alt, aşağı.
z.-i fes G11/3, G78/3
z.-i hāk Mr3/8
zīrā: Çünkü, şundan dolayı. L5/3, R21, Trk 4/26, Trh11/6, Trh27/5, K4/20, K6/9, Ms2/4, Ş3/3, G2/6, G49/4, G84/2, G65/3, G73/5, G93/4, G94/4
zīver: Süs, zinet. Trh2/9
z.-i ' arş-ı Hudā Trk 1/11
z.-i devlet ü dīn it- K5/4
ziyā: Işık, aydınlık.
z. vir- K5/34, Ş2/1, Trc 1/19, Trh12/13
-sından G81/1
-sıyla G25/1
ziyāde: Artma, çoğalma, fazla.
z. it- Trh3/8
zuhūr: Ortaya çıkmak, doğma, görünme, meydana çıkma. Mh4/2

- z. eyle- L5/1
z. it- L5/7
- zulm:** Zulüm, haksızlık, eziyet. Trk 1/20
z. eyle- G23/1
z. it- Mh3/2, G98/2, K4/15
z. ü ğadr Trh41/4
z. ü felâket G16/2
-e Trk 1/8
-i Mh3/3, Trk 2/7, G75/6, G108/5, Trk8/6
-in G95/5
-ine Trk 6/33
-ini Tsmn 2/5, Ts 1/6, Ts3/4, G22/1, G29/6, G116/4
-ün Ş19/3, G2/5, G79/4, Trk 7/9, Ş19/3
-ünden Trh35/1
-üne G68/1
- zulmet:** Karanlık.
-de G59/2
-e Trk 2/29
- zurefâ:** Zarifler. Trc 1/41
- zühhâd:** Zahidler. Ms4/2
- zühre:** Utarit'ten sonra güneşe en yakın gezegen, Venüs. Trh5/5, Trh5/6
- zü'l-fekâr:** Zülfikar. G41/1
z.-ı Haydar G41/1
- zülâl:** Saf, berrak.
z.-i nuṭṭ K6/5
- zülf:** Saç. G72/5
z.-i 'anber-bū G1/2
z.-i dilber K4/9
z.-i kemend Ş10/2
z.-i leylâ Tsmn 2/5
z.-i perişân Ts 2/1, G93/3
z.-i semen-bū G113/3
z.-i siyâh G75/1
z.-i siyeh-kâr G25/3, G118/2, Mh3/5
z.-i şeb-reng G11/8
z.-i zincir T8/2, G71/3, G88/4
-i Ms5/5, G41/2, G110/1, G29/4, Ts 2/1, Ts 2/2, Ts 2/3, Ts 2/5, Ts 2/6
-ine Ts 2/5
-ini Tsmn 2/4, Mf4
-ün Tsb 1/5, G33/5, G96/2, Mh5/1, Mh5/2, Mh5/3, Mh5/4

-üñi G9/1

-üñüñ G2/6, R20

zû'l-fekâr: Zülfikar.

z.-i Haydar G41/1

zümre: Zümre, grup, bölük, takım.

-si Trk 6/14

-sine Trh44/1

züvvâr: Ziyaretçiler. Ş5/3

TARTIŞMA ve SONUÇ

XIX. yüzyılda yazılmış bir metinden hareketle dönemin morfolojik özelliklerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın temelini *Leylâ Hanım Divanı*'nın gramatikal indeksi oluşturmaktadır. Bu amaçla, öncelikle Mehmet Arslan tarafından hazırlanan *Leylâ Hanım Divanı*'ndaki şiirlere harf ve rakamlardan oluşan birer kod verilmiştir. Sonrasında, metinde geçen kelimelerin gramatikal indeksi yapılmıştır. Metindeki yerleri şiir ve beyit numarasıyla tespit edilen kelimelerin farklı çekim eklerini almış şekilleri de yine şiir ve beyit numarasıyla birlikte gösterilmiştir. Ayrıca, madde başı olarak kabul edilen kelimelerin anlamları da çeşitli sözlükler aracılığıyla tespit edilmiştir. Daha sonra ise aslen Türkçe olan fiiller ile Arapça veya Farsça isim türündeki kelimelere Türkçe yardımcı fiillerin getirilmesiyle oluşan birleşik fiillerin sayıları tespit edilmiştir. Ayrıca, köken ayrımı gözetmeksizin tüm kelimelerin almış oldukları Türkçe isim çekim ekleri sayılmış ve bunların kullanım sıklıkları belirlenmiştir.

Tablo 1. Eklerin Kullanım Sayısı

Ekler	Sayı
Hâl Ekleri	3010
İyelik Ekleri	2004
Cokluk Eki	228
Aitlik Eki	11
Toplam	5253

Divandaki isim çekim eklerinin toplam sayısı 5253'tür. En çok kullanılan isim çekim eki, 3010 örnekte görülen hâl ekleridir. Onu, 2004 defa kullanılan iyelik ekleri takip etmektedir. En az kullanılan çekim eki ise 11 örnekte karşımıza çıkan aitlik ekidir.

Tablo 2. Hâl Eklerinin Dağılımı

Hâl Ekleri	Sayı
Belirtme Hâli Eki	1011
Yönelme Hâli Eki	1026
Bulunma Hâli Eki	467
Aynılma Hâli Eki	286
Vasıta Hâli Eki	175
Esitlik Hâli Eki	26
İlâi Hâl Eki	67
Toplam	3059

Divandaki hâl eklerinin toplam sayısı 3059'dır. En çok kullanılan 1026 adet ile yönelme hâl ekidir. Onu 1011 adet kullanılan belirtme hâli eki takip etmektedir. En az kullanılan hâl eki ise 26 adet ile eşitlik hâl ekidir.

Tablo 3. Hâl Eklerinin Alt Gruplara Göre Dağılımı

Belirtme Hâli	Sayı
-ı /-i (Ünsüzle biten kelimelerde)	1011
-n /-ñ (3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	36
-nı / -ni (Zamirlerden ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	119
-yı / -yi (Ünlüyle biten kelimelerde)	102
Yönelme Hâli	Sayı
-e /-a (Ünsüzle biten kelimelerde)	787
-na /-ne (Zamirler ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	123
-ya / -ye (Ünlüyle biten kelimelerde)	116
Bulunma Hâli	Sayı
-da / -de (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	449
-nda / -nde (Zamirler ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	18
Ayrılma Hâli	Sayı
-dan /-den (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	279
-ndan /-nden (Zamirler ve 3. T. Ş. iyelik ekinden sonra)	7
Vasıta Hâli	Sayı
-la / -le (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	144
-yla/-yle (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	30
-ıla (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	2
Eşitlik Hâli	Sayı
-ca /-ce/-ça (Ünlü veya ünsüzle biten bütün kelimelerde)	16
-nca/-nce(Ünlü veya ünsüzle biten bütün)	10
İlgi Hâli	Sayı
-iñ /-iñ /-uñ/-üñ (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	25
-niñ /-niñ /-nuñ /-nüñ (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	42

Tablo 4. İyelik Eklerinin Dağılımı

İyelik Ekleri	Sayı
I. Tekil	759
II. Tekil	81
III. Tekil	501
I. Çoğul	62
II. Çoğul	0
III. Çoğul	63
Toplam	1433

Divandaki iyelik eklerinin toplam sayısı 1433'dur. En çok kullanılan ek, 759 adet ile I. tekil şahıs iyelik ekidir. II. çoğul şahıs iyelik ekinin hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. İyelik Eklerinin Alt Gruplara Göre Dağılımı

I. Tekil	Sayı
-m (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	55
-um,-/üm/-ım/-im (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	668
II. Tekil	
-ñ(Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	15
-un / -ün/-uñ/-ün/-ın/-in/-ıñ (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	66
III. Tekil	
-ı / -i (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	404
-sı / -si (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	96
I. Çoğul	
-mız /-miz (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	4
-umuz, / -ümüz/-ımız/-imiz (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	58
II. Çoğul	
-nuz, -nüz (Ünlüyle biten kelimelerden sonra)	-
-unuz, -ünüz (Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	-
III. Çoğul	
-ları / -leri (Ünlü ile biten kelimelerden sonra)	63

Tablo 6. Çoğul Ekinin Sayısı

Çokluk Eki	Sayı
-lar / -ler (Ünlü ile biten kelimelerden sonra)	219
-nlar(Ünsüzle biten kelimelerden sonra)	7
Toplam	226

Tablo 7. Aitlik Ekinin Sayısı

Aitlik Eki	Sayı
-ki	11

Aitlik ekinin –ki şekli kullanılmıştır.

Tablo 8. Divandaki Türkçe ve Yabancı (Arapça-Farsça) Kelimelerin Sayısı

Dil Kökeni	Sayı
Türkçe	2011
Arapça	1793
Farsça	1006
Arapça-Farsça Kelimelerden Türkçe Yapım Eki	29

Divan'da yer alan Türkçe kelimelerin sayısı 2011, Arapça kelimelerin sayısı 1793, Farsça kelimelerin sayısı 1006, Arapça- Farsça kelime sayısı ise 29'dur.

Tablo 9. Divandaki Türkçe ve Yabancı (Arapça-Farsça) Fiillerin Sayısı

Dil Kökeni	Sayı
Türkçe İsim	492
Türkçe Fiil	1490
Arapça İsim	1642
Farsça İsim	860
Türkçe+Farsça İsim	1
Farsça+Türkçe İsim	7
Farsça+Türkçe Fiil	6
Arapça+Türkçe İsim	9
Arapça+Türkçe Fiil	8
Türkçe+Arapça İsim	1
Arapça+Farsça İsim	81
Farsça+Arapça İsim	51

Tablolarda da görüldüğü üzere Arapça-Farsça kelimelere sıkça yer verilmiştir. Ancak cümle yapısı ve fiiller tamamen Türkçe' dir. Arapça ve Farsçadan alınan kelimeler mastar dahi olsalar ancak yapım ekleri ve yardımcı fiillerle oluşturdukları yapılar fiil olarak kullanılmaktadır.

Arapça ve Farsçadan alınan kelimeler isim, sıfat ve zarf görevlerinde kullanılmaktadır. Bu kelimelerin sıfat ve zarf olarak kullanılanları görevlerini çoğunlukla Türkçe yapım ekleri veya Türkçe isim çekim ekleri yardımıyla yerine getirmektedir. Ancak bu türdeki kelimeler zaman zaman Arapça ve Farsça ek ve edatlarla yapılmaktadır. Bu kelimeler Türkçe de çekim eklerinin görevini üstlenen Farsça çekim ekleri de kullanılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Abbasoğlu, G. (2014). Leyla Hanım'ın Hayatı ve Divan'ında Sevgiliye Yapılan Umumi Hitaplar. *Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 1/2. 146-164.
- Aksoy, Ö. A. (1976). *Atasözleri Ve Deyimler Sözlüğü II*. Ankara: TDK Yayınları.
- Arslan M. (2003). *Leylâ Hanım Dîvanı*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Banarlı, N. S. (1978). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi II*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Batıslam, H. D. (2013). Divan Şiirinde Rakip Ve Leyla Hanım'ın Rakip Gazeli. *Turkish Studies*. 8/13. 21-35.
- Ceyhan, A. (2000). Ahmed Muhtar Bey'in Şair Hanımlarımız İsimli Eseri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. 8. 299-350.
- Çelik, H. E. (2007). Güftesi Divan Şairlerinden Leyla Hanım'a Ait Bestelerin Usul-Aruz Vezni İlişkisi Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetiner, M. (2010). *Molla Murad ve Türkçe Divanı*. Yüksek lisans tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çulhaoğlu, F.G. (2009). *Osmanlı Şiirinde Kadın Şairin Poetikası: Leyla Hanım*. Doktora Tezi, Ekonomi Ve Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Devellioğlu, F. (2010). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Dilçin, Cem. (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- İspirli, S. A. (2007) Osmanlı Kadınının Şiiri. *Turkish Studies*. 2/4. 445-454.
- Kurdakul, Ş. (1973). *Şairler Ve Yazarlar Sözlüğü*. Ankara: Bilgi Basımevi.
- Mengi, M. (2003). *Eski Türk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

- Morkoç, Y. (2011). Klasik Türk Edebiyatında Kadın Şairlere Bir Bakış. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(2). 223-235.
- Muallimoğlu, N. (1983). *Deyimler Atasözleri Beyitler ve Anlamdaş Kelimeler*. İstanbul:Muallimoğulları Yayınları.
- Mustafa, K.(1977). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Özkırımlı, A. (2004). *Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul:İnkilap Kitabevi.
- Şemsettin, S. (1992). *Kamus-ı Türki*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Şentürk, A. A. (2004). *Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul. Dergâh Yayınları.
- Timurtaş, F. K. (1989). *Tarih İçinde Türk Edebiyatı*. Ankara:Boğaziçi Yayınları.
- Ünver, İ. (1980). *Büyük Türk Klasikleri*. İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Güner YILMAZ

Doğum Yeri ve Tarihi : 15.06.1990

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : ADÜ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : ADÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

Makaleler

-SCI :

-Diğer :

Bildiriler

-Uluslararası :

-Ulusal :

Katıldığı Projeler :

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl :

İLETİŞİM

E-posta Adresi : guner_74_25@hotmail.com

Telefon :

Tarih :